HAROLD B. LEE LIBRARY
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
PROVO, UTAH

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Brigham Young University

https://archive.org/details/morgenstjernenet00salt

BX
8672
.J451h
vol. 3

MORGENSTJERNEN.

Et historisk-biografisk Tidsskrift.

TREDIE AARGANG.

143771

*Og Bögerne bleve opladte * * *; og de Döde bleve dömte efter det, som var skrevet i Bögerne efter deres Gjerninger.* Aab. 20, 12.

Redigeret og udgivet af Andrew Jenson.

SALT LAKE CITY, UTAH.

TRYKT HOS „DESERET NEWS COMPANY".

1884.

HAROLD B. LEE LIBRARY
BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
PROVO, UTAH

CARL WIDERBORG.

Födt d. 11te Maj 1814.
Död d. 12te Marts 1869.
(*Se Side* 68, 183 *osv.*)

C. G. LARSEN.

Födt d. 17de Decbr. 1828.
(*Se Side* 274 *osv.*)

N. R LINDAHL.

Födt d. 18de Maj 1837.
(*Se Side* 245)

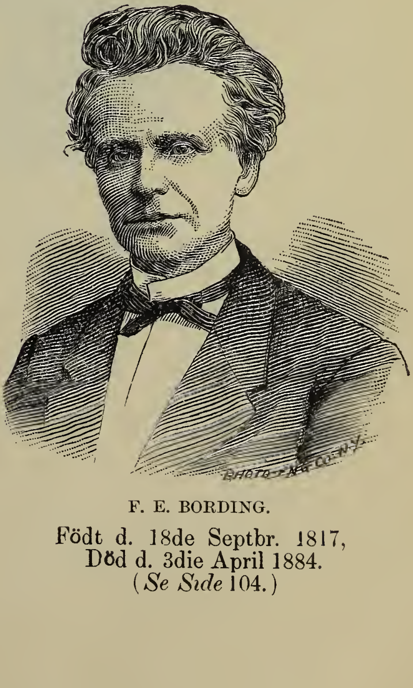

F. E. BORDING.

Födt d. 18de Septbr. 1817,
Död d. 3die April 1884.
(*Se Side* 104.)

Willard Snow.

Born May 6th, 1811. Died Aug. 21st, 1853.

INDHOLD.

SIDE

Anbefaling 64

Biografiske Skizzer:
- Wm. Andersen (med Billede) 4, 9
- C. O. Folkmann (med Billede) 38, 42, 57, 73
- Jesse N. Smith (med Billede) 105
- Christian A. Madsen 120
- J. C. A. Weibye (med Billede) 147
- Hans Jensen Hals (med Billede) 217
- N. C. Flygare (med Billede) 231
- Wm. W. Cluff (med Billede) 247
- H. F. Petersen (med Billede) 267
- P. N. Anderson (med Billede) 313
- P. O. Hansen 330

Blandinger 32, 48

De første Hellige i Sverige 27
Den ædelmodige Tyrk 14
Dødsfald 32, 47, 128, 192, 224

Emigranters Ankomst 160, 224
Emigration fra Skandinavien 371
En Kamp i en Luftballon 141
En mærkelig Statistik 167
En Zionsrejse 253, 262, 299, 314, 364, 374
Erindringer fra Missionen i Skandinavien:
- Det sjette Emigrantselskab (1855) 1
- Syvende Generalkonference 3
- John Van Cotts Hjemrejse (1856) 17
- Forfølgelse paa de danske Öer 17
- Arrestation, Ansøgning til Kong Oscar osv 19
- Missionens almindelige Tilstand 19
- Det syvende Emigrantselskab 20
- Præs. Haights første Beretning 34
- C. C. A. Christensen i Norge 35
- Religionstvang i Sverige 36
- Haight arresteres i Malmø 36
- Udgivelse af Bøger 37
- Benson og Kays Besøg 49
- Tiendelovens Indførelse 51
- Det ottende Emigrantselskab (1857) .. 52
- Det niende do. 53
- Aarhus og Skive Konferencer oprettes 53
- Daabstvang afskaffes i Danmark osv. 53
- Reformation 55
- Flere Missionærers Ankomst 65
- Generalraad i Kjøbenhavn 65
- Haights og Youngs Hjemrejse (1858) 65
- Det tiende Emigrantselskab 66
- Generalraad i Kjøbenhavn 67
- C. Widerborg præsiderer 68

SIDE

- Asa Calkins Besøg 69
- C. Widerborgs Beretning (1859) 69
- Det ellevte Emigrantselskab 81
- Sundswalls Konference osv 83
- Raad til de Hellige 84
- Missionskontoret i Kjøbenhavn 84
- Van Cotts og Liljenqvists Ankomst .. 85
- Et andet Generalraad 85
- John Van Cott præsiderer (1860) 85
- Det tolvte Emigrantselskab 86
- Den svenske Salmebog 97
- Ti Missionærers Ankomst 97
- Besøg af Lyman og Rich 97
- Tiendens Anvendelse 98
- Katekismus for Børn 98
- Aarets Arbejde 99
- Zionsældsters Ankomst (1861) 113
- En Gren paa Gotland 113
- Det trettende Emigrantselskab 113
- Lyman og Rich' andet Besøg 115
- Ældste Anders Christensen 130
- Missionen i Hamborg 131
- En forbedret Salmebog 133
- Pasloven. Finland, Samsø osv 133
- Missionens største Emigration (1862) 133
- Det fjortende Emigrantselskab 135
- Det femtende do. 145
- Det sextende do. 162
- Det syttende do. 162
- John Van Cotts Hjemrejse 163
- Forvisning fra Hamborg 163
- Geo. Q. Cannnons Besøg 163
- Flere Ældsters Ankomst 166
- Missionens Blomstringstid 166
- Det attende Emigrantselskab (1863) 177
- Det nittende do. 180
- Det tyvende do. 180
- Amerikanske Ældster 181
- Geo. Q. Cannons andet Besøg 181
- Forfølgelse, Krig osv 181
- Konferencers Opløsning (1864) 182
- Det 21de Emigrantselskab 182
- S. L. Sprague præsiderer 183
- Ældste Widerborg som Præsident 183
- Ældste Thomas Taylor 193
- Brødre i Hamborg (1865) 193
- Det 22de Emigrantselskab 193
- Nitten Missionærers Ankomst 196
- Norrlands Konference 196
- Erfaringer i Missionslivet 196
- Ældsters Afløsn. og Beskik. (1866) 197
- Præs. Widerborg som Arrestant 197

SIDE
Det 23de Emigrantselskab........... 199
Det 24de do. 210
Det 25de do. 211
Brødrene Youngs Besøg............. 212
Generalraad osv...................... 213
Besøg af F. D. Richards (1867)...... 214
Det 26de Emigrantselskab............ 214
Ti Missionærers Ankomst............ 215
Emigration i 1868 (1868)............ 215
Det 27de Emigrantselskab........... 215
Det 28de do. 225
Præsident Widerborgs Hjemrejse.... 227
Jesse N. Smiths Ankomst............ 228
Hungersnød i Sverige (1869).......... 241
Det 29de Emigrantselskab............ 242
Ni Missionærers Ankomst............ 243
Præsident Carringtons Besøg (1870) 243
Ti Missionærers Ankomst............ 243
Konferencer ophæves................ 243
Det 30te Emigrantselskab............ 243
W. W. Cluff bliver Præsident........ 244
Søndagsskoler oprettes............... 244
Det 31te Emigrantselskab............ 244
Fremgang i Sverige.................. 244
Odense Konference (1871)............ 257
Besøg af Eldredge og Farr........... 257
Knud Peterson bliver Præsident..... 257
Det 32te Emigrantselskab............ 258
Et Forsamlingshus i Norge.......... 258
Det 33te Emigrantselskab............ 259
Det 34te do. 259
Norge, Vand og Brød osv............ 260
Syv Missionærers Ankomst (1872).... 260
Det 35te Emigrantselskab............ 260
Det 36te do. 261
En Missionærs Lidelser.............. 261
Erastus Snows Besøg (1873).......... 273
Sytten Missionærers Ankomst........ 275
Det 37te Emigrantselskab............ 275
Det 38te do. 275
Den islandske Mission (1874)......... 276
G. Gudmundsons Beretning......... 278
Th. Didriksons Beretning............ 282
Joseph F. Smiths Besøg............. 285
Det 39te Emigrantselskab............ 286
Syv Missionærers Ankomst 286
Det 40de Emigrantselskab............ 287
Kjendelse af Rigsdagen............. 289
Præsident Smiths Besøg (1875)....... 290
Femten Misionærers Ankomst....... 291
Det 41de Emigrantselskab............ 291
N. C. Flygare præsiderer............ 292
Det 42de Emigrantselskab............ 292
Forsamlingslokale i Aarhus (1876)... 292
De første Missionærer i Finland...... 293
Albert Carringtons Besøg........... 294
Sexten Missionærers Ankomst 294
Det 43de Emigrantselskab 294
Det 44de do. 295
Aarhus Konference.................. 295
,,Nordstjernan'' (1877)............. 305

SIDE
Atten Missionærers Ankomst 306
Det 45de Emigrantselskab 307
Det 46de do. 307
A. W. Carlson præsiderer........... 307
Lyse Udsigter i Sverige............. 307
Uskyldige Fornøjelser 308
Flygares og Andres Ankomst (1878) 309
Mormons Bog paa Svensk............ 309
Det 47de Emigrantselskab 311
Det 48de do. 311
Det 49de do. 311
Wm. Budges Besøg.................. 321
Forfølgelse og Fattigdom............ 321
Arrestationer og Forfølgelse (1879).. 322
Missionærers Ankomst............... 323
Det 50de Emigrantselskab........... 323
Det 51de do. 324
N. Wilhelmsen præsiderer........... 324
Bibelske Henvisninger............... 324
Kvindelige Hjælpeforeninger........ 325
Unge Mænds Foreninger............. 326
,,Ungdommens Raadgiver'' (1880).. 327
Missionen i Finland.................. 327
Jubilæum........................... 329
Missionærers Ankomst............... 329
Det 52de Emigrantselskab........... 329
Wm. Budges andet Besøg............ 337
Det 53de Emigrantselskab........... 344
Det 54de do. 344
Missionen paa Island (1881).......... 345
Gustaf Petterssons Død.............. 347
Den tyske Mission................... 348
Missionærers Ankomst............... 356
Ny Udgave af Mormons Bog......... 356
Det 55de Emigrantselskab........... 356
Præsident Wilhelmsens Død......... 357
Generalraad i Kjøbenhavn........... 357
Det 56de Emigrantselskab........... 358
C. D. Fjeldsted præsiderer.......... 358
Det 57de Emigrantselskab........... 358
Ældsternes Lidelser i Norge......... 358
Andrew Jensons Beretning 359
Kronologi 1882—1884............ 363, 369
Et Mindesmærke....................... 80
Evas Drøm (Poesi)..................... 144

Indianeren og Tyven.................. 320

Jorden 221, 228

Korrespondance:
C. A. Ek (Stockholm)............... 89
Jacob Christensen (Deseret) 90
Søren Jensen (St. John)............. 207

Mindefulde Tanker (Poesi) 288
Missionærer udsendte fra Zion til Skandinavien 245, 351

Notitser 32, 80, 96, 112, 128, 144, 160, 176, 192, 208, 224, 256, 272, 288, 303, 336
Nyheder 16, 31, 47, 64, 79, 95, 111, 128, 143, 154, 191, 223, 240, 272, 287, 303, 320, 352, 376

SIDE
Planeterne.............................. 94
Planeterne Merkur og Venus........... 109
Planeterne Mars og Planetoiderne (med Billede) 118
Planeterne Jupiter, Saturn, Uranus og Neptun (med Billeder) 138
Poesi.............................. 144, 288
Prospektus 304
Præsten og Kamelen.................... 319
Præsidenter over den skandinaviske Mission............................. 376

Redaktionsbemærkninger:
Et nyt Korstog 8
Indbydelse til Alle.................. 24
De tre Nephiter...................... 24
Om Missionens Historie............. 40
Begavelser.......................... 40
Agenter for MORGENSTJERNEN 41
Arbejdsløsheden..................... 56
Vor Rejse nordpaa.................. 72
Venner og Fjender.................. 88
Bogtrykker F. E. Bording........... 104
Kirkens Aarskonference 120
Misundeise 136
Logan Tempels Indvielse 168

SIDE
Herrens Templer 184
Værkets Afslutning.................. 200
Uhøflighed i Hjemmet 216
Myrderiet i Tennessee 264
Besøg til Emery County 296
Halvaarskonferencen 312
Slutningsbemærkninger 373

Skarpsindig Iagttagelse 319
Solsystemet 12, 45
Staternes Oprindelse.................. 80
Statistisk 64
Statistisk Oversigt osv: Danmark...... 350
do. Sverige....... 367
do. Norge 368

Tempelblokken i Salt Lake City (med Billede)............................. 93
Templet i Logan....................... 174

Universitetet i Salt Lake City (med Billede) 201

Ældste C. C. A. Christensens Beretning 186, 203
do. Carl Fjelds Beretning.......... 90
do. Lars Poulsens Død 95

ALFABETISK MISSIONÆRLISTE.

SIDE

Amundsen, Andrew (249) . . . 245

Andersen, A. L. (278) . . 351

Anderson, Niels O. (228), er födt d. 20de Septbr. 1846 i Slemminge, Skaane, Sverige, emigrerede med sine Forældre til Utah i 1856 og blev döbt i Ephraim af Joseph Clemmens i 1857. 245

Berntzon, Ras. (236) 245

Börresen, Niels H. (271) . . . 245

Budge, Wm. (Efter 234) . . . 245

Christensen, Chr. (272) 245

Christensen, John (227), er födt d. 4de Juli 1846 i Aalborg, Danmark, blev döbt af A. Andersen d. 29de Decbr. 1861 og emigrerede til Utah i 1862. 245

Christensen, J. M. (256), blev födt d. 8de Jan. 1846 i Hornstrup Sogn, Vejle Amt, Danmark, döbt d. 31te Maj 1863 og emigrerede til Utah i 1867. 245

Christensen, Lars Peter (260), er födt d. 17de Jan. 1837 i Gunnerup, Vrejlev Sogn, Hjörring Amt, Danmark, blev döbt af Jens Chr. Östenkjær d. 8de Septbr. 1858, virkede i omtrent et Aar som Missionær i Vendsyssels Konference og emigrerede til Utah i 1861. . 245

Christensen, Simon (230), er födt d. 13de Aug. 1846 i Nörre-Bindslev, Hjörring Amt, Danmark, blev döbt af Hans Jensen Hals d. 28de Juni 1867, virkede i omtrent 4 Aar som Missionær i Aalborg Konference, og emigrerede til Utah i 1871. For Nærværende fungerer han som Raadgiver til Biskop Horne i Richfield, Sevier County, Utah. 245

Christensen, Thomas C. (280), er födt d. 17de Juni 1825 i Torslev Sogn, Hjörring Amt, Danmark, blev döbt af N. C. Tollestrup d. 6te Marts 1857 ved Strandby, virkede som Forstander for Elling Gren, Vendsyssels Konference, i

SIDE

et Aar og emigrerede til Utah i 1859. 351

Christiansen, Hans Jacob (224), er födt d. 9de Jan. 1848 i Roeskilde, Danmark, blev döbt af M. Willumsen i Kjöbenhavn d. 26de Decbr. 1871 og emigrerede til Utah i 1872. 245

Christoffersen, Rasmus (259) . 245

Dahle, John (234), er födt d. 16de Novbr. 1837 i Kvindherreds Præstegjæld, Bergens Stift, Norge, blev döbt af O. Örstad i Trondhjem d. 12te Oktbr. 1858, virkede som Missionær i Norge omtrent to Aar, i hvilket Tidsrum han var tre Gange fængslet for Evangeliets Skyld, og emigrerede til Utah i 1862. 245

Eliason, Andrew (274), er födt d. 14de Marts 1838 i Alingsås, Elsborgs Læn, Sverige, blev döbt af Christoffer Holberg i Göteborg d. 13de April 1863 og emigrerede til Utah i 1865. 351

Erikson, Sven (241) . . . 245

Fjeldsted, Christian Daniel (Efter 265), er födt d. 20de Febr. 1829 i Kjöbenhavn, Danmark, blev döbt af Samuel S. Hansen d. 20de Febr. 1852, virkede som Missionær i omt. 4 Aar, en Del af Tiden som Præsident for Aalborg Konference, og emigrerede til Utah i 1858. I April-Konferencen 1884 blev han valgt til en af de syv Præsidenter over alle de Halvfjerds. 245

Frost, Jens Christian (276) . 351

Hammer, Pauli Edmund Balthazer (240), er födt d. 28de Juli 1839 i Faaborg paa Fyen, Danmark, blev döbt d. 20de Novbr. 1860 og emigrerede til Utah i 1861. Han er nylig kommen tilbage fra en anden Mission til Europa. . . . 245

Hansen, Andreas (281), blev födt d. 1ste Aug. 1844 i Topheden, Skjæve Sogn, Hjörring Amt, Danmark, blev döbt af O. C. Ovesen d. 28de Marts 1864, virkede som Missionær i Vendsyssels Konference omt. 3 Aar og emigrerede til Utah i 1867. Han virker for Nærværende som Raadgiver til Biskop Johnson i Redmund, Sevier Co., Utah. 351

Hansen, Christian (287). . . 351

Hansen, Hans A. (286) . . . 351

Hansen, H. C. (282) . . . 351

Hansen, H. O. (Se efter 286) . 351

Hansen, Jens (257), er födt d. 15de Marts 1837 i Gjerslöv, Holbæks Amt, Sjælland, Danmark, blev döbt af J. P. Thyggesen d. 5te April 1857, virkede som Missionær paa Sjælland i omt. 4 Aar og emigrerede til Utah i 1862. Han virker nu som Raadgiver til Biskoppen i Mill Creek, Salt Lake Co., Utah. 245

Hansen, John (251) . . . 245

Hansen, James J. (250), er födt d. 8de Novbr. 1844 i Kajeröd, Birkeröd Sogn, Frederiksborg Amt, Sjælland, Danmark, emigrerede fra Danmark i 1855, blev döbt i St. Louis, Missouri, i Marts 1856, og ankom til Utah s. A. . . 245

Hansen, James H. (246), er födt d. 14de Maj 1848 i Nærheden af Vordingborg paa Sjælland, Danmark, emigrerede med sine Forældre til Utah i 1853—1854, og blev döbt i Ephraim i 1856. 245

Hansen, Peter O. (Efter 240) . 245

Hejlesen, Niels (269), er födt d. 19de Febr. 1849 i Nærheden af Hjörring, Vendsyssel, Danmark, emigrerede med sine Forældre til Utah i 1864 og blev döbt af H. Jensen Hals d. 27de Oktbr. 1870 i Manti. 245

Henrikson, Nils (237), er födt d. 15de Septbr. 1824 i Nærheden af Landscrona, Skaane, Sverige, blev döbt af O. A. Andelin d. 27de Febr. 1864 og emigrerede til Utah i 1866. 245

Hogensen, Chr. (233), er födt d. 9de Febr. 1830 i Lier Sogn, Buskeruds Amt, Norge, blev döbt af O. C. Larsen d. 24de April 1858 og emigrerede til Utah i 1859. . . 245

SIDE

Israelsen, Tellef (265), er födt d. 18de Febr. 1826 i Trondenæs, Tromsö Amt, Norge, blev döbt af Niels Johan Hartvigsen d. 3die Jan. 1861, og emigrerede til Utah i 1864. 245

Jacobsen, Jens (255), blev födt d. 15de Aug. 1838 i Burlöf Sogn, Malmahus Læn, Sverige, og döbt d. 2den Juni 1861, virkede som Missionær paa Fyen, Falster og Møen i omtrent to Aar og emigrerede til Utah i 1866. . . . 245

Jakobson, Martin (238), er födt d. 11te April 1834, blev döbt af N. C. Flygare d. 27de Juni 1861 og emigrerede til Utah i 1862. . 245

Jensen, Henrik C. (289) . . 351

Jensen, James S. (253), er födt d. 2den Oktbr. 1851 i Spörring, Aarhus Amt, Jylland, Danmark, blev döbt af N. Jörgensen i 1862 og emigrerede til Utah i 1863. . 245

Jenson, Jens (245), er födt d. 12te Febr. 1829 i Felestad, Malmahus Læn, Sverige, blev döbt af Poul Dehlin d. 8de Jan. 1859, virkede som Missionær nogle Maaneder og emigrerede til Utah i 1860. . 245

Jensen, Jens Iver (231), er födt d. 8de Aug. 1846 i Jerslev, Hjörring Amt, Danmark, blev döbt af N. Mortensen (Petersen) d. 5te Juni 1861, virkede som Missionær i Vendsyssels Konference i omt. to Aar og emigrerede til Utah i 1867. Nu fungerer han som 2den Raadgiver til Biskoppen i Elsinore, Sevier County, Utah. . 245

Jensen, Jens P. (262) . . . 245

Johnson, A. G. (229), blev födt d. 17de Novbr. 1831 i Kirkafalla, Skaraborgs Læn, Sverige, döbt af John Björk d. 2den Oktbr. 1856 og emigrerede til Utah i 1861. Han er for Nærværende Medlem af Höjraadet i Tooele Stav of Zion. 245

Jörgensen, Hans (254), er födt d. 25de Septbr. 1845 i Lille Kappendrup, Odense Amt, paa Fyen, Danmark, blev döbt af Ældste Peter Nielsen d. 21de Jan. 1863, virkede som Missionær i fire Aar, de tre förste Aar i Vendsyssels og det sidste Aar i Aalborg Konference, og emigrerede til Utah i 1868. 245

Jörgensen, Jörgen (258), er födt d. 18de Novbr. 1820 i Kjöbenhavn, Danmark, blev döbt af Hans Hansen i Ishöj d. 21de Jan. 1856, virkede som Forstander for Ishöj og Helsingörs Menigheder i flere Aar og emigrerede til Utah i 1862. Han virker for Nærværende som 1ste Raadgiver til Biskop P. Jensen i Ovid, Bear Lake County, Idaho. 245

Larsson, Anders (270), er födt d. 22de Maj 1830 i Malmö, Sverige, blev döbt af Hans Lundblad d. 20de Maj 1854 og emigrerede samme Aar til de Forenede Stater. Han rejste til Utah i 1860 og bosatte sig i Ephraim, Sanpete County. I 1861 blev han kaldet til at gaa som Missionær og Nybygger til det sydlige Utah, og bosatte sig i Washington, Washington County, hvor han fremdeles bor. . 245

Larsen, Bent (283), er födt d. 24de Septbr. 1825 i Österrisöer, Norge, blev döbt af Ole Jörgensen d. 10de Septbr. 1864, emigrerede til Amerika i 1865 og kom til Utah i 1868. 351

Larsen, James P. (247), er födt d. 11te Marts 1842 i Vendsyssel, Danmark, blev döbt af F. Jensen d. 18de Novbr. 1855 og emigrerede til Utah i 1859. . . . 245

Larsen, Lars K. (221), er födt d. 5te Novbr. 1847 i Hadeland, Kristians Amt, Norge, blev döbt af Ole Petersen Belte d. 6te Septbr. 1866 og emigrerede til Utah i 1868. . 245

Larson, Lars N. (244), er födt d. 8de Juni 1826 i Skaane, Sverige, blev döbt af N. Nilson d. 2den April 1853 og emigrerede til Utah i 1857. 245

Larsen, O. C. (263) . . . 245

Lindahl, Nils Rasmussen (243), er födt d. 18de Maj 1837 i Stora Svedale, Malmahus Læn, Sverige, blev döbt af Johan Halmsted d. 16 Septbr. 1857, virkede som Missionær i Skaane Konference i 4

SIDE

Aar og 3 Maaneder, og emigrerede til Utah i 1862. 245
Linvall, Joseph R. (261) . . 245
Lundberg, Carl Hendrik (225), er födt d. 10de Oktbr. 1836 i Dalsland, Sverige, blev døbt af Jens Petersen d. 15de Novbr. 1861 i Frederikshald, Norge, virkede i flere Aar som Forstander for Frederikshalds Gren og emigrerede til Utah i 1866. 245
Löfgren, P. A. (232) . . . 245

Madsen, Hans (226), er født d. 30te Januar 1840 i Rostrup, Aalborg Amt, Danmark, blev døbt af Ældste Klingbeck d. 17de Jan. 1856 og emigrerede til Utah i 1857. For Nærværende fungerer han som Præsident for de unge Mænds Forening i Marrotts Ward, Weber County, Utah. . . . 245
Magleby, Hans Olsen (273), er født d. 14de April 1835 i Dragör paa Amager, Danmark, blev døbt af Nils Thuesen i Kjöbenhavn d. 24de Oktbr. 1855, virkede som Missionær i 3 Maaneder paa Amager og derefter 1 omtrent 2½ Aar som omrejsende Ældste i Norge, hvor han flere Gange var arresteret og fængslet for Evangeliets Skyld. Han emigrerede til Utah i 1859 og rejste over Sletterne med Haandkarrer. . . . 351
Martineau, L. R. (Efter 234) . 245
Mortensen, Lars (288) . . . 351

Nielsen, A. C. (277) . . . 351
Nielsen, Hans Enock (248), er født d. 3die Jan. 1833 i Hösterkjöb, Sjælland, Danmark, blev döbt af Jeppe Jessen om Foraaret 1853 og emigrerede til Utah i 1853—1854. 245
Nielsen, Lars (239), er födt d. 3die Maj 1849 i Jylland, Danmark, blev døbt i Maj 1857 og emigrerede til Utah i 1859. 245

SIDE

Olsen, Jens Christian (252), er født d. 25de Jan. 1841 i Eskildsdrup paa Falster, Danmark, blev döbt af Mads Jørgensen d. 3die Maj 1857, virkede som Missionær paa Lolland i omtrent 4 Aar og præsiderede derefter et Aar over Fredericia Konference; emigrerede til Utah i 1864. 245
Olsen, J. P. (242) . . . 245
Olson, John N. (285) . . . 351
Olsen, Ras. (264) . . . 245

Peterson, Frederik (284) . . 351
Peterson, Salomon (267), er født d. 7de Novbr. 1845 i Örryd Sogn, Jönköpings Læn, Sverige, blev døbt af C. Andersen d. 29de Decbr. 1866 og emigrerede til Utah i 1868. 245
Petersen, Søren Chr. (268) . 245

Rasmussen, Morten (279) . . 351

Samuelsen, Chas. (235), er født d. 8de Jan. 1830 i Lomaröd Sogn, Jönköpings Læn, Sverige, blev döbt af Chr. L. Hansen d. 18de Maj 1857, virkede som Missionær i Danmark og Sverige i omtrent 2½ Aar og emigrerede til Utah i 1862. 245
Snow, Moroni (Efter 234) . . 245
Sundwall, Peter (266) . . 245

Tellefsen, Ole Chr. (223), er født d. 25de Decbr. 1836 i Kristiansand, Norge, blev döbt af H. Thoresen d. 30te Septbr. 1860 i Kristiania og emigrerede til Utah i 1864. . 245

Warnick, Carl Peter (222), er født d. 5te April 1850 i Nærheden af Sköfde, Vestergötland, Sverige, blev døbt af A. F. Warnick i April 1866 og emigrerede til Utah i 1866. 245

Yorgason, James (274) . . . 245

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—PARLEY P. PRATT.

Nr. 1. DEN 1STE JANUAR 1884. 3DIE AARG.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra 2den Aargang, Side 133.)

(1855—Fortsat.)

Den 29de Novbr. afrejste 437 skandinaviske Hellige fra Kjöbenhavn med Dampskibet „Löven", under Ledelse af Ældste Knud Peterson, der nu efter en lang og trofast Missionsvirksomhed i Norge vendte tilbage til sit Hjem i Zion. Efter en heldig Rejse ankom Selskabet til Kiel, hvor fra det tog med Jærnbanen til Gluckstadt, der fra med Dampskib til Grimsby i England og videre med Jærnbanen til Liverpool. Her bleve Skandinaverne forenede med omtrent 75 britiske og italienske Hellige og gik ombord paa Sejlskibet „John J. Boyd". Angaaende Rejsen over Atlanterhavet giver Ældste C. R. Savage fölgende Beretning:

„Vi afsejlede fra Liverpool Onsdag d. 12te December (1855), Kl. 7 Form., og havde en behagelig Sejlads ned ad den irske Kanal. Den fölgende Fredag Morgen saa' vi Kap Clear, og i tre Dage derefter var Vejret smukt og Vinden föjelig, hvilket gav os Lejlighed til at gjöre Forberedelser for Ordenens og Renlighedens Vedligeholdelse under Sörejsen. Uagtet vort Selskab bestod af Danske, Svenske, Norske, Islændere, Italienere, Engelske, Irske og Skotske har de antagne Regler vist sig virksomme nok til at vedligeholde en god indbyrdes Forstaaelse iblandt os. De Hellige bleve ved Trompet-Signal kaldede til Bön hver Morgen og Aften. Ligeledes afholdtes der Forsamlinger ombord, i hvilke der taltes paa Dansk, Engelsk og Italiensk. I det hele taget nöde vi Livet fortræffeligt, uagtet de mange Storme og Orkaner, som vi bleve underkastede næsten under hele Overrejsen. Omtrent midtvejs paa Atlanterhavet traf vi Klipperskibet „Louis Napoleon", som var paa Rejse fra Baltimore til Liverpool med Mel. Da vi nærmede os Skibet (d. 12te Jan.) var det i en synkefærdig Tilstand, eftersom det havde mistet alle Master og Sparrer samt faaet en Del af Skanseklædningen slaaet ind. Kaptejnen og Mandskabet önskede at forlade Vraget, hvorfor de (36 Mand ialt) toges ombord paa vort Skib. Denne Forstærkning var til stor Fordel for os, eftersom det strænge Vejr.

del for os, eftersom det strænge Vejr, Sygdom og Overanstrængelse havde gjort et betydeligt Skaar i vore Sömænds Rækker.

Vi havde megen Sygdom ombord, thi Meslingerne udbröde iblandt os og krævede mange Ofre iblandt de Skandinaviske; dog hovedsagelig Börn. Vi mistede tre Börn i den engelske og italienske Afdeling. Vejret blev værre efter at vi vare komne over New Foundlands Banker, saa at vi tre Gange dreves tilbage til Golfströmmen, og mange af Sömændene fik Frost i Lemmerne. Vor Kaptejn blev overtroisk paa Grund af Rejsens Langvarighed og befalede, at ingen Sang maatte finde Sted ombord. Styrmanden sagde, at alle Skibe, som havde Præster med, vare altid sikre paa at faa en ubehagelig Rejse. Herren hörte imidlertid vore Bönner, og i hans egen belejlige Tid naaede vi vort Rejses Maal, thi om Aftenen d. 15de Februar laa vi sikre til Ankers i Nærheden af New York, efter 66 Dages Sejlads fra Liverpool. Vort Vandforraad var næsten forbi, da vi ved vor Ankomst kun havde Vand nok ombord til en Dag. Provianten, hvora der var tilstrækkelig, var temmelig god. Da vi toge Lodsen ombord fortalte han os, at mange Ulykker havde fundet Sted, og at en Mængde Skibe vare forliste i Januar og Februar Maaneder. Vi havde gjort Rejsen uden at forlise en eneste Sparre. Vi kunne derfor med Sandhed sige, at vi have været velsignede, og at vor lange Sörejse har tjent til vort Gavn paa forskjellige Maader.''

Den 16de Februar (1856) gik Emigranterne iland i New York, og efter nogle faa Dages Ophold paa Castle Garden fortsatte de (d. 21de eller 22de Febr.) Rejsen med Jærnbanen over Dunkirk og Cleveland til Chicago. I sidstnævnte By fordelte Selskabet sig, ifölge Forudbestemmelse, saaledes, at en Afdeling, bestaaende af omtrent 150 Sjæle, rejste til Burlington i Iowa, en anden til Alton i Illinois, og en tredie til St. Louis. De fleste af dem, som rejste til Burlington og Alton maatte formedelst Mangel paa Midler forblive der til det fölgende Aar, og Nogle endnu længere.

Ældste Chr. Christiansen, som var udsendt som Missionær fra Utah for at præsidere over de skandinaviske Hellige i Grænsestaterne, giver fölgende Beretning om den Afdeling, som forblev i Burlington:

,,Den 29de Februar ankom omtrent 150 skandinaviske Emigranter til Burlington, Iowa, for at stilles under min Varetægt, da de ikke havde Midler til at kunne fortsætte Rejsen til Utah dette Aar. Jeg hjalp dem med at faa deres Töj over Mississippi-Floden paa Isen og bragte dem til et Hus, der tilhörte en Apostat ved Navn Thomas Arthur, af hvem jeg havde lejet et Værelse til Emigranternes Afbenyttelse — det eneste jeg kunde faa i hele Byen. Samme Dag opvartede Burlingtons Avisredaktörer Publikum med den Nyhed, at Byen var bleven indtaget af ,,Mormonerne''! Uden Venner og Penge stod jeg nu midt iblandt mine fattige Söskende, og gode Raad vare visselig dyre. Det lykkedes mig dog at skaffe en Del af Brödrene Arbejde som Brændehuggere paa Landet, hvor jeg ligeledes lejede tomme Huse til Beboelse for de Hellige, der undertiden fik Majsmel, Flæsk og andre Födevarer i Betaling for deres Arbejde forud. De unge Karle og Piger skaffede jeg Konditioner, og alene i Burlington fik 50 af dem Plads. Jeg lejede ogsaa Vogne og kjörte Nogle til Montrose og Keokuk for at söge

om Arbejde, og i mindre end en Uge fra Emigranternes Ankomst til Burlington havde alle de Arbejdsdygtige faaet Beskjæftigelse. Men der fandtes en Del Syge, for hvis Forplejning der skulde sörges, og dertil manglede jeg Midler. En af Emigranterne havde nok 20 Dollars i Guld, men da han var Vantro nægtede han at laane mig eller nogen Anden Pengene til Brug for de Syge; han döde imidlertid faa Dage derefter, hvorpaa hans Enke laante mig Pengene, og saaledes fik vi forelöbig Hjælp til de Lidende. Jeg skred strax til at organisere de Hellige til Grene, over hvilke jeg beskikkede Forstandere. Alt lykkedes fortræffeligt, og i Löbet af en kort Tid fortjente Emigranterne tilstrækkelige Midler til at kunne fortsætte Rejsen til Zion. Jeg kjender Ingen, som blev tilbage, undtagen en Familie, som apostaserede."

Den Del af Selskabet, som rejste til St. Louis, ankom til nævnte Stad d. 10de Marts og fortsatte efter en Tids Forlöb Rejsen op ad Missouri-Floden til Florence, hvor fra over 250 skandinaviske Hellige, under Knud Petersons Ledelse, tiltraadte Rejsen over Sletterne med Oxer og Vogne i Juni Maaned, i Forening med nogle engelske Emigranter, og ankom til Store Saltsödal lykkelig og vel d. 20de September.

Syvende Generalkonference.

Den 27de, 28de, 29de og 30te December afholdtes atter en Generalkonference i Kjöbenhavn. Den overværedes af Præsident J. Van Cott og hans Eftertræder Hector C. Haight, Konferencepræsidenterne C. C. A. Christensen (Norge), Aake Jönson (Stockholm), N. Nilson (Skaane), Lauritz Larsen (Vendsyssel) og Johannes Larsen (Aalborg) samt mange andre Ældster og en stor Forsamling af Hellige.

Rapporterne, som bleve aflagte ved denne Lejlighed, udviste, at Værket gjorde god Fremgang i de forskjellige Dele af Missionen, og at Mange vare tillagte Menigheden ved Daab i det forlöbne Aar. Der havde ogsaa været en Del Forfölgelse. Övrigheden havde arresteret nogle af Brödrene paa Sjælland under det Paaskud, at de ikke havde Pas. Saaledes havde Ældste Gudmundsen sat fængslet i en længere Tid, og det var ham ikke tilladt at tale med Nogen uden Fangevogteren; tilsidst blev han dömt til at skulle tjene som Soldat i fire Aar, hvilken lange Tjeneste han nylig havde begyndt i Kjöbenhavn. En Broder Jens Madsen var af Politiet bleven sendt til Jylland, hans Hjemstavn, og Broder Lindelöf til Sverige. Ældste Christian A. Madsen var formedelst Pöbeloplöb bleven nödsaget til at forlade Præstö og drage til Store Heddinge, i hvilken Egn han havde begyndt at vinde Indgang. Ligeledes havde man vundet Indgang paa Sejerö, hvor Ældste Lund og flere Brödre havde været. Paa Lolland, især paa den vestlige Del, herskede en god Aand. Dog havde to Brödre sat arresterede en Tid, hvilket imidlertid fik et godt Udfald, idet de havde faaet Lejlighed til at vidne om Evangeliets Sandheder for deres Bevogtere, hvoraf en tilligemed sin Kone kort efter blev döbt. Ældste J. Jensen var for en kort Tid siden bleven livsfarlig mishandlet paa Lolland, men Voldsmændene vare blevne dragne til lovligt Ansvar. To andre Overfaldssager vare ogsaa under Politiets Behandling, thi Stiftamtmanden havde givet Brödrenes billige og retfærdige Klager Gehör og

paalagt Övrighederne at drage Voldsmændene til Ansvar. Paa Bornholm, hvor Ældste C. G. Larsen præsiderede, gjorde Værket god Fremgang. Ogsaa paa Fyen syntes Evangeliet at sprede sig; der var organiseret en ny Gren, saa at der nu fandtes tre Grene dersteds, Langeland iberegnet. En Forsamlingssal var lejet i Odense, hvor en Broder Möller var bleven beskikket til at arbejde. I Jylland havde Missionærerne vundet Indgang i de fleste Kjöbstæder langs Östkysten, og Evangeliet begyndte ogsaa at udbrede sig ad Slesvig til. Næsten overalt i Missionen trængte man til flere trofaste Arbejdere. Ved Afstemningen for de præsiderende Brödres Anerkjendelse bleve fölgende Brödre opholdte med enstemmigt Votum: Hector C. Haight som Præsident over Missionen efter John Van Cotts Hjemrejse, J. A. Ahmanson som omrejsende Ældste i hele Missionen, C. Widerborg som Oversætter paa Kontoret, O. N. Liljenqvist som Præsident for Kjöbenhavns, Johannes Larsen for Aalborg, Lauritz Larsen for Vendsyssels, J. Jörgensen for Fredericia, J. Svenson for Lollands, C. G. Larsen for Bornholms, C. C. A. Christensen for Brevigs, Aake Jönson for Stockholms og Nils Nilson for Skaane Konference. Desforuden bleve mange Forandringer gjorte med det arbejdende Præstedömme. Fredericia Konference, der var for stor, deltes i to Dele, idet Fyen og Langeland blev organiseret til en særskilt Konference under Navn af Fyens Konference, og Ældste Peder Nielsen beskikkedes til sammes Præsident. (Fortsættes.)

WILLIAM ANDERSEN.

Jeg er födt d. 23de Decbr. 1826 i Kjöbenhavn, Danmark. Mine Forældre tilhörte den lutherske Kirke, og min Fader, hvis Navn var Hans Andersen, döde da jeg var sex Aar gammel, hvisaarsag Moder maatte sörge for min og tre Söskendes Opdragelse. Hun fortjente Opholdet til os ved Spinding og andet Arbejde. Da jeg var omtrent 15 Aar gammel blev jeg ved Daab indlemmet i Baptistmenigheden i Kjöbenhavn, for hvilken P. C. Mönster var Forstander. Baptisterne vare meget forsigtige med Hensyn til hvem de optoge i deres Menighed, og jeg maatte tre Gange sidde paa en Stol for en stor Forsamling förend man vilde antage mig som Medlem. Jeg var ung og ikke meget bekjendt med Bibelens Indhold, men jeg var oprigtig og önskede at blive frelst, hvilket var Aarsag til at jeg henvendte mig til Hr. Mönster om Raad desangaaende. Paa den Tid var der ikke Religionsfrihed i Danmark, og hvis Nogen döbte i den aabne Sö var man temmelig sikker paa at komme i Politiets Hænder. Derfor havde Baptisterne anskaffet sig et stort Döbekar af Blik, hvori jeg tilligemed Flere blev döbt, efter at jeg i Forvejen havde været med til at fylde det med Vand, som vi bar op paa 2den Sal. Förend vi bleve döbte afklædte vi os, og iförtes derpaa en lang hvid Kjole, hvorpaa vi nedknælede og bleve derefter döbte af J. P. Lorenzen, der senere annammede Evangeliets Fylde og rejste til Utah, men vendte strax

efter tilbage til Danmark, hvor han fremdeles bor. Vi fik ikke Haandspaalæggelse, thi den Gang brugte Baptisterne ikke denne Ordinance. Efter at vi vare blevne döbte indfandt Politiet sig og vilde have vore Navne. Mig kunde de imidlertid ikke finde, men strax efter gik jeg frivilligt op paa Politikammeret og spurgte Betjentene, om de havde sögt efter en 15 Aar gammel Dreng ved Navn William Andersen. De svarede ja, hvorpaa jeg sagde: ,,Det er mig.'' Formodentlig paa Grund af min Alder lod de mig gaa, men nogle af de andre Baptister bleve kastede i Fængsel og fratagne nogle af deres Ejendele. Vi bleve forbudte at afholde Forsamling i Staden, hvorfor vi gik udenfor Byen og samlede os til Andagt paa Fælleden, men ogsaa der kom Politiet efter os og forböd os at prædike. Jeg tilligemed tre Andre blev siden valgt til at gaa omkring i Kjöbenhavn og uddele Traktater samt lade Folket vide, hvor vi afholdt vore Forsamlinger. Herved bleve vi ofte udsatte for raa Behandling, men vi fölte os glade og lykkelige over at lide Forfölgelse for hvad vi troede var ret. Da imidlertid Forfölgelsen omsider lagde sig tildels opstod der Uenighed iblandt os med Hensyn til visse Lærdomspunkter, og vi adskilte os i tre Partier, idet vi med Flid ransagede og læste i Bibelen hver for sig. Jeg sluttede mig til det mindre Parti, der senere blev bekjendt under Navn af ,,De Fuldkomne''. Dette Parti troede iblandt Andet, at det var Synd at före Krig og gribe til Vaaben mod Fjender, stöttende sig til fölgende Skriftsted: ,,De, som gribe til Sværd, skulle omkomme ved Sværd.'' (Matth. 26, 52.) Og atter: ,,Elsker Eders Fjender, gjörer dem godt, som Eder hade'' osv. (Matth. 5, 44.) Vi troede ogsaa, at det var Synd at sværge, da der staar skrevet: ,,I skulle aldeles Intet sværge'' (Matth. 5, 34.) Derimod troede vi, at det var ret at lægge Hænder paa de Syge, at vaske hverandres Födder og nyde Kjærligheds Maaltider tilsammen förend vi deltoge i Nadveren. Dog erkjendte vi, at vi manglede Noget, hvorfor vi fastede og bade til Herren om at aabenbare os sin Villie, thi vi önskede at forene os med hans sande Kirke, hvis en saadan fandtes paa Jorden. Havde vi den Gang hört Tale om de Sidste-Dages Hellige i Amerika, vilde vi vist have skrevet til dem for at komme til Kundskab om deres Læres Beskaffenhed.

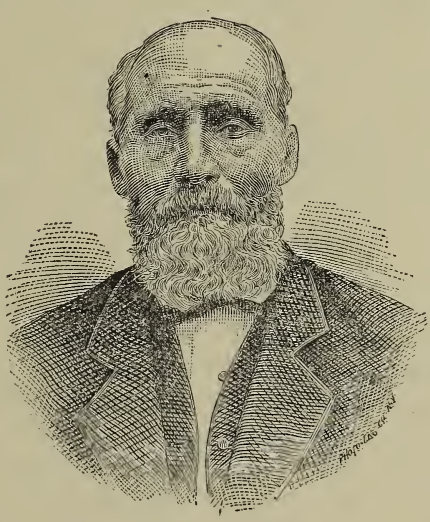

William Andersen.

Der udbröd imidlertid Krig imellem Danmark og Tyskland, og jeg blev i Lighed med mine Jævnaldrende udskreven til Soldat, men jeg fik Edward Schvaneveldt, som nu bor i Weston, Oneida County, Idaho, til at skrive en Ansögning til Ministeriet om at blive fritagen fra at gaa i

Krig, da det var imod min Tro og Overbevisning baade at krige og gjöre Ed. Medens jeg ventede paa Svar fra Ministeriet blev jeg indkaldt til Tjeneste og kom paa Militærskolen. Omsider indlöb det Svar, at jeg kunde blive fri for Eden, da man vilde tage mit Ja i Stedet. Men dette var netop hvad jeg ikke kunde give dem. I min religiöse Iver prædikede jeg for Soldaterne og raabte Omvendelse til dem, indtil de bleve forhærdede og lagde voldsom Haand paa mig, thi ingen af dem vilde modtage mit Vidnesbyrd. En Aften, da vi netop vare i Færd med at begive os til Hvile, aflaasede de saaledes Dören, toge fat paa mig og begyndte at rive og slide i mine Arme og Ben paa en brutal Maade. Derpaa lagde de mig paa et Bord og sloge mig med Sabelskederne; da de omsider lod mig gaa, kunde jeg næsten ikke staa paa mine Ben. Herover tabte jeg dog slet ikke Modet, thi jeg satte min Lid til Herren, og eftersom jeg nu havde vidnet for de menige Soldater troede jeg ogsaa, det var min Pligt at prædike for Officererne, hvorfor jeg en Dag, da vi vare ude paa Fælleden for at exercere, tog nogle Traktater med mig og uddelte dem iblandt Soldaterne og samtidig gav jeg en til en Officer. Denne blev imidlertid rasende, trak sin Sabel og svang den over mit Hoved som om han vilde hugge mig ned, medens jeg hele Tiden stod og saa' ham stivt ind i Öjnene. Tilsidst blev han træt af at holde Sabelen og sagde til mig: ,,Gaa din Vej,‘‘ hvilket jeg selvfölgelig gjorde. Jeg fölte mig meget bedrövet over mine Medmenneskers Ugudelighed, og en kort Tid derefter gjorde jeg Forsög paa at faa Kong Frederik den Syvende i Tale, men det lykkedes mig ikke at faa Audiens. Ved en vis Lejlighed, da vi exercerede paa Nörrefælled, stödte jeg min ene Haand paa et Gevær. Haanden opsvulmede betydeligt, og jeg kom paa Hospitalet. Da jeg atter blev vel nægtede jeg at tage mit Gevær igjen — ikke paa Grund af Stödet, jeg tidligere havde faaet, men jeg benyttede Lejligheden paa Grund af min religiöse Overbevisning. Jeg betydede min Löjtnant, at jeg hverken kunde eller vilde gaa i Krig eller udgyde Blod. Dette havde til Fölge, at jeg blev bragt i Hovedvagten paa Kongens Nytorv, hvor jeg sad indespærret i omtrent fem Uger. Uagtet jeg kun fik 16 Skilling om Dagen til at leve af, sparede jeg dog to Skilling daglig til at kjöbe mig en Bibel for. Det var Ingen tilladt at besöge mig, men jeg kunde se ud af Vinduet gjennem Jærngitteret, at min gamle Moder gik paa Gaden og græd samt vred sine Hænder i halv Fortvivlelse for min Skyld. Dette gjorde mig meget ondt; jeg var saa höjt oppe i Huset, at jeg ikke kunde tale til hende, ejheller havde jeg nogen Pen eller Papir hos mig. Det lykkedes hende dog at sende mig en Skjorte, ved hvis Haandled hun havde indsyet en Stump Blyant og lidt Papir, som jeg siden benyttede til stor Tilfredshed for os begge. Naar Moder derefter kom paa Gaden udenfor skrev jeg paa en lille Lap Papir, bandt en Traad derom og kastede det ud til hende paa Gaden. Saaledes underrettede jeg hende om mit Befindende. Jeg benyttede forövrigt min Tid til at læse i Bibelen, hvilket blev mig til stor Nytte, da jeg senere blev sendt paa Mission.

Efter at jeg havde sat indespærret i henved fem Uger blev jeg dömt til fem Dages mörk Arrest, og mörkt

var det visseligt; thi jeg kunde ikke se en Haand for Öjet. Medens jeg sad der fik Moder Tilladelse til at komme og besöge mig. Hun sagde med Taarer i Öjnene, at hun hellere vilde se mig gaa i Krig end sidde i dette mörke Hul. Men dette var ikke min Mening. Jeg vilde hellere lide Döden end udgyde Blod. Min Moder var en god Kvinde, men havde ingen Kundskab om Religion.

Efter min mörke Arrest blev jeg tilligemed en anden Baptist ved Navn Peter Nielsen, der ogsaa var indkaldt til Tjenesten, fört til Töjhuset, hvor vi tilbragte 14 Dage i Vagten uden Sengklæder eller Noget, hvorpaa vi kunde hvile vort Hoved. Min Bibel, som jeg stedse bragte med mig, var den eneste Hovedpude, vi havde. Dernæst bleve vi dömte til at skulle ligge krum i 24 Timer, under hvilken Tortur vore Hænder og Födder bleve bundne tilsammen. Siden dömtes vi til 5 Dages Vand og Bröd, og derefter til 20 Dages Vand og Bröd. Peter Nielsen, der var ældre end jeg, blev tilsidst permitteret og rejste hjem, hvorefter jeg igjen var alene Strax derpaa blev jeg dömt til 12 Rottenslag, fordi jeg ikke vilde arbejde paa Sabbaten. Jeg bar ogsaa denne Lidelse med Taalmodighed, og jeg blev siden fritagen fra Sabbatsarbejde og tilladt at gjöre Vagttjeneste paa Kasernen i Stedet, dog uden Gevær, som jeg fremdeles bestemt nægtede at bære. Efter al den Mishandling, jeg nu var bleven underkastet, vare Officererne blevne overbeviste om, at jeg ikke lod mig tvinge til at gjöre Noget imod min Tro og Overbevisning, men at jeg foretrak Döden fremfor at gaa i Krig. Jeg havde ogsaa to Söstre, som gjorde alt muligt for at formilde Officererne imod mig, og man sögte saaledes heller ikke at tvinge mig mere, men tillod mig at arbejde paa Sadelmagerværkstedet indtil min Tjenestetid var forbi. Fra den Tid af kunde jeg i Lighed med andre Værnepligtige anvende mine Fritimer efter eget Behag. Strax derefter giftede jeg mig med Marie Larsen, som jeg havde været bekjendt med i flere Aar, men da vi ingen Tro havde til de lutherske Præsters Myndighed toge vi ud paa Landet til Ishöj, hvor vi bleve ægteviede af en Hans Hansen, der var Forstander for en Menighed af de saakaldte Fuldkomne. Hele Ceremonien bestod af en Bön for mig og Forlovede, hvilket var al den Ægtevielse vi fik indtil vi bleve gifte for Tid og Evighed efter vor Ankomst til Salt Lake City.

I Juni Maaned 1850 hörte jeg, at nogle fremmede Missionærer vare ankomne fra Amerika, og jeg besluttede strax at komme dem i Tale. Det lykkedes mig ogsaa strax at finde dem i Bredgade, hvor de havde lejet et Værelse af Hr. Malling, og her havde jeg en længere Samtale med Apostel Erastus Snow. Han kunde den Gang ikke tale meget Dansk, men han rakte mig et dansk Testamente, hvori han ved Hjælp af sit engelske Testamente viste mig en Mængde Skriftsteder, som han bad mig at læse. Medens vi saaledes vare beskjæftigede traadte en Skomager ved Navn Nielsen og en Bagersvend, som hedte Snecker, ind i Værelset. De vare begge blevne döbte et Par Dage i Forvejen og bad nu Broder Snow, at han ikke skulde have Noget med mig at bestille, da jeg ikke var hans eller deres Selskab værdig. Snow svarede dem ikke i Begyndelsen, men saa' alvorsfuldt paa dem; siden bebrejdede han dem

(Fortsættes paa Side 9.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Salt Lake City, d. 1ste Januar 1884.

ET NYT KORSTOG.

Atter synes et Uvejr at trække op over Zion og dens Indbyggere. Paany synes vor Saligheds Fjende og hans aandelige Hærskarer at være travlt beskjæftigede med at inspirere deres Medarbejdere i Kjödet til at foretage et nyt Korstog mod de Hellige i disse Bjærge. Endnu en Gang synes et lejet Præsteskab og samvittighedslöse Politikere at have gjort ,,Mormon"-Spörgsmaalet til deres Hovedopgave og svoret, at der ,,ikke længere skal gives Tid", men at de Hellige maa ,,fornægte Gud eller dö". Thi saaledes stiller Forholdet sig fra vort Standpunkt betragtet. I de Forenede Staters Kongres, som sammentraadte d. 3die Decbr. sidstleden, er der allerede fremlagt adskillige Lovforslag imod Utah, der hovedsagelig gaar ud paa at beröve Territoriet sin Legislatur og i Stedet derfor indsætte et Raad, bestaaende af nogle af Unionspræsidenten beskikkede Mænd, der skal vende op og ned paa alle Territoriets Anliggender, vedtage en Mængde ny Love, og samtidig forkaste de gamle — kort sagt, indföre et nyt Regjeringssystem, der, hvad Undertrykkelse og Strænghed angaar, maaske kunde stille selv den russiske Enevoldsmagt i Skyggen. Det er i det mindste beregnet paa at skulle bringe vort Samfunds bedste og dygtigste Mænd i Landflygtighed eller Fængsel. Selv Præsident Arthur, der ellers har været anset for en koldblodig og fornuftig Mand, har ladet sig forlede af Mormonhadernes Klageskrig i den Grad, at han i sit aarlige Budskab til Kongressen netop har foreslaaet Oprettelsen af et saadant Raad, i den foregivne Hensigt at undertrykke Flerkoneriet i Utah. Ligeledes har en hemmelig Forening, som organiseredes i Cleveland, Ohio, d. 27de Oktober, og som allerede har talrige Forgreninger i forskjellige Dele af Staterne, holdt et Antal Möder, i hvilke man har sögt at undfange nye Midler til Behandlingen af ,,Mormon"-Spörgsmaalet. Mange af Landets Præster, iblandt hvilke tælles den navnkundige Prædikant Talmadge, have udtalt sig til Gunst for en hurtig og kraftig Anvendelse af Ild og Sværd, og dette, mærkelig nok, synes at vinde almindelig Gjenklang hos en större Del af de Forenede Staters Befolkning, medens kun en Mindrepart er gunstig stemt for en blidere Fremgangsmaade.

Det er bedröveligt, at vort Adoptivlands ledende og indflydelsesrige Mænd, der i mange andre Henseende synes at have temmelig klare Begreber om hvad der tjener til Republikkens Gavn, skulle henrives af saadanne vanvittige Ideer, og at de i deres blinde Iver for at undertrykke en Sag, som er dem modbydelig, saaledes skulle önske at træde Lov og Ret under Födder. Tror man endnu, efter saa mange forgjæves Forsög i de forlöbne Aartusinder, at Nogens religiöse Overbevisning kan tilintetgjöres ved Vaabenmagt? Mon ikke en dybere Overvejelse vil aabne Folkets Forstand til en bedre Op-

fattelse af Sagen og bringe dem paa samme Tanke som Vel. Henry Ward Beecher, der nylig besögte vort Territorium, at de bedste Vaaben, som kunne anvendes mod „Mormonerne" og Polygamiet, er Guds Ords Sværd. Thi kan man ikke med Beviser fra den hellige Skrift, eller sunde og fornuftige Argumenter, grundede paa Naturens Love og sande Kjendsgjerninger, overbevise os om, at vore religiöse Anskuelser ere forkerte, ogsaa i Henseende til Ægteskab, vil Anvendelse af Vaabenmagt eller undertrykkende Love visselig kun tjene til at bestyrke de Hellige i deres Tro, og det vil vise sig, at der i Utah findes Tusinder, ja Titusinder, som hellere ville dö for deres Overbevisning, end fornægte deres Tro eller forraade deres Venner og Troesfæller.

Imidlertid frygte vi ikke for Udfaldet. Menneskene kunne ikke maale Arm med den Almægtige, og vi ere derfor forvissede om, at de Hellige i Længden ikke ville tabe Noget, hvad der saa end bliver gjort. Hvis vi efterleve vor hellige Religion, ere tro til Gud og hans Gjerning samt til hverandre indbyrdes, vil Herren kæmpe for sin Sag paa sin egen Maade, og tilsidst vil Guds Rige, hvis Fremgang man nu saa flittigt söger at hemme, udstrække sin Regjering til Jordens yderste Ender, og de nærværende Besværligheder ville da være at regne som en Dröm, der minder om vore Prövelses Dage — den Gang Guds Rige i sin Barndom kæmpede for Tilværelsen midt i en syndig og ugudelig Verden.

Lördag d. 17de sidstleden kom vi tilbage fra en kort Rejse sydpaa, under hvilken vi overværede skandinaviske Forsamlinger i Draper, Spanish Fork, Salem, Santaquin og Goshen. Til vore Brödre og Söstre, hvis Gjæstfrihed og kjærlige Fölelser gjorde Rejsen saa behagelig, sender vi vort Hjærtes Tak, og ligeledes til alle dem, som ved deres Tillid og Understöttelse har gjort Udgivelsen af MORGENSTJERNEN til en Mulighed indtil Nærværende. Vi forvente fremdeles deres Medvirken.

WILLIAM ANDERSEN.

(Fortsat fra Side 7.)

paa en venlig Maade fordi de havde fornærmet mig og lod dem forstaa, at jeg var kommen for at söge Oplysning. Aarsagen til deres Fjendskab mod mig var, at vi tidligere som Baptister ikke stemmede overens i vore religiöse Anskuelser. Efter at de havde fjærnet sig spurgte Broder Snow mig, om jeg kunde forstaa, hvad Aand de vare drevne af. At han derpaa betydede mig, at de vare besjælede af den Ondes Aand tjente mig som Vidnesbyrd for, at han var i Besiddelse af Guds Aand. En kort Tid efter bleve disse to Personer udelukkede af Menigheden. Fra den Tid af besögte jeg flittigt de Helliges Forsamlinger og læste Sandhedsrösten, som Broder Snow udgav, samt subskriberede paa Mormons Bog og undersögte Lærdommen grundigt. Imidlertid blev jeg syg, kom paa Hospitalet og var Döden nær, da Brödrene Snow og P. O. Hansen, ifölge min Hustrues Anmodning, kom og besögte mig. Broder Snow spurgte mig, om jeg troede hvad der stod i Bibelen angaaende de Syges Helbre-

delse ved Salvelse og Bön. Jeg svarede, at jeg troede det altsammen, og jeg bad dem lægge deres Hænder paa mig og bede til Gud i Jesu Kristi Navn for mig, at jeg maatte blive rask igjen. De gjorde saa, og jeg blev strax bedre. Faa Dage derefter tog jeg bort fra Hospitalet. Efter den Tid besögte jeg flittigt de Helliges Forsamlinger og bad meget til Herren samt ransagede uafladeligt i Skrifterne. Den 26de Januar 1851 blev jeg döbt af Ældste Chr. Christiansen, og strax efter blev jeg ordineret til Lærer og beskikket til at besöge Menighedens Medlemmer i Kjöbenhavn. Da vore offentlige Forsamlinger bleve hyppigt forstyrrede af Pöbelen, og Politiet ikke gjorde sin Pligt, blev jeg tilligemed John E. Forsgren sendt til Kongen for af ham at söge Beskyttelse mod Pöbelvold. Men vi bleve ikke tilstedte Audiens. Da jeg var den Eneste af det tidligere nævnte Baptistsamfunds Mindrepart, som havde annammet Evangeliet, tog Broder Snow mig med til Landsbyen Ishöj, hvor Forstanderen boede. Vi bleve vel modtagne af Samfundet, og en kort Tid derefter bleve de alle döbte. I Juni 1851 ledsagede jeg Ældste P. O. Hansen paa en Missionstur til Jylland, og i Fredericia fandt vi en lille Menighed af det Baptistsamfund, som jeg kort i Forvejen havde tilhört. De vare formedelst Forfölgelse indsamlede til Fredericia fra forskjellige Steder i Landet og levede i en Slags forenet Orden, da de havde deres timelige Ejendele tilfælles og spiste alle ved et og samme Bord. De vare imidlertid ikke meget modtagelige for Evangeliet. Vi besögte ogsaa K. H. Bruun, som var bleven ordineret til Præst i Kjöbenhavn og nu tjente paa et Beværtningssted i Fredericia. I Begyndelsen af Juli Maaned rejste jeg over til Fyen for at besöge nogle Venner, og jeg blev saaledes den förste af de Sidste-Dages Helliges Missionærer, som gjæstede nævnte Ö. Mit förste Missionsforetagende dersteds var at uddele Skrifter og tale med adskillige Folk om Evangeliet paa en Markedsdag i Kjöbstaden Middelfart. Derefter gik jeg fra Hus til Hus og fra By til By, vidnende allevegne om Evangeliets Fylde. Efter at Hansen var rejst til Aalborg bestemte jeg en Forsamling til den fölgende Söndag, og jeg fik Broder Bruun til at skrive Forsamlingsstedet paa nogle Sedler, som jeg spredte iblandt Folket. Söndag Morgen kom, og jeg mödte med min Bibel, men strax traadte en Mand frem og forböd mig at holde Forsamling, da han ejede Stedet, og Manden, som jeg havde faaet Tilladelse af, kun var Lejer. Jeg fortalte den allerede forsamlede Menneskemasse, hvad der var hændt, men da de vare uvillige til at adsprede sig fulgte de mig til Broder Ebbe Jessens Hus, som blev aldeles omringet af Mennesker. Efter et Postbuds Opfordring var jeg ved at ville tale til dem, da Politiet indfandt sig og betydede mig, at de ikke kunde forsvare mig mod Mængden, der havde Ondt isinde mod mig. Jeg tog derfor en Haandfuld Smaaskrifter, som jeg kastede ud over Folkemængden, og medens man var i Færd med at samle dem op benyttede jeg Lejligheden til at slippe ud af Bagdören, og ved Hjælp af en Smed, som viste sig venlig mod mig, skjulte jeg mig i et lille Værelse ovenpaa et Klædeskab, ved Siden af en Side Flæsk. Der laa jeg i god Behold, medens Pöbelen forgjæves sögte efter mig og truede endog med at ville rive Huset ned, hvis ikke Ejeren aaben-

barede mit Gjemmested. Tilsidst fjærnede Voldsmændene sig, og jeg selvfölgelig ogsaa, efter at den flinke Smed havde givet mig Middagsmad. Dagen efter begav jeg mig, efter mine Venners Opfordring, paa Rejsen til Kjöbenhavn, hvor jeg overværede Generalkonferencen i August 1851, og strax derefter blev jeg sendt med Ældste Chr. Larsen tilbage til Jylland. I Grejs og Omegn, hvor Broder Larsens Slægtninge boede, fik vi temmelig godt Fodfæste og döbte et betydeligt Antal. De to Förste, som bleve döbte paa Fyen, vare Helene Thomsen og Lars Nielsen. De bleve begge döbte af K. H. Bruun d. 5te Oktbr. (1851); dog vare enkelte fra Fyen tidligere blevne döbte i Fredericia. Efter at have overværet Generalkonferencen i Kjöbenhavn i Novbr. 1851, hvor jeg blev ordineret til Ældste, gjorde jeg i Forening med Præst Jens Hansen, der nu bor i Spanish Fork, en Missionsrejse til Fyen og andre af de danske Öer. Trods den store Forfölgelse udförte vi et godt Arbejde. Medens andre af Brödrene ofte bleve mishandlede undgik jeg nu altid denne Skjæbne ved gjentagne Gange at blive advaret af Herren mod overhængende Farer. Ved et Tilfælde skulde jeg saaledes en Söndag Morgen forlade Svendborg for at afholde Forsamling hos en Söster Gjertrud, der boede en Mils Vej fra Nyborg, men skjöndt jeg flere Gange tog min Bylt under Armen for at gaa, forböd Herrens Aand mig at tage afsted indtil om Mandagen, og da opdagede jeg, at en rasende Pöbelhob havde omringet Söster Gjertruds Hus Aftenen forud for at ville have mig fat, eftersom de vidste, at jeg skulde komme dertil; de mishandlede et Par andre tilstedeværende Brödre.

Jeg overværede ogsaa Generalkonferencen i Kjöbenhavn d. 12te Aug. 1852, hvorefter jeg blev sendt som den förste Missionær til Langeland, for der at aabne Evangeliets Dör. Efter min Ankomst til Öen besögte jeg de lutherske Kirketroende, der modtoge mig venligt og aabnede deres Huse til Afholdelse af Forsamlinger; dog vare de sene til at annamme Evangeliet. Jeg saaede imidlertid Sæden, medens andre af Brödrene siden efter höstede Frugterne ved at döbe adskillige af dem, som jeg havde prædiket for. Jeg blev löst fra denne Mission med Tilladelse til at rejse til Zion, hvorfor jeg tilligemed Hustru og et Barn emigrerede med Forsgrens Kompagni, som forlod Kjöbenhavn d. 20de Decbr. 1852. Med Glæde forlod jeg det Land, hvor jeg for Religionens Skyld havde været hadet, spottet og mishandlet siden jeg var 15 Aar gammel. Under Rejsen gjennem Örkenen blev jeg overkjört af en tunglæsset Vogn, men blev helbredet formedelst Salvelse og Bön. Efter Ankomsten til Salt Lake City bleve alle vi Emigranter döbte til Fornyelse af vor Pagt i City Creek, og de fleste af Selskabet rejste til Sanpete, medens jeg fik Arbejde en Tid hos en Mand i Mill Creek. Siden virkede jeg som Professionist i Staden, hvor jeg blev ordineret til en af de Halvfjerds, og hörte for förste Gang en Mand tale i Tungemaal. Forsamlingen, i hvilken dette fandt Sted, afholdtes i 14de Wards Skolehus.

Imidlertid döde min Kone efter to Aars Sygeleje. Saa kom den Tid, da Græshopperne ödelagde Afgröden i Dalene, og jeg maatte ligesom de Övrige spise Tidselrödder og andre Urter for at bevare Livet. Da Flytningen sydpaa fandt Sted i 1858, paa Grund af Johnstons Armé, blev jeg

sat til at holde Vagt i Staden. Jeg skulde have deltaget i Expeditionen til Echo Canyon, men da jeg led af en styg Gevæxt paa den ene Arm, ansaas jeg for uskikket dertil. Ved en heldig Operation af to dygtige Læger blev jeg senere befriet fra denne Ubehagelighed.

Strax derefter forlod jeg Salt Lake City i Forening med „Fader" Rhodes og omtrent 20 Andre og rejste, ifölge Præsident Youngs Raad, 40 engelske Mile östpaa til en lille Dal, der gjennemströmmes af Weber- og Provo-Floden samt Beaver Creek, og her grundlagde vi det nuværende Kamas Prairie. Indianerne, der benyttede Dalen til Græsning for deres Kreaturer, nödte os senere til at forlade Stedet, men nogle af os vendte atter tilbage og fortsatte vort Nybyggerarbejde. Dog maatte vi i mange Aar kæmpe haardt for at bringe Landet ind under Kulturens Omraade. Frosten ödelagde gjentagne Gange vor Sæd, og vore Kreature döde af Kulde. Den Smule Hvede, som vi avlede eller kunde forskaffe os, maatte vi som oftest male paa Haandkværne, da der ingen Möller fandtes i 40 Miles Afstand. Vor Afgröde blev ligeledes opædt af „Crickets", og Indianerne dreve os endnu en Gang fra vore Besiddelser. Tilsidst flyttede jeg min Familie til Parleys Park, hvor jeg fortjente Opholdet ved at kjöre Brænde til Salt Lake City, men da Krigen med de Röde endelig var forbi, flyttede jeg tildels tilbage til Kamas.

For nogle Aar siden fristede jeg den haarde Skjæbne at fryse mine Födder under et Forsög paa at gaa over Bjærgene tilfods. Efter frygtelige Lidelser slap jeg med at miste alle mine Tæer og Hælene paa begge Födder. Længe derefter maatte jeg bruge Krykker, men nu kan jeg med Forsigtighed gaa foruden Kjæp eller Stötte.

Mit Liv har saaledes hidindtil været tornefuldt og skjæbnesvangert, men jeg har, takket være Herren, bevaret Troen, saa at min Attraa og Higen fremdeles staar til at opbygge Guds Rige paa Jorden. Herren forunde, at jeg maa blive trofast indtil Enden, for da at arve Livsens Krone.

WILLIAM ANDERSEN.

SOLSYSTEMET.

Til vort Solsystem hörer foruden Solen, som er Centrallegemet: Planeter, Maaner, Kometer og forskjelligt formede Samlinger af Verdensstof.

Planeter ere kugleformede, faste Legemer, ligesom Jorden, der ogsaa er en Planet, af forskjellig Störrelse. Man skjelner mellem „store Planeter" og „smaa Planeter", eller slet og ret mellem „Planeter" og „Planetoider" eller „Asteroider".

De store Planeter ere kjendelige ved deres rolige Lys, ved at de vise sig i Form af en Skive, naar de betragtes gjennem Kikkerter, og ved deres tydelige Bevægelse mellem Fixstjernerne. Planetoiderne derimod se aldeles ud som meget smaa Fixstjerner, ere kun synlige med Teleskoper og adskille sig kun fra Fixstjernerne ved deres paafaldende Pladsforandringer.

Man kjender nu 8 store Planeter

og omtrent 220 Planetoider. Planeterne ere sandsynligvis fremstaaede af Dunstringe, som have lösrevet sig fra den oprindelig gasformige Solkugle paa Grund af dennes Rotation. De vandre nu omkring Solen som deres Centrallegeme, hvor fra de faa deres Lys og Varme, og hvorved de efterhaanden blive skikkede til at tjene til Opholdssted for Livet i sine forskjellige Skikkelser.

Maanerne ere ligesom Planeterne kugleformede, faste Legemer af forskjellig Störrelse. Man kalder dem ogsaa undertiden Biplaneter, i Modsætning til Planeterne, som man da betegner som Hovedplaneter; endelig benævnes de ogsaa „Drabanter“ eller „Satelliter“.

Maanerne adskille sig derved fra Planeterne, at de ikke som disse vandre omkring Solen, men derimod omkring Planeterne og bevæge sig med disse, altsaa indirekte omkring Solen.

Man kjender nu sikert 18 Maaner, til hvilke ogsaa Jordens Maane henregnes. Der nævnes ogsaa undertiden nogle andre Maaner, men med Hensyn til disse er det usikkert, om de ere virkelige Maaner eller meget smaa Fixstjerner.

Maanerne vise sig, med Undtagelse af den os nære Jordmaane, som smaa Fixstjerner; de fleste af disse ere kun synlige ved Hjælp af overordentlig stærke Kikkerter, og kun kjendelige som Drabanter derved, at de fölge med Planeterne paa disses Fremrykning mellem Fixstjernerne og samtidig dermed rotere omkring Planeterne.

Kometerne bestaa sandsynligvis af utallige meget smaa Legemer, som ere löselig forenede og som et samlet Hele bevæge sig om Solen. Disse smaa Legemer, der nærmest kunne betegnes som Verdensstöv, foraarsage ved deres Bevægelse mellem hverandre uophörlige Forandringer i deres Sammenstillinger, ligesom andre Himmellegemer, frembringe forskjellige Modifikationer i de enkelte Smaadeles Stillinger mod hverandre. Det er ogsaa muligt, at der ved mange Kometer finder en större gjensidig Tilnærmelse Sted af de forskjellige sammenhörende Smaadele, hvorved der opstaar en virkelig eller ogsaa kun en optisk, tilsyneladende Fortættelse.

Kometerne vise sig enten som en rund, mer eller mindre klar, ensformig, hvidlig Taage, eller som en Taage med et lysere Sted nær ved Midtpunktet, hvilket betegnes som Kometens Kjærne, eller endelig som en Taage med Kjærne og Hale. Taagen findes altid ved Kometerne. Kjærnen er som oftest ikke nöjagtig i Centrum. Halen har undertiden Forgreninger, og i nogle Tilfælde findes der flere Haler. De fleste Kometer ere usynlige for det blotte Öje, og kunne kun ses gjennem Teleskoper; i sidste Tilfælde kaldes de teleskopiske Kometer.

Man kan antage, at de fleste af Kometerne have deres Oprindelse fra Solen, og at de övrige ere vandrede fra andre Solsystemer ind i vort. De sidstnævnte komme fra det yderste Fjærne, bevæge sig omkring Solen og vende derpaa tilbage til det fælles Verdensrum for at finde et blivende eller ogsaa et kun forelöbigt Opholdssted i et andet Solsystem. Det kan ogsaa hændes, at disse fremmede Himmellegemer ved særegne Attraktionsforhold indlemmes i vort Solsystem, og derpaa vedblive at bevæge sig i afsluttede Baner omkring Solen indenfor Solsystemets Grænser. De Kometer, der kredse om

Solen, have for det meste meget lange Omlöbstider; de bruge Aarhundreder, ja Aartusinder til Fuldendelse af et Omlöb. Kun ved nogle enkelte Kometer har man været i Stand til at beregne deres Omlöb ved Iagttagelser, idet de en eller flere Gange have fuldendt deres Omlöb, svarende til Beregningerne, hvilket er blevet konstateret ved Iagttagelser. De Kometer, hvis Tilbagekomst er bleven beregnet eller allerede paavist ved Iagttagelser, kaldes ,,periodiske Kometer''.

Kometerne belyses af Solstraalerne, og idet de kaste disse Straaler tilbage til os, vise de sig mer eller mindre lysende. Hvor vidt Kometerne forövrigt ogsaa ere selvlysende Legemer, er endnu ikke bleven paavist; men da Kometerne ere saa lyssvage, at de ikke mere ere synlige i en Afstand af over 90 Millioner danske Mile, saa er man vel berettiget til at antage, at de ikke have noget eget Lys, men udstraale reflekteret.

Antallet af Kometer kan ikke bestemt angives; de fleste Kometer ere teleskopiske, og mange af dem nærme sig formodentlig ikke nok til Jorden til overhovedet at kunne iagttages, selv ikke ved Anvendelse af de stærkeste Kikkerter. Först i de sidste 270 Aar, siden Kikkertens Opfindelse (1608), har man kunnet iagttage de teleskopiske Kometer, og siden den Tid har man set omtrent 600 Kometer. Omtrent 250 Kometbaner ere blevne mer eller mindre nöjagtig bestemte, Omlöbstiderne af omtrent 30 Kometer beregnede, og 8 ere blevne sete ved deres Tilbagekomst.

Kometerne staa ikke i nogen direkte Forbindelse med Planeterne og Maanerne; de nærme sig undertiden tilfældigvis til disse og komme derved ud af deres Bane, medens de selv ikke have den ringeste Indflydelse paa Planeterne og Maanernes Baner.

Verdensgrundstoffet ses enten ved dets Indtrædelse i Jordens Atmosfære, hvorved det bliver glödende, forbrænder og lyser, og viser sig dels som enkelte Stjerneskud, dels som store Stjerneskudsværme, eller ogsaa i Form af lysende Striber, idet de kaste Solstraalerne tilbage, som for Exempel i Zodiakallyset. Man antager, at disse Stofsamlinger bevæge sig omkring Solen og have Form af Ringe, eller Ringdele, eller ogsaa skyagtige Former.

Ringene, som have lösnet sig fra den oprindelige gasformige, meget store, roterende Solkugle, og som ovenfor bemærket indeholdt Grundstoffet til Planeternes Dannelse, kunde ogsaa vedblive at beholde Ringformen, eller de kunde have adskilt sig i flere Ringdele eller endelig i uendelig mange, meget smaa Partier. De fuldstændige Ringe give nu Anledning til Fænomener som Zodiakallyset, Ringdelene foraarsage Stjerneskudsværme, og de smaa adspredte Stofskyer afgive Materialet til de enkelte sporadiske Stjerneskud.

DEN ÆDELMODIGE TYRK.

En dödsdömt Forbryder i Damaskus blev fört til Retterstedet for at skulle behandles efter Loven. Medens Döden saaledes stirrede ham i Ansigtet blev han overvældet af den dybeste Sorg ved Tanken om, at han ikke havde talt med sin Hustru og sine Börn, siden han blev dömt til

Döden, og altsaa slet ikke havde taget nogen Afsked med dem. I sin Sjæleangst oplöftede han derfor sine Hænder og udbröd: ,,Men er der da ikke iblandt de mange, der her ere tilstede, en Eneste, som har et saa ædelt Hjærte, at han vil give Sikkerhed for mig, medens jeg gaar og besöger min Hustru og mine Börn endnu en Gang förend jeg dör?''

Vognen, hvorpaa Forbryderen sad, standsede, og den störste Stilhed herskede iblandt den forsamlede Mængde, thi den ulykkelige Mands indstændige Bön og inderlige Begjæring havde gjort et dybt Indtryk paa Alles Hjærter.

Pludselig traadte en adelig Tyrk ud af Mængden og spurgte Forbryderen: ,,Hvor er din Familie?''

,,I Salahije,'' svarede han.

,,Hvor lang Tid tror Du, at Du behöver til at besöge din Familie for sidste Gang?'' spurgte Tyrken videre.

,,Allerlængst en Time,'' udbröd den Dödsdömte.

,,Og vil Du komme tilbage her til om en Time.''

,,Ja, jeg vil,'' svarede Forbryderen.

,,Og vil De,'' sagde Tyrken, henvendende sig til Skarpretteren, ,,opsætte Dödsdommens Fuldbyrdelse en Time?''

,,Det er mig tilladt at gjöre saa,'' svarede han, ,,men,'' tilföjede han i en bestemt Tone, ,,overvej grundigt hvad De er i Færd med at gjöre, thi dersom han ikke kommer tilbage, nödes jeg til at afhugge Deres Hoved i Stedet for hans.''

,,Jeg tror ham paa hans Ord,'' sagde den godmodige Tyrk. ,,Lad ham kun gaa og bind mig! Jeg underkaster mig den Betingelse, som De har nævnt.''

Med stor Bestyrtelse, og dog med inderlig Sympathi, betragtede Folkemængden den Mand, som udviste en saa sjælden Ædelmodighed. Forbryderens Lænker bleve strax lösnede og paalagte Tyrken. Den frislupne Fange var snart langt borte, og de hosstaaende Mennesker fyldtes med Angst og Frygt, hvilken blev mere og mere pinlig eftersom Timen hurtig henrandt. ,,Vil han holde sit Ord?'' hviskede Nogle. Andre bade til Gud for den uskyldige Mand, hvis Hoved maatte falde, dersom Forbryderen viste sig trolös.

Den dömte Mand löb hurtigt til Salahije. Grædende trykkede han endnu en Gang sin Hustru og sine Börn til sit Bryst; derpaa sled han sig lös fra dem, og begav sig skyndsomt paa Vejen tilbage til Stedet, hvor Processionen havde gjort Holdt og ventede paa ham. Men undervejs bemægtigedes han af onde Tanker. Skulde han ikke frelse sit Liv ved at fly til Bjærgene? Han stod stille nogle Minutter, indtil hans bedre Fölelser endelig vandt Sejr. ,,Han har taget min Plads, stolende paa mit Ord! Nej!'' udbröd han da, ,,han har udvist en saa sjælden Ædelmodighed; jeg tör ikke handle trolöst mod ham.''

Afskeden med hans Familie havde været meget haard og bedrövelig for ham, og havde medtaget længere Tid end han havde gjort Regning paa, og hans Tvivlraadighed paa Vejen, under hans Hjærtes Kamp mellem Sandhed og Trolöshed, havde ligeledes optaget nogle faa af de kostbare Minutter.

,,Timen er forbi,'' sagde den strænge Skarpretter til den ædelmodige Tyrk. De har givet Deres Liv til Pris for en uværdig Mand, og De maa dö i hans Sted.''

Processionen bevægede sig nu sagte hen til Retterstedet, midt under Folkemængdens Graad og Bedrövelse. Selv Skarpretterens Hjærte bevægedes til Medynk; men Dommen var jo bleven erklæret, Dödsordren given ham, og han turde derfor ikke give Fangen sin Frihed.

Meget sagtere end sædvanlig nærmede Processionen sig Retterstedet, og mange vare de Öjne, som med den störste Ængstelse spejdede tilbage; men han, som de forventede, kom ikke. Den uskyldige Mand, der havde troet paa Forbryderens Æres- og Sandhedsord, syntes ikke længere at have nogen Udsigt til Befrielse.

Man var nu ankommen til Retterstedet. Den ædelmodige Tyrk var bleven afklædt til Livet, og hans

Hals var allerede gjort bar, da et gjennemtrængende Skrig hörtes et Stykke Vej borte. ,,Stop! stop!" raabte Folket, og Skarpretteren lod sit Sværd glide tilbage i Skeden.

,,Ja, det er ham! det er ham!" raabte Folket med Glæde, og næsten i samme Öjeblik styrtede den dödsdömte Mand sig næsten aandelös midt ind iblandt Folket.

,,Lad ham lös!" raabte han, medens han endnu var langt borte; ,,her er jeg, henret mig."

Men Skarpretteren var nu bleven ligesaa stærkt bevæget i sit Sind som den omkring ham staaende Folkemængde. Han lösnede den ædelmodige Tyrks Hænder, for hvis Födder Forbryderen kastede sig og takkede ham for sin udviste Ædelmodighed. Skarpretteren bandt imidlertid ikke Forbryderen, men sagde: ,,Fölg mig til Paschaen," og de fulgte ham tilligemed den hele Folkemængde til Paschaen, til hvem Skarpretteren nu fortalte Alt, hvad der var hændt.

Paschaen vendte sig til den Dömte og sagde: ,,Tal; sig os hvorfor Du ikke benyttede den gode Lejlighed, som Du havde, til at erholde din Frihed?"

Forbryderen kastede sig ned foran Paschaen og bekjendte, at han havde nölet, at han havde gjennemgaaet en haard Kamp med sig selv. ,,Men," sagde han, ,,jeg kunde ikke og turde ikke gjengjælde denne gode Mands Ædelmodighed med saadan skjændig Utaknemmelighed, og saaledes beröve alle Muselmænd deres Tillid til Sandhed og Ære."

,,Du har talt ligesaa ædelt som Du har handlet," sagde Pashaen, ,,og nu vil ogsaa jeg vise Ædelmodighed. Gaa hjem! Du er fri! Din Forbrydelse er Dig tilgivet."

Denne Beretning om en muhamedansk Tyrk, der udviste en saa stor og selvopofrende Ædelmodighed, er meddelt af en sandhedselskende Mand, som var tilstede da det Hele fandt Sted.

NYHEDER.

Utah. En ung Mand ved Navn Richard Bybee skjöd sig selv ved en uforsigtig Behandling af et ladet Gevær d. 1ste Decbr. i Slaterville, Weber Co. — En gammel Mand ved Navn Benjamin Bartlett blev overkjört af en Sporvogn tæt ved Theatret i Salt Lake City d. 1ste Decbr. Han döde Dagen efter. —Den 13de Decbr. rapporterede Marskal Wm. G. Phillips til Postmester John T. Lynch, at alle Husene i Salt Lake City vare numererede som Forberedelse for den frie Postomlevering. — Fragtkrigen mellem Union Pacifik og Denver og Rio Grande Jærnbaneselskaberne har bragt Priserne paa Fragt mellem Omaha og Salt Lake City ned til 25 Cents pr. 100 Pund.—Lars Johansen af Spring City, Sanpete Co., döde d. 9de Decbr. 1883, omtrent 92 Aar gammel.

Washington, D. C. De Forenede Staters 48de Kongres aabnedes d. 3die Decbr. Utahs Delegerede, John T. Caine, modtog Eden og fik sit Sæde d. 4de.

Iowa. Cedar Rapids blev d. 7de Decbr. hjemsögt af en Ildsvaade, der ödelagde Ejendom til en Værdi af 100,000 Dollars.

Indiana. I Omegnen af Laurel, hvor to ,,Mormon"-Missionærer or en kort Tid siden bleve tjærede og fjærede, har Evangeliet siden gjort god Fremgang.

Irland. Tilstanden i Irland bliver bestandig værre og Striden mellem den katholske og protestantiske Befolkning samt de forskjellige politiske Partier hæftigere og hæftigere. Henrettelsen af en amerikansk Irlænder ved Navn Patrick O'Donnell d. 17de Decbr. i London, for at have skudt en Englænder Carey, har tjent til endmere at forbitre Irlands katholske Befolkning.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 2. *Den 15de Januar 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 4.)

1856.

John Van Cotts Hjemrejse.

Den 29de Januar tog Præsident John Van Cott en rørende Afsked med Brødrene og de Hellige i Kjøbenhavn og tiltraadte sin Hjemrejse. Han ankom til Liverpool d. 4de Februar, og under hans Ophold dersteds indgav han en temmelig udførlig Beretning om den skandinaviske Mission til Franklin D. Richards. Følgende er et Udtog af samme:

,,Paa Grund af vor elskelige Broder Willard Snows Død blev det nødvendigt, at Nogen skulde beskikkes til at præsidere i hans Sted. Præsident S. W. Richards og hans Raadgiver Daniel Spencer toge strax Sagen under Overvejelse, hvilket havde til Følge, at jeg blev beskikket til midlertidig Præsident, eller indtil de Tolv eller det Første Præsidentskab i Zion skulde bestemme det anderledes. Jeg tog strax afsted til min Arbejdsmark og ankom til Kjøbenhavn d. 4de September 1853. Imod min Forventning og for visse Grunde, som jeg endnu er ubekjendt med, lod man mig forblive i denne Stilling til d. 1ste Januar 1856, saa at jeg opholdt mig der i over to Aar og fire Maaneder, i Stedet for en kort Tid, som først var Bestemmelsen.

Uagtet dette tilsyneladende er en lang Tid har den syntes kort til mig, hvilket maaske kan tilskrives mine mange Forretninger og mit store Ansvar. Skjøndt min Lod blev kastet i et fremmed Land og iblandt et Folk, hvis Sprog jeg i Begyndelsen var ubekjendt med, har jeg dog virket med betydelig Tilfredshed, thi jeg har bevidnet Herrens Gjernings stadige Fremgang. Den Helligaand har ledsaget Værket og baaret Vidnesbyrd om Sandheden. Den har styrket og opholdt Herrens Tjenere under prøvende Omstændigheder, samt dygtiggjort dem til at kæmpe med de modstridende Magter og sejre. **

Forfølgelse paa de danske Øer osv.

I Danmark har man gjort et almindeligt (og næsten samtidigt paa de forskjellige Steder) Forsøg paa at forhindre vore Ældster fra at prædike og rejse omkring for at sprede det trykte Ord. Planen var, at arre-

stere dem under Paaskud af Løsgængeri eller andre formodede Overtrædelser, saasom Fejler i deres Rejsepas osv. I adskillige Tilfælde skred Øvrigheden ogsaa til at foretage Arrestationer, skjøndt Brødrene ikke havde overtraadt Loven, men vare udgangne som det evige Evangeliums Budbærere og den levende Guds Tjenere, ifølge hans Befalinger. De stolede paa Landets Grundlov, som lover dem Beskyttelse i deres religiøse Rettigheder, og giver dem Frihed til at dyrke Gud ifølge deres Samvittigheds Bydende, og naturligvis ogsaa til at prædike Rigets Evangelium uden Pung og Taske.

Sidste Efteraar arresterede Øvrigheden Ældste Jens Madsen og sendte ham til Jylland, hvor han siden blev beskikket til at arbejde i Vendsyssels Konference. Ældste N. P. Lindeløf blev ligeledes arresteret, mishandlet og sendt til Sverige. I vor Generalkonference, som strax efter afholdtes, blev han beskikket til at arbejde i Göteborg i Stockholms Konference. Jeg havde tidligere besluttet at sende ham did og kom siden til Kundskab om, at han længe havde ønsket at gaa der til og arbejde. Følgelig har det, som Øvrighederne tiltænkte os som Ondt, havt Godt til Følge. ***

I Lollands Konference har der været betydelig Forfølgelse. Nogle af Indbyggerne ere saa stygge, at de synes ikke at have nogen Agtelse for hverken Gud eller Landets Autoriteter; følgelig ere Herrens Tjenere ofte blevne ilde behandlede. En omrejsende Ældste ved Navn J. Jensen blev overfalden af en Pøbelhob og slagen indtil de antoge, at han var død. Medens han laa i en hjælpeløs Tilstand (dog ved sin fulde Bevidsthed), holdt Voldsmændene Raad om hvorledes de bedst kunde blive af med ham, men hans Venner kom da tilstede og reddede ham. Personerne, som havde mishandlet ham, bleve arresterede, og Jensen blev besøgt af en Læge, som undersøgte hans Saar og erklærede, at han var dødelig saaret og indgav en Lægeattest til Øvrigheden til den Effekt. Lægen ordrede Medicin til ham, som han dog nægtede at tage, thi han benyttede sig af Evangeliets Ordinancer, hvorved han fik øjeblikkelig Lindring, og tilsidst gjenvandt han sin Helsen og Styrke, men bærer fremdeles sine Ar.

Ved at undersøge Sagen blev Øvrighedspersonerne helt forbitrede paa Forbryderne og forsikrede dem, at de skulde lide den fulde Straf, som Loven foreskrev, hvilket uden Tvivl (at dømme efter de sidste Efterretninger) ogsaa vil blive Tilfældet.

Flere andre Ældster dersteds have med Nød og næppe sluppet bort fra dem, som have søgt at mishandle dem. Døre og Vinduer ere blevne indbrudte, og Brødrene efterjagede lig vilde Dyr. En omrejsende Ældste ved Navn Guhl er gjentagne Gange bleven truet paa Livet. Pøbelen søgte at overfalde ham om Natten naar han rejste fra en Gren til en anden, og en Nat, da de troede sikkert, at de havde ham fat, mishandlede de en Mand, der ikke var i Menigheden, og havde nær dræbt ham. Jeg nævner dette Tilfælde som et af de mange, hvori Herrens Tjenere have været beskyttede fra deres Fjenders Magt, og hvorved det paatænkte Onde er faldet paa deres Hoveder, som maaske have fortjent det. Siden disse Ting fandt Sted paa Øerne ere Ældsterne gaaede frem med fornyet Kraft og Styrke, stolende mere tillidsfuldt paa den Almægtiges Arm, som saaledes har befriet dem. De fremtræde med

Mod og bære Vidnesbyrd om Sandheden; Herrens Aand ledsager Ordet til Mange Oprigtiges Overbevisning.

Arrestation, Ansøgning til Kong Oscar osv.

I August Maaned sidstleden blev Ældste Nils Nilson, Præsidenten for Skaane Konference, Sverige, arresteret, da han var ude i Konferencen en Dags Rejse fra Malmø. Han blev lænket paa Hænder og Fødder, sat paa en tohjulet Kærre ved Siden af en Tyv og bragt til Malmø. Paa ethvert Stoppested undervejs bekjendtgjordes det, at han var en,,Mormon''-Ældste; følgelig blev han gjort til Gjenstand for Spot og Fornærmelser. Politiet lod hans Haar afklippe og kastede ham i Fængsel, hvor fra han dog efter faa Dages Forløb slap fri.

Da Authoriteterne bleve strængere i Løbet af Sommeren tillod man ikke de Hellige at afholde offentlige Forsamlinger, saaledes som de tidligere havde gjort, men uagtet alt dette kunde de ikke forbyde Herrens Aand at virke paa de Oprigtige, som søgte efter Sandheden. Ældsterne gjorde Alt, hvad de under deres indskrænkede Omstændigheder kunde, for at oplyse Folket, og tilsidst blødgjorde Herren Authoriteternes Hjærter, saa at de Hellige atter kunde begynde at holde offentlige Møder uden Forstyrrelse. Mange Fremmede kom tilstede, og Herrens Værk fik fornyet Styrke. I Løbet af det sidste Halvaar bleve 78 døbte i Skaane Konference, og Udsigterne for Værkets videre Fremgang vare overordentlig lovende.

Ogsaa i Stockholm har Værket lyse Udsigter; Mange undersøge ,,Mormonismen'', og Flere ere venligsindede. To Ældster bleve beskikkede til Göteborg, og ifølge de sidste Efterretninger der fra synes Værket snart at ville faa Fodfæste dersteds.

Paa de norske og svenske Helliges Vegne sendte jeg en Ansøgning til deres Konge, Oscar den Første. Hensigten dermed var at ansøge om Religionsfrihed, bedende hans Majestæt om at skjænke de af hans Undersaatter, som tilhørte Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige, Ret til at administrere i Evangeliets Ordinancer, i Overensstemmelse med det nye Testamente. Dersom blot de Hellige kunde faa denne Frihed, vilde Herrens Værk udbrede sig til højre og venstre, thi der findes Oprigtige af Hjærtet der i Tusindvis.

Missionens almindelige Tilstand.

I Norge har Værket blomstret og gjort stadig Fremgang under Ældste Knud Petersons vise Raad; han har arbejdet trofast der i Landet i omtrent tre Aar. Han blev løst fra sin Mission for at vende tilbage til sin Familie i Zion og for at overtage Ledelsen af de Hellige, som emigrerede i November sidstleden. Han havde vundet de Helliges Tro, Tillid og Velsignelser. Ældste C. C. A. Christensen blev beskikket til hans Eftertræder i Præsidiet over den norske Mission.

Efter tidligere Bekjendtgjørelse forsamledes vi i Kjøbenhavn og afholdt en Generalkonference d. 27de, 28de, 29de og 30te Decbr. (1855) for at vi kunde faa fuldstændige Rapporter fra Konferencepræsidenterne og for at min Eftertræder, Ældste Hector C. Haight, kunde faa bedre Lejlighed til at blive personlig bekjendt med disse samt med de omrejsende Ældster, samt blive fortrolig med Missionens Tilstand. Mange af de omrejsende Ældster vare nærværende og ligeledes alle Konferencepræsidenterne, undtagen dem, som præsiderede i Sverige og Norge.

hvilke Brødre formedelst det ugunstige Vejrligt og andre Omstændigheder fandt det umuligt at afgive Møde. Vi modtoge imidlertid skrevne Rapporter fra dem.

Præsidenternes og de omrejsende Ældsters Beretninger vare i det Hele taget gunstige. Fred og Enighed herskede iblandt de Hellige, de vare i Almindelighed villige til at give Agt paa deres Undervisninger, som vare beskikkede til at præsidere over dem. De voxede i Tro og Kundskab, og benyttede ethvert Middel i deres Magt til at faa Oplysning om de Ting, som henhører til deres Frelse, samt vare i Almindelighed villige til at gjøre alt muligt for baade i timelig og aandelig Henseende at fremrulle Herrens Gjerning.

Brødrene af Præstedømmet vare forenede og havde et godt Begreb om det dem paahvilende Ansvar; følgelig virkede de med stor Iver og Udholdenhed. Den villige og lydige Aand, som de udviste, tilkjendegav tydeligt, at Zions Aand var hos dem. Formedelst Herrens Velsignelser og Præstedømmets trofaste Arbejde har den skandinaviske Mission blomstret, og jeg føler Trang til at udtrykke mit Hjærtes Taknemmelighed til Brødrene og alle de Hellige for deres Tillid og forenede Bestræbelser i at opbygge Guds Rige der i Landet.

De Hellige modtoge med Glæde Ældste Haight som deres Præsident og lovede at opholde ham som saadan. Han udtrykte sin store Tilfredshed over at finde Missionens financielle Affærer i en trivelig Forfatning, og han vilde tage fat paa sit Arbejde med Glæde. Han gjorde god Fremgang med Hensyn til at lære Sproget, og uden Tvivl vil han snart blive i Stand til at kunne belære de Hellige i deres eget Tungemaal.

Under mit Ophold i Skandinavien ere to Konferencer og 31 Grene af Kirken blevne oprettede. Den 6te Oktbr. 1853 talte Kirken dersteds 2003 Medlemmer, og d. 31te Decbr. 1855 2692; 1650 Sjæle ere emigrerede i dette Tidsrum.

Udsigterne for Herrens Værks Fremme i Skandinavien ere saaledes gode, trods de mange Hindringer. Vore Skrifter have vundet stor Udbredelse, været meget eftersøgte og blive læste med stor Interesse; de ville ganske vist blive Midlet til at bringe Mange til Sandhedens Erkjendelse.

Ældste C. Widerborg har arbejdet trofast paa Kontoret i Kjøbenhavn siden September 1854. Han har givet fuldkommen Tilfredshed, og Herren har velsignet ham i Udførelsen af sine Pligter og vil fremdeles gjøre det. *** John Van Cott.“

Det syvende Emigrantselskab.

Under Anførsel af Ældste J. A. Ahmanson afrejste 161 emigrerende Hellige fra Kjøbenhavn d. 23de April med Dampskibet „Rhoda“. Rejseruten gik over Kiel, Hamborg og Grimsby i England til Liverpool, hvor til Selskabet ankom lykkelig og vel d. 29de s. M. Søndag d. 4de Maj afsejlede 163 skandinaviske Emigranter fra Liverpool med Skibet „Thornton“, tilligemed omtrent 600 Hellige fra Storbritannien. Hele Selskabet stod under Bestyrelse af Ældsterne James G. Willie med Millen Atwood, J. A. Ahmanson og Moses Clough som Medhjælpere. Under Sørejsen viste Kaptejn Collins sig som en betænksom og venlig Mand, idet han tilstod Emigranterne al den Frihed og alle de Privilegier, som kunde forlanges, og roste dem meget for deres Renlighed og gode Orden, samt deres Villighed til at efter-

komme hans Forlangende. Han gav ogsaa Brødrene uindskrænket Frihed til at prædike og holde Forsamlinger ombord, og i Forening med Lægen og Officererne lyttede han mange Gange opmærksomt til Brødrenes Prædiken samt istemte ofte Zions Sange.

Der herskede betydelig Sygdom iblandt Emigranterne, af hvilke mange vare gamle og svagelige Folk. Syv Dødsfald (af hvilke to skandinaviske Børn), tre Fødsler og to Ægtevielser fandt Sted ombord.

Den 14de Juni ankom det smukke Skib „Thornton" til New York, og en lille Dampbaad bragte Emigranterne iland til Castle Garden, hvor de bleve hjærteligt modtagne af John Taylor og N. H. Felt. Den 17de Juni forlode de New York og ankom d. 19de til Dunkirk, hvor de gik ombord paa Dampskibet „Jersey City" og sejlede til Toledo, hvor de ankom d. 21de; den følgende Dag vare de i Chicago. I Toledo bleve Emigranterne meget uvenligt behandlede af Jærnbanearbejderne og underkastede mange Ubehageligheder som Fölge deraf. Den 23de forlod Selskabet Chicago i to Afdelinger. (Den ene Afdeling afgik nogle Timer senere end den anden.) Ved Pond Creek kom man til Kundskab om, at Broen ved Rock Island var styrtet ned, medens et forudgaaende Tog kjørte derover. Erastus Snow og andre Brødre fra Utah befandt sig paa Toget da Ulykken skete, men slap uskadte derfra. Emigranterne forlode Pond Creek d. 26de og ankom samme Dag til Iowa City, en By med omtrent 3000 Indbyggere, der den Gang var Jærnbanens vestlige Endepunkt og var samme Aar bleven valgt af Kirkens Agenter til Udrustningssted for de Hellige, som skulde over Sletterne.

For at saa mange af de fattige Hellige som muligt kunde faa Lejlighed til at emigrere paa billige Vilkaar, foreslog Kirkens første Præsidentskab i sin 13de almindelige Epistel, som blev underskreven i Salt Lake City d. 29de Oktbr. 1855, at de Emigranter, som i 1856 bleve hjulpne af det vedvarende Emigrationsfund, skulde gaa over Sletterne med Haandkarrer. Følgelig blev denne billige, men højst besværlige Rejsemethode, dette Aar prøvet for første Gang. Det første Haandkarre-Kompagni under Anførsel af Ældste Edmund Ellsworth afrejste saaledes fra Iowa City d. 9de Juni. Omtrent 100 skandinaviske Emigranter udgjorde 5te Afdeling af det 4de Kompagni, som under J. G. Willies Anførsel forlod Iowa City d. 16de Juli. J. A. Ahmanson var Leder for den skandinaviske Afdeling. Af en interessant og udførlig Beretning, som Ældste John Jaques i 1878 skrev for „Salt Lake Herald" angaaende Haandkarre-Kompagniernes Rejse over Sletterne i 1856, gjør vi følgende Udtog:

„Fem Haandkarre-Kompagnier (alle „Mormon"-Emigranter og hovedsagelig fra Europa) gik over Sletterne i 1856. De første tre anførtes af Kaptejnerne Edmund Ellsworth, D. D. McArthur og Edmund Bunker. Da de tiltraadte Rejsen tidligt paa Aaret bleve disse tre Kompagnier ikke underkastede noget strængt Vintervejr, hvorfor de ankom til Salt Lake City efter forholdsvis ubetydelige Lidelser og i en temmelig god Sundhedstilstand. Kaptejn Ellsworths Kompagni forlod Iowa City d. 9de Juni og Florence d. 19de Juli, og ankom til Store Saltsøstad d. 26de Septbr. Kaptejn McArthurs Kompagni, som forlod Iowa City d. 11te Juni og Florence d. 24de Juli, ankom til Salt Lake City samtidig med Kap-

tejn Ellsworths Selskab. Ved Afrejsen sagdes nævnte Kompagnier at bestaa af omtrent 497 Sjæle, 100 Haandkarrer, 5 Vogne, 24 Oxer, 4 Muler og 25 Telte. Bunkers Kompagni, bestaaende af omtrent 300 Sjæle, forlod Iowa City d. 23de Juni og Florence d. 30te Juli; det ankom til Salt Lake City d. 2den Oktbr.

Ellsworths og McArthurs Kompagnier, der bestode af de første Emigranter fra noget Samfund eller Nation, som gik over Sletterne med Haandkarrer, nød en højtidelig Modtagelse ved deres Ankomst til Salt Lake City d. 26de Septbr. (1856). Guvernør Young, H. C. Kimball, D. H. Wells og mange andre Borgere i Kareter, adskillige Herrer og Damer tilhest tilligemed en Del af Kaptejn H. B. Clawsons Landsedrager-Kompagni samt Hornmusiken under Wm. Pitts Ledelse droge dem imøde, men gjorde Holdt da de vare komne Foden af det lille Bjærg paa 1½ eng. Mil nær. Guvernør Young og H. C. Kimball kjørte videre for at møde Ellsworths Kompagni. Saa snart Emigranterne ankom bleve de beværtede med Meloner, og medens dette gik for sig ankom ogsaa McArthurs Kompagni. Fra dette Sted til den aabne Plads i Staden iagttoges følgende Processions-Orden: Landsedragerne, Damer tilhest, Guvernør Youngs, Heber C. Kimballs og D. H. Wells' Kareter, Musikkorpsene, Ellsworths og Mc Arthurs Kompagnier, Borgere i Kareter og tilhest. Førend Processionen naaede Staden blev den storligen forøget af Mænd, Kvinder og Børn tilfods og tilhest. Processionen ankom til den aabne Plads ved Solnedgang, og Guvernør Young holdt en Tale til Emigranterne.

Det fjerde Haandkarre-Kompagni anførtes af James G. Willie med Millen Atwood som Medhjælper. Dette Kompagni tiltraadte Rejsen temmelig sildig paa Aaret, og led som Følge deraf betydeligt; dog ikke i den Grad som det femte eller sidste Kompagni; thi det fjerde Kompagni ankom til Salt Lake City førend det femte havde forladt Devils Gate. ** Kaptejn Willies Haandkarre-Kompagni forlod Lejrpladsen i Nærheden af Iowa City d. 15de Juli og bestod af omtrent 500 Sjæle, 5 Muler, 12 Par Oxer, 120 Haandkarrer, 25 Telte og 5 Vogne. Hver Passager var tilladt at medtage 17 Punds Bagage, indbefattende Sengetøj. Under deres Ophold i Lejren ved Iowa City havde Mændene beskjæftiget sig med at fabrikere Haandkarrer og Oxeaag, og Kvinderne med at lave Telte. I Fort Des Moines forærede en Hr. Chas. Good Kompagniet 15 Par Børnestøvler. Paa forskjellige Steder under Rejsen gjennem Iowa udviste Befolkningen betydelig Fjendskab mod Kompagniet, der gjentagne Gange truedes med personlig Vold. De Rejsende bleve ogsaa fortrædigede af en Posse med en Undersøgelsesskrivelse, der var udstedt paa Grund af nogle opdigtede Beskyldninger. Flere Personer forlode Kompagniet under Rejsen gjennem Iowa. Haandkarrerne vare ikke meget gode, og nogle af Axlerne vare næsten helt overslidte da Kompagniet d. 11te August ankom til Florence.

Efter at have repareret Haandkarrerne og gjort andre Forberedelser forlod Emigranterne, der nu talte 425 Sjæle, Florence d. 16de, efter at fire ,,uafhængige" Vogne havde sluttet sig til dem, og samlede sig ved Papillion-Floden, hvor fra de droge mod Vest d. 18de. Den 28de blev en ældre Mand ved Navn Wm. Haley borte fra Kompagniet, og fandtes ikke før-

end den næste Dags Morgen. Han havde været ude hele Natten, udsat for den gjennemblødende Regn, men han kom sig snart igjen. Den 29de naaede Kompagniet et Sted, hvor et stort Antal Omaha-Indianere vare lejrede; de vare meget venlige, solgte en Del Bøffelkjød til Emigranterne, indbød Lejrens Embedsmænd til at besøge deres Lejr og behandlede dem gjæstfrit. Da de kom til Stedet, hvor de Mænd, som tilhørte A. W. Babbits Vogntog, vare blevne dræbte, tildækkede Kompagniet deres Grave.

Om Morgenen d. 4de Septbr. opdagede man, at tredive eller flere end de halve af Oxerne vare bortløbne den foregaaende Nat i en „Stampede", og Kompagniet gjorde to Dages Ophold for at søge efter dem, men forgjæves. Under dette Ophold besøgte A. W. Babbitt, A. O. Smoot og O. P. Rockwell Lejren og trøstede Emigranterne saa godt de kunde. Den 6te lagde man Aag paa nogle vilde Arkansas-Køer, som skulde hjælpe de levnede Oxer at trække Vognene, medens Joseph Elder og Andrew Smith toge ud for at søge efter de bortløbne Trækdyr. Den 8de mødte Selskabet Henry Banichter, en afskediget Soldat fra Fort Laramie, som fortalte, at Cheyenne-Indianerne havde dræbt Thomas Margetts og James Cowdy tilligemed Hustru og Barn omtrent 70 Mile længere vest, medens han (Banichter) var gaaet bort for at hente noget Bøffelkjød, som han og Margetts havde skudt et Par Mile borte. Det antoges, at Fru Margetts var bleven bortført som Fange af Indianerne. Den 12te indhentedes Kompagniet af F. D. Richards og Selskab i tre Kareter tilligemed de to Mænd, Elder og Smith, ved North Bluff Creek. Samme Aften og den følgende Dags Morgen talte Richards og andre af Brødrene opmuntrende til Selskabet, og Wm. C. Dunbar sang adskillige Sange for at trøste og oplive dem. Samme Dags Morgen satte Kompagniet over Platte Floden, idet Richards' Selskab gik foran. Den 15de mødte man adskillige Arapahoe-Indianere, som holdt Vagt over Emigranterne den Nat, da de havde fortalt dem, at Sioux-og Cheyenne-Indianerne havde angrebet et stort Emigranttog og dræbt mange af Emigranterne. Den første Frost, som var meget haard, indtraf Natten efter d. 7de Septbr. Samme Dag blev Ellen Cantwell bidt af en Klapperslange, som havde ti Klapper og blev senere dræbt, men Biddet havde ikke Døden til Følge for Pigen. Den 18de savnedes en Kvinde ved Navn Stewart. Flere af Mændene gik ud for at søge efter hende, men hun indfandt sig i Lejren førend de kom tilbage, skjøndt i en meget forkommen Tilstand, efter at have været ude hele Natten og været underholdt med en kraftig Ulvemusik. Den 28de mødtes Jonathan Grimshaws Kompagni, bestaaende af omtrent 100 Sjæle. Ved forskjellige Lejligheder anvendtes betydelig Tid til at reparere Haandkarrerne.

Kompagniet ankom til Fort Laramie d. 30te, hvor de fire „uafhængige" Vogne lodes tilbage for at forene sig med et efterfølgende Vogntog, og hvor Emigranterne ligeledes erholdt et lille Oplag af Fødemidler. To Kvinder, af hvilke den ene strax efter blev gift, forbleve i Fortet. Ved dette Fort og ligeledes ved Platte Bridge (Platte-Broen) havde F. D. Richards kjøbt nogle Bøffelhuder til Willies og Martins Kompagnier. Selskabet forlod Fortet d. 1ste Oktbr. og mødte samme Dag Parley P. Pratts Selskab af Missionærer.

(Fortsættes paa Side 33.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 15de Januar 1884.

INDBYDELSE TIL ALLE.

Da nu Bladet har begyndt at udkomme to Gange om Maaneden finder Udgiveren det umuligt at faa Tid til at foretage Rundrejser til Settlementerne, som tilforn. Ikke heller finder vi det raadeligt at ingagere nogen omrejsende Agent, eftersom der allerede er beskikket dygtige og indflydelsesrige lokale Agenter i de allerfleste Byer og Settlementer i Territoriet. Til disse samt til alle ledende og vise Mænd iblandt Skandinaverne er det, at vi henvender os ved denne Lejlighed, bedende dem venligt om deres Medvirken. MORGENSTJERNEN burde findes i enhver eneste Familie, hvor vort Sprog tales, og i Betragtning af Bladets kostbare Udstyr — nye Typer, den bedste Slags Papir, et særdeles smukt Staalstik, 24 Træsnit, foruden den ikke alene interessante, men nyttige og værdifulde Læsning; Alt til en Pris, der mer end maaler sig med Territoriets engelske Blade af samme Størrelse og Udstyr — tror vi at kunne forvente en almindelig Tilslutning. Hvis ikke dette sker, har vi overvurderet Skandinavernes Intelligence og Smag for god Literatur og Oplysning. Vi haaber, at Agenterne, uden Undtagelse, ville aflægge et nyt Besøg hos enhver eneste skandinavisk Familie i deres respektive Distrikter, og gjøre Alt muligt for at forøge Subskriptionslisten. For at kunne gjennemføre alle vore Planer for nærværende Aars Vedkommende maa vi have i det mindste 300 flere Abonnenter end vi havde ifjor. Vi tør love, at vi til Punkt og Prikke skal opfylde vore Forpligtelser overfor Abonnenterne, hvis blot disse ville gjennemføre deres Del af Programmet. Landsmænd og Landsmændinder! Lad os for en Gangs Skyld vise, hvad Enighed kan udrette.

DE TRE NEPHITER.

Da Jesus efter sin Opstandelse besøgte Nephiterne paa det amerikanske Fastland, udvalgte han tolv Disciple eller Apostle iblandt dem, ligesom han gjorde før sin Korsfæstelse i Jødeland. Strax førend han opfoer til Himmelen tredie Gang kaldte han disse tolv Diciple til sig og spurgte dem: ,,Hvad begjære I af mig, efter at jeg er gaaet til Faderen?" Med Undtagelse af Tre svarede de: ,,Vi ønske, at vor Tjeneste, hvortil Du har kaldet os, maa have en Ende, efter at vi have levet et Menneskes Alder, saa at vi maa snarlig komme til Dig i dit Rige." Jesus svarede: ,,Salige ere I, fordi I ønske dette af mig; derfor skulle I, efter at I ere to og halvfjerdssindstyve Aar gamle, komme til mig i mit Rige." Derpaa vendte han sig til de Tre og sagde: ,,Hvad ville I, at jeg skal gjøre for Eder, naar jeg er gaaet til Faderen?" Men da disse ikke vovede at sige ham, hvad de ønskede, sagde Jesus til dem: ,,Se, jeg kjender Eders Tanker, og I have ønsket det samme som Johannes, min Elskede, begjærede af mig, han, som var med mig i min Tjeneste førend jeg blev ophøjet

af Jøderne. Derfor ere I saligere, thi I skulle aldrig smage Døden, men I skulle leve og se alle Faderens Gjerninger for Menneskenes Børn, ja, indtil Alt skal blive fuldkommet efter Faderens Villie, naar jeg skal komme i min Herlighed med Himmelens Kræfter.“ (Tredie Nephis Bog, 28de K., 1—7 V. Læs hele Kapitlet.)

Historieskriveren i Mormons Bog vedbliver sin Beretning med at sige, at disse tre Nephiter bleve optagne til Himmelen, hvor de saa' og hørte uudsigelige Ting, og at de derefter fortsatte deres Missionsvirksomhed iblandt Folket paa Jorden. Endvidere berettes der, „at de bleve kastede i Fængsel af dem, som ikke tilhørte Kirken. Men Fængslerne kunde ikke holde dem, thi de revnede. De bleve nedkastede i Jorden, men de sloge Jorden med Guds Ord, saa at de formedelst hans Magt bleve udfriede af Jordens Dyb; derfor kunde de ikke grave Grave dybe nok til at holde dem. Og tre Gange bleve de kastede ind i en brændende Ovn, men toge ingen Skade. Og to Gange bleve de kastede ind i vilde Dyrs Huler, og se, de legede med Dyrene, ligesom et Barn leger med et diende Lam, og toge ingen Skade.“

Mormon, som levede fire hundrede Aar efter, beretter, at han saa' dem, og at de havde tjent ham. Ligeledes siger han, at de skulde være iblandt Hedningerne i de sidste Dage, men at disse ikke skulde kjende dem.

Efter det store og forfærdelige Slag ved Højen Cumurah skriver Moroni, Mormons Søn, at der var Ingen i hele Landet, som kjendte den sande Gud, uden de tre Diciple, som Herren paa Grund af Ugudeligheden ikke vilde tilstede at forblive hos Folket. „Og,“ skriver Moroni, „om de ere i Landet, véd intet Menneske, men se, min Fader og jeg have set dem, og de have undervist os.“

At disse tre nephitiske Apostle endnu findes paa Jorden, er der ingen Tvivl om. Mange baade i og udenfor Kirken have baaret Vidnesbyrd om, at de have set og talt med Mænd, der i mange Henseende synes at svare til vore Ideer og Forestillinger om dem, og af de talrige Beretninger, som vi have læst og hørt fortælle desangaaende, synes Følgende, som nylig har været offentliggjort i „Deseret News“ efter et brasiliansk Blad, kaldet „Anglo Brazilian Times“, at fortjene en Plads i MORGENSTJERNEN. Beretningen er nogle Aar gammel:

„Et Brev, som er modtaget i Santos, S. Paulo (Brasilien), fra en Søn, som bor i Batataes, indeholder efterfølgende Beretning: „En Mand, som vogtede Kvæg paa Prærien, omtrent 25 Mile her fra (Batataes), kom til en Klippe, hvori der fandtes en Aabning. Han gik ind i denne og befandt sig strax i en overordentlig Hule, der med Lethed kunde rumme et tusinde Mennesker. I en tilstødende Hule, som aabnede sig fra den første, opdagede han en stor Dam, og i Nærheden af sammes Bund skinnede Noget, der lignede en Diamant. I samme Øjeblik hørte han en yndig Musik, men betaget af Frygt flygtede han i Hast. Ifølge Hyrdens Fortælling begave flere Personer sig til Hulen i den Hensigt at ville øse Vandet op af Dammen for at sikre sig Diamanten; og efter en Del Arbejde lykkedes det dem ogsaa at sænke Vandet til Stedet, hvor det Klare saas, men da fandt man i Siden af Klippemuren en Dør, som de skøde aaben. Derpaa saa' de en mørk Gang, men da de samtidig fik Øje paa en Mand i blaa Klæder, turde

ingen af dem begive sig derind. Personerne, som saa' og fortæller dette, ere paalidelige Mænd. I Morgen (d. 18de Marts) agter omtrent 20 vel bevæbnede Mænd, forsynede med Lygter og Blus, at begive sig til Stedet. Jeg tager Del i Expeditionen, og vil sende Dig en Beretning om hvad der indtræffer med næste Post."

Resultatet af Expeditionen fortælles i et følgende Brev, dateret Batataes d. 1ste April 1867: „Jeg skulde, ifølge mit Løfte, have skrevet Dig til strax efter min Tilbagekomst, for at underrette Dig om Udfaldet af vor Expedition, men jeg har været i en saadan forvirret Sindstilstand hele Tiden siden, at jeg næppe nu kan begynde at fortælle Dig, hvad der skete. Vi begave os paa Rejsen ved Solopgang anden Dagen efter at jeg havde skrevet til Dig. Vort Selskab bestod af 21 Personer, alle vel bevæbnede med Geværer, Pistoler og Sværd, samt medførende et Bæremuldyr, læsset med Fødemidler og et godt Oplag af Rum til Forfriskninger. Efter en lang Dags Ridt ankom vi til Klippens Nærhed, hvor Indgangen til Hulen snart fandtes, og skjøndt Solen var ved at gaa ned og vi vare temmelig trætte, besluttede vi dog at vove en Undersøgelse efter at have spist Aftensmad. Følgelig toge i vi en Hast Sadlerne af vore Muldyr, som vi slap ud paa Græs, medens vi derpaa satte os ned at spise og samtale ved Lejrilden. De medbragte Drikkevarer bidroge Sit til at oplive Humøret, og vi tilbragte Tiden i interessante Samtaler og med at fortælle Historier indtil Maanen stod op, hvorpaa vi begave os hen til den store Klippe i Nærheden, i hvilken vor Vejviser strax udpegede os Hulens Indgang; denne var lille og tæt ved Jorden. Efter at have tændt vore Blus gik vi ganske forsigtigt ind, og jeg tilstaar, at jeg følte mig besynderlig tilmode, da jeg skulde ned i den dybe Hule, som Blussene kun tildels oplyste. Vi holdt os tæt til hverandre, tildels af Frygt for Noget, som vi ikke vidste hvad var, og tildels fordi vi anede, at vi muligvis kunde træffe vilde Rovdyr; vi holdt ogsaa stadig vore Vaaben foran os. Men med Undtagelse af en Mængde Flaggermus, der, forstyrrede ved vor Indtræden, færdedes omkring os, saa' vi intet Levende. Hulen, der var aflang i Form, syntes at være omtrent 40 Fod høj, og Gulvet skraanede nedad fra Indgangen til den modsatte Ende, hvor vi fandt Aabningen til den anden Hule, der var meget større end den første, og vor Belysning tabte sig i dens uhyre Udstrækning. Vi toge ikke Tid til nærmere at undersøge den, eftersom Dammen laa foran os med dens vidunderlige Dør, der strax fængslede Alles Opmærksomhed, thi der var den, trods den virkelige eller foregivne Mistro, som nogle af Selskabet havde ytret om dens Tilværelse. Med Forsigtighed, og ikke uden Frygt, aabnede vi den, og foran os saa' vi dernæst den lange Gang, svagt oplyst af et stjerneligt Skin ved den modsatte Ende, hvilket tilkjendegav, at Gangen var omtrent en Braka* høj og omtrent ligesaa bred. Begejstrede af Haabet om videre Opdagelser forglemte vi nu al Frygt, idet vi med Hanerne spændte paa vore Skydevaaben trængte videre frem. Efter at vi havde gaaet omtrent 50 Brakaer aabnede Gangen sig pludselig til en lille Hule, der lignede et Kammer, oplyst af Noget, der saa' ud som en uhyre Diamant, hvis Lys

* Omtrent 7 danske Fod.

viste os et lille Stenbord, omkring hvilket paa Klippestole sad tre middelaldrende Mænd med ædle Ansigter, iførte lange blaa Dragter, der vare fastbundne om Bærernes Liv med hvide Belter, som prangede med Guldstjerner samt med store, blodrøde Karbunkler. De vidunderlige Individer vare tilsyneladende fordybede i Indholdet af Ruller, som laa udfoldede foran dem, og de syntes ikke ved Tilkjendegivelsen af noget udvortes Tegn at være vidende om vor Nærværelse. Vi betænkte os paa at tiltale dem, thi uagtet de tilsyneladende vare levende Væsener, var der Noget saa udtryksfuldt i deres Udseende, at vi følte os fyldte med Ærefrygt og Beundring. Tilsidst kunde Jose Luiz de Paula Silva (som man almindelig kalder Mata-Diabo, fordi han synes hverken at frygte Himmelen, Jorden eller Helvede) ikke modstaa Fristelsen til at nærme sig Bordet for at undersøge den prægtige Skat, som laa glimrende i en smuk Glans af mange Farver paa et lavt og tyndt Fodstykke, staaende midt paa Bordet. Da de besynderlige Væsener endnu ingen Bevægelse gjorde, blev han mere modig, saa at han vovede at række Haanden over Bordet og røre ved den glimrende Skat. Øjeblikkelig og samtidig hævede de tre Læsere deres Hoveder og —, men jeg kan ikke sige, hvad der virkelig fandt Sted. Det forekom mig som om en frygtelig, uimodstaaelig Vind indhyllede os og førte os afsted; jeg husker ikke Mere! Da min Bevidsthed kom tilbage fandt jeg mig selv og mine Kammerater liggende paa Jorden, hvor vi havde spist Aftensmad; vi vare uskadte, men aldeles forvirrede i Sindet. Den følgende Morgen undersøgte vi atter Omegnen. Den uhyre Klippe var endnu der, men Indgangen til Hulen var forsvunden. Vi undersøgte Klippen rundt omkring, og bankede forgjæves paa alle Steder for at opdage en hul Lyd. Efter en hel Dags frugtesløs Undersøgelse vendte vi, i en forvirret og underlig Sindsstemning, tilbage til Batataes. Dette, Fader, var Udfaldet af vor Expedition.“

DE FÖRSTE HELLIGE I SVERIGE.

Peter Adolf Forsgren, en Søn af Johan Olaf og Anna Christina Forsgren, er født d. 26de Juli 1826 i Gefle, Sverige. Hans Moder døde i 1832, da han var omtrent 6 Aar gammel, og da Faderen, der var Sømand, sjælden var hjemme, bleve Børnene hovedsagelig opdragne hos Fremmede, og Peter fik kun en tarvelig Skoleundervisning. Da han var ti Aar gammel begyndte han at arbejde paa et Linnedfabrik i Gefle, hvor han forblev i omtrent fire Aar. Derpaa fik han Ansættelse paa et Sejldugsfabrik, hvor han arbejdede som Formand, da hans Broder John om Sommeren 1850 kom til Landet som Missionær fra Amerika og begyndte at prædike Evangeliets Fylde. John havde omtrent 20 Aar i Forvejen forladt Hjemmet som Sømand, og uagtet hans Slægtninge vare overordentlig glade over hans Tilbagekomst, bleve de dog alle forbausede over at se ham optræde iblandt dem som Prædikant. Han havde nemlig paa sine Rejser truffet sammen med de Sidste-Dages Hellige i Amerika, hvor

han i Aaret 1843 var bleven døbt og derefter rejst til Nauvoo osv. Nu var han tilligemed Apostel Erastus Snow og to andre Brødre kommen tilbage for at paabegynde en Missionsvirksomhed i sit Fødeland. Han begyndte strax at prædike for sine Slægtninge og Andre, og det varede ikke længe førend han allevegne blev omtalt som en falsk Profet, der var kommen fra Amerika for at bedrage Folk. Hans Broder Peter, der blev paavirket af de imod Broderen cirkulerende Rygter, lod sig derfor bortskræmme en Tid fra at lade sig døbe, uagtet han virkelig troede, at Evangeliet, saaledes som Broderen forkyndte det, var sandt. Men medens han saaledes vaklede og ikke vidste, enten han skulde gaa i Daaben eller ikke, blev han en Dag, medens han stod og arbejdede ved en Væv i Fabrikken, pludselig angrebet af voldsomme Smerter og Krampe i Maven, saa at han blev aldeles hjælpeløs. Hans Lunger bleve dernæst angrebne i den Grad, at Alle, som saa' og hørte ham, erklærede paa det Bestemteste, at han umulig kunde leve. I en næsten livløs Tilstand blev han baaret op til sin Broder John, der havde lejet sig et Værelse i Staden. Denne øvede sig i stor Tro til Herren, paa sin døende Broders Vegne, og paa en mirakuløs Maade blev han formedelst Salvelse og Bøn strax helbredet fra sin Sygdom; thi faa Dage senere var han stærk nok til at kunne gaa ¼ svensk Mil til Havnen udenfor Byen og der blive døbt til sine Synders Forladelse. Dette skete d. 19de Juli 1850, og Broder Peter Adolf Forsgren blev altsaa den Første, som blev døbt ved guddommelig Myndighed i de skandinaviske Lande i denne Uddeling, thi det var over tre Uger senere, at Erastus Snow døbte de første 12 Personer i Kjøbenhavn. Samme Aften fik han Haandspaalæggelse. Denne Daabshandling blev snart vidt og bredt bekjendt; Peter Forsgren blev Gjenstand for Folkets Kuriositet og Samtaler, og den almindelige Mening var, at han var bleven vanvittig, thi man troede ikke, at Nogen med sund Forstand kunde lade sig døbe med Neddyppelsens Daab i vore Dage. Iblandt hans ivrigste Modstandere var ogsaa hans egen Søster Erikka, som dog strax efter selv blev døbt. Da hans Broder blev arresteret og bragt i Forhør fremkaldte man ogsaa Peter for Retten, for at han skulde afgive sit Vidnesbyrd med Hensyn til sin Helbredelse, thi iblandt de mange Beskyldninger, som bleve fremførte imod John E. Forsgren, var ogsaa dette, at han havde helbredet Syge. Da Peter bar frimodigt Vidnesbyrd om, at han virkelig var bleven helbredet formedels Guds Kraft ved sin Broders Administration, blev en tilstedeværende Læge, hvis Navn var Nordblad, anmodet om at skulle undersøge ham, hvilket han ogsaa gjorde ved Hjælp af sine Instrumenter, og erklærede derpaa, at han var aldeles rask. Peter vedblev at bære Vidnesbyrd om Evangeliets Fylde til Mange, og i Særdeleshed til sine Medarbejdere paa Fabrikken, men da det var imod Loven at prædike, kastede han blot op i Testamentet og lod dem selv læse de af ham fundne Skriftsteder. Han vandt snart en Del Venner. Imidlertid kom hans Fader, som havde været i Amerika for at søge efter sin Søn John, tilbage fra sin Tur, og om Sommeren 1851 rejste han til Kjøbenhavn, hvor han strax blev døbt. Derpaa rejste han tilbage til Gefle, og der blev stor Glæde i Familien. Ingen uden Forsgren og

143771

hans Søster samt to Andre bleve døbte der i Egnen førend Ældste Mikael Johnson i 1852 kom der til som Missionær fra Danmark. Denne døbte en ældre Kone og et Par Andre i Helsingland, hans Fødeegn. Men da Broder Johnson efter en kort Tids Forløb blev landsforvist og sendt i Lænker til Malmø, blev Evangeliets videre Udbredelse foreløbig standset i den Del af Landet. Det var forbeholdt Skaane og de andre sydlige svenske Provinser at blive „Mormonismens" Vugge for Sveriges Vedkommende, og ikke førend flere Aar derefter fik Missionærerne Fodfæste i de nordlige Provinser. I September Maaned 1852 forlod Peter Adolf og hans Søster Erikka deres Fødeegn og rejste til Kjøbenhavn, hvor fra de i December s. A. emigrerede til Utah i John E. Forsgrens Kompagni. Peter nedsatte sig i Brigham City, hvor han fremdeles bor og er en af Byens agtede og paalidelige Mænd. Han fungerer dersteds for Nærværende som 1ste Raadgiver til Biskoppen i 1ste Ward samt beklæder flere andre Tillidsposter.

Christina Erikka Forsgren er født d. 26de April 1820 i Gefle, Sverige. Da hun var ti Aar gammel begyndte hun at tjene ude hos Fremmede, og da hendes Broder John kom tilbage fra Amerika i 1850 tjente hun hos en Grosserer i Gefle. Hun blev meget forbauset over at se ham, thi Alle havde troet, at han var død, eftersom de i mange Aar ikke havde hørt fra ham. Noget af det Første, han fortalte sin Søster var, at han var sendt af Gud for at skulle frelse sin Familie og Slægtninge, og at han ikke havde forglemt hvad hans Moder havde forlangt af ham paa sit Dødsleje, nemlig at han skulde sørge for, at hans yngre Søskende ikke henfaldt til Ugudelighed. Nu kom han for at opfylde denne Formaning. Glæden over at se sin Broder, efter saa mange Aars Fraværelse, var ubeskrivelig, og hun var paa en mærkværdig Maade bleven forberedt for hans Komme. I Januar Maaned 1850, eller omtrent sex Maaneder før hans Ankomst, var hun nemlig en Dag, medens hun sad i Kirken, bleven paavirket af en alvorlig Bekymring med Hensyn til sin Sjæls Frelse, og i det Øjeblik Præsten betraadte Prædikestolen blev hun overvældet af en besynderlig Fornemmelse — en Slags Mathed, der begyndte i Hovedet og trængte sig gjennem hele Legemet til Fødderne. Hendes legemlige Kræfter forlod hende aldeles, og hun blev henrykt i et Syn, i hvilket hun tre Gange saa' en stor sort Hund, som hun troede skulde forestille Djævelen, og dette fik hende til at tage den Beslutning, at hun aldrig mere vilde gaa ind i den lutherske Kirke. Derefter hørte hun en Røst, som sagde, at den nærværende Kristendom var forkert, men at der d. 26de Juni næstkommende skulde komme en Mand med tre Bøger, og Alle, som vilde frelses, maatte tro den Lære, han forkyndte. Røsten sagde endvidere, at Enhver, som blev frelst, maatte rejse langt bort over Havet. Først da man sang den sidste Salme i Kirken vendte hendes naturlige Kræfter tilbage igjen.

Da hendes Broder John paa den i Synet nævnte Dag ankom til Egnen anerkjendte hun strax, at han var Manden, og at Bibelen, Mormons Bog og Pagtens Bog, som han bragte med sig, vare de tre Bøger, hun havde set i Synet. Desuagtet gjorde hun betydelig Modstand en kort Tid, men det varede ikke længe førend hun under sine Samtaler med Broderen

blev gjennemtrængt af en besynderlig Glæde og Tilfredshed, og hun ønskede at overgive sig aldeles i Herrens og sin Broders Hænder samt vise Lydighed til Evangeliet, hvorfor hun d. 4de August 1850 lod sig døbe. I samme Øjeblik som hender Broder nedlod hende under Vandet saa' hun et klart Lys oven over sig, og en ubeskrivelig Glæde fyldte hendes Sjæl. Da hun samme Aften fik Haandspaalæggelse blev hendes Forstands Øjne opladte, saa at hun forstod Evangeliets Principer tydeligt og klart, og naar hun derefter læste i den hellige Skrift var der Noget, der ligesom hviskede hende i Øret og udlagde Skrifterne for hende.

Efter Mikael Johnsons Ankomst blev hun ved en vis Lejlighed opfordret til at komme op og tale med Provsten, der vilde overtale hende til at forlade ,,Mormonismen''. For at ydmyge og chikanere hende tvang man hende til at marschere mellem to Politibetjente til Provstens Bolig, hvor hun dog forsvarede sig med stor Frimodighed og bar et kraftigt Vidnesbyrd for Provsten og andre Tilstedeværende,hvoraf Resultatet blev, at Provsten, som mente at kunde have overbevist hende om Falskheden af ,,Mormonismen'', blev aldeles beskæmmet af hende, og han var meget glad over, at hun endelig vilde gaa sin Vej.

Da hendes Fader om Høsten 1851 var i Kjøbenhavn havde John givet ham et Vink om Flerkoneriet, som blev udøvet iblandt de Hellige i Zion, og efter at han var kommen tilbage til sit Hjem underrettede han Datteren derom. Hun havde den Gang bestemt sig til aldrig at ville gifte sig og havde en sand Modbydelighed for Ægtestanden. Det var derfor ikke saa underligt, at Lærdommen om celestialt Ægteskab gjorde et besynderligt Indtryk paa hendes Sind. Den følgende Nat laa hun vaagen hele Tiden og grublede over den nye Lærdom, og den følgende Dag kunde hun heller ikke tænke paa noget Andet, men om Aftenen førend hun begav sig til Hvile bad hun inderligt til Herren om at tilkjendegive hende, om Lærdommen var fra ham, saa at hun atter kunde faa Sindsro og blive tilfreds. Medens hun endnu sad paa sine Knæ saa' hun to Personer, iförte lange hvide Klæder, staaende i Skikkelse af hvide Skyer foran sig; den ene var en Kvinde, medens den anden syntes at være en ældre Mand med et skaldet Hoved. I samme Øjeblik hørte hun en Røst, som sagde, at den ældre Personlighed skulde blive hendes tilkommende Ægtemage. Hun foer forfærdet op og trak sig tilbage i Værelset, hvorpaa Kvindeskikkelsen gik forbi hende og syntes at forsvinde i et tilstødende Værelse, medens den mandlige Skikkelse nærmede sig hende mere og mere, indtil en Medtjenerinde aabnede Døren, og Synet forsvandt. Hun blev saaledes efterladt til at gruble over det Besynderlige, som hun just havde set, og Tanken om, at hun, som var en dydig og moralsk Pige, nogensinde skulde ægte en Mand, der allerede havde en Hustru i Forvejen, var hende aldeles modbydelig, ihvorvel hun af Synet kom til den Slutning, at Flerkoneriet var rigtigt. Efter sin Ankomst til Utah i 1853 gik hendes Syn bogstavelig i Opfyldelse, thi hun blev netop anden Hustru til en ældre Mand, med hvem hun endnu lever som et trofast Medlem af Kirken i Brigham City, Box Elder County, Utah. Søster Erikka er den første Kvinde, som annammede Evangeliets Fylde i Skandinavien i denne Uddeling.

Efter at Faderen Johan Olaf Forsgren var bleven døbt i Kjøbenhavn d. 29de August 1851, rejste han tilbage til Gefle i det Haab at kunne vinde nogle af sine Slægtninge for Evangeliet, men da dette mislykkedes ham paa Grund af Forfølgelse, tog han atter tilsøs og vedblev at rejse i forskjellige Farvande af og til i flere Aar om Sommeren, medens han holdt Skole om Vinteren. I 1863 emigrerede han til Utah ved sine Børns Hjælp, og boede nu hos sin Søn Peter i Brigham City til sin Død, hvilken indtraf i Februar 1880. Han var født d. 17de Oktbr. 1793 i Gefle, Sverige, og begyndte sit Sømandsliv i en ung Alder. Tre af hans fire Børn annammede Evangeliet.

NYHEDER.

Utah. William Roll af Syd Morgan begik Selvmord d. 19de Decbr. ved Forgiftning. — To unge Mænd fra Mountain Green, Morgan Co., omkom i et Sneskred d. 18de eller 19de Decbr.—Broder Jens Hendriksen fra Huntsville kom afdage ved at blive overkjört af en tungiæsset Vogn i Ogden Kanyon d. 19de Decbr. — Lorenzo M. Richards, en Sön af Apostel F. D. Richards og en af Ogdens dygtige Mænd, döde i Ogden d. 21de Decbr. — Elisabeth Thompson Groesbeck, N. Groesbecks Hustru, döde i Salt Lake City d. 28de Decbr.—Den 1ste Januar antændtes Tömmeret i Utah Central Kulmine i Pleasant Valley af et Kakkelovnsrör. Ilden forplantede sig hurtigt igjennem den lange Tunnel, og af 5 Mænd, som arbejdede i Minen, omkom de to, nemlig John Mc Lean og hans Sön, medens de andre tre med Nöd og næppe undkom med Livet. — Medens Vejret i Utah d. 5te Januar var særdeles mildt og behageligt, stod Thermometret i Omaha 34 Grader F. under Nul. I andre Dele af de nordvestlige Stater var det omtrent ligesaa koldt. — Det 20de Wards nye Forsamlingshus (Salt Lake City) blev indviet om Aftenen d. 6te Januar med Bön af Præs. Geo. Q. Cannon. Samme Dags Aften blev ogsaa Forsamlingshuset i 10de Ward indviet. — Peter C. Christoffersen af Pleasantville, Weber Co., blev skudt og dræbt, da han d. 9de Jan. var i Færd med at lade sit Gevær. — Tidlig om Morgenen d. 13de Januar blev en Jærnbanearbejder ved Navn Alfred Coop overkjört og frygtelig lemlæstet af en Jærnbanevogn i Ogden. Han döde först Dagen efter.—Utahs Legislatur sammentraadte i Salt Lake City d. 14de Januar. Dagen efter oplæste Guvernören sit Budskab, der hovedsagelig tilraadte Forkastelsen af Territoriets nuværende Love og Vedtagelsen af nye, hvis Hovedformaal skulde være at afskaffe Polygami i Utah.

Washington D. C. Præsident Arthur har benaadet Sergeant John A. Mason, der ved Krigsretsdom var idömt 8 Aars Fængselstraf, for at have gjort Forsög paa at skyde Præsidentmorderen Guitean d. 11te Septbr. 1881.

Idaho. En ung Mand ved Navn Thomas G. Parker, Sön af Biskop Parker af Egin, blev d. 1ste Jan. skudt og dræbt af sin 10 Aar gamle Svoger, Moroni Smith, der haandterede en Pistol uforsigtigt. Den Afdöde var samme Dags Formiddag bleven gift og opholdt sig, da Ulykken skete, hos sin Hustrues Forældre et Par Timers Tid förend de skulde begive sig til Bryllupsdansen.

Colorado. Den 21de Decbr. styrtede et stort Sneskred ned over et Spisehus i Nærheden af Ouray. Huset blev aldeles begravet tilligemed alle dets Beboere, ialt 11 Mand. Da tililende Folk kom til Hjælp vare 6 af de Ulykkelige allerede döde.

Pennsylvanien. Thomas L. Kane, en af de Helliges bedste Venner og Forsvarere, og særlig bekjendt i Kirkens Historie fra sit historiske Foredrag, betitlet „Mormonernes Tog i Örkenen efter deres Uddrivelse fra Nauvoo", döde i Philadelphia d. 26de Decbr.

Sverige. Forskjellige i Sverige oprettede Foreninger arbejde flittigt paa at forbedre Arbejdsklassens financielle Kaar.

Norge. Ved et frygteligt Jordskred, som d. 19de Novbr. fandt Sted i Ullensaker, mistede flere Mennesker Livet.

Danmark. Den 10de Decbr. ankom Dymphna-Expeditionen til Kjöbenhavn fra sin lange Togt til Polarhavet. Det var d. 25de Juli 1882 at Expeditionen tiltraadte Rejsen.

Svejts. Ved et Sammenstöd mellem to Dampskibe paa Genfersöen omkom omtrent 30 Mennesker i Slutningen af Decbr.

Italien. I en i Rom nylig afholdt videnskabelig Konference, der bivaanedes af Repræsentanter fra næsten alle civiliserede Lande, blev man enig om visse Forandringer i Henseende til den geografiske Beregning af Længdegrader. Det blev saaledes bestemt at forkaste Benævnelsen „östlig og vestlig Længde", som hidindtil har været brugelig, og simpelhen regne fra Greenwich, England, öst rundt om Jorden til Begyndelsespunktet —360 Grader. Man blev ogsaa enig om at begynde den astronomiske Dag fra Greenwich Kl. 12 Midnat i Stedet for Kl. 12 Middag.

Rusland. Da Kejseren af Rusland forleden med et stort Fölge vendte tilbage fra en Jagtudflugt til Slottet Gatechina, blev han skudt paa af formodede Nihilister. 3 Kugler traf Kejserens Slæde, hvoraf den ene blev siddende i Selvherskerens Skulder. Forbryderne flygtede til en nærliggende Skov, og trods den skarpeste Forfölgning undkom de.

Kina. Siden Krigen blev erklæret mellem Frankrig og Kina har flere Træfninger fundet Sted med afvexlende Held. De Franske have indtaget den befæstede By Soutay.

DÖDSFALD.

Ældste Thomas Sörensen afgik ved Döden paa sin Bopæl i Nephi, Juab Co., Utah, d. 30te Decbr. 1883, efter tre Dages Sygeleje.

Afdöde blev födt d. 16de Decbr. 1840 i Tranberg, Aarhus Amt, Danmark, af formuende Forældre. Han fik en almindelig Skoleundervisning og var af en religiös Tænkemaade fra sin tidligste Ungdom af, deltog i Krigen mellem Danmark og Preussen i 1864, giftede sig i en Alder af 26 Aar med Ane Marie Knudsen, og arvede strax efter sin afdöde Faders Gaard, der var beliggende 1 dansk Mil syd for Aarhus og var værd 20,000 Rigsdaler. Han nedbröd strax Gaardens gamle Bygninger og opförte nye i Stedet, var i det Hele taget en fremadskridende Mand, og fungerede i flere Aar som Sognefoged i Tranberg Sogn. I 1875 stiftede han sit förste Bekjendtskab med de Sidste-Dages Helliges Missionærer, og blev ½ Aar senere, eller d. 20de Juni 1875, döbt af Ældste P. C. Geertsen. Omtrent to Aar derefter solgte han Gaarden for 48,000 Kroner og flyttede til Aarhus, hvor han boede indtil han emigrerede til Utah 1½ Aar senere. Da der i 1876 gjordes Forberedelser for Opförelsen af en Forsamlingsbygning til Menighedens Brug i Aarhus, laante han 5200 Kroner til Aktieselskabet, som byggede den, foruden 500 Kroner, som han tog Aktier for. Förend han emigrerede fra Danmark tilligemed Hustru og 5 Börn i Juni 1879 betalte han 3900 Kroner i Ejendomstiende, foruden 400 Kroner i Indtægtstiende, og han hjalp omtrent 40 Personer til at emigrere til Zion. Efter Ankomsten til Utah bosatte han sig först i Lehi og senere i Nephi, hvor han boede og drev Forretning som Kjöbmand, indtil han hensov blidt og roligt i Haabet om en herlig Opstandelse. Han efterlader sig Hustru og 6 Börn. Vi er Broder Thomas G. Schröder af Nephi forbunden for en Del af ovenstaaende Beretning.

BLANDINGER.

FOLKEMÆNGDEN I UTAH. Ifölge den sidste Folketælling i 1880 fandtes der i Utah 143,963 Mennesker, hvoraf 74,509 Mænd og 69,454 Kvinder. Af den samlede Folkemængde vare 99,969 födte i de Forenede Stater og 43,994 i fremmede Lande. Atter deltes Folkemængden i 142,423 Hvide, 232 Sorte, 501 Kinesere og 807 Indianere. Af den fra fremmede Lande indvandrede Befolkning i Territoriet vare 106 födte i Afrika, 1 i Asien, 40 paa Öer i Atlanterhavet, 133 i Australien, 1040 i Svejts, 22 i det egentlige Österig, 5 i Belgien, 3 i Böhmen, 1036 i britisk Amerika, 1 i Central Amerika, 502 i Kina, 92 paa Öen Kuba, 7791 i Danmark, 22 paa uangivne Steder i Europa, 129 i Frankrig, 885 i det tyske Kejserdömme, 26,579 i Storbritannien (19,654 i England, 1321 i Irland, 3201 i Skotland, 2390 i Wales og 13 paa uangivne Steder), 2 i Grækenland, 141 i Holland, 7 i Ungarn, 138 i Italien, 5 i Luxemburg, 1 paa Öen Malta, 17 i Mexiko, 1214 i Norge, 7 paa det stille Havs Öer, 16 i Poland, 4 i Portugal, 54 i Rusland, 30 paa Sandwich-Öerne, 12 i Syd-Amerika, 76 i Spanien, 3750 i Sverige, 17 i Indien, 86 i Tyrkiet, 7 i Vestindien og 23 paa Havet.

RAAD TIL UERFARNE. Man siger, at Maj er den uheldigste Maaned til at indgaa Ægteskab i. De andre uheldige Maaneder ere: Juni, Juli, August, September, Oktober, November, December, Januar, Februar, Marts og April.

„Du er en rigtig Gris, Karl."

„Moder, hvad hedder Grisens Moder?"

☞ Hermed fölger et Billede af Præsident Willard Snow.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—PARLEY P. PRATT.

Nr. 3. *Den 1ste Februar 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 23.)

(1856—Fortsat.)

Fra Iowa City til Florence var Kompagniets daglige Ration ti Unzer Mel tilligemed lidt Urtekramvarer til hver Person. Da det forlod Florence var det provianteret for næsten 60 Dage med 1 Pund Mel om Dagen til hver Voxen og det halve til Børn. Omtrent otte Mile vest for Laramie bleve Rationerne nedsatte til 14 Unzer til en Mand, 12 Unzer til en Kvinde, 8 Unzer til et Barn og 4 Unzer til et Pattebarn. Den 12te Oktober bleve Rationerne endvidere formindskede til 10½ Unze til Mænd, 9 til Kvinder, 6 til Børn og 3 til Pattebørn. Paa den Tid begyndte mange af Mændene at blive udmattede. Den sidste Ration Fødemidler, som Kompagniet havde, blev uddelt d. 19de ved Sweet Waters femte Overgangssted. Samme Dag faldt der betydelig Sne. Den 20de mødte Kompagniet C. H. Wheelock, Joseph Young og to andre Mænd med den glade Nyhed, at Geo. D. Grant med Hjælpevogne vare i Nærheden, og d. 21de, medens de Smaa græd for Brød, mødtes 14 Vogne med Mel, Løg, samt Klæder, Sengetøj, Sko osv. Her var Sneen fra 6 til 10 Tommer dyb. *** Den 1ste Novbr. mødtes mere Hjælp, og den 2den rejste Kompagniet forbi Fort Bridger (et „Mormon"-Fort eller Settlement), og Dagen efter mødte det Hjælpevogne, som vare bestemte for de sidste Kompagnier. *** Den 9de ankom Kompagniet til Salt Lake City, og Emigranterne bleve strax forsørgede og bragte i bekvemme Huse. Nogle af dem havde frosne Hænder og Fødder, men alt muligt blev gjort for at lindre deres Lidelser. Efter at have forladt Fort Bridger blev Kompagniet hjulpet fremad af omtrent 50 Vogne.

Under meget af Rejsen lede Emigranterne af Diarrhoe. Følgelig vare Mange Syge og maatte kjøre førend Hjælp erholdtes. Mange Andre, som ogsaa vare udmattede, maatte nægtes det Privilegium at kjøre. Et stærkt Snevejr, ledsaget af en bidende Nordenvind, overfaldt Kompagniet medens det rejste over Rocky Ridge og gjennem South Pass; desuagtet rejste man den Dag 16 Mile

og trak fremdeles Haandkarrerne. Dette var den skrækkeligste Dag af hele Rejsen, thi 15 Personer døde som Følge af Udmattelse, Mangel og Udsættelse for Kulden og Uvejret. Undertiden døde Saadanne om Natten, som havde trukket deres Haandkarrer hele Dagen. Antallet af Dødsfald i Kompagniet under Rejsen fra Liverpool til Salt Lake City ansloges til 77, hvoraf 66 døde mellem Iowa City og Salt Lake City. Ogsaa tre Fødsler og tre Ægtevielser fandt Sted."

Foruden Kaptejnerne Hunts og Hodgetts Kompagnier, var der mange andre Vogntog, som dette Aar gik over Sletterne med Emigranter, og de fleste af disse Tog behøvede mer eller mindre Hjælp fra Dalene førend de naaede deres Rejses Maal. Nogle af de mere bemidlede Emigranter, som kom over Havet med „Thornton", rejste over Sletterne med de bageste Vogntog og udstode skrækkelige Lidelser førend de naaede deres Bestemmelsessted.

PRÆS. HAIGHTS FØRSTE BERETNING.

I Juli Maaned aflagde Præsident Hector C. Haight et Besøg til England for at overvære en stor Raadsforsamling, som blev afholdt i Birmingham d. 21de, 22de og 23de Juli 1856 og overværedes af de fleste præsiderende Ældster i hele den europæiske Mission. Broder Haight var ved denne Lejlighed i Stand til at kunne afgive en meget gunstig Rapport over den skandinaviske Mission. Under hans Ophold i England skrev han under Dato af 10de Juli et langt Brev til Udgiveren af „Millennial Star", hvoraf vi hidsætte Følgende:

„Den skandinaviske Mission var i en blomstrende Forfatning, da jeg d. 1ste Januar 1856 afløste Ældste John Van Cott, hvis trofaste Arbejde de Hellige her paaskjønne; og jeg har bestræbt mig for at vedligeholde den gode Orden, som jeg fandt oprettet, og videre søgt at fremme Sagen, hvormed jeg er forbunden. Jeg kan med Sandhed sige, at Herren har velsignet mine svage Bestræbelser i enhver Henseende, og det glæder mig ligeledes at kunne berette, at Præstedømmet, med kun lidt Undtagelse, trofast har sat de givne Instruxer i Udførelse, og de Hellige i Almindelighed have været lydige og med Beredvillighed udført det, som har været dem paalagt, hvorved de have lettet mit Arbejde meget. Det omrejsende Præstedømme har i Særdeleshed meget at kæmpe med formedelst den Modstand, der paa forskjellige Steder undertiden viser sig i Skikkelse af Forfølgelse, Fængsling, Pøbelvold osv, som Følge af de bindende Love, eller rettere et snæverhjærtet Præsteskab, som tilskynder de civile Authoriteter og Folket til Udøvelsen af næsten umenneskelige Handlinger imod de Hellige, i Særdeleshed i Sverige.

Skandinavien bestaar af tre forskjellige Riger, hvis Befolkning, skjøndt nær beslægtet, leve under forskjellige Regjeringsformer og frembyder tre forskjellige Nationaltræk, som Herrens Tjenere maa gjøre sig fortrolige med, og i hver af de tre Lande maa de gaa frem med al den Forsigtighed og Visdom, som Erfaring, Trofasthed og Guds Aands Vejledning kan lære dem.

Danmark, som har en frisindet Grundlov, har hidindtil vedligeholdt sin Forrang i den skandinaviske Mission, og sender Missionærer til de andre Lande, i Særdeleshed Kjøbenhavns Gren, som tæller 800 Medlemmer og er Hovedkvarteret, hvor Æld-

sterne kunne søge Tilflugt i Tilfælde af Besværligheder og Forfølgelse. Der nyde de Hellige større Frihed end paa Landet, hvor Øvrigheden prøver paa at hindre Ældsterne fra at sprede Sandheden ved at anvende en Lov, som forbyder Enhver at rejse uden Pas eller at opholde sig paa noget Sted, uden at være Embedsmænd af en eller anden Slags eller at drive Forretning eller Handel, Anvendelsen af denne Lov har undertiden til Følge, at Ældsterne blive fængslede eller sendte tilbage til deres respektive Hjem. De søge naturligvis at undgaa saadanne Ubehageligheder ved at sikre sig Pas, naar de kunne faa dem, hvilket dog ikke altid er Tilfældet, eller ved at tage Tjeneste, da de derved faa Beskyttelse.

Et andet Slags Forsøg paa at hindre eller standse Guds Riges Fremgang i Danmark er blevet gjort i Lolland- og Falsters Stift af en vis Hr. Wickfeldt, som indsendte en Ansøgning til Kongen, bedende om, at Forholdsregler maatte blive tagne for at standse det skrækkelige Bedrageri, „Mormonismen“. Nævnte Ansøgning fik flere hundrede Underskrifter iblandt Almuen, og da den blev overrakt Hs. Majestæt Kongen af en Deputation, svarede Kongen paa en høflig Maade, „at han vilde tage Sagen under Overvejelse, da Spørgsmaalet desangaaende længe havde lagt ham paa Sindet.“ Dette Foretagende har givet Anledning til en interessant Afhandling i det demokratiske (?) Partis ledende Blad, hvis Redaktør imødegik Ophavsmanden til den mod Grundloven stridende Ansøgning, visende ham og dens Underskrivere deres Uvidenhed med Hensyn til visse Paragrafer i Grundloven, og latterliggjorde dem for at tage Skridt imod deres egne Interesser og Religionsfrihed, vildledte af nævnte Wickfeldts Indflydelse. Redaktøren raadte dem til at holde sig Grundloven hellig og ukrænket og lade det lærde og vel lønnede Præsteskab fortsætte Krigen mod „Mormonerne“ med aandelige Vaaben. „Thi,“ sagde han, „dersom Præstebroderskabet ikke kan forsvare Statskirken og dens Principer uden Øvrighedens Hjælp, saa lad den gaa til Grunde.“

I Fredericia Konference, Jylland, have nogle Gejstlige faaet Politiet til at bringe Ældsterne for Retten under den Beskyldning, at de, som vore Skrifter beviser, lære, at Polygami er et ret og moralsk Princip. Vore Ældster forsvarede sig meget godt og sagde, at de anerkjendte den patriarkalske Ægteskabsorden som en Guds Forordning, at de Hellige i Utah udøvede denne Lov, hvorimod de i Adspredelsen hverken udøvede den, ej heller havde Ret til at gjøre det, men underkastede sig de Skikke og Ægteskabslove, som vare gjældende i de Lande, hvori de leve. Brødrene forlangte, at deres Anklager skulde bevise, at Læren om Flerkoneri var umoralsk og stridende mod det gamle og nye Testamente. Det vil blive interessant at erfare, hvad Rettens Kjendelse vil blive i Sagen. Jeg er overbevist om, at det vil have Godt til Følge. Trods al Slags Modstand er Kirken i Danmark bleven forøget med 343 Medlemmer i det forløbne Halvaar.

C. C. A. Christensen i Norge.

Med Hensyn til Missionen i Norge kan jeg sige med megen Tilfredshed, at Ældsterne, som virke der, gjøre et udmærket godt Arbejde. Ældste C. C. A. Christensen, der blev beskikket til Ældste Knud Petersons Efter-

træder som Præsident, har styret Konferencen paa en meget vis Maade. Evangeliet trænger sig frem, og begynder at faa Indpas paa forskjellige nye Steder formedelst Brødrenes Trofasthed og Udholdenhed, hvilke med Beredvillighed og Glæde lide Fængselstraf fra Tid til anden, hellere end at opgive deres Prædiken og Døben. Øvrigheden er nogenlunde taalsom, især i Kristiania; og selv naar Lovene sættes i Kraft, behandles Ældsterne med en vis Grad af Agtelse og Humanitet. 56 Medlemmer ere blevne tillagte Menigheden i Norge i det sidste Halvaar.

RELIGIONSTVANG I SVERIGE.

I Sverige har Statskirken og Præsteskabet saa stor Indflydelse, understøttet af de gamle frihedskrænkende Love og sammes strænge og nøjagtige Gjennemførelse, at Folket leve under Frygt og Undertrykkelse og have ingen Religionsfrihed, hvilket gjør det meget besværligt at sprede Evangeliet. Ældsterne der i Landet have i Sandhed en stræng Mission. Desuagtet synes det, at Herren i sin Barmhjærtighed mod det adspredte Israel dersteds har virket paa Folkets Sind, saa at en Attraa for Religionsfrihed er opvaagnet i fuld Kraft. Forskjellige Sekter og Partier ere opkomne, i Særdeleshed i Stockholm, og sammes Medlemmer ansøge Regjeringen om fri Religionsøvelse. Iblandt de Sekter, som have gjort mest Fremgang, ere Baptisterne; de synes at bryde Vejen for andre Dissentere, og jeg tror, at den lovgivende Forsamling i dens næste Rigsdag bliver nødsaget til at drøfte Sagen om Religionsfriheden. Under disse Bevægelser have vore Ældster virket i Stockholm, Skaane og paa andre Steder med mer eller mindre Held, og Grenen i Hovedstaden voxer. Politiet, som kom til Kundskab om Værkets Fremgang, bragte Ældsterne for Retten, og da det opdagedes, at Præsidenten for Stockholms Konference, Ældste C. A. Madsen, var en Dansker, og havde ingen anden Beskjæftigelse end at prædike Evangeliet, landsforviste de ham og sendte ham til Kjøbenhavn i Maj Maaned. Jeg beskikkede øjeblikkelig et Antal Ældster, som ere Haandværkere og Svenske af Fødsel, til at rejse til Stockholm og andre Steder, og jeg raadte dem til allerførst at sikre sig Rettighed til stadigt Ophold ved at tage Arbejde eller Tjeneste hos Saadanne, som drive en eller anden Slags Forretning, og saaledes beskyttede arbejde i Evangeliets Tjeneste, eftersom Omstændighederne vilde tillade. Ved at virke paa denne Maade og ved at sprede det trykte Ord, haaber jeg, at Evangeliets Dør om en kort Tid vil blive aabnet paa forskjellige Steder der i Landet, thi Folket i Almindelighed ere meget begjærlige efter at høre og læse. Trods de ugunstige Omstændigheder bleve 35 Personer i det sidste Halvaar døbte i Sverige.

HAIGHT ARRESTERES I MALMØ.

Som et temmelig godt Exempel paa den nærværende Tilstand i Sverige vil jeg berette, at jeg i Selskab med Ældste C. Widerborg gjorde en Tur over Øresund til Malmø i Skaane, for at overvære et Konferencemøde d. 28de Marts, og vi forsømte ikke at sikre os Rejsepas. Politiet, som af nogle af vore Fjender var bleven underrettet om, at de Hellige vare forsamlede til Møde, kom strax ind og opbrød Forsamlingen, hvorfor de Hellige nødsagedes til at adsprede sig. Politiet tog vore Navne og gik deres

Vej, men kom snart tilbage for at søge efter os; desuagtet undgik vi dem. Om Eftermiddagen fik Broder Widerborg vore Pas paategnede for den følgende Dag at vende tilbage til Kjøbenhavn, og han rejste om Aftenen Kl. 8 med Præsidenten for Skaane Konference, Ældste N. Nilson, til et Sted udenfor Byen for at fuldføre Konferencens Forretninger. Da vi havde faaet vore Pas paategnede, troede jeg mig fuldkommen sikker og forblev derfor paa Konferencens Kontor, men faa Minutter efter at Brødrene vare tagne afsted, kom Politiet og førte mig som Arrestant til Politistationen, og eftersom Broder Widerborg havde vore Pas med sig, maatte jeg forblive under Bevogtning indtil han kom mig til Hjælp, hvilket skete efter et Par Timers Forløb. Det blev os tilladt at forlade Byen Dagen efter uden videre Forhindring.

Udgivelsen af Bøger osv.

Ved at kaste et Blik tilbage paa det sidste Halvaars Arbejde i Missionen og overveje Værkets Fremgang paa de forskjellige Steder, samt de gode Fremtids Udsigter, kan jeg ikke undlade at udtrykke min Taknemmelighed til vor himmelske Fader for hans Barmhjærtighed og Godhed, og jeg er ligeledes Tak skyldig til Herrens Tjenere, som ere stillede over mig, for de nyttige Instruxer, jeg har modtaget fra dem. Vore ærede Blade, „Deseret News", „The Mormon" og „Millennial Star" have været uvurderlige Kilder, hvorfra jeg har valgt Afhandlinger til Oversættelse for „Skandinaviens Sjerne", der tilligemed alle vore andre danske Skrifter læses med stor Interesse af de Hellige. Jeg har udgivet en anden Udgave af Advarselsrøsten paa Dansk; ligeledes Pagtens Bog, hvortil jeg har føjet Forelæsningerne over Troen og det alfabetiske Register, saa den danske Udgave nu indeholder det samme som den engelske. I dette saa vel som andet Arbejde paa Kontoret har jeg havt en trofast Støtte i Ældste C. Widerborg, som har arbejdet til min Tilfredshed. Da Arbejdet har forøget sig betydeligt, fandt jeg det nødvendigt i April Maaned at kalde en ung, norsk Broder ved Navn P. O. Thomassen til at hjælpe os paa Kontoret; og dersom han bliver ved som han har begyndt, synes han at ville blive en duelig Medhjælper. Jeg kan ligeledes sige, at Ældste O. N. Liljenqvist og de forskjellige Konferencepræsidenter have været trofaste og forenede med mig i vore Bestræbelser for at fremrulle Guds Rige. Jeg betragter det som en stor Velsignelse og et Privilegium at præsidere over saa godt et Folk, og mit største Ønske er, at velsigne og gjøre dem godt ved Hjælp af Herrens Aand.

De skandinaviske Hellige nære stor Attraa for at emigrere og blive indsamlede med deres Søskende i Zion, hvor de mere fuldstændigt kunne blive underviste om Livets og Saliggjørelsens Vej. De glæde sig over den ny antagne Rejsemethode med Haandkarrer, eftersom saa mange flere derved hvert Aar kunne blive udfriede fra Undertrykkelsens Land, og de frygte slet ikke for Turen over Sletterne.

Den gunstigste Aarstid for vore Emigranter at forlade Kjøbenhavn paa, synes at være om Foraaret i Stedet for Efteraaret, saa vidt jeg kan forstaa, naar Alting tages i Betragtning, saasom den lange og mere farefulde Rejse over Havet om Vinteren, Omkostningerne ved Emigran-

ternes Ophold i de vestlige Stater, hvis de ikke skulde faa Arbejde, og den skadelige Indvirkning paa deres Helbred i et fremmed Klimat, dersom nogle Maaneders Ophold i Staterne skulde blive nødvendigt førend de kunne fortsætte deres Rejse. ***

Jeg vil til Slutning nævne, at de Hellige ere meget nidkjære for at lære det engelske Sprog. Flere Skoler ere allerede oprettede i dette Øjemed, og jeg har prøvet paa at efterkomme Deres Instruxer desangaaende, hvilket vil blive til stor Gavn for de Hellige.

Fra indlagte statistiske Rapporter vil De se, at 484 Medlemmer ere blevne døbte i det forløbne Halvaar. I Mellemtiden fra d. 30te Juni 1854 til d. 30te Juni 1856 er der bleven døbt ialt 2183 Sjæle.‟

(Fortsættes paa Side 49.)

CHRISTOFFER O. FOLKMANNS BIOGRAFI.

Christoffer Olsen Folkmann blev født d. 8de Febr. 1827 i Aaker Sogn, paa Bornholm, af Forældrene Jørgen Christoffersen og Gjertrud Kristine Folkmann. Hans Fader var Smed af Profession og ernærede sin Familie ved sine Hænders Arbejde. Christoffer var den femte af sine Forældres syv Børn, og Forældrene, som tilhørte den lutherske Kirke, vare gudsfrygtige Folk, hvisaarsag de gave deres Børn en god religiøs Opdragelse og foregik dem med et godt kristeligt Exempel. Christoffer selv var i sin Barndom af en religiøs Tænkemaade og læste med stor Interesse i Bibelen. Han fik ogsaa en almindelig god Skoleuddannelse, uagtet Undervisningen i Almueskolerne paa Bornholm den Gang stod paa et temmelig lavt Udviklingstrin.

Efter at Christoffer, ifølge den lutherske Kirkes Skik, var bleven konfirmeret, kom han i Januar 1845 i Smedelære hos Jens Nielsen i Rønne, hvor han forblev i to Aar og lærte Professionen; siden arbejdede han for Smedemester J. Sanne i Kjøbstaden Allinge, indtil han blev syg og kom i December Maaned 1847 hjem til Forældrene og bestyrede fra den Tid af sin Faders Værksted. Den 20de Novbr. 1848 døde hans Moder i en Alder af omtrent 59 Aar. Vi ville nu kopiere fra Broder Folkmanns egen Beretning. Han skriver:

„Jeg gjorde gode Fremskridt i min Profession og havde mange Arbejdskunder, som elskede mig højt, og jeg glædede mig iblandt mine Venner, men mit Hjærte søgte bestandigt efter Noget, som var bedre.

Om Sommeren 1851 hørte jeg, at nogle Religionslærere, som man kaldte „Mormoner‟, vare komne til vor Ø, og de holdt Forsamling i Nærheden af min Faders Hus. Jeg fik strax en inderlig Længsel efter at ville høre dem, og d. 12te Oktbr. 1851 overværede jeg første Gang en af deres Forsamlinger, som afholdtes hos Hr. Didriksen i Aakirkeby; Ældsterne H. P. Jensen og A. Aagren prædikede. Jeg kan ikke beskrive den Virkning, som disse Mænds Vidnesbyrd havde paa mig, men jeg syntes dog, at Ældste Jensen var for haard i sine Udtalelser, da han ligefrem erklærede, at man lærte et falskt Evangelium i de lutherske Kirker; dog besluttede jeg og min Broder Peter, da vi gik hjem fra Forsamlin-

gen, at vi vilde omvende os fra vore Synder, uden derfor at blive ,,Mormoner''.

Min ældre Broder Jeppe, som ogsaa havde faaet Attraa til at ville høre de Hellige, indbød Missionærerne til at afholde Forsamling i sit Hus, ved hvilken Lejlighed han sammenkaldte sine Naboer og Slægtninge. Ældste H. P. Jensen og Lærer Jens Jørgensen prædikede. Jeg havde Lyst til at protestere imod dem, men jeg blev bestandig slaget af Marken med bibelske Beviser, hvilket tjente til at overbevise mig om „Mormonismens" Sandhed og havde den Virkning, at jeg nu mere end nogensinde før ransagede i den hellige Skrift. Den 7de Novbr. var der atter Forsamling hos min Broder Jeppe, hvor min Fader, Broder Peter, Svoger P. M. Piil og flere af mine Slægtninge vare tilstede. Ældste H. P. Jensen talte med stor Kraft og havde stor Indflydelse over Folket, efter hvilket min Broder Jeppe, hans Hustru, min Fætter Anders Ibsen og Hustru, samt Trine Johnson begjærede Daab. Disse fem gik ned til Stranden og bleve døbte af H. P. Jensen i Nærværelse af mange af dem, som havde overværet Forsamlingen. Ved at se Daabshandlingen saaledes blive forrettet paa den oprindelige Maade gjennemtrængtes jeg af forunderlige Følelser, og stor Glæde fyldte min Sjæl, men jeg frygtede for, at min Broders Kone ikke kunde taale det kolde Vand, thi hun havde længe været plaget af en uren Aand og en Slags Krampe, som ingen Læge havde kunnet befrie hende for. Men til min store Forundring blev hun nu ved Daaben helbredet for denne Sygdom. En kort Tid derefter blev min Svogers Forældre, Henning P. Piil, tilligemed Hustru og Datter døbte.

CHRISTOFFER O. FOLKMANN.

Ældste Jensen rejste derefter til Kjøbenhavn for at overvære en Generalkonference, og der begyndte at blive et stort Røre blandt Folket paa Bornholm. Jeg blev bespottet af Mange fordi jeg vilde høre paa ,,Mormonerne'', og fordi jeg talte vel om dem samt læste deres Skrifter. Sognefogden og Andre gik endog saa vidt, at de truede mig med at ville fratage mig deres Søgning, hvis jeg lod mig døbe til ,,Mormon''.

Broder J. Jørgensen, som Ældste Jensen før sin Bortrejse havde ordineret til Præst, vedblev at holde Forsamlinger, hvilke jeg stadig besøgte og fik derved mere og mere Tro. Den 24de Novbr. holdt han saaledes Forsamling hos Broder Didriksen i Aakirkeby, men her blev han forstyrret af en Pøbelhob, som trak ham ud af Huset, rykkede ham i Haaret og rev hans Frakke itu. Omsider lykkedes det ham i Forening med min Broder Jeppe at løbe bort fra Forfølgerne og komme i god Behold til min Faders

(Fortsættes paa Side 42.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 1ste Februar 1884

OM MISSIONENS HISTORIE.

Flere af vore Abonnenter have ved forskjellige Lejligheder rettet det Spørgsmaal til os, om hvor naar vi venter at blive færdig med den skandinaviske Missions Historie. Vi svarer, at hvad Afhandlingen „Erindringer fra Missionen i Skandinavien" angaar, vil den blive fuldendt i nærværende Aargang, medens vi vedblivende agter at offentliggjøre biografiske Skizzer af vore ledende Mænd samt indrykke saadanne historiske Artikler fra Tid til anden, som kan have almindelig Interesse. Men vi har en Mængde særdeles vigtige færdigskrevne Beretninger, som vil vise sig i 3die Aargang, nogle med og andre uden Billeder, og da nærværende Aargangs Indhold er en Fortsættelse og Fuldendelse af hvad der har været trykt i de to foregaaende Aargange, burde alle de gamle Abonnenter fortsætte deres Subskription i det mindste et Aar længere, saa at de kunne faa hele Historien samlet. Endvidere bør en Del af de herefter udkommende Billeder for Indholdets Skyld sammenbindes med 1ste og 2den Aargang. Vi gjentage vor Opfordring til vore ledende og indflydelsesrige Mænd om deres Medvirken. Vore Udgifter for dette Aars Vedkommende ere meget store, i Betragtning af de omfattende Forbedringer, og vi behøver mere Tilslutning end vi hidindtil har havt. Lad Eders skandinaviske Naboer læse et Expl. af Eders Blad, for at blive bekjendte med dets Indhold, Opgave og Udstyr. MORGENSTJERNEN er nu for Tiden det billigste og bedst udstyrede Blad af sit Slags, som udkommer i Territoriet. Abonnenterne betale kun en Ubetydelighed for det literære Arbejde, da Subskriptionsprisen nemlig er nøjagtig beregnet efter Udgifterne. Redaktøren ofrer sig udelukkende for sin historiske Yndlings-Opgave, og med særlig Interesse for sine Landsmænds Oplysning arbejder han trofast og uafbrudt med forholdsvis meget smaa Indtægter, medens han har de allerbedste Lejligheder til at kunne tage fat paa andet Arbejde, der i financiel Henseende vilde være meget mere lønnende.

BEGAVELSER.

Medlemmerne af den saakaldte omorganiserede Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige, almindelig kaldet Josephiter, foregive at tro, at Begavelser af den Beskaffenhed, som nu meddeles i Herrens Hus i Salt Lake City og Templet i St. George, ikke bleve givne i Joseph Smiths Dage, uagtet der endnu findes mange ældre Mænd og Kvinder iblandt os, som stadig bære Vidnesbyrd om det modsatte og erklære, at de have modtaget deres Begavelser tilligemed Præstedømmets Nøgler ved Joseph Smiths egen Administration, eller ununder hans umiddelbare Bestyrelse. Skulde der findes Nogen, som alligevel tvivle om Sandheden heraf, henvise vi dem til følgende Uddrag af Joseph Smiths Levnetsløb:

,,Onsdag d. 4de Maj (1842) tilbragte jeg i mit Privatkontor (saaledes kaldet, fordi jeg her opbevarer mine hellige Skrifter og Oversættelser af gamle Oltidsoptegnelser) i Raad med James Adams, Hyrum Smith, Newel K. Whitney, George Miller, Brigham Young, Heber C. Kimball og Willard Richards. Jeg belærte disse Brødre om Præstedømmets Orden, forrettede Tvætninger, Salvninger og Begavelser, og meddelte Nøgler, henhørende til det aaronske Præstedømme, og derefter igjennem alle Grader til den højeste Orden i det melkisedekske Præstedømme, samt belærte dem om de Grundsætninger, hvorved ethvert Menneske kan sikre sig en Fylde af de Velsignelser, der ere beredte for den Førstefødtes Menighed, og naa en evig Plads i Elohims Nærværelse. I dette Raad blev den gamle Orden indført for første Gang i disse sidste Dage. Disse Belærelser vare af aandelig Natur og ville i Tidens Løb blive meddelte alle de Hellige i denne Husholdning, saa snart de ere beredte til at annamme samme og et passende Sted er anskaffet i dette Øjemed. Lad derfor de Hellige være nidkjære for at faa Templet (Nauvoo Tempel) opført saa vel som andre Templer, naar Gud derom giver Befaling. Lev i Ydmyghed, Taalmodighed og Tro, saa Gud kan aabenbare sin Villie til os i sin rette Orden.'' (Mill. Star, 19de Aarg., Side 391. Joseph Smiths Levnetsløb, Side 322.)

,,Fredag d. 26de Maj (1843), Kl. 5 Eftm. mødte jeg paa Overværelset i Raad med min Broder Hyrum, Brigham Young, Heber C. Kimball, Willard Richards, Dommer James Adams, Biskop N. K. Whitney og William Law; jeg gav disse Brødre deres Begavelser, samt underviste dem om Præstedømmet, den ny og evige Pagt osv.'' (Mill. Star, 21de Aarg., Side 170.)

AGENTER FOR ,,MORGENSTJERNEN''

Følgende Brødre ere bemyndigede Agenter for MORGENSTJERNEN i deres respektive Byer:

N. Nielsen, American Fork.
Chr. Beck, Alpine.
Christoffer Hansen, Alma.
And. Poulsen, Alta.
N. P. Hansen, Brigham City.
Jacob Hansen, Bear River City.
N. C. Nielsen, Bloomington.
A. Hintze, Big Cottonwood.
Jonas Johansen, do.
Jasper Petersen, Castle Dale.
J. Jensen, Colorado.
Jacob Christensen, Deseret.
P. A. Nielsen. Draper.
M. Jensen, Ephraim.
J. I. Jensen, Elsinore.
J. P. Andreasen, Eden.
A. M. Berntsen, Fountain Green.
Chr. Andersen, Fillmore.
C. A. Svalberg, Gunnison.
N. Thomsen, Glenwood.
J. C. Stenhaven, Goshen.
Sven Erickson, Grantsville.
And. Hansen, Granite.
N. Christensen, Hyde Park.
I. C. Thoresen, Hyrum.
P. C. Geertsen, Huntsville.
R. Andersen, Heber.
J. G. Jørgensen, Koosharem.
H. C. Kofod, Levan.
A. A. Petersen, Lehi.
R. Nielsen, Logan.
R. Christoffersen, Lynne.
J. C. A. Weibye, Manti.
J. Jensen, Weaver, Moroni.
A. Rasmussen, Monroe.
C. N. Lund, Mount Pleasant.
F. Christiansen, Mantua.
Ola Olson, Millville.
I. Sørensen, Mendon.
C. Hogensen, Montpelier, Idaho.
P. H. Hansen, Mayfield.
M. C. Hansen, Mink Creek, Idaho.
A. Jensen, Mill Creek.
T. G. Schrøder, Nephi.
L. N. Christiansen, Newton.
P. Andersen, Ogden,
J. Johnson, Ovid, Idaho.
R. Petersen, Pleasant Grove.
Geo. Groneman, Provo.
L. A. Thustrup, Payson.
C. O. Folkmann, Plain City.

Daniel Jensen, Preston Ward, Idaho.
H. P. Miller, Richfield.
J. Johnson, Redmund.
S. P. Nielsen, Richmond.
P. N. Anderson, Santaquin.
N. Frederiksen, Salem.
P. Mikkelsen, Spring City.
J. P. Olsen, Scipio.
Jonas Mattson, Salina.
Jens Hansen, Spanish Fork.
H. J. Petersen, Smithfield.
A. O. Gelte, Sandy.
M. Jacobson, St. Charles, Idaho.
T. C. Steffensen, South Cottonwood.
O. Aakeson, South Jordan.
Erik Larsen, St. John, Arizona.
J. N. Skovsen, Springerville, Arizona.
A. Petersen, Summit County.
O. Petersen, Snowville.
H. F. F. Thorup, Salt Lake City (1ste Ward).
J. C. Petersen, do. (2det Ward).
R. Borgqvist, do. (10de Ward).
A. Frantzen, do. (13de Ward).
J. P. Sørensen, do. (14de Ward).
J. A. Ekman, do. (18de Ward).
P. Christensen, do. (19de Ward).
A. Johnson, Union Fort.
S. Jensen, Weston, Idaho
P. N. Pehrson, West Jordan.
H. P. Iversen, Washington.
L. M. Larsen, Willard.
A. Mortensen, Wales.

CHRISTOFFER O. FOLKMANNS BIOGRAFI.

(Fortsat fra Side 39.)

Hus, hvor de skjulte sig; men Pøbelen omringede strax Huset og vilde have Brødrene fat, hvilket min Fader dog ikke vilde tilstede. Af Frygt for, at min Fader ikke skulde formaa at holde Voldsmændene ude, flygtede Brødrene ud af en Bagdør og løbe til min Broder Jeppes Hus. Saadanne Forfølgelser gjorde mig stærkere i Troen, thi jeg bragte derved Sandheden af Apostlen Pauli Ord i Erfaring, naar han siger, at ,,Alle, som ville leve gudeligen i Kristo Jesu, skulle forfølges''; dog havde jeg endnu ikke Mod nok til at lade mig døbe.

Jeg blev imidlertid raadet til at nedbøje mig for Gud og bede med egne Ord, hvilket jeg aldrig tidligere havde gjort. I Lydighed til denne Formaning begyndte jeg en Aften paa mine bøjede Knæ at paakalde Herren i mægtig Bøn, hvorved Mørkets Magt forlod mig, og jeg blev fyldt med uudsigelig Glæde samt en inderlig Attraa efter at blive døbt. Herren velsignede mig ligeledes med gode og mærkværdige Drømme, hvilke tjente mig til stor Trøst under Forfølgelserne, som stadig tiltoge, indtil Pøbelen ligefrem trägtede de Hellige efter Livet.

Ældste O. C. Nielsen ankom paa den Tid til Øen for at skulle hjælpe Præst Jørgensen i Evangeliets Tjeneste. Disse to Brødre besøgte mig i min Faders Hus d. 27de November og talte en hel Del med mig om Religion. Om Aftenen begave de sig paa Vejen til Aaker, hvor de havde bestemt Forsamling hos en Mand ved Navn Ole Peterson. Medens de spadserede ad Landevejen forbi Carl Thorsens Hus bleve de anholdte af nogle Mænd, som vare paa Spor efter dem, og strax forsamledes en Skare af omtrent 50 Mand, som derpaa under Sognefogdens Bestyrelse transporterede Brødrene ud af Sognet og truede dem paa Livet, hvis de nogensinde kom tilbage. Broder Nielsen fik ogsaa et Slag paa den ene Kind med en Stok.

Da jeg saa', at Pøbelen havde grebet Brødrene, fik jeg min Læredreng (Morten Engel) og Broder Didriksen til at gaa med mig ud for at søge efter dem, i den Hensigt at yde dem

Hjælp, hvis de vare blevne mishandlede. Men idet vi gik henad Vejen kom to Bønder ved Navn Jørgen Kæmpe og Peder Nielsen kjørende imod os; de slap øjeblikkelig deres Heste og grebe fat paa os, men da vi slede os løse fra dem slog Jørgen Kæmpe mig med sit Piskeskaft og raabte af fuld Hals: ,,Her er Mormoner.'' ,,Hvor! hvor!'' lød det fra en Pøbelhob, som kom os imøde paa Vejen, medens vi i samme Øjeblik begyndte at løbe nordpaa for at komme bort fra dem. ,,De løbe nordpaa,'' svarede Jørgen Kæmpe, og strax saa' vi en stor Skare forfølge os. Pludselig fik vi en Ide; da Raabet ,,de løbe nordpaa'' gjentoges fra Mund til Mund, istemmede vi ogsaa: ,,De løbe nordpaa;'' og vi kom saaledes forbi dem, uden at de gjenkjendte os. Efter at vi havde gaaet 1½ Mil fandt vi til vor store Glæde baade Nielsen og Jørgensen hos Jeppe Bentsen i Sose Kl. 4 om Morgenen; de vare begge vel samt glade og taknemmelige til Herren for deres Befrielse af Fjendernes Hænder.

Den 29de Novbr. gik jeg tilligemed min elskelige Broder Jens Peter Folkmann til Arnager, hvor vi begge bleve døbte af Jens Jørgensen ved Arnager Strand. Det var en smuk, klar Aften, som jeg aldrig kan glemme. Samme Nat gik vi tilbage til Faders Hus. Tidligt den følgende Dags Morgen, d. 30te Novbr., havde jeg Besøg af mine Arbejdskunder, som opsagde mig deres Arbejde for Fremtiden og betalte deres Regninger, idet de betydede mig, at ingen ,,Mormon'' skulde have Noget at bestille for dem; de havde allerede hørt, at jeg var bleven døbt. Hen paa Formiddagen gik jeg og min Broder Peter atter til Arnager og overværede en Forsamling samt fik Haandspaalæggelse for Annammelsen af den Helligaands Gave. Broder Nielsen prædikede med stor Kraft, og min Sjæl var glad. Ved samme Lejlighed blev min Broder Jeppe ordineret til Præst og beskikket til Forstander for Menigheden.

Min Fætter Anders Ibsen ordineredes samtidig til Præst og Ole Petersen til Lærer; de beskikkedes til at være Forstanderen behjælpelig. Da vi gik hjem vrimlede det med Folk paa Markerne, som, bevæbnede med store Knipler, lurede paa Brødrene for at ville prygle dem naar de forlode Byen, men til Held og Lykke vare de forblevne i Arnager, hvorfra de paa Grund af den stedse tiltagende Forfølgelse agtede ved første Lejlighed at begive sig paa Rejsen til Kjøbenhavn. Saa snart jeg var kommen hjem blev jeg underrettet om, at jeg var indstævnet til at skulle møde for Retten paa Raadstuen i Nexø Dagen efter.

Den 1ste Decbr. gik jeg derfor til Nexø og mødte paa Raadstuen, hvor Klagen, der lød paa, at jeg havde slaget Jørgen Kæmpe, da jeg d. 27de Novbr. mødte ham og Peder Nielsen paa Vejen, blev oplæst for mig. Jørgen Kæmpe fremviste ogsaa en Doktor-Attest paa en Knude, som han havde i Hovedet, og som han foregav, at jeg havde bibragt ham med et Slag af en Stok. Peder Nielsen vidnede, at han hørte Slaget, men kunde ikke sige, hvem af os det var, som slog. Byfogden tiltalte mig derpaa i en stræng Tone, idet han troede mig skyldig ifølge de afgivne Vidnesbyrd. Men jeg fik nu Lejlighed til at forklare min Side af Sagen og beviste ved Hjælp af Jens Didriksen og M. Engel, at det var Jørgen Kæmpe og Peder Nielsen, der overfaldt os, og at Førstnævnte slog mig

med sit Piskeskaft, men at jeg ikke slog igjen osv. Byfogden forstod da strax hele Sammenhængen og begyndte at revse Jørgen Kæmpe, der dog ikke vilde tilstaa, at han havde slaget mig, hvorimod han tilbød at ville gjøre Ed paa, at jeg havde slaget ham. Han fremviste ogsaa sin iturevne Vest som Bevis for, at jeg havde gjort Forsøg paa at ville berøve ham sine Penge. Denne højst urimelige Forklaring kunde Byfogden dog let gjennemskue, og han gav ham en vel fortjent Irettesættelse, medens han frikjendte mig. De, som kjendte Jørgen Kæmpe, forsikrede, at han altid havde den omtalte Knude i Hovedet, og at han havde taget Doktor-Attest alene for at faa Vidnesbyrd imod mig.

Den 2den Decbr. stormede en stor Pøbelhob, bestaaende hovedsagelig af Bønder, ned i Fiskerbyen Arnager, i den Hensigt at ville gribe Brødrene Nielsen og Jørgensen, som endnu opholdt sig dersteds i Broder Jens Nielsens Hus. Pøbelen, der var bevæbnet med Knipler, omringede Huset og forlangte Missionærerne udleverede; men herover bleve nogle af Fiskerne højlig fornærmede og sagde: ,,Nej, det skal ikke ske; lad os bevæbne os og drive Bønderne bort, holde Fred i vor By og forsvare Mormonerne, thi de lære os jo ikke noget Galt.'' I en Hast bevæbnede et betydeligt Antal af dem sig med Øxer, Knipler, Jærnstænger osv., og En affyrede et Skud af sit gamle Gevær. Bønderne, som ikke havde gjort Regning paa en saadan Modstand, bleve snart enige om at forføje sig bort snarest mulig, medens de havde Lemmerne i Behold, og saaledes bleve Brødrene befriede for Mishandling. Iblandt dem, som ved denne Lejlighed optraadte til deres Forsvar, kunne nævnes Didrik Funk (Lund), Mons P. Ibsen og P. Poulsen, som alle bo i Plain City, samt Jens Kofod, Lars Thorsen, Hammer og Andre. De fleste af dem annammede senere Evangeliets Fylde.

Strax efter Affæren i Arnager, rejste Missionærerne til Kjøbenhavn, hvorover vi følte os bedrøvede, thi vi vare endnu alle ,,spæde Kviste'', og min Broder Jeppe, som var bleven beskikket til vor Forstander, var den Ringeste af os med Hensyn til Skolekundskaber, hvisaarsag nogle af Brødrene ogsaa fristedes over, at han skulde være vor Lærer, men Herren styrkede og dueliggjorde ham til sin Kaldelse, saa at han snart vandt de Helliges Tillid og Kjærlighed, og vi bleve meget velsignede. Paa den Tid talte Menigheden paa Bornholm omtrent 30 døbte Medlemmer foruden Børn. Familierne vare følgende: Jens Nielsen (den Første, som blev døbt paa Øen) og Hustru, Jeppe Bentsen med Hustru samt en Søn og to Døtre, Jørgen Hansen tilligemed Kone og Konesøster, Jens Didriksen og Kone samt en anden Søster i hans Hus, min Broder Jeppe, som var Forstander, hvis Kone var rejst til Kjøbenhavn (hvor hun troede bedre at kunne ernære sig, da hendes Mand for Fremtiden skulde ofre sig for Evangeliets Tjeneste), H. P. Piil med Kone og Datter, H. P. Pedersen og Kone, Trine Johnson, Nikolaj Bejer og Hustru samt en ældre Kone ved Navn Karen, min Broder Peter og jeg samt min Fætter Anders Ibsen og Kone, Ole Petersen og Kone og min Faders Tjenestepige Cecilia.

Vore Forfølgere levede nu i det Haab, at de havde gjort Ende paa ,,Mormonismen'', hvad Bornholm angik, thi Lærerne, som de havde jaget bort, troede de ikke vovede at vende

tilbage mere, og de besluttede, at ingen af de Døbte skulde faa Noget at bestille; ej heller vilde de sælge os Nogenting, medmindre vi lovede at forkaste „Mormonismen“. Da de fleste af os vare fattige og saaledes afhængige af vore Hænders Arbejde for vort timelige Ophold, troede de at kunne tvinge os paa den Maade. Men deres Forhaabning slog Fejl. Kun H. P. Pedersen og Kone fornægtede Troen fordi Præsten lovede dem Understøttelse, og de henfaldt atter til deres gamle Last, Drukkenskab.

Iblandt de øvrige af os var Kjærligheden stor. Vi mødte ofte sammen til Bøn, og afholdt smaa Forsamlinger, i hvilke vi nøde stor Glæde. Vi hjalp ogsaa hverandre i timelig Henseende saa godt vi kunde, og desforuden oprejste Herren os Venner, som lode os faa Fødemidler enten for eller uden Betaling. Selv anvendte jeg en Del af min Tid til at vidne for mine Venner, og smedede forresten.

Jeg bad meget til Herren om forøget Kundskab angaaende Evangeliet, da der var flere Ting, jeg ikke kunde forstaa. Saaledes tænkte jeg meget paa de Dødes Opstandelse, thi jeg kunde ikke begribe, hvorledes vi atter kunde erholde de Legemer, som Ormene fortærede. Men saa drømte jeg en Nat, at jeg saa' min afdøde Moder træde frem med samme Udseende som hun havde, da hun døde, og idet jeg betragtede hende, blev hun iført hele sin Ungdoms Skjønhed. Samtidig hørte jeg en Røst, sigende: Saaledes er de Dødes Opstandelse. Derpaa vaagnede jeg med stor Glæde i Hjærtet, og fra den Tid af nærede jeg ikke længere Tvivl med Hensyn til dette Æmne.

Den 25de Decbr. (Juledag) havde vi Forsamling i min Faders Hus, ved hvilken Lejlighed jeg talte offentligt for første Gang. Herrens Aand stod mig bi i den Grad, at baade jeg selv og Tilhørerne bleve højlig forbausede over min Prædiken. En Del Fremmede vare tilstede og iblandt dem nogle af mine tidligere Ungdomsvenner. Endnu var jeg ikke bleven ordineret til Præstedømmet. Den følgende Dag havde vi ogsaa Forsamling, og saaledes tilbragte vi Julen, uagtet vore forrige Venner gjorde Nar af os fordi vi ikke, som sædvanlig, højtideligholdt Julen med Gilder, Dans, Svir og Kortspil.

(Fortsættes.)

SOLSYSTEMET.

Tiltrækningskraft, Svingkraft og Centralbevægelse.

De Legemer, som befinde sig i Solsystemet, enten for bestandigt eller kun for en Tid, tiltrækkes af Solen, ifølge visse Love. Den Kraft, som udøver denne Tiltrækning, kaldes Tiltrækningskraft eller Attraktionskraft. Tager man hovedsagelig Hensyn til den derved frembragte Stræben paa de tiltrukne Legemer, saa kaldes denne Kraft: Centripetalkraft, Tyngde, Gravitation.

Foruden Centripetalkraften blive Legemerne ogsaa paavirkede af en anden Kraft, hvis Stræben gaar ud paa at fjærne dem fra Solen; denne Kraft kaldes Svingkraft, Centrifugalkraft og Tangentialkraft. Disse forskjellige Betingelser svare til for-

skjellige Anskuelser af Virkningerne af en og samme Kraft.

Centripetal- og Centrifugalkraften i Forening bevirke Legemets Centralbevægelse, og naar deres Styrke staar i et bestemt Forhold til hinanden, maa vedkommende Legeme uophørlig beskrive en krumlinet Bane om Tyngdepunktet, Systemets Centrum; disse Kræfter kaldes derfor ogsaa Centralkræfter.

Vi kjende ikke Tiltrækningskraftens Natur, kun saa meget vide vi: overalt hvor der er Masse, der er ogsaa Tiltrækningskraft, og denne Kraft stiger i samme Forhold som Massens Størrelse tiltager. Paa Grund af Tiltrækningskraften nærme to Legemer sig hinanden, og hvis f. Ex. det ene af disse Legemer er 1000 Gange tungere, eller indeholder 1000 Gange mere Masse end det andet, og Afstanden mellem de to Legemer er 1001 Mil, saa nærmer det letteste af de to Legemer sig 1000 Mile henimod det tungeste, medens dette kun nærmer sig 1 Mil henimod hint. Man forudsætter imidlertid, at intet tredie Legeme paa nogen Maade indvirker paa begge Legemerne, og at der kun er taget Hensyn til Virkningen af Massens Størrelse.

Foruden Massen har ogsaa Afstanden Indflydelse paa Tiltrækningskraften. Antage vi, at et Legeme er saa overordentligt tungt, at alle de andre Legemer, som ere under dets Indflydelse, i Forhold til det kunde kaldes uendelig lette, som f. Ex. Jorden og en Sten, saa behøver man kun at tage Hensyn til det lettere Legemes Afstand fra det tungere. I dette Tilfælde danner man sig den Forestilling, at Kraften saa at sige udstrømmer fra Centralpunktet, udbreder sig over større og større Rum og taber i Styrke i Forhold til som den fjærner sig fra Kilden. I Virkeligheden formindskes Tiltrækningskraftens Styrke i kvadratisk Forhold til Afstanden fra Centralpunktet; saaledes har den i dobbelt Afstand kun en Fjerdedel, i tredobbelt Afstand en Niendedel, i firdobbelt Afstand en Sextendedel osv. af den oprindelige Styrke.

Oprindelsen til Svingkraften er os ubekjendt; vi vide f. Ex. ikke, naar og hvorledes Jorden fik den første Impuls til sin fremskridende Bevægelse. Men idet vi se Svingkraften midt i dens Virksomhed, forstaa vi vel dens Forhold til Tiltrækningskraften. Et Legeme, som en Gang var sat i Bevægelse, vilde, hvis ingen Hindring var tilstede, vedblive at bevæge sig retlinet fremad, uden nogensinde at standse. Ved Centralbevægelsen ytrer Tangentialkraften sig i Legemets Stræben efter at antage en retlinet Bevægelse, medens Tyngden bevirker Legemets stedsevarende Fald. Resultatet af denne Samvirken er: Legemets Løb i en krumlinet Bane. Krumningens Størrelse eller Form er afhængig af de respektive Forhold mellem Tangentialhastigheden og Faldhastigheden. I hvert Sekund rykker Jorden omtrent 4 danske Mil fremad i sin Bane og falder en Ubetydelighed mer eller mindre end $1\frac{1}{3}$ Linie mod Solen. Herefter bestemmes Krumningen af Jordbanen, som ikke er ens paa alle Punkter, men forholdsvis af- og tiltagende; med andre Ord: Jordbanen er ingen Cirkelbue, men en Ellipse.

Den, som uforbeholdent roser det, han agter at kjøbe, og den, som opregner Fejlerne ved det, han ønsker at sælge, bør grundlægge en ærlig Handelsforretning tilsammen.—*Lavater.*

NYHEDER.

Utah. Omfattende Forberedelser blive gjorte for Nærværende i Iron County til i en nær Fremtid at fabrikere Jærnvarer efter en stor Maalestok. Biskob Thomas Taylor har for nylig kjöbt en 20 Mile lang Jærnbane af et Selskab i Nevada med tilsvarende Lokomotiver og Vogne, som skal nedlægges mellem Jærnværkerne og Kulminen i Cedar City Kanyon. — En lille skandinavisk Pige ved Navn Wahlquist forbrændte sig forleden ved Vældningen af en Kulolielampe saa slemt, at hun d. 14de afgik ved Döden. — En 85 Aar gammel Mand ved Navn Thomas Morris i Farmers Ward begik Selvmord ved Hængning d. 17de Januar.—Et i Salt Lake City nylig oprettet lokalt Telegrafsystem paabegyndte sin Virksomhed d. 21de Januar.—Den 21de Januar var Söster Eliza R. Snow Smith 80 Aar gammel. Et udvalgt Selskab, bestaaende af omtrent 200 Personer, höjtideligholdt hendes Födselsdag med en passende Underholdning i Social Hall.—Jærnbanekrigen mellem Union Pacifik og Denver og Rio Grande Banen er endelig forbi. De gamle Fragtpriser ere atter indförte.—Beskyldninger af den mest ondartede Slags ere fremkomne imod Utahs Guvernör, Eli H. Murray. I Stedet for at blive gjenvalgt til Guvernör, som han har havt Haab om, synes Udsigterne derimod at tyde paa, at han snart vil faa sin Afsked paa ,,graat Papir''.—Liget af en ung Svensker fandtes forleden i Nærheden af Ogden. Ved nærmere Undersögelse viste det sig, at den Afdöde havde skudt sig selv.–Difteritis grasserer i Pleasant Grove, Utah County, og har allerede krævet adskillige Ofre. Alle offentlige Möder ere forelöbig standsede og alle mulige Forholdsregler tagne for at hindre den smitsomme Sygdoms videre Udbredelse.—De fleste Medlemmer af Utah-Kommissionen er kommen tilbage til Territoriet.—Brigham Youngs Akademi i Provo nedbrændte om Aftenen d. 27de Jan. Tabet er 15,000 Dollars. Ilden antages paasat.

Washington D. C. Senator Cullom af Illinois holdt d. 11te Jan. en lang Tale i Senatet til Fordel for Vedtagelsen af sit nye Lovforslag, der gaar ud paa at tilintetgjöre Utahs nærværende Regjering og i Stedet derfor organisere et lovgivende Raad, bestaaende af Guvernören og ni Andre. Senator Brown af Georgia imödegik Cullom og hans Udkast paa en særdeles duelig og kraftig Maade.

Massachusetts. Dampskibet ,,Columbus'' löb d. 18de Januar, under sin Rejse fra Boston til Savannah, paa et Klippeskjær ved ,,Devils Bridge'' ud for Gay Fyrtaarn. 100 Mennesker druknede.

Danmark. Et nyt Telefonanlæg mellem Aarhus og Skanderborg er nu i fuld Gang.— En orkanagtig Storm hjemsögte Hanherred, Jylland, d. 25de Decbr. f. A.

Sverige. Et stærkt Jordstöd föltes d. 15de Decbr. ved Carlsværk og Gustafsberg paa Alöen.

Norge. Paa Gaarden Skomarken paa Tyristranden blev en Tjenestepige mistænkt for Barnefödsel i Dölgsmaal og Ombringelse af Barnet. Uagtet Pigen paastod sin Uskyldighed, idet hun fastholdt, at hun fremdeles var frugtsommelig, blev hun, efter at have været undersögt af et Par ukyndige Læger, kastet i Fængsel, hvor hun sad stemplet som Barnemorderske i en lang Tid indtil hun omsider nedkom med et Barn, der döde strax efter Födselen. Saa blev hun da endelig frikjendt uden nogensomhelst Erstatning. Hvilken Skjænsel! Naar vil saadanne Love blive satte i Kraft i civiliserede Lande, som straffer mandlige Forförere i Stedet for deres forholdsvis uskyldige kvindelige Ofre?

DÖDSFALD.

Andreas Aagren, en af de förste 15, som bleve döbte af Erastus Snow i Kjöbenhavn, afgik ved Döden paa sin Bopæl i Nephi, Juab Co., d. 14de Januar, efter en langvarig Sygdom. Broder Aagren var födt d. 19de Juni 1820 ved Sæbyholm, i Nærheden af Landscrona, Sverige og blev opdraget i Helsingborg, hvor hans Fader bosatte sig som Smedemester. I en Alder af 16 Aar rejste han til Kjöbenhavn og gav sig i Skomagerlære. Efter at han var bleven Mester i Faget giftede han sig og forenede sig med Baptisternes Samfund. I 1850 stiftede han Bekjendtskab med Erastus Snow, af hvem han, tilligemed 14 Andre, blev döbt d. 12te August s. A. Om Sommeren 1851 blev han sendt som den förste Missionær til Bornholm, hvor han afholdt adskillige Forsamlinger og döbte nogle faa. Senere virkede han betydeligt som Missionær i Kjöbenhavn og paa Sjælland; ligeledes var han den Förste, som forkyndte Evangeliets Fylde paa Möen. I December 1852 emigrerede han med Forsgrens Kompagni til Utah. Han förste Ægteskab var barnelöst, men med hans anden Hustru avlede han syv Börn, af hvilke de fire endnu lever. Han havde i flere Aar været svagelig og næsten blind, men han forblev urokkelig i Troen og döde som en trofast Sidste-Dages Hellig.

BLANDINGER.

DET ENGELSKE SPROG bestaar af 40,000 Ord, foruden de talrige Afledningsord, Sammensætninger og grammatikalske Böjelser, hvilke ikke findes i de almindelige Ordböger. Störstedelen af Ordene i det engelske Sprog, indbefattende de simpleste og mest bekjendte Udtryk, ere tagne fra det angelsaxiske Tungemaal, medens de andre hovedsagelig ere tagne fra det latinske eller de gamle Romeres Sprog. Nogle Ord ere ogsaa tagne fra de franske, celtiske, græske, tyske og danske Tungemaal. De almindelige Navne paa Steder og Gjenstande ere tagne fra det Britiske og Saxiske; Benævnelse for Kunst og Literatur samt de skjönne Videnskaber fra Latinen samt fra Fransk og Italiensk, og videnskabelige Udtryk fra Græsk. Sproget, som paa Chaucers og Spencers Tid, var overmaade fattigt paa Ord, overgaar nu det franske, spanske og italienske Sprog med Hensyn til Ordforraad, da det Franske kun indeholder omtrent 33,000, det Spanske 30,000 og det Italienske 35,000 Ord. Det Engelske har faaet sin Ordrigdom fra næsten alle forskjellige Sprog, eftersom Handelsforbindelsen med andre Lande og Tungemaal har udvidet sig og den menneskelige Civilisation har vunden Fremgang. Latinske Ord bleve meget frit indförte af Præsteskabet, efter at Kristendommen var bleven grundfæstet i Storbritannien, og ligeledes af andre lærde Mænd, efter den Opvækkelse i Studiet af det græske og romerske Sprog, som fandt Sted i det 15de og 16de Aarhundrede. Franske Ord tilföjedes hovedsagelig af Normannerne, efter at disse havde erobret England, og omtrent i Begyndelsen af det 17de Aarhundrede begyndte Sproget at paatage sig sin nuværende Skikkelse, siden hvilken Tid det ikke har været underkastet nogen væsentlig Forandring, uagtet mange græske og latinske Ord ere blevne indförte, hovedsagelig i Löbet af det nærværende Aarhundrede, for at afhjælpe Trangen til nye Udtryk, som Kunstens og Videnskabernes hurtige Udbredelse har gjort nödvendigt.

Det engelske Sprog, som er et Sideskud af det Angelsaxiske, er en af de plattyske Dialekter, hvilken udgjör den germaniske (tyske) Klasse af den teutoniske (gammeltyske) Gren af det japetiske* eller indo-europæiske Sprog.

Det japetiske Sprog kan inddeles i sex Hovedgrene, nemlig:

1. Indiansk. 2. Persisk. 3. Celtisk. 4. Græsk-Latin. 5. Teutonisk. 6. Slavisk.

Det teutoniske eller gammeltyske Sprog deles i to Klasser, nemlig germanisk og skandinavisk.

PLANETEN JUPITER er 1255 Gange större end Jorden.

ASSESSOREN: „Har den Anklagede tidligere været straffet?"

DEN ANKLAGEDE: „Ja, jeg har to Gange været gift.

LÆREREN: „Naa, min Dreng, hvormeget gjör 25 minus 25 — — — Ved Du det ikke? Hvis Du havde 25 Öre i Lommen og tabte dem, hvad havde Du saa?"

DRENGEN: „Et Hul."

---

* Japetisk Sprog, ogsaa japhetisk Sprog, en fælles Benævnelse for de fleste europæiske Sprog. Benævnelsen er efter Noas Sön, Japhet, som man har troet at gjenfinde i Grækernes Japetos, hvoraf kommer Formen japetisk; japetisk Æt kaldes ogsaa iransk eller kaukasisk eller indo-europæisk Æt.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—PARLEY P. PRATT.

Nr. 4. *Den 15de Februar 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 38.)

(1856—Fortsat.)

BENSONS OG KAYS BESØG.

Den 10de Septbr. ankom Apostel Ezra T. Benson og Ældste John Kay til Kjøbenhavn paa et Besøg fra England. En kortfattet Beretning angaaende deres Rejser i Missionen findes i „Skandinaviens Stjerne", 6te Aargang, Side 40 og 41, men vi ville her gjøre et Udtog af deres egne Meddelelser desangaaende. I et Brev, som de skrev til Præs. Orson Pratt strax efter Ankomsten til Kjøbenhavn, hedder det iblandt Andet:

„Efter 3¼ Timers Jærnbanerejse fra Korsøer ankom vi til Stationen i Kjøbenhavn. Broder Haight og adskillige andre af Brødrene ventede der paa os, og vi kjørte i en Drosche til Broder Haights Bopæl, hvor vi modtoges med Glæde og have hele Tiden siden følt os ligesaa meget hjemme som vi have paa noget Sted siden vi forlode vort Bjærghjem. Vor Ankomst blev ved Ældsternes Virksomhed snart bekjendtgjort i Staden, og Kl. 8 om Aftenen bleve vi forestillede for 600 eller 700 Sidste-Dages Hellige. Broder Benson prædikede til dem paa sin vanlige aandrige Maade, hvilket bragte deres Hjærter til at fryde sig, og det syntes som om de forstode ethvert Ord, vi sagde til dem. Broder Haight har Aanden af sin Mission og er elsket af alle de Hellige. Broder Widerborg nyder ogsaa Herrens Aand og er en god Tolk. Ældste Benson tror, at vi kunne udføre omtrent ligesaa meget godt som hvis vi kunde forstaa deres eget Sprog."

Efter Tilbagekomsten til Liverpool indgave Benson og Kay til Præsident Pratt følgende Beretning om deres Besøg til Skandinavien:

„Den 14de Septbr. overværede vi Forsamling i Kjøbenhavn i en stor og rummelig Sal og prædikede til omtrent 1000 Mennesker. Herrens Aand var rigelig udgydt. Vi mødte ogsaa med de Hellige og talte til dem d. 15de. Den 17de forlode vi Kjøbenhavn i Forening med Ældsterne Haight og Widerborg, og efter en meget stormfuld Sørejse *** ankom vi til Gøteborg Kl. 5½ om Morgenen d. 18de. Vi gik til Ældste Frantz T. Grønbergs Hus, hvor vi spiste Middagsmad. Om Eftermiddagen lod han alle de Hellige i Gre-

nen, bestaaende af syv Sjæle, tilligemed omtrent fem Fremmede, som vare fredelige, forsamle sig i sit Hus. Medens vi vare beskjæftigede i Bøn tilsammen hørte vi Fodtrin af Nogen, som kom ind i Værelset, men vi skjænkede ingen videre Opmærksomhed dertil, førend vi bleve færdige med Bønnen, og da fandt vi tre store Politibetjente i vort Selskab, af hvilke den forreste talte nogle Ord til Grønberg, hvorpaa han satte sig ned ved Bordet, nedskrev alle vore Navne og forlangte at se vore Rejsepas. En Broder, som boede nogle faa Mile borte og havde intet Pas, toge de til Politistationen, og befalede, at alle vi Andre skulde adsprede os. Efter deres Bortgang tøvede vi en lille Stund, trøstede de Hellige, medens vi bøde dem Farvel, og lagde Hænder paa et sygt Barn, efter Forlangende af dets Moder, som dog ikke var i Kirken. Avisredaktørerne omtalte vor Forsamling og bemærkede, at den unge Mand, som førtes til Stationen, var saa fuld af „Mormonismen", at han prædikede for Rettens Embedsmænd. Førend vi forlode Gøteborg lagde vi Hænder paa Broder Grønberg, som var Forstander for Grenen, og velsignede ham. Han har været fremkaldt for Politiet mange Gange, fordi han prædiker Evangeliet, men han føler sig stærkere nu end nogensinde før.

Den 19de tiltraadte vi Rejsen op ad Gøtaelven for at tage gjennem Landet til Stockholm. En saadan Sørejse mellem Gøteborg og Sveriges Hovedstad frembyder de skjønneste og mest storartede Udsigter. Man passerer igjennem 75 Sluser og over syv Indsøer, og naaer en Højde af 308½ Fod over Havets Overflade. Der findes adskillige interessante Steder paa Vejen, saasom Vandfald, store Indsøer, stadselige Bygninger og den prægtige Fæstning Carlsborg, der har Bekvemmeligheder til 30,000 Soldater. Vi ankom til Stockholm ved Midnatstid d. 22de.

Stockholm er en smuk Stad; den er bygget paa syv Øer og er bleven endmere interessant ved dens prægtige Bygninger, skjønne Anlæg og de talrige Øer i den smukke Bugt. Vi besøgte Slottet og saa' en Mængde smukke Værelser, kunstige Malerier og Statuer. Vi overværede Forsamling d. 24de og talte ved Hjælp af Broder Widerborg som Tolk til de omtrent 30 forsamlede Hellige. Den følgende Dag afsejlede vi fra Stockholm med Dampskibet „Ganthiod", og ankom d. 28de tidligt om Morgenen til Ystad, efter en ubehagelig Rejse. Paa Landingsstedet fandt vi Kvinder, som ventede paa Dampskibet for at gjøre Tjeneste som Bærere og Portnere. To af dem bare vor Bagage paa en Bærebør til Hotellet. Samme Dag fortsatte vi Rejsen tilvogns igjennem et Agerdyrkningsdistrikt til Malmø, hvor vi besøgte Konferencepræsidenten og gave ham saadanne Instruxer, som vi ansaa for passende. Dagen efter, d. 29de, rejste vi til Kjøbenhavn. Vi ville her bemærke, at Værket er i Færd med at faa et godt Fodfæste i Sverige. Uagtet de strænge Love mod Religionsfriheden og Politiets Aarvaagenhed spredes Evangeliet hurtigt i Landet, thi der findes allerede 21 Grene og omtrent 440 Medlemmer i Sverige.

Om Aftenen d. 30te prædikede vi til en stor Forsamling i Kjøbenhavn; et betydeligt Antal Fremmede vare tilstede. Pøbelen prøvede af alle Kræfter paa at afstedkomme Forstyrrelse uden for, men med liden Held. Vi prædikede der igjen d.

1ste Oktober, og den følgende Dag havde vi i Selskab med omtrent 20 Hellige en fornøjelig Tid med at besøge Sorgenfri Slot og det hosliggende Anlæg. Den 4de Kl. 7 om Morgenen forlode vi Kjøbenhavn for at gjøre en Tur til Jylland. Vi rejste med Jærnbane til Korsøer og videre der fra med Dampskib,*** men vi havde ikke sejlet langt førend Maskineriet gik i Stykker, hvorfor vi maatte gaa ombord paa en anden Damper, der førte os til Aarhus, hvor til vi ankom Kl. 6 Eftm. Samme Aften fortsatte vi Rejsen i en Karet til Horsens, hvor vi indtraf tidligt den følgende Dags Morgen. Den 5te rejste vi til Vejle, hvor vi mødte med de Hellige fra to Konferencer (Fredericia og Fyens) og prædikede til dem. Omtrent 300 Personer vare tilstede. To eller tre Urostiftere prøvede paa at opbryde vor Forsamling, men det lykkedes dem ikke.

Den 6te var det Broder Kays Fødselsdag. Han er 39 Aar gammel, 5 Fod 9½ Tommer høj, vejer 238 Pund og føler udmærket godt.

Vi forlode Vejle d. 7de og ankom til Aalborg d. 8de, efter at have rejst 100 Mile (eng.) med Postvogn. Den 9de mødte vi med omtrent 400 Hellige, da Medlemmerne fra to Konferencer, nemlig Aalborg og Vendsyssels, vare forsamlede her. Møderne fortsattes d. 10de, og en Del Fremmede vare tilstede. Aftenen tilbragte vi i Præsidentens Bolig med at undervise de Hellige. Den følgende Dag afrejste vi med Dampskib til Kjøbenhavn, hvor vi indtraf d. 12te Kl. 11 Form. Undervejs bemærkede Kaptejnen til Broder Benson, at ,,Mormonerne" førte de bedste Mænd og Kvinder ud af Landet. Vi overværede Forsamling samme Aften og talte til de Hellige.

Den 13de ved Middagstid forlode vi atter Kjøbenhavn i Forening med Brødrene Haight, Liljenqvist og Larsen og rejste til Sorø, hvor fra vi kjørte med Karet til Haugerup. Her havde vi atter Forsamling og talte til de Hellige.

Den 14de Kl. 10 Form. forsamledes de Hellige og Naboerne i et stort Hus, som tidligere havde tilhørt en Broder Nielsen, men da han solgte samme forbeholdt han sig Ret til at holde tre ,,Mormon"-Forsamlinger deri. Vi prædikede for Folket, og de glædede sig meget over hvad de hørte. Her sagde vi Farvel til Brødrene Haight og Widerborg samt de Hellige og rejste med Jærnbanen til Korsøer. Kl. 10½ Eftm. forlode vi nævnte By, efter at have taget en hjærtelig Afsked med Broder Liljenqvist, som ledsagede os der til. Vi ankom den følgende Dags Morgen til Vejle, hvor fra vi fortsatte Rejsen med Jærnbane til Hamborg. *** Der fra afsejlede vi d. 16de med Dampskibet ,,Brittannia" og ankom til Hull d. 18de. ***

De Hellige i Skandinavien ere et godt Folk, fulde af Tro og Guds Aand. Værket er i en trivelig og sund Forfatning. At det maa rulle fremad indtil enhver ærlig Sjæl i hele Skandinavien er udsamlet af Babylon, beder Eders Medarbejdere i Evangeliet

Ezra T. Benson, *John Kay*."

Tiendelovens Indførelse.

I de sidste tre Maaneder af Aaret 1856 blev Tiendeloven almindelig indført iblandt de Hellige i Skandinavien. Flere Afhandlinger om dens Hensigt og Beskaffenhed offentliggjordes i ,,Skandinaviens Stjerne", og det omrejsende Præstedømme gave de nødvendige Undervisninger

desangaaende i Konferencemøderne og Forsamlingerne samt privat. De Hellige i Almindelighed modtoge denne Lov med Beredvillighed, og Skandinaverne som et Hele have siden den Tid, baade i de gamle Lande og efter Ankomsten til vort Bjærgland, været at regne iblandt de mest Punktlige med Hensyn til sammes nøjagtige Overholdelse.

1857.

DET OTTENDE EMIGRANTSELSKAB.

Den 18de April Kl. 2 Eftm. afsejlede 536 Sjæle fra Kjøbenhavn med Dampskibet „L. N. Hvidt", under Ledelse af Hector C. Haight, som ledsagede dem til England. Efter en heldig Sejlads ankom Skibet til Grimsby i England d. 21de om Eftermiddagen. Der fra fortsattes Rejsen den følgende Dag med Jærnbanen til Liverpool, hvor Emigranterne, tilligemed fire fra England hjemvendende Utah-Ældster, gik ombord paa Skibet „Westmoreland" og afsejlede fra Liverpool d. 25de April. Om Aftenen d. 24de, medens Skibet laa for Anker ude paa Rheden, bleve fem Par ægteviede, nemlig C. C. A. Christensen og Elisa Haarbye, John F. F. Dorius og Karen Frantzen, C. C. N. Dorius og Elen G. Rolfsen, Lauritz Larsen og Anne M. Thomsen, Jacob Bastian og Gjertrud Peterson. Mathias Cowley blev af Præsidentskabet i Liverpool beskikket til Leder for Selskabet med Henry Lunt og O. N. Liljenqvist som Raadgivere. De Hellige inddeltes i fire Distrikter under Bestyrelse af Ældsterne G. W. Thurston, Lorenzo D. Rudd, C. G. Larsen og C. C. N. Dorius. Følgende Orden iagttoges under Overrejsen: Emigranterne gik tilsengs mellem Kl. 9 og 10 om Aftenen og stode op omtrent Kl. 5 om Morgenen. Der afholdtes Bøn hver Morgen og Aften, og, for saa vidt det lod sig gjøre, ogsaa om Middagen. Søndagene anvendtes til Faste, Bøn og Prædiken. Skoler bleve ligeledes organiserede i hvert Distrikt for at undervise de Hellige om det engelske Sprog. Et Musikselskab dannedes, og de Hellige deltoge ofte i Dans og andre uskyldige Fornøjelser. Sundhedstilstanden iblandt Emigranterne var god, og kun to smaa Børn samt en 82 Aar gammel Mand døde under Overrejsen. Et Barn blev født d. 3die Maj, som fik Navnet Decan Westmoreland efter Kaptejnen og Skibet. Efter en særdeles heldig Rejse, der varede i 36 Dage, ankom Selskabet d. 31te Maj til Philadelphia, hvor det modtoges af Ældste Angus M. Cannon, der under John Taylors Fraværelse fungerede som Emigrationsagent, og gjorde de nødvendige Foranstaltninger til Selskabets Rejse gjennem Staterne. Den 2den Juni fortsattes derfor Rejsen med Jærnbanen *via* Baltimore og Wheeling til Iowa City, som ogsaa i 1857 var Udrustningssted for de Hellige, der rejste over Sletterne. Her til ankom de d. 9de. Paa Jærnbaneturen døde en Broder Hammer fra Bornholm og tre Børn. Omtrent d. 15de Juni begyndte en Del af Selskabet Rejsen over Sletterne fra Iowa City med et Oxetog, under Ældste Mathias Cowleys Ledelse, medens en anden Afdeling omtrent samtidig tiltraadte Rejsen med Haandkarrer, under Ældste James P. Parks Anførsel. Flere af Emigranterne, som ikke havde Midler nok til at kunne rejse til Dalen dette Aar, forbleve i Staterne for at fortjene Penge til Rejsens videre Fortsættelse senere. Oxetoget, der bestod af 198 Sjæle, 31 Vogne, 122 Oxer og 28 Køer, ankom

til Florence d. 2den Juli i en temmelig god Sundhedstilstand, men da Haandkarre-Kompagniet naaede der til Dagen efter, vare flere af de dermed følgende Emigranter syge formedelst Forandring af Kost og Klima samt Anstrængelse, hvorfor et Raad blev sammenkaldt d. 4de for at tage deres Stilling i Overvejelse. Det blev tilsidst enstemmigt vedtaget, at Kompagniet strax skulde fortsætte Rejsen, og at Alle, som ikke vare i Stand til at kunne marschere, skulde forblive tilbage for ikke at blive Selskabet til Byrde. Oxetoget rullede afsted fra Florence d. 6te Juli, og Haandkarre-Kompagniet, der bestod af 330 Sjæle, 68 Haandkarrer, tre Vogne og 10 Muler, fortsatte Rejsen d. 7de under Ledelse af Ældste Chr. Christiansen, der vendte hjem fra en Mission til de vestlige Stater. Den 13de Septbr. ankom begge Kompagnier lykkelig og vel til Salt Lake City.

Det niende Emigrantselskab.

Aarets anden Emigrationsafdeling, bestaaende af 286 Sjæle, afrejste fra Kjøbenhavn d. 20de Maj, og ankom til Liverpool d. 24de. H. C. Haight ledsagede Selskabet til England. I Forening med et stort Antal emigrerende Hellige fra den britiske Mission afsejlede Selskabet fra Liverpool med Skibet „Tuscarora" tidligt om Morgenen d. 30te Maj, under Ledelse af Richard Harper, der assisteredes af Joseph Stapleton og C. M. Funck som Raadgivere. Efter en behagelig Rejse paa omtrent fem Uger ankom „Tuscarora" til Philadelphia d. 3die Juli. Der fra fortsattes Rejsen med Jærnbanen mod Vest til Burlington i Iowa, hvor fra Emigranterne spredte sig for at søge Beskjæftigelse og fortjene Penge til Rejsens videre Fortsættelse til Dalen.

I April-Konferencen, afholdt i St. Louis, Missouri, blev det vedtaget, at de skandinaviske Hellige skulde flytte fra St. Louis og Alton (Illinois) til Omaha og Florence, hvilke Steder den Gang vare i stærk Opkomst, og de Hellige kunde faa god Arbejdsfortjeneste dersteds, indtil de kunde drage længere vestover. Denne Flytning blev strax iværksat, og efter en kort Tids Forløb havde næsten alle Skandinaverne forladt Missouri. Omtrent samtidig anlagdes en Del midlertidige Settlementer paa Vejen til Utah, vest for Florence, efter Præsident Youngs Anvisning.

Aarhus og Skive Konferencer oprettes.

I Juni og Juli Maaneder gjorde Præsident Hector C. Haight en Tur til Fyen og Jylland. Under hans Besøg til sidstnævnte Sted bleve to nye Konferencer oprettede dersteds, af hvilke den ene kaldtes Aarhus Konference og fik Lars Chr. Geertsen til Præsident, og den anden, som gaves Navnet Skive Konference, overlodes til L. Jakobsens Varetægt.

Daabstvang afskaffes i Danmark osv.

Af et Brev, som Hector C. Haight d. 16de Juli 1857 skrev til Præsident Orson Pratt i England, hidsætte vi Følgende:

„I Danmark nyde vi nu større Frihed end tidligere, baade med Hensyn til Prædiken og Udspredelsen af det trykte Ord. Da jeg først kom her til for omtrent 1½ Aar siden skete det ofte, at Ældsterne bleve piskede, pryglede og drevne fra deres Arbejdsmarker, men jeg opdagede snart, at Brødrene selv paadroge sig meget af denne Forfølgelse ved deres haarde Prædiken, Irettesættelser og skarpe Hentydninger til baade Præ-

ster og Folket angaaende deres Religion. Jeg raadte dem til at gaa frem i Kjærlighedens og Sagtmodighedens Aand og forkynde Evangeliets simple Sandheder samt gjøre Folket bekjendt med de Principer og Materialier, hvormed de kunde opføre en bedre Bygning, førend de begyndte at nedrive den gamle. De have været lydige til mit Raad, og kunne nu besøge mange Stæder og Landsbyer, hvor de tidligere vare bange for at komme. Ved at bruge denne forsigtige Fremgangsmaade ere Ældsterne blevne i Stand til at tilintetgjøre meget af den imod os existerende Fordom, og vore Fjender have ytret sig gjennem Bladene, at ,,Mormonismen" var i Aftagende, og at der var Intet mere at frygte for, da den snart vilde uddø, medens vi paa samme Tid døbte to for hver en vi tidligere havde døbt. Jeg vil ligeledes omtale, at et Lovforslag * blev vedtaget i Rigsdagen sidste Vinter, som gav Forældre Frihed til at lade deres Børn døbe eller lade være, efter eget Behag; tidligere var Daaben en Tvangssag. Vi tro, at dette vil tjene til Gavn for Evangeliets Udbredelse i Danmark, hvor Alting, under de nærværende Omstændigheder, er i en tilfredsstillende Forfatning, og hvor 700 Sjæle ere blevne døbte i det forløbne Halvaar.

I Sverige ere Omstændighederne anderledes. Ældsterne blive endnu ofte arresterede og fremførte for baade civile og præstelige Myndigheder, samt blive mulkterede og fængslede paa Vand og Brød, og mishandlede paa Grund af de strænge Love. Et kongeligt Forslag om en Slags begrænset Religionsfrihed er for nylig blevet forelagt Rigsdagen i Stockholm, men det er tvivlsomt, at det vil blive vedtaget i nærværende Session, da Lovgiverne ikke ere tilfredse med de mange Indskrænkninger, som det indeholder. *† Det svenske Folk i Almindelighed længes efter Samvittigheds- og Gudsdyrkelsesfrihed, da der findes mange Frafaldne fra Statskirken, men Præsteskabet er bange for, at for megen Frihed skal gives Folket, der, efter deres Mening, ere udsatte for at blive bedragne af fremmede Omvendelsesprædikanter. Trods hele den forenede Modstand spredes Evangeliet og finder Vej til mange Oprigtiges Hjærter, og Udsigterne ere opmuntrende i de to Konferencer (Skaane og Stockholms), der nylig ere blevne besøgte af Broder C. Widerborg, som jeg sendte der til for at assistere de indfødte Ældster i Gjennemførelsen af mine Instruxer i Henseende til

* Dette Lovforslag underskreves af Kongen i følgende Form:

,,Vi Frederik den Syvende, af Guds Naade Konge til Danmark etc. etc., gjøre vitterligt, at Rigsdagen har vedtaget og vi ved Vort Samtykke stadfæstet føigende Lov:

Par. 1. De i Forordningen af 30te Maj 1828, Par. 5 og 6, anordnede Tvangsmidler for Forældre, der ikke inden den i bemeldte Forordnings Par. 1 foreskrevne Frist efterkomme den dem paahvilende kirkelige Forpligtelse til at lade deres nyfødte Børn døbe, skulle for Fremtiden bortfalde.

Par. 2. De i Par. 1 omtalte Tvangsmidler ville derimod fremdeles komme til Anvendelse paa saadanne Forældre, naar de ikke i det Seneste et Aar efter Barnets Fødsel for Sognets Præst og Kirkebetjent opgive det Navn, de ville have Barnet tillagt, til Indførelse i Kirkebøgerne, og skal da en Afskrift af disse, for saa vidt Barnet ikke senere maatte blive døbt, i alle borgerlige Forhold træde i Stedet for Daabsattest.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Frederik R.

(L. S.)

Hall.

*† Forslaget blev forkastet af tre Stænder, nemlig Adelen, Præsterne og Bønderne, og blot antaget af en Stand (Borgerne).

Værkets videre Udbredelse. Han fandt, at Brødrene gjorde det godt under Omstændighederne, og Herren havde velsignet deres Arbejde, da 216 vare døbte i det sidste Halvaar.

Norge er et Klippeland, og de Hellige der maa, lignelsesvis talt, udhugges af Klipperne. Det koster Ældsterne meget Arbejde, og næsten ethvert nyt Medlem maa kjøbes med Mulkt og Fængsling. Den eneste Forskjel mellem Sverige og Norge er, at Authoriteterne i Norge ere mere humane og tillade aldrig Brødrene at blive mishandlede, uagtet de ere nøje med Hensyn til at sætte Lovene i Kraft. 82 Medlemmer ere tillagte Menigheden i den Del af Missionen, hvilket forøger Antallet af Døbte i hele Skandinavien til 998 i det forløbne Halvaar. To nye Konferencer (Aarhus og Skive) og 29 Grene ere for nylig blevne organiserede. Disse Tillæg tilligemed Aarets Emigration, bestaaende af 829 Sjæle, viser, at Herrens Gjerning gaar fremad i disse nordlige Lande.

Ældsterne og de Hellige i Almindelighed ere nidkjære i at bære Vidnesbyrd og udsprede det trykte Ord; de ere ogsaa lydige med Hensyn til at efterkomme ethvert Forlangende og give Agt paa Herrens Profeters Raad. Ligeledes ere de villige til at lære det engelske Sprog, og Skoler ere oprettede i dette Øjemed, hvor Omstændighederne vil tillade det. Næsten allevegne i Missionen findes der allerede Nogle, som kunne læse, forstaa og tale lidt Engelsk.

Vore Skrifter læses med stor Interesse af baade Hellige og ,,Syndere", og ,,Skandinaviens Stjerne" holdes af mange indflydelsesrige Mænd uden for Kirken.

Vi have oversat Deres nylig udgivne Skrifter (Evangeliets sande Grundsætninger) paa Dansk, og de ere allerede trykte. Vi haabe, at de ville tjene til videre Udbredelse af de store og herlige Principer, som De saa omstændelig fremstiller og forklarer."

Reformation.

Den vel bekjendte Reformation, som paabegyndtes i Zion i 1856 og fortsattes det følgende Aar indtil alle de trofaste Hellige havde fornyet deres Pagt ved Daab, blev ogsaa indført iblandt de Hellige i Adspredelsen. Efter at et Brev fra Præsident Brigham Young til Orson Pratt (der præsiderede over den britiske Mission) angaaende Reformation og en længere Redaktionsartikel om samme Æmne var bleven offentliggjort i ,,Skandinaviens Stjerne" af d. 1ste Marts 1857, lagde Ældsterne alvorligt Haand paa Reformationsværket. De præsiderende Brødre viste selv Exemplet ved at fornye deres Pagt ved Daab, hvorefter de Hellige i Almindelighed bleve gjendøbte. Det havde nyt Liv og forøget Nidkjærhed til Følge overalt i Missionen; de Hellige, hvoraf mange vare blevne sløve og ligegyldige for Efterlevelsen af deres Religion, omvendte sig nu fra deres Synder og toge fat med fornyede Bestræbelser, medens ogsaa en Del ,,visne Grene" bleve afskaarne fra ,,Træet". Ældsterne vare fra den Tid af fyldte med større Kraft, Visdom og Nidkjærhed, og ved deres forøgede Indflydelse og endrægtige Samvirken fik Værket et kraftigt Stød fremad, hvilket iblandt Andet bevistes derved, at 998 nye Medlemmer bleve tillagte Kirken ved Daab i de første sex Maaneder af Aaret (1857), et større Antal end der nogensinde tilforn var bleven døbt i Missionen i et lignende Tidsrum.

(Fortsættes paa Side 65.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 15de Februar 1884

ARBEJDSLØSHEDEN.

For Tiden hersker der betydelig Arbejdsløshed i Salt Lake City. Skjøndt dette mer eller mindre er Tilfældet hvert Aar i Løbet af Vintermaanederne, føles Trykket deraf maaske haardere i Aar end tidligere, paa Grund af de flaue Tider og den stadig tiltagende Folkemængde. Iblandt de Arbejdsløse findes et betydeligt Antal af vore skandinaviske Brødre, som nylig ere ankomne til vort Bjærghjem, og vi indrømme, at det er en højst ubehagelig Skuffelse, at de ved deres Ankomst ikke kunne finde nogen Beskjæftigelse, da de derved let kunne faa det Indtryk, at der er ingen Plads til dem og at deres Nærværelse her ikke er nødvendig. Vi forstaar tildels at sympathisere med disse vore nykomne Søskende, og var det muligt for os at skaffe dem Arbejde, skulde det være os en sand Fornøjelse at gjøre saa. Men dette er ikke muligt her i Staden eller Territoriets større Byer. Hjælpemidlet maa altsaa komme fra en anden Kilde.

Utah er omtrent 83,000 eng. Kvadratmile stort, og skjøndt Størsteparten af dette Areal bedækkes af høje Bjærge, findes der ikke saa faa frugtbare Dale, i hvilke man antager, at der er Plads til flere Gange saa mange Indbyggere, som for Tiden findes i Territoriet. Der er nemlig store Strækninger af disse Dale, som endnu enten ere aldeles ubeboede eller meget tyndt befolkede, og til saadanne Steder ønske vi at hendrage vore arbejdsløse Søskendes fremtidige Opmærksomhed. Uden nøjere Overvejelse tør vi frit sige til Mange: Rejs paa Landet, faa Eder et Stykke Jord, byg en Kjælder eller en lille Træhytte derpaa, ligesom saa mange af Eders Brødre tidligere har gjort, saa slippe I fri for at betale Husleje og I kunne arbejde for Eder selv, uden at være udsatte for Fornærmelser af strænge Formænd eller ufølsomme Arbejdsherrer. Ved Arbejde, Flid og Sparsommelighed ville I voxe med Nybygden, og naar denne saa om faa Aar bliver til en anseelig By ville I eje Eders Andel af dens gode Jorder, dens smukke Huse og skjønne Haver, og desuden tilkomme den Ære, at I vare med til at gjøre alle disse Forbedringer. Alt dette kan opnaas af enhver flittig Person med almindelige Evner, som tør vove Forsøget og har Taalmodighed nok til at kunne vente en kort Tid paa Frugterne af sit Arbejde.

Vi fordrister os til at nævne Emery, Sevier, Piute og andre Countier som passende Egne, hvor der endnu findes enten aldeles uoptagne Jorder eller Ejendomme, som kunne erholdes paa meget billige Vilkaar. Der er ligeledes Bear Lake Valley og andre Steder i det sydlige Idaho, som frembyder mange Fordele for Emigranter. Overvej Sagen, Landsmænd og Landsmændinder! og vær ikke bange for at rejse paa Landet, selv om Eders hele Fortid har været tilbragt i Europas eller Amerikas større Stæder.

CHRISTOFFER O. FOLKMANNS BIOGRAFI.

(Fortsat fra Side 45.)

De faa Hellige paa Bornholm begyndte det nye Aar (1852) med Glæde. Vi vidnede for Naboer, Slægtninge og Venner, og vi begyndte saa smaat at afholde Forsamlinger blandt Fremmede, medens de Ugudelige bestandig hadede og forfulgte os. Den 18de Januar afholdt mine Brødre Jeppe og Peter samt min Fætter Ibsen Forsamling hos C. Munk i Vallensgaardshusene; men en Del Pøbel forsamlede sig og truede dem til at forlade Huset samt slog dem med Knipler og drev dem som Kreaturer omtrent ¼ Mil. Min Broder Jeppe og Fætter Ibsen bleve haardt mishandlede, og min Broder Peter mistede meget Blod som Følge af et Slag, der tilføjedes ham i Hovedet med en Knippel af en Mand ved Navn Mikkel Brogaard. Denne Mand (Brogaard), som var en af de værste Mormonhadere paa Øen, henfaldt senere til Drukkenskab, gik fra Forstanden og hængte sig. Brødrene glædede sig over, at de vare værdige til at lide for Kristi Navns Skyld, og de bleve meget styrkede i Troen derved. De klagede ogsaa til Byfoged Smith i Nexø over den dem tilføjede Mishandling; denne Embedsmand advarede Forfølgerne imod at gjøre Saadant mere.

Jeg var bestandig Brødrene behjælpelig med Afholdelsen af Forsamlinger, og vi vandt mange Venner. Min Broder Jeppe døbte ogsaa fire Personer, men Andre, som vare Troende, foretrak at opsætte deres Daab indtil der ankom Brødre fra Kjøbenhavn.

Den 20de, 21de og 22de Febr. afholdtes Generalkonference i Kjøbenhavn, hvor til min Broder var rejst for at afgive Beretning om Missionen paa Bornholm. Ved denne Lejlighed blev Ældste Ole Svendsen beskikket til at rejse til Bornholm for at virke dersteds i Forening med min Broder Jeppe og A. Ibsen. Vi hilsede Broder Svendsens Ankomst med Glæde, og strax derefter døbtes et betydeligt Antal paa Øen. Saaledes bleve ikke mindre end ti Personer indlemmede i Menigheden ved Daab om Aftenen d. 13de Marts og sex den følgende Dags Aften. I Juni Maaned rejste min Broder Jeppe til Kjøbenhavn, hvor han blev beskikket til at gaa paa Mission til Norge.

Den 10de Juli afholdt vi en stor Forsamling hos Broder H. P. Piil for at fejre Menighedens Fødselsdag paa Bornholm, thi det var netop et Aar siden, at de første fire Personer bleve døbte paa Øen. Ved denne Lejlighed var Ældste John E. Forsgren hos os. Han var kommen over paa et Besøg fra Kjøbenhavn og var den første Zions-Ældste, som gjæstede Øen. Den følgende Dag afholdtes Forsamling hos J. Bentsen, hvor Anders Ibsen ordineredes til Ældste og beskikkedes til Forstander for Menigheden. Jeg blev ordineret til Præst og beskikket til Grenens Skriver og Bogagent samt til at gaa lidt paa Mission. Min Broder Peter ordineredes til Lærer; ligeledes bleve Andre ordinerede til forskjellige Grader af Præstedømmet. Samme Aften afholdtes en stor Forsamling under aaben Himmel hos Anders Møller i Vestermarie, hvor Brødrene Forsgren og Svendsen vare blevne

opfordrede til at afgive Møde for at forsvare deres Lære mod Lutheranerne, Grundtviganerne og Baptisterne. Flere hundrede Mennesker vare tilstede. Medens Forsgren talte med stor Kraft blev han afbrudt af en Hr. Brant, som raabte: „Nu har han ikke Guds Aand.“ Ældste Svendsen fik Lejlighed til at tale og fremstille vor Lære i et klart Lys. Vore sekteriske Modstandere, som ved dette Tilfælde vare blevne enige om at stride mod os, bleve tilsidst indbyrdes uenige og talte imod hverandre. En Baptistpræst ved Navn Nielsen blev ved at prædike saa længe der var et Menneske tilbage paa Pladsen.

Folket havde besluttet at drive „Mormonerne“ ud i en Dam, som var beliggende tæt ved Forsamlingsstedet, og der rigtig dykke os, men det lykkedes os at slippe bort fra vore Forfølgere, hvorpaa vi gik til Broder Bentsen Hus og fortsatte vor Gudstjeneste. Ældste Forsgren afholdt flere andre Forsamlinger og forblev hos os til d. 17de Juli, da han rejste tilbage til Kjøbenhavn.

Indtil den Tid havde jeg anvendt det meste af min Tid med at arbejde som Smed, og mine Kunder begyndte gradvis at komme tilbage til mig, men fra nu af rejste jeg betydeligt omkring med Broder Svendsen for at prædike Evangeliet. Den 22de Juli forrettede jeg min første Daabshandling, idet jeg døbte Hans Peter Holm. Samme Dag ankom min Fætter O. C. Olsen, som havde annammet Evangeliet i Kjøbenhavn, paa et Besøg til Øen, og i hans Selskab tilbragte jeg da flere Dage med at besøge vore Slægtninge. Den 30te befandt vi os saaledes hos hans Svoger H. P. Hansen i Rønne, og vi begyndte at vidne for ham og Familie om Sandheden, da det strax rygtedes i Byen, at „Mormonerne“ vare der, hvisaarsag en stor Mængde Mennesker forsamledes i og uden for Huset, og en Garversvend Bruun begyndte at mishandle Broder Olsen og mig. Da optraadte en Garver Wolff til vort Forsvar, idet han ryddede Stuen og drev Folket ud, hvorpaa Værten tillaasede Døren, og saaledes bleve vi befriede for videre Mishandling. Den følgende Dag rejste Broder Olsen tilbage til Kjøbenhavn.

Ældste Svendsen og jeg besluttede at gaa til Tindstad den Aften (d. 31te Juli), og undervejs besøgte vi Hr. J. West, som havde forlangt at have Forsamling, men ved Ankomsten der til opdagede vi, at Hensigten dermed var at faa Lejlighed til at mishandle os, hvorfor vi afsloge Tilbudet. Vi spurgte nu om Vejen til Tindstad, og en Mand ved Navn Holst var meget flink til at vise os denne, men aldrig saa snart havde han gjort det, førend han løb omkring som et Djævelens Sendebud og underrettede Naboerne, der havde besluttet at mishandle os, om vor Nærværelse. Vi kom snart til Tindstad og gik ind til en Gaardmand ved Navn Wallentin Wallentinsen, hos hvem vi tidligere havde afholdt to store Forsamlinger, og Manden havde den Aften besluttet at lade sig døbe. Henimod Aften indfandt en Del Fremmede sig, som gik og saa' paa Kreaturerne, under det Foregivende, at de ønskede at kjøbe. Imidlertid gik vi ind i Dagligstuen og samtalede med min Broders Kone, Søster Folkmann, som havde bragt os noget rent Tøj, men vi forstode strax, at de Fremmede havde Ondt isinde imod os og begyndte at lægge Planer for at ville mishandle os. Vi bade til Herren i vort stille Sind om at beskytte os, thi der

var intet Haab om at kunne undfly, da man allerede havde sat Vagt om Gaarden, og Mængden blev bestandig større. Omsider kom nogle af Voldsmændene ind og bade os at komme uden for, da der vare nogle ,,Mormoner'', som ønskede at tale med os, men vi nægtede at efterkomme deres Opfordring, da vi tydeligt nok indsaa, hvad Hensigten var. I næste Øjeblik stormede Drabanterne ind, og en Smed ved Navn Hans Ibsen (Wallentinsens Svoger) greb fat paa Broder Svendsen for at ville trække ham ud. Flere af de Andre kom Smeden til Hjælp, og man trak Svendsen i Haaret, hvoraf meget rykkedes af, rev hans Klæder (baade Frak, Benklæder og Vest) itu samt slog ham med Knipler; men de kunde ikke trække ham ud af Døren.

Paa samme Tid tog Wævest Peter Holm fat paa mig og vilde føre mig ud. Han trak min Frakke, Vest og Krave i Stykker, og Peter Wævest traadte frem og begyndte at slaa mig paa en umenneskelig Maade med en Tyrepisk. Wævest Peter Holm hentede sig ogsaa et Stykke Brænde, hvormed han slog mig flere Huller i Hovedet, af hvilke Blodet strømmede i Mængde. Andre gjorde kraftige Forsøg paa at ville trække mig uden for, men det lykkedes dem ikke, uagtet Mange havde fat paa mig.

Wallentinsen, der var bleven helt forvirret over det Forefaldne, vedblev at raabe om Fred og Orden, indtil der endelig blev et Øjebliks Stilstand, hvilken vi benyttede til at liste os ud af Værelset for at skjule os. Broder Svendsen kom ind i et Mælkekammer, og jeg skjulte mig paa Loftet. Men aldrig saa snart kom Voldsmændene til Kundskab om, at vi havde skjult os førend de begyndte at søge efter os. Strax kom ogsaa nogle af dem op paa Loftet, hvor jeg laa, og skjøndt de søgte forgjæves to Gange fandt de mig den tredie Gang, og i samme Øjeblik som de fik mig fat gave de sig til at skrige og raabe af Glæde, ligesom naar et Rovdyr glæder sig over at have fundet et Bytte. De trak mig nu ned ad Trappen og ud i Gaarden, hvor de øjeblikkelig kastede sig over mig og sloge mig med Knipler paa en grusom Maade, indtil jeg faldt om og besvimede samt var nær ved at opgive Aanden. Da jeg atter kom til Bevidstheden og oplod mine Øjne, fandt jeg mig liggende uden for Porten, og jeg kunde i det klare Maaneskin se mit Blod flyde henad Jorden. Jeg fik Kraft til at bede omtrent som følger: ,,O Gud, Du evige Fader, jeg beder Dig i Jesu Kristi Navn at være naadig mod mig og annamme min Sjæl i dit Rige, samt forbarme Dig over mine Fjender, thi de vide ikke, hvad de gjøre.'' Her blev jeg afbrudt af en i Nærheden staaende Drabant, som raabte: ,,Vær nu ikke for hellig, ellers skal jeg gi'e Dig,'' og saa ytrede han en frygtelig Ed. Andre toge imidlertid mit Parti, og en Mand ved Navn Christoffersen sagde: ,,Betænk dog, hvad I gjøre og spar hans Liv; han er dog vor Landsmand.'' Flere bleve derover forbitrede paa ham, og han undgik kun Mishandling ved at løbe fra dem og skjule sig bag en Busk. Wallentinsen og en af Drabanterne bare mig nu ind i Huset, hvor de vaskede Blodet af mig og standsede dets videre Udstrømning ved at hælde Eddike i Saarene. Efter at de havde forbundet mig, begyndte en af Forfølgerne at rose mig og mine Forældre, idet han hentydede til, hvor skikkelige vi havde været, og først nu vare blevne

saa forvildede. Han sagde, at Alt, hvad der behøvedes for Frelse, var at holde de ti Bud. Jeg spurgte, om de ti Bud da gav ham Tilladelse til slaa Folk ihjel. Jeg kom derefter tilsengs, men jeg kunde ikke ligge paa mit Hoved formedelst Saar og Ømhed.

Man begyndte atter at søge efter Svendsen, som de endnu ikke havde fundet, men han laa godt bevaret i Mælkekammeret, thi Konen havde lukket Døren og taget Nøglen i Lommen. I et tilstødende Kammer fandt de imidlertid Søster Folkmann, som ogsaa havde skjult sig. Over at finde hende udstødte Pøbelen et højt Glædesskrig, thi de troede først, at det var Svendsen; men da de saa', at det var en Kvinde, bemærkede en af dem, at hun ikke var værd at slaa paa, men en Anden bandte paa, at hun skulde have lidt med, fordi hun var saa kjæk, og saa gav han hende et Slag paa Panden, saa at der blev en stor Knude derefter. Drabanterne styrkede sig nu ved at nyde Brændevin, hvorpaa de gave sig til at synge og drikke, men de vare dog slet ikke tilfredse fordi de ikke kunde finde Svendsen. En af dem kom til mig, som laa i Sengen, og vilde true mig til at sige, hvor han var. Da jeg ikke kunde gjøre dette, vilde han slaa mig, men en Anden traadte til og sagde, at jeg havde faaet Prygl nok. Dernæst vilde de true mig til at love, at jeg ikke mere vilde komme til Tindstad; men jeg sagde: ,,Lad mig først komme her fra.''

Omsider fjærnede Pøbelen sig uden at finde Broder Svendsen, hvorpaa Wallentinsen aflaasede Dørene og gik tilsengs, men Fjenden bevogtede Gaarden til Kl. 4 om Morgenen. Da Alt var bleven stille kom Svendsen ud fra sit Skjulested og gik bort. Medens Voldsmændene vare i Færd med at mishandle mig, sendte Wallentinsen Bud efter Sognefoged Lars Peter Dahl med sin Søn, der medbragte to Heste for at denne Embedsmand kunde indfinde sig saa hurtigt som muligt; men han nægtede paa det Bestemteste at komme. Da Wallentinsen ræsonerede med Drabanterne og tryglede om Fred, angave de, at Politimester Garde, Amtmanden og Kammerherre Wagener havde givet dem Tilladelse til at prygle ,,Mormonerne'' saa meget de vilde, ja endog slaa dem ihjel.

Om Morgenen (d. 1ste August) prøvede jeg paa at staa op, men jeg kunde ikke gjøre det uden at besvime. Henved Middagstid var jeg dog bleven saa stærk, at jeg kunde forlade Sengen og gaa til Rønne, hvor jeg tog Doktor-Attest samt medbragte en Klage, som Wallentinsen havde skrevet til Politimester Garde angaaende det Forefaldne. I denne Klage navngav han Voldsmændene og gav en tydelig og sandfærdig Beretning om hele Affæren. Klagen var underskrevet af Vallentinsen, Svendsen og mig, og d. 2den August overrakte jeg samme til Politimester Garde, der strax overøste mig med en Mængde Skjældsord og vilde ikke have Noget med Sagen at gjøre. Jeg sendte derfor Bud efter Wallentinsen, og da han kom maatte Politimesteren endelig love at indstævne Forbryderne.

Den 3die August døbte Broder Svendsen min Svoger P. M. Piil, som nu bor i Mount Pleasant, Sanpete County, og min Søster Christiane. Jeg vedblev at rejse omkring i Forening med Broder Svendsen for at prædike, og vi afholdt flere smaa Forsamlinger, medens Forfølgelsen

vedblev at rase uafbrudt. Den 6te omringedes Broder N. Pedersens Hus i Rønne af en Pøbelhob, som troede, at vi vare der. Man stormede Huset, sprængte Døren og søgte i enhver Krog for at finde os, men heldigvis var der ikke andre Fremmede tilstede end Søster Folkmann, som laa skjult i Sengen. Broder Pedersen sendte Bud efter Politiet, der, for at tilfredsstille Pøbelen, hjalp til med at ransage.

Den 7de rejste Brødrene Svendsen og Ibsen til Kjøbenhavn for at overvære Konferencemødet dersteds d. 12te August. Jeg havde besluttet at rejse med, men maatte blive tilbage for at overvære Forhøret, som skulde holdes over Forbryderne, der mishandlede os i Tindstad. Følgelig mødte jeg d. 9de August for Retten i Rønne imod de Indstævnte, der forinden personlig havde opirret Folket i Byen, saa at en stor Mængde Mennesker forsamlede sig omkring Raadstuen. Forhøret tog sin Begyndelse under Forsæde af Politimester Garde, men strax efter traadte Pøbelens Formand ind og forbød ham at fortsætte Forhandlingerne. Samtidig blev Mængden rasende uden for og gjorde sig færdig til at ville storme Raadhuset, hvorfor Forhøret blev hævet. Wallentinsen kom ud og blev forfulgt paa Gaderne, indtil det omsider lykkedes ham ved sine Venners Hjælp at skjule sig hos Kjøbmand Madsen.

Jeg forlangte at blive paa Raadstuen som Arrestant Natten over og bad Øvrigheden om Beskyttelse, men da de helst vilde være af med mig, førte man mig ud af en Bagdør og gjennem Gaarden; da jeg kom ud paa Gaden blev jeg opdaget og grebet af Pøbelen, der slog mig saa at Blodet strømmede mig ned ad Ansigtet. Det lykkedes mig dog at slide mig løs fra dem, hvorpaa jeg løb gjennem hele Folkemængden tilbage til Raadstuen og bad atter Politiet om Beskyttelse, hvilket de ogsaa endelig lovede mig. Men efter nogle Minutters Forløb raabte Pøbelen uden for, at de vilde visitere Raadstuen, og hvis der fandtes nogen „Mormon“ der, skulde han ud og slaas ihjel. Tilsidst fandt Politiet sig nødsaget til at hjælpe mig over en høj Mur ind i et Gjemme, hvor til der fandtes ingen Indgang. Der, omgivet af Mure og under aaben Himmel, laa jeg til Midnat og takkede Herren for min Befrielse, medens Pøbelen ransagede Raadstuen samt hujede og skrege uden for, men de fandt ingen „Mormon“. Da Alt var bleven stille og roligt Kl. 12 om Natten kom jeg ud fra mit Skjulested, og en Politibetjent fulgte mig uden for Byen. Min Redning hin skjæbnesvangre Nat skylder jeg i Særdeleshed Arrestforvarer Petersen, som var den, der skjulte mig i det lille Gjemme. Efter at Politibetjenten havde forladt mig gik jeg vildt, og først om Morgenen naaede jeg Jeppe Bentsens Hus i Sose i en hungrig og udmattet Tilstand. Men her fandt jeg Hvile og Vederkvægelse, hvorfor jeg takkede og prisede Herrens Navn.

Jeg kom siden til Kundskab om, at samme Nat som jeg blev efterstræbt i Rønne bleve de Hellige i Tindstad og i Øster Larsker tvungne af Fjenden til at forlade deres Huse og skjule sig i Skoven (Almindingen), thi Fjenderne havde besluttet at gaa fra Hus til Hus og dræbe „Mormonerne“, i hvilken Hensigt de havde udrustet sig med Geværer og andre dødbringende Vaaben. Men Herren bevarede os alle, hvorfor han til-

kommer Ære i al Evighed. Jeg gik derefter omkring og besøgte de Hellige i al Stilhed, og d. 22de havde vi en god lille Forsamling hos min Svoger P. M. Piil, hvor en Del Fremmede vare tilstede, og Herrens Kraft var over os.

Den 28de August rejste jeg med Dampskib til Kjøbenhavn, hvor jeg derpaa tilbragte nogle Dage paa en særdeles glad og behagelig Maade iblandt Brødrene og de derværende Hellige. Jeg rejste tilbage til Bornholm d. 12te September.

Den 14de vare omtrent alle de bornholmske Hellige forsamlede i Pavillonen (Prinsehuset) i Skoven Almindingen, hvor vi havde en sand Glædesfest med Faste, Bøn og Prædiken. De Hellige bleve her underrettede om, at de i den nylig afholdte Generalkonference i Kjøbenhavn vare blevne organiserede til en Konference under Navn af Bornholms Konference med Ole Svendsen som Præsident.

Den 4de Oktbr. afholdtes den første Raadsforsamling siden Konferencens Oprettelse under Svendsens Præsidium. Flere Sager bleve behandlede, og det blev bestemt at afholde Raadsforsamling den første Mandag i hver Maaned. Den 6te kom Wallentin Wallentinsen til os og bad os om at komme og døbe ham og Familie; han havde ikke havt nogen Sindsro siden Overfaldet hos ham fandt Sted, og han var bange for, at hans Naboer skulde slaa ham ihjel førend han blev døbt. Vi efterkom strax hans Begjæring, og Kl. 2 den følgende Nat blev han tilligemed Hustru og Søn døbt af O. Svendsen, uhindret af vore Fjender, der dog hele Tiden lurede paa os. Vi havde Fred hele den Maaned, og vi virkede med Flid for Evangeliets Udbredelse, afholdt flere Forsamlinger og døbte Adskillige.

Den 6te Novbr. begyndte det første Konferencemøde paa Bornholm hos Wallentinsen i Tindstad. O. Svendsen præsiderede. Efter at nogle Taler vare holdte af Svendsen, Ibsen og Andre blev Ældste A. Ibsen løst fra at være Forstander og tilladt at emigrere, hvorpaa jeg blev ordineret til Ældste og beskikket til Forstander i hans Sted; min Broder Peter blev ordineret til Præst, og Flere bleve ordinerede til forskjellige Embeder. Da vi vare omtrent færdige med vore Forhandlinger kom en af vore Venner ved Navn J. Jørgensen og underrettede os om, at vore Fjender vare ved at gjøre Forberedelser til at overfalde os. Vi gjorde os derfor færdige i en Hast og forlode Gaarden, efter at have bestemt den næste Forsamling hos Broder J. Nielsen i Arnager. Vi gik ind i Skoven og sang Lovsange for Herren. Den følgende Dag mødte en talrig Forsamling af Hellige og fredelige Fremmede hos Broder J. Nielsen. Huset var overfyldt af Tilhørere, men vi havde Fred og god Orden medens vi udførte Resten af Konferencens Forhandlinger. Gode Vidnesbyrd bleve ogsaa givne, og Nadveren administreredes. Jeg var Skriver i Konferencen.

Paa den Tid gjorde nogle af de Hellige Forberedelser til at emigrere til Zion, og iblandt dem, som skulde rejse, var ogsaa Præsident O. Svendsen, med hvem jeg tog en hjærtelig Afsked i Slutningen af November Maaned, tilligemed følgende Familier, som vare de første Hellige, der emigrerede fra Bornholm: Anders Ibsen (min Fætter) med Hustru og tre Børn, Christian Munk med Hustru og Børn, Henning P. Piil med

Hustru og Datter, Hans Piil med Hustru og to Børn, Hans Pedersen med Hustru og to Børn, Jens Pedersen Marker med Hustru og to Børn, Jeppe Bentsen med Hustru, Søn og Datter, Niels Pedersen med Hustru og Børn, Peter Petersen og Johan Pedersen, ialt 25 Voxne og 11 Børn.

Efter Emigranternes Afrejse blev jeg syg og maatte holde Sengen i nogle Dage, men saa snart jeg blev rask igjen fortsatte jeg min Missionsvirksomhed med godt Held. Den 6te Decbr. havde jeg Raadsforsamling i min Faders Hus, ved hvilken Lejlighed jeg inddelte Menigheden i Distrikter og gave de i Konferencemødet ordinerede Brødre Anvisning til at vaage over de Hellige og holde Bønforsamlinger i de forskjellige Distrikter. Den 26de s. M. traf jeg min elskelige Broder C. G. Larsen i min Faders Hus. Han var beskikket til at præsidere over Konferencen og var ankommen til Øen d. 24de. I Forening med ham tog jeg nu fat med fornyet Anstrængelse for videre at fremskynde Herrens Gjerning paa Bornholm. Held og Lykke fulgte vore Bestræbelser, og vi bleve Redskaber i Herrens Haand til at bringe Mange til Sandhedens Erkjendelse, saa at Menigheden stadig forøgedes med nye Medlemmer, trods Forfølgelsen, der næsten uafbrudt rasede imod os. Herrens Kraft lagdes ogsaa for Dagen ved forskjellige Lejligheder under vore Administrationer, hvilket tjente til at bestyrke baade vor egen og de Helliges Tro. Jeg vil nævne et Tilfælde med en 70 Aar gammel Kvinde, Anders Madsens Konemoder i Clemmensker Sogn, som blev døbt i Begyndelsen af Aaret 1853. Denne Kone havde ligget syg i en lang Tid og lidt af Krampe og Smerter, indtil hendes Hænder og Fødder vare blevne saa fortrukne, at hun hverken kunde gaa eller staa, ej heller udføre nogetsomhelst Slags Arbejde. Men da hun hørte Brødrenes Vidnesbyrd, troede hun strax Evangeliet og begjærede Daab, hvorfor man bar hende til Vandet, og Præst P. Pedersen døbte hende. Da Broder C. G. Larsen og jeg, der begge kjendte hende i Forvejen, d. 7de Januar kom for at give hende Haandspaalæggelse, bleve vi derfor meget forundrede over at finde hende siddende oppe, beskjæftiget med at spinde, medens hun stadig prisede Herren for hans store Naade mod hende; thi hun var bleven fuldkommen befriet fra sine Smerter, og hendes Lemmer vare ikke længere stive som tilforn. Som Bevis herpaa viste hun os, hvorledes hun nu kunde lægge Hænderne paa sin Nakke, medens hun tidligere ikke kunde føre dem til Munden, naar hun skulde spise. Husets øvrige Beboere troede og gave Gud Æren. Vi gave hende Haandspaalæggelse og glædede os over, at Herren stadfæstede Ordet med ledsagende Tegn, ligesom i gamle Dage.

Det rygtedes snart i Sognet, at den gamle Kone var bleven rask, og Præsten, saa snart han fik det at vide, aflagde hende personlig et Besøg for at forhøre, hvorledes det hængte sammen. Paa hans Spørgsmaal om Maaden, hvorpaa hun var bleven rask, svarede hun, idet hun samtidig prisede Herren: „Jeg er bleven døbt med Kristi Daab, og derfor er jeg rask.“ Præsten forundrede sig og overvejede Sagen en Stund, medens han gik frem og tilbage paa Gulvet, men tilsidst ytrede han, at det ikke var Guds Kraft, som havde helbredet hende, men det kolde Bad.

(Sluttes i næste Nr.)

NYHEDER.

Utah. Den 28de Januar fremlagde Senator Hoar et nyt anti-mormonsk Lovforslag i Kongressen, der i Strænghed overgaar Alt, hvad der endnu i Skikkelse af ukonstitutionel og frihedskrænkende Lovgivning har været vedtaget imod Utah.—Omtrent Kl. 5 om Aftenen d. 2den Febr. opdagedes Ild i Assembly Hall, Salt Lake City. Den blev strax slukket uden at anrette nogen videre Skade. Ilden hidrörte fra en af Skorstenene. — Et Passagertog paa Denver og Rio Grande Jærnbanen löb af Skinnerne d. 3die Febr. omtrent fire Mile vest for Ogden. Lokomotivet styrtede ned i et omtrent 80 Fod dybt Hul, som var dannet ved Bortskyllingen af Jorden under Skinnerne. Postvognen splintredes aldeles. Ingen dræbtes, men flere af Togpersonalet bleve slemt kvæstede. — Peter Carlson og Sön af Logan bleve levende begravne i et Sneskred i en Bjærgklöft i Nærheden af Logan d. 6te Febr. Deres Lig fandtes den fölgende Dag. — Frivillige Bidrag til Opförelsen af en ny Akademibygning i Provo strömme ind fra alle Kanter. Forelöbig benyttes Bankbygningen og Tabernaklets Kjælderetage til Skolebrug.

Colorado. En skrækkelig Explosion fandt Sted om Morgenen d. 24de Januar i Crested Butte Kulmine, Gunnison County, hvorved omtrent 60 Mennesker mistede Livet.

Ohio og Vest Virginia. Paa Grund af det stadige Regnvejr er Vandet i Ohio-Floden samt dens Bifloder steget til en ualmindelig Höjde, og forfærdelige Ulykker ere anrettede i Pittsburg, Wheeling og paa andre Steder. I Wheeling alene ere 15,000 Mennesker husvilde, da en stor Del af Staden staar under Vand.

Norge. Telegrafen melder, at en frygtelig Ildebrand har hjemsögt Laurvig.

Sverige. Det verdensberömte Tændstikkerfabrik i Jönköping, som netop havde taget et nyt Sæt forbedrede Maskinerier i Brug, sattes atter i Gang d. 27de November sidstleden. Den förste Dag fabrikeredes der en Million Æsker Tændstikker, og de fölgende Dage naaede man gjennemsnitlig 994,000 Æsker daglig. Det var et interessant Syn at se de store Tömmerbjælker gaa ind ad den ene Ende af Fabrikken og en vedvarende Række af vel indpakkede Æsker komme ud ad den anden.

Danmark. Et dansk Dampskibsselskab er i Færd med at bygge syv nye Dampskibe, som skulle fare regelmæssigt mellem Danmark og Italien.

Rusland. 33,000 Dödsfald fra Difteritis fandt Sted i Rusland i Aarene 1878 til 1882.

Afrika. De ægyptiske Tropper, som forfulgte Opprörerne ind i Sudan, have lidt et skrækkeligt Nederlag i Nærheden af Trinkitat. Deres Tab angives til 2000 Döde og Saarede.

STATISTISK.

Den statistiske Rapport over Missionen i Skandinavien udviser, at 851 Sjæle i Aaret 1883 bleve tillagte Menigheden ved Daab, hvoraf 370 i Sverige, 338 i Danmark, 127 i Norge og 16 paa Island. C. D. Fjeldsted præsiderer fremdeles over Missionen med Anton H. Lund, Peter Sundwall samt en ung svensk Broder som Medhjælpere paa Kontoret i Kjöbenhavn. Emil Andersen præsiderer over Kjöbenhavns, J. B. Hesse over Aarhus, Sören Sörensen over Aalborg, N. C. Skougaard over Kristiania, C. A. Ek over Stockholms, B. Ravsten over Göteborgs og C. A. Tietjen over Skaane Konference. Der findes for Nærværende 83 Missionærer fra Zion i Missionen, hvoraf 41 i Danmark, 30 i Sverige og 12 i Norge — det selvsamme Antal Utah-Ældster, som fandtes i Skandinavien ved Slutningen af Aaret 1882.

ANBEFALING.

Ifölge Anmodning af Hr. Anton Pedersen har jeg gjennemset förste Hefte af hans „Salmer med Melodier", og som mangeaarig Sanglærer blandt Skandinaverne, tror jeg mig i Stand til at kunne bedömme dette hans Værk. Jeg kan derfor med Sandhed sige, at hvis Enden bliver Begyndelsen lig, ville Skandinaverne her faa en Samling af Melodier, dels kjendte dels nye, som ere let og smagfuldt harmoniserede, saa at Sangkor nu lettelig kan oprettes i alle Settlementer uden at afskrækkes af den evindelige og ofte fejlagtige Nodeskrivning. Hr. Pedersen er en fremragende Musiker med betydelige praktiske Evner, hvad de fleste af Skandinaverne allerede véd, og er derfor denne sin Opgave fuldkommen voxen. Alle de gamle Melodier ville blive benyttede, og til Salmer, som hidindtil ikke har kunnet synges i Kor, er Musik dels bleven samlet, dels komponeret. Naar Værket er længere fremskredet, haaber jeg at kunne stadfæste det ovenfor Anförte, og haaber tillige, at mine Landsmænd ville villigt understötte et saa stort og fortjenstfuldt Foretagende.

Salt Lake City, d. 3die Febr. 1884.

P. O. THOMASSEN.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"Uagtet han er död, taler han dog."—PARLEY P. PRATT.

Nr. 5. *Den 1ste Marts 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 55.)

(1857—Fortsat.)

FLERE MISSIONÆRERS ANKOMST.

Den 16de August ankom Ældsterne Joseph W. Young, John Y. Green og Iver N. Iversen til Kjøbenhavn som Missionærer fra Dalen. De havde tilligemed andre Missionærer forladt Salt Lake City d. 23de April og tilbagelagt Rejsen over Sletterne i 48 Dage uden Heste, Muler eller Køer, idet de selv trak deres Proviant, Sengetøj, Telte, Kogetøj osv. paa Haandkarrer. En udførlig Beretning om denne interessante, eventyrlige Rejse findes i „Skandinaviens Stjerne", 7de Aargang, under Overskriften „Uddrag af Ældste Joseph W. Youngs Dagbog."

GENERALRAAD I KJØBENHAVN.

Den 4de og 5te Septbr. afholdtes et Generalraad i Kjøbenhavn, som overværedes af Præsident Hector C. Haight og Ældste C. Widerborg, tre fra Zion nylig ankomne Missionærer (Joseph W. Young, John Y. Green og Iver N. Iversen), og omtrent 200 Medlemmer af Præstedømmet, hvoriblandt følgende præsiderende Ældster: C. A. Madsen, Pastor over Jyllands Distrikt, og Konferencepræsidenterne L. Eriksen (Kjøbenhavn), P. A. Fjeldsted (Vendsyssel), C. D. Fjeldsted (Aalborg), L. C. Geertsen (Aarhus), L. Jakobsen (Skive), C. O. Folkmann (Fredericia), S. P. Guhl (Fyen), M. Jørgensen (Lolland), H. Jensen (Bornholm), H. P. Lund (Brevig i Norge), N. B. Adler (Skaane) og L. Nilsson (Stockholm).

Iblandt de mange Forretninger, som bleve udførte i dette Raad til Gavn for Værkets videre Fremgang i Skandinavien, kan nævnes Oprettelsen af en ny Konference i Sverige under Navn af Gøteborgs Konference, for hvilken Ældste Mathias Nilson beskikkedes til Præsident. Adskillige Brødre bleve kaldede og beskikkede til Tjenesten, og gode Raad og Undervisninger bleve givne det arbejdende Præstedømme.

1858.

HAIGHTS OG YOUNGS HJEMREJSE.

Hector C. Haight, der nu havde præsideret over den skandinaviske

Mission i omtrent to Aar og en Maaned, og Joseph W. Young, som i Løbet af de faa Maaneder, han tilbragte i Skandinavien, hovedsagelig havde arbejdet paa Missionskontoret, og egentlig var bestemt til Haights Afløser som Præsident, forlode Kjøbenhavn d. 4de Februar for at rejse tilbage til deres Bjærghjem. Ældste John Y. Green, der virkeke en kort Tid som Missionær i Jylland, havde allerede begivet sig paa Hjemrejsen i den foregaaende December Maaned. Efter Opfordring ydede de skandinaviske Hellige meget gavmildt af deres Midler til at bestride Omkostningerne ved Brødrenes Hjemrejse. Paa Grund af Fjendtlighederne, som vare udbrudte mellem Utah og de Forenede Stater, bleve næsten alle Missionærerne i Udlandet hjemkaldede, og Missionsarbejdet overlodes til de indfødte Ældster. I Overensstemmelse med en fra Præsident S. W. Richards i Liverpool indløben Beskikkelse overlod Haight derfor Præsidiet af den skandinaviske Mission til Ældste Carl Widerborg, der allerede havde arbejdet i flere Aar som Oversætter paa Kontoret i Kjøbenhavn. Han tiltraadte sin Stilling som Præsident d. 1ste Febr. med Ældsterne Niels Wilhelmsen og P. O. Thomassen som Raadgivere.

DET TIENDE EMIGRANTSELSKAB.

Omtrent 75 Emigranter samledes i Korsøer d. 20de Februar i den Hensigt der fra at tiltræde Rejsen til Zion over Kiel og Hamborg; men da Isen havde standset Dampskibsfarten mellem Korsøer og Kiel maatte Emigranterne tage over Storebelt til Fyen og rejse gjennem Nyborg, Odense, Assens, over Lillebelt, gjennem Haderslev og Apenrade til Flensborg, hvor de bleve uretfærdigt behandlede af en Vært, der tog over 65 Rigsdaler for at opvarte de Emigrerende med en Kop Kaffe og Tvebakker samt en Pot Øl hver. Fra Flensborg fortsattes Rejsen med Jærnbane til Hamborg, hvor til Selskabet ankom d. 23de og fandt Elben tilfrossen, saa at Udsigterne til strax at kunne fortsætte Rejsen vare meget daarlige. Det lykkedes imidlertid Emigrationsagenten, som mødte dem i Flensborg, at træffe Foranstaltninger for deres Udskibning fra Bremerhafen, hvisaarsag de afrejste fra Hamborg d. 3die Marts og kjørte paa Vogne til Bremerhafen, hvor de indtraf den følgende Dag, og afsejlede strax med Dampskib for at rejse til England. Selskabets Fører var Ældste Iver N. Iversen, som paa Grund af Utah-Krigen allerede nu vendte tilbage til sit Bjærghjem, efter at have virket det meste af sin Missionstid blandt sine Slægtninge paa Øen Als, hvor han døbte tre Personer.. C. A. Madsen og C. O. Folkmann bleve beskikkede til hans Medhjælpere og Raadgivere. Præsident C. Widerborg ledsagede. Selskabet til Hamborg. Iblandt de Emigrerende vare ogsaa følgende Brødre, der havde virket som Missionærer i forskjellige Dele af Missionen: C. D. Fjeldsted, H. P. Lund, N. B. Adler, N. C. Poulsen, L. Gøranson, A. P. Øman, A. Andersen, H. P. Olsen, P. P. Mejlhede, A. Nielsen, O. C. Sonne, M. C. Gregersen, Knud Svendsen, R. Olsen, Niels Petersen og L. Svendsen. De tre førstnævnte havde tilligemed C. A. Madsen og C. O. Folkmann præsideret over Konferencer.

Formedelst Storm, Modvind og Is bleve Emigranterne, efter 4½ Dages Omtumlen paa Nordsøen samt efter at have lidt betydelig Søsyge, nød-

sagede til at vende tilbage til Bremerhafen for at indlade mere Kul. Under dette Ophold i Bremerhafen døde Søster Anna Louise Madsen, der i en længere Tid havde lidt af daarlig Helbred. Hun døde d. 10de Marts, og d. 11te gjorde man Forsøg paa at komme gjennem Isen, men dette lykkedes ikke førend d. 12te, da Skibet endelig slap ud i rum Sø, og nu gik Rejsen heldig til Hull, hvor til Emigranterne ankom d. 14de. Den følgende Dag fortsattes Rejsen med Jærnbane til Liverpool, hvor de Emigrerende laa indkvarterede paa et Emigranthotel indtil d. 18de, da de gik ombord paa Sejlskibet „John Bright" og afsejlede fra Liverpool d. 22de. Efter 32 Dages heldig Rejse ankrede de i New York d. 23de April. Foruden Skandinaverne (der nu talte 80 Sjæle) og 9 engelske Hellige, var der omtrent 600 irske Emigranter, som ikke tilhørte Kirken, med samme Skib. Paa Søen døde en ung Pige fra Jylland og et lidet Barn. Landgangen fandt Sted d. 24de.

Fra New York fortsatte Selskabet Rejsen d. 26de April og tog med Jærnbanen *via* Dunkirk, Buffalo, Cleveland og Chicago til Iowa City, hvor det indtraf d. 1ste Maj. Her blev Kompagniet opløst, og de unge, ugifte Brødre, 14 i Antal, begyndte deres Rejse vestpaa d. 9de Maj med 4 Vogne, forspændte med Muler, under Anførsel af Hector C. Haight. I Florence bleve de sammensmeltede med et Antal hjemvendende Missionærer og Andre, efter hvilket Kompagniet bestod af 40 Brødre med 13 Vogne og 47 Muler og Heste under Ledelse af H. S. Eldredge. Efter 39 Dages Rejse fra Florence ankom de til Salt Lake City d. 9de Juli.

De andre af Emigranterne ventede en Tid i Iowa City og Omegn; en Del af dem begyndte dog omtrent midt i Juni Maaned deres Rejse til Bjærgene under I. N. Iversens Ledelse og ankom til Dalen d. 20de Septbr., medens de Øvrige (to Familier undtaget) under Ledelse af Kaptejn Homer, C. O. Folkmann og Andre begave sig paa Rejsen lidt senere i Forening med nogle engelske Emigranter og ankom til Dalen d. 6te Oktober.

Generalraad i Kjøbenhavn.

Den 11te, 12te og 13de Maj 1858 afholdtes et Generalraad i Kjøbenhavn under Præsident Widerborgs Bestyrelse. De fleste Konferencepræsidenter vare tilstede samt mange af de andre ledende Brødre i Missionen, men ingen Utah-Ældster vare nærværende, da disse vare alle hjemrejste. Ved denne Lejlighed bestod Missionen af 13 Konferencer, nemlig 9 i Danmark (Kjøbenhavns, Aalborg, Vendsyssels, Fredericia, Lollands, Bornholms, Fyens, Aarhus og Skive), 3 i Sverige (Skaane, Stockholms og Gøteborgs) og en i Norge (Brevig). Men førend Raadet sluttedes d. 13de Maj, blev en ny Konference oprettet i Sverige under Navn af Norrkøpings Konference. Den blev organiseret af en Del af Stockholms Konference og bestod af Linkøpings, Calmars og Wexjø Læn samt Vestgotland mellem Wenern og Wettern. Ældste Ola Nilson beskikkedes til Præsident. Iblandt de mange Brødre, som bleve kaldede til Evangeliets Tjeneste i Raadet, vare ogsaa to unge norske Skippere, som nylig vare blevne døbte; de bleve, ifølge deres eget Ønske, kaldede til at paabegynde en Missionsvirksomhed i det nordlige Norge. De i Raadet afgivne Rapporter udviste, at Værket var i en

trivelig Forfatning og gjorde stadig Fremgang.

C. WIDERBORG PRÆSIDERER.

Under Præsident C. Widerborgs vise og faderlige Ledelse virkede Missionærerne i 1858 med stor Nidkjærhed, og da de stadig vandt mere og mere Erfaring samt brugte en visere Fremgangsmaade end tidligere, bar deres Arbejde sine gode Frugter. Nye Arbejdsmarker bleve ogsaa aabnede paa mange forskjellige Steder og flere Grene oprettede. Konferencerne deltes ligeledes i Distrikter, og en omrejsende Ældste beskikkedes i ethvert af disse til at hjælpe det lokale Præstedømme i Grenene. Paa Grund af Arbejdsløsheden vare mange af de fattige Hellige stedte i stor Nød for Livets daglige Ophold, og Ældsterne lede under deres lange Fodrejser ofte Mangel, da de Hellige vare for fattige til at opholde dem, og de fleste Fremmede vare for haardhjærtede til at gjøre en Herrens Tjener godt. De mere bemidlede Hellige vare imidlertid meget gavmilde; de betalte deres Tiende og ydede meget liberalt af deres Midler til Missionens Ophold, samt til Afbetaling af den Gjæld, som flere af Konferencerne havde paadraget sig, tildels paa Grund af de haarde Tider og tildels formedelst nogle af de præsiderende Brødres mindre hensigtsmæssige Anvendelse af de Midler, som de havde til deres Raadighed. I Juli Maaned aflagde Præsident Widerborg et Besøg til England for at indhente de nødvendige Raad af Præsidentskabet i Liverpool, hvorpaa han foretog en Rundrejse til de forskjellige Konferencer i Missionen i den Hensigt at give de præsiderende Brødre de nødvendige Instruxer og Undervisninger.

I Danmark havde Forfølgelserne nu for det meste ophørt, især paa saadanne Steder, hvor Evangeliet allerede havde været prædiket i en længere Tid. Dog hændte det en Gang imellem, at de løgnagtige Historier, som cirkuleredes om de Hellige, ophidsede Folket til at anvende Pøbelvold imod Brødrene, især i Begyndelsen af Aaret, medens den saakaldte Utah-Krig gik for sig, og Aviserne vare fulde af alle Slags Beretninger, der vare beregnede paa at vildlede de Uvidende med Hensyn til „Mormonernes" Hensigter og Motiver.

I Sverige bleve Missionærerne stadig væk arresterede og fængslede. Baade Mænd og Kvinder, som tilhørte Menigheden, bleve ofte mulkterede for kun at have været nærværende i de Helliges Forsamlinger. Konferencemøder og alle større Forsamlinger, som kunde vække Opsigt, maatte holdes om Natten, og den største Forsigtighed bruges for ikke at tiltrække sig Politiets Opmærksomhed. Et saadant hemmeligt Konferencemøde blev afholdt i Malmø d. 16de Juni. De Hellige forsamledes Kl. 12 om Natten, udførte Konferencens Forretninger og adspredte sig i al Stilhed Kl. 5 om Morgenen. I Stockholm lykkedes det Politiembedsmændene at opdage de Helliges Forsamlingssted. Strax blev de faa Hellige, som vare forsamlede til Gudsdyrkelse, adspredte, hvorpaa Politiet laasede Døren, tog Nøglen i Besiddelse, fremkaldte Konferencepræsidenten for Retten og forbød ham at holde flere Forsamlinger, samt truede ham med Landsforvisning osv.

„Den Fremgangsmaade, som i Almindelighed bruges imod de Hellige", skriver Præsident Widerborg, „er denne: Saa snart det bliver be-

kjendt, at en Person har annammet vor Tro, bliver han eller hun strax fremkaldt for Præsteskabet, forhørt, advaret og truet. Dersom Paagjældende saa ikke vender tilbage til Statskirkens Skjød, bliver Politiet anmodet om at holde Øje med den for at benytte den første Lejlighed til at fængsle den eller faa den dømt og mulkteret. De skinhellige Præster have begyndt den tilsyneladende kristelige Fremgangsmaade, ikke alene at besøge de „forvildede Faar", men ogsaa bede for dem i Kirkerne, ligesom de gjøre for de Syge, og saa offentliggjør man deres Navne fra Prædikestolen, for at andre af deres gode Medskabninger ogsaa kunne bede for dem. * Som et slaaende Exempel paa den religiøse Intolerance i Sverige vil jeg nævne, at sex Kvinder, som for nylig udtraadte af den lutherske Kirke og antoge Katholicismen, bleve landsforviste fra deres Fædreland. Dersom det nu var hændt „Mormonerne", vilde sandsynligvis Intet have blevet sagt derom, men fordi det var „Moderskjøgens" Børn, som bleve saaledes behandlede, har det foraarsaget et almindeligt Røre i hele Kristenheden, og man protesterer ivrigt imod en saadan Handlemaade af Kristne imod Kristne. Pengebidrag indsamles til de Forviste.*** Dette vil uden Tvivl aabne en varm Debat om Religionsfrihedens Nødvendighed, og en eller anden modig Mand vil forhaabentlig, under Guds Aands Inspiration, optræde til Forsvar for Folkets naturlige Rettigheder og Privilegier. Jeg kan tydeligt se Herrens Haand i disse Bevægelser. ***

I Norge gjør Værket sagte, men sikre Fremskridt. Ældsterne blive ofte arresterede, men saa snart de blive udladte af Arresten, prædike de af alle Kræfter og med større Iver end nogensinde før."

* Den virkelige Hensigt med denne offentlige Beden var at gjøre de Hellige mere almindelig kjendte, afskyede og forhadte. I enkelte Egne indgik Sognenes formuende Mænd det Forbund med hverandre, at de hverken vilde sælge Noget til dem, som gik over til „Mormonismen" eller give dem Arbejde.

Asa Calkins Bbsøg.

I Begyndelsen af Oktober ankom Asa Calkin, Præsident for den europæiske Mission, til Kjøbenhavn, hvor han overværede en Forsamling af Hellige d. 3die Oktober. Derefter gjorde han i Selskab med Præsident Widerborg en Rundrejse i Missionen og overværede Forsamlinger i Gøteborg, Stockholm og Kristiania; de kom tilbage til Kjøbenhavn d. 24de, og d. 29de begav Calkin sig paa Rejsen tilbage til England *via* Belgien og Frankrig.

1859.

C. Widerborgs Beretning.

Et specielt Raad, som overværedes af de præsiderende Brødre af den europæiske Mission, afholdtes i Birmingham, England, d. 1ste og 3die Januar. Præsident C. Widerborg, som ogsaa var nærværende, gav ved denne Lejlighed en interessant Beretning om den skandinaviske Mission, hvoraf det Følgende er et Udtog:

„Den skandinaviske Mission indbefatter tre Kongeriger: Danmark, Sverige og Norge. Uagtet Indbyggerne i disse tre Riger tilhøre en og samme Folkestamme, have de dog fordelt sig i flere mindre Stammer, hvis Sæder, Skikke, Love og Sprog ere meget forskjellige. Desaarsag udfordres der stor Forsigtighed og Visdom i alle vore Bevægelser for at kunne gjøre Fremgang med Evan-

geliet Forkyndelse. I Danmark er Folket storligen velsignet med baade politisk og religiøs Frihed, sammenlignet med Fortiden. I Løbet af det sidste Halvaar ere vi næsten slet ikke blevne forstyrrede. Det Eneste, som kunde bemærkes er, at Øvrigheden undertiden paa et eller andet Sted søger at hindre Brødrene i at prædike. Naar en Ældste flytter fra et Sted til et andet maa han have sin Skudsmaalsbog paategnet af Præsten i det Sogn, hvor han sidst har boet, og naar han saa ankommer til et andet Sogn, maa han ogsaa melde sig hos den derværende Præst og faa sin Bog retmæssig paategnet, thi ellers har han ingen Ret til at opholde sig i Egnen. Naar han melder sig og Præsten faar hans Forretning at vide, nyder han alt andet end en venlig Modtagelse, men Præsten kan dog ikke forhindre ham fra at prædike Evangeliet, da Danmarks Grundlov tillader Enhver at vælge sin egen Religion. Loven, som forbyder fri Religionsøvelse, er nemlig tilbagekaldt, og Enhver kan nu døbe deres Børn eller lade være efter eget Behag. Jeg kan sige, at Herren har storligen velsignet Danmarks Indvaanere, og naar jeg skal bære et sandt Vidnesbyrd om dem, maa jeg sige, at de i Almindelighed ere et godt, uskyldigt og ærligt Folk. I Sverige har man meget mere at kæmpe med, og Ældsterne ere underkastede mange Lidelser, uagtet Forfølgelsen i det forløbne Halvaar ikke har været saa haard som tidligere. Jeg vil her nævne, at Biskoppen i Skaane, hvor vor største Konference i Sverige er organiseret, har udstedt et Budskab til Præsterne, hvilket forbyder disse at forfølge vore Ældster med Politiet. Derimod raader han dem til at besøge de stakkels bedragne Folk, som have annammet „Mormonismen", tale til dem, prædike for dem i Kirkerne og prøve paa at drage dem tilbage til den „hellige evangeliske Religion". Jeg er visselig glad over, at de ville bede for os, hvilket er meget bedre end at sende en Politibetjent efter os og kaste os i Fængsel. I Norge, der kan betragtes som en besynderlig Nation, er vor Stilling anderledes. Folket dersteds have en vis Agtelse for deres Medmennesker, og de behandle i Almindelighed vore Ældster paa en artig Maade, medens de samtidig sige: „Vi kunne ikke lade Eder prædike som I behage." Den Gang vort Missionsarbejde paabegyndtes i Norge, havde jeg den Ære at arbejde der i to Aar, i hvilket Tidsrum jeg blev arresteret tre Gange. Men jeg enedes altid særdeles godt med Dommerne, thi naar jeg blev fremført for Skranken spurgte de mig: „Har De prædiket?" „Ja, jeg har." „Har De døbt Nogen?" „Ja, jeg har." „Men De véd jo nok, at dette er imod Landets Love." „Ja, jeg véd det, men det er i Overensstemmelse med Guds Love." „Ja, men vi maa dømme Dem efter Landets Love." „Meget godt; gjør De blot Deres Pligt, og jeg vil gjøre min." Vi vare meget artige og høflige mod hverandre. Jeg ærede dem i deres Stilling, og til en vis Grad agtede de mig i min. De gave mig de bedste Værelser, de havde i deres Fængsler, samt rene Lagener, og de besøgte mig flittigt for at se, om jeg havde Vand og Brød nok. Jeg erindrer, at jeg i Løbet af de første fire Dage, som jeg tilbragte i Fængsel, var saa interesseret i at læse vor Kirkes Skrifter, at jeg næppe vidste, om det var fire Dage eller fire Minutter. Jeg var den Gang forholdsvis et Barn i Kirken, og Herrens Aand aabnede min Forstands Øjne samt

viste mig Ting henhørende til dette Værk. Min Glæde derover var saa stor, at jeg ænsede ikke Fængslet. Tiden hengled særdeles behageligt, og uagtet min Kost var Vand og Brød, blev jeg fed i Fængslet — aandelig fed, mener jeg. Stillingen i Norge er endnu omtrent den samme. Brødrene døbe og faa Vand og Brød i Betaling. Men dersom man fængsler en Ældste, sende vi dem strax en anden. Dette forstaar Folket ikke. De vide ikke, at vi kunne meddele Præstedømmet til Mænd og udsende dem eftersom Nødvendigheden fordrer det. Naar Alt tages i Betragtning gjøre Ældsterne et særdeles godt Arbejde. De ere villige til at lide Meget for Evangeliets Skyld, og de Hellige glæde sig i Sandheden. Udsigterne for Emigration fra Norge ere ikke gode. Der findes næppe mere end en eller to Personer, som have mere Midler end de behøve til deres daglige Ophold. Men uagtet deres Fattigdom kan jeg bære det Vidnesbyrd om dem, at de ere gode, ærlige og oprigtige. Værket begyndte først i Danmark, dernæst i Sverige og sidst i Norge. I hele Missionen have vi i Løbet af Aaret 1858 døbt 1038 Sjæle, nemlig 619 i Danmark, 184 i Norge og 235 i Sverige. For Nærværende er der 2492 Medlemmer af Kirken i Danmark, 461 i Norge, 756 i Sverige — ialt 3709. Omtrent 5400 Rigsdaler blev betalt i Tiende og Tempeloffer ifjor, og henved 550 Rigsdaler indkom for Bøger. *** Sektismen er den store Hindring for Evangeliets Fremgang i Skandinavien. Der findes mange Sekter og Partier, og Folket er meget religiøst; man er nemlig gaaet fra en Yderlighed til en anden; thi selv Bjærgbeboerne, hos hvem en offentlig Sammenkomst i gamle Dage næppe kunde blive tilendebragt uden Vold, Blodsudgydelse og Mord, ere nu saa hellige og fulde af „Kristendom", at de næppe tør se op med Øjnene. Dog findes der mange Oprigtige iblandt dem, og min Sjæl bedrøves ofte over dem, fordi de ikke annamme Evangeliet. Under mine Samtaler med dem have de Intet at indvende mod de Lærdomme, vi forkynde, men de høre saa meget Ondt om os, at de tro, at vi ere et slet Folk. Desuagtet samle vi bestandig nogle Oprigtige fra deres Rækker. Min Mission er omtrent 2100 eng. Mile lang, med forskjellig Bredde; thi Landet gjennemskjæres af Bjærge, Have og Indsøer. Af den Grund er det meget kostbart at sprede Evangeliet, thi det er ikke paa ethvert Sted, at Folket ere gjæstfrie nok til at ville huse og bespise vore Ældster. Undertiden maa Brødrene give Skrifter og Bøger i Vederlag for Logis og Mad.

Tiendeloven vinder mer og mer Antagelse af de trofaste Hellige, som adlyder den med Glæde, men den har ogsaa været Midlet til at rense Kirken fra nogle visne Grene.*** Vi begynde at tro, at vi have faaet et godt Fodfæste. Vanskelighederne ryddes mere og mere af Vejen, og vore Ældster ville snart blive erfarne Mænd. Jeg er slet ikke mismodig, thi naar Alt overvejes ere Udsigterne for Herrens Værks Fremme i Skandinavien bedre end nogensinde før. Landets Øvrigheder ere ikke saa forbitrede paa os som de tidligere vare, da de begynde at forstaa, at vi ikke ere saa slette, som de havde forestillet sig. Kirkens Bøger og Skrifter læses med Interesse af Fremmede, og selv om de ikke gjøre andet Gavn, give de Folket Vaaben i Hænde mod Statskirken. (Fortsættes.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 1ste Marts 1884

VOR REJSE NORDPAA.

Fredag d. 15de Febr. forlod vi Salt Lake City for at gjøre en Rundrejse gjennem Territoriets nordlige Settlementer i MORGENSTJERNENS Interesser. Vi tog med Denver og Rio Grande Jærnbanen til Ogden, hvor vi om Aftenen talte i en skandinavisk Forsamling. Den følgende Dag besøgte vi i Forening med Ældste C. F. Diesen en Del af vore Landsmænd i Ogden, og Søndag d. 17de tilbragte vi i Lynne, hvor vi talte i to Forsamlinger og blev behandlet meget venligt og gjæstfrit af Broder R. Christoffersen og hans godhjærtede Hustru. Om Mandagen skulde vi have reist til Cache Dalen, hvor vi havde bestemt en Række Forsamlinger, men da den nyfaldne Sne paa Højdepunktet mellem Cache og Box Elder Countier havde standset al Jærnbanefærsel paa Utah- og Nordbanen, kunde vi ikke komme frem, hvorfor vi tilbragte et Par Dage med at besøge de skandinaviske Hellige i Hooperville og West Weber. Om Natten mellem d. 20de og 21de Februar naaede vi endelig Richmond i Cache Dalen, hvor vi Torsdag d. 21de talte i en velbesøgt skandinavisk Forsamling, og havde en behagelig Tid. I denne By bor omtrent 50 skandinaviske Familier. Et ypperligt Sangkor, under Ledelse af Broder August S. Schou, er her i fuld Virksomhed og bidrager Meget til at gjøre de skandinaviske Forsamlinger i Richmond gode og interessante. Næsten alle Skandinaverne der i Byen subskribere paa MORGENSTJERNEN, hvilket vi villigt tilskriver Ældste S. C. Nielsens utrættelige Virksomhed i Bladets Interesser og den betydelige Grad af Intelligence og sund Dømmekraft, som synes at udmærke vore Landsmænd i nævnte By. Efter en venlig og gjæstfri Modtagelse i Ældste Nielsens Hus, kjørte han os om Fredagen til Smithfield, hvor vi i Forening med Broder H. J. Petersen besøgte Skandinaverne og tog den følgende Dag til Hyde Park. Søndag d. 24de kjørte Broder N. Christensen os til Logan, hvor vi talte i en stor Forsamling om Formiddagen og lyttede til en udmærket Tale af Apostel Moses Thatcher om Eftermiddagen. De følgende to Dage tilbragte vi i Logan med at aflægge Besøg fra Hus til Hus i Forening med Ældste R. Nielsen, og da vi endelig forlod Byen for at rejse hjem, kunde vi rose os af 124 Abonnenter paa MORGENSTJERNEN i denne smukke Stad, der tæller over 150 skandinaviske Familier iblandt sine bedste og flittigste Borgere. Vi fik her Lejlighed til at tage det saa meget omtalte Logan Tempel i Øjesyn, og vi skal senere give vore Læsere en Beskrivelse over denne prægtige Bygning, der nu er næsten fuldført og færdig til Indvielse. Om Eftermiddagen d. 26de kjørte vi tilligemed Brødrene R. Nielsen og C. L. Olsen til Hyrum, hvor vi overværede en skandinavisk Forsamling, besøgte en Del af Folket, fik 45 Abonnenter paa MORGENSTJERNEN og rejste derpaa tilbage til Hovedstaden d. 28de.

CHRISTOFFER O. FOLKMANNS BIOGRAFI.

(Fortsat fra Side 63.)

Den 23de Januar 1853 afholdt vi Forsamling hos Gaardmand Svend Monsen. Manden var troende, men Konen og Børnene vare meget vrede og vilde ikke være i den Stue, hvor Forsamlingen holdtes. Strax forsamledes der en Del Slægtninge og Naboer, bevæbnede med Knipler, for at ville mishandle os, men vi holdt vor Forsamling i Korthed og kom bort førend Nabolagets værste Drabanter kom tilstede. Idet vi sagde Farvel til Manden raabte en gammel Matrone af fuld Hals: „Forfør ham ikke! forfør ham ikke!" Vi kom lykkelig og vel fra Stedet, endskjøndt de skrege og raabte efter os af alle Kræfter.

Den 30te s. M. holdt vi Forsamling hos A. Madsen i Klemmensker Sogn, hvor den syge Kone var bleven helbredet. Der var Djævelen bleven vred, thi da vi havde aabnet vor Forsamling og Broder Larsen begyndte at prædike for de mange tilstedeværende Søskende og Venner, blev han pludselig afbrudt af en Pøbelhob, som havde samlet sig i en nærliggende Dal i Lyngen og nu stormede frem mod Huset lig Stimænd og Røvere. Den tidligere omtalte P. Wævesten viste sig strax som Anfører og bød Larsen med en frygtelig Ed at holde sin Mund, hvilket han ogsaa gjorde. Wævesten begyndte da uden videre at slaa, og den efterfølgende Skare fulgte hans Exempel, medens de skrege: „Ville I gaa tilbage til vor Tro?" osv. Uden Forskjel sloge de løs med deres Knipler paa hvem som helst de kunde faa fat paa. Det lykkedes mig at komme ud, efter at jeg havde faaet nogle Slag i Hovedet, men Broder Larsen blev frygtelig mishandlet og fik et stort Hul slaget i Hovedet, saa at Blodet randt ham ned i Ansigtet. Omsider slap han dog ogsaa ud, og det lykkedes os tilsidst med megen Anstrængelse at løbe bort fra vore Fjender. Vi gik ind i Skoven og skjulte os en Tid, hvorefter vi gik til Broder P. Pedersen og fik vore Saar forbundne. Vi salvede Saarene med Olie, og de lægtes snart. Foruden Larsen og jeg bleve følgende Brødre mishandlede: P. Pedersen, Jørgen Hansen, Frederik Øman, Johan Øman, W. Wallentinsen, A. Bech og Søster Wallentinsen. Flere Andre bleve ogsaa prygglede i en mindre Grad.

Trods disse Mishandlinger fortsatte vi vort Arbejde iblandt Folket, men vi lærte at gaa forsigtigt tilværks, hvorfor Herren holdt sin beskyttende Haand over os, uagtet de mange Planer, som lagdes for at tilføje os Ondt.

Den 16de April rejste jeg i Forening med Broder Larsen til Kjøbenhavn, hvor vi indgave Beretning om den bornholmske Mission. Is i Farvandene hindrede os fra at overvære Generalkonferencen, som afholdtes en kort Tid i Forvejen. Under vort Ophold i Kjøbenhavn nøde vi stor Glæde iblandt de Hellige og Brødrene dersteds. Broder Larsen døbte ogsaa Rigsdagsmand Sonnes Søster. Broder H. P. Olsen fra Zion og min Fætter O. C. Olsen ledsagede os tilbage til Bornholm, hvor til vi ankom d. 29de April. De nævnte to Brødre vare i Generalkonferencen blevne beskikkede til at virke som Missionærer paa Bornholm. Jeg rejste nu betydeligt omkring i Forening med min

Fætter Olsen og døbte Mange. Iblandt dem kunne nævnes to Gaardmænd, nemlig J. Jørgensen og Jens Ibsen, der nu bor i Box Elder County, som vi døbte tilligemed deres Familier Kl. 12 om Natten mellem d. 8de og 9de Juni 1853. Saa snart vi havde forladt dem og det rygtedes, at de vare blevne døbte, bleve alle Vinduerne paa deres Gaarde ituslagne og de underkastedes stor Forfølgelse.

Den 14de og 15de August afholdtes Konferencemøde hos Broder Beck i Østermarie, ved hvilken Lejlighed Konferencen deltes i tre Grene, nemlig Aaker Gren, for hvilken jeg blev beskikket til Forstander, Rønne Gren med Broder Bistrup som Forstander, og Svanike Gren, som fik W. Wallentinsen til Forstander. Efter den Tid gjorde Værket glimrende Fremskridt. Forfølgelsen lagde sig lidt, Forsamlinger afholdtes allevegne, og Mange bleve døbte. Undertiden mødte vi Modstand fra Præsterne og Skolelærerne, der ofte indfandt sig i vore Forsamlinger for at gjøre Modstand, men Herren stod sine svage Tjenere bi, saa at de Lærde altid bleve beskæmmede.

Den 27de August traf jeg min kjære Broder Jeppe, der havde virket som Missionær i Norge i 1¼ Aar og sat i Fængsel paa Elverhøj omtrent 6 Maaneder af nævnte Tid, fordi han havde døbt nogle Faa til Syndernes Forladelse. Han havde visselig lidt meget for Evangeliets Skyld, og Gjensynet mellem ham og os var meget glædeligt.

Medens jeg i Forening med min Broder Peter d. 10de September var paa Vejen til Rønne, kom en Mand os imøde med en Knippel i Haanden for at ville mishandle os, men vi kom lykkeligt bort fra ham. Denne Mand brak strax efter sin Arm under et Forsøg paa at stjæle Pærer.

Den 1ste Oktbr. afsejlede jeg i Forening med H. P. Olsen, C. G. Larsen og andre Brødre fra Bornholm, og efter en stormfuld Sejlads ankom vi om Aftenen til Kjøbenhavn, hvor vi overværede Generalkonferencen d. 6te. I et Raad, som afholdtes d. 10de s. M., blev jeg beskikket til at arbejde i Lollands Konference under Johan Svensons Bestyrelse, og d. 13de begav jeg mig paa Rejsen til min nye Arbejdsmark i Selskab med Johan Svenson og andre Missionærer. Vi gjorde Landgang ved Koster paa Møen, hvor der fandtes fire Medlemmer af Kirken i Spejlsby. Tre Andre bleve døbte i Raabylille af Svenson d. 15de, og Dagen efter organiseredes en Gren af Kirken paa Møen med de syv Medlemmer. Et Par Dage senere maatte vi paa Grund af Bøndernes Trusler forlade Øen og rejse over til Falster, men vi vendte snart tilbage igjen og fortsatte vor Virksomhed med godt Held. Omtrent midt i December Maaned gjorde jeg en Tur til Kjøbenhavn for at tage Afsked med mine bornholmske Søskende og Venner, som skulde emigrere til Zion. Iblandt dem var min Broder Jeppe og Hustru, min Svoger P. M. Piil og hans Hustru (min Søster Christiane), W. Wallentinsen med Familie, Jens Nielsen og Familie, Jørgen K. Riis samt mange Andre, som jeg var meget godt bekjendt med. Emigranterne afrejste fra Kjøbenhavn d. 22de Decbr., og nogle Dage senere rejste jeg tilbage til min Arbejdsmark paa Møen. Jeg fortsatte derpaa min Virksomhed paa de tre Øer, Lolland, Falster og Møen, indtil jeg i Slutningen af April 1854 blev løst fra at arbejde dersteds og beskikket til atter

at virke som Missionær paa Bornholm. Vi gik bestandig fra By til By, holdt store Forsamlinger, vandt mange Venner samt underkastedes en Del Forfølgelse og mødte en Del Modstand fra Præsternes Side. Den 1ste Marts besøgte vi saaledes en Gaardmand ved Navn A. Kryld, hvor Præsten Vollike og en Skolelærer Klausen netop vare i Færd med at overtale Manden til ikke at tro „Mormonismen“. Kryld havde en kort Tid i Forvejen kjøbt et af vore Skrifter, og ved Læsningen deraf var han kommen til at hylde vor Lære. Da vi uventet traadte ind, blev Præsten helt forskrækket, men Kryld bemærkede: „Tab ikke Modet, Hr. Pastor! fordi disse gode Mænd kommer ind.“ „Nej,“ gjenmælede Præsten i en meget sagtmodig Tone, „jeg frygter ikke for dem, som blot kunne slaa Legemet ihjel.“ Efter en lille Pause indlod jeg mig, ifølge Værtens Ønske, i Samtale med Præsten, og en hel Del af Naboerne forsamlede sig for at høre Diskussionen. Vi holdt os til Evangeliets første Principer, og jeg beviste min Tro af Bibelen, hvilket jeg ogsaa forlangte, at han skulde gjøre, men da han Intet kunde hente derfra til Bevis for Barnedaabens Rigtighed blev Folket utaalmodigt, og eftersom jeg vidnede for Præsten til Omvendelse blev han meget vred, hvorfor han i sin Ivrighed kjøbte Skrifter af mig for 4 Mark 8 Skilling, hvilke han derpaa opbrændte, sigende: „Nu fik jeg da den Djævel brændt.“ Derpaa forlod han Huset med megen Harme. Folket, som bevidnede dette, tabte Tilliden til deres Præst, og en tilstedeværende Gaardmand ved Navn C. Brodersen, som blev Troende derved, blev døbt et Par Dage derefter.

Den 28de Marts døbte jeg en 80 Aar gammel Kone, Moder til N. Pedersen, som formedelst Alderdomssvaghed stadig havde holdt Sengen et Aar og havde mistet baade Synet og Hørelsen. Hun glædede sig meget, sagde hun, ved at have oplevet den Tid, som hendes Fader havde talt saa meget om, da Guds Tjenere skulde vandre om for at prædike ligesom i gamle Dage. Uagtet hun var blind, saa' hun mange Ting, thi hun kunde bestandig se Aanderne, der sang og læste for hende.

Ifølge min nye Beskikkelse begav jeg mig strax paa Rejsen til Bornholm, hvor til jeg ankom d. 5te Maj 1854, og den følgende Dag blev jeg venligt modtaget af min Fader, som endnu boede paa Limensgade, men han havde solgt sit Hus i den Hensigt at emigrere til Zion, uagtet han endnu ikke var døbt.

Som omrejsende Ældste paa hele Øen, derefter som Forstander for Svanike Gren og senere som Forstander for Rønne Gren rejste jeg stadig omkring i Forening med Præsident C. G. Larsen, H. P. Møller samt Andre og prædikede Evangeliet i omtrent 2 Aar og 9 Maaneder uafbrudt, med Undtagelse af en kort Tid om Høsten 1854 og 1855, da jeg arbejdede i det Timelige. I dette Tidsrum gjorde Herrens Gjerning stadig Fremgang, og jeg følte mig meget lykkelig og glad under mit Arbejde. Herrens Kraft fulgte stadig vor Virksomhed, de Syge bleve helbredede, Djævle uddrevne og Guds Aand udgydt over de Troende i en stor Fylde. Jeg vil kun omtale et Tilfælde. Den 17de Juni 1855 besøgte jeg og min Broder Peter en Broder A. Andersen, hvis Hustru var haardt plaget af en uren Aand; hendes Ansigt var helt fordrejet og Sindet forvirret. Vi bleve enige om, at

jeg tilligemed min Broder Peter skulde lægge Hænder paa hende, hvilket vi ogsaa gjorde. Vi truede den onde Aand i Jesu Navn og bød den at forlade hende samt lovede hende en rolig Nats Hvile, thi hun havde i en længere Tid ikke kunnet sove. Herren viste visselig sin Kraft ved denne Lejlighed, thi Alt skete ifølge mine Ord. Den onde Aand forlod strax Søster Andersen, som blev fuldkommen rask og sov roligt hele Natten.

I Juli 1855 arbejdede jeg tilligemed Præsident C. G. Larsen paa Soldatergaard en Ugestid med at høste. Her vandt vi en saadan Indflydelse over Husets Beboere, at vi fik dem til at bøje sig og bede i Forening med os, samt afstaa fra Banden, Brændevinsdrik osv. Manden behandlede os mere lig Herrer end Arbejdsfolk og overlod aldeles Høstarbejdet til os og Broder Hans Munk, som nu bor i Logan, idet han tillod os at gjøre som vi vilde. Vi arbejdede temmelig haardt og bleve snart, til Husbondens store Tilfredshed, færdige med Høsten, hvorpaa han foranstaltede et passende Gjæstebud for os samt lod os faa to Kareter og Proviant til at kjøre i Skoven med for at more os. Da alle Arbejdsfolkene vare „Mormoner" havde vi en fornøjelig Udflugt med Sang, Dans, Leg og Bøn. Tilsidst gav Manden, der egentlig var Fritænker, os dobbelt saa stor Dagløn som Andre fik.

I en Raadsforsamling, som afholdtes hos Hans Kofod i Arnager d. 7de Septbr. 1856, blev Tiendeloven indført iblandt de Hellige i Bornholms Konference. Den 24de Decbr. s. A. blev min Fader døbt.

Uagtet jeg havde faaet Tilladelse af min Præsident til at emigrere og havde allerede indsendt Haandkarrepenge osv., modtog jeg i Begyndelsen af 1857 en Skrivelse fra Præsident Hector C. Haight, hvori jeg underrettedes om, at jeg var bleven beskikket til at præsidere over Fredericia Konference.

Den 28de Januar 1857 tog jeg derfor Afsked med min Familie og Venner og begav mig paa Rejsen til min nye Arbejdsmark. Den 7de Febr. ankom jeg til Vejle i Jylland, hvor jeg traf Ældste Jens Jørgensen, som jeg skulde afløse. I hans Selskab rejste jeg betydelig omkring og blev bekjendt med de Hellige i Konferencen. Den 6te Marts havde vi en Ydmygelses- og Bekjendelsesdag, og d. 7de begyndte vi den bekjendte Reformation. Broder J. Jørgensen døbte mig, og senere døbte vi Ældsterne og alle de Hellige til Fornyelse af deres Pagt. Herved fremkom der nyt Liv iblandt de Hellige, og Evangeliet gjorde stor Fremgang. Herrens Kraft hvilede over mig i en stor Grad under min Virksomhed iblandt de Hellige og Sandhedens Venner i Fredericia Konference.

I Begyndelsen af Februar Maaned 1858 modtog jeg et Telegram fra Præsident Hector C. Haight, der gav mig Frihed til at emigrere, hvis jeg kunde tilvejebringe de nødvendige Midler. Uagtet jeg ikke havde en eneste Rigsdaler svarede jeg pr. Telegram, at han nok maatte nedskrive mit Navn paa Listen. Broder H. P. Olsen, der nu bor i Fountain Green, laante mig senere Penge til min Rejse. Den 14de Februar tog jeg Afsked med de Hellige og mine Venner i Jylland for at rejse til Zion, og den følgende Dag ankom jeg til Kjøbenhavn, hvor fra jeg tilligemed andre Emigranter afrejste d. 20de med Jærnbanen til Korsøer, der var Samlingsstedet for det lille Emigrantselskab,

som dette Aar drog fra Skandinavien til Zion. Ældste Iver N. Iversen beskikkedes til Leder for Selskabet med C. A. Madsen og jeg som Raadgivere. Efter en haard Rejse ankom vi den 15de Marts til Liverpool, hvor vi opholdt os i nogle Dage. Den 18de Marts blev jeg gift med Elia Mecella Funk, med hvem jeg i en længere Tid havde været forlovet. Samme Dag gik vi ombord paa Sejlskibet „John Bright" og afsejlede fra Liverpool d. 22de. Vi ankom til New York d. 24de April, hvor fra vi fortsatte Rejsen med Jærnbanen til Iowa City. Her traf vi H. C. Haight og andre Brødre fra Zion.

Eftersom en Hær Soldater var gaaet op for at føre Krig mod Utah blev det ikke anset for raadeligt, at Kompagniet skulde rejse videre førend der blev sluttet Fred. Kun de unge, ugifte Brødre fik Lejlighed til at rejse op sammen med Missionærerne. Jeg blev kaldet til at præsidere over Familierne og Søstrene, som bleve tilbage. Vi lejede strax en Landejendom og havde allerede begyndt at dyrke Jorden paa amerikansk Vis, da der pludselig indtraadte en Forandring. Fred var nemlig bleven sluttet imellem de Forenede Stater og Utah, og vi fik Ordre til strax at udruste os for Rejsen over Sletterne. Emigrationsagent Joseph W. Young sendte en Broder Homer fra Crescent City til os for at skulle være os behjælpelig med Indkjøb af Oxer og Vogne. Efter faa Dages Forløb vare vi færdige og begave os paa Rejsen over Iowas Sletter med vore uvante Kjørebefordringer. Vi havde stor Besvær med at kjøre de vilde Oxer, og flere Gange, naar de vare ude at græsse, løbe de fra os og skjulte sig i Skovene, men jeg havde den særdeles Gave, at naar ingen Anden kunde finde dem, kunde jeg gaa lige til Stedet, hvor de vare. Paa Grund af det stærke Regnvejr vare alle Aaer og Bække meget opsvulmede, hvisaarsag vi paa mange Steder døjede meget med at komme over, thi Broerne vare bortskyllede overalt. Flere Gange maatte vi benytte nogle af vore bedste Vognkasser som Færgebaade og dermed bringe vor Bagage over. Paa flere Steder svømmede Oxerne over, og vi trak Vognene bagefter ved Hjælp af lange Reb. Paa et Sted kom vi til en faldefærdig Bro, men vi lagde nogle af Plankerne tilrette og trak Vognene over med Haandkraft. Aldrig saa snart havde vi faaet den sidste Vogn over førend Broen flød væk med Strømmen.

Endelig naaede vi Florence, hvor vore sex Vogne bleve forenede med fem andre. Broder Homer blev anerkjendt som vor Kaptejn, og jeg beskikkedes til Kappelan og Præsident for de Danske med C. D. Fjeldsted som min Raadgiver og Medhjælper. Strax efter at vi havde forladt Florence bleve vi overfaldne af et voldsomt Tordenvejr, medens vi laa lejrede til Middag. Lynet slog ned i Kaptejnens Telt og strakte flere derværende Personer til Jorden. I Særdeleshed blev en ung Pige ramt af den elektriske Kraft, saa at hun faldt om som en Død. Broder Homer raabte paa mig og bad mig komme for at salve hende, hvilket jeg ogsaa gjorde. Hun kom snart til sin Bevidsthed igjen, men var en Del forbrændt, saa at hun i flere Dage maatte holde Sengen. Efter faa Øjeblikkes Forløb kaldte Homer atter paa mig og anmodede mig om at salve sin lille Søn, der endnu laa som om han var død. Jeg lagde Hænder paa ham samt bad for ham,

og Livstegn begyndte strax at vise sig. Efter at jeg havde aandet ham i Munden kom han tillive, og den følgende Dag drev han Køer. Mange af Brødrene bleve efter en Tids Forløb syge, men jeg og Broder Fjeldsted administrerede til dem, og de bleve snart raske. Tilsidst blev jeg selv syg af Koldfeber, som rystede mig i en længere Tid.

Under Rejsen gjennem Black Hills fik jeg en Dag Øje paa et stort tørt Træ, som stod ved Siden af Vejen, hvorpaa jeg fandt Følgende nedskrevet:

„Jørgen C. Folkmann blev borte her i disse Bakker, og Undertegnede gik tilbage og ledte efter ham i to Dage; men vi fandt ham ikke, hvorfor vi føle stor Sorg.

J. P. Folkmann, *N. Kragerup*."

Min Fader havde emigreret fra Danmark om Foraaret 1857, og da han brugte sine Midler til Missionærernes Ophold samt til min Broder Peters Emigration, havde han ikke Mere tilovers, end at han nødsagedes til at rejse over Sletterne med Haandkarrer. Jeg følte mig, som rimeligt var, overmaade bedrøvet over den sørgelige Meddelelse om hans formodede Død, men ved Ankomsten til Zion fandt jeg til min store Glæde Fader i bedste Velgaaende, og han fortalte mig da Følgende om sin Bortebliven i Ørken: En Dag medens Kompagniet, som han rejste med, kjørte gjennem Black Hills og hans Søn Peter samt Hustru kjørte deres Haandkarre, følte Fader sig lidt upasselig og kunde saaledes ikke gaa saa hurtigt som Kompagniet kjørte, hvorfor han blev en Del bagefter og tog tilsidst en fejl Vej, saa at han forvildede sig i Ørken. Han vandrede derefter om i de sorte Bakker i tre Dage og fandt intet Andet at spise end nogle faa Bær, som han plukkede. Den anden Dags Aften følte han sig meget syg og udmattet, hvorfor han lavede sig en Seng af tørt Græs og lagde sig ned for at dø. Den næste Morgen følte han sig imidlertid udhvilet og bedre tilpas, hvisaarsag han fortsatte sin Marsch og kom omsider til Platte-Floden, som han vadede over. Paa den anden Side mødte han en „Mountaineer", en hvid Mand, der kom kjørende med sin Indianerkone. Denne Mand tog strax min Fader op i sin Vogn, bragte ham til sit Telt og plejede ham saa godt som muligt; den følgende Dag bragte han ham til Rejsekompagniet, hvor man havde opgivet alt Haab om at finde ham.

Den 6te Oktober ankom vi lykkelig og vel til Salt Lake City, hvor vi nøde en kjærlig Modtagelse af vore Venner. Den følgende Vinter boede jeg og Hustru i Lehi, og om Foraaret 1859 flyttede vi til „Weber Bottom", hvor jeg hjalp til med at lave en 7 engelske Mile lang Vandkanal samt lagde i Forening med Andre Grundvolden til Plain City."

Dersom Pladsen kunde tillade det skulde vi ønske at fortsætte Broder Folkmanns interessante Levnetsbeskrivelse og følge ham gjennem dens mangesidige Enkeltheder indtil Nærværende, men paa Grund af de mange Beretninger, som ere indsendte af Andre for Optagelse i Bladet, maa vi afslutte vor Beretning om ham med at tilføje Følgende:

I Marts Maaned 1859 lejrede Brødrene Jeppe, Peter og Christoffer Folkmann sig tilligemed andre Nybyggere paa et Sted omtrent 8 Mile nordvest for Ogden, hvor de opmaalte en By, der strax efter organiseredes under Navn af Plain City med W. Raymond som Præsident og

Collet og J. G. Folkmann som Raadgivere, men eftersom det ikke lykkedes de driftige Nybyggere at faa deres Kanal færdig i rette Tid, blev deres nedlagte Sæd opbrændt af Solvarmen, og da Høsttiden kom, var der Intet at høste. For at tjene Noget til Føden maatte Christoffer og Peter lave 10,000 Adobis for Biskop West i Ogden. I Oktober Maaned s. A. flyttede Christoffer Folkmann til Ogden, hvor han arbejdede som Smed indtil April 1863, da han flyttede tilbage til Plain City. Imidlertid havde han mistet sin elskede Hustru, som døde i Ogden d. 4de Decbr. 1860, efterladende sig en Søn, George D. Folkmann, der var født d. 22de April s. A. og nu bor i Plain City. Efter at have henlevet omtrent 16 Maaneder som Enkemand giftede han sig d. 15de Marts 1862 med en norsk Pige ved Navn Caroline Ugland, med hvem han siden har avlet 8 Børn, hvoraf kun 3 ere ilive. Paa samme Tid som han ægtede hende fik han sin afdøde Hustru Elia beseglet til sig for Tid og Evighed samt erholdt sine Begavelser.

Den 10de Septbr. 1864 døde hans Fader i Plain City paa sin 72aarige Fødselsdag som Følge af en Kvæstelse, han Dagen i Forvejen havde faaet ved at falde ned af en Vogn, medens Oxerne vare i Færd med at løbe løbsk.

I Generalkonferencen, som afholdtes i Salt Lake City i April 1865, blev Broder Folkmann tilligemed mange Andre kaldede til at gaa tilbage til Skandinavien paa Mission, og efter at have gjort de nødvendige Forberedelser for Rejsen tog han d. 20de Maj en rørende Afsked med sin Familie og tiltraadte Rejsen. Efter Ankomsten til Kjøbenhavn d. 2den August blev han af Præsident C. Widerborg beskikket til at virke i Norge, hvor han derpaa, efter at have besøgt sin Fødeø Bornholm, arbejdede som omrejsende Ældste indtil Maj 1867, da han blev beskikket til at præsidere over Gøteborgs Konference. Under sin Virksomhed i Norge døbte han 48 i det nordenfjeldske Distrikt, indbefattende Trondhjem, og oprettede en Gren af Kirken i Namsos, der ved hans Bortrejse talte 26 Medlemmer. Hele Distriktet havde i Maj 1867, da han rejste derfra, 102 Hellige, organiserede i tre Grene. Efter at have præsideret over Gøteborgs Konference i omtrent et Aar blev han løst med Tilladelse til at vende tilbage til sin Familie i Zion, hvorfor han i Maj Maaned 1868 tiltraadte Hjemrejsen som Leder for et større Selskab emigrerende Hellige.

NYHEDER.

Utah. Ved Valg for Byembedsmænd i Salt Lake City d. 11te Febr. blev James Sharp valgt til Stadens Borgmester med overvældende Majoritet. 5 Raadsherrer (Aldermen), 9 Raadmænd (Councelors), 1 Byskriver (Recorder), 1 Kasserer, 1 Marskal og 1 Skatteligner og Indkræver valgtes samtidigt. Det liberale Parti viste sig temmelig søvnigt. — Medlemmerne af Naboterritoriet Wyomings Legislatur tilligemed et betydeligt Antal andre fremragende Herrer og Damer fra Cheyenne, Laramie og andre Steder ankom til Salt Lake City paa Besøg d. 14de Febr. om Aftenen. De bleve paa Territoriets og Stadens Bekostning indkvarterede paa flere Hoteller og tilbragte to Dage paa en behagelig Maade i vor Hovedstad og Fort Douglas. Den 16de begave de sig paa Tilbagerejsen til Wyoming. — Fred. Holst, en 25 Aar gammel Dansker, blev funden døende paa en af Gaderne i Salt Lake City d. 18de Febr. Hans Død foraarsagedes ved at drikke

Alkohol.—Den 24de Febr. blev Granger organiseret til et Ward af Salt Lake Stav af Zion med Daniel McRay som Biskop og A. Sørensen og John Bawden som Raadgivere. —Ældste Henry C. Fowler døde paa sin Bopæl i 20de Ward, Salt Lake City, d. 25de Febr. Henry G. Newman fra Pleasant Grove døde i Salt Lake City d. 15de Febr.

Ohio. Den 14de Febr. var Ohio-Floden ved Cincinnati omtrent 72 Fod dyb. Derefter begyndte Vandet at falde, men de oversvømmede Distrikter bleve da hjemsøgte af Storme og Uvejr, hvorved en Mængde af de allerede næsten faldefærdige Bygninger jævnedes med Jorden, og et betydelig Antal Mennesker omkom.

Washington, D. C. En Del retslige Dokumenter, som indeholdt Beviserne for Guvernør Eli H. Murrays lovløse Handlinger paa den Tid, da han fungerede som Marskal for Kentucky, ere blevne stjaalne fra Hr. Springers Komiteværelse. Man tror, at en eller anden af Guvernørens Venner har begaaet Tyveriet som et sidste Forsøg paa at frelse denne Embedsmand fra Skandale og Ruin.

Afrika. Oprørerne under El Mahdis Indflydelse indtoge Sinkat i Begyndelsen af Februar og ødelagde aldeles den hele Besætning af Soldater. Dette synes at have bragt den engelske og ægyptiske Regjering til en fuldkomnere Bevisthed om Stillingen. En Afdeling britiske Tropper har nu gjort Landgang i Trinkitat og bereder sig til at angribe Osman Digma, der er Anfører for omtrent 10,000 af „den falske Profets" bevæbnede Tilhængere.

Forskjelligt. Et meget stort Antal Mord ere blevne forøvede i de Forenede Stater i Løbet af de sidste faa Maaneder.—Præsteskabet er for Tiden meget ophidset over „Mormon-Spørgsmaalet".

STATERNES NAVNEOPRINDELSE.

Maine har faaet sit Navn af Provinsen Maine i Frankrig. New Hampshire efter Hampshire i England. Vermont efter grønne Bjærg (paa Fransk: verd monts). Massaschusetts, indiansk Navn, betyder: Landet omkring de store Haver. Rhode Island kaldtes saa, fordi man indbildte sig, at det lignede Rhodos. Connecticut er indiansk og betyder en lang Tid. Delaware har faaet sit Navn efter Floden Delaware. New York kaldtes saa til Ære for Hertugen af York, hvis Broder Karl II gav ham det Land. New Jersey er opkaldt efter Öen Jersey i den engelske Kanal. Pennsylvanien har sit Navn efter William Penn, og Sylvanien stammer fra det latinske „sylva" eller „silva," Skov. Virginia har Navnet efter Dronning Elisabeth, ugift (virgin) Dronning (virgo: Jomfru). Carolina har sit Navn efter Karl I, Georgia efter Georg II. Florida kommer af det latinske „flos" (flor), en Blomst. Alabama kommer af et græsk Ord: Hvilens Land. Louisiana er opkaldt efter Ludvig (Louis) XIV. Mississippi har Navn efter Floden, det er indiansk og betyder Vandets Fader. Arkansas er dannet efter Ordet Kansas, rygende Vand, med den franske Forstavelse „ark", en Bue. Tennessee er indiansk: Floden med en stor Bøining. Kentucky ogsaa indiansk: ved Hovedet af Floden. Ohio er Schawmet-Indianernes Navn for: den smukke Flod. Michigan er opkaldt efter Søen Michigan, indiansk: en Line til at fange Fisk i. Indiana er opkaldt efter Indianerne. Illinois kommer af det indianske Ord „illini" (Mænd) med det franske Tillægsord „ois": en Mandstok. Wisconsin siges at være den indianske Benævnelse paa en brusende Storm. Missouri er ogsaa et indiansk Ord og betyder urent efter Missouri-Flodens grumsede Farve. Kansas, som nævnt: rygende Vand. Iowa, indiansk: de Søvnige. Minnesota et skydækt Vand.

ET MINDESMÆRKE.

Den 24de December 1883 rejstes der paa Assistents Kirkegaard i Kjøbenhavn et Monument paa Præsident N. Wilhelmsens Grav. Udgifterne derved bares af de i Skandinavien nu arbejdende Missionærer fra Utah. Ældste A. J. Anderson udførte Arbejdet. Det Følgende er fra „Skandinaviens Stjerne":

„Monumentet er lavet af lys Bremersten. Paa Sokkelen er udhuggen en fritstaaende Egestamme, hvor fra to Grene med smukt udhugne Blade slynge sig til Toppen paa Overstykket. Nederst paa Overstykket er anbragt Deserets Symbol: en Bikube, udhuggen i hvidt Marmor; paa Midten er indfattet en Marmorplade, hvorpaa findes i store, smukke Bogstaver følgende Indskrift: „Niels Wilhelmsen, født d. 21de April 1824, død d. 1ste August 1881. Et Minde rejst ham af mange Venner." Højere oppe paa Overstykket er anbragt to foldede Hænder ogsaa udhugne i hvidt Marmor."

☞ I Tilfælde, hvor biografiske Skizzer fortsættes gjennem flere Numre af MORGENSTJERNEN, og der altsaa ingen Lejlighed gives til Indførelse af nye Billeder, ville saadanne senere blive tilsendte Abonnenterne paa løse Blade. Der vil udkomme ialt 25 Billeder i Aarets Løb, Erastus Snows Portræt iberegnet. ☜

Intet som helst Hensyn tages til Opsigelse af Bladet, naar ikke den skyldige Kontingent for den henrundne Tid medfølger.

// MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 6. *Den 15de Marts 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 71.)

(1859—Fortsat.)

Statskirken har, efter min fuldkomne Overbevisning, ikke saa stor Magt som den havde da vi først kom til Landet. I Sverige har man for nylig vedtaget en Lov, der til en vis Grad vil berøre vore Forsamlinger. Skjøndt den ikke forbyder os at have privat Gudsdyrkelse, giver den Præsten og Øvrigheden Ret til at være nærværende og til at mulktere os, dersom de høre Noget sagt imod hvad de kalde den rene evangeliske Religion — det vil sige imod Statskirken. Men jeg haaber, at vi maa have Visdom nok til at kunne undgaa slige Vanskeligheder. Dersom de lægge Planer og anvende Midler til at opholde deres Systemer, ville vi ogsaa lægge Planer til vort Gavn."

Det ellevte Emigrantselskab.

Til de skandinaviske Helliges store Glæde indløb der i Slutningen af Aaret 1858 en Skrivelse fra Præsident Young, der meldte, at Emigrationen, som paa Grund af Utah-Krigen havde været standset, atter kunde begynde, og at de Hellige havde Frihed til at gaa over Sletterne enten med Haandkarrer eller Oxer og Vogne. Præsident Widerborg og hans Medarbejdere gjorde strax de nødvendige Forberedelser for et større Selskabs Udvandring, og da de bemidlede Hellige paa en særdeles gavmild Maade hjalp de Fattige, blev man i Stand til at kunne udruste et Selskab, bestaaende af 355 Sjæle, nemlig 224 Danske, 113 Svenske og 18 Norske, som afsejlede fra Kjøbenhavn med Dampskibet „L. N. Hvidt" d. 1ste April. Vejret var meget uroligt og stormende, især de to første Døgn, men da Kaptejnen kastede Anker de to første Nætter og var i andre Henseender forsigtig i sin Fremgangsmaade, forefaldt ingen anden Ulempe for Passagererne end den almindelige Søsyge. Præsident C. Widerborg og Ældste N. Wilhelmsen ledsagede Selskabet til England. Den 5te April om Aftenen naaede Fartøjet Mundingen af Humber-Floden, hvor der kastedes Anker til den følgende Dags Morgen Kl. 6, da Skibet gik ind i Dokken ved Grimsby. Emigranterne gjorde strax Landgang,

og samme Dag Kl. 12 Middag fortsatte de Rejsen med Jærnbanen til Liverpool, hvor til de ankom Kl. 8 om Aftenen. Den 7de April førte en liden Dampbaad de Hellige ud til det store todækkede Paketskib „William Tapscott,“ ført af Kaptejn Bell. Her bleve Emigranterne ordnede og organiserede i forskjellige Afdelinger samt anviste deres Pladser og Køjer. De skandinaviske Hellige indtoge den ene Side af Skibet og omtrent 360 engelske og svejtsiske Hellige den anden Side. Alle bleve organiserede og ordnede i 10 Kvarterer, 5 engelske og 5 skandinaviske, hver med sin præsiderende Ældste, hvis Pligt var at paase Renlighed og Orden osv. Som Præsident over det Hele beskikkedes Ældste Robert F. Neslen, og hans Raadgivere vare Ældsterne Henry H. Harris og George Rowley. Under dem præsiderede Ældsterne S. P. Guhl, J. F. Klingbeck, P. A. Fjeldsted, Anders Petersen, Lars Nilsson og Morten Petersen over Skandinaverne. Som Tolke fungerede C. Jeppesen og Niels Jacobsen og som Kokke H. O. Magleby og Anton Petersen. Mandag d. 11te April lettede Skibet Anker og blev bugseret ud tilsøs med sin kostbare Ladning af 726 Sjæle. Zions Glædessange løde overalt i Skibet, da det stak i Søen, men disse efterfulgtes siden af et Kor af den i de første Dage saa almindelige Søsyge, hvori næsten alle af ganske Hjærte deltoge. Forøvrigt var Overrejsen meget behagelig; kun en Person døde, og dette var en 62 Aar gammel svensk Søster (Inger Olson), som havde været syg og svagelig i fire Aar. Derimod fødtes to Børn af engelske Mødre, og 19 Par bleve ægteviede ombord, nemlig 5 engelske, 1 svejtsisk og 13 skandinaviske Par. Under hele Rejsen kaldtes Emigranterne til Bøn hver Morgen og Aften Kl. 8, og hver Søndag afholdtes tre Forsamlinger paa Dækket samt to Aftener om Ugen Forsamlinger i hvert Kvarter. Rejsens Ensformighed blev ogsaa oplivet ved Sang, Musik, Dans, Lege osv., hvori de Yngre naturligvis toge den fornemste Del, medens de Ældre morede sig med at være Tilhørere og Tilskuere. Føreren for Selskabet, Ældste R. F. Neslen, skriver: „Rejsen i det Hele taget var en af de behageligste af de fem, som jeg har gjort over Atlanterhavet, paa Grund af det gunstige Vejr, den ypperlige, gode Orden, og de almindelig gode Følelser, som uafbrudt herskede under hele Rejsen. *** Jeg følte, at det i Sandhed var et ansvarsfuldt Hverv at have Varetægten over et Selskab, sammensat af Folk fra saa mange Lande, talende ni forskjellige Tungemaal og med ejendommelige Sæder og Skikke; men formedelst den Trofasthed og Agtpaagivenhed, som de Hellige lagde for Dagen, fandt jeg snart, at Byrden var langt lettere, end jeg havde ventet; og ved vor Ankomst hid (New York) erklærede Lægerne og Embedsmændene, at vi vare den bedst ordnede og pynteligste Emigration, som nogensinde var landet i denne Havn.“

Efter 31 Dages Rejse ankom Selskabet til New York og landsattes i Castle Garden den 14de Maj. Allerede samme Dag fortsatte de fleste af Emigranterne Rejsen med en Dampbaad op ad Hudson-Floden til Albany, hvor de ankom den følgende Dags Morgen. Der fra gik de samme Dag med Jærnbanen *via* Niagara til Windsor i Kanada, hvor de d. 16de satte over Floden til Detroit, og fortsatte strax Rejsen med en anden Jærnbane til Quincy, hvor de

ankom den følgende Dags Formiddag og gik ombord paa en Dampbaad, der førte dem til Hannibal. Her overnattede de i Banegaarden og afgik med Toget d. 19de om Morgenen til St. Joseph, hvor de ankom d. 21de. Om Eftermiddagen gik de ombord paa Dampbaaden „St. Mary", som bragte dem til Florence. Her til ankom de d. 25de om Morgenen. Hele Rejsen gjennem Staterne var ad en Vej, som ingen af de tidligere Emigrationsselskaber var gaaet. Ved Ankomsten til Florence inddeltes de Hellige i Distrikter og Grene, og Præsidenter ansattes til at vaage over dem; under deres midlertidige Ophold dersteds afholdtes Bønforsamlinger to Gange ugentlig i hvert Distrikt.

Den 1ste Juni inddeltes de skandinaviske Haandkarre-Emigranter i tre Kompagnier med H. O. Magleby, Jens Jensen og Mathias Nilson som Kaptejner, og i Forening med engelske Hellige tiltraadte de Rejsen fra Florence d. 9de Juni. Hele Selskabet bestod af 235 Sjæle med 60 Karrer og stod under Geo. Rowleys Ledelse. Til hver Karre var der fra fire til sex Personer, 20 Pund Tøj og halv Proviant til hver. Otte Vogne, forspændte med Oxer, fulgte efter med den øvrige Proviant og for at give de Trætte eller Syge Lejlighed til at kjøre. Efter en heldig Rejse naaede Kompagniet Salt Lake City Søndag d. 4de Septbr. Saa snart det blev bekjendt, at det nærmede sig, strømmede Tusinder af Stadens Indvaanere Emigranterne i Møde, og ledsagede af to Musikkorpse droge de modige Vandrere gjennem de med Tilskuere opfyldte Gader til Union Square, hvor de bleve budte hjærtelig velkommen af de jublende Skarer, og Apostel E. T. Benson holdt en Tale til dem. Rigelige Forsyninger af alle Slags Levnetsmidler bleve bragte Emigranterne paa Foranstaltning af Biskopperne fra de forskjellige Wards. Modtagelsen var meget rørende, og de ankomne Hellige bleve snart adspredte og gjæstfrit behandlede i deres Beslægtede, Venners og Bekjendtes Boliger.

Et Oxetog, bestaaende af omtrent 56 Vogne, organiseredes af henved 380 skandinaviske og engelske Hellige og inddeltes i fem Afdelinger, der hver fik sin Kaptejn, medens Ældste Robert F. Neslen blev beskikket til Fører for det Hele. De fem Kaptejner over 10 Vogne hver vare: G. D. Keaton, C. Kidgell, S. P. Guhl, L. Nilsson og C. Jeppesen. Selskabet forlod Florence d. 26de Juni og ankom, efter heldig Rejse, til Salt Lake City d. 15de Septbr. Sex Dødsfald og tre Fødsler fandt Sted undervejs, og 24 af Trækdyrene døde paa Rejsen af Sygdom og Forgiftning. Iblandt de Døde var Ældste P. A. Fjeldsted, som havde præsideret over Vendsyssels Konference.

Sundsvall Konference osv.

Intet af særdeles Vigtighed foregik i Aaret 1859. Evangeliet gjorde stadig Fremgang, og i Aarets Løb tillagdes 929 Personer Menigheden ved Daab i de tre nordiske Riger, nemlig 541 i Danmark, 235 i Sverige og 153 i Norge, medens ogsaa et betydeligt Antal bleve udelukkede. Saa flittige vare de gode Hellige til at opfylde deres Pligter, at Præsident Widerborg i Aarets Løb kunde sende omtrent 11,000 Rigsdaler i Tiende og omtrent 900 Rigsdaler i Bogpenge til Kontoret i Liverpool. Præs. Widerborg tilligemed Ældste N. Wilhelmsen rejste betydeligt omkring i Missionen og besøgte de forskjellige Konferencer, medens P. O. Thomas-

sen næsten uafbrudt arbejdede paa Kontoret i Kjøbenhavn. Gode og trofaste Ældster præsiderede over de forskjellige Konferencer. I Danmark hørte Forfølgelse nu til Sjældenheder, medens Brødrene i Norge stadig væk bleve arresterede og fængslede paa Vand og Brød. Kristiania var dog en Undtagelse fra denne Regel, thi der havde Øvrigheden lært de Hellige nøjere at kjende som Mænd og Kvinder, der vare exemplariske og dydige i al deres Opførsel, og man lod dem derfor saa nogenlunde være i Fred.

Formedelst Politiets Efterstræbelser maatte de Hellige i Sverige fremdeles holde deres Forsamlinger i Hemmelighed, men Arrestationer vare langtfra saa hyppige som før, og i Skaane havde Forfølgelsen næsten ophørt ligesom i Danmark. I Gøteborg gjorde en Provst Wieselgren alt muligt for at ophidse Befolkningen mod Brødrene ved sine Foredrag og forvendte Fremstillinger af „Mormonismen". Præsident Widerborg besøgte alle de svenske Konferencer i Sommerens Løb, og Konferencemøder afholdtes i Malmø, Norrkøping, Stockholm og Gøteborg. Under Mødet i Stockholm d. 12te Juni organiserede Præsident Widerborg Sundsvall Konference i det nordlige Sverige og beskikkede Ældste Carl E. Lindholm til Præsident for samme. Den nye Konference, der ved dens Oprettelse kun talte 26 Medlemmer, indbefattede Norrland helt op til den russiske Grænse, og dermed var det Hele af de tre skandinaviske Riger inddelte i Grene og Konferencer.

Raad til de Hellige.

De Hellige bleve i 1859 belærte om det Hensigtsmæssige i, at de selv efter bedste Evne sammensparede Penge til deres Rejse til Zion, hvilket Raad blev efterfulgt med saa stor Beredvillighed, at Præsident Widerborg allerede d. 30te Juni i sin Rapport til Præsidentskabet i Liverpool kunde bemærke, at han af saadanne sammensparede Midler allerede havde indsat i Banken 3029 Rigsdaler. Siden den Tid ere de fattige Hellige i Skandinavien stadig blevne paamindede om at bruge en økonomisk og forstandig Fremgangsmaade ved Brugen af deres Fortjenester, og Hundreder, som ingen Udsigter havde til at kunne emigrere paa anden Maade, ere derved blevne i Stand til at hjælpe sig selv, uagtet Saadant syntes at være umuligt førend de prøvede derpaa.

Missionskontoret i Kjøbenhavn.

I Oktober Maaned (1859) flyttedes Missionskontoret eller „Skandinaviens Stjernes" Kontor ind i den vel bekjendte Lejlighed i Lorentzensgade Nr. 14, 1ste Sal, der nu uafbrudt har været benyttet af de Sidste-Dages Hellige for et og samme Brug i omtrent 25 Aar.

Strax efter Erastus Snows og Medbrødres Ankomst til Kjøbenhavn i Juni 1850 lejede de et Værelse af Karetmager J. B. Malling i Bredgade (tidligere Norgesgade Bredgade) Nr. 196, hvor de boede indtil August 1851, da de efter Snows Tilbagekomst fra England fandt et Hjem hos Broder Rasmus Petersen paa Gammeltorv Nr. 37. Siden flyttede de med Broder Petersen (der fik Opsigelse fordi han var „Mormon") til Brolæggerstræde Nr. 80, hvor de boede indtil Petersen i Slutningen af Januar 1852 emigrerede til Zion. Imidlertid var Ældste P. O. Hansen bleven gift, hvorfor man sikrede sig en Lejlighed,

der var stor nok baade til Kontor og Familiebrug, i Kompagnistræde Nr. 54, 4de Sal. Her boede Brødrene til April 1853, da de flyttede til Gothersgade Nr. 28, 2den Sal, hvor der ogsaa lejedes Forsamlingslokale. Efter John Van Cotts Ankomst flyttede de til en bedre Lejlighed i Forbygningen af samme Gaard, og Kontorets Adresse blev nu Gothersgade Nr. 29, 3die Sal, indtil Nytaar 1856, da Præsidentskabet atter skiftede Hovedkvarter og tog en Lejlighed i Store Strandstræde Nr. 78, Stuen tilhøjre. Omtrent tre Maaneder senere eller til April Flyttedag (1856) flyttedes Kontoret til Lorentzensgade Nr. 504 A 5, Stuen tilvenstre, hvilken Lejlighed benyttedes i 1½ Aar. Til Oktober Flyttedag (1857) anskaffede H. C. Haight en ny Lejlighed i Nr. 504 D 5, i Stuen, samme Gade, hvor de boede i to Aar, indtil Præsident Widerborg i Oktober 1859 flyttede Missionskontoret op paa 1ste Sal af samme Bygning, eller ind i den nu benyttede Lejlighed, hvor til Adressen den Gang var Lorentzensgade 504 D 5, 1ste Sal tilvenstre. Ved Husenes Omnumerering i København ved Nytaarstid 1860 blev Adressen forandret fra 504 D 5 til det nærværende Nr. 14.

Van Cotts og Liljenqvists Ankomst.

Ældste John Van Cott og O. N. Liljenqvist ankom til Kjøbenhavn d. 23de Novbr. som Missionærer fra Zion. Van Cott kom for anden Gang at overtage Bestyrelsen af Missionen. Liljenqvist var den første af dem, som havde annammet Evangeliet i Skandinavien, der vendte tilbage til sit Fødeland som Missionær fra Zion.

Et andet Generalraad.

Den 22de, 23de og 24de Decbr. afholdtes et Generalraad i Kjøbenhavn, ved hvilken Lejlighed gode Rapporter om Værkets Udbredelse i Skandinavien gaves af Konferencepræsidenterne J. C. A. Weibye (Vendsyssel), H. Jensen (Aalborg), Gustaf A. Olson (Stockholm), L. C. Geertsen (Aarhus), Rasmus Nielsen (Skive), P. Nielsen (Fredericia), O. Nilson (Norrkøping), R. Berntson (Gøteborg), J. Fagergren (Skaane, C. P. Rønnow (Fyen), H. M. Nissen (Lolland), M. Andersen (Bornholm) og L. Eriksen (Kjøbenhavn). Disse Rapporter udviste, at Missionen var i en trivelig Forfatning. Et Par Brødre i Stockholms Konference maatte tilbringe Julen i Fængsel, fordi de havde prædiket Evangeliet. Siden nævnte Konference blev organiseret, havde den afgivet tre Skud, nemlig Gøteborgs, Norrkøpings og Sundsvalls Konferencer. John Van Cott talte paa Dansk i Raadet, og gode og belærende Taler holdtes af Præsident C. Widerborg, Ældsterne O. N. Liljenqvist, N. Wilhelmsen, P. O. Thomassen og Andre. En Del Brødre bleve løste fra deres Missioner med Tilladelse til at emigrere til Foraaret. (Se forøvrigt „Skan. Stjerne“, 9de Aarg., Side 138.)

1860.

John Van Cott præsiderer.

Den 1ste Januar 1860 overtog John Van Cott paany Bestyrelsen af den skandinaviske Mission, idet han afløste C. Widerborg, der fik Lejlighed til at hvile sig lidt og besøge sine Slægtninge, førend han tiltraadte sin Rejse til Zion. I henved syv Aar havde han arbejdet trofast og uafbrudt i Evangeliets Tjeneste, og de to sidste Aar præsideret over Missionen. Saa elsket og afholdt var han af sine Medarbejdere i Præstedømmet og de Hellige i Almindelighed, at man følte

det som et tungt Slag, da han skulde forlade dem. I hans sidste Beretning til Liverpool talte han til stor Berømmelse for Brødrene N. Wilhelmsen og P. O. Thomassen, der havde fungeret som hans Raadgivere og tilligemed Konferencepræsidenterne været hans fornemste Støtter samt havde udvist den største Nidkjærhed og Trofasthed i deres forskjellige Arbejder. John Van Cott valgte ingen Raadgivere, men beskikkede O. N. Liljenqvist til omrejsende Ældste i hele Missionen, samt Ældsterne P. O. Thomassen og Carl Larsen til sine Medhjælpere paa Kontoret. Carl Larsen havde allerede arbejdet paa Kontoret siden d. 1ste Juli 1859. N. Wilhelmsen var bleven beskikket til Præsident for Kjøbenhavns Konference.

Det tolvte Emigrantselskab.

Den 2den Maj Kl. 1¾ Eftermiddag afsejlede 182 danske, 80 svenske og 39 norske Hellige, ialt 301 Sjæle, fra Kjøbenhavn med det nye preussiske Skruedampskib „Pauline", under Ledelse af Præs. C. Widerborg, der nu selv emigrerede. Efter tre Dages heldig Rejse, under hvilken kun faa af Emigranterne bleve søsyge, ankom Selskabet til Grimsby d. 5te. Fra denne By rejste de med Jærnbanen til Liverpool, hvor de indtraf Søndag Eftermiddag d. 6te og toge ind i et Hotel i Paradise Street. Mandag d. 7de gik de ombord paa det store Paketskib „William Tapscott", Kaptejn Bell — samme Fartøj og Kaptejn, som Aaret forud bragte Emigranterne over Atlanterhavet. Foruden de skandinaviske var der 85 svejtsiske Hellige samt et stort Selskab walesiske og engelske Søskende ombord, iblandt hvilke sidstnævnte Brødrene A. Calkin og Thomas Williams med deres Familier befandt sig, saa at det samlede Antal Emigranter udgjorde omtrent 730 Sjæle. Asa Calkin blev beskikket til Præsident for Selskabet med Wm. Budge og C. Widerborg som Raadgivere. Desforuden deltes Kompagniet i 9 Distrikter eller Kvarterer. Som Distriktspræsidenter over Kvarterer i den skandinaviske Afdeling fungerede L. Eriksen, assisteret af H. Jensen, Mads Poulsen fra Kjøbenhavn, assisteret af Carl Fjeld fra Norge, Ældste Christensen, Dannebrogsmand, assisteret af Poul Stærk fra Landscrona, Jöns Jönsson fra Malmø, assisteret af Søren Møller, og Ingvardt Hansen fra Aarhus, assisteret af Nissen fra Lolland. S. M. Løvendahl blev beskikket til Vagtkaptejn og Nils Larson fra Skaane til Kok.

Fredag d. 11te Maj stak „Wm. Tapscott", der var en udmærket Sejler, i Søen, men paa Grund af en Del Modvind varede Overrejsen i 35 Dage. Der herskede god Enighed og Orden ombord; hver Morgen og Aften holdtes der Bøn, og hver Søndag Gudsdyrkelses-Forsamling paa Dækket. Paa Grund af Søen, Forkjølelse og forandret Diæt herskede der betydelig Sygdom iblandt de Emigrerende, og 10 Dødsfald indtraf, af hvilke de fleste vare iblandt Skandinaverne. Fire Børn bleve fødte ombord og ni Par ægteviede, iblandt hvilke H. C. Heiselt og Larsine Larsen fra Vendsyssels Konference. Den 3die Juni begyndte Kopperne at vise sig iblandt Emigranterne, uagtet alle Børn, som ikke havde været vaccinerede i deres respektive Lande, vare blevne vaccinerede ombord d. 19de Maj. Syv Tilfælde indtraf, men Ingen var livsfarlig angrebet. Den 15de Juni ankom „Wm. Tapscott" til Kvarantænepladsen udenfor New York.

Lægen kom strax ombord og erklærede, at Skibet maatte ligge i fire Dages Kvarantæne for at se, om nogle nye Tilfælde skulde vise sig. Dagen efter (d. 16de) bleve næsten alle Emigranterne samt Skibets Besætning vaccinerede af to Læger, medens Koppepatienterne bragtes iland paa en Dampbaad og indlagdes paa Hospitalet. Den 20de landsattes Emigranterne i Castle Garden, og den følgende Dags Aften fortsatte de Rejsen med Dampbaaden „Isaac Newton" op ad Hudson-Floden til Albany, hvor til de ankom d. 22de. Der fra fortsattes Rejsen *via* Rochester til Niagara, hvor der gjordes syv Timers Ophold, saa at Emigranterne fik Lejlighed til at beskue det store Vandfald samt den prægtige Hængebro over Floden. Nu fortsattes Rejsen langs Erie-Søens nordre Bred til Windsor, over Floden til Detroit, og videre med Jærnbane til Chicago, som naaedes d. 25de Juni. Fra Chicago rejste Emigranterne med Jærnbane til Quincy, der fra med Dampbaad ned ad Mississippi-Floden til Hannibal, der fra med Jærnbane til St. Joseph, hvor 13 Personer bleve indlagte paa Hospitalet, men bleve helbredede og stærke nok til at kunne rejse med Kompagniet den følgende Dag op ad Missouri-Floden til Florence, hvor man indtraf om Natten mellem d. 30te Juni og 1ste Juli.

George Q. Cannon, som var Emigrationsagent dette Aar, ordnede Alting fortræffeligt for Rejsen gjennem Ørken. Der fandtes i Florence en Del tomme Huse, hvori de Emigrerende fik midlertidigt Ly mod den brændende Sol, medens de nødvendige Forberedelser gjordes for Rejsen over Sletterne. Et Haandkarrekompagni, bestaaende af 126 Sjæle med 22 Karrer og 6 Vogne, tiltraadte Rejsen vestpaa fra Florence d. 6te Juli under Ledelse af Kaptejn Oscar O. Stoddard. Forøvrigt var Kompagniet delt i tre Afdelinger under Ældsterne D. Fishers (?), A. Christensens og Carl Fjelds umiddelbare Bestyrelse. Efter 81 Dages Rejse, der udmærkede sig ved de for ethvert Haandkarrekompagni uundgaaelige Prøver, Besværligheder og Anstrængelser, ankom Selskabet til Salt Lake City i god Behold d. 24de Septbr. En Del Sygdom herskede undervejs, og man mistede en Del af Trækdyrene, hvilket gjorde den sidste Del af Rejsen temmelig besværlig. Aarets sidste Oxekompagni, hvormed en Del af de skandinaviske Emigranter rejste over Sletterne, forlod Florence lidt senere end Haandkarrekompagniet og ankom til Salt Lake City d. 5te Oktbr. Det bestod af omtrent 400 Sjæle med 55 Vogne, 215 Oxer og 77 Køer og stod under Ledelse af Wm. Budge, men den skandinaviske og svejtsiske Afdeling stod under C. Widerborgs Bestyrelse og rejste en Del af Vejen fraskilt det øvrige af Selskabet. Fire Dødsfald og fire Fødsler indtraf paa Rejsen fra Florence.

Et Selskab af engelske og skandinaviske Hellige, som havde været midlertidigt bosatte paa forskjellige Steder i de Forenede Stater, hovedsagelig Iowa og Nebraska, afrejste fra Florence den 3die Juli. Kompagniet, der bestod af 123 Sjæle, stod under en Ældste John Taylors Ledelse, medens den skandinaviske Afdeling anførtes af Ældste Jens Peter Christensen, der i omtrent fem Aar havde opholdt sig i Staterne og præsideret et Aar over en dansk Gren af Kirken i Alton, Illinois. Efter en meget heldig Rejse over Sletterne ankom Selskabet til Salt Lake City d. 17de Septbr. (Fortsættes.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 15de Marts 1884.

VENNER OG FJENDER.

,,Eftersom vi have Lejlighed lader os gjøre det Gode mod Alle, men mest mod Troens Egne" (Gal. 6, 10.) Denne Formaning blev given af Apostlen Paulus til Galaterne i fordums Dage, men den er ligesaa anvendelig paa Guds Hellige i vor Tid. Skjøndt Kristi Religion endvidere lærer os at elske vore Fjender, at velsigne dem, som os forbande, gjøre dem godt, som os hade osv., er der intet Bud, som byder os at elske vore Fjender med den Hengivenhed, som vi elske prøvede Venner, eller skjænke samme Tillid og Opmærksomhed til Forrædere og Syndere, som vi beredvilligt skjænke vore egne Troesfæller og Bundsforvandte i Kristo. Paulus skriver til Korinthierne: ,,Drager ikke i et fremmed Aag med Vantro, thi hvad Fællesskab haver Retfærdighed med Uret? og hvad Samfund haver Lys med Mørke? *** eller hvad Delagtighed haver en Troende med en Vantro?" (2 Kor. 2, 14. 15.) Selve Læren om Indsamlingen er tildels grundet paa dette Princip, naar det hedder: ,,Gaar bort fra hende, I mit Folk! at I ikke skulle blive delagtige i hendes Synder, og at I ikke skulle rammes af hendes Plager." I Lydighed til denne Befaling rejste vi til Zion. Efter at de Hellige havde været fordrevne, mishandlede, slagne og nogle af dem myrdede i Ohio, Missouri, Illinois og andre Stater fandt de tilsidst et Asyl i disse Bjærge i en aldeles ubeboet Ørken, hvor ingen Anden den Gang tænkte paa at nedsætte sig. Aar hengik. Ved haardt Arbejde, Sparsommelighed og Flid samt Herrens Velsignelser blev Utah et behageligt Land at bo i, hvorfor det ogsaa tiltrak sig Andres Opmærksomhed, og Flere, som ikke vare Medlemmer af Kirken, søgte hid, ikke for at tjene Herren, men for at tjene Penge. De Hellige undede beredvilligt disse Kjøbmænd deres Søgning og gjorde i Begyndelsen, hvad Handel angik, kun ringe Forskjel mellem dem og deres egne Brødre; men i Tidens Længde begyndte de fremmede Herrer, som imidlertid vare blevne rige paa de Helliges Bekostning, at lægge ondskabsfulde Planer imod deres Velgjørere, indtil Folket, for at beskytte sig selv mod deres Overgreb, fandt det raadeligt at oprette en Slags Handelshuse, som vare deres egne, og det blev anset for Visdom at trække deres Søgning tilbage fra dem, der begyndte at vise sig som Forrædere mod Folkets almene Vel. Denne Bevægelse forbitrede de Fremmede, der hele Tiden siden have undfanget og lagt allehaande Planer og Snarer imod Kirkens Authoriteter og den Del af Utahs Indbyggere, som tilhører Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige, og det er en Kjendsgjerning, som Ingen tør nægte, at disse selvsamme Kjøbmænd og Handlende, som skylde vort Folk næsten Alt hvad de ere, samt afdankede Politikere, samvittighedsløse Embedsjægere og Andre have, formedelst deres Løgne og Bagvaskelser,

været den indirekte Aarsag til næsten alle de politiske Besværligheder, som vi have lidt under i de senere Aar. Saadanne Individer burde vi efter den vundne Erfaring, som forstandige Mænd og Kvinder, ikke understøtte blandt os eller give vore Penge, som de bruge til Skade for vore Interesser. Vi have fuldkommen Ret til at kjøbe hvad vi behøve af vore Brødre, der sælge Varer ligesaa billigt som de Andre og behandle os i Almindelighed mere ærligt. Vi fordrister os til at sige, at hvis alle de Sidste-Dages Hellige i Utah vilde gjøre dette fra nu af, skulde det ikke vare længe førend mange af vore bitreste og maaske mest indflydelsesrige Fjender vilde pakke sammen og forlade os, thi naar de ikke længere kunne tjene Penge her, ville de begive sig andre Steder hen. Den nuværende Krisis i Forretningsgangen yder en gunstig Lejlighed til Gjennemførelsen af denne Plan. Paa Grund af de lave Fragtpriser er der nemlig bleven indført flere Kjøbmandsvarer til Territoriet, end der for Nærværende er Penge til at kjøbe for, og man venter, som en naturlig Følge deraf, at flere Forretningshuse ville gaa fallit inden lang Tid. Vort Motto er: Lad os understøtte vore Venner og Brødre ved at kjøbe vore Varer af dem, og lad vore Fjender passe sig selv. Gaa de fallit, vil Samfundet Intet lide derved; selv have de, efter vor Mening, fortjent en saadan Skjæbne. MORGENSTJERNEN har fra først af indtaget en bestemt Holdning i denne Retning, hvisaarsag de Avertissementer, som forefindes i Bladet, kunne tjene vore Landsmænd til Vejledning ved deres Handel her i Staden. Med Benævnelsen ,,Fjender" mener vi dem, som arbejde imod Majoriteten af Utah-Folkets Vel, understøtte ukonstitutionelle Love samt bruge deres Midler og Indflydelse for at undertrykke et allerede haardt prøvet og uskyldigt Folk. Muligvis have vi nogle Venner iblandt dem, som ikke ere Medlemmer af Kirken.

KORRESPONDANCE.

Stockholm, d. 14de Febr. 1884.

Kjære Broder Andrew Jenson!

Da det maaske kan interessere Dem at høre Lidt fra os i denne Del af Herrens Vingaard, vil jeg meddele, at Stockholms Konference bestaar af 8 Grene og 1176 Medlemmer. 13 Zionsældster tilligemed 15 af Landets egne Sønner arbejde uafbrudt i Evangeliets Tjeneste. De ere alle gode og trofaste Mænd, fulde af Tro og Haab. De fleste af dem holde Visdomsordet, hvad Drikkevarer angaar, og Gud har storligen velsignet vort Arbejde, hvilket det Efterfølgende udviser: I Aaret 1883 og 1½ Maaned af indeværende Aar have vi solgt Bøger, Skrifter og Stjerner til en Værdi af 3980 Kroner samt afholdt 800 a 900 Forsamlinger, foruden dem, der afholdes regelmæssigt i de 5 Forsamlingslokaler, som lejes i Konferencen, og for hvilke der aarlig betales 3519 Kroner i Leje. I samme Tidsrum ere 249 Personer blevne døbte og 97 emigrerede. Vi have ogsaa gode Forhaabninger om Værkets videre Fremgang, da Folket er fredeligt og Mange have Tro paa

Evangeliet. Sandt nok, ere vi paa forskjellige Steder blevne forbudte at prædike eller Folket er blevet advaret imod os, men dette har kun havt til Følge, at Brødrene have spredt sig videre omkring og fundet mange nye Arbejdsmarker, hvor Befolkningen har modtaget dem med Glæde. Her i Hovedstaden have vi al den Frihed, vi kunne ønske, og vi afholde Forsamlinger saa ofte vi ville. Hver Søndag er Salen fyldt til Trængsel af opmærksomme og fredelige Tilhørere. Nye Medlemmer blive bestandigt indlemmede ved Daab, og vi haabe, at Mange endnu ville komme og glæde sig i Guds Søns Evangelium.

For min egen Del er jeg Herren meget taknemmelig fordi jeg er regnet værdig til at arbejde for Forfremmelsen af det store Sidste-Dages Værk. Deres Ven og Broder,

C. A. EK.

Deseret, d. 24de Febr. 1884.

Ældste Andrew Jenson,

Kjære Broder!

Deres Raad til vore nylig ankomne Landsmænd i MORGENSTJERNENS Nr. 4 er meget godt. Hvis vore arbejdsløse Søskende, som opholde sig i Salt Lake City og andre større Byer, ville rejse til nyere Settlementer, kunne de strax forbedre deres Stilling betydeligt. Her er for Exempel Deseret, en Nybygd, hvor der findes en Overflødighed af godt Agerdyrkningsland; meget af dette er endnu uoptaget, og en Del kan kjøbes paa meget rimelige Vilkaar. Vi have her havt en Del Vanskeligheder at kæmpe med ligesom paa andre Steder, og i Særdeleshed har vor Dæmning over Sevier-Floden, hvor vi udtager Vand til at vande vore Marker med, forvoldt os meget Besvær, men vi tror nu at have overvundet det Værste. Vi avlede meget godt ifjor. Befolkningen i vor By bestaar hovedsagelig af gode og længe prøvede Sidste-Dages Hellige, og vi have Plads til mange flere af samme Slags. Vi trænge saaledes haardt til en Smed, en Skomager, en Murer og andre Haandværkere, som visselig ville finde det fordelagtigt at nedsætte sig her. MORGENSTJERNEN giver almindelig Tilfredshed, og jeg ønsker den Held og Lykke i Fremtiden. Den burde visselig holdes og læses af alle vore skandinaviske Søskende.

Deres Broder i Pagten,

JACOB CHRISTENSEN.

ÆLDSTE CARL FJELDS BERETNING.

Jeg er født d. 26de Januar 1825 i Drammen, Norge, af fattige Forældre. Da min Fader var hengiven til Drik maatte min Moder sørge for Familiens Ophold. I en Alder af ni Aar forlod jeg mit Hjem og fik Arbejde hos en Skibskaptejn ved Navn Ankersen, hos hvem jeg opholdt mig indtil jeg var 15 Aar gammel, da jeg blev konfirmeret ifølge den lutherske Kirkes Skik. Eftersom jeg fra min tidligste Ungdom af maatte tjene mit Brød hos Fremmede, var jeg hovedsagelig min egen Skolelærer; desuagtet syntes jeg at lære ligesaa meget som mine Jævnbyrdige, der gik i Skole hele Tiden. Dette bragte i det mindste en stakkels Skolelærer (hos hvem jeg havde faaet nogle faa Dages Undervisning) i Erfaring

mange Aar derefter, da jeg aflagde ham et Besøg paa en Tid, da Folk begyndte at kalde mig „Mormon-Kaptejnen". Idet jeg forklarede ham Forskjellen mellem „Mormonismen" og Lutheranismen fik han ondt og kunde kun svare mig med nogle dybe Sukke. Omsider sagde han dog: „O Carl! jeg véd ikke, hvor Du har lært det altsammen."

Efter min Konfirmation rejste jeg tilsøs i omtrent tre Aar, hvorpaa jeg kom i Lære paa Eidsfos Jærnværk og blev Jærnstøber i 1844. To Aar senere blev jeg gift, og i 1851 rejste jeg til Drammens Jærnstøberi. Aaret efter (1852) læste jeg først i Aviserne om „Mormonerne" i Frederiksstad, hvorledes Missionærerne bleve indkaldte for Retten og forsvarede sig saa frimodigt, samt beviste Ugyldigheden af Barnedaaben og andre Lærepunkter i den lutherske Religion. I Særdeleshed fængsledes min Opmærksomhed ved Beretningen om Jærnstøber H. P. Jensens kraftige Vidnesbyrd om „Mormonismens" Sandhed. At en Jærnstøber kunde tilintetgjøre Præsters og Politiembedsmænds Argumenter, følte jeg som Fagmand mig stolt af, og jeg syntes nu, at Jærnstøberne vare blevne til Noget. Jeg fortalte mine Arbejdskammerater, hvad jeg havde læst i Avisen, og ytrede til dem, at vi jo slet ikke vare døbte. Herover bleve de næsten helt rasende, og dette ere de endnu, saa vidt jeg véd.

Men nu vilde jeg til Danmark. Efter at jeg havde korresponderet med en Jærnstøber Christensen i Aarhus angaaende Arbejde forlod jeg min Fødeby Drammen samt min Familie og begav mig paa Rejsen til Danmark. Vi frøs imidlertid fast i Kristiania Fjord, hvisaarsag vi ikke naaede den lille Kjøbstad Ebeltoft i Jylland førend d. 20de Decbr. To Dage senere kom vi til Aarhus, men da der paa Grund af den haarde Frost intet Arbejde fandtes, besluttede jeg tilligemed en Rejsekammerat at tage sydpaa for at forsøge min Lykke. Vore Penge vare slupne op og vi vare i et fremmed Land, men jeg maa sige, at et bedre Folk end dem, jeg traf i Jylland, har jeg aldrig fundet. Vi gik igjennem Skanderborg, Horsens og Vejle til Kolding, hvor jeg arbejdede nogle Uger, og fortsatte derpaa Rejsen over Belterne samt Fyen og Sjælland til Kjøbenhavn, hvor vi ankom d. 6te Febr. 1853. Her fik jeg, efter betydelig Søgen, Arbejde hos O. M. Bock, en Jærnstøber paa Kristianshavn, hos hvem C. D. Fjeldsted, der for Tiden præsiderer over den skandinaviske Mission, havde taget Arbejde en Ugestid i Forvejen. Som Skjæbnen vilde have det, bleve vi to — Fjeldsted og Fjeld — Arbejdskammerater, og da jeg erfarede, at han var „Mormon", blev jeg inderlig glad, thi jeg havde saa længe ønsket at tale med en Saadan. Vi kom derfor snart i en fortrolig Samtale, og det varede ikke længe førend jeg blev overbevist om, at „Læren" var Sandhed, takket være min kjære Broder Fjeldsteds Vidnesbyrd. Denne Mand, som jeg med Rette kan kalde min Fader i „Mormonismen", kan jeg aldrig glemme.

Den 6te April 1853 blev jeg af Sandgraver Hansen ved Daab indlemmet i Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige og fik Haandspaalæggelse den følgende Søndag (d. 9de April) af P. O. Hansen. Jeg havde i Forvejen gaaet flittig til Forsamlingerne, hvor jeg iblandt Andre stiftede Bekjendtskab med Jærnstøber Jensen, som jeg havde hørt saa megen

Tale om i Norge samt med Zionsbrødrene E. G. M. Hogan og Knud Peterson, der nu præsiderer over Sanpete Stav of Zion. Jeg havde stor Interesse for at tale med disse to Mænd, da de begge vare ægte Nordmænd og havde været i Zion. Dog tænkte jeg den Gang ikke paa, at jeg siden skulde blive saa fortrolig og godt bekjendt med dem. Imidlertid fik jeg Brev fra min Hustru, som anmodede mig om at komme hjem til Norge, hvilket Begjær jeg opfyldte, og d. 17de Maj blev jeg atter forenet med min Familie, der under min Fraværelse var flyttet til Eidsfos. Strax efter rejste jeg dog til Kristiania, hvor jeg d. 2den Juni 1853 begyndte at arbejde paa Akers mekaniske Værksted. Her traf jeg mange gamle Bekjendte, og jeg lod nogle Smaaskrifter og min lille Salmebog, som jeg havde bragt med mig fra Danmark, samt det nye Testamente gaa rundt iblandt Støberne og Smedene, indtil disse Bøger vare ligesaa sorte som vi selv vare. Desforuden bar jeg efter bedste Evne Vidnesbyrd for Alle, som jeg kom i Berørelse med, og jeg fik mange Venner. Den Første, som jeg havde en fortrolig Samtale med om Religion, var P. O. Thomassen af Salt Lake City, der er saa godt bekjendt iblandt de skandinaviske Hellige. Han sagde strax: „Mormonerne" have Ret, thi saasom de lære, staar det i Bibelen."

Imidlertid hengik Sommeren, og jeg modtog et Brev fra Broder C. D. Fjeldsted i Kjøbenhavn, hvori han underrettede mig om Præsident Willard Snows og Forstander Hansens Død. I Oktober Maaned ankom Ældste Knud Peterson til Kristiania, ledsaget af en ung Ældste ved Navn Mathias Olsen. Han vidste ikke, hvor jeg var, og heller ikke vidste jeg, hvor han var, men han fandt mig alligevel; hvorledes dette gik til, skal jeg dog lade Peterson selv forklare. Han fulgte imidlertid med mig hjem, og samme Aften holdt han Forsamling i mit Hus, og prædikede for mine Kammerater — Støberne og Smedene — der efter Forsamlingen alle toge ham i Haanden og takkede ham for Talen. Om Morgenen bandte de paa, at det var den bedste Prædiken, de nogensinde havde hørt. En Ugestid derefter kom Ældste C. C. A. Christensen til Kristiania, og nu gik vi for Alvor løs paa Norges Hovedstad. Forsamlinger bleve afholdte paa forskjellige Steder i Byens Udkanter, og den Første, som blev døbt, var min gamle Arbejdskammerat Johannes Olsen, der nu bor i Salt Lake City. Strax efter bleve Flere døbte af Broder C. C. A. Christensen, og da Knud Peterson var fraværende paa en Tur til Danmark med nogle Emigranter, blev Kristiania Gren af Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige organiseret af Ældste C. C. A. Christensen sildig om Aftenen d. 8de December 1853 med ni Medlemmer, og Carl Joh. E. Fjeld blev ordineret til Præst samt beskikket til Forstander for samme; denne Stilling indehavde jeg indtil jeg d. 24de April 1860 forlod Kristiania for at emigrere til Zion.

Samme Aften som Grenen blev oprettet bleve min Hustru og Madame Granholm døbte og konfirmerede og mine tre Børn velsignede. Det Hele udførtes af C. C. A. Christensen, der hin mindeværdige Aften fortalte os, at et stort Værk vilde blive udført i Kristiania. Denne Forudsigelse er ogsaa gaaet i Opfyldelse, thi Guds Gjerning har, som allerede er vel bekjendt, havt god Fremgang der i Staden, som siden har været Hoved-

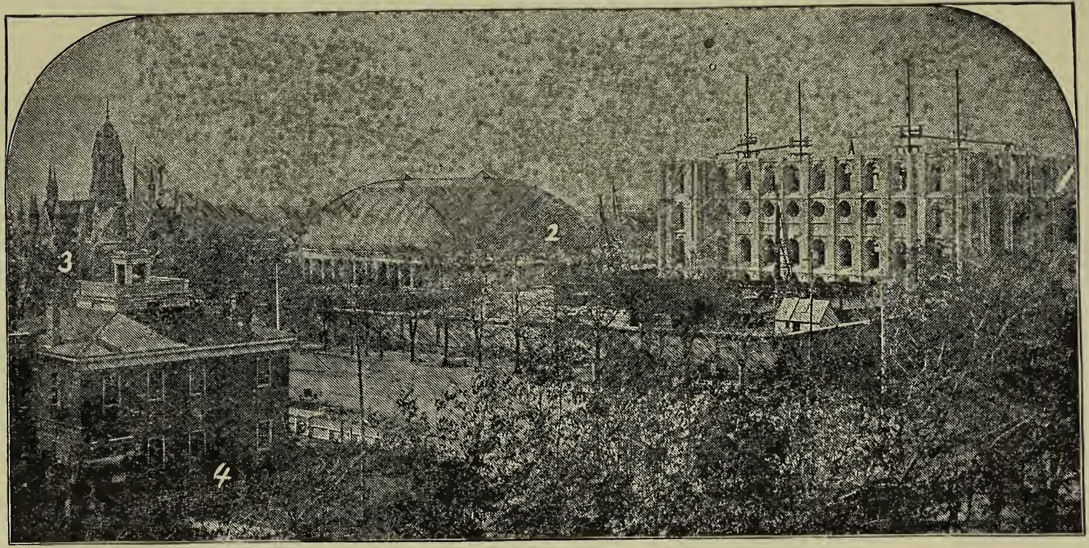

TEMPELBLOKKEN I SALT LAKE CITY.

1. Templet under Opförelse. 2. Tabernaklet. 3. Assembly Hall. 4. Raadhuset för Branden.

[Med Tilladelse fra Parry's "Guide to Salt Lake City."]

sædet for den norske Mission. Uagtet vi vare velsignede med en god Øvrighed bleve vi dog, formedelst Præsternes Tilskyndelse, satte paa Vand og Brød en Gang imellem, da Landets Love vare imod os. Saaledes nød ogsaa jeg et Par Gange den Ære at have fri Kost og Logis indenfor Fængselsmurene. De Brødre, som under mit Ophold dersteds præsiderede over Konferencen, vare Erik G. M. Hogan, Knud Peterson, C. C. A. Christensen, Hans P. Lund og S. Gudmundsen. Desforuden vare vi velsignede med mange udmærkede Missionærer fra Danmark, iblandt hvilke kunne nævnes Brødrene Carl C. N. og John F. F. Dorius, H. O. Magleby, A. Frantzen, N. C. Poulsen og Andre. Flere af dem spiste ogsaa en Del Vand og Brød. Dette tænker jeg kan være Nok fra mig, og hermed sendes en venlig Hilsen til alle MORGENSTJERNENS Læsere og Redaktør, om ikke at forglemme

CARL J. E. FJELD.

[Ældste Fjeld emigrerede til Utah i 1860 og bosatte sig, strax efter Ankomsten her til, i Lehi, Utah County, hvor han fremdeles bor. RED.]

TEMPELBLOKKEN I SALT LAKE CITY.

Text til det medfølgende Billede.

Den 3die August 1847, faa Dage efter Pionerernes Ankomst til Saltsødalen, begyndte man at opmaale Store Saltsøstad, og Udgangspunktet var Tempelblokken, der blev opmaalt allerførst og indeholder, ligesom de fleste andre Kvarterer eller Blokker i Staden, 10 Akres Land. Den høje Mur, som endnu indeslutter Pladsen, blev bygget i 1854. Indenfor denne ligger Templet, der er under Opførelse, Tabernaklet, Assembly Hall og Begavelseshuset. Dette sidstnævnte, der blev indviet d. 5te Maj 1855, ligger paa Blokkens nordvestlige Hjørne og ses ikke paa Billedet. Den første Bygning, der opførtes paa Tempelblokken, var det gamle Tabernakel, som blev indviet d. 6te April 1852. Det var en af raa Mursten opført Bygning, 126 Fod lang og 64 Fod bred, der kunde rumme omtrent 2500 Mennesker. I 1877 maatte den vige Pladsen for den nuværende Assembly Hall, der opførtes paa det Sted, hvor det gamle Tabernakel stod. Det nærværende store Tabernakel, der er 250 Fod langt og 150 Fod bredt, blev først benyttet til Forsamlingsbrug i 1867. Dets uhyre Tag, der er hvælvet uden en eneste Pille, hviler paa 40 Sandstenssøjler. Det har Siddepladser til 12,000 Personer, men kan rumme omtrent 15,000. Templet er 186 Fod langt fra Øst til Vest og 99 Fod bredt fra Nord til Syd. Grunden til samme blev indviet og Arbejdet paabegyndt d. 14de Februar 1853. Hjørnestenen lagdes under stor Højtidelighed d. 6te April s. A. Murene ere for Nærværende højere end Billedet udviser. Der vil blive tre Taarne paa hver Ende af Bygningen. Stenhuggerarbejdet gaar rask for Haanden, og det antages, at kun faa Aar ville hengaa førend Templet vil blive færdigt og indviet; vi tør ogsaa haabe, at de Hellige da ville blive tilladte at modtage deres Velsignelser og Begavelser indenfor dets Mure i Fred, uforstyrrede af deres Fjender.

Raadhuset, en af Sandsten og Adobis solid opført Bygning, der ogsaa ses paa Billedet, var beliggende paa den modsatte Side af Gaden fra Tempelblokkens sydøstlige Hjørne. Den blev opført i Aarene 1849 og 1850, og benyttedes til Afholdelse af mindre Præstedømsmøder indtil den blev ødelagt ved Branden d. 21de Juni f. A. Murene af denne historiske Bygning staa endnu, men forhaabentlig vil der med det Første blive opført en stor og anseelig Bygning paa Pladsen.

PLANETERNE.

Den nærmeste Planet ved Solen er Merkur, og, ordnet efter deres Afstand fra Centrallegemet, følge dernæst: Venus, Jorden, Mars, Planetoiderne, Jupiter, Saturn, Uranus og Neptun. Planeterne deles enten i de øvre og nedre Planeter, eller i indre, mellemste og ydre Grupper.

Nedre Planeter kaldes de, hvis Baner ligge indenfor Jordens, nemlig Merkur og Venus. Øvre Planeter ere de, hvis Baner omslutte Jordens, nemlig Mars, Planetoiderne, Jupiter, Saturn, Uranus og Neptun.

Til den indre Gruppe høre Merkur, Venus, Jorden og Mars; den mellemste Gruppe bestaar af samtlige Planetoider; den ydre Gruppe indeholder: Jupiter, Saturn, Uranus og Neptun.

Man skjelner mellem de øvre og de nedre Planeter, fordi visse Fænomener finde Sted enten udelukkende ved disse eller ved hine. Indre Konjunktion, Gjennemgang over Solskiven, Morgen- og Aftenstjerne og største Elongation ere Fænomener, som kun finde Sted ved de nederste Planeter.

For at gjøre sig et Begreb om indre Konjunktion tænker man sig, at *S* (Fig. 1) er Solens Plads, *E* Jordens Plads og Cirklen udenom *S* en nedre Planets Bane. Naar nu Planeten, set fra Jorden, staar i samme Retning som Solen, saa befinder den sig enten i *U* (mellem Jorden og Solen), eller i *O* (hinsides Solen); hint kaldes nedre Konjunktion, dette øvre Konjunktion. Ved disse Lejligheder gaar Planeten sædvanligvis forbi Solen ovenfor eller nedenfor Solskiven, og kun i sjældne Tilfælde hænder det, at Planeten ved sin nedre Konjunktion ligesom bevæger sig over Solskiven, eller at Planetens Gjennemgang finder Sted.

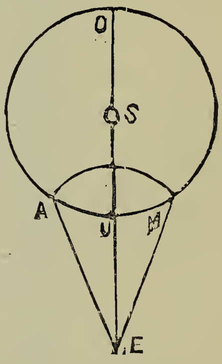

Fig. 1.

De nedre Planeter vise sig aldrig i stor Afstand fra Solen; staar en saadan op før Solen, kaldes den Morgenstjerne, og gaar den ned efter Solen, hedder den Aftenstjerne. Denne Betegnelse anvendes imidlertid fortrinsvis paa Venus. *E* i Fig. 1 er et Punkt i Jordbanen. Betragter man en nedre Planet fra *E*, saa er det klart, at den ikke kan ses i større Afstand fra Solen end Berøringslinien *EA* eller *EM* antyder, og befinder Planeten sig i *A*, saa er den i største østlige Elongation. I første Tilfælde er den Aftenstjerne, i andet Tilfælde Morgenstjerne. Medens Planeten

bevæger sig fra *A* til *M* gjennem *U*, synes dens Bevægelse tilbageløbende

En Planets Bevægelse efter Himmeltegnenes Rækkefølge, altsaa fra Vest til Øst, kaldes retløbende (direkte). Bevægelsen i modsat Retning, altsaa fra Øst til Vest, tilbageløbende (retrograd). Enhver Planetbevægelse vilde, hvis den kunde iagttages fra Solen (heliocentrisk), ske efter Himmeltegnenes Rækkefølge, altsaa retløbende, men betragtet fra Jorden (geocentrisk), kunne Planetbevægelserne i visse Tilfælde være retrograde. Ja, det Tilfælde kan endog indtræffe, at Planeten, paa Grund af Jordens Stilling til den, synes at staa stille, at den er stationær. Dette sidste Tilfælde indtræffer, naar Retningen af Planetens Bevægelse falder sammen med Iagttagerens Synslinie. I Nærheden af Punkterne *A* og *M* er Planeten stationær, den synes at staa stille; ved *A* nærmer den sig Jorden; ved *M* fjærner den sig fra den, i begge Tilfælde næsten i samme Retning som Synslinien. I sin Bevægelse fra *A* til *M* gjennem *U* er Planeten tilbageløbende, den bevæger sig, betragtet fra Jorden, fra Øst til Vest, imod Himmeltegnenes Rækkefølge.

Iblandt de Fænomener, som de øvre Planeter frembyde, er dette, at kun disse komme i Opposition til Solen og i Kvadratur. Man forestille sig nemlig, at *S* er Solens Plads (Fig. 2), Cirklen gjennem *E* Jordbanen, *A O M C* en øvre Planets Bane. Naar Jorden er i *E* og Planeten i *C*, saa er Planeten i Konjunktion, staar Planeten i *O*, saa er den i Opposition til Solen, da Jorden befinder sig mellem Planeten og Solen. Naar Jorden er i *E* og Planeten i *A* eller *M*, saa er Planeten i Kvadratur, ved *A* i østlig, ved *M* i vestlig Kvadratur, og kulminerer i første Tilfælde om Aftenen, i sidste om Morgenen. Disse Konstellationer af Sol og Planeter findes i Reglen angivne i Almanakerne ved særegne Tegn. Planeternes Inddeling i Grupper er begrundet paa virkelige Overensstemmelser mellem Planeter hørende til samme Gruppe, som f. Ex. med Hensyn til Størrelse, Tæthed, Fladtrykthed, Omløbshurtighed og Ækvators Hældning mod Ekliptika. Disse Overensstemmelser erkjendes let af Meddelelserne om de enkelte Planeter.

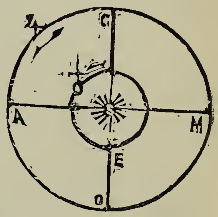

Fig. 2. Jordbanen og Jupiterbanen.

NYHEDER.

Utah. Ved et frygteligt Sneskred ved den nye Emma Mine i Nærheden af Alta d. 7de Febr., bleve 12 Personer dræbte.

Virginia. Ved en Explosion i Pocahontas d. 13de Marts dræbtes 150 Minearbejdere.

Danmark. Biskoppen over Sjællands Stift, Hans Lassen Martensen, døde i Kjøbenhavn d. 3die Febr. Han var født d. 19de Aug. 1808 i Flensborg.

Norge. Storthinget sammentraadte i Kristiania d. 1ste Febr. Minister Selmer er af Rigsretten bleven dømt uværdig sin Post som Minister og Medlem af det kongelige Raad.

Afrika. De britiske Tropper vandt d. 13de Febr. en anden Sejr over de arabiske Oprørere i Nærheden af Suakin, Nedre Nubien.

ÆLDSTE LARS POULSENS DÖD.

Broder Lars Poulsen afgik ved Døden paa sin Bopæl i Ephraim, Sanpete Co., Utah, d. 17de Febr. 1884 efter 7 Ugers Sygeleje.

Den Afdøde var født paa Jegindø, Thisted Amt, Danmark, d. 19de Maj 1819 af formuende Forældre og blev i en Alder af 27 Aar gift med Karen Olsen. Paa Grund af

Sygelighed søgte han Gud i en ung Alder, og var altid af en religiøs Tænkemaade. Om Efteraaret 1851 blev Jegindø besøgt af Ældste A. Andersen fra Fredericia, den første af de Sidste-Dages Helliges Missionærer, som gjæstede Öen; denne kom strax til Poulsens Hus og forblev der om Natten. Næsten ved den allerførste Samtale fik baade Poulsen og Hustru Tro paa Evangeliets Fylde. Andersen holdt en Del Forsamlinger i Poulsens Hus, og da Öen det følgende Foraar blev besøgt af flere Missionærer blev han tilligemed sin Hustru og Svigermoder døbt d. 7de April 1852 af Ældste Chr. Christiansen som de første Frugter af Evangeliets Forkyndelse paa Jegindø. En kort Tid derefter bleve fem eller sex Andre døbte, saa at der var ialt ni Hellige paa Öen. En heftig Forfølgelse opstod, og hele Befolkningen kom i et saadant Røre over „Mormonernes" Fremgang, at Missionærerne, som vovede at besøge Öen en Gang imellem, ligefrem svævede i Livsfare og bleve ikke sjælden mishandlede. Saaledes blev Ældste A. Andersen en Nat overfaldet i Chr. Olsens Hus af en Pøbelhob, der først slog ham paa en brutal Maade, hvorpaa man roede ham ud til en i Nærheden liggende lille Ö kaldet Hensilts Fugleholm, hvor der ingen menneskelig Bolig fandtes, men derimod en stor Mængde Fugle. Der maatte han vandre omkring i flere Timer, indtil det endelig lykkedes ham at finde et Sted, hvor han kunde vade iland til Thyholm. Imidlertid var en nærliggende Herregaards Tjenestefolk blevet underrettet om hans Nærmelse, hvorfor de satte efter ham i et Morads for at ville tilføje ham videre Mishandling, men uagtet han allerede var betydelig medtaget af Kulde og Anstrængelse, løb han bort fra dem og skjulte sig i et Krat. Omsider listede han sig frem fra sit Skjulested og naaede endelig en simpel Hytte, hvor han nød Vederkvægelse og bar Vidnesbyrd om Evangeliet, hvilket havde til Følge, at en ung Pige, som Poulsen senere tog med til Amerika, blev døbt en kort Tid derefter. En anden Gang bleve Brødrene Niels Pedersen og Chr. Villadsen arresterede paa Öen og førte til Nykjøbing paa Mors, den nærmeste Kjøbstad. Her bleve de forhørte og løsladte, hvorpaa de øjeblikkelig rejste tilbage til Jegindø og prædikede igjen. For at forhindre Missionærernes Besøg blev hele Öens Befolkning omsider enig om, at Ingen maatte lade deres Baade blive brugte til at færge dem over Fjorden. Denne Plan lykkedes saa vidt, at i hele to Maaneder var det ikke muligt for nogen Missionær at komme til Jegindø, ikke heller kunde Poulsen og de andre af Öens Hellige komme over til deres Troesfæller paa Salling. Præsten, Skolelæreren og andre indflydelsesrige Mænd paa Öen søgte imidlertid baade ved Trusler og gode Ord at drage de nydøbte Hellige tilbage til Lutheranismen, og det lykkedes dem også at overvinde fire af dem, men Poulsen og Familie forbleve urokkelige i Troen, hvorved næsten alle deres Slægtninge bleve deres bitreste Fjender. Ved en vis Lejlighed blev Poulsen indkaldt for Sognets Forstanderskab for at skulle forklare sin Tro. Han bar da et trofast Vidnesbyrd om Evangeliets Sandhed for dem alle. Hans Ord gjorde et saa alvorligt Indtryk paa Præsten, at denne blev angrebet af en Slags Rørelse i den ene Side, der senere blev Aarsag til hans Død. Skjøndt Missionærerne senere hen kom til at besøge Öen, blev Forfølgelsen tilsidst saa grusom, at Broder Poulsen saa' sig nødsaget til at sælge sin Gaard, der var værd 5000 Rigsdaler, for halv Pris og rejse bort. Den 1ste August 1852 forlod han derfor sin Fødeø som en Flygtning for Evangeliets Skyld tilligemed sin Familie og rejste i aaben Baad omtrent 20 danske Mile ned ad Limfjorden til Aalborg, hvor de indtraf efter en stormfuld Rejse. Paa Grund af Koleraen maatte de tage Ophold i en simpel Hytte udenfor Byen. Hele Familien bestod af Poulsen og Hustru samt hendes Moder og fire Børn. Efter en Tids Forløb aflagde han tilligemed en Broder Jens Pedersen fra Hals et Besøg til Jegindø som Missionær, ved hvilken Lejlighed hans Fader tilbød ham en hel Gaard med fuld Besætning som en Gave, dersom han blot vilde forlade „Mormonismen", bringe sin Familie tilbage og forblive paa Öen, men i Stedet for at modtage dette Tilbud bød han Farvel til sine Slægtninge for sidste Gang, thi i November Maaned s. A. rejste han til Kjøbenhavn og emigrerede til Zion med Forsgrens Kompagni, medtagende en Del Fattige for sine Midler. Paa Rejsen døde hans Konemoder samt Pigen og to Børn. Med Hustru og to Børn ankom han til Utah aldeles blottet for Midler og bosatte sig strax i Ephraim, hvor han boede indtil han døde som en trofast Sidste-Dages Hellig, agtet og elsket af Alle, som kjendte ham.

Vi have til Anmeldelse modtaget et Expl. af „Directory of Ogden City and Weber County", samlet og udgivet af Leo Hæfeli og Frank J. Cannon. Det er et meget anbefalelsesværdigt lille Værk og indeholder mange vigtige historiske Oplysninger samt er en fuldstændig Vejviser for Forretningsverdenen.

☞ Det medfølgende Billede af Jens Hansen bør indbindes med MORGENSTJERNENS 1ste Aargang, paa Side 120, hvor hans Biografi begynder.

// MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"Uagtet han er död, taler han dog."—Parley P. Pratt.

Nr. 7. *Den 1ste April 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 87.)

(1860—Fortsat.)

Den svenske Salmebog.

I den første Halvdel af 1860 blev en Salmebog til Brug for de Hellige i Sverige udgivet paa Svensk. Den udarbejdedes af en Ældste Jonas Engberg under Missionspræsidentens umiddelbare Opsyn og Bestyrelse. Første Udgave, bestaaende af 2000 Expl., indeholdt 126 Salmer. Tre andre Udgaver af Bogen ere siden blevne trykte, nemlig 2den Udgave, bestaaende af 4000 Expl., i 1863 af Jesse N. Smith, 3die Udgave (3000 Expl.) i 1873 af Knud Peterson, og 4de Udgave (3000 Expl.) i 1881 af N. Wilhelmsen. De tre sidste Udgaver indeholder 252 Salmer — dobbelt saa mange som første Udgave.

Ti Missionærers Ankomst.

Den 3die Septbr. ankom følgende Brødre til Kjøbenhavn som Missionærer udsendte fra Zion til de skandinaviske Lande: C. A. Madsen, C. C. N. Dorius, S. Christoffersen, P. Beckstrøm, K. H. Bruun og H. P. Lund. John F. F. Dorius og H. O. Hansen rejste direkte fra England til Norge, hvor de vare kaldede til at virke, og ankom til Kristiania d. 4de Septbr. Ældsterne A. Christensen og H. C. Hansen, der formedelst Mangel paa Midler havde opholdt sig længere paa Rejsen end de Andre, ankom til Kjøbenhavn d. 24de Septbr., efter en ganske eventyrlig Rejse. Alle disse Brødre havde tidligere (førend de emigrerede til Zion) virket som Missionærer i Skandinavien, og deres Tilbagekomst til deres Fødeland som Vidner om Zion hilsedes med Glæde af de Hellige i Missionen.

Besøg af Lyman og Rich.

Den 10de Oktbr. ankom Apostlene Amasa M. Lyman og Charles C. Rich, der præsiderede over den europæiske Mission, til Kjøbenhavn paa et Besøg til Skandinavien. Efter at have overværet Forsamlinger paa Nørrebro og Enighedsværn (Kjøbenhavn) rejste de tilligemed Præsident Van Cott til Kristiania i Norge, hvor Brødrene C. C. N. og J. F. F. Dorius virkede og hvor de overværede Konferencemøde d. 19de og 21de Oktbr. Der fra rejste man til Gøteborg, hvor de

holdt Forsamling, og rejste da til Stockholm. Her overværede de et Konferencemøde d. 28de og kom d. 2den Novbr. tilbage til Kjøbenhavn, hvor de Søndag d. 4de atter talte til en stor Forsamling af Hellige og Fremmede paa Enighedsværn, og begav sig samme Dags Aften paa Tilbagerejsen til England. Disse to Apostles Besøg i Missionen oplivede de Hellige meget. (Se „Skan. Stj.", 10de Aarg., Side 56.)

TIENDENS ANVENDELSE.

Indtil Slutningen af Aaret 1860 blev en Del af den i den europæiske Mission indkomne Tiende anvendt til Missionærernes Ophold, Rejseomkostninger, Grenes og Konferencers Udgifter osv., men ifølge en Skrivelse fra Præsident Brigham Young, dateret Salt Lake City, d. 13de Septbr. 1860, til Præsidenterne Amasa M. Lyman og Charles C. Rich, blev det Ældsterne forbudt at anvende Tienden i nævnte Øjemed. Det hedder i Brevet: „Tienden skal krediteres dem, som betale samme, til den sidste Hvid, og Ældsterne maa ikke elske Penge, men maa paa det Nøjagtigste altid underkaste hver Skilling af Tienden de Instruxer, som udgaa her fra (Zion), og under ingen Omstændigheder benytte den uden saadanne Instruxer. Ældsterne bydes uden Undtagelse at rejse omkring og prædike uden Pung eller Taske, ligesom de Ældste fordum, og skulle derfor i alle Tilfælde underholde sig selv saa vidt muligt og paa ingen som helst Maade være de Hellige eller Guds Værk til Byrde." Denne Skrivelse blev offentliggjort i „Skandinaviens Stjerne" af 1ste Decbr., og den nye Tingenes Orden blev strax indført i den skandinaviske Mission. Fra den Tid af maatte det arbejdende Præstedømme underholde sig selv ved timeligt Arbejde eller ved frivillige Gaver fra de Hellige. De forskjellige Grenes og Konferencers Udgifter maatte bæres paa lignende Maade, hvilket ofte ikke var nogen let Sag, da de allerfleste Hellige vare fattige. Det satte ogsaa Missionærernes Tro alvorligt paa Prøve, og Flere, som ikke havde Tro nok til at rejse omkring uden „Pung og Taske", bleve ifølge deres eget Forlangende løste fra Missionsarbejdet, medens de mere indflydelsesrige og nidkjære Ældster fortsatte deres Virksomhed ligesaa ihærdigt fom tidligere, og Herren aabnede altid Vejen for dem, saa at de yderst sjælden manglede det Nødvendige til deres timelige Ophold. Efter Indførelsen af denne Orden blev det umuligt for Nogen at arbejde uden den rette Aands Indflydelse, thi Brødrene maatte gaa frem paa en saadan Maade, at deres Arbejde kunde forskaffe dem Guds og hans Helliges Yndest. En stor Del af den derefter indkomne Tiende blev anvendt til de Fattiges Udfrielse, medens ligeledes betydelige Summer bleve sendte til Zion og der brugte til Templets Opførelse og andre Ting, som tjente til Rigets Fremme.

KATEKISMUS FOR BØRN.

I Begyndelsen af December Maaned udkom en dansk Oversættelse af John Jaques fortrinlige lille Værk „Katekismus for Børn". Bogen oversattes af Ældste P. O. Thomassen, og det første Oplag bestod af 3000 Expl.; et andet, der ligeledes bestod af 3000 Expl., udgaves af Knud Peterson i 1872. Denne Bog har været brugt betydeligt i de i den skandinaviske Mission oprettede Søndagsskoler for de Helliges Børn.

Aarets Arbejde.

I Aaret 1860 bleve 1107 Personer døbte i den skandinaviske Mission, hvilket var et større Antal end der var bleven døbt i noget foregaaende Aar siden Missionens Begyndelse. Ved Slutningen af Aaret vare 12 Brødre fra Zion beskjæftigede i Evangeliets Tjeneste, foruden et stort Antal andre trofaste og duelige Ældster af Landets egne Sønner.

(Fortsættes paa Side 113.)

JESSE NATHANIEL SMITHS BIOGRAFI.

Jeg er født af gode Forældre d. 2den Decbr. 1834 i Stockholm, St. Lawrence County, New York. Mine Stammeforældre paa Faders Side vare: Silas Smith og Mary Aikins, Asahel Smith og Mary Duty, Samuel Smith og Priscella Gould, Samuel Smith og Rebecca Curtis, og endelig Robert Smith, der tilligemed sin Hustru kom fra England i 1666 og bosatte sig i Topsfield, Massachusetts. (Se Joseph Smiths Levnetsløb, Side 1.) Paa mødrene Siden vare mine Bedsteforældre Nathaniel Aikins og Mary Tupper, hvis Forældre vare Solomon Aikins og Dorcas Whitcomb; deres Forældre kom fra England. Begge mine Bedstefædre deltoge i Revolutionskrigen, og Nathaniel Aikins tjente under General Washingtons umiddelbare Kommando. Asahel Smith var en gudfrygtig Mand, der havde Syner; han profeterede, at Noget skulde udkomme af hans Slægt, som vilde gjøre hans Navn bekjendt med Ære for Efterslægten. Da hans Søn Joseph (Profetens Fader) og Sønnesøn Don Carlos besøgte ham i min Faders Hus kort før sin Død i 1830, medbringende Mormons Bog, og forkyndte ham Evangeliets Fylde, modtog han Vidnesbyrdet med Glæde og bemærkede, at han altid havde ventet, at det sande Evangelium vilde fremkomme i sin Tid. Han døde faa Dage derefter, 86 Aar gammel. Hans Hustru flyttede til Kirtland med min Fader i 1836, og døde strax efter sin Ankomst der til i en Alder af 93 Aar. Paa Grund af hendes Alderdomssvaghed blev hun ikke døbt, uagtet hun troede.

Min Fader Silas troede Evangeliet i næsten fem Aar førend han blev et Medlem af Kirken, men formedelst den Modstand, som Moder samt hans ældre Børn og andre Slægtninge udviste, opsatte han sin Daab indtil om Sommeren 1835, da han blev døbt af Hyrum Smith. Ved Familiens Flytning til Kirtland var Moder et Medlem af Presbyterianernes Samfund, men blev døbt af Hyrum Smith d. 18de Juli 1837.

Den 13de April 1838 forlod min Fader Kirtland med sin Familie for at rejse til Far West, Missouri, men tog midlertidigt Ophold i Nærheden af Mount Vernon, Knox Co., Ohio. Om Efteraaret fortsattes Rejsen, men ved Ankomsten til Huntsville, Missouri, mødte vi en Mand, der havde en Gjenpart af Guvernør Boggs' Udryddelsesordre, som han læste for os. Den lød paa, at alle „Mormonerne" i Far West skulde forlade Staten, og at Alle, som vare paa Vejen der til, skulde vende tilbage under Dødsstraf. Nogle, som alligevel fortsatte Rejsen, bleve fratagne deres Kjørebefordringer og piskede med Valdnødstokke. Da vi efter et Par Dages

Ophold erfarede, at en Pøbelhob beredte sig til at angribe os, vendte vi om og bleve snart indhentede af Andre, der i Lighed med os selv flygtede for deres Liv.

En Mand ved Navn Isaac Russell, der gjorde Fordring paa at have Myndighed fra Kirkens Authoriteter i Far West, samlede et betydeligt Antal af disse Flygtninge omkring sig, og bosatte dem paa Mississippi-Flodens vestre Bred i Staten Missouri, hvor de byggede Træhytter og gjorde Forberedelser for Vinteren. Da vi ikke kunde faa vort Korn malet, maatte vi i flere Uger opholde Livet ved hovedsagelig at spise kogt Majs. Paa dette Sted døde min sex Aar gamle Broder John Aikins Smith formedelst Udsættelse for Slud og Kulde. Vi opdagede imidlertid, at Russell handlede uden retmæssig Myndighed, hvorfor Lejren opbrødes i Februar 1839 og satte over Floden. I Pittsfield, Illinois, hvor vi gjorde Ophold, tilbød en vis Thomas Edwards Brødrene Jorder paa billige Vilkaar, hvorfor de besluttede at nedsætte sig der foreløbigt. Da Andre forenede sig med os blev en Gren af Kirken organiseret dersteds. En kort Tid derefter overværede Fader en Konference i Commerce (senere Nauvoo), Hancock County, Illinois, hvor han traf sammen med Profeten Joseph og mange andre af de Hellige. Han vendte tilbage med den Bestemmelse at ville flytte sin Familie til Nauvoo, men blev syg og døde d. 13de Septbr. 1839, næsten 60 Aar gammel. Han havde været ordineret til Ældste og senere til Højpræst.

Efter Faders Død flyttede Moder til Nauvoo, hvor vi bleve venligt modtagne af vore Slægtninge, og Moder, som var Lærerinde, aabnede strax en Skole, hvorved ogsaa jeg fik en Del Undervisning; hun belærte mig ligeledes om Evangeliets Principer samt om at øve Tro paa Gud og bede til ham. Den 13de August 1843 blev jeg døbt af John Smith, som ogsaa gav mig Haandspaalæggelse. Jeg var i Nauvoo da Joseph og Hyrum rejste til Carthage, hørte Guvernør Fords Tale til Folket i Nauvoo paa hin skjæbnesvangre Dag, da Profeten og hans Broder bleve myrdede, samt saa' Martyrernes Lig efter at de vare henklædte til Begravelse.

I Februar 1846 begyndte den store Udvandring, idet Kirkens Ledere droge vestpaa, ledsagede af saadanne af de Hellige, som kunde udruste sig selv for Rejsen. Moder tilbragte Sommeren tilligemed sine Børn omtrent sex Mile vest for Nauvoo i Lee County, Iowa. Medens vi opholdt os dersteds angreb Pøbelen de sidste Hellige i Nauvoo og drev dem over Floden. Kirkens Kjørebefordringer, som kom fra Council Bluffs for at hente dem, medtog ogsaa Moders Familie. Vi ankom til Winter Quarters (senere Florence) d. 30te Novbr. 1846, og i Vinterens Løb gjorde jeg en Tur til Missouri efter Korn.

Førend Græsset spirede om Foraaret var jeg i flere Uger beskjæftiget med at nedhugge Ælmetræer, saa at Kvæget kunde friste Livet ved at æde Knopperne. Pionererne tiltraadte Rejsen mod Vest i April 1847, og i Juni Maaned bleve de efterfølgende Kompagnier organiserede i Nærheden af Elk Horn Floden, hvor Jacob Wetherby blev dræbt af Indianerne. Vi rejste i flere Kompagnier med 50 Vogne i hvert. Perregrine Sessions var Kaptejn for vort Kompagni, der egentlig var kjendt under Navn af Parleys Lejr. Jeg kjørte Onkel John Smiths Oxebefordring. Interessen blev stor iblandt os, da vi

naaede Bøffellandet, og en Dag maatte vort Tog vente over en Time, medens en stor Bøffelhjord passerede over Vejen foran os. Vi fulgte i Pionerernes Spor langs Platte-Flodens nordre Bred. I Black Hills mødte vi nogle Brødre, som havde været Medlemmer af Mormonbatallionen og nu vendte tilbage til deres Familier. Efter at vi vare gaaede gjennem South Pass mødte vi Pionererne ved Little Sandy paa deres Tilbagerejse til Winter Quarters. En Forsamling blev afholdt, og oplivende Beretninger givne om Dalen og omliggende Egne. John Smith blev foreslaaet til Præsident for Staven, som skulde oprettes dersteds; ligeledes blev det nævnt, hvem der skulde være Medlemmer af Højraadet. Willard Richards erklærede, at de havde fundet Stedet, hvor de Hellige skulde samles, at de havde opmaalt en Stad og givet den Navnet Great Salt Lake City (Store Saltsøstad). Pionererne tøvede hos os en Dag.

Den 25de Septbr. (1847) ankom vi til Dalen, hvor vi fandt en Afdeling af Mormonbatallionen, som havde overvintret i Pueblo; ligeledes nogle faa Hellige fra Staten Mississippi, som havde forenet sig med ovennævnte Afdeling Soldater ved Arkansas-Floden. Settlementet bestod af et Fort, bygget af Adobis, som omsluttede 10 Akres Land. Der fandtes en Port paa hver af Fortets fire Sider, men ellers ingen andre Aabninger end Skydehuller. Fortet blev senere udvidet med 10 Akres Land mod Syd og ligeledes 10 Akres mod Nord; Husene vendte Facaden til de saaledes dannede Firkanter.

Det blev snart indlysende, at der vilde blive stor Mangel paa Fødemidler førend man kunde gjøre sig Haab om nogen Høst, og næsten Alle maatte derfor leve paa knappe Rationer; dette var i Særdeleshed Tilfældet i vor lille Familie, da vi ikke fik halv saa megen Føde som vor Natur krævede. Der fandtes kun meget faa Køer hos os, og da de fleste af disse havde hjulpet til at trække Vogne over Sletterne, gave de os kun meget liden Mælk. Heldigvis var Vinteren 1847—48 særdeles mild, og Arbejdsoxerne fandt Græs nok ude. Vore Huse bestod hovedsagelig af Træhytter uden Gulv; Tagene vare flade og bestod af runde Træstykker og Jord. En stor Mark blev indhegnet og Sæd udsaaet. Det første Forsøg paa at vande Jorderne mislykkedes, men ved Øvelse gik det omsider ganske heldigt. Derefter kom de bekjendte „Crickets", som begyndte at opæde Afgrøden, og uden Tvivl vilde de have ødelagt det Hele, hvis ikke store Flokke af smukke Maager vare komme fra hinsides Saltsøen og slugt dem.

De første Møller i Dalen vare af den simpleste Slags og manglede Sigtemaskinerier; da Hveden desuden var fuld af Brand, blev Melet alt andet end godt. Meget af Majsen var frossen og Melet daarligt i Forhold. Kun ganske ubetydeligt Grøntsager kunde erholdes, og at faa Kartofler hørte næsten til Umulighederne, paa Grund af det Vanskelige i at erholde Sæd. Frugt var ukjendt hos os, med Undtagelse af Rønnebær, som vi undertiden kjøbte af Indianerne. Flæsk havde man ikke i nogen Slags Skikkelse, og kun meget lidt andet Kjød. Man fangede nok lidt Fisk i Utah-Søen, men det var langt fra tilstrækkeligt til at tilfredsstille Mangelen.

Saa lille var det tilsyneladende Forraad af Tømmer i Bjærgene, at Ingen blev tilladt at nedhugge noget

grønt Træ, medmindre den største Nødvendighed fordrede det, men med Præsident Youngs Ankomst til Dalen om Efteraaret 1848 skete en Forandring i denne Henseende. Han hævede Forbudet mod Tømmerhugningen, idet han erklærede, at der vilde blive mere end nok til Alle — en Forudsigelse, som den Gang syntes højst urimelig. Han profeterede ogsaa, at de saa forhadte „Crickets" vilde om faa Aars Forløb aldeles forsvinde, saa at der næppe skulde blive et Exemplar af dem tilbage. Jeg kan bevidne Sandheden af hans Ord, uagtet en saadan Profeties Opfyldelse den Gang stred mod al menneskelig Sandsynlighed.

Kirken blev nu mere fuldstændig organiseret og Udsigterne for Fremtiden lysere. Tilladelse blev givet Folket til at forlade Fortet, og man begyndte at bygge paa Bylodderne. Brownsville (det nuværende Ogden) og Provo anlagdes, og Jordbrugerne begyndte at sprede sig. Min Broder Silas og jeg prøvede vor Lykke der, hvor Davis County senere blev organiseret.

Den 6te Juli 1851 blev jeg ordineret til en Ældste af Patriark John Smith, og det følgende Efteraar blev jeg tilligemed min Broder kaldet af Præsident Young til at gaa til Parowan for at være Nybyggerne dersteds behjælpelig med Landets Opdyrkning. I Maj Maaned 1852 ægtede jeg Emma S. West. I 1853 udbrød en Indianerkrig, og vort Settlement var under Belejringstilstand i flere Maaneder; jeg deltog selvfølgelig tilligemed andre Borgere i Krigens Besværligheder. I Begyndelsen af Marts 1854 modtog jeg mine Begavelser i Salt Lake City, og d. 12te s. M. blev jeg ordineret til en af de Halvfjerds af Joseph Young; jeg fik Plads i det 9de Kvorum. Omtrent samtidig udnævnte Utahs Legislatur mig til Distriktsadvokat, og jeg gjorde samtidig Tjeneste som County Skriver for Iron County. Om Vinteren 1854—55 holdt jeg Skole. Det følgende Foraar organiserede Præsident Young en Stav af Zion i Parowan med John C. L. Smith som Præsident og James H. Martineau og jeg som Raadgivere. Ved August-Valget blev jeg udkaaret til Repræsentant i den lovgivende Forsamling, som sammentraadte i Fillmore. Samme Aar blev min Afgrøde aldeles ødelagt af Græshopper. Da Præsident John C. L. Smith var afgaaet ved Døden, blev Staven omorganiseret af Apostel Geo. A. Smith med Wm. H. Dame som Præsident og Calvin C. Pendleton og jeg som Raadgivere. Jeg blev ogsaa beskikket til at præsidere over Højpræsterne i Parowan.

I Begyndelsen af 1856, medens jeg opholdt mig i Salt Lake City, udbrød en anden Krig med Utah-Indianerne. Præsident Young gav Ordre til at opbryde alle mindre Nybygder i det sydlige Utah og lade sammes Indbyggere slutte sig til de større Settlementer. Jeg var hans Sendebud ved denne Lejlighed, og kom hjem efter en meget kold og farlig Rejse, under hvilken Rygtet havde ladet mig dræbe af Indianerne.

Den følgende Vinter holdt jeg atter Skole og udførte Missionsarbejde i Settlementerne. Jeg var behjælpelig ved Flytningen af det offentlige Maskinværksted fra Salt Lake City til Parowan, da den saakaldte Flytning paa Grund af Soldaternes Ankomst fandt Sted i 1858. Fra d. 21de Maj 1858 til Selskabet kom tilbage var jeg med White Mountain Expeditionen, og ved en vis Lejlighed var jeg stedt i stor Livsfare,

idet jeg og en Kammerat blev omringet af 16 Indianere, der vilde plyndre os. Vi viste imidlertid Tegn til at ville slaas, hvilket blev vor Frelse. Ifølge Beskikkelse undersøgte jeg de øvre Dale, som findes ved Sevier-Flodens og Rio Virgins Udspring og indgav en Rapport desangaaende til Kirkens Historieskriver. I Febr. 1859 blev jeg valgt til Borgmester i Parowan og det følgende Foraar hjalp jeg til med Anlæggelsen af Minersville i Beaver County.

Medens jeg d. 12te Septbr. 1860 var beskjæftiget med Høstarbejde i Minersville Marker modtog jeg et Brev fra Geo. A. Smith, der underrettede mig om, at jeg var kaldet til at gaa paa en Mission til Europa, og at Missionærerne skulde forlade Salt Lake City d. 25de s. M. I en Hast ordnede jeg mine Affærer og begav mig den følgende Dags Morgen paa Vejen til Parowan. Jeg overlod mine Forretninger i min Broders Hænder og forlod Hjemmet d. 17de. Ved Ankomsten til Salt Lake City blev jeg underrettet om, at min Arbejdsmark skulde være Skandinavien. Efter at have modtaget min Beskikkelse og Velsignelser rejste jeg over Sletterne tilligemed 50 andre Ældster, som skulde paa Mission til forskjellige Dele af Verden. Iblandt disse vare Apostlene Orson Pratt, Erastus Snow og Geo. Q. Cannon. Vi ankom til Florence efter en stræng Rejse, der varede i 40 Dage. Der solgte vi vore Kjørebefordringer og toge med den sidste Dampbaad, som gik ned ad Missouri-Floden dette Aar, til St. Joseph, hvor fra vi rejste med Jærnbanen til New York. Efter at have besøgt nogle Slægtninge paa Vejen, afrejste jeg tilligemed 14 andre Ældster fra New York d. 1ste Decbr. med Dampskibet „City of Baltimore“ som Mellemdækspassagerer, og efter 12 Dages stormfuld Rejse ankom vi til Liverpool, hvor vi meldte os hos Præsidenterne Lyman og Rich. Da jeg ikke ønskede at forlade England førend Præsident Cannon ankom, gjorde jeg en Tur ind i Landet, hvor Joseph F. og S. H. B. Smith arbejdede som Missionærer. Hos det amerikanske Gesandtskab i London erholdt jeg Rejsepas, og da jeg ligeledes var forsynet med min Beskikkelse fra Præsidentskabet i Liverpool til at skulle arbejde i den skandinaviske Mission, afsejlede jeg fra London d. 1ste Jan. 1861 i Selskab med W. W. Cluff og J. P. R. Johansen. Sørejsen gjaldt Rotterdam, den nordligste Havn paa Kontinentet, som den Gang var fri for Is. Formedelst det daarlige Vejr varede det fire Dage førend vi kom over, og saa løb Damperen paa Grund i Mundingen af Floden Meuse (Maas), uagtet en ombordværende Lods havde Skibet under sin Kommando hele Tiden. Eftersom vi havde betalt Rejsen 20 Mile længere, ventede vi paa Højvande, men da der ingen Udsigter vare for Skibet at komme flot saa snart, gik vi iland med Baaden, som skulde hente Proviant. Vi ankom til Brielle, en befæstet Stad i Holland, fra Landsiden. Her talte Folket Fransk, og vi havde en Del Besvær med at gjøre os forstaaelige for Indbyggerne. I det frygtelig kolde Vejr satte vi over Rhinens Flodmundinger i en Isbaad. Paa den nordre Side af nævnte Flod var Tysk (egentlig Hollandsk) Landets Hovedsprog. Vi lejede en Karet og kjørte til Leyden ad en meget smal Vej, der var omtrent 10 Fod højere end det omliggende flade Land og bevoxet paa begge Sider med Træer. I Leyden

(Fortsættes paa Side 105.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 1ste April 1884.

BOGTRYKKER F. E. BORDING.

Den 3die Februar sidstleden døde Hr. Bogtrykker F. E. Bording paa sin Bopæl i Kjøbenhavn, Danmark, i en Alder af 66 Aar. Siden 1850, da Erastus Snow og hans Medbrødre først stiftede Bekjendtskab med den Afdøde, har han, paa nogle enkelte Undtagelser nær, trykt alle de Bøger og Skrifter, som have været udgivne af de Sidste-Dages Hellige i Skandinavien, og de forskjellige Missionspræsidenter, som have gjort Forretning med ham, give ham alle det Vidnesbyrd, at han var en særdeles behagelig Mand at omgaas med, samt at han gjorde sit Arbejde godt og samvittighedsfuldt. Under vor Missionsvirksomhed i Kjøbenhavn for noget over to Aar siden gav han os en Afskrift af den Del af sine Regnskabsbøger, som vedgik hans Arbejde for Kirken, hvoraf fremgik, at han indtil d. 30te Juni 1881 havde trykt omtrent 1,840,750 Bøger og Skrifter paa Dansk og 275,600 ditto paa Svensk — ialt 2,122,350, for hvilket han havde modtaget i Betaling omtrent 100,000 Kroner. Dette var iberegnet de udgivne Tidsskrifter, ,,Skandinaviens Stjerne'', ,,Nordstjernan'' og ,,Ungdommens Raadgiver''. Naar man nu tillægger, hvad der sandsynligvis har været trykt siden Juli 1881 kan man med et rundt Tal anslaa, at Hr. Bording i sin Levetid har leveret omtrent 2¼ Millioner Bøger og Skrifter til Missionskontoret i Kjøbenhavn, hvilket samtidig kan give Læseren et Begreb om, hvad vore Missionærer i Skandinavien have udført med Hensyn til at sprede det trykte Ord iblandt Folket, thi næsten alle disse Bøger og Skrifter, der handle om Evangeliets Principer, ere blevne solgte eller bortgivne til Folket i de tre nordiske Riger. Hvem er der, som har gjort mere for deres Læres Udbredelse, og hvilket Samfund lægger større Iver og Oprigtighed for Dagen end de Sidste-Dages Hellige?

Til nærmere Oplysning hidsættes Følgende:

Bøger og Skrifter trykte hos Hr. F. E. Bording fra Septbr. 1850 til Juni 1881.

DANSKE:

Mormons Bog	8,000	Expl.
Pagtens Bog	6,800	–
En Advarsels Røst . .	7,000	–
Salmebog	28,500	–
Evang. sande Grunds. .	5,000	–
Katekismus for Børn . .	6,000	–
Engelsk Læsebog . .	3,000	–
Det celestiale Ægteskab	3,000	–
Smaaskrifter, omt. .	436,700	–
,,Skan. Stjerne'' .	1,312,750	–
,,Ungd. Raadgiver'' .	24,000	–
	1,840,750	Expl.

SVENSKE:

Mormons Bok	3,000	Expl.
En Varnande Röst . .	5,500	–
En Röst fran Landet Zion	7,000	–
Evang. sanna Grunds. .	2,000	–
Kateches för Barn . .	3,000	–
Sangböcker	12,000	–
Smaaskrifter, omtrent	137,100	–
,,Nordstjernan'', omt.	106,000	–
	275,600	Expl.

JESSE NATHANIEL SMITHS BIOGRAFI.

(Fortsat fra Side 103.)

naaede vi Jærnbanen. Kulden var saa stræng, at Togene gik meget uregelmæssigt, og paa et Sted maatte vi vente i hele otte Timer paa Togets Afgang. Vi frøs en hel Del og manglede passende Forplejning, da vi nemlig rejste i 3die Klasses Vogne formedelst Mangel paa Penge. Om Aftenen d. 11te Jan. 1861 ankom vi til Kjøbenhavn og meldte os strax til Præsident John Van Cott. Jeg blev først udsendt til at rejse sammen med O. N. Liljenqvist, som var omrejsende Ældste i hele Missionen; siden blev jeg beskikket til at arbejde i C. A. Madsens Pastorat, der bestod af Aalborg og Vendsyssels Konferencer. Jeg blev meget venligt og kjærlighedsfuldt behandlet af Alle, som jeg kom i Berørelse med, dog i Særdeleshed af Ældste Anthon H. Lund, som hjalp mig i mine Bestræbelser for at lære det danske Sprog. Jeg forblev i denne Egn i omtrent tre Maaneder, og stiftede behageligt Bekjendtskab med mange Hellige. Derefter tilbragte jeg en Tid i Broder K. H. Bruuns Pastorat, der bestod af Fredericia og Fyens Konferencer. Medens jeg arbejdede dersteds foer Nyhederne om Expeditionen mod Morrisiterne over Landet, hvilket foraarsagede betydeligt Frafald iblandt de danske Hellige.

Jeg havde visselig stor Glæde under mit Arbejde iblandt Folket, og det var med taknemmelige Følelser, at jeg kom til Kundskab om, at min Nærværelse gav de lokale Ældster forøget Styrke og Trøst til de Hellige.

JESSE N. SMITH.

Hele syv Maaneder hengik, efter at jeg havde forladt Hjemmet, inden jeg modtog noget Brev fra min Familie, der syntes at tro, at jeg var rejst saa langt bort, at det ikke nyttede at skrive til mig.

At Rigdom og Fattigdom skulde dele Danmarks Indvaanere i to særskilte Klasser, var jeg forberedt paa; men den ejendommelige Klasseforskjel, som existerer mellem Borgerne, der bebo Kjøbstæderne, og Bønderne paa Landet, forekom mig mere besynderlig. Borgerne vare fulde af Stolthed og Vantro, skjøndt overordentlig høflige; Bønderne vare et enfoldigt, gudfrygtigt Folk, som forstod den hellige Skrift og troede den. Jeg behøver næppe at tilføje, at 99 Hundrededele af dem, som annammede vort Vidnesbyrd, tilhørte Bondestanden.

Da jeg ved Juletid 1861 befandt mig i Aarhus Konference, over hvilken Ældste P. C. Geertsen præsiderede, blev jeg af Præsident Van Cott kaldet til Missionskontoret i Kjøbenhavn. Jeg gjorde her Studeringen af det danske Sprog til min særlige Opgave og ledsagede Van Cott

paa sine Rejser i Emigrationens Interesser samt overværede regelmæssigt vore Forsamlinger i Kjøbenhavn, hvor der ofte vare 400 Personer tilstede.

Søndag d. 16de Marts 1862 forklarede Præsident Van Cott i et Konferencemøde, der overværedes af næsten 1000 Hellige, at jeg var bleven beskikket af Præsident Young til at skulle være hans (Van Cotts) Eftertræder; dette vandt Forsamlingens Bifald, da et enstemmigt Votum blev givet. Paa den Tid fandtes der 5157 Embedsmænd og Medlemmer i Missionen, indbefattende 9 Ældster fra Zion. Næsten Alle, som havde Midler dertil, vare emigrerede. W. W. Cluff og H. P. Lund bleve beskikkede til omrejsende Ældster i Missionen. I Løbet af Sommeren bleve vi besøgte af Præsident Cannon og Hustru, samt Ældsterne Joseph F. og S. H. B. Smith, ledsaget af Patriark John Smith, der kom for at arbejde i Missionen. I Selskab med disse Brødre overværede jeg Konferencemøder i Aalborg, Aarhus og Kjøbenhavn. Jeg ledsagede ogsaa Præsident Cannon og Hustru paa en Tur gjennem Tyskland, Holland og Svejts. Ved min Tilbagekomst fandt jeg, at der under min Fraværelse havde været en Del Pøbelopløb ved Forsamlingerne i Kjøbenhavn.

I Aaret 1862 emigrerede 1177 Medlemmer af Kirken, indbefattende 8 Ældster fra Zion, foruden Børn under 8 Aars Alderen, men vore Arbejdskræfter bleve atter styrkede ved Ankomsten af 4 Ældster fra Dalene i Septbr. Maaned.

Ved Hjælp af Ældste Jonas Engberg reviderede jeg den svenske Salmebog og lod en ny Udgave udgaa fra Trykken. Ligeledes reviderede jeg den danske Lærdommens og Pagtens Bog og lod trykke en ny Udgave af samme. „Skandinaviens Stjerne“, for hvilken Ældste P. O. Thomassen var Oversætter, havde den Gang omtrent 2400 Abonnenter.

I 1863 udvandrede over 1000 Medlemmer af Kirken foruden Børn. Hele Grenen i Hamborg emigrerede for Kirkens Midler, og jeg ledsagede Udvandrerne til Liverpool.

I Selskab med W. W. Cluff besøgte jeg de Hellige i Norge, hvor Ældsterne C. C. N. og J. F. F. Dorius præsiderede over Konferencen. Følgende Raad, som Geo. A. Smith gav mig i et Brev, fandt jeg meget nyttigt: „Hold korte Taler og korte Bønner; vær fuld af Bønnens Aand naar Du prædiker, saa vil Du altid have Held med Dig.“

Jeg arbejdede for Alvor paa at faa det arbejdende Præstedømme i Missionen til at afholde sig fra Nydelsen af stærke Drikke og Tobak. Brugen af Tobak var i Særdeleshed fremherskende i Landet. Jeg var ogsaa meget heldig med at indkassere Arv og andre Midler for Personer i Utah, fra hvem jeg havde Fuldmagt. Da vor Sag blev angrebet paa en haanlig Maade af en anonym Korrespondent i Stadens Dagblade, lod jeg indrykke flere Forsvarsskrivelser, fremsættende vor Side af Sagen. Undertiden blev jeg forfulgt paa Gaderne af Drenge, som raabte efter mig og skrege: „Mormonpræsten“.

Ældsterne C. W. West og Brigham Young jun. besøgte Kjøbenhavn om Sommeren 1863, og i August Maaned s. A., da Præsident Geo. Q. Cannon atter aflagde os et Besøg, ledsagede jeg ham til Sverige og Norge. Ved vor Tilbagekomst afholdtes et Generalraad i Kjøbenhavn.

Jeg underhandlede med flere Skibsredere om at føre vore Emigranter til England; og det lykkedes mig

tilsidst, med Morris og Ko., at slutte en bedre Akkort end der nogensinde tidligere var bleven gjort. Ældste Carl Larsen oversatte for Stjernen efter at P. O. Thomassen var emigreret i April 1863; senere kom Broder Mons Peterson over fra Norge og arbejdede paa Kontoret. I August Maaned ankom ogsaa fire unge Ældster fra Zion. Paa Grund af Medlemmernes Aftagende i Antal paa forskjellige Steder fandt vi det raadeligt at reducere de danske Konferencer fra 9 til 6.

Staden Kjøbenhavn beviste mig gjennem dens bemyndigede Embedsmænd den Ære at give mig Stemmeret, et Privilegium, som jeg ikke havde eftertragtet. Skjøndt Staden paa den Tid talte over 150,000 Indbyggere, var der kun 9138 stemmeberettigede Borgere. Denne Ret ordnedes formodentlig efter Ejendomsbesiddelsen, og Aarsagen, hvorfor man gav mig Stemmeret, var sandsynligvis den, at jeg betalte Skat af noget Kirken tilhørende Ejendom. Jeg stemmede imidlertid ikke.

I Begyndelsen af 1864 udbrød der Krig mellem Danmark og Preussen angaaende Slesvig-Holstein Spørgsmaalet. Flere af vore unge Ældster maatte paa Grund heraf give Afkald paa Evangeliets Tjeneste og gaa i Kongens. Jeg hjalp dog flere af de Værnepligtige til at emigrere førend de bleve indkaldede. Krigen gjorde den almindelige Rejserute over Kiel og Hamborg umulig, hvorfor vi i 1864 sendte vore Emigranter *via* Lübeck til Hamborg, efter atter at have sluttet Akkort med Morris og Ko. om at befordre dem. 601 Medlemmer foruden Børn emigrerede dette Aar, og dog var der ifølge Rapporterne 5454 Medlemmer tilbage i Missionen, hvilket udviste, at Tilgangen ved Daab holdt Skridt med Emigrationen.

Præsident Cannon underrettede mig om ved Brev, at jeg ved min Hjemrejse skulde overlevere Missionen til Samuel L. Sprague, hvilket jeg derfor gjorde. Ældste Thomas Taylor blev sendt over fra England for at være mig behjælpelig med Emigrationen. Da jeg modtog Missionen var der en Underbalance af 874 Rigsdaler, men ved Indtægterne fra Salget af Bøger og Skrifter blev jeg i Stand til at betale denne Gjæld og overlade Missionen gjældfri til min Eftertræder.

Den 13de April 1864 forlod jeg Kjøbenhavn med Aarets sidste Emigrantselskab, for at rejse hjem, men da jeg under Opholdet i Liverpool modtog Brev angaaende visse Overtrædelser, sendte Præsident Cannon mig tilbage til Danmark for at underrette Brødrene om det Forefaldne og lade dem undersøge, hvor vidt det Onde havde spredt sig. Ældste John W. Young ledsagede mig paa denne Tur. Jeg forlod atter Kjøbenhavn d. 24de Maj og gjorde derefter i Selskab med Geo. Q. Cannon, John W. Young, W. W. Riter og John Sharp jun. en Lysttur gjennem Holland, Tyskland, Svejts og Frankrig.

Efter Tilbagekomsten til Liverpool begav jeg mig strax paa Hjemrejsen, idet jeg sejlede over Atlanterhavet med Dampskibet „Australasian". I Wyoming hjalp jeg Brødrene med at udruste Aarets sidste Vogntog; selv rejste jeg over Sletterne i Joseph W. Youngs Kompagni. Indianerne vare fjendtlige dette Aar, og vi saa' flere Steder, hvor de havde angrebet Rejsende og brændt Stationerne. Ved Ankomsten til Salt Lake City afgav jeg en Beretning om min Mission til Præsidentskabet, og ankom til mit

Hjem i Parowan d. 22de Oktbr. 1864. Jeg fandt min Familie i stor Fattigdom. Brugen af Alt hvad jeg ejede havde næppe kunnet forskaffe dem Opholdet, men jeg lejede senere en Landejendom og avlede godt.

Af de offentlige Stillinger, som jeg indehavde i de følgende Aar, vil jeg nævne, at jeg blev valgt til Regiments-Adjutant for Iron Militærdistrikt samt fungerede som Countyskriver, og i Januar 1866 blev jeg valgt til Dommer i Countiet. I dette Aar havde vi atter Krig med Utah-Indianerne. Sevier Landet, indbefattende hele Egnen syd for Gunnison, blev organiseret til Piute Militærdistrikt, for hvilket jeg udnævntes til Oberst, og det blev min Pligt at organisere sammes Milits, hvilket jeg gjorde og indgav Rapport desangaaende til Hovedkvarteret i Salt Lake City. I Aarets Løb deltog jeg i sex Krigsexpeditioner, for hvilke jeg udrustede mig selv med Hest, Vaaben og andet Udstyr, uden nogensinde at erholde den mindste Betaling derfor. Det følgende Foraar bleve de sidste Settlementer i Piute Militærdistrikt forladte af Indbyggerne.

I 1868 forlod jeg Hjemmet for at gjøre en anden Missionstur til Skandinavien og blev i Salt Lake City beskikket til at skulle præsidere over den skandinaviske Mission. Jeg rejste i Forening med Albert Carrington med Postvogn fra Salt Lake City til Laramie, hvor fra vi rejste med Jærnbane til New York. Efter en usædvanlig heldig Sørejse ankom vi til Liverpool, hvor vi traf Præsident F. D. Richards, Ældste C. Widerborg og Andre. Et Raad blev afholdt, og under Drøftelsen af Emigrationsspørgsmaalet udtalte jeg den Mening, at vi ikke burde sende flere af vore Emigranter over Havet med Sejlskibe, men udelukkende befordre dem med Dampskibe, hvorved Dødeligheden som Følge af smitsom Sygdom, Søsyge og andre Lidelser kunne forventes at ville ophøre. Fra Liverpool rejste jeg *via* London, Hamborg, Kiel og Korsøer til Kjøbenhavn, hvor jeg ankom d. 19de Septbr. Jeg blev venligt modtaget af C. D. Fjeldsted, der var omrejsende Ældste i Missionen, samt af andre Bekjendte og Venner. Rapporterne udviste, at der nu fandtes 12 Ældster fra Zion og 4808 Medlemmer af Kirken i Missionen, over hvilken jeg derefter præsiderede i to Aar. I dette Tidsrum gjorde Værket god Fremgang. Mange bleve døbte, og næsten 1100 Medlemmer emigrerede til Zion foruden Børn. Jeg indførte Kvartalsopgjørelse med alle Bogagenter og foretog adskillige andre Forandringer i Missionens Anliggender. Broder J. S. Peterson arbejdede paa Kontoret og Ældste Carl Larsen hjalp til med Emigrationsvæsenet. C. D. Fjeldsted blev Præsident for Konferencen i Norge, og Lauritz Larsen var omrejsende Ældste i hele Missionen. Præsident Carrington og Ældste L. W. Shurtliff besøgte Skandinavien om Foraaret 1870, og jeg ledsagede dem paa et Besøg til de vigtigste Konferencer.

Den 21de Juni s. A. ankom Ældste W. W. Cluff for at blive min Afløser, og jeg overleverede ham Missionen uden Gjæld, uagtet der ved min Ankomst var 1343 Rigsdaler Underbalance. Den 15de Juli forlod jeg Kjøbenhavn tilligemed 9 andre Ældster og et Selskab Emigranter, for hvilket jeg var Leder. Vi rejste over Havet med Dampskibet „Minnesota" og havde en behagelig Rejse baade over Land og Vand. Da vi nærmede

os Salt Lake City mødte vi det Første Præsidentskab, den præsiderende Biskop og andre fremragende Borgere, som kom ud for at byde os velkommen og ledsage os ind i Staden. Jeg gav en Beretning om min Mission i det gamle Tabernakel, hvor jeg talte i baade det engelske og danske Sprog.

En kort Tid efter min Hjemkomst ledsagede jeg, ifølge Indbydelse, Præsident Young paa en Undersøgelsesexpedition til Pahreah-Floden. Jeg gjorde senere Tjeneste som Countyskriver og Fredsdommer, organiserede en Forening for Kreaturtillæg og gjorde i Selskab med Erastus Snow og Andre en Undersøgelsestur gjennem Territoriet Arizona.

Da jeg blev kaldet til at præsidere over Øst Arizona Stav af Zion, flyttede jeg en Del af min Familie til Snowflake, Apache County, hvor jeg sikrede mig Agerdyrkningsland. Jeg var behjælpelig med Stavens Organisation, og Lorenzo H. Hatch og Oscar Mann beskikkedes til mine Raadgivere. Jeg vendte tilbage til Utah og var Medlem af Utahs lovgivende Forsamling om Vinteren 1882, efter hvilket jeg solgte min Ejendom i Parowan og flyttede til Arizona. Ved min Ankomst her til var der en saadan Mangel paa Levnetsmidler, at jeg fandt det nødvendigt at tage Akkort paa et Stykke Jordarbejde paa Atlantik og Pacifik Jærnbanen i Nærheden af Kontinentets højeste Punkt i New Mexiko. Siden blev jeg af Arizonas Guvernør beskikket til Countydommer. I Oktober-Konferencen 1883 blev jeg kaldet til Missionær iblandt Lamaniterne, og da Apostlene B. Young og H. J. Grant besøgte Arizona i Indianermissionens Interesser, ledsagede jeg dem paa deres Rejser samt under deres senere Besøg til Stavens forskjellige Settlementer. I andre Henseender har jeg taget virksom Del i alle de Forbedringer, som ere blevne gjorte i dette Nybyggerland, saasom Oprettelsen af Handelshuse, Opførelsen af Møller osv. Af organiserede Grene eller Wards i Øst Arizona Stav af Zion kunne nævnes: Snowflake, Woodruff, Taylor, Erastus, St. John, Omer, Amity, Bush Walley og andre.

PLANETERNE MERKUR OG VENUS.

Merkur er af alle Planeter den, som er Solen nærmest; dens Middelafstand der fra er kun omtrent 7¾ Millioner geografiske Mil. Dens Afstand i Perihil er 6, i Aphel 9½ Millioner Mil; følgelig afviger dens elleptiske Bane meget fra Cirkelformen. Ved den øvre Konjunktion fjærner den sig omtrent 29½ Millioner Mil fra Jorden og nærmer sig ved den nedre Konjunktion til en Afstand af omtrent 10½ Millioner Mil. Banens Beliggenhed afviger ikke ubetydelig fra Jordbanens; Merkurbanens Hældningsvinkel mod Ekliptika er omtrent 7 Grader. Den Strækning, som tilbagelægges af Planeten i hvert Omløb, udgjør omtrent 50 Millioner Mil, og da dette sker i 88 Dage, saa gjennemløber den næsten 7 Mil i hvert Sekund. Den sideriske Omløbstid er 87 Dage 23 Timer 15 Minutter og 46 Sekunder.

Merkur er sjælden synlig og vanskelig at se, fordi den altid gaar ned kort efter Solnedgang og staar op

kort før Solopgang; den fjærner sig aldrig mere end 27¾ Grader fra Solen; dette er dens største Elongation. Den kan altsaa ikke komme i Opposition til Solen, aldrig gaa gjennem Meridanen ved Midnat, og kan aldrig gaa ned eller staa op mere end 2 Timer efter eller før Solnedgang og Solopgang. I nedre Konjunktion har den en tilsyneladende Størrelse af 13 Sekunder, i øvre af 4½ Sekunder. Naar den er synlig, lyser den med en stærk, hvid Glans.

Merkurs Diameter er 640 Mil. 19 Merkurkugler ere saa store og 13½ Merkurkugler saa tunge som Jordkuglen. Merkur er altsaa næsten 1 4-10 Gange saa tæt som Jorden. Gjenstande paa Merkurs Overflade tiltrækkes kun halvt saa meget som paa Jordens Overflade. Nogle af de yderst sjældne og vanskelige Iagttagelser af Merkurpletterne gav Anledning til den Antagelse, at der er store Bjærgkjæder paa denne Planets Overflade, som indhylles i en Atmosfære, og til Bestemmelsen af Rotationstiden til 24 Timer 5 Minutter. Lysvexlinger, analoge med Maanens, kunne tydelig paavises paa Merkur, om end ikke skarpt afgrænsede. Ved sin største Elongation viser den sig næsten halvt oplyst; i den øvre Konjunktion (svarende til Fuldmaanens Stilling) kan den ikke ses paa Grund af Sollyset; i den nedre Konjunktion er den undertiden synlig som en cirkelrund lille, sort Skive paa Solskiven; dette Fænomen benævnes Merkurgjennemgang.

Efter hvert Forløb af 115 Dage 21 Timer (synodisk Omløbstid) træder Merkur i nedre Konjunktion med Solen. Denne Konjunktion maa ske i Nærheden af en Knude i Merkurbanen, naar Planeten skal gaa tværs over Solskiven, hverken over eller under samme. I de første Dage af Maj og November befinder Jorden sig i sin Bane i Merkurbanens Knudelinie. Naar nu Merkur paa samme Tid træder i nedre Konjunktion med Solen, saa finder en Gjennemgang Sted. Gjennemsnitsvarigheden af en saadan Gjennemgang er 5 Timer. I hvert Aarhundrede finde omtrent 13 Merkurgjennemgange Sted. I dette Aarhundrede ville endnu to Gjennemgange indtræffe, nemlig d. 10de Maj 1891 og d. 10de Novbr. 1894. Da Venus er større end Merkur og kommer Jorden nærmere, naar den er i nedre Konjunktion, saa kunne Iagttagelser af Venus i Almindelighed foretages med Instrumenter af ringere Styrke end de, som anvendes ved Merkurgjennemgange, og de Resultater, som kunne udledes af Venusgjennemgange, have mere virkeligt Værd for astronomiske Beregninger, end Maalinger af Merkurgjennemgange.

V e n u s, hvis Middelafstand fra Solen er 14½ Millioner Mil (danske eller geografiske), har en kun lidet fra Cirkelformen afvigende Bane, som hælder 3 Grader 24 Minutter imod Ekliptika og gjennemløber denne Bane i 224 Dage 16 Timer 49 Minutter 7 Sekunder. I nedre Konjunktion nærmer den sig Jorden indtil en Afstand af 5 Millioner Mil, medens dens Afstand fra Jorden i øvre Konjunktion er 34½ Millioner Mil. Venus' Lysvexlinger ere særdeles tydelige. I sin øvre Konjunktion (Fuld-Venus) er den meget nær ved Solen og derfor usynlig i omtrent 14 Dage. I sin nedre Konjunktion (Ny-Venus) bliver den kun synlig naar en Gjennemgang finder Sted, da den gaar forbi Solskiven og ses som en lille, mørk Cirkelskive paa Solskiven. Dette finder Sted,

medens Planeten er i sin retrograde Bevægelse (som varer 41—43 Dage) fra Øst til Vest. I hvert Aarhundrede finde næppe to Venusgjennemgange Sted. I dette Aarhundrede indtraf disse d. 9de Decbr. 1874 og 6te Decbr. 1882. For at en Gjennemgang kan finde Sted er det nødvendigt, at den nedre Konjunktion sker i Nærheden af en af Banens Knuder, i et Punkt i Ekliptika, som ligger højst 1 Grad 49 Minutter før eller efter Knuden. I Nærheden af dens største Elongation (48 Grader vest eller øst for Solen), i Nærheden af „første" eller „sidste Kvarter", vender Venus under meget gunstige Lysforhold sin oplyste Side imod os; den skinner da i sin største Glans og er undertiden endog synlig ved højlys Dag. Dette indtræffer omtrent 36 Dage før og efter den nedre Konjunktion, og en saadan indtræffer altid efter hvert Forløb af 583 Dage 22 Timer (synodisk Omløbstid). Før denne er Venus Aftenstjerne (Hesperus), og efter samme Morgenstjerne (Lucifer); Aftenstjerne fra øvre til nedre Konjunktion, og Morgenstjerne fra nedre til øvre Konjunktion. I øvre Konjunktion viser Venus sig meget lille (indtil 9½ Sekunder), i nedre meget stor (indtil 65 Sekunder).

Venus' Diameter er 1670 Mil; følgelig er den næsten ligesaa stor som Jorden. Med Hensyn til den fysiske Beskaffenhed synes der at være en stor Lighed mellem Jorden og Venus. Jordens Tæthed er i Almindelighed saa stor, at 5 Kubikfod Vand veje ligesaa meget som 1 Kubikfod Jord af Middeltæthed; Vægtfylden af Venus' Masse er 4½ Gang større end Vandets. Tiltrækningskraften (Legemets Vægt) er paa Venus' Overflade 85-100 saa stor som paa Jordens Overflade, og et Legeme paa Venus falder i første Sekund 13½ Fod, paa Jorden 15 Fod. 129 Venuskugler veje saa meget som 100 Jordkugler, og 115 Venuskugler optage det samme Rum som 100 Jordkugler. Paa Overfladen af Venus er der store Bjærgkjæder og høje Bjærge; denne Planet er ligesom Jorden omgiven af en Atmosfære og har, som Følge deraf, ogsaa Morgen og Aftendæmring. En Omdrejning, et Døgn, varer paa Venus 23 Timer 21 Minutter. Det er forbundet med store Vanskeligheder at undersøge disse Forhold, da de Pletter, der tjene som Ledepunkter ved disse Iagttagelser, ikke ere skarpt begrænsede paa Venusskiven. Iagttagelser paa Mars ere paalideligere og lettere at foretage.

Jordens Middelafstand fra Solen er, ifølge de anstillede Iagttagelser af Venusgjennemgangene i 1761 og 1769 og de paa disse støttede Beregninger, omtrent 20 Millioner Mil. Men Iagttagelser, foretagne til andre Tider, have udvist en mindre Afstand. Forskjellige Iagttagelser af Mars udvise en Middelafstand af 19,778,300 Mil. Jordens fysiske Beskaffenhed og Ejendommeligheder skulle vi udførligt omhandle senere i en særlig Afhandling.

NYHEDER.

Utah. Den lovgivende Forsamling endte sin Session sildig om Aftenen d. 14de Marts, efter at have arbejdet med Flid og Duelighed for Territoriets Interesser og vedtaget en Mængde nyttige Love, af hvilke nogle underskreves og andre forkastedes af Guvernøren. Denne Embedsmand nægtede iblandt Andet at underskrive Appropriationsbillen førend

Legislaturens Medlemmer strøg et Beløb paa 50,000 Dollars, som man havde bevilget til Fuldførelsen af Deserets Universitet. — Den 17de, 18de, 19de og 20de Marts afholdtes Forhør i 3die Distriktsret (Salt Lake City) over Broder Andrew Petersen, af Wanship, Summit County, der var beskyldt for ulovlig Stemmeafgivning. Da Sagen blev overladt til Jurymændene kunde disse ikke blive enige om at afgive nogen Kjendelse.—Det store Tabernakel i Salt Lake City har faaet Gasbelysning, og vil i en nær Fremtid ogsaa blive forsynet med Varmeapparater, saa at Forsamlinger vil kunne afholdes dersteds om Vinteren lige saa vel som om Sommeren.— James H. Spiking begik Selvmord ved Hængning i Cedar City d. 19de Marts.

England. Man har fundet Dynamit under Posthuset i Birmingham og andre offentlige Bygninger. Det er en Selvfølge, at Mistanken henledes paa Irlænderne og tilskrives politiske Öjemed.

NAYLOR & PIKES VOGNFORRETNING.

Naylor og Pike er det eneste i Salt Lake City værende Firma af sit Slags, hvis Medlemmer alle tilhøre Kirken, og vore skandinaviske Brødre og Søstre, som komme ind til Konference, ville ikke kunne finde noget bedre Sted til at foretage deres Indkjøb af Vogne, Plove og alle Slags Avlsredskaber end hos dem. De ere Eneagenter for de berømte Cooper-Vogne, der ved Udstillingen i Oktober 1879 fik følgende Anerkjendelse af en Komite, bestaaende af F. Armstrong, J. R. Miller og fem andre af Territoriets dygtigste Landmænd: „Deres Komite, beskikket til at skulle undersøge indførte Maskinerier, Vogne, Kareter og alle Slags Avlsredskaber paa Udstillingen, beretter, at Cooper-Vognene iblandt alle andre Vogne ere, ifølge vor Dømmekraft, de, som egne sig bedst til Brug i vort Bjærgland og Klimat, hvisaarsag vi anbefale dem som saadanne til det ærede Publikum.“ Brødrene Naylor og Pike forhandle ogsaa Vogntømmer af det allerbedste Slags, og vi tør dristigt anbefale dem til vore Landsmænds Erindring.

BOGHANDLER JAMES DWYER

er gaaet fallit og har udnævnt Horace G. Whitney til sin Kommissær til at forestaa Fallitboets Udsalg. Paa Grund af dette for Broder Dwyer beklagelige Tilfælde, der hovedsagelig kan tilskrives det fornylig stedfundne Salg af Bøger fra Pierces Fallitbo til overordentlig lave Priser, har Publikum nu den allerbedste Lejlighed til at kunne sikre sig gode og nyttige Bøger, da det store Oplag af religiøse, videnskabelige, historiske og underholdende Værker samt alle andre Slags Bøger og Skrifter, som forefindes, nu ville blive solgte til Indkjøbspris og derunder. Vore Landsmænd og Landsmændinder burde benytte sig af dette højst gunstige Tilbud og forskaffe sig saadanne Bøger, som kunne tjene dem til Oplysning og Undervisning. Stedet er, som allerede er de Fleste bekjendt, Main Street Nr. 76 S.

FIRMAET L. D. & A. YOUNG.

Iblandt Salt Lake Citys blomstrende Forretningshuse, hvis udstrakte Virksomhed og vel grundede Ry berettiger dem til vor bedste Omtale, nævne vi med Fornøjelse det vel bekjendte Firma L. D. & A. YOUNG, der driver en af de fuldstændigste og smukkest udstyrede Sko- og Støvleforretninger i Vesten. Lorenzo D. og Alonzo Young, Firmaets Medlemmer ere to af afdøde Præsident Brigham Youngs Sønner, og i Samtale med de unge Herrer forleden kom vi til Kundskab om, at de i Juni 1881 begyndte deres Forretning paa deres nuværende Sted i Main Street Nr. 44, overfor Hooper og Eldredges Blok, at de kjøbe deres Varer direkte fra Fabrikkerne og i saa store Oplag, at de kunne sælge til de allerlaveste Priser, at deres Varer ere vel assorterede og af de mest forskjellige Slags, indbefattende Mænds, Drenges, Damers og Børns Skotøj, fra de stærkeste og tungeste til de letteste og fineste Udgaver; de have, kort sagt, Alt, hvad der tilhører en fuldstændig Forretning af sit Slags. Kunder ere altid sikre paa at faa den fulde Værdi for deres Penge, og naar der indestaas for Ægtheden af Varerne, er Firmaet altid ansvarligt for hvad der loves. Det er os desaarsag en Fornøjelse at kunne anbefale Brødrene Young til det skandinaviske Publikums velvillige Erindring.

SANDBERG & BURTON.

Et nyt og paalideligt Firma, bestaaende af vor bekjendte Landsmand J. C. Sandberg, en af Territoriets første og mest erfarne Møbelhandlere, samt Willard C. Burton og W. S. Burton, to af Biskop R. T. Burtons Sønner, har nylig begyndt en stor Møbelforretning paa South Temple Street Nr. 108 W. De ere Mænd, som altid have været interesserede i Hjemmeindustri, og deres nærværende Formaal er at understøtte samme saa meget som muligt. Det er os derfor en sand Fornøjelse at anbefale Firmaet Sandberg og Burton til vore skandinaviske Søskende.

Til Anmeldelse have vi modtaget:

„The Herald Pictorial Annual for 1884“, indeholdende en hel Del vigtige politiske, historiske og videnskabelige Oplysninger med en Mængde smukke Illustrationer. Til Salgs paa „Herald Office“ for 50 Cents.

// MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 8. *Den 15de April 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 99.)

[Rettelse: Efter Ordet ,,hvilket" i forrige Numer, Side 99, 1ste Spalte, 4de Linie fra oven, læs: ,,paa et Par Undtagelser nær".]

1861.

Zionsældsters Ankomst.

Den 11te Januar ankom Ældsterne Jesse N. Smith, Wm. W. Cluff og J. P. R. Johansen til Kjøbenhavn som Missionærer fra Zion, efter en meget ubehagelig Rejse fra England. (Se Jesse N. Smiths Biografi i Numer 7.)

En Gren paa Gotland.

I Begyndelsen af Aaret lykkedes det to Ældster, som under Apostlene Lyman og Rich' Besøg til Stockholm i den foregaaende Oktober Maaned vare blevne beskikkede til at gaa som Missionærer til Øen Gotland, at aabne Evangeliets Dør dersteds; de døbte først fire Personer og derefter flere. Om Sommeren 1861 blev en Gren af Kirken oprettet paa Øen.

Gotland er den største af de til Sverige hørende Øer og ligger 8 svenske Mil fra Sveriges Østkyst i den dybeste Del af Østersøen. Den har en Størrelse af omt. 26 svenske Kvadratmil og cirka 52,500 Indbyggere.

Det trettende Emigrantselskab.

Den 9de Maj Kl. 8 om Morgenen afgik 565 skandinaviske Hellige, bestaaende af 373 Danske, 64 Norske og 128 Svenske, fra Kjøbenhavn med Dampskibet ,,Waldemar", under Ledelse af John Van Cott, som ledsagede Selskabet til England. H. Olin Hansen rejste ogsaa hjem med dette Kompagni tilligemed Ældsterne Niels Wilhelmsen, Jens Nielsen, Gustaf A. Olson, Saamund Gudmundsen, C. W. J. Hecker, A. Frantzen og Andre, der havde virket i længere Tid som duelige og nidkjære Missionærer i den skandinaviske Mission. Efter heldig Rejse ankom Emigranterne d. 10de om Morgenen til Kiel. Her fra gik de med Extratog til Altona, hvor de indtraf ved Middagstid. I Altona bleve de delte i to Selskaber, af hvilke det ene, bestaaende af 400 Hellige, strax indskibede sig paa Dampskibet ,,Britannia" og afsejlede Kl. 3 Eftm. til Hull, hvor

det ankom d. 12te. Det andet Selskab blev indkvarteret i en stor Sal til næste Dag, da det afgik med Dampskibet ,,Eugenia" Kl. 3 Eftm., og efter en særdeles hurtig og behagelig Rejse ankom det d. 13de om Morgenen til Grimsby. Kaptejn Wharton, Føreren af ,,Eugenia", udviste al den Omhu for Passagererne, som de kunde ønske, medens det Modsatte var Tilfældet med Kaptejnen paa ,,Britannia". Begge Afdelinger stødte atter sammen i Grimsby, hvor de indlogeredes godt og bekvemt til d. 14de om Morgenen, da de med Extratog afgik til Liverpool, hvor de ankom Kl. 2 samme Dags Eftermiddag, og Kl. 4 bleve de tilligemed 450 engelske og tyske Emigranter bragte ombord paa Sejlskibet ,,The Monarch of the Sea", det største Skib Emigranterne endnu havde rejst med. Det var ligeledes det største Selskab emigrerende Hellige, som nogensinde rejste over Atlanterhavet paa et og samme Skib. Den 16de om Morgenen blev Kompagniet organiseret af Præsidenterne A. M. Lyman, C. C. Rich og Geo. Q. Cannon, som beskikkede Ældste Jabez Woodard fra Svejts til Præsident og H. Olin Hansen og Niels Wilhelmsen til hans Raadgivere. Kl. 11 om Formiddagen lettede Skibet Anker, og under tordnende Hurraraab toges der Afsked med Brødre og Venner, som bleve tilbage. Selskabet blev senere inddelt i ti eller elleve Distrikter — de Skandinaviske i 7 og de Engelse og Tyske i 3 eller 4, der hver blev beskikket en Præsident. De ti Distriktspræsidenter vare Edward Read, John J. W. Wallace, Horace Pegg, P. Nielsen, S. Gudmundsen, G. A. Olson, A. G. Ømann, L. C. Geertsen, J. Fagerberg og R. Nielsen; den sidste var tillige Marskal for de Skandinaviske. E. L. T. Harrison var Hovedsekretær, medens L. C. Geertsen fungerede som Skriver for de Danske. Under Overrejsen bleve Emigranterne venligt behandlede af Skibets Officerer og Mandskab. Provianten var rigelig og af fortrinlig Kvalitet, men Emigranterne havde stor Besvær med at faa Maden tillavet, thi der fandtes kun et Kjøkken til dem alle, og Turen til Madlavning kom kun omtrent 5 Gange om Ugen til hver Familie. De Syge bleve opvartede med Vin og Øl. Til de Voxne blev der kogt Sago, og de smaa Børn fik Mælk. Ni Dødsfald indtraf paa Rejsen fra Kjøbenhavn til New York, de fleste af disse vare Børn. 14 Par bleve ægteviede og fire Børn fødtes. Af de Gifte vare 11 Par Skandinaviske, og iblandt dem kunne nævnes A. Frantzen af Aarhus Konference og Maren Mortensen af Kjøbenhavns Konference, Saamund Gudmundsen og Ellen Marie Mørch af Brevigs Konference samt C. W. J. Hecker og Karen Marie Madsen af Vendsyssels Konference. Vejret var under hele Sejladsen temmelig gunstigt; dog maatte Fartøjet kæmpe med betydelig Modvind og to Dage med Storm. Man kom ogsaa tæt forbi to store Isbjærge, hvoraf det ene var omtrent 200 Fod højt. Paa New Foundlands Banker var Skibet nær ved at oversejle en stor Fiskerbaad (en Skonnert), men Taagen lettede, saa at den blev reddet. Den 19de Juni ankom ,,The Monarch of the Sea" til New York, hvor Emigranterne bleve modtagne af Brødrene Jones og Williams og strax indlogerede paa Castle Garden. Apostel Erastus Snow, som ogsaa var der for Tilfældet, talte til Skandinaverne i det danske Sprog. Fra New York rejste Kompagniet i

to Selskaber, hvoraf det første ankom til Florence d. 1ste Juli og det andet lidt senere. Rejseruten var omtrent den samme som Aaret forud.

Forberedelser for Rejsen gjennem Ørken bleve strax gjorte, og Alle, som ikke havde Midler til at kunne rejse over Sletterne med egen Befordring, kom med Kirkens Vogne, der i 1861 for første Gang i noget større Antal bleve udsendte fra Dalen til Missouri-Floden for at hjælpe de fattige Hellige hjem. De fleste af de skandinaviske Emigranter, der bleve saaledes hjulpne, rejste i Kaptejn John R. Murdocks Kompagni, som forlod Florence i Begyndelsen af Juli og ankom til Salt Lake City d. 12te Septbr. De mere bemidlede Emigranter forlode Florence nogle Dage senere end Murdocks Kompagni med omtrent 60 Vogne forspændte med Oxer. Efter at have rejst nogen Tid deltes Kompagniet i to Afdelinger, og en Ældste Porter beskikkedes til Kaptejn for det ene. Søndag Aften d. 22de Septbr. ankom Selskabet lykkelig og vel til Salt Lake City.

Mellem 4000 og 5000 Emigranter rejste over Sletterne til Utah i nævnte Aar. Kirken udsendte til de Fattiges Hjælp 200 Vogne med fire Par Oxer for hver, medbringende 150,000 Pund Mel og anden Proviant. Derved bleve omtrent 1900 Hellige, som ikke havde Raad til at kjøbe Oxer og Vogne selv, hjulpne frem, og Florence blev rømmet af alle dem, som ønskede at komme til Dalen.

Lyman og Rich' andet Besøg.

Den 20de August ankom Apostlene Amasa M. Lyman og C. C. Rich til Hamborg for at gjøre en længere Rundrejse i den skandinaviske Mission. Præsident Van Cott mødte dem i Hamborg, hvor de besøgte nogle faa Hellige, og rejste derpaa *via* Kiel og Korsøer til Kjøbenhavn, hvor til de ankom d. 21de om Morgenen. Broder Lyman led af en Slags Inflammation i Ansigtet, men blev snart befriet derfra ved Ældste P. W. Poulsens betimelige Hjælp. Den 22de forlode Apostlene (ledsaget af Præs. Van Cott) Kjøbenhavn med Dampskibet „Dania" og ankom den følgende Dag til Aalborg. Vi kopiere nu fra Lyman og Rich' Breve til „Millennial Star":

„Om vor Rejse fra Kjøbenhavn til Aalborg behøve vi kun at sige, at Broder Van Cott var med os, og at vi tilbragte Natten meget behageligt i uforstyrret Søvn. Omtrent Kl. 7 om Morgenen (d. 23de) ankom vi til Aalborg, hvor Ældsterne C. A. Madsen og L. Larsen mødte os og bøde os velkommen samt ledsagede os til Sidstnævntes Bopæl. Her traf vi Ældsterne Jesse N. Smith og H. C. Hansen. I Dagens Løb havde vi Besøg af flere Hellige, som hilsede os velkommen med et godt dansk Haandtryk, hvilket, i Parentheses bemærket, er ingen betydningsløs eller ligegyldig Handling; thi disse Nordens ædle Folk med varme Hjærter og mandige Skikkelser kunde blot give deres Sjæls ømmeste Følelser Luft i et kraftigt Haandtryk, der paa en umiskjendelig Maade tolkede deres ærlige og oprigtige Venskab. Sproget tillod dem ikke at udtrykke deres Følelser for os paa anden Maade.

Dagen efter vor Ankomst til Aalborg bleve vi forsynede med en Karet, hvormed vi skulde rejse ud paa Landet, og Kl. 4 om Eftermiddagen satte vi over Limfjorden i en liden Baad, medens vor Karet og Heste færgedes over i en større. Derefter kjørte vi til Hjørring ad en meget god Landevej, gjennem et fladt og

paa sine Steder noget bølgeformigt Landskab, der har en Del Lighed med det store Vestens Prærier. Lig disse mangler det Tømmer; kun hist og her findes der mindre Klynger af Landets Bøgeskove i Modsætning til det grønne Løvværk, som omgiver et betydeligt Antal af de hvide Vaaningshuse, der beboes af den fornemmere Klasse Agerdyrkere. Denne Forskjellighed var meget behagelig og tjente til at bryde den Ensformighed, som ellers vilde møde den Rejsendes Øje. Paa flere Steder, hvor Landets bølgeformige Besfaffenhed danner Højdepunkter, findes talrige runde og aflange Høje, der ligner dem, som ere saa almindelige paa visse Dele af det amerikanske Kontinent; deres Udgravning aabenbarer ogsaa lignende historiske Beviser for deres Oprindelse og Brug. De vigtigste Steder i Landet staa i Telegrafforbindelse med hverandre.

Jordsmonnets Beskaffenhed er magert, naar det sammenlignes med Jorderne i Utahs Dale, og Sand udgjør en væsentlig Bestanddel af samme, hvisaarsag den Afgrøde, som det afgiver, kun tildels gjengjælder den ihærdige Jordbruger for sit haarde Arbejde og giver ham blot Midler ihænde til det Allernødvendigste. Efter en Kjøretur paa 29 engelske Mile ankom vi til Hjørring, hvor vi bleve budte velkommen af Præsidenten for Vendsyssels Konference, Ældste Weibye, hos hvem vi fik Kvarter.

Søndag d. 25de rejste vi omtrent 11 Mile til en Gaard, der bestyredes af en Hr. Petersen; denne havde godhedsfuldt overladt sin Lade til de Hellige for Afholdelse af et Konferencemøde. Kl. 10 Form. vare omtrent 500 Hellige forsamlede. Der fandtes ialt omtrent 600 Hellige i Konferencen. Broder Rich, jeg selv, Broder Van Cott og adskillige Medlemmer af det lokale og omrejsende Præstedømme prædikede. En god Aand var fremherskende, og Udsigterne for store Tillæg til Kirken i denne Landsdel vare meget gode. * Da Konferencen var forbi, vendte vi tilbage til Hjørring. Tidligt om Morgenen d. 26de toge vi en kort Spadsertur for at indaande den friske Morgenluft, og fra et Højdepunkt i Nærheden af Byen havde vi en behagelig Udsigt over det omliggende Land, der syntes at bestaa af en udstrakt Slette, som kun afbrødes lidt hist og her af Højder eller Bakker, der laa udfoldede for vort Blik rundt om os, indtil det Hele tabte sig for Øjet imod den klare blaa Horizont i det Fjærne. Fra vor behagelige Siddeplads paa Hjørring Bakke kunde vi ogsaa se Nordsøens blaa Overflade mod Nordvest. Vi kom tilbage fra vor Spadsertur forfrisket og i passende Orden til at kunne nyde Frokosten, som vor venlige Vært havde beredt os. Paa vor Rejse tilbage til Aalborg tilbragte vi to Nætter hos nogle Gaardmænd paa Landet, hvilket ikke var uden Interesse

---

* Dette Konferencemøde afholdtes i Forpagter Petersens Lade paa Tidemansholm, en Herregaard i Taars Sogn. Syv Zionsbrødre, nemlig Apostlene Lyman og Rich, Missionspræsident John Van Cott samt Ældsterne Jesse N. Smith, C. A. Madsen, A. Christensen og H. C. Hansen, vare tilstede, foruden 4 omrejsende Ældster, 20 Forstandere, omtrent 450 Hellige og 50 Fremmede. Man havde en sand Festdag. Apostlenes Taler paa Engelsk oversattes af Ældste A. Christensen paa Dansk, og vigtige Undervisninger gaves de Hellige samt det arbejdende Præstedømme. Paa den Tid havde Vendsyssels Konference sin Blomstringsperiode. Alene i det foregaaende Kvartal havde man døbt 108 Sjæle, og Alting holdtes i den fortrinligste Orden under Præsident J. C. A. Weibyes vise og duelige Ledelse.

for os, da det gav os Lejlighed til at faa et Indblik i Bøndernes Levemaade, og gjøre os bekjendte med nogle af de Ejendommeligheder, som udmærker Indbyggerne i den nordlige Del af de Danskes Rige. *

Bøndernes Huse ere meget ligefrem og simple; i Almindelighed ere de ikke besværede med noget overflødigt Møblement, ikke en Gang med Trægulv. Men i mange af disse Hytter (hvis lave Loft bestandig paaminder den Besøgende om, at det ikke er godt at holde Hovedet for højt), med deres smudsige og fattige Udseende, udgyder en munter og glad Venskabsaand sit oplivende Lys, og naar Senge redtes paa Jordgulvet (naar undtages et rigeligt Kvantum rent Halm) i Husets bedste Værelse, gav det den Rejsende Lejlighed til at tænke paa den simple Modtagelse, som bliver Syndernes Ven tildelt, men i Søvn kunde man snart forglemme det simple Leje, hvorpaa han finder Hvile. Straatag bedække de fleste af Agerdyrkernes Huse; nogle af de mere Bemidlede have Tegl paa deres Vaaninger. Det er iblandt denne haardføre og fattige Klasse at Evangeliet for Nærværende vinder sine Disciple — et standhaftigt og paalideligt Element, der er vel skikket til at fremskynde det store Vestens Udvikling, og vil trives i det verdensberømte Land, under hvis Skygger Jordens Frelste skulle hvile i fuldkommen Nydelse af den Frihed, som Evangeliet lover Sandhedens oprigtige Tilbedere.

Vi vendte tilbage til Aalborg, hvor vi forbleve til Søndag d. 1ste Septbr., da vi afholdt Konferencemøde med de Hellige af Aalborg Konference, der tæller 462 Medlemmer. Vi havde en god Tid, og Mødet afholdtes ude paa Landet, omtrent 4 Mile (eng.) fra Aalborg hos Broder P. C. Christensen i Nørre Uttrup.

Vi tøvede hos de Hellige i Aalborg til d. 3die Kl. 5 Eftm., da vi (Lyman, Rich, Van Cott, Jesse N. Smith og H. C. Hansen) bøde Farvel til vore kjære Venner paa Limfjordens Bred og rejste med Dampskibet „Dania" til Kjøbenhavn, hvor til vi lykkelig og vel ankom d. 4de om Morgenen, Her forbleve vi til d. 7de, da vi (Lyman, Rich og Van Cott) toge over Øresund til Malmø i Sverige, og afholdt Dagen efter et meget interessant Konferencemøde med de Hellige af Skaane Konference, der tæller 610 Medlemmer. Den 9de rejste vi tilbage til Kjøbenhavn, og d. 14de og 15de havde vi dersteds et meget behageligt og tilfredsstillende Konferencemøde. Omtrent 900 af Konferencens 1136 Hellige vare tilstede. Efter at Møderne vare sluttede forlængede vi vort Ophold i Kjøbenhavn til d. 21de, da vi (Lyman og Rich) i Forening med Præs. Van Cott og Jesse N. Smith rejste med Jærnbane til Korsøer, der fra med Dampskib til Nyborg paa Fyen og videre med Karet til Odense, omtrent

(Fortsættes paa Side 129.)

* Den første af de to Nætter tilbragte de amerikanske Brødre hos Søren Nidstrup, i Aasted Sogn, og den anden Nat hos Christoffer Thomsen i Gaardsholt, Voer Sogn. Det var første Gang, at Folket i det indre Vendsyssel havde Lejlighed til at se levende Apostle, og det er en Selvfølge, at et saadant Besøg tiltrak sig betydelig Opmærksomhed. Indvaanerne beskuede Brødrene Rich og Lyman med den største Interesse og Forundring. Mon ogsaa de virkelig vare Apostle? tænkte man. Dog var deres Nærværelse især en sand Glædestid for de Hellige og deres Venner. Avisredaktørerne glemte ikke at underrette Publikum om den „vigtige Begivenhed", og da Brødrene senere ankom til Aalborg, blev det Rygte cirkuleret og troet af Mange, at Brigham Young selv var i Staden.

PLANETEN MARS OG PLANETOIDERNE.

Mars, der næsten altid ses som en oplyst cirkelrund Skive og kun sjælden viser en ubetydelig Afvigelse fra Cirkelformen, saaledes som Merkurs og Venus' Faser, er den Planet af den indre Gruppe, hvis Afstand fra Solen er størst. Mars' Afstand fra Solen er i Perihil $27\frac{3}{4}$, i Aphel $33\frac{1}{4}$ og dens Middelafstand $30\frac{1}{2}$ Millioner Mil. Den nærmer sig Jorden indtil $7\frac{1}{2}$ Millioner Mil, og dens største Afstand fra os er $53\frac{1}{3}$ Millioner Mil.

Marsbanen afviger i Form betydeligt fra Cirklen, af hvilken Grund Kepler benyttede den til sine Undersøgelser af Planeternes Løb, og opdagede derved Planeternes Ellipseform. Marsbanens Hældning mod Ekliptika er 1 Grad 51 Minutter, og den fuldender hvert Omløb i 686 Dage 22 Timer, tilbagelægger altsaa næsten $3\frac{1}{2}$ Mil hvert Sekund, og drejer sig om sig selv i 24 Timer 37 Minutter 30 Sekunder. Den bruger $779\frac{1}{2}$ Dage for at naa fra en Opposition til den næste, og er tilbageløbende fra 62 til 81 Dage. Marsækvatorens Hældning mod Planetens Bane er 28 Grader, hvorved Forskjellen paa Mars' Aarstider bliver noget større end Tilfældet er paa Jorden. I fysisk Henseende er Mars rimeligvis den af alle Planeterne, som ligner Jorden mest.

Mars' Diameter er 882 Mil, og dens Maal paa Himmelen er mellem $25\frac{1}{2}$ og $3\frac{1}{2}$ Buesekunder, i Forhold til dens større eller mindre Afstand fra Jorden. I Sammenligning med Jorden er dens Overflade omtrent $\frac{1}{4}$, dens Kubikindhold næsten $\frac{1}{8}$, dens Tæthed næsten $\frac{3}{4}$, dens Tiltrækningskraft $\frac{1}{2}$ af Jordens. Mars skinner altid med en rødlig Glands, hvoraf man slutter sig til Tilstedeværelsen af en Atmosfære. Under gunstige Omstændigheder er den den klareste af alle Stjerner paa Venus nær, klarere end Jupiter og langt klarere end Sirius. De mørke Pletter paa Mars' Overflade, som kun ere lidet foranderlige, vise tydelig Omdrejningstiden, Ækvators, Aksens og Polernes Beliggenhed. (Fig. 3.) Ved Polerne fin-

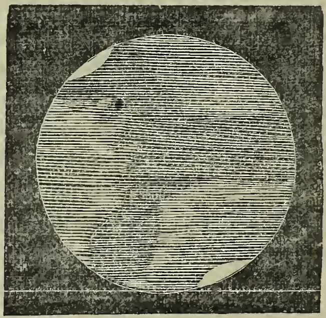

Fig. 3. Planeten Mars.

des der tydelig fremtrædende hvide Pletter, svarende til vore Polaregnes Sne- og Ismarker. Naar Mars' nordlige Halvdel har Sommer, bliver den hvide Plet ved Nordpolen mindre og atter større om Vinteren. Det samme Fænomen kan iagttages paa den sydlige Halvdel. Ved Polerne er Mars lidt fladtrykt som Jorden. Poldiameteren er omtrent 4 Mil kortere end Ækvatordiameteren.

Mars afslutter altsaa Planeternes indre Gruppe, og i længere Afstand fra Solen træffe vi paa den anden Gruppe, kaldet den mellemste Gruppe, der bestaar af et stort Antal smaa Himmellegemer, som bevæge sig omkring Solen. De kaldes ,,Planetoider'', ogsaa ,,smaa Planeter'' eller ,,Asteroider''. Den første af disse blev opdaget af den italienske Astronom Piazze d. 1ste Januar 1801, og

indtil Nærværende har man opdaget mellem 2 a 300. I Begyndelsen gav man Planetoiderne et Tegn; men da Antallet af nyopdagede Planetoider tiltog stærkt, blev man enig om, ikke fremtidig at anvende noget særegent Tegn, men kun at numerere Planetoiderne i den Rækkefølge, som de bleve opdagede.

Beregnet efter deres Middelafstand fra Solen er Flora, den 8de af Planetoiderne, som blev opdaget, Solen nærmest og Camilla længst borte der fra. Hins Middelafstand er 43½, dennes 76 Millioner Mil. Flora kan nærme sig Mars indtil næsten 4 Millioner Mil, og Camilla kan komme Jupiter nær paa omtrent 15 Millioner Mil.

Planetoidernes Baner afvige i Almindelighed betydeligt fra Cirkelformen, og de ere alle, ligesom de større Planeter, retløbende, for saa vidt man kun tager Hensyn til deres virkelige og ikke til deres tilsyneladende Bevægelse; og hvis man tænkte sig henflyttet til Solen, vilde man bemærke en uafbrudt Bevægelse fra Vest til Øst saavel af Planetoiderne som af Planeterne. De have en Middelhastighed af 2 a 3 Mil i Sekundet, i Forhold til deres større eller mindre Afstand fra Solen. Deres Omløbstider variere mellem 3 og 7 Aar.

Planetoiderne ere meget smaa, den størstes, nemlig Vestas Diameter er 50 Mil, Hestias kun 3¼ Mil. Bestemmelse af Planetoidernes Størrelse sker ikke ved Udmaaling af Vinkler, men ved at maale Lysstyrken i Forhold til Afstanden fra Jorden. Selv i de stærkeste Kikkerter vise Planetoiderne sig kun som Lyspunkter, ikke som Skiver, med Undtagelse af Vesta, Ceres og Pallas, som under overordentlig gunstige Omstændigheder vise en meget lille Skive.

Planetoiderne kjendes ikke paa deres Form eller Lysstyrke, men kun paa deres Bevægelser mellem Fixstjernerne. Naar de nærme sig Mars eller Jupiter, saa afvige de fra deres Bane, men have selv ikke nogen kjendelig Indvirkning paa de større Planeters Løb. Man antager, at Massen af samtlige Planetoider næppe udgjør en Hundrededel af vor Maanes Masse.

Man har ikke noget sikkert Kjendskab til Planetoidernes fysiske Beskaffenhed, men rimeligvis ere de dannede af lignende Stoffer, som de, der findes i Solen. Nogle Planetoider vise Foranderlighed i deres Lysstyrke, hvoraf man kan slutte sig til Tilstedeværelsen af en Atmosfære.

Planetoiderne ligge ikke alene hverandre meget nær, men ere ogsaa sammenslyngede i hverandre som Ringe, der ikke kunne adskilles, saaledes at flere Baner have Form af en Kjæde af Ringe, som dog ikke ere ordnede Side om Side, men have et fælles Centralpunkt. Dette Centralpunkt, som ligger i Solen, indlemmer Planetoiderne i Solsystemet og hentyder til deres Oprindelse.

Efter en vis Forklaring ere Planetoiderne Resterne af en sprængt Planet; efter en anden Antagelse ere de opstaaede af en af de Dunstringe, som for Myriader af Aar siden løste sig fra Solens Kugle, der den Gang var i en Tilstand af ophedet Dunstform, og at denne Ring atter har delt sig i mange Smaadele, som i Tidens Løb da have fortættet sig til faste Legemer. Den første Opfattelse staar i Modstrid med den Kjendsgjerning, at man ikke er i Stand til ved Beregninger at aflede Planetoidernes Baner af en fælles Bane.

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 15de April 1884.

KIRKENS AARSKONFERENCE tog sin Begyndelse i Tabernaklet i Salt Lake City Fredag d. 4de April Kl. 10 Form. og varede i tre Dage. Kraftige og belærende Taler bleve holdte af Apostlene Geo. Teasdale, F. M. Lyman, Moses Thatcher, Albert Carrington, F. D. Richards, Lorenzo Snow, Brigham Young, Erastus Snow og W. Woodruff samt Præsidenterne Geo. Q. Cannon, Joseph F. Smith og John Taylor. Da Kirkens Authoriteter bleve foreslaaede til Opholdelse Søndag Eftermiddag blev John W. Taylor med enstemmigt Votum anerkjendt som en Apostel til at indtage den ledige Plads i de Tolvs Kvorum. C. D. Fjeldsted blev opholdt som en af de første syv Præsidenter over alle de Halvfjerds i Stedet for afdøde John Van Cott, og Wm. B. Preston blev udnævnt til at indtage afdøde Edward Hunters Plads som Kirkens præsiderende Biskop. 94 Ældster bleve kaldede til at gaa paa Mission til forskjellige Dele af Verden. Af disse skulde 29 gaa til Storbritannien, 7 til Skandinavien, nemlig Christian F. Olsen fra Hyrum, Waldemar Petersen fra Salt Lake City, Peder Mikkelsen og Peter P. Dyring fra Manti, James Nilson fra Brigham City, James Olson fra Logan og Niels Petersen Clove fra Hillsdale, 41 til de Forenede Stater, 3 til Svejts og Tyskland, 6 til New Zealand, 5 til Sandwich-Øerne og 3 til Indianer-Territoriet. Vejret i Konferencedagene var særdeles godt og behageligt, og alle Møderne vare godt besøgte. De i Tabernaklet nylig anbragte Varmerør vedligeholdt en passende Temperatur hele Tiden.

CHRISTIAN AUGUST MADSENS BIOGRAFI.

Ældste Andrew Jenson.

Min kjære Broder! De hellige Gaver, hvormed Herren har velsignet og beredt Mange, og næsten uden Undtagelse for at lette Modtagelsen af Evangeliets Vidnesbyrd, forbliver i de Helliges Hjærter en vedvarende Paamindelse om, at det var Herren, som satte os i Stand til at kunne modtage Evangeliet, og at naar det kom til os ved hans Tjenere, vare vi forberedte derpaa og hilste det med Glæde. Herren tilkommer Taksigelsen og Æren. Amen.

Derfor, hvad som helst jeg ihukommer eller har nedskrevet af mit Livs Historie, som indeholder et Vidnesbyrd om Herrens kjærlige Forsyn, vil jeg efter min bedste Evne meddele i denne Skrivelse.

Den 23de Juli 1822 blev jeg født paa Højgaard, to danske Mil nord for Kjøbenhavn i Danmark. Da jeg var fire Aar gammel lærte min Moder mig at bede til Herren. Jeg erindrer en Aften, da hun bøjede sig ved mit Leje for at bede med mig, at jeg havde en meget stor Glæde for-

bundet med Bønnen, og Erindringen derom er endnu vel bevaret i mit Sind. Hvad eller hvordan det var, véd jeg ikke bestemt, men den overordentlige Glæde vedblev i min Erindring som et Lys paa min Sti, og opmuntrede mig fra den Tid af til at søge Herren i Bøn.

I min Skoletid førte jeg en Dagbog, som begyndte med en Bøn til Abrahams, Isaks og Jakobs Gud. Jeg erindrer, at paa den Tid gjorde Læsningen om „Joseph og hans Brødre" et varigt Indtryk paa mig; ja det blev til mig en udvalgt Læsning, som jeg ofte tyede til for Opbyggelse.

Omtrent 15 Aar gammel sendte min Fader mig til et større Landbrug for bedre at lære Jorddyrkning og Avlsbrug. Paa den Tid begyndte jeg at tørste efter Kundskab om Herrens Veje. Usikkerhed derom bekymrede mig og gav mig Skrupler, under hvilke ikke sjælden endog Frygt for Fortabelse tog mig i Besiddelse med en Magt, som om den skulde ødelægge mig. Men afvexlende blev jeg styrket ved Indflydelse fra den gode Kilde. En Nat vaagnede jeg og saa' en Person staaende i en bøjet Stilling over mig, hvorved jeg følte mig meget trøstet og opmuntret. Jeg troede, at det var en god Aand, som vaagede over mig. Men mine religiøse Skrupler vedbleve, og en vis Aften da jeg alene paa mit Værelse led af større Sindsbevægelser end nogensinde før og syntes, at det var mere end jeg kunde udholde, bad jeg oprigtigt til Herren om at befrie mig fra Byrden, som plagede mig. Henimod Midnat faldt jeg i Søvn, træt paa Legeme og Sjæl; da jeg atter vaagnede, følte jeg stor Glæde.

Paa den Tid, eller noget efter, læste jeg Benjamin Franklins Liv og Levnet samt andre Værker om de nordamerikanske Nybyggere. Ikke skal jeg forsøge paa at beskrive de Sjælsgaver, som bleve mig givne i Forbindelse med Læsningen af disse Værker. Jeg blev paavirket af en profetisk Sindsstemning, som alt imellem lyder i min Sjæl — en Gjenklang af Glædens Nydelser, som sprudler i Inderlighedens ubeskrivelige Lyksalighed fra de evige Boliger. Det var dog ikke alene Læsningen af disse Værker, som bragte denne lykkelige Sindsstemning, men, som jeg nu forstaar det, var det Gaver fra Herren, forbundet med Læsningen, for at berede mig for det Tilkommende, samt for at give mig et Vidnesbyrd om Herrens kjærlige Forsyn.

For en Tid indtil jeg blev omtrent 20 Aar gammel havde jeg stor Agtelse for denne Verdens Storhed og Herlighed; og jeg begyndte alvorligt at tænke paa, hvorledes jeg kunde vinde Indflydelse iblandt Menneskene; til at begynde med, i min Omgangskreds. Forskjellige politiske Ledere, som paa den Tid optraadte i Skandinavien, vare mig Mønstre til Efterfølgelse. Paa den Tid var jeg Forvalter paa Generaladjutant Kammerherre Fensmarks Landejendom (Farumgaard). Denne Mand inspirerede mig ikke alene med denne Verdens Ambition, men indtrængende overbeviste han mig om, at Storhed og Verdens Anerkjendelse gik Haand i Haand med Moralitet og en ædel og højsindet Fremgangsmaade. Han begejstrede mig med hvad en kortsynet Verden kalder ædel Stolthed. Jeg studerede Agerbrug, Industri, Statsøkonomi og Politik af de bedste skandinaviske og tyske Værker med megen Flid, og da jeg havde megen Fremgang i næsten Alt hvad

jeg foretog mig, syntes jeg i mine Ungdomsforhaabninger at kunne se Verden aabne sig for mig. Jeg bad sjældnere til Herren, tænkte mindre paa ham og mere paa Verden og blev indsnæret i Dyrkelsen af denne Verdens Gud, samt higede efter dens glimrende Herlighed. Jeg bøjede mig med megen Ærefrygt for Alt, hvad der havde denne Verdens Anerkjendelse. I Sandhed! jeg kan sige, at jeg allerede i denne unge Alder tilnærmelsesvis vidste hvad det var at tilbede Verdens Afguder.

Men Herren i sin Naade kaldte paa mig igjen. Det mærkeligste Tidspunkt i min Levetid, før jeg annammede Fredens Evangelium, indtraf just efter nævnte Tid, da jeg næsten var tabt i Verdens Dyrkelse. Det er vanskeligt for mig at beskrive, hvorledes Herren nu begyndte at haandtere mig; men at jeg var en Gjenstand for hans kjærlige Opmærksomhed, ydmyger og inspirerer mig med Taknemmelighed indtil denne Dag. Ligesom jeg hidtil syntes at have været i Stand til at kunne udføre næsten Alt, hvad jeg foretog mig, saaledes syntes jeg nu at være kraftesløs til at udføre Nogenting. Jeg véd, at denne min nye Prøvetid begyndte med Træthed paa Sjæl og Legeme samt Ulyst til Alt; jeg var klagmodig, forsagt og tilnærmelsesvis tilintetgjort. Paa den Tid faldt Søren Kirkegaards Skrifter „Enten — Eller" og „Stadier paa Livets Vej" i mine Hænder. Det Første bragte mig dybere ind i Sorgens og Fortabelsens Nat; det Andet gav mig maaske Adspredelse. Men i dette Fortabelsens glædeløse, mørke og trættende Ensformighedens Øde, da Haabløsheden syntes at tage mig i fuld Besiddelse, blev jeg saa at sige overrasket af andre Beviser paa Herrens Miskundhed, ved ganske nye og uventede Paavirkninger. Men, som sagt, det er vanskeligt for mig at beskrive hvorledes disse kom; og medens jeg oplevede dem, kjendte jeg dem ikke; kun Pagtens Børn, som have oplevet dem, kunne forstaa det. Jeg saa' Verdens Herligheds Fald og Undergang samt Babylons Forvirring, der næsten satte alle menneskelige Indretninger i Staa; Menneskenes Foretagsomhed blev umuliggjort; Jærnbaner, Søfart og Industri standsede; Uorden, Kaos, Anarki, Vold, Plyndring og Grusomhed herskede. Jeg saa' denne Verdens Regjeringers Storhed og Magt tilintetgjort samt Verdens endelige Undergang. Alt dette var ikke Syner saaledes som man læser dem ud af en Bog; thi med dem fulgte ikke alene en Virkning af Sorg og Angest, men ogsaa legemlige og aandelige Smerter, i hvilke jeg o p l e v e d e p r o f e t i s k e, kommende Begivenheder. Under dette blev jeg paa en eftertrykkelig Maade helbredet i en høj Grad, om ikke aldeles, fra Verdens Afgudsdyrkelse.

Kammerherre Fensmark troede, at jeg havde en sammensat Legems- og Sjælssygdom og foreslog mig, at jeg skulde rejse udenlands, hvorfor jeg den Sommer gjorde en Tur til Tyskland og Belgien. Det var nu klart og tydeligt for mig, at min Agtelse for og Dyrkelse af denne Verdens Storhed var omtrent forbi; mit Sind fængsledes af et misantropisk Blik paa Tilværelsen. Politisk var jeg bleven Demokrat og var overbevist om, at Profeten Samuel havde Ret, da han disrekommanderede Kongemagten til Israels Børn. Jeg lyttede ofte med stor Interesse til min Faders Udlæggelser af Johannes Aabenbaringer, og hans Forventninger om

deres Opfyldelse i en nær Fremtid, endogsaa i hans Levedage. Jeg tænkte nu oftere paa Herren og bekymrede mig mindre om Verden.

I 1846 rejste jeg til Sverige, og i 1848 og 49 deltog jeg som Frivillig i den dansk-tyske Krig, hvorfra jeg kom tilbage til Sverige, og Verden begyndte da igjen at friste mig. Jeg bad i Regelen til Herren paa et dertil bestemt Sted hver Aften før jeg gik til Hvile. Jeg bad højt og inderligt, at han vilde bevare mig fra Verdens Tillokkelser, som nu baade politisk og socialt dog fristede mig mindre end tidligere. Saaledes levede jeg i Stilhed (som Bestyrer af et af Kammerherre Hallenborgs Godser i Skaane) indtil Efteraaret 1853, da min Fader besøgte mig, hvilket blev det vigtigste Vendepunkt i min Livshistorie.

I 1852 og 1853 underrettede min Moder mig forskjellige Gange om, at Fader havde antaget en ny Religion, kaldet „Mormonismen". I Sommerens Løb blev jeg besøgt af en Mand (Ældste Winberg), som ønskede Underretning om min Fader — om jeg havde hørt fra ham, og om jeg vidste, naar han vilde komme over fra Kjøbenhavn for at besøge mig. Jeg lovede at lade ham vide, naar min Fader kom, dersom han vilde give mig sin Adresse. Hertil gav han mig intet Svar, men tog Afsked. Jeg erindrer, at jeg betragtede Broder Winberg nøje, fordi jeg formodede, at han var et Medlem af det samme nye Religionssamfund som Fader.

Min Fader besøgte mig i Oktober 1853, og jeg var meget glad ved hans Ankomst; jeg havde en profetisk Forudfølelse af, at han havde noget Godt og af stor Vigtighed at bringe mig. Jeg gav nøje Agt paa hans Udseende og Adfærd. Hans Blik var klart og mere bestemt end tidligere, og der var en stor og tiltrækkende Forandring i hans Ansigtsudtryk. Der hvilede over samme et stille, tilfreds og lykkeligt Smil, som var meget indtagende og gjorde mig videbegjærlig efter at kjende Aarsagen til Forandringen. Under de første Dage af hans Besøg rejste vi omkring og besøgte Naboer og besaa' Godset. Der var ingen Tale om Religion. Min Faders forandrede Udseende og Adfærd gjorde mig meget begjærlig efter at vide og forstaa, hvordan denne Forandring var afstedkommet. Den anden Morgen efter hans Ankomst kom jeg ind paa hans Værelse og fandt ham læsende i religiøse Skrifter og Traktater, hvormed Bordet var bedækket. Jeg læste Titlen paa nogle af dem og saa', at det var Mormonskrifter. Jeg bad ham at bevare dem godt, saa at Ingen skulde se dem her, fordi der fandtes nogle „Mormoner" i Nærheden (Sjönabäcks Gren), som vare ansete for meget foragtelige Mennesker. Fader pakkede strax Skrifterne ned i sin Kuffert, og vi gik til Frokost. Men min Videbegjærlighed tiltog, og efter ethvert besvaret Spørgsmaal forøgedes Begjærligheden efter at vide mere.

Efter at have været med Fader ude i Besøg den følgende Dag, spurgte jeg ham om Aftenen, om han var optaget i Mormonsamfundet. Da han havde besvaret mit Spørgsmaal, vil det være vanskeligt for mig at beskrive, hvad der foregik i mit Sind. Som jeg nu forstaar det, saa var der en Strid i mit Indre mellem Løgn og Sandhed; der var en Modsigelse imellem Vidnesbyrdet i min Faders Udseende og hvad jeg havde hørt af Andre om de Sidste-Dages Hellige — de berygtede,

uværdige og fordærvede „Mormoner“. Var min Fader blevet bedraget? Var han paa sin gamle Alder blevet en Lettroens Bolt? Men hvordan kom da det ophøjede Sjælsudtryk i hans Aasyn? Kunde Saadant være en Frugt af bedragerisk Indflydelse? Umuligt. Jeg kjendte Intet i min Tilværelse af et saa uensartet Resultat mellem Aarsag og Virkning. Efter en lang Taushed, under hvilken Fader betragtede mig med en venlig, selvbesiddende Sikkerhed, der var baade meget veltalende og overbevisende, var mit første Spørgsmaal til ham: „Har Du i „Mormonismen“ erfaret „den Guds Kraft til Salighed“, som Bibelen vidner om, at Kristi Evangelium besidder?“ Fader besvarede dette Spørgsmaal meget tilfredsstillende. I mine Bønner havde jeg ofte adspurgt Herren om, at hvis noget dødeligt Menneske kunde opnaa det „Højeste“, kunde da jeg opnaa det? Og mit Sind hvilede dunkelt paa det Skriftsted: „Evangeliet er en Guds Kraft til Salighed for alle dem, som tro“; fordi jeg i min Erfaring havde lært, at om jeg skulde kunne opnaa hvad jeg dunkelt tænkte var det „Højeste“, behøvede jeg Kræfter, som jeg endnu ikke var i Besiddelse af. Efter at Fader tilfredsstillende havde udlagt dette Skriftsted for mig og baaret Vidnesbyrd til dets Sandhed, vedbleve vi indtil Klokken var fire om Morgenen at tale om Evangeliet og Guds Riges Oprettelse paa Jorden i disse sidste Dage. Førend jeg gik til Hvile erklærede jeg til Fader, at jeg troede hans Vidnesbyrd og vilde indgaa i Pagten ved Daab til Syndernes Forladelse. Fader græd af Glæde og meddelte mig, at Herren havde forud givet ham den Forvisning, at jeg vilde annamme Evangeliet.

Den følgende Vinter var mig en Glædens Tid. Jeg drak af Sandhedens rene Kilder. Aabenbaringens Lys skinnede i min Sjæl med den ubeskrivelige Tilfredshed, som kun kjendes ved Nydelsen deraf. Jeg blev døbt i Kjøbenhavn d. 16de April 1854 af Ældste O. N. Liljenqvist, og modtog Haandspaalæggelse Dagen efter af Præsident John Van Cott og Fader.

Mit første Embede i Kirken var Skriver i Sjönabäcks Gren. I Maj Maaned 1854 blev jeg ordineret til Præst, og i den følgende Oktober til Ældste. Jeg forblev i min Stilling paa Kammerherre Hallenborgs Gods (Rydgaard) til Oktober 1855. Indtil den Tid prædikede jeg Evangeliet i Omegnen hemmeligt og døbte Mange. Vi holdt Forsamlinger om Natten i Huse og i Skove, som vi bedst kunde, og havde mange glædelige Timer. I November 1855 blev jeg kaldet til omrejsende Ældste paa Sydsjælland, og i Februar 1856 blev jeg beskikket til Præsident for Stockholms Konference, men blev landsforvist i Maj samme Aar. De Omstændigheder, som syntes at have foranlediget min Landsforvisning, vil jeg nævne i Korthed. De første Troende, som bleve døbte efter min Ankomst, vare iblandt Kongens Hoffolk; foruden de Døbte var der Andre, som troede, hvilke foraarsagede ikke liden Opvækkelse paa Slottet. Jeg følte advaret og blev paamindet om at være forsigtig, men Flere, som vare ansatte paa Slottet, bleve tillagte Minigheden, og det hemmelige Politi begyndte at vise os særdeles Opmærksomhed. De overværede vore Forsamlinger og vogtede mine Foretagender, men vare høflige og artige i deres Adfærd. Jeg tilligemed Ældsterne Cederstrøm og Ømann

bleve kaldede til et privat Møde med Statholderen, og vi bleve hver for sig adspurgte om vor Tro og vore Religionsøvelser. I det sidste Møde blev der givet mig 10 Dage til at gjøre mig rejsefærdig i, men ved Anmodning blev det forlænget til 16 Dage. Jeg blev affordret mit Æresord paa, at jeg frivilligt vilde adlyde min Dom, uden at noget Politi behøvede at følge med mig fra Stockholm til Kjøbenhavn, hvor til jeg ankom d. 18de Maj. Jeg vedblev at præsidere over Stockholms Konference indtil d. 20de Aug. 1856.

Den 14de Septbr. blev jeg af Præsident H. C. Haight beskikket til at arbejde som Pastor i Fyens, Fredericia, Aalborg og Vendsyssels Konferencer. I denne Mission tilbragte jeg nogle af de glædeligste Dage af min Levetid. Herrens Aand arbejdede meget iblandt Folket. Evangeliet blev prædiket med Nidkjærhed; de omrejsende og præsiderende Ældster arbejdede med Trofasthed i Herrens Vingaard. Høsten var stor, og mange gode Sjæle bleve indlemmede i Kirken. Allerede min Rapport af 28de Maj 1857 udviste, at siden d. 14de September 1856 vare over 500 Sjæle blevne tillagte Menigheden, og 24 nye Grene blevne organiserede i Pastoratet. Fra den Tid og indtil jeg blev løst fra min Mission d. 26de Jan. 1858, med Tilladelse til at emigrere til Zion, var der fremdeles en rig Høst af Sjæle, uden at jeg bestemt kan angive Antallet af Indlemmede i Kirken ved Daab. Under vor Hjemrejse vare vi paa Overfarten fra Bremerhafen i en Orkan paa Nordsøen i 3½ Dage og Nætter, og paa Grund af Kulmangel maatte vi gaa tilbage til Bremerhafen, hvor min elskede Hustru Anna Louise døde og blev begravet. Vi vare ialt 75 Hellige i Kompagniet fra Skandinavien, under Anførsel af Ældste Iversen fra Pleasant Grove. Den 11te Marts forsøgte vi atter at gaa ud, men maatte vende tilbage igjen formedelst Is. Den næste Dag kom vi igjennem Isen og naaede Hull d. 14de og Liverpool d. 15de. Den 18de gik vi ombord paa Skibet „John Bright", d. 22de løftede vi Anker, og d. 24de April ankom vi til New York. Iowa City naaedes d. 1ste Maj. Jeg tilligemed 13 andre Brødre gik over Sletterne med General H. S. Eldredges Kompagni; han førte os igjennem med Duelighed og Forsigtighed i 37 Dage. De fleste af de andre Emigranter gik med Kaptejn Homers Kompagni nogen Tid efter. Vi, som rejste med Eldredges Kompagni, arriverede i Salt Lake City d. 9de Juli 1858. Homers Kompagni ankom til Staden d. 6te Oktbr.

Efter vor Hjemkomst bleve Anna Maria Sørensen og Maria Christensen beseglede til mig. Maria Christensen døde samme Efteraar af Bjærgfeber. Min Hustru Anna blev ogsaa angrebet af samme Sygdom og var Døden nær, men blev oprejst i nogle faa Minutter ved Herrens Kraft. Præsident Young forpagtede mig et Stykke Land paa Kirkens Landejendom i Nærheden af Salt Lake City. Den 22de Januar 1859 blev jeg ordineret til en af de Halvfjerdsindstyve og fik Plads i det 57de Kvorum. Jeg arbejdede som Lærer i det 10de Ward, under Biskop Pettegrew, fra d. 18de Decbr. 1858 indtil jeg blev kaldet i Konferencen den 6te April 1860 til at gaa paa Mission til Europa. I Forening med andre Ældster begyndte jeg Rejsen fra Mill Creek d. 26de April. Joseph W. Young var Kaptejn, Joseph Woolley Vognmester, og jeg blev kaldet til Kapellan for

Selskabet, der bestod af omtrent 40 Missionærer og 22 Vogne med fire Par Oxer for hver Vogn. Dette var det første Forsøg paa at sende Emigrationsvogne her fra til Florence og tilbage igjen samme Sommer, medbringende Emigranter. Vi naaede Florence, efter en heldig Rejse, d. 1ste Juli og St. Louis d. 6te. I Selskab med Brødrene Dorius og Lund ankom jeg til New York d. 18de Juli. Vi forlode New York d. 3die August, ankom til Liverpool d. 26de s. M. og til Kjøbenhavn d. 3die September. I den irske Kanal bleve vi d. 25de August overfaldne af en Orkan, som truede med at ville kaste os paa Klipperne ved den walesike Kyst; men efter at nogle Ældster havde bedet til Herren, lagde Stormen sig. Det samme Skib („Middlesex") forliste under dets næste Overrejse paa samme Sted; men da var der ingen af Israels Ældster ombord.

Den 26de August blev jeg tilligemed Brødrene Dorius af Ephraim, S. Christoffersen af Manti, H. P. Lund af Salt Lake City, H. C. Hansen af Plain City og K. H. Bruun af Nephi beskikket af Præsidenterne Lyman og Rich til at gaa til Skandinavien, hvor vor elskede Broder John Van Cott præsiderede anden Gang. Han beskikkede mig igjen til at arbejde som Pastor i Aalborg og Vendsyssels Konferencer, og d. 11te September var jeg i min Arbejdsmark, hvor jeg fandt Brødrene J. C. A. Weibye og Rasmus Nielsen som Konferencepræsidenter samt et Antal andre Ældster, som visselig ikke sov paa deres Post; her tilbragte jeg atter en kort Tid af mit Liv i den glædeligste Beskjæftigelse, som en Israels Ældste kan have, nemlig at prædike Sandhedens Evangelium og bringe Sjæle ind i dets Net. Afdøde Ældste A. Christensen fra Brigham City assisterede mig i denne Mission. Herrens Aand arbejdede meget paa Folket dersteds, hvor jeg blev igjen hilset og budt velkommen af mange gamle Venner fra min tidligere Mission i samme Arbejdsmark. En god, flittig, virksom, venlig, ydmyg og nidkjær Aand existerede iblandt de Hellige, og Interessen for Herrens Værks Fremme og Udbredelse var stor. Præstedømmet fra Konferencepræsidenterne til Diakonerne udviste en overordentlig Virksomhed og Interesse for Guds Riges Fremme, ved hvilken de sikrede dem et Forraad af Velsignelser, der vil blive ihukommet af ham, som uddeler til Enhver efter sine Gjerninger; ja endog Søstrene gik igjennem Byerne paa Landet, fra Hus til Hus, og udspredte Kirkens Skrifter i stor Mængde. Den velvillige og kjærlighedsfulde Aand, der herskede iblandt de Hellige, var en sand Afspejling af den Aand, som besjælede vor elskede og nu hedengangne Præsident John Van Cott. Jeg véd, at de Hellige, som kjendte denne Mand, bevarer ham i glædelig Ihukommelse. Det var i Sandhed en Glædens Tid, en Herrens Besøgelsesdag for den skandinaviske Mission, som til mig ere Glanspunkter i mit Livs Erindringer, paa hvilke jeg skuer tilbage med megen Taknemmelighed til Herren.

Den ualmindelige Fremgang, som Herrens Værk havde i disse Aar, kan ses af de statistiske Rapporter. I Tidsrummet mellem d. 11te September 1860 og d. 5te April 1862 bleve alene 814 Sjæle tillagte Aalborg og Vendsyssels Konferencer, og der emigrerede 652. Den 5te April blev jeg af Præsident John Van Cott beskikket til at samle de udvandrende Hellige fra Jylland, og bringe dem pr.

Dampskib over Kiel til Hamborg. Den 8de April ankom jeg til Hamborg med 732 Emigranter. Præsident Van Cott havde her samlet dette Aars skandinaviske Emigration, bestaaende af 1556 Sjæle. Han lejede i Hamborg fire store Sejlskibe, som bleve bekvemt indrettede, og de vare forsynede med udmærket god Proviant til at bringe vore Emigranter til New York. Det mislykkedes imidlertid Præsident Van Cott at leje et engelsk Dampskib, som skulde have mødt os til den Tid i Hamborg. Om det havde ankommet i rette Tid, vilde det have blevet det første Dampskib til at bringe et større Kompagni af de Hellige over Havet. Vi traf Præsident Van Cott i Hamborg ved vor Ankomst d. 8de April, og samme Dag blev jeg beskikket til at gaa ombord paa Skibet „Franklin" med omt. 400 af vore Emigranter og blive deres Leder til Florence. Ældste O. N. Liljenqvist blev beskikket til Anfører paa et andet Skib, H. C. Hansen fra Plain City paa et tredie, og S. Christoffersen fra Manti paa et fjerde Skib. Vi lettede Anker d. 15de April. Under Overrejsen bortreves en Del smaa Børn af Meslingerne, som vare blevne bragte ombord uden Ældsternes Vidende, Vi ankom til New York d. 29de Maj, forlod denne Stad d. 31te og ankom til Florence d. 9de Juni. General Eldredge var dette Aars Emigrationsagent. Vi nød en udmærket Behandling af Jærnbaneembedsmændene, som maatte bruge megen Forsigtighed og Omhu, for at føre os sikkert gjennem den Del af de vestlige Stater, hvor Oprørskrigen den Gang hærjede Landet.

I Florence assisterede jeg vor elskede og nu hedengangne Broder Joseph W. Young med at udstyre Emigrant-Kompagnierne for Sletterne. Paa den Tid var der omtrent 6000 Emigranter i Florence. Ældste Joseph W. Young beskikkede mig d. 13de Juli til Kaptejn for 45 Emigrantvogne. Ældste Liljenqvists Kompagni, saa vel som mit eget, bleve hædrede med at have Ældste John Van Cott til vor Overopsynsmand, saa vi igjen havde den Glæde at blive under hans ædle og vise Ledelse. Vi forlode Florence d. 15de Juli, og efter en meget heldig Rejse arriverede vi d. 23de September i Salt Lake City.

I Overensstemmelse med Præsident Youngs Raad rejste jeg, efter at have gaaet gjennem Herrens Hus med Helene Einarsen, til Gunnison. Her begyndte jeg strax at opdyrke mig en Landejendom, og under mit Ophold her har jeg været hædret med mine Brødres Tillid, idet jeg har beklædt næsten alle saadanne civile og militære Tillidsposter, som et County har at give til sine Medborgere. Jeg har saaledes fungeret som Fredsdommer, Notarius Publikus, Udvalgsmand, Postkommandant og Stabschef for Brigaden; og i kirkelig Henseende har jeg været Medlem af Højraadet og territorial Hjemmemissionær, indtil jeg i Maj 1877 blev indsat som Biskop her i Gunnison. I alle disse Stillinger har jeg lært Noget om Nødvendigheden af at holde sig nær til Herren, og jeg haaber at have erhvervet mig de Helliges og Herrens Tjeneres Tillid og gode Villie.

Nu er Tiden kommen, da vor Bekjendelse skal prøves, og vi have nu Lejlighed til at vise, om vi ville holde alle Zions Love, om vi frygte Gud mere end Mennesker, om vi ville gaa fremad til Fuldkommenhed og gjøre vor Udvælgelse sikker. I Alt glæde vi os i alle Tings Gjenopret-

telsestid, og se i længselsfuld Forventning fremad til Herrens anden Tilkommelse, vidende, at han ikke forhaler sin Gjenkomst, men til den bestemte Tid vil han komme, fulgt af sine mange Tusinde Hellige.

Deres ydmyge Broder
C. A. MADSEN.

NYHEDER.

Utah. Den verdensberømte Adelina Patti tilligemed det hende ledsagende Opera-Selskab sang i Tabernaklet i Salt Lake City d. 1ste April.—Patriark John Rowberry døde af Hjærtesygdom d. 4de April paa sin Bopæl i Tooele, Tooele Co.

Washington, D. C. En Ansøgning fra Utahs lovgivende Forsamling, i hvilken Territoriets sande Tilstand og Guvernørens slette Handlemaade forklaredes, blev d. 27de Marts forelagt Senatet.

Ohio. Forbitrelsen over en Mordsag i Cincinnati udartede sig d. 28de Marts til en almindelig Opstand mod Politiembedsmændene og Militæret, hvis Hjælp tilkaldtes. I flere Dage var Staden i en fuldkommen Oprørstilstand, og flere Skjærmysler fandt Sted, under hvilke omtrent 50 Mennesker bleve dræbte og flere hundrede saarede. Raadhuset nedbrændtes af Pøbelen.

Kentucky. En Cyklon anrettede stor Skade i Kentueky, Tennessee og Ohio d. 25de Marts.

New York. Madame Anna Bishop Schultz, den i sin Tid verdensberømte Sangerinde, døde i New York d. 25de Marts. For nogle Aar siden besøgte hun Salt Lake City.

Sverige. I Skaane er der for nylig gjort et meget interessant Fund af Oldsager ved Udgravningen af et Vandbasin i Nærheden af Esløf. En overordentlig stor Mængde Gjenstande forarbejdet af Sten — saa mange, at der er nok til at rumme et ret anseligt Museum — er opdaget. Man antager, at den Folkestamme, der boede omkring Esløf for tre a fire Aartusinder tilbage, har drevet en Industri med at fabrikere Værktøj, Vaaben, Ornamenter osv. af Sten. Fundet er saa meget mere mærkeligt, som Flertallet er lavet af en næsten gjennemsigtig Flintestens Art, der ikke længer findes der paa Egnen.

Danmark. C. D. Fjeldsted er løst fra Præsidiet over den skandinaviske Mission, med Tilladelse til at rejse hjem, og Anthon H. Lund er beskikket til hans Eftertræder.

HER ER VERDENS LÖB.

Redeligheden er rejst ud af Verden, og Oprigtigheden er gaaet tilsengs. Fromheden har forstukket sig, og Retfærdigheden kan ikke finde Vej. Hjælperen er ikke hjemme, og Menneskekjærligheden ligger syg. Godhjærtigheden sidder i Arrest, og Troen er temmelig svag. Dyden gaar omkring og betler, og Sandheden er for længe siden begravet. Kreditten er bleven latterlig, og Samvittigheden hænger paa Væggen.—Taalmodigheden overvinder Alt. (Efter et dansk Blad.) Indsendt af H. F. F. THORUP.

FIRMAET J. W. SUMMERHAYS & Co. bestaar af Brødrene Summerhays og Morris, begge gode Mænd i Kirken, som drive en betydelig Forretning med Huder, Læder, Peltse, Uld osv. De eje ogsaa et Faareskinsgarveri i det 19de Ward, hvor omtrent 600 Huder garves hver Uge. Ved at understøtte dette Firma, hvis Hovedopgave er at fremme Hjemmeindustri og give Beskjæftigelse til deres Brødre, ville vore Landsmænd netop gjøre hvad Ret er. De betale de højeste Priser for Huder, Uld og Alt dertil henhørende, som bringes til Staden. Deres Kontor er lidt syd for Utah Central Jærnbanestation.

DÖDSFALD.

Oliane Hansen, en Datter af Ole Svendsen, døde i Manti, Sanpete Co., Utah, d. 22de Marts 1884, efterladende sig fire smaa Børn. Hun var født d. 10de Juni 1858 i Spanish Fork.

Til Anmeldelse have vi modtaget:

„Deseret Sunday Sehool Union Music Book“, indeholdende et stort Udvalg af fortrinlige Sange med Musik til Brug i Søndagsskolerne. For Salg paa „Juvenile Instructors“ Kontor for 35 Cents.

„Salmer med Melodier“, 2det Hefte, udgivet af Anton Pedersen, P. O. Box 721, Salt Lake City. Alle vore musikelskende Skandinavere i Utah og omliggende Territorier burde subskribere paa nævnte Værk, der anbefales paa det Varmeste af Fagkyndige, og lover at ville gjøre en stor Forandring til det Bedre i Henseende til Indførelse af Musikharmoni i de skandinaviske Forsamlinger.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 9. *Den 1ste Maj 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 117.)

(1861—Fortsat.)

18 Mile (eng.), gjennem et særdeles smukt og veldyrket Land, fuldt af Rigdommens sande Elementer; allevegne stirrede det blide Landskab os venligt imøde. De veldyrkede Gaarde, med deres skjønne Skov- og Plantevæxter, erindrede os om Englands og Skotlands rigeste Distrikter.

Ved vor Ankomst til Odense bleve vi modtagne af Konferencepræsidenten, Ældste Rønnow, som kjærlighedsfuldt afhjalp vore Fornødenheder. Her mødte vi ogsaa Distriktspræsident K. H. Bruun. De Hellige vare glade over at se os, og Alle kappedes om at gjøre os deres Følelser begribelige ved at gjøre alt muligt for Befordringen af vort Vel under vort Ophold iblandt dem.

Den 22de mødte vi i Konference med de fyenske Hellige, som talte 170 i hele Konferencen, og d. 27de forlode vi i Forening med Ældsterne Bruun og Rønnow vore Venner i Odense og kjørte i en aaben Karet samt ad en god Landevej til Brastrup. Dette var den behageligste og interessanteste Kjøretur, vi have havt paa denne Side af Atlanterhavet. Det hele Land, som vi rejste igjennem, fremviste et smukt Kystbillede af landlig Elskværdighed og Skjønhed. Da vi ankom til vort Bestemmelsessted bleve vi budte hjærtelig velkommen af Broder Andersen og Familie, og vi tøvede hos dem til den følgende Dags Morgen, da vi, ved vor Værts Godgjørenhed, bragtes til Middelfart, hvor vi forlode Øen og rejste til Jylland. I Middelfart opvartedes vi med Middagsmad af en Søster og en troende Familie, der siden efter blev døbt. Værket gjør god Fremgang paa Fyen. Der synes at være en god Høst i Vente, og flittige Arbejdere, som ere den gode Sag hengivne, virke dersteds uafbrudt.

Efter vor Landstigning paa Jyllands Kyst bragte en anden Kjøretur os til Vejle, beliggende ved en Fjord af samme Navn. Der bleve vi venligt modtagne af Broder Johansen, Præsidenten for Fredericia Konference, og d. 20de overværede vi et behageligt og interessant Konferencemøde i Vejle. Arbejdet i den Egn gaar godt fremad." ***

Fra Vejle rejste Brødrene til Aarhus, hvor der afholdtes Konferencemøde d. 5te og 6te Oktbr. Derefter toge de til Kjøbenhavn, hvor fra de afrejste d. 9de til Norge. Et Konferencemøde begyndtes i Kristiania Fredag d. 11te og fortsattes Søndag d. 13de. Efter at have tilbragt otte Dage i Norge, i hvilket Tidsrum Brødrene modtoge de uomstødeligste Beviser for de norske Helliges Gjæstfrihed og Broderkjærlighed, rejste de tilbage til Kjøbenhavn, hvor fra Lyman og Rich d. 25de begave sig paa Rejsen tilbage til England. De ankom til Liverpool d. 29de Oktbr. Apostlene besøgte ialt otte af Missionens femten Konferencer og vare særdeles vel tilfredse med deres Besøg iblandt de Hellige i Skandinavien.

Ældste Anders Christensen

arbejdede trofast og flittigt samt med godt Held i Aalborg og Vendsyssels Konferencer, under Bestyrelse af Ældste C. A. Madsen. Senere afløste han denne som Pastor for de nævnte to Konferencer. Medens de allerfleste af vore Missionærer i Skandinavien som oftest have været meget sendrægtige og ligegyldige med Hensyn til at indgive Beretninger om hvad Herren brugte dem som ydmyge Redskaber i sin Haand til at udføre, saa var Broder Christensen i denne Henseende en exemplarisk Mand. Han skrev nemlig en Række interessante Breve og Meddelelser til Udgiveren af ,,Millennial Star", i hvilke han gav nøjagtige Underretninger om hvad der fandt Sted i hans Arbejdsmark; men da disse Breve allerede ere i Trykken og sandsynligvis i sin Tid ville finde en Plads i Kirkens Historie, ville vi ikke her gjengive nogen Oversættelse deraf, men kun anføre Følgende af en Skrivelse, som han d. 4de Januar 1861 skrev til Præsident C. C. Rich:

,,Vendsyssel er et mærkværdigt Sted; det grænser mod Vest til Nordsøen, mod Nord til Skagerak og mod Øst til Kattegattet; mod Syd adskiller Limfjorden det fra det øvrige Jylland. Paa den Tid, da de Romersk-Katholske gjorde deres Erobringer i Tyskland og disse nordlige Lande, lykkedes det dem aldrig at indtage denne Landsdel, som nu kun har en Befolkning af omtrent 90,000, men paa den Tid ikke nær saa mange. Det modige Folk frygtede ikke for de truende Tyranner, men grebe til Vaaben imod deres Fjender, hvorved de omsider bleve i Stand til at befrie deres lille Vendsyssel fra de ubudne Gjæster; følgelig fik Katholicismen aldrig Fodfæste her, og det gamle Sagn siger derfor ogsaa, at den nordre Side af Limfjorden var Retfærdighedens nordre Grænse. Naar man betragter Folkets Stilling og ser deres Gjæstfrihed, Venlighed og Frisindethed synes man tydelig at kunne se de gode Frugter af, at de aldrig have været under Moderkirkens Indflydelse. Et større Antal har i Forhold til Folkemængden været døbte her end paa noget andet Sted, som jeg kjender, og der findes endnu Mange, som tro Evangeliet. Mange af de, som blive døbte, have været bemidlede og vist sig meget gavmilde med Hensyn til at hjælpe Ældsterne at sende de Fattige til Zion.*** Jeg har visselig aldrig fundet bedre Hellige end dem, der bo her. Konferencepræsidenten, Broder Weibye, som er født i Vendsyssel, er en nidkjær Mand og har stor Indflydelse iblandt sine Landsmænd."

De fleste af Broder Christensens andre Breve til ,,Millennial Star"

findes i nævnte Blads 23de og 24de Aargang.

Missionen i Hamborg.

Den 22de Maj kom Præsident John Van Cott tilbage fra sin Tur til England, hvor til han havde ledsaget Emigranterne. Under hans Ophold i Liverpool blev det bestemt, at Hamborg, som tidligere havde tilhørt den tyske, skulde indlemmes i den skandinaviske Mission. I Juni Maaned sendte Van Cott derfor Ældste P. V. Poulsen fra Kjøbenhavn til Hamborg for at underrette de faa derværende Hellige om ovennævnte Forandring, og han ordinerede en af Brødrene til Ældste. En Maaneds Tid senere blev Ældste George Petersen fra Kjøbenhavn beskikket til Forstander for Hamborg Gren, om hvis tidligere Historie Ældste G. Pegau giver følgende interessante Beretning:

,,Apostlen John Taylor kom i Sommeren 1851 fra Paris til Hamborg, for at indføre Evangeliet i Tyskland, og Ældste George P. Dykes sendtes fra Kjøbenhavn her til for at være ham behjælpelig. De begyndte strax at udgive Maanedsskriftet ,,Zions Panier'', af hvilket der dog kun udkom fire Numre, dels som Følge af de civile Authoriteters Modstand, dels af Mangel paa de fornødne Midler.

Efter at Brødrene Taylor og Dykes havde maattet forlade Hamborg, ankom Ældste Daniel Carn fra Zion her til i Foraaret 1852, og denne Broder var, ifølge sit Kaldsbrev, den første Præsident for den hamborgske Mission. I Forening med nogle Sprogkyndige oversatte han Mormons Bog og Advarsels-Røsten paa Tysk. I Sommerens Løb bleve de første Menigheder oprettede i Hamborg, Flensborg, Slesvig og flere Steder, og Udsigterne for Guds Rige vare meget lovende. Otte til ti Ældster sendtes Br. Carn til Hjælp, hvilke alle vare af de Halvfjerdsindstyves Kvorum.

Nu blev der ogsaa oprettet en preusisk Mission, med Ældste Orson Spencer som Præsident, Forfatteren af ,,Patriarkalsk Orden'', hvilket Skrift udgaves paa Tysk i 1854. Orson Spencer tog sin Residents i Berlin, men blev efter et Par Dages Forløb landsforvist og rejste derfor tilbage til Liverpool, hvor han skrev en Petition til Kong Frederik Wilhelm den Fjerde i Januar 1853.

I Hamborg bleve de første Hellige tidlig plagede af Politiet, og Ældste D. Carn blev i Efteraaret 1852 nægtet at opholde sig der længere i Missionsanliggender; hans Pas blev udfærdiget, og det blev ham betydet øjeblikkelig at forlade Staden. Han protesterede mod denne vilkaarlige Behandling og paaberaabte sig andre Sekters uforstyrrede Virksomhed i Hamborg, men da Intet hjalp, sagde han, at han ikke vilde rejse paa Politiets Forlangende, men ønskede sit Pas udfærdiget af den højeste Authoritet i Hamborg. Resultatet af denne Vægring var, at Broder Carn blev kastet i Fængsel, men ved den amerikanske Konsuls Hjælp, til hvem han havde henvendt sig, kom han atter paa fri Fod. Han vedblev fremdeles at paastaa, at kun ifølge Senatets Beslutning vilde han forlade Byen, og heri blev han kraftig understøttet af Konsulen. Efter nogle Maaneders Forløb opfyldte Senatet hans Ønske, og han begav sig derfor til Altona, hvor han nedsatte sig, og fra dette Sted besørgede han Missionens Affærer i Hamborg og Omegn.

Den første Emigration her fra fandt Sted i 1853. Paa en Missionstur til

Slesvig kom Broder Carn atter i Kollission med Politiet. Han blev arresteret under Paaskud af, at hans Pas ikke var i tilbørlig Orden, og blev i det Hele taget behandlet paa en højst inhuman og brutal Maade. Man var imidlertid saa naadig at give ham Valget mellem 16 Rdlr. Mulkt, 8 Dages Fængsel eller 50 Rottingslag. Senere rejste han til Boitzenburg i Mecklenburg-Schwerin, men da han vilde stige ud af Jærnbanevognen, blev han modtaget af en Politiembedsmand, der lod ham sætte ind i en anden Vogn og under Bevogtning af nogle Gendarmer transportere over Grænsen til Lauenburg. Her slap de ham, og hans Opfordring at føre ham til nærmeste By eller Gjæstgivergaard blev upaaagtet. Han maatte altsaa paa egen Haand løbe om ved Nattetid i en ukjendt Egn, indtil han fandt Husly.

Saaledes endte Br. Carns Mission i Aaret 1853; i paafølgende Januar Maaned forlod han Hamborg. I disse to Aar var Menigheden voxet til 30 a 40 Medlemmer, af hvilke Nogle, som allerede bemærket, emigrerede, Andre faldt fra. Paa Grund af Oppositionens Styrke blev Arbejdet tildels standset, men nogle faa Hellige stode endnu i Hamborg By, hvilke havde været trofaste under alle Omskiftelser i Aarenes Løb.

I Februar 1854 kom Ældste George C. Riser fra Zion og indtog Br. Carns Plads, men hans Mission var af kort Varighed, da en Del Apostater baade offentlig og hemmelig virkede imod ham, og da der paa denne Tid tillige ankom et skandaløst Brev fra en Apostat ved Navn Binder i St. Louis, som var blandt de første Emigranter, brød Oppositionen ud i aaben Forfølgelse og Vold, som bevirkede 15 Individers Udelukkelse af Kirken. Disse fik Politiet paa deres Side, og Søndag Formiddag d. 13de August 1854 blev Forsamlingen afbrudt af 10 a 12 Politibetjente, der erklærede Brødrene G. C. Riser og Jens Chr. Nielsen for Arrestanter og optegnede alle de Tilstedeværendes Navne. Nævnte to Brødre bleve efter tre Ugers Arrest landsforviste, medens tre fire andreBrødre idømtes en Mulkt af 200 Mark Kurant, fordi de havde tilladt Forsamlinger i deres Huse. Ved Ansøgning til Senatet bleve de imidlertid fritagne for Mulkten, men forbødes under Tugthusstraf at fortsætte med Forsamlingerne. Præsident Riser tog alle Bøger, Skrifter og Protokoller med sig til Liverpool, og indsatte en Forstander til at vaage over Menigheden (der den Gang bestod af 29 Medlemmer) med den Instrux, hverken at afholde Forsamlinger, døbe eller forrette andre af Kirkens Ordinancer.

I Slutningen af September s. A. besøgte Apostlen Franklin D. Richards de Hellige i Hamborg og opmuntrede og formanede dem paa det Bedste, samt lovede dem Udfrielse fra Babylon. To Familier paa fjorten Personer emigrerede ved egen Hjælp. I 1855 blev den hamborgske Mission henlagt til den svejtsiske, over hvilken Ældste Daniel Tyler den Gang præsiderede. Samme Aar faldt atter Nogle fra i Hamborg, hvoriblandt den af Præsident Riser indsatte Forstander. Nu var der kun Faa tilbage af den af Br. Carn oprettede Gren og Ingen af det melkisedekske Præstedømme. I Slutningen af 1855 blev Præsidenten i Svejts, Daniel Tyler, afløst af Ældste John L. Smith fra Zion. I Sommeren 1856 blev Hamborg med Omegn atter en selvstændig Mission under Bestyrelse af Ældste Carl G. Maeser,

der havde sit Ophold i London, men blev det følgende Aar paany underlagt Svejts, hvor imidlertid Præsi- John L. Smith var bleven afløst af Ældste Jabez Woodard. I Februar 1858 besøgtes de Hellige i Hamborg af Præsidenten for den skandinaviske Mission, C. Widerborg, som ordinerede en af Brødrene til Ældste. I Maj 1859 fik de Besøg af Præsident Jabez Woodard, og i Sommeren 1860 kom Ældste J. Willi fra Svejts herop for at reformere de Hellige ved Daab.''

En forbedret Salmebog.

I August Maaned udkom en forstørret og forbedret Udgave af den danske Salmebog. 30 af de ældre Salmer bleve forkastede og erstattede med nye, og næsten alle de af de ældre Salmer, som man beholdt i Bogen, bleve betydeligt omarbejdede af Ældste P. V. Poulsen. Endvidere indførtes der 71 flere Salmer end i den forrige (5te) Udgave. Disse bleve tildels oversatte fra Engelsk og tildels omarbejdede efter danske og svenske lutherske Salmebøger. Man indrykkede ligeledes en delvis Fortegnelse over Salmernes Forfattere.

Pasloven, Finland, Samsø osv.

I 1861 bleve 1954 Personer tillagte Kirken ved Daab i den skandinaviske Mission. Omtrent 2000 Forsamlinger bleve afholdte hos Fremmede og en Mængde Bøger og Skrifter solgte. ,,Skandinaviens Stjerne'' havde henved 500 Abonnenter udenfor Kirken. Næsten allevegne havde Ældsterne god Fremgang og mange nye Arbejdsmarker bleve aabnede. Endog til Finland, som hører under Rusland, sendte man en Ældste, der rejste omkring som Forretningsmand og prædikede eftersom der gaves Lejlighed. I Sverige og Norge, hvor Pasloven var bleven tilbagekaldt, syntes Friheden at vinde mere og mere Indgang, og Kongen selv var efter en Udenlandsrejse tilsyneladende bleven mere frisindet end tidligere. I Danmark var der paa sine Steder opstaaet lidt Forfølgelse igjen. Saaledes var det i en længere Tid næsten umuligt at afholde Forsamlinger i Aalborg paa de Helliges derværende Lokale, paa Grund af Pøbeloptøjer. Intetsteds i hele Missionen spredtes Evangeliet bedre end i Vendsyssel, hvor næsten ethvert Sogn og hver Landsby afgav sin Kontingent til Medlemsantallets Forøgelse. Om Sommeren 1861 sendte P. V. Poulsen, Præsident for Kjøbenhavns Konference, Ældste Østerlin og Præst Lars Petersen til Samsø for at aabne Evangeliets Dør dersteds. I Løbet af den følgende Vinter bleve mange Skrifter solgte, et betydeligt Antal Forsamlinger afholdte og tre Personer døbte paa Øen. En almindelig Længsel efter at emigrere til Zion gjorde sig gjældende iblandt Medlemmerne af de forskjellige Grene og Konferencer, og Forberedelser bleve gjorte om Vinteren 1861–62 for en usædvanlig stor Udvandring.

1862.

Missionens største Emigration.

Antallet af de udvandrende Hellige fra Skandinavien var i 1862 større end i noget foregaaende eller senere Aar, idet ikke mindre end 1556 Sjæle rejste hjem til Zion i fire forskjellige Selskaber, som udskibedes fra Hamborg. Emigranterne bleve dette Aar befordrede af Hr. Robert M. Sloman i Hamborg, som lod de Hellige fra Aalborg, Aarhus, Fredericia, Skive og Fyens Konferencer afhente med Dampskibet ,,Albion'' d. 6te og 7de April, og paa samme Tid afgik Dampskibet ,,Aurora'' med cirka 100 Emi-

granter fra Kjøbenhavn til Kiel, fra hvilket Sted de i Forening med de allerede ankomne Jyder toge med Jærnbanen til Altona, hvor de strax gik ombord paa Sejlskibene ,,Franklin" og ,,Humboldt". Den 14de April afgik omtrent 500 Hellige fra Kjøbenhavn til Kiel med Dampskibet ,,Albion" og Resten, cirka 250 Sjæle, med Dampskibet ,,Aurora" d. 17de. Strax efter Ankomsten til Altona gik de ombord paa Sejlskibene ,,Electric" og ,,Athenia".

Emigranterne, som saaledes rejste over Atlanterhavet med de fire ovennævnte Skibe, stødte atter sammen i Florence, hvor fra de mindre Bemidlede fortsatte Rejsen til Dalen med Kirkens Vogne, medens de Andre, som vare i Stand til at kunne gaa op med egne Befordringer, bleve organiserede i to uafhængige Kompagnier. Det ene af disse anførtes af Ældste C. A. Madsen og bestod af 264 Personer, 40 Vogne, 14 Heste, 174 Oxer, 99 Køer, 37 Kvier, 7 Kalve, 6 Hunde og 10 Høns, samt medbragte 22 Telte, 32 Komfurer, 5 Revolvere og 37 Rifler. H. C. Hansen var Vagtkaptejn og J. C. A. Weibye Sekretær for dette Kompagni, der inddeltes i 6 Afdelinger, over hvilke Søren Larsen, J. C. A. Weibye, N. Mortensen (Lynge), Thomas Lund, Lauritz Larsen og Chr. H. Grøn fungerede som Kaptejner; den Førstnævnte havde 5 Hestebefordringer under sin Varetægt, medens de andre fem havde 8 Oxevogne hver.

Det andet Kompagni, der ligeledes bestod af omtrent 40 Vogne med tilsvarende Trækdyr, Køer osv., anførtes af O. N. Liljenqvist, og John Van Cott blev ansat til Overopsynsmand for begge Kompagnier, som brøde op fra Florence d. 14de Juli. De første Dage var det noget besværligt, da Oxerne, der ikke altid vilde lystre de uvante Kuskes Kommando, løbe fra Vejen adskillige Gange, men ved lidt Øvelse gik det snart bedre. Rejseruten fra Florence var *via* Elkhorn River, Loup Fork, Wood River, Willow Lake, Rattlesnake Creek, Fort Laramie, Upper Platte Bridge, Devils Gate, South Pass, Green River osv. til Salt Lake City, hvor til Selskabet lykkelig og vel ankom d. 23de Septbr. Forøvrigt giver Ældste J. C. A. Weibye, fra hvis Dagbøger vi egentlig have erholdt det meste af vor Underretning om Emigrationen i 1862, følgende Forklaring om Rejsen over Sletterne:

,,Kaptejn C. A. Madsen raadte os til at medtage flere Nødvendighedsgjenstande, hvilket vi ogsaa gjorde, og vi vare vel organiserede da vi begyndte Rejsen fra Florence. I Begyndelsen tilbagelagde vi kun faa Mile om Dagen, hvilket var godt for os, som vare uvante til at drive Oxer. Vi havde i Almindelighed gode Lejrpladser; kun enkelte Gange maatte vi overnatte paa Steder, hvor der ikke fandtes Vand. Paa de fleste Steder var der Græs i Overflødighed til vore Kreaturer, og undertiden ogsaa Brænde nok, men en stor Del af Vejen maatte Søstrene nøjes med at koge og stege Maden ved tørrede Solsikker og Kreaturgjødning. De fleste af os maatte gaa hele Vejen, og nogle af Søstrene kjørte kun over de større Floder; over de mindre Vandløb maatte mange af dem vade ligesom Mændene. Ikke sjælden bare vi Brødre Søstrene og Børnene over Floderne og Bækkene i vore Arme eller paa Ryggen, naar man frygtede for, at Oxerne ikke kunde trække Vognene over. Vi fulgte vore Lederes Raad nøjagtigt, og derfor gik det os godt, thi vi kunde ikke læse i

nogen Bog om hvorledes vi skulde bære os ad, hverken paa Sørejsen, der varede i 51 Dage, eller under Rejsen gjennem Ørken, som varede i 71 Dage. Vejret var temmelig godt medens vi rejste over Sletterne, og en god Aand herskede iblandt os. Kompagniets Sundhedstilstand var ogsaa god, og kun et Dødsfald indtraf i Ørken. Vi holdt altid god Vagt og mistede kun faa Kreaturer."

Om Ankomsten til Salt Lake City skrives der Følgende i „Deseret News" af 24de Septbr. 1862:

„Kaptejnerne Madsens og Liljenqvists uafhængige Kompagnier af skandinaviske Hellige, bestaaende af omtrent 500 Personer med 80 Vogne og cirka 600 Kreaturer, ankom fra Sletterne i Gaar Eftermiddags. Emigranterne ere i en god Sundhedstilstand, og deres Kreaturer i fortrinlig Orden. Ifølge Ældste Van Cotts og Kaptejn Madsens Beretninger have disse to Kompagnier, som rejste tilsammen det meste af Vejen fra Missouri-Floden, havt en særdeles heldig Rejse; de mistede kun 7 eller 8 Trækdyr, og det eneste Uheld, som indtraf var, at en Vognstang brødes ved Overstigningen af Bjærgene nær Rejsens Ende. Dette taler til Ros ikke alene for Kaptejnerne, men ogsaa for Kuskene, af hvilke kun to eller tre havde kjørt Oxer førend de tiltraadte den lange, møjsommelige Rejse, som de nu saa lykkelig have tilendebragt."

Af de skandinaviske Emigranter, som gik over Sletterne med Kirkens Vogne, rejste 384 Personer med Kaptejn John R. Murdocks Kompagni, som forlod Florence d. 24de Juli og ankom til Salt Lake City d. 27de Septbr. Hele Kompagniet bestod af 65 Vogne og omt. 700 Sjæle. 14 Dødsfald, 2 Giftermaal og 2 Fødsler fandt Sted paa Rejsen. En anden Afdeling Skandinaver rejste over Sletterne med Kaptejn Joseph Hornes Kompagni (Kirkens tredie Oxetog), bestaaende af omt. 570 Sjæle med 52 Vogne, som forlod Florence d. 29de Juli og ankom til Salt Lake City d. 1ste Oktbr. En tredie Afdeling rejste over Sletterne med Kirkens fjerde Oxetog (Kaptejn Ansel P. Harmans Kompagni), som ankom til Salt Lake City d. 5te Oktbr. Dette Kompagni havde Meslinger med, og led betydeligt af denne Sygdom under den første Del af Rejsen. Omtrent 15 Børn døde. To Børn bleve ligeledes dræbte ved en Vogns Væltning.

Kirken sendte ialt 6 Kompagnier (der tilsammen bestod af 262 Vogne, 293 Mænd og 2880 Oxer samt medbragte 143,315 Pund Mel) til Missouri-Floden efter fattige Emigranter i 1862.

Som Tillæg til Ovenstaaende ville vi nu give en kort Beretning om de enkelte Kompagniers Rejse fra Hamborg til Florence. De udgjorde den 14de, 15de, 16de og 17de Skibsladning Hellige fra Skandinavien, eller

1) Det fjortende Emigrantselskab.

Sejlskibet „Humboldt", Kaptejn H. D. Boysen, afsejlede fra Hamborg d. 9de April med 323 Emigranter, under Bestyrelse af Ældste H. C. Hansen, der nu efter omtrent 1½ Aars Missionsvirksomhed vendte tilbage til sit Hjem i Zion. Efter heldig Sørejse ankom Selskabet d. 20de Maj til New Yorks Havn, hvor fra Rejsen fortsattes med Jærnbane og Dampskib til Florence, der var Udrustningssted for Rejsen over Sletterne. Selskabet naaede Florence i Begyndelsen af Juni Maaned. 14 Personer døde paa Havet og paa Jærnbanen.

(Fortsættes paa Side 145.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 1ste Maj 1884.

MISUNDELSE.

Dersom vi skulde foretage os at udpege nogen almindelig Fejl hos det skandinaviske Folk i Amerika, saa tror vi at kunne nævne Misundelse som en medfødt Svaghed hos Mange, der have bibeholdt visse af deres Traditioner og Fordomme fra de gamle Lande. I hele Europa har Befolkningen fra Arilds Tid været inddelt i Klasser, idet man har skjelnet mellem Adel, Gejstlighed, Borgere, Bønder osv., og hvis en Mand var født Bonde, maatte han nødvendigvis forblive Bonde saa længe han levede, uden at turde gjøre sig noget Haab om at svinge sig op til en Plads iblandt de saakaldte højere Stænder; i det mindste hørte en saadan Overgang til Sjældenhederne, og skete det en Gang imellem, at en Person fra de underordnede Samfundsklasser blev hævet til Anseelse og Værdighed iblandt Folket, saa maatte enten Paagjældende lægge ualmindelige Evner for Dagen, eller ogsaa af særskilte Grunde blive foretrukket og fremhævet af en eller anden af de Store. Anderledes er det i de amerikanske Fristater, som kan rose sig af flere „selvgjorte" (selfmade) Mænd end nogen anden Nation paa Jorden. Her findes ingen Adel. Gejstligheden, skjøndt den udøver sin mægtige Indflydelse, er ikke tilbedt saaledes som Tilfældet var i de gamle Lande; her er ingen Forskjel mellem Borger og Bonde; Alle ere lige. Konstitutionen kjender ingen Rangforskjel, og endnu har Folkeaanden i denne Henseende ikke krænket Grundloven i nogen væsentlig Grad. Man lægger her ingen videre Vægt paa hvad en Mand har været, under hvilke Omstændigheder han er født, om han er af adelig eller simpel Herkomst, om hans Forældre vare rige eller fattige; men Spørgsmaalet er: Hvad er han i Dag? Hvad ere hans Evner? og hvad er han skikket for? Den frie amerikanske Aand tillader Enhver med lige Evner at have lige Rettigheder paa Livets store Skueplads, og hvis en Mand ved sin Flid og Duelighed kan hæve sig fra en lavere Stilling i Samfundet til en højere, saa lykønsker den ægte Amerikaner ham desto mere og føler stolt af sit Land, der saaledes formedelst sine fortrinlige Institutioner gjør Sligt muligt, og man er tilbøjelig til at give en Saadan Fortrinet fremfor Andre, der ere fødte under gunstigere Omstændigher. Men saa er det ikke med mange af Europæerne, Skandinaverne iberegnet, der ofte uden mindste Grund ere misundelige paa hverandre; og naar en eller anden iblandt dem tager lovlig Fordel af Omstændederne og begynder at gjøre Fremgang, har Nogle tilsyneladende den største Interesse for at holde ham tilbage; de bagtale ham undertiden, fremhæve alle hans virkelige og indbildte Fejler, tilskrive hans Handlinger de allersletteste Motiver og vil ham i næsten enhver Henseende tillivs. „Skomager bliv ved din Læst" er et gammelt Ordsprog, som nok er

sandt til en vis Grad, men kan let blive misforstaaet. En Mand, der som Haandværker, Landmand eller Lignende allerede er i sit naturlige Element, skulde ikke forlade dette og tage fat paa Noget, han ikke er og aldrig kan blive skikket for, men en Person, der ved at aabne sine Øjne i et frit Land opdager, at han henslæber sin Tilværelse med et Fag, som er ham trist og uskikket, gjør fuldkommen Ret, om han lægger sig efter noget Andet, som er mere overensstemmende med hans naturlige Evner og Lyst, og naar han saa gjør Fremgang og vinder sine Laurbær, skulde vi ikke være snæverhjærtede og ondskabsfulde nok til at misunde ham sin Lykke, fordi vi kjendte ham som fattig, og kjende hans Herkomst, eller af nogen anden lignende Grund. Slig Misundelse er ikke fra Gud. Misundelse er en hæslig Last, en Slags Vanvittighed, der har ledt Mange til Fordærvelse — en Udyd, som burde være aldeles ukjendt iblandt de Sidste-Dages Hellige.

Den skandinaviske Befolkning i Utah og omliggende Territorier voxer, hvert Aar bringer nye Sværme her til fra de nordiske Riger, og allerede udgjør vi en væsentlig Del af Indbyggerantallet. Tiden er saaledes ogsaa for Haanden, da flere af vore Brødre ville blive valgte til fremstaaende Stillinger i Samfundet, og dersom vi ville vort eget Vel og handle som fornuftige Mænd og Kvinder, bør vi, i Stedet for at være misundelige derover, understøtte dem, skjænke dem vor Tillid og gode Følelser og arbejde i Forening med dem for Guds Riges Fremme og Folkets Vel. Kirkens Authoriteter have, saa vidt vi forstaa, slet ingen Tilbøjelighed til at ville overse eller nedsætte vor Nationalitet, men snarere hæve den. Det er os selv som ere vore værste Fjender i den Henseende, thi formedelst den iblandt Skandinaverne existerende indbyrdes Misundelse og Jalousi ere flere gode Mænd, som kunde have blevet Guds Gjerning og hans Folk til Ære og Nytte, blevne holdte tilbage, og den idelige Modstand, de have mødt af dem, som burde været deres Venner og understøttet dem, have bevirket, at de svigtede deres ædle Hensigter og skjænkede Opmærksomhed til noget Andet.

Landsmænd! lad os drikke dybere af den frie Aand, som karakteriserer Guds sande Folk og som besjæler en stor Del af Indbyggerne i dette Frihedsland, der er stort nok til at vi alle kunne leve inden dets Grænser. Lad os bestandig erindre, at Andres Lykke ikke hindrer os i at gjøre Fremgang, men vi behøve ikke at indbilde os, at vi ved at lægge Hindringer i Vejen for Andres Lykke, befordrer vor egen. Ingensinde har Nogen i denne Kirke vedvarende kunnet opbygge sig selv paa Andres Ruin. Kun ved at leve og lade leve og tilstaa Andre de samme Rettigheder, som vi selv fordre, kunne vi have Haab om Fremgang. Lad os Skandinavere, der som direkte Efterkommere af gamle Israel besidde en Mængde gode Egenskaber og smukke Karaktertræk, lægge til Side alt det Onde, som vi have nedarvet fra et fordomsfuldt og egennyttigt Hedenskab, og lad os være frisindede, varmhjærtede og vore Venner hengivne, lette hverandres Byrder ved gjensidigt Venskab og Hjælp, samt gaa Haand i Haand med hverandre ad Livets tornebestrøede Vej, indtil vi som Sejrherrer over Kjødet og det Onde og som frelste Væsener faa en Plads i vor himmelske Faders Rige.

PLANETERNE JUPITER, SATURN, URANUS OG NEPTUN.

Jupiter er, uagtet dens store Afstand, næsten ligesaa klar som Mars, og overtræffes kun af Venus, naar denne straaler allerklarest. Dette forklares derved, at man antager, at Jupiters Masse reflekterer Lyset bedre end Mars.

Jupiter har fire Maaner, hvilke, paa Grund af Jupiters store Afstand fra os, og da de staa meget nær ved den lyse Planet, ikke ere synlige for det blotte Øje.

Jupiters Middelafstand fra Solen er 103 Millioner Mil, i Perihel 108, i Aphel 98 Millioner Mil. Dens Afstand fra Jorden varierer mellem 78 og 128 Millioner Mil.

Jupiters tilsyneladende Diameter (Jorden nærmest) er 51 Sekunder, den mindste (Jorden fjærnest) 30 Sekunder. Jupiter er meget fladtrykt, og som Følge deraf er Poldiameteren mindre end Ækvatordiameteren; dennes Middellængde er 40 Sekunder, Poldiameteren kun 37 Sekunder.

Jupiters virkelige Diameter er ved Ækvator 19,200 og fra Pol til Pol 17,900 Mil. Middeldiameteren er saaledes 18,550 Mil. Jupiter er 1255 Gange større end Jorden, og Solen er 980 Gange større end Jupiter. Jupiter er den største af alle Planeterne, men er ikke saa tæt som Jorden, dens gjennemsnitlige Tæthed er kun omtrent ¼ af Jordens; den har saaledes, trods sin Størrelse, kun 305 Gange saa stor en Masse som Jorden, medens Solens Masse er 1047 Gange større end Jupiters. Jupiter indeholder ⅔ af samtlige andre Planeters Masse. Legemernes Vægt og Faldhastighed paa Planetens Overflade, afhænge af vedkommende Planets Masse og Størrelse, men blive ogsaa paavirkede af Rotationshastigheden. En Gjenstand, som vejer 1 Pund paa Jorden, vilde paa Jupiter veje 2 Pund ved Ækvator og 2½ Pund ved Polerne, og Faldhastigheden er 32½ Fod under Ækvator og ved Polerne 40 Fod i det første Sekund, medens Faldhastigheden paa Jorden kun er 15 Fod.

En Omdrejning af Jupiter om sin Akse varer 9 Timer 55 Minutter 26 Sekunder. Den tilbagelægger hvert Sekund 1¾ Mil i sin Bane, og den bruger 11 Aar 313 Dage til et Omløb, i hvilken Tid den drejer sig 10,472 Gange om sin egen Akse. Jupiteraaret har følgelig 10,472 Dage.

Paa Grund af Stillingen af Ækvators Akse til Banen maa der være mindre Forskjel paa Aarstiderne paa Jupiter end paa Jorden, og den hurtige Omdrejning har desuden den Virkning, at Dagens Varme og Nattens Kjølighed ikke kunne stige i den Grad som paa Jorden, hvor Længden af Nat og Dag er meget større. Tilstanden der vil vel tilnærmelsesvis ligne et evigt Foraar.

Ved Hjælp af de stærkeste Kikkerter ser man paa Jupiters Skive dels mørke, dels lyse Striber og Pletter

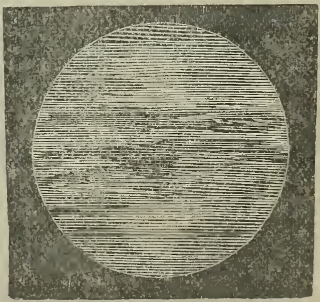

Fig. 4. Planeten Jupiter.

(Fig. 4.) Striberne ligge næsten parallele med Ækvator og have udvaskede Rande. I Nærheden af Po-

lerne og ved Planetens østlige og vestlige Rand blive Striberne utydeligere, hvoraf man slutter, at Jupiter er omgivet af en tæt Atmosfære. Striberne og Pletterne antager man at være skyformede Legemer i en elastisk flydende Tilstand, men at disse Skyer ere af en tættere Beskaffenhed end Jordens Skymasser. Jupiters sydlige Halvdel har undertiden et graat Skjær, til andre Tider bedækket med hvide Skyer og skinner saa atter senere med klar Glans. Af dette fremgaar, at Jupiters Atmosfære maa være i en idelig Bevægelse, da disse foranderlige Fænomener ere synlige i saa betydelig Afstand.

S a t u r n s Middelafstand fra Solen er 188½ Millioner Mil, i Perihel 178 og i Aphel 199 Millioner Mil; dens største Afstand fra Jorden er 219, dens mindste 159 Millioner Mil.

Saturns sideriske Omløb er 29 Aar 167 Dage, og det synodiske Omløb varer 1 Aar 12 Dage 20 Timer. I hvert Sekund gjennemiler Saturn omtrent 1¼ Mil.

Saturns tilsyneladende Ækvatorealdiameter er mellem 15½ og 21½ Sekunder, i Forhold til Afstanden fra Jorden. Polardiameteren mellem 14 og 20 Sekunder. Den virkelige Diameter er 15,600 Mil under Ækvator og 14,050 Mil fra Pol til Pol. Saturn er 700 Gange større og 95 Gange tungere end Jorden.

Saturns gjennemsnitlige Tæthed er kun ⅛ af Jordens eller ⅗ af Vandets Vægtfylde (svarende til Fyrreveddets Vægt). Uagtet Saturns betydelige Størrelse blive Gjenstandene paa dens Overflade dog ikke meget stærkt tiltrukne, ere altsaa ikke meget tunge. Den gjennemsnitlige Vægt af en Gjenstand, som paa Jorden vejer 100 Pund, vilde paa Saturn veje 110 Pund, under Ækvator kun 90 Pund, ved Polerne derimod 125 Pund. Følgelig er der ogsaa en stor Forskjel mellem Faldhastigheden under Ækvator og ved Polerne: under Ækvator er den 14 Fod og ved Polerne 19 Fod i det første Sekund. Grunden til denne Forskjel er Planetens stærke Fladtrykthed og hurtige Rotation.

Saturn fuldender en Omdrejning om sin Akse i 10 Timer 29 Minutter 17 Sekunder, hvilket er Længden af dens Dag.

Udenom Saturnkuglen svæve frit 3 Ringe, som ligge i et og samme Plan. Nærmest om Saturnkuglen er der et tomt Rum, og i en Afstand af omtrent 2000 Mil fra Saturns Overflade svæver den første, temmelig mørke Ring, til hvilken en anden og meget lysere Ring slutter sig, uden kjendeligt Mellemrum. Denne Ring er 3600 Mil bred og omt. 50 Mil tyk.

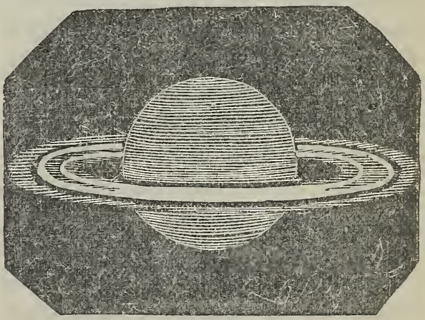
Fig. 5. Planeten Saturn.

Uden om denne Ring svæver en tredie, i en Afstand af 400 Mil fra den anden. Denne tredie Ring er 2000 Mil bred og omt. 40 Mil tyk, og har flere koncentriske mørke Striber, hvoraf man slutter, at den bestaar af flere smalle Ringe. Iagttagelserne af disse Ringe og Mellemrummene ere kun mulige med de allerstærkeste Teleskoper. Disse Ringe synes at bestaa af en fast Masse og lyse derved, at de tilbagekaste Solstraalerne;

hvor de ikke beskinnes af Solen ere de usynlige, og de kaste Skygger paa Saturnkuglen, ligesom den ogsaa kaster sin Skygge paa Ringene. Paa det Sted, hvor Skyggen er, finder der en Solformørkelse Sted. Forøvrigt reflektere Ringene Sollyset bedre end selve Saturnkuglen, det vil sige, de ere lysere end Kuglen. Saturn har otte Maaner.

Uranus, opdaget af W. Herschel d. 13de Marts 1781, og først benævnt „Georgstjerne", „Herschel", „Cybele", og senere paa Bodes' Forslag kaldet „Uranus", er i Aphel 400, i Perihel 360 Millioner Mil, altsaa i Middelafstand 380 Millioner Mil fra Solen.

Uranusbanen, der er næsten 2400 Millioner Mile lang, afviger ubetydeligt fra Cirkelformen. Dens Hældning mod Ekliptika er kun 46½ Minut; Uranus viser sig derfor altid i Nærheden af den tilsyneladende Solbane. Den bevæger sig med en Hastighed af omtrent 1 Mil i Sekundet.

Uranus' mindste Afstand fra Jorden er 340, dens største 420 Millioner Mil. Dens tilsyneladende Diameter varierer fra omt. 4 til 5 Sekunder, i Forhold til Planetens Afstand fra Jorden; Uranus er derfor kun synlig som en Stjerne af sjette Størrelse i meget klart Vejr. Uranus' virkelige Diameter er 7500 Mil, den er saaledes ligesaa stor som 83 Jordkugler, men 15 af disse have ligesaa megen Masse som hin.

Uranus' gjennemsnitlige Vægtfylde er kun ¼ af Jordens. En Gjenstand, som vejer 100 Pund paa Jorden, vilde paa Uranus veje 75 Pund. Faldhastigheden paa Uranus i det første Sekund er 11 Fod.

Paa Uranus kan man ikke opdage Pletter, hvorved man kan beregne Omdrejningstiden og Rotationshastigheden, men af Beliggenheden af Uranusmaanernes Baner slutter man sig til Ækvators Beliggenhed. Ifølge denne Antagelse er Uranusækvatorens Hældning mod Ekliptika 99¾ Grader og følgelig omtrent 99 Grader mod Uranusbanen.

Uranus, hvis sideriske Omløbstid er 84 Aar 5 Dage 19 Timer 41 Minutter 36 Sekunder, har, paa Grund af, at Ækvators Akse næsten ligger i Banens Plan, en skarp Modsætning mellem Aarstiderne. Solen skinner i 42 af Jordens Aar uafbrudt ved Uranus' Nordpol, og i de derpaa følgende 42 Aar, da den bestandigt skinner ved Sydpolen, ses den slet ikke ved Nordpolen, og omvendt ses den ikke ved Sydpolen i de 42 Aar, den skinner ved Nordpolen. Solen staar altsaa omtrent i Nærheden af Zenith vexelvis baade ved Nordpolen og Sydpolen saa længe Sommeren varer paa et af disse Steder. Følgelig hersker der paa Uranus en varm Sommertemperatur i en Række af Aar, og dernæst i mange Aar en Kulde, som vilde tilintetgjøre alt jordisk Liv, i Forening med et Mørke, som Planetens Maaner kun formaa at formindske i meget ringe Grad. Uranus har fire Maaner, som ere blevne sete flere Gange.

Forudsat at Uranus er beboet af levende og tænkende Væsener, vil Solen for disse Beboere vise sig omtrent saa stor som Venus ses af os, naar den er i sin stærkeste Glans; men da Lysstraalerne ere direkte og ikke reflekterede, saa er deres Virkning kun omtrent 360 Gange svagere end paa Jorden. Forøvrigt er Virkningen afhængig af Uranusmateriens Modtagelighed for Lys og Varme, saa at man ikke behøver at betragte det som afgjort, at der paa Grund af

den lange Nat og Kulde hersker en evig Død paa Planeten. Organisk Liv er i Stand til at udvikle sig under de mest forskjellige Forhold. Man kan efter al Rimelighed slutte, at der ogsaa er levende Væsener paa den yderste af denne Gruppe, nemlig paa Neptun.

Neptun, som først blev bemærket af Galle d. 23de Septbr. 1846, efter at Leverrier, paa Grund af Afvigelser i Uranus' Løb, havde beregnet Pladsen for den hidtil ukjendte Planet og meddelt Galle Resultatet, har en Afstand fra Solen af 606 Millioner Mil i Aphel, i Perihel 594 Millioner Mil. Dens Middelafstand er 600 Millioner Mil. Neptuns største Afstand fra Jorden er 626, dens mindste 574 Millioner Mil.

Neptuns tilsyneladende Diameter er omt. 2½ Sekunder, dens virkelige Diameter er omt. 7000 Mil. Den er 68 Gange større end Jorden, og dens Masse er omtrent lig 220 Jordkloder; dens gjennemsnitlige Vægtfylde er ¼ af Jordens, og et Legeme, som paa Jorden vejer 100 Pund, vilde paa Neptun veje 80 Pund. Sollyset er paa Neptun 900 Gange svagere end paa Jorden, men desuagtet dog stærkere end Fuldmaanens Skin.

I hvert Sekund gjennemløber Neptun en Strækning af omtrent ¾ Mil, og fuldender et Omløb om Solen i 164 Aar 188 Dage. Dens Banes Hældning mod Ekliptika er 1 Grad 47 Minutter. Man har ikke været i Stand til at paavise Ækvators Beliggenhed, ligeledes fattes alt Kjendskab til Rotationshastigheden og Planetoverfladens fysiske Beskaffenhed. Nogle Astronomer tro at have bemærket en Ring udenom den, men dette har endnu ikke bekræftet sig. Saa meget er derimod sikkert, at den i det mindste har en Maane.

Det er muligt, at endnu andre Planeter i større Afstand end Neptun styres af Solen i deres Bane, og man kan med Sikkerhed antage, at Rummet mellem Neptuns og Solsystemets yderste Grænse gjennemvandres af Kometer, af hvilke nogle undertiden komme i Jordens Nærhed og blive synlige for os.

EN KAMP I EN LUFTBALLON.

Den berømte, i 1879 afdøde Luftskipperske Madame Godards Mand fortæller en interessant Luftfart — den næstsidste, han gjorde — sammen med en Partikulier, som var Passager. Vejret var gunstigt og Ballonen steg hurtigt og meget højt.

Da de vare komne et godt Stykke op, spurgte Godard Passageren, der havde betalt 1000 Franks, hvilket Indtryk Sejladsen gjorde paa ham.

„Slet Intet," svarede denne lakonisk.

„Jeg beundrer Dem, De er den Første, som i en saadan Højde ikke har følt Ildebefindende."

„Lad os stige endnu højere," svarede den Anden med beundringsværdig Flegma.

Godard udkastede Ballast og Ballonen steg endnu højere.

„Hvad føler De nu?"

„Intet, slet Intet, ingen Frygt, intet Ildebefindende," svarede den Rejsende i en saa utilfreds Tone, som om han var bleven meget skuffet.

„Saa meget desto værre," sagde

Godard smilende, ,,jeg kan ikke mere indjage Dem nogen Frygt. Vi ere stegne højt nok og maa tænke paa Tilbagerejsen.

,,Paa Tilbagerejsen?"

,,Ja vist, det vilde være farligt at stige endnu højere."

,,Faren skrækker mig ikke, jeg vil endnu ikke stige ned."

,,Hvad siger De?" spurgte Godard noget forbauset.

,,Jeg vil højere, bestandig højere; jeg har betalt tusind Franks, for at fremkalde en Følelse hos mig, og jeg vil have den. Vi ville ikke stige ned, før jeg føler et Indtryk."

Godard smilede, thi han ansaa det Hele for en Spøg; men hans Ledsager greb ham i Struben og sagde:

,,Vil De stige højere eller ikke? jeg vil have et Indtryk."

Godard ansaa sig i dette Øjeblik for fortabt.

Han betragtede sin Ledsager, og dennes stive, vildt opspilede Øjne overbeviste ham om, at hans Ledsager var en — Vanvittig.

Hvorledes skal man bringe en Vanvittig til Fornuft? Hvem skal hjælpe En højt oppe i Luften? Dersom den ulykkelige Luftskipper endda havde havt Vaaben; men til en Rejse gjennem Luften medtager man ingen skarpladte Pistoler; man frygter intet røverisk Overfald mellem Himmel og Jord. Jorden var 1500 Metres under dem, Tanken om en Udstyrtning skrækkelig, og dog kunde en Bevægelse af den Rasende foranledige dette. Hr. Godard overvejede et Øjeblik sin Stilling.

,,O, Kjæltring," sagde den Vanvittige, ,,Du vil gjøre Dig lystig over mig? Du har modtaget 1000 Franks af mig, og jeg skulde ikke føle noget Indtryk? Men nu skal Du danse og jeg vil le."

Den Vanvittige havde stor Muskelkraft og Godard tænkte derfor slet ikke paa at forsvare sig.

,,Hvad forlanger De af mig?" sagde han i en rolig, underdanig Tone.

,,Jeg vil more mig, altsaa se, hvorledes Du støder Kulbøtter, naar Du styrter ned," sagde Manden med raa Latter. ,,Men først vil jeg have den omtalte Pirring. Jeg vil ride paa Rebkransen."

,,Ulykkelige!" raabte Godard, „De vil styrte ned. En Svimmelhed vil gribe Dem!"

,,Ikke et Ord!" raabte den Vanvittige, ,,eller jeg kaster Dig ned."

,,Bind i det mindste et Tov om Livet, for at De kan staa i Forbindelse med Ballonen."

Denne Forholdsregel forekom den Vanvittige indlysende og han samtykkede. Da han var befæstet til Tovet klatrede han som et Egern op ad Strikkerne, og ankommen til Ballonen satte han sig rolig overskrævs paa Kransen, som han havde sagt. Derpaa udstødte han et Triumfskrig og trak en Kniv op af Lommen.

,,Hvad har De i Sinde?" udbrød Godard, der frygtede, at han vilde beskadige Ballonen.

,,Jeg vil gjøre mig det bekvemt," raabte den Vanvittige, medens han overskar det Tov, som Godard havde bundet ham om Livet. Et Vindstød maatte styrte den Ulykkelige i Afgrunden. Godard lukkede Øjnene for ikke at se Noget. Den Vanvittige klappede i Hænderne af Henrykkelse og stødte med Hælene mod Ballonen, som om han havde havt Sporer til at fremskynde Farten.

,,Og nu," skreg han, ,,ville vi more os. Du vilde stige ned, godt, Du skal komme ned, og det hurtigere end Du tror."

Godard havde ikke havt Tid til at gjøre en Bevægelse eller sige et Ord. Endnu før han kunde gjætte den Forryktes djævelske Hensigt havde den Vanvittige overskaaret tre . . . fire af de sex Strikker, i hvilke Gondolen hang ved Ballonen.

Den lille Baad hang allerede helt til den ene Side, thi den hang kun ved to Strikker, man kan sige ved en Traad.

Godard vilde have været fortabt, dersom han ikke med alle sine Kræfter havde holdt sig fast ved denne. Den Vanvittiges Kniv nærmede sig den sidste Strikke; endnu et Øjeblik og Alt vilde have været forbi.

,,Tillad mig blot et Ord,'' raabte Godard.

,,Nej, der er ingen Naade,'' hylede den Vanvittige.

,,Jeg forlanger ingen Naade, tværtimod.''

,,Hvad vil Du da?''

,,Vi ere i dette Øjeblik kun 1500 Metres i Højden.''

,,Naa, det vil være rask, naar Du falder saa dybt.''

,,Men det er ikke dybt nok.''

,,Hvorledes?'' sagde den Vanvittige forbauset.

,,Min Erfaring har lært mig, at en saadan Højde ikke er tilstrækkelig til at dræbe et Menneske, og jeg vil hellere dø end være en Krøbling. Jeg forlanger kun, at de viser mig den Naade, at styrte mig ned fra en Højde af 3000 Metres.''

,,Tilstaaet,'' udbrød den Vanvittige smilende.

Godard holdt heltemodigt sit Ord. Han udkastede en stor Mængde Ballast; Ballonen steg i en eneste Sekund 200 Metres.

Medens den Vanvittige med truende Mine vaagede over denne Operation, tænkte Luftskipperen paa at udføre en anden Bevægelse. Blandt de Strikker, som vare konserverede, bemærkede Godard den, hvormed man aabner Ventilen; han trak deri og Gassen strømmede ud. Virkningen indfandt sig snart; lidt efter lidt blev den Vanvittige bedøvet.

Ballonen dadlede langsomt; Dramaet var forbi.

Da Godard havde faaet sikkert Fodfæste, hævnede han sig ikke, men kaldte den Vanvittige tillive og bragte ham med bundne Hænder og Fødder til den nærmeste Galeanstalt.

(Af *Kj. Av.*)

NYHEDER.

Utah. Daniel Mathieson, en af Parowans gamle og agtværdige Borgere døde, d. 22de Marts paa sin Bopæl i Parowan, Iron Co.—Den 15de April afrejste et stort Selskab Missionærer fra Salt Lake City til forskjellige Dele af Europa og de Forenede Stater. Iblandt dem vare de fleste af de i Konferencen kaldte Brødre til Skandinavien. Selskabet ankom til New York d. 21de om Morgenen.—Præsidenterne John Taylor og Geo. Q. Cannon og andre af Kirkens ledende Mænd forlode Salt Lake City d. 17de April for at besøge Jærnværkerne i Iron County og gjøre en Rundrejse gjennem Territoriets sydlige Del.—Medens nogle Skoledrenge d. 18de April legede under et gammelt Bowery i Manti, Sanpete Co., styrtede noget af Træværket ned paa flere af Drengene, som alle bleve mere eller mindre kvæstede.—Lørdag d. 19de April sildig om Aftenen blev en Kvinde i Ogden dødelig saaret af en Japaneser, der strax blev grebet af Politiet og kastet i Fængsel. Kl. 3 den følgende Dags Morgen blev Fængslet omringet af en organiseret Pøbel, som brød ind i Cellen, tog Forbryderen ud og hængte ham i Fængselsgaarden. Den saarede Kone, hvis Navn var Elizabeth Gudgell, døde om Mandagen.—En døvstum Mand blev overkjørt og dræbt af et Tog paa D. og R. G. Banen d. 22de April.—E. R. S. Smith har fratraadt sin Stilling som Præsident for Deseret Hospital.

England. Den 22de April Kl. 9½ Form. fandt et Jordskjælv Sted i det sydlige England. Et Kirketaarn og en Mængde Fabrikskorstene styrtede ned, Husene ravede, Kogekar og Glasvarer sønderbrødes, og betydelig Skade anrettedes. Forskrækkelsen iblandt Befolkningen var stor.

AMERIKANSKE AVISER I 1884.

Af D'Herr Geo. P. Rowell & Co.s ,,American Newspaper Directory'', nu i Pressen, ses det, at Antallet af Aviser og Tidsskrifter af alle Slags, som for Tiden udgives i de For. Stater og Kanada, løber op til 13,402. Dette er en Forøgelse af 1600 for de sidste 12 Maaneder, og viser for et Tidsrum af 10 Aar en Forøgelse af 5618. Tilvæxten i 1874 over det foregaaende Aars samlede Antal var 493. Under sidst afvigte Aar har de daglige Blade formeret sig fra 1138 til 1254; de ugentlige Blade fra 9062 til 10,028, og de maanedlige Blade fra 1091 til 1499. Den største Forøgelse har fundet Sted i de vestlige Stater. Illinois f. Ex. opviser nu et Antal af 1009 imod 904 ifjor, medens Missouri underholder 604 imod 523 i 1883. Andre ledende vestlige Stater vise ligeledes en stor Forøgelse i Bladliteraturen. Det samlede Antal Aviser i Staten New York er 1523 imod 1399 i 1883. Kanada har bidraget betydeligt til den almindelige Forøgelse.

☞ TIL ABONNENTERNE. ☜

Alle, som endnu restere med Betalingen for Bladet, bedes ufortøvet at indsende samme, hvis muligt. Hensigten er at gjøre MORGENSTJERNEN TIL ET UGEBLAD I 1885, uden at forhøje Subskriptionsprisen, hvis Omstændighederne ville tillade det, og ved at komme i Besiddelse af de udestaaende Midler strax, kunne vi itide gjøre de nødvendige Forberedelser. Der findes endnu Nogle, som skylde for 2den Aargang og Kirkens Historie, og disse i Særdeleshed burde betragte det som en ligefrem Pligt, ufortøvet at opgjøre med vore Agenter eller sende Betalingen direkte til Bladets Kontor. Vi gjør Fordring paa, at vi trofast opfylder vor Del af Programmet; vilde blot alle Abonnenterne paa deres Side gjøre ligesaa.

EVAS DRÖM.

(Et Idyl.)

Fra Himlen udstødt — Mørkets Fyrste svæver
Mod den for Adam nylig skabte Jord;
Hvor — fra Guds Paradis — mod Himlen hæver
Naturens Lovsang sig i saligt Kor.

Snart hendør Fuglesangens sidste Toner,
Og Solen Afsked tager med et Kys;
Den fulde Maane over Skovens Kroner
Sig viser blid, som Nattevagt og Lys.

Og sidst, to rene Sjæle Herren prise;
Thi Eva ved sin Adams Side stod;
Med Tak til ham af Livsens Træ de spise
Og spejle sig i Livsens klare Flod.

Lovprisende Guds underfulde Veje,
Hans Kjærlighed opfylder Begges Sind,
Til ogsaa de paa bløde Blomsterleje
I søde Drømme saligt slumre ind.

Da nærmed' Satan sig; Hans Öjne lued'.
I disse To han Hævnens Ofre saa';
I Disses Fald en Verdens Fald han skued',
Uskyldige som her for ham de laa.

Forsigtig tog han Plads ved Kvindens Side —
Men hun i Drømme Lysets Engel ser —
Hans sleske Ord i hendes Ören glide,
Og Smigrens Gift hun drikker med Begjær.

,,O Eva!'' — kvad han — ,,Himlens skjønne Datter! —
Du Jordens Dronning! — Adams ædle Brud!
Din store Fremtid Du vist næppe fatter;
Thi Du skal en Gang blive lig en Gud.

Nu er Du vistnok hele Jordens Glæde,
Men dog, med al din Ynde, kun et Lam —
Af Kundskabs-Træets Frugt Du burde æde,
Da vilde Du ophøje Dig og ham.

I Havens Midte Herren derfor satte
Det skjønne Træ, hvoraf man Visdom faar—
Hvoraf man samler Kundskabs rige Skatte
Og Godt og Ondt, som Herren selv forstaar.

Hvad er vel Herren selv paa Himlens Trone,
Om ikke uindskrænket var hans Magt?—
Hvad Værd for ham en himmelsk Kongekrone,
Som ikke Kundskabs Sejre ham har bragt?''

Saa talte Lucifer med Englestemme,
Og derpaa skyndsomt Stedet han forlod;
Men Eva kunde ikke Drømmen glemme,
Da aarle hun om Morgenen opstod.

C. C. A. CHRISTENSEN.

// MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—PARLEY P. PRATT.

Nr. 10. *Den 15de Maj 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 135.)

(1862—Fortsat.)

2) DET FEMTENDE EMIGRANTSELSKAB.

Den 15de April afsejlede Skibet ,,Franklin'', Kaptejn Robert Murray, fra Hamborg med 413 emigrerende Hellige, der næsten alle vare fra Aalborg og Vendsyssels Konferencer og anførtes af Ældste C. A. Madsen, der nu vendte hjem fra sin Mission til Skandinavien. Han valgte J. C. A. Weibye til sin første og L. Larsen til sin anden Raadgiver. Kompagniet deltes i otte Distrikter, over hvilke Brødrene J. C. Therpe, J. C. Kornum, N. Mortensen, L. P. Fjeldsted, C. P. Borregaard, J. C. S. Frost, T. Larsen og J. Andersen præsiderede. J. F. Mortensen blev beskikket til Tøjmester, A. H. Lund til engelsk Tolk og C. Andersen til Vagtmester.

Ældste J. C. A. Weibye giver følgende nøjagtige Beskrivelse over Sørejsen:

,,Vi gik ombord paa ,,Franklin'' Tirsdag d. 8de April om Aftenen, og C. A. Madsen beskikkede mig til at uddele Køjerne til Emigranterne. Disse Køjer, hvoraf der fandtes 160, vare saa brede, at tre Personer mageligt kunde ligge i hver, Side om Side. Efter at have ordnet vort Tøj fik vi Proviant udleveret; denne bestod af Kjød, Flæsk, Ærter, Bønner, Kartofler, Byggryn, Risengryn, Svesker, Sirup, Æddike, Peber, Kaffebønner, The, Sukker, Smør, Rugbrød og Biskøjter, Vand, Hvedemel til Pandekager, Sild, Salt og Olie til Lamperne. Vi brændte 11 Lamper hver Aften; sex af disse tilhørte Skibet og fem Emigranterne. Vi hyrede en extra Kok (Christensen) i Hamborg for 90 Rdl., og desforuden gjorde to af vore egne Brødre (Stærk og Skouby) Tjeneste som Kokke. Af vor Proviant fik vi lavet god Mad, saasom Ærter, Sødsuppe, Risengrød og Byggrynsgrød. Vi fik saaledes Sødsuppe om Søndagen, Ærter om Mandagen, Risengrød om Tirsdagen og Onsdagen, Ærter om Torsdagen, Byggrynsgrød om Fredagen og Sild og Kartofler om Lørdagen.

Nogle af Emigranterne havde Meslingerne med hjemmefra, og disse spredte sig snart over hele Skibet, saa at ikke mindre end 40 Personer,

mest Børn, vare angrebne paa en Gang. Desforuden lede de fleste Emigranter i kortere eller længere Tid af Diarhoe, hvilket udmattede os meget. Vi tabte ogsaa Smagen for Biskøjterne, men omsider lærte vi at lægge dem i Vand eller The i 8 eller 12 Timer, hvorved de bleve bløde som dansk Sigtebrød. Til de Syge blev der to Gange om Dagen kogt enten Havresuppe, Rissuppe, eller Sagosuppe, og næsten hver Dag blev der bagt Pandekager i Hundredevis til de Syge og dem, som ikke fandt Behag i Biskøjter. Ligeledes blev der ofte bagt Hvedebrød til de Gamle, som ikke kunde tygge det haarde Skibsbrød. Vi holdt Raad hver Aften, og god Renlighed vedligeholdtes. Tre Gange om Ugen vaskede vi Dæk, og to Gange under Overrejsen blev der røget med Tjære.

Fredens Aand regjerede iblandt os, og kun meget faa Udestaaelser fandt Sted. Kaptejnen og Mandskabet (3 Styrmænd, 1 Tømrer og 16 Matroser) vare meget humane mod os, hvilket ogsaa kan siges om Kaptejnens Tjener, den sorte Opvarter (Steward), den sorte Kok, som stegte for os i hans Fritid tilligemed vor egen Kok, Christensen.

Vi holdt undertiden Forsamlinger paa Dækket og undertiden paa Mellemdækket. Næsten hver Morgen Kl. 5 blev der blæst i Klarinet eller spillet paa Hamonika som Signal til at staa op, og der blæstes ogsaa Kl. 7 om Morgenen og Kl. 8½ om Aftenen til Bøn. Vi dansede næsten daglig paa Dækket til Musik af nogle af vore Brødre og flere af Skibets Besætning, som kunde spille. Vi havde det saaledes ganske fornøjeligt, naar fraregnes den Sorg, der nedtyngede os paa Grund af de Mange, som døde af Meslingerne. Indtil Dato (27de Maj) er der død 3 Voxne og 43 Børn, næsten alle af Meslingerne, og i disse Dage ere Skulderkopperne udbrudte iblandt os; fire Tilfælde have allerede vist sig. Vi have omtrent havt Modvind hele Tiden, ellers kunde vi allerede have været i New York, thi „Franklin" er en udmærket Sejler. Vi have kun havt megen lidt Søsyge iblandt os."

Torsdag d. 29de Maj om Formiddagen ankom „Franklin" til New Yorks Havn. Emigranterne kom snart ombord paa en Transportbaad, for at skulle gaa iland, men ved Ankomsten til Skibsbroen ved Castle Garden blev det forbudt dem at komme ind, fordi Flere endnu vare syge af Meslingerne. Efter at 18 af de Syge vare blevne indlagte paa et Sygehus, maatte de derfor gaa ombord paa „Franklin" igjen, og forblive der i to Nætter og en Dag. Endelig blev det dem d. 31te Maj om Eftermiddagen tilladt at gjøre Landgang i Castle Garden, hvor de bleve modtagne af C. C. Rich, John Van Cott og andre Brødre.

En Del af de fattige Emigranter havde ikke Penge nok til at kunne rejse længere, men ved de formuende Søskendes Gavmildhed indkom der ved Sammenskud Midler nok til at Alle kunne fortsætte Rejsen fra New York d. 31te Maj Kl. 9 om Aftenen med et extra Jærnbanetog. Selskabet ankom den følgende Dags Morgen (1ste Juni) til Albany. Der fra gik Rejsen videre med Jærnbane *via* Syracuse, Rochester, Niagara Vandfald, Windsor, Detroit og Chicago til Quincy, hvor fra de rejste med Dampbaad til Hannibal, og videre der fra med Jærnbane til St. Joseph, hvor de indtraf d. 6te Juni. Den følgende Dag gik de ombord paa Dampbaaden

(Fortsættes paa Side 161.)

J. C. A. WEIBYES BIOGRAFI.

Jens Christian Andersen Weibye er født Søndag d. 26de Septbr. 1824 i Vejby Sogn, Børglum Herred, Hjørring Amt, Danmark, af Forældrene Anders Pedersen Weibye og Maren Nielsdatter. Han var det sjette eller yngste Barn af sin Faders andet Ægteskab. Forældrene bekjendte sig til den lutherske Kirke, og Faderen, der af Profession var Skrædder, Rokkedrejer og Hjulmand samt en god Landmand, var af en gudfrygtig Tænkemaade og levede et moralsk Liv. Han var tillige en oplyst Mand, der forstod at skatte Undervisning, hvorfor han holdt sine Børn flittigt i Skole, og formanede dem bestandigt til det Gode. Hans eget værdige Exempel havde tillige den bedste Virkning paa Børnene, der havde Ord for at være de bedste i Byen. Broder Weibye var i fire Aar øverst i Skolen og udmærkede sig i Særdeleshed fremfor sine Jævnbyrdige i Regnekunsten, hvilket var hans Yndlingsstudium. Forældrene besluttede derfor ogsaa at sende ham paa et Kontor eller i Handelslære, men da Faderen, efter flere Aars Sygelighed, afgik ved Døden d. 31te Maj 1837, blev denne Plan ikke gjennemført, og Weibye maatte altsaa nøjes med den Undervisning, som Almueskolerne formaaede. I Oktober 1838 blev han udskrevet af Skolen, gik derefter til Præsten, som det hedder, og blev ifølge den lutherske Kirkes Skik konfirmeret i Vejby Kirke d. 7de April 1839. Faa Dage derefter, nemlig d. 1ste Maj 1839, døde hans Moder i en Alder af 56½ Aar, og Weibye kom strax derefter, ifølge hans ældre Søskendes Ønske, i Skrædderlære, skjøndt han selv aldrig havde nogen rigtig Lyst dertil. Desuagtet lærte han Skrædderprofessionen i Tidsrummet mellem November 1839 og November 1841, hvorpaa han brugte Professionen i 6 Aar og havde bestandig to eller tre Lærlinge i Arbejde.

J. C. A. WEIBYE.

I 1847 gjorde han en Tur til Kjøbenhavn for at bese Hovedstadens Seværdigheder og indhente nogle Oplysninger i Henseende til Tilskjæring af Klædedragter osv., men han vendte efter tre Ugers Forløb atter tilbage til Jylland, hvor han med to Drenge til Hjælp siden rejste omkring fra Sted til Sted og syede for baade Fornemme og Bønder. I 1848 gjorde han en Tur til Odense paa Fyen og besøgte en af sine Brødre, der laa syg efter Slaget ved Isted. Han besøgte ligeledes en anden Broder, som var Soldat i Randers. Den 16de Marts 1849 mødte han selv i Aalborg for at tjene Kongen som Trajnkusk. Efter to Ugers Øvelse kom han til Fyen og var beskjæftiget i nogen Tid med at lave Patro-

ner paa Arsenalet i Nyborg; derefter var han Oppasser for Doktor P. Blickert i Middelfart i fire Maaneder, siden kom han til Reserve Munderingsdepotet i Odense, hvor han var beskjæftiget som Skriver og Skrædder i omtrent 15 Maaneder. I Januar 1851 sendtes han paa et Ærinde til Grevskabet Lærkenborg paa Sjælland, og i den følgende Maj Maaned blev han hjempermitteret fra Flensborg, efter at have tjent Kongen i to Aar og to Maaneder.

Efter sin Hjemkomst til Vejby d. 15de Maj 1851 tog han atter fat paa Skrædderprofessionen og fik snart fuldt op at bestille, men han følte sig ikke tilfreds; den Ondes Magt syntes allevegne at friste ham, og han tænkte en hel Del paa at ville rejse til Amerika, hvilken Tanke dog først skulde realiseres mange Aar derefter.

I Juli 1851 hørte han for første Gang Tale om „Mormonerne", da Beretningen om Forfølgelserne i Aalborg nemlig paa den Tid spredtes omkring i Landet, men han tænkte da ikke paa at undersøge deres Lære. Den 15de Juni 1852 syede han Svendstykke hos Skræddermester Winther i Aalborg og blev tilkjendt Karakteren „Godt". Den 30te Juni forlod han Aalborg som Svend og rejste til Randers, hvor han arbejdede i en Maaneds Tid; derpaa tog han til Kjøbenhavn og arbejdede dersteds paa forskjellige Værksteder, hvor han saa' en hel Del Ugudelighed. Han søgte ogsaa efter „Mormonerne", men fandt Baptisterne i Stedet, hvis Lære han ikke syntes om. Under sit Ophold i Hovedstaden blev han ligesom inspireret til at forfatte en meget forbedret Tilskjæringsmethode, og lod trykke 500 Reduktions-Skemaer til Skræddermaal, hvoraf han solgte mange til andre Skræddere i Kjøbenhavn og i Jylland og senere i Salt Lake City. Ofte, naar Andre om Aftenen turede i Vellyster, lagde han sig tankefuld paa sin Sofa i sit Logis og overvejede Menneskets elendige og faldne Tilstand, og under disse dybe Betragtninger tog han iblandt Andet den Beslutning at forlade Hovedstadens Larm og Bulder og rejse tilbage til Jylland, hvilket han ogsaa gjorde og ankom til Vejby d. 30te Novbr. 1852.

Han begyndte nu atter at sy for Bønder og Fornemme, idet han brugte den hurtige og sikre Tilskjæringsmaade og fik saa meget at bestille, at han holdt to Svende og en Læredreng. Saaledes vedblev han indtil d. 5te Febr. 1854, da han første Gang gik til Mormonforsamling hos Chr. Sørensen paa Sejlstrup Mark og hørte Konferencepræsident Lauritz Larsen samt Forstander Jens Peter Jensen prædike. Han troede strax deres Vidnesbyrd og begyndte at kjøbe Bøger af dem samt subskriberede paa „Skandinaviens Stjerne"; dog tilbragte han 10 Uger med grundigt at studere alle de af „Mormonerne" udgivne Skrifter, hvis Indhold han nøje sammenlignede med Bibelen, indtil han d. 16de April 1854, efter at have overværet et Konferencemøde i Villestrup, hvor Ældste J. A. Ahmanson og Andre prædikede, lod sig døbe af Ældste Jens Peter Jensen. Den følgende Dag fik han Haandspaalæggelse af Lauritz Larsen i Konferencemødet i Villestrup.

Saa snart han fortalte sine Slægtninge og Venner, at han var bleven døbt, begyndte en stor Strid imod ham, men han stod fast i Troen og kunde altid forsvare sig mod ethvert Angreb. Den 15de August 1854 blev han ordineret til Lærer af Præsident Lauritz Larsen og beskikket

til Distriktspræsident og Skriver i Harritslev Gren samt til at gaa lidt paa Mission. I den følgende Oktober Maaned fik han en mere udstrakt Mission, og d. 31te Jan. 1855 blev han ordineret til Præst af Ældste P. C. Jensen og beskikket til at gaa paa Mission i Forening med Diakon Lars Andersen fra Vraa. Den 30te April beskikkede Lauritz Larsen ham en Mission i Hjørring Gren under Forstander J· P. Christensen, og d. 6te Maj udførte han sin første Daabshandling, idet han døbte Else Marie Christensen. Den 29de Juli blev han ordineret til Ældste af J. A. Ahmanson; d. 2den Aug. blev han beskikket til omrejsende Ældste i Hjørring og Harritslev Grene, og d. 14de Oktbr. til Forstander for Napstjert Gren, der talte 48 Medlemmer. Denne sidstnævnte Stilling beklædte han i 9 Maaneder, i hvilken Tid han døbte 17 og havde et godt Hjem hos Thos. C. Jensen i Napstjert. Den 9de Juli 1856 blev han i et Konferencemøde, som afholdtes i Anders Krats Hus i Hjørring, løst fra at være Forstander for Napstjert Gren og beskikket til omrejsende Ældste i Napstjert, Frederikshavns, Mosberg og Hørmested Grene. Under Eftermiddagsmødet samme Dag begyndte den forsamlede Pøbel at sprøjte Vand paa de Hellige og rykke dem i Klæderne, naar de gik ind og ud af Dørene, og om Aftenen blev Huset aldeles omringet af Pøbel, som nedlod sig til at udøve Voldshandlinger imod Brødrene, indtil Præsident Larsen sendte Weibye og N. C. Heiselt efter Politiet. De bleve forfulgte, spottede og haanede af den ugudelige Hob, baade før og efter at de havde fundet Betjenten, som vel gik med dem, men udrettede Intet, thi efter at han var gaaet bleve 17 Vinduesruder ituslagne med 21 Stene, som Brødrene fandt i Værelset om Morgenen. 30 af de Hellige tilbragte Natten i Huset, og den følgende Dag fortsattes Konferencemødet for de aabne Vinduer.

Den 9de Oktbr. overværede Weibye et Konferencemøde i Gyldsdorffs store Dansesal i Aalborg, hvor han første Gang saa' en Herrens Apostel. Ezra T. Benson var nemlig tilstede tilligemed Ældste John Kay, Missionspræsident H. C. Haight og andre Brødre samt omt. 400 Hellige. Den 11te Oktbr. præsiderede Apostel Benson i et Raad, som afholdtes i Nissens Gaard i Aalborg og varede i fire Timer. Her bleve mange vigtige Lærdomme givne. Ældste C. Widerborg gjengav paa en meget duelig Maade Apostlens Tale paa Dansk. Han var meget rørt og talede undertiden Engelsk, idet han vendte sig til Apostlen, og undertiden Dansk, vendende sig mod Forsamlingen. Herrens Aand var tilstede i en stor Fylde, og saa udtryksfulde vare Widerborgs Ord, at næsten hele Forsamlingen, Benson og Kay iberegnet, græd af Glæde over den store Naade, som var blevet dem vederfaret. Omtrent 50 Hellige vare tilstede ved denne Lejlighed.

I et Konferencemøde, som d. 14de og 15de Decbr. afholdtes hos Søren Christensen Thura i Harritslev, blev Weibye beskikket til omrejsende Ældste i hele Konferencen, der den Gang bestod af 15 Grene fordelte paa 4 Distrikter. Ifølge Præsident L. Larsens Ønske flyttede han da til Hjørring, som var beliggende mere midt i Konferencen, for at han der kunde hjælpe til med Konferencens Bogregnskab. Præs. Larsen beskikkede ham ogsaa til at forestaa Emigrationens financielle Anliggender,

medens Larsen, som skulde emigrere til Foraaret, var fraværende paa et Afskedsbesøg til sine Slægtninge i Grejs og Vejle.

Den 17de Jan. 1857 kom Præs. Larsen tilbage, ledsaget af Ældste Peter A. Fjeldsted, som skulde være hans Eftertræder som Præsident for Vendsyssels Konference; han modtog samme efter Larsen d. 16de Febr. Faa Dage i Forvejen (d. 12te Febr.) var Weibye bleven beskikket til Bogagent for hele Konferencen.

Den 17de Marts blev Reformationen paabegyndt i Vendsyssels Konference, idet et Møde under Pastor C. A. Madsens Præsidium blev afholdt i Hjørring, og L. Larsen, P. A. Fjeldsted, J. C. A. Weibye, L. C. Geertsen, C. W. J. Hecker, N. C. Heiselt, Chr. Hansen og P. C. Geertsen, som vare tilstede, bekjendte deres Fejler og fornyede deres Pagt ved Daab. Siden bleve omtrent alle de Hellige i Konferencen døbte til Fornyelse af deres Pagt.

Den 16de Juli 1851 blev Weibye beskikket til omrejsende Ældste i 1ste Distrikt, som bestod af Harritslev, Hjørring, Mygdal, Sindal, Taars og Særritslev Grene, da en Omrejsende i hele Konferencen for Øjeblikket ansaas for overflødig, og han fortsatte sin Missionsvirksomhed uafbrudt. Paa den Tid fastede og bade Brødrene meget for at erholde mere Kraft fra Herren til at stride mod den betydelige Modstand, og Weibye fastede ved enkelte Lejligheder flere Dage ad Gangen. Forsamlingerne bleve i de Dage jævnlig forstyrrede af Pøbel, der dog sjælden brugte Vold, men bespottede og haanede de Hellige. Ved en Lejlighed, da Weibye prædikede til omt. 150 Mennesker i Mygdal, toge nogle Fredsforstyrrere et Vindue ud, der hvor Brødrene vare, og kastede en Riskost samt noget Sne ind paa Bordet foran dem. Ved en anden Lejlighed kastede man en Hund paa Bordet til Ældsterne, medens de prædikede. Flere Præster og Skolelærere, der endnu ikke vare blevne fortrolige med Umuligheden af at modbevise „Mormonismen“, indfandt sig fra Tid til anden i Forsamlingerne som Opponenter, men de bleve altid beskæmmede. Alt hvad de nogensinde formaaede at gjøre var at ophidse Folket til Voldshandlinger eller Fornærmelser imod Brødrene. Ikke sjælden raabte man efter Missionærerne, naar de gik ad Landevejene, og det traf ogsaa nok, at deres Hujen og Skrigen ledsagedes af Stene eller andre haarde Gjenstande, som vare beregnede paa at skulle tilføje dem legemlig Skade. Adskillige Gange blev Weibye tituleret med de smukke Navne: Tyv, Kjæltring, Sjælemorder osv., og ved et Par Lejligheder affyrede man Geværskud efter ham.

I Begyndelsen af Marts 1859 modtog Weibye en Skrivelse fra Præsident Widerborg, i hvilken han blev beskikket til at overtage Bestyrelsen af Vendsyssels Konference efter P. A. Fjeldsted, der blev tilladt at emigrere, og d. 7de Marts, da Broder Fjeldsted tog Afsked, tiltraadte han sit nye Embede. Paa den Tid bestod Konferencen af fire Distrikter, inddelte i 19 Grene, med 66 Ældster, 8 Præster, 17 Lærere, 8 Diakoner og 296 Medlemmer, ialt 395 Sjæle. Der fandtes et Konference-Bogfond paa omt. 400 Rdl., og Intet skyldtes for Bøger eller Skrifter til Kontoret i Kjøbenhavn. I Slutningen af Marts Maaned ledsagede han Emigranterne fra Vendsyssels Konference til Kjøbenhavn, og i den efterfølgende Juni Maaned rejste han atter til Hoved-

staden og overværede Generalraadet dersteds d. 24de og 25de Juni. Ligeledes overværede han Generalraadet i Kjøbenhavn d. 22de og 23de Decbr. s. A., ved hvilken Lejlighed 13 Konferencepræsidenter vare tilstede og John Van Cott overtog Bestyrelsen af Missionen efter C. Widerborg.

Fra den Tid af gjorde Evangeliet i Vendsyssel bedre Fremgang end nogensinde før. Mange hundrede Forsamlinger bleve afholdte, flere nye Grene oprettede og Mange døbte. De Tegn, som skulle følge de Troende, ledsagede Brødrenes Virksomhed allevegne, og en Mængde Syge bleve helbredede ved Herrens Kraft fra Tid til anden; ja disse herlige Tilkjendegivelser af Guds Godhed indtraf saa ofte, at man tilsidst ingen videre Mærke lagde dertil, men gav Gud Æren og lovpriste hans hellige Navn for hans store Naade imod dem. Ældste C. A. Madsen, der præsiderede over Aalborg og Vendsyssels Konferencer som Pastor, tilbragte meget af sin Tid i Vendsyssel og gave Brødrene og de Hellige mange ypperlige Raad og Undervisninger. Ligeledes var Ældste A. Christensen fra Zion til stor Velsignelse der i Egnen. De omrejsende Ældster og Forstanderne arbejdede ogsaa trofast og med Iver, og de Hellige som et Hele gjorde Meget for at fremme Værket. De Formuende ydede beredvilligt af deres Midler til Missionærernes Ophold og Konferencens Udgifter. Saaledes gav en Broder Niels Morten Pedersen (Lyngets) i store Bjørnlund flere hundrede Rigsdaler i dette Øjemed.

,,Indbyggerne i Vendsyssel,'' skriver Ældste Weibye videre, ,,er et godt Folk, de gjorde Missionærerne meget Godt. I de mange Aar, jeg virkede som Missionær iblandt dem, betalte jeg yderst sjælden for Logis eller Spise, og hos de Hellige betalte jeg aldrig, skjøndt de fleste af dem vare ubemidlede, men de havde et varmt Hjærte og gjorde alt muligt for at afhjælpe Brødrenes Fornødenheder. Da der saaledes om Foraaret 1862 blev gjort Opfordring om Hjælp til nogle af Brødrenes Hjemrejse, jeg selv iberegnet, ydede de Hellige i Vendsyssel saa gavmildt af deres Midler, at der indkom næsten flere Penge end der behøvedes.''

Ifølge Præsident John Van Cotts Raad giftede Weibye sig d. 16de April 1860 med Søster Sisilie Marie Pedersen fra Rakkeby. De bleve ægteviede af Byfoged Uttenreiter paa Raadstuen i Hjørring. Som Frugt af dette Ægteskab blev deres Datter Anemine født d. 10de Febr. 1861.

I Maj 1861 ledsagede Weibye Emigranterne fra Vendsyssels Konference til Kjøbenhavn og Hamborg, og i August afholdtes et udmærket godt Konferencemøde i Tidemansholms Lade, Taars Sogn, hvor Apostlene Lyman og Rich samt fem andre Zionsbrødre vare tilstede. Man havde ogsaa et Aftrædelsesværelse for Brødrene, og Forpagter Petersen og Hustru, der vare særdeles gavmilde og gave Brødrene gratis al den Mælk de vilde drikke, tog ingen Betaling for Brugen af Laden til Konferencemødets Afholdelse.

Ved Slutningen af Aaret 1861 fandtes der 662 Medlemmer af Kirken i Konferencen. Af disse var der 115 Par eller 230 Sjæle af gifte Folk, 9 Enkemænd, 36 Enker, 18 Mænd, som havde vantro Hustruer, 62 Koner, som havde vantro Mænd, 2 Mænd, som vare fraskilte deres Koner, 8 Koner, som vare fraskilte deres Mænd, 58 Karle, 131 Piger, 46 Drenge mellem 8 og 15 Aar og 62

Piger mellem 8 og 15 Aar. 355 Personer vare blevne døbte i Aarets Løb.

Den 2den April 1862 overleverede Weibye Vendsyssels Konference til sin af Præsident Van Cott beskikkede Eftertræder H. C. Høgsted, der havde arbejdet som omrejsende Ældste under C. A. Madsens Bestyrelse.

,,Jeg havde,‘‘ hedder det i Broder Weibyes Dagbog, ,,arbejdet i Vendsyssels Konference i 7 Aar, uden at være løst for at tage timeligt Arbejde. Jeg havde missionæret og solgt Skrifter fra Hus til Hus, været Distriktspræsident i en Gren, Forstander for en Gren, omrejsende Ældste i et Distrikt, omrejsende Ældste i hele Konferencen, Bogagent for hele Konferencen i 5 Aar (fra 1857–62) og fungeret som Konferencepræsident i 3 Aar. Jeg havde i min Missionstid solgt Bøger og Skrifter i Konferencen for 1400 Rdl., holdt mange hundrede Forsamlinger og udført følgende Ordinancer: Døbt 92, konfirmeret ved Haandspaalæggelse 96, ordineret til forskjellige Grader af Præstedømmet 103, reformeret ved Daab 146 og velsignet 48 Børn samt salvet mange Syge, hvoraf flere bleve øjeblikkelig helbredede. Under min lange Missionsvirksomhed erfarede jeg meget, og mine Prøver vare mange og forskjellige. Jeg var ofte hungrig, men led aldrig Nød, blev ofte haanet, bespottet, udskjældt og truet paa Livet samt jaget ud af Husene, men fik aldrig Prygl.

I de tre Aar jeg var Præsident gjorde jeg en Rundrejse i Konferencen hver Maaned, og da der fandtes 4 a 5 Distrikter og fra 19 til 22 Grene, havde vi Distriktsmøde hver Søndag i et af Distrikterne og i Almindelighed 4 eller 5 Forsamlinger hver Uge. Jeg var tilstede i næsten alle Distriktsmøderne og mange Forsamlinger i Grenene, og overværede saaledes omt. 600 Forsamlinger i de nævnte tre Aar, og jeg prædikede næsten i dem alle. I samme Tidsrum blev der i Konferencen døbt 628 og udelukt 133; 323 emigrerede. Af disse udvandrede 13 i 1860, 100 i 1861 og 210 i 1862. Da jeg emigrerede var der 744 Medlemmer i Konferencen.

Jeg var meget velsignet med gode omrejsende Ældster og Forstandere samt andre Brødre i Præstedømmet. Endog flere af Søstrene bleve udsendte to og to for at sælge Skrifter. En Gang havde vi ikke mindre end 14 saadanne Søstre ude, iblandt hvilke var min Hustru Marie, og de gjorde et godt Arbejde. Æren for den store Fremgang, som Guds Værk havde paa den Tid, tilkommer derfor ikke En eller Faa, men de Hundreder af Hellige, som bare Vidnesbyrd til Tusinder, og vi opfyldte visselig den Del af Skriften, som siger: ,,Den, som bliver overbevist, advarer sin Næste.‘‘ I Vendsyssel er der visselig et godt Folk, og Flere have adlydt Evangeliet dersteds end paa nogen anden Plet af Jorden af samme Størrelse og Folkemængde.‘‘

Da Weibye annammede Evangeliet havde han 400 Rdl. i Sparekassen foruden en Del Haandpenge og gode Klæder, men efter sin Daab betalte han først sin Ejendomstiende (40 Rdl.); derefter gav han 100 Rdl. til Emigrationens Sparefond, og det Øvrige gik til Missionærerne; da han efter et Aars Forløb blev kaldet til Missionær, vare saaledes alle hans Midler brugte, hvorfor han ligesom de andre Ældster maatte vandre omkring uden Penge, stolende paa Gud og gode Mennesker for sit Ophold.

Den 5te April 1862 forlod Broder Weibye Hjørring med sin Familie og

begav sig paa Rejsen til Zion. Samme Dag ankom de til Aalborg, hvor de stødte sammen med de andre Emigranter fra Vendsyssels og Aalborg Konference (omt. 460 i Antal); den følgende Dag gik alle ombord paa Dampskibet „Albion" og afsejlede fra Aalborg Kl. 4 Eftm., medens Skibsbroen var fuld af Tilskuere. Skibet anløb Aarhus og Fredericia, hvor det optog flere Emigranter. Ved Ankomsten til Kielerfjord d. 7de om Aftenen løb Skibet paa Grund med den ene Ende, og for at faa det flot igjen maatte de omt. 700 ombordværende Emigrater gaa over i den ene Side af Skibet og siden til Agters. Man gjorde Landgang Kl. 9 om Aftenen og den følgende Dag (8de April) afrejste Emigranterne med extra Jærnbanetog til Altona. Samme Dags Aften gik de ombord paa Sejlskibet „Franklin".

Da en fuldstændig Beretning om dette Selskabs Rejse findes andensteds i Bladet, vil det her kun være nødvendigt at bemærke, at Broder Weibye under hele Rejsen lagde en særdeles Omhu og Nidkjærhed for Dagen til Emigranternes Bedste. Han var deres nøjagtige Regnskabsfører og Kasserer, saa det var ikke uden Grund, at Kaptejn C. A. Madsen i et Raad, som afholdtes i Florence d. 12te Juli, erklærede, at Weibye var hans bedste Støtte og Ven i hele Lejren. Den haardeste Prøve, som ramte ham og Hustru paa Rejsen, var Tabet af deres kjære Barn, Anemine, 1¼ Aar gammel, som døde d. 5te Juni i Prairie City, i Nærheden af Quincy, Illinois, og blev begravet i Hannibal, Missouri. Hun havde været syg siden Afrejsen fra Hamborg.

Den første Nat efter Ankomsten til Salt Lake City tilbragte Weibye og Familie i deres Telt paa 8de Wards aabne Plads; derefter gjorde de en Tur til Plain City, paa hvilken Rejse de besøgte en Del Bekjendte og Venner. Efter at de vare komne tilbage til Staden boede de atter i deres Telt, som de opsloge i A. P. Kroghs Have i 2det Ward, og siden i Erik Petersons Have i 10de Ward. Den 4de Oktbr. fornyede de deres Pagt ved Daab, og d. 15de Novbr. blev Weibye, ifølge John Van Cotts Anbefaling, ordineret til en af Præsidenterne over det 65de Kvorum af Halvfjerds.

I Løbet af Efteraaret arbejdede Weibye i otte Dage ved Biskop A. O. Smoots Sirupsmølle, og siden gravede han Gullerødder for Præsident Brigham Young. Forøvrigt brugte han sin Skrædderprofession om Vinteren og boede i A. P. Jespersens Hus i 10de Ward. Om Sommeren 1863 var hans Beskjæftigelse af en meget forskjellig Beskaffenhed. Saaledes arbejdede han 18 Dage paa Vejen i Big Cottonwood Canyon, pillede Bark for Garveriet, arbejdede i Præsident Youngs Have og ved Biskop Smoots Sirupsmølle, samt grov Huller til Stensøjlerne af det store Tabernakel. Den 13de Juni modtog han tilligemed sin Hustru sine Begavelser i Herrens Hus, og i Løbet af den følgende Vinter ordinerede han 19 Brødre til Medlemmer af det 65de Kvorum af Halvfjerds.

Den 17de Oktbr. 1863 forlod Weibye Salt Lake City tilligemed sin Familie og rejste til Gunnison, Sanpete County, hvor han boede hos sin Søster i en lille Jordhytte, medens han gravede en Kjælder, som var hans egen; denne var 16 Fod lang og 12 Fod bred; men da de havde boet i den en Maaneds Tid flyttede de d. 3die Decbr. til Manti, hvor de

boede hos Marcus Troulsen til d. 5te April 1864. I Løbet af Vinteren prøvede Weibye paa at lære Skomagerprofessionen. Han kjøbte ogsaa et gammelt Adobis-Hus (i hvilket der kun fandtes to Vinduesruder) samt 10 Akres Land. For Huset skulde han betale 100 Dollars i Hvede og Kreaturer, og for Landet gav han sit Rejsetelt. Han kjøbte ligeledes et Faar og et Lam for et Uhr, som en Broder A. P. Krogh havde foræret ham. I Løbet af Sommeren (1864) reparerede han sit gamle Hus, plantede en Del Træer, dyrkede sin Jord, hvorpaa han avlede 44 Bushels Hvede og 30 Bushels Havre, og brugte desforuden sin Skrædderprofession.

Den 15de Januar 1865 blev et Brev fra Præsident Young oplæst i en offentlig Forsamling i Manti. Man ønskede Frivillige til at gaa til Colorado-Floden som Nybyggere. Weibye bestemte sig strax til at rejse did, solgte sit Hus og Agerdyrkningsland, forskaffede sig 2 Par Oxer, 1 Vogn, 2 Køer og Proviant til ½ Aar og var færdig til Afrejsen, da Indianerkrigen, som netop udbrød paa den Tid, gjorde Foretagendet umuligt. Han kjøbte derfor den følgende Sommer 1 Bylod, 20 Akres Agerdyrkningsland og 2½ Akres Høland i Richfield, hvor til han flyttede sin Familie om Efteraaret (1865). En lille uanselig Kjælder tjente Familien til Beboelse i dens nye Hjem.

Den 1ste Jan. 1866 blev Weibye af Biskop Higgins beskikket til Tiendeskriver i Richfield. Han var tidligere bleven valgt til Skriver for de 70tyves Massekvorum dersteds, og senere valgtes han til Kvorumets Præsident. Af andre offentlige Stillinger, som han indtog under sit Ophold i Richfield, kunne nævnes, at han fungerede som County-Skriver og Skatmester, var Vandmester i Richfield samt Medlem af Komiteer osv. Han gjorde ogsaa Forsøg paa at drive Forretning som Kjøbmand, men da Indianerkrigen forhindrede Ind- og Udførsel af Gods og et Par Oversvømmelser ligeledes ødelagde en stor Del af hans Varer, tabte han i Stedet for at tjene ved Handelen.

I 1866 bleve de mindre Settlementer Monroe, Glenwood, Salina og andre Nybygder langs Sevier-Floden, formedelst Indianerurolighederne, opbrudte, og Indbyggerne flyttede til de større Byer mod Nord, saa at Richfield om Sommeren var det eneste beboede Settlement i Sevier County. Omtrent 100 Mænd bleve sendte fra Utah og Salt Lake Countier til at hjælpe Nybyggerne, og 20 bevæbnede Mænd maatte hver Dag ledsage Byens Kreaturer paa deres Græsgange.

Imidlertid bleve Indianerne mere og mere nærgaaende; de havde allerede dræbt flere Personer og røvet en Del Kreaturer. Hver Gang en Nybygger i Richfield vovede sig udenfor Byen var han i Fare for at blive skudt, og naar man uundgaaelig maatte gjøre Forbindelser med Settlementerne mod Nord, skete det ved at rejse tilsammen i store bevæbnede Kompagnier. Men en saadan pinlig Belejringstilstand blev naturligvis alt for besværlig i Længden for de forholdsvis fattige Nybyggere, og det blev derfor anset for klogest at rømme Settlementerne i Sevier Dalen indtil Indianerkrigen fik Ende. Om Foraaret 1867 gjorde man altsaa, i Overensstemmelse med Præsident Youngs Raad, Forberedelser for at forlade Richfield. Et stort Antal Vogne fra Sanpete og andre Steder sendtes ud for at hjælpe Folket bort, og „d. 20de April," skriver Broder Weibye, „Kl.

11 Form. forlode vi Richfield med 130 Vogne, medbringende vore Kreaturer og det meste af vore andre rørlige Ejendele. Det var i Sandhed et besynderligt Skue at se disse mange Vogne med Flokke af Køer, Kalve, Faar, Lam, Svin og Hunde drage hen ad Landevejen, og samtidig betragte vore tomme Huse, som vi havde forladt alene for Indianernes Skyld. En Del af Folket var bortrejst med 60 Vogne nogle Dage i Forvejen."

De fleste af dem, der saaledes maatte forlade deres Hjem, rejste til Sanpete County, hvor de forenede deres Kræfter med de derværende Indbyggere, som ogsaa vare udsatte for Indianernes Angreb. Weibye tog til Manti, hvor hans Familie allerede i Forvejen havde nydt en venlig Modtagelse i L. C. Kjærs Hus. Siden kjøbte han en Bylod i Mount Pleasant i den Tanke at opslaa sin Bopæl dersteds. Han lavede nogle Adobis, lagde Grundvolden til et Hus, og arbejdede i Høstens Tid for Andre. Imidlertid døde F. C. Robinson, Tiendeskriveren i Manti, og Broder Weibye, der havde indlagt sig stor Berømmelse af Broder A. M. Musser for sin Duelighed som Tiendeskriver i Richfield, blev nu tilbudt den ledige Plads i Manti. Han modtog beredvilligt dette Tilbud, og da han ved Indianerbesværlighederne i Sevier County havde mistet næsten hele sin Formue, kjøbte Biskop A. J. Moffitt ham den Byggeplads i Manti, som han endnu bebor. Den kostede den Gang kun 150 Bushels Hvede, som Weibye afbetalte med Arbejde. Den 15de Novbr. flyttede han sin Familie ind i et gammelt Stenhus, der tildels stod paa Gaden og tildels paa Lodden, som var i en meget forsømt Tilstand, men den nye Ejer begyndte strax at ordne det Nødvendige, og Enhver, som besøger Broder Weibye i sit nuværende Hjem i Manti, kan selv bedømme, hvor vidt det har lykkedes ham at opbygge sig et smukt og behageligt Hjem paa Pladsen.

Weibye var snart i fuld Beskjæftigelse som Tiendeskriver, og i den paafølgende Vinter blev han af Postdepartementet i Washington beskikket til Postmester i Manti; dette skete ved Ansøgning gjennem Utahs Delegerede W. H. Hooper. Ifølge Ældste A. M. Mussers Ønske lærte han ligeledes tildels den Kunst at telegrafere. Af og til, naar hans offentlige Forretninger tillod det, brugte han sin Skrædderprofession samt udførte andet Arbejde af forskjellig Beskaffenhed.

Den 23de Septbr. organiserede Præsident Young en Gren af Profeternes Skole for den sydlige Ende af Sanpete County, og Weibye blev optaget som Medlem af samme. Et Par Maaneder senere valgte H. Jensen ham til sin 2den Raadgiver i Præsidiet over de skandinaviske Forsamlinger i Manti. Det følgende Aar byggede han sig et Stenhus, 26½ Fod langt og 24 Fod bredt samt viste Lydighed til Aabenbaringen, som blev given ved Profeten Joseph Smith d. 12te Juli 1843. Om Sommeren 1870 udførte han tilligemed sin Hustru Marie en Del Ordinancer for afdøde Slægtninge i Begavelseshuset i Salt Lake City. Under samme Besøg til Staden mødte han med det 65 Kvorum af Halvfjerds, for hvilket han nu var den ældste Præsident, da John L. Dunyon og Thos. C. Armstrong vare blevne forkastede for Overtrædelse og Apostasi. Ældsterne Samuel Johnson og A. W. Brown bleve d. 7de Maj 1870 beskikkede til at indtage de ledige Pladser.

Den 3die Marts 1871 modtog Weibye et Brev fra Biskop Knud Peterson i Ephraim, der underrettede ham om, at han var kaldet til at gaa paa Mission til Skandinavien, og at han burde være færdig til Afrejse fra Salt Lake City i Begyndelsen af April. I Lydighed til denne Kaldelse gjorde han strax de fornødne Forberedelser og velsignede sin Familie, med hvem han tog en rørende Afsked d. 30te Marts. Folket i Manti gav ham 75 Dollars til sin Rejse. Efter at have modtaget sin Beskikkelse og sine Velsignelser i Salt Lake City forlod han nævnte Stad i Forening med Knud Peterson, A. H. Lund, P. Dehlin, C. Madsen, C. Willadsen og P. Poulsen, og efter heldig Rejse over Land og Vand ankom de til Kjøbenhavn d. 6te Maj; her bleve de venligt modtagne af Præsident W. W. Cluff og Ældste P. O. Thomassen. Weibye blev beskikket til at arbejde i Norge, men forinden blev det ham tilladt at besøge sine Slægtninge og Venner i Jylland, hvisaarsag han tilbragte omtrent 9 Uger i Aalborg Konference og rejste da tilbage til Kjøbenhavn, hvor han modtog de nødvendige Instruxer fra Præsident Peterson.

„Den 19de Juli 1871,“ skriver Ældste Weibye, „fulgte Brødrene Knud Peterson, P. O. Thomassen og A. H. Lund mig til Dampskibet „Aarhus“, som førte mig til Kristiania. Det var med rørte Følelser, at jeg tog Afsked med mine kjære Brødre i Kjøbenhavn for at rejse til et fremmed Land og virke iblandt et Folk, som jeg ikke kjendte. Den 20de om Aftenen Kl. 11 ankom jeg til Kristiania, og da Ingen mødte mig fra Kontoret, fik jeg en ung Mand til at ledsage mig til T. Gerners i Tomtegade Nr. 7, hvor jeg fik et almindeligt godt Logis, men da jeg kun ejede 16 Sk. i danske Penge, maatte jeg om Morgenen lade mit Tøj staa hos Hr. Gerners medens jeg opsøgte Østerhausgade Nr. 27, hvor Præs. Peter Brown bød mig velkommen og sendte en Mand efter mit Tøj samt betalte for mit Logis. Jeg var saa blottet for Midler, at jeg maatte laane 10 Dollars af Præsident Peterson i Kjøbenhavn til at betale min Rejse til Kristiania og kjøbe et Par Støvler for. Tre Dage efter min Ankomst eller Søndag d. 23de Juli forsamledes omtrent 400 Personer i de Helliges nye Forsamlingssal i Kristiania, som ved denne Lejlighed var smukt dekoreret med Blomster og Grønt og blev indviet med Bøn af Konferencepræsident Peter Brown. Hundreder af de gode norske Hellige hilsede mig nu velkommen paa det Hjærteligste, og jeg fik talrige Indbydelser til at besøge dem i deres Huse.

Den 31te Juli forlod jeg Kristiania i Forening med H. H. Berg, Forstander for Trondhjems Gren, for at besøge de Hellige i denne langt mod Nord liggende Stad. Vi rejste med Jærnbanen til Ejdsvold, der fra med Dampskib op ad Mjøsen til Lille Hammer og videre tilfods op ad Guldbrandsdalen og over Dovrefjeld, hvor vi vare omgivne af evig bedækkede Snebjærge; ja der fandtes endog Sne i Vejgrøfterne, hvor vi vandrede. Fra Støren rejste vi med Jærnbane til Trondhjem, hvor vi besøgte de Hellige og afholdt mange gode Forsamlinger i Staden og sammes Omegn til d. 21de Aug., da jeg over Østerdalen begav mig paa Rejsen tilbage til Kristiania, hvor jeg indtraf d. 27de August. Fra Kristiania til Trondhjem er der 72 danske Mil.

Den 1ste Septbr. rejste jeg med

Dampskib til Frederiksstads Gren, og besøgte i Forening med Forstander Emil Nøkleby de Hellige i Frederiksstad og Omegn. Jeg gjorde ogsaa en Tur til Sarpsborg og senere til Frederikshald, havde flere Forsamlinger med de Hellige og besøgte Fortet Frederikssten, hvor Karl den Tolvte af Sverige blev dræbt af de Norske i 1718. Her har man en herlig Udsigt over en Del af Sverige og Norge. Jeg rejste nu tilbage til Sarpsborg og gik over Glommen paa Hængebroen, den største Bro i Norge, og videre til Frederiksstad. Den 18de Septbr. rejste jeg med Dampskibet ,,Oslo'' tilbage til Kristiania, og faa Dage senere modtog jeg fra Præsident K. Peterson i Kjøbenhavn min Beskikkelse som Præsident for Kristiania Konference. Efter at have aflagt et Besøg til Drammen, hvor jeg besøgte de Hellige, overværede jeg Konferencemødet i Kristiania d. 8de Oktbr. og overtog samme Dag Bestyrelsen af Konferencen efter Peter Brown, som begav sig paa Hjemrejsen fra Kristiania d. 10de med 24 Emigranter.

Kristiania Konference bestod den Gang af 6 Grene, med et samlet Medlemsantal af omt. 750 Sjæle. N. C. Skougaard præsiderede over Kristiania Gren, Jonas Johansen over Frederiksstads, Olaf J. Andersen over Drammens, Anton Olsen over Hadelands, Guldbrand Torgesen over Stavanger og H. H. Berg over Trondhjems Gren.

Da jeg selv var Bogagent for Konferencen og tillige forestod Kristiania Grens Regnskaber, eftersom Forstanderen boede langt udenfor Byen, og jeg desuden havde meget at varetage med Gaarden, hvor der boede 11 Familier, maatte jeg, efter at have tiltraadt min nye Stilling, opholde mig det meste af Tiden i Kristiania; dog foretog jeg kortere Rejser en Gang imellem til de nærmest liggende Grene. Den 13de April rejste jeg saaledes med Jærnbanen til Skarnæs Station, hvor Broder Anton Olsen mødte mig, og vi gik over Glommen paa Isen, holdt flere Forsamlinger i Odalen og besøgte mange Hellige. Albert Durre, Lensmandens første Hjælper, var paa vort Spor for at ville arrestere os fordi vi havde forrettet Evangeliets Ordinancer, men det lykkedes ham ikke at finde os. Strax derefter aflagde jeg ogsaa et Besøg til Frederiksstad og Drammen.

Den 25de og 26de Maj afholdtes Konferencemøde i Kristiania, ved hvilken Lejlighed Præsident K. Peterson og Ældste A. H. Lund besøgte os. Omtrent paa den Tid blev H. H. Berg arresteret i Trondhjem og sad fængslet paa Vand og Brød i fem Dage, fordi han havde udført nogle af Evangeliets Ordinancer. Ligeledes fik Broder Emil Nøkleby Vand og Brød i Drammen fra d. 16de til d. 23de Maj for at have forrettet Daab.

Den 18de Juni 1872 afrejste 26 Emigranter fra Kristiania for at rejse til Zion, og i den følgende Maaned besøgte jeg de Hellige paa Hedemarken og i Odalen. I August ledsagede jeg 16 Emigranter til Kjøbenhavn, og efter min Tilbagekomst til Kristiania d. 3die Septbr. besøgte jeg flere af Grenene og hjalp Brødrene med at afholde Forsamlinger i Frederiksstad, Sarpsborg, Drammen, Arendal, Brevig, Frederikshald, Thisteddalen, Hadeland og paa mange andre Steder. Saaledes hengik Vinteren og Foraaret.

Den 22de Maj 1873 ankom Apostel Erastus Snow tilligemed sin Søn E. W. Snow og Præsident Knud Peter-

son til Kristiania; de overværede Konferencen d. 24de og 25de, ved hvilken Lejlighed Odalens Gren blev oprettet og gode Lærdomme gaves. Den 26de rejste de besøgende Brødre til Kjøbenhavn, og i Slutningen af Juni rejste jeg selv til Kjøbenhavn med 33 norske Emigranter, som tilligemed et større Selskab emigrerende Hellige fra de andre Konferencer afsejlede fra Kjøbenhavn d. 27de Juni under Ledelse af Erastus Snow og K. Peterson med to Dampskibe. Derefter rejste jeg til Jylland og besøgte i Forening med Ældste Andrew Jenson, der nylig var ankommen som Missionær fra Zion, en Del af mine Slægtninge i Vendsyssel. Den 7de Juli kom jeg tilbage til Kristiania med Dampskib fra Frederikshavn.

Den 17de Juli ankom Brødrene Lars S. Andersen og John Frantzen til Kristiania. Førstnævnte Broder var bestemt til min Afløser, og efter at have besøgt nogle af Grenene i hans Selskab og ordnet Konferencens Affærer, overleverede jeg samme til ham og forlod Kristiania d. 26de August med Dampskibet „Excellencen Toll", tilligemed 28 Emigranter, for at begive mig paa Hjemrejsen. Aftenen førend min Afrejse vare omtrent 70 Hellige forsamlede for at byde mig Farvel. Sangkoret foredrog ved denne Lejlighed nogle af deres smukke Numre, og jeg havde den Ære at blive Modtageren af flere Erindringsgaver, der tilkjendegav de Helliges gode Følelser for mig. Jeg ankom med mine Emigranter til Kjøbenhavn d. 27de August."

Som Leder for det 38te Emigrantselskab af Sidste-Dages Hellige fra Skandinavien, om hvis farefulde Rejse Læseren senere vil blive bekjendt, forlod Broder Weibye Kjøbenhavn d. 29de August og ankom til Salt Lake City d. 29de Septbr. Kl. 11 om Formiddagen. Her modtoges han af sin Hustru Marie og sin Datter Grethe samt hendes Mand, og efter at have overværet Halvaarskonferencen fortsatte han Rejsen til Sanpete i Forening med sin Hustru og ankom til Manti d. 12te Oktbr. Her blev han paa det Hjærteligste budt „Velkommen hjem" af Slægtninge og Venner, og Manti Musikkorps gav ham en Serenade om Aftenen. Han havde været fraværende Hjemmet i 2 Aar 6 Maaneder og 12 Dage og havde hele Tiden nydt en god Helbred. Derimod havde Familien været hjemsøgt af en Del Sygdom. Medens han var borte havde hans Hustru Marie og Datter Grethe bestyret Postkontoret i 6 Maaneder, og ved Flid og haardt Arbejde lykkedes det hans Hustru at holde Hus, Have og Agerdyrkningsland i god Orden; hun havde ogsaa forskaffet flere Husgjenstande samt havde Penge tilovers at overlevere sin Mand, da hun mødte ham, blottet for Midler, i Salt Lake City. Siden sin Hjemkomst fra Missionen har Weibye beklædt mange vigtige Embeder og Tillidsposter. For Nærværende er han saaledes Tiendeskriver i Manti, assisterende Sekretær for Templet, første Præsident for det 65de Kvorum af Halvfjerds, der siden den nye Omorganisation er lokaliseret i Gunnison, Mayfield, Pettyville og Fayette, Kasserer for adskillige Bygningsforetagender, Raadgiver til Biskop H. Jensen i Præsidiet over de skandinaviske Forsamlinger i Manti, Agent for næsten alle Blade og Tidsskrifter, som udgives af Brødre i Kirken osv. Han er ganske vist en af Countiets vigtigste Mænd, og gjør Guds Rige og sin Nation Ære.

NYHEDER.

Utah. Ebenezer Hanks, tidligere Medlem af Mormon-Batallionen, døde paa sin Bopæl i Graves' Village, Piute County, d. 4de April, 69 Aar gammel.—En god og fremragende Indianer, kaldet „Little Soldier", som i mange Aar har været vel kjendt iblandt de Hellige, samt har tilhørt Kirken siden 1874 og modtaget sine Begavelser, døde i sit Telt i Nærheden af Ogden d. 22de April og blev under stor Højtidelighed begravet d. 24de.—Ældste Rudger Clawson blev arresteret af Marskal Ireland i Salt Lake City d. 24de April beskyldt for Polygami. Han stillede strax den forlangte Kaution (3000 Dollars) og kom atter paa fri Fod.—Pater Hyacinthe, den berømte franske Taler, aflagde Utahs Hovedstad et Besøg i Slutningen af April Maaned. Han holdt Foredrag i Episkopalkirken om Aftenen d. 25de April og atter Søndag Aften (d. 27de) angaaende Polygami samt overværede Gudstjenesten i Tabernaklet Søndag d. 27de og forlod Staden d. 28de. I en Samtale med Ældste John Nicholson indrømmede han, at der fra Bibelen ingen Beviser kunde hentes imod Flerkoneriet, men at det stred mod en dannet Kristenheds Begreber.—Broder Wm. H. Whim, Raadgiver til Biskoppen i Lehi, døde pludselig d. 26de April af Underlivs-Inflammation.—Den 27de April om Morgenen gjorde nogle Soldater en hel Del Optøjer i 11te Ward, Salt Lake City.—Den 27de April blev en Gren af Kirken organiseret i Eureka, Juab County, af Apostel Geo. Teasdale, Præsident Wm. Paxman og andre ledende Mænd, som vare nærværende.—Et nyt Forhør over Hopt eller Welcome, som for nogle Aar siden dræbte den unge John Turner fra Provo, begyndte i 3die Distriktsret, Salt Lake City, d. 30te April og fortsattes de følgende Dage. Betydelig Forbitrelse herskede iblandt en Del af Befolkningen over Rettens Forhaling i Henseende til at faa Morderen afstraffet, thi der synes ikke at være nogen Tvivl om, at han er skyldig.—Salt Lake Stavs Kvartalskonference afholdtes i Salt Lake City d. 2den, 3die og 4de Maj. Der er nu 39 Wards i nævnte Stav af Zion, nemlig 21 i Staden og 18 paa Landet.—Man tænker snart paa at anlægge en Jærnbane fra Milford, Beaver County, til Jærnværkerne i Iron County, en Vejlængde af omtrent 50 Mile.—B. B. Bitner, som blev alvorlig kvæstet og fik sin Kjørebefordring splintret ved at komme i Kollission med et Utah Central Jærnbanetog d. 20de Decbr. sidstleden, har anlagt Sag imod Jærnbaneselskabet for 10,000 Dollars i Skadeserstatning.

Washington, D. C. Utah-Kommissionen havde en Sammenkomst med Præsident Arthur d. 29de April. Iblandt de Forslag, som forelagdes, var, at en Del af de Embedsmænd, som nu vælges af Folket i Utah, skulde beskikkes af Federal-Regjeringen eller Territoriets Guvernør.—Adskillige Lovforslag imod Utah ere blevne forelagte baade i Senatet og Repræsentanternes Hus, men endnu er ingen af dem bleven vedtaget.

Ohio. En skrækkelig Cyklon hjemsøgte Montgomery og Greene Countier d. 27de April.

New York. En Ildebrand i Staden New York ødelagde Ejendom til en Værdi af 250,000 Dollars d. 29de April.

Vestindien. En Explosion af nogle Krudtmagasiner, hvorved mange Mennesker mistede Livet og megen Ejendom ødelagdes, fandt Sted i Antonio, tæt ved Havana, d. 29de April.

Kina. Krigen mellem Frankrige og Kina synes nu foreløbig at være endt, da Fredsbetingelser, der gjør Frankrige til Protektor over Tongking og Anam, ere blevne underskrevne af begge Nationers Repræsentanter.

Forskjelligt. I det sidste Aarstid har Konventioner været afholdte i de Forenede Stater med Hensyn til Tiden. Ifølge en vis Inddeling af Landet i 5 Distrikter skulde Salt Lake City antage hvad nævnte Konvention kalder „Mountain or Standard Time". hvilken er 28 Minutter foran vor nuværende Tid. Vi skulle altsaa have Middag naar vore efter Solen regulerede Uhre viser 11.32. Byraadet i Salt Lake City blev strax enig om i Forening med Jærnbanekompagnierne at antage denne Forandring, og Klokken i „City Hall" blev Natten før d. 1ste Maj sat 28 Minutter fremad.—Et stort Antal Mord, Selvmord, Røverier, Ildspaasættelser, Explosioner, Storme, Cykloner osv. osv. have fundet Sted paa forskjellige Steder af de Forenede Stater i den forløbne Maaned.—Delegerede ere blevne valgte i de forskjellige Stater og Territorier til at deltage i den republikanske Konvention i Chicago for Præsidentvalg.—Dampskibet „State of Florida" kolliderede d. 18de April med et Barkskib midt paa Atlanterhavet. Begge Fartøjerne sank, og af 167 paa Damperen ombordværende Mennesker bleve kun 44 reddede. Desforuden gik 12 under med Barkskibet.—Dampskibet „Nevada", som bragte vore Emigranter fra Liverpool til New York, stødte d. 4de Maj paa Tilbagerejsen sammen med Dampskibet „Romano", der sank efter en Times Forløb; men Passagererne og Mandskabet kom lykkelig ombord paa „Nevada", som ogsaa blev betydelig beskadiget og maatte tage til St. Johns

New Foundland, for Reparation.—Den pludselige Overgang fra koldt til varmt Vejr har foraarsaget, at Sneen i Bjærgene smelter i en Hast, saa at Floderne og alle Vandløb stiger i en betænkelig Grad. Stor Skade er saaledes anrettet paa forskjellige Steder i Utah ved Oversvømmelser.

EMIGRANTERS ANKOMST.

Aarets første Emigrantselskab fra Europa, der indbefattede 95 skandinaviske Emigranter (hvilke i historisk Orden udgjør det 66de Selskab af emigrerende Hellige fra Skandinavien siden Missionens Oprettelse), ankom til Ogden d. 27de April, og 85 af dem arriverede i Salt Lake City om Morgenen d. 28de, efter en hurtig og heldig Rejse. Det eneste Uheld, som indtraf paa Rejsen, var, at en 4 Aar gammel engelsk Dreng ombord paa „Nevada" fik fat paa en Flaske Brændevin, som han drak, og fik derved Hjærnebetændelse, hvoraf han døde.

Af Kompagniets skandinaviske Afdeling forlode 82 Sjæle Kjøbenhavn Fredag d. 4de April under C. D. Fjeldsteds Ledelse med Dampskibet „Milo". Følgende andre Zionsældster rejste hjem med dette Selskab: P. Sundwall, som i 2 Aar og 7 Maaneder havde arbejdet fom Forretningsfører paa Kontoret i Kjøbenhavn, John Andersen, der havde virket som Forstander for Bornholms Gren i henimod 2 Aar, S. Madsen, der havde arbejdet i Aarhus Konferenee, og W. Anderson, som blev løst af det Første Præsidentskab paa Grund af sin Hustrus Sygdom. Samme Dag (d. 4de April) forlod et lille Selskab norske Hellige Kristiania, under Ledelse af Ældste A. Amundsen (som vendte tilbage fra sin 2den Mission til Norge) og rejste direkte til England, hvor det stødte sammen med den øvrige Emigration. „Milo" ankom til Hull d. 7de om Morgenen, og samme Dag fortsattes Rejsen til Liverpool, hvor Skandinaverne, der nu bestod af 95 Sjæle, bleve forenede med 207 britiske Hellige samt 11 hjemvendende Missionærer og afsejlede fra Liverpool d. 9de med Dampskibet „Nevada", der ankom til New York d. 19de om Aftenen. Den følgende Dag bleve Emigranterne landsatte i Castle Garden og fortsatte Rejsen Mandag d. 21de med Jærnbanen vestpaa. Hele Kompagniet bestod, ved Afrejsen fra Liverpool, af 319 Emigranter og 17 hjemvendende Missionærer.

S. W. DARKE & KO.

Det er kun en kort Tid siden Sidney W. Darke lejede et Værelse i Svaner og Ko's Juveleerbutik i Salt Lake City, hvor han begyndte en Handelsforretning med faste Ejendomme samt satte sig ind i Landvæsenet, efter i Forvejen at have studeret og gjort Forberedelser for en saadan Stilling. Omtrent tre Maaneder senere indgik Wm. Fuller i Kompagniskab med Darke og Forretningen begyndte at udvidde sig hurtigt. Hr. Darke har bestaaet sin Examen som Advokat og kan føre Sager for alle de Forenede Staters Domstole. Rob. T. M. Ewan er nu ogsaa et Medlem af Firmaet, hvis specielle Opgave er Lov- og Landvæsens Anliggender, indbefattende Kjøb og Salg af faste Ejendomme. Formedelst deres ærlige Behandling over for deres Kunder have de sikret sig Folkets Tillid, og Skandinaverne kunne trygt betro dem deres Anliggender. Uhrmager J. S. Jensen i samme Butik vil gjøre Tjeneste som Tolk for dem, som ikke kunne tale Engelsk.

MIDDEL MOD FORFANGENHED.

Broder A. J. Erickson af Spring City anbefaler, efter egen praktisk Erfaring, følgende Middel mod Forfangenhed (Bloating): Saa snart man opdager at et Kreatur er bleven forfangen fastbinder man en Kjæp i sammes Mund, saa at denne kan holdes aaben, hvorpaa man slaar et Reb om Dyrets Hoved og binder det fast til en Stolpe. Tag derpaa en Spandfuld iskoldt Vand, øs deraf med en Kop og hæld langsomt paa Dyrets Ryg over Nyrerne; gnid det samtidig ind i Skindet med Haanden. Tag derpaa en Thekopfuld fint Salt og gnid det godt ind paa samme Sted, hvor der tidligere hældtes Vand. Hvis der saa ikke, efter et Par Minutters Forløb, indtræffer en Forandring til det Bedre, gjentager man Behandlingsmaaden, først med Vandet og siden med det andet Halve af Saltet, og man bliver tilsidst ved med Vandet indtil Dyret er blevet rask. Broder Erickson forsikrer, at dette Middel er ufejlbarligt, og han har personlig reddet Dyr, som næsten vare døde førend han begyndte med sin Behandling.

Til Anmeldelse have vi modtaget Nr. 2 af „Tulledge's Quarterly Magazine", som er fyldt med meget interessant Læsestof, iblandt hvilket kunne nævnes: Daniel H. Wells med Staalstik, Wilford Woodruffs Autobiografi, Spanish Forks Historie (hvori findes en særdeles smuk Afhandling om Skandinaverne i Utah), Slaget ved Nauvoo, Raadsherre Raleigh med Staalstik, Regnbuens Fænomener, Salt Lake Citys Historie med Staalstik af Borgmester Jedediah M. Grant osv. Vore engelsklæsende Søskende ville finde Nr. 2, som bestaar af 224 Sider Læsestof og koster en Dollar, værd Pengene.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 11. *Den 1ste Juni 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 146.)

(1862—Fortsat.)

„Westwind" og afsejlede fra St. Joseph om Aftenen Kl. 10. Efter at have tilbragt Pintsen ombord paa en alt andet end behagelig Maade, da der kun var meget daarlig Plads til saa mange Folk paa det forholdsvis lille Fartøj, ankom Selskabet til Florence Mandag d. 9de Kl. 10 om Aftenen. H. C. Hansens Kompagni, som kom over Havet med „Humboldt", var allerede ankommen dertil en Uge i Forvejen. Iblandt de 48 Personer (3 Voxne og 45 Børn) af Madsens Kompagni, som døde paa Sørejsen, var Broder Jens Andersen fra Veddum i Aalborg Konference, som med sine Midler havde hjulpet mellem 60 og 70 Fattige til at emigrere. Han døde paa Nordsøen d. 25de April, strax efter at Skibet havde forladt Cuxhaven. Paa Rejsen fra New York til Florence døde to Børn, hvoraf det ene var J. C. A. Weibyes 1¼ Aar gamle Pigebarn; 11 Personer (4 Voxne og 7 Børn) døde endvidere under Opholdet i Florence, og en ung Pige i Ørken, hvilket udgjorde 62 Døde af dette ene Kompagni mellem Hamborg og Salt Lake City.

Tirsdag d. 10de Juni opsloge Emigranterne deres Telte lidt nord for Florence, de nødvendige Indkjøb af Oxer, Vogne, Køer osv. foretoges, og andre nødvendige Forberedelser gjordes for Rejsen over Sletterne. De, som skulde rejse med Kirkens Vogne, bleve organiserede i Messer for at modtage Proviant fra Kirken, og Nogle, som vare blevne Apostater og havde været opsætsige under Sørejsen, forlode Selskabet for at forblive i Staterne. Iblandt disse vare Smed J. P. Jakobsen, Lauritz Larsen fra Højen, Christoffer Thomsen fra Gaardsholt og Andre med deres Familier. De øvrige af Emigranterne bleve liggende i Lejr i flere Uger førend de tiltraadte Rejsen over Sletterne. Faa Dage førend de brøde op fra Florence blev denne By (d. 7de Juli) hjemsøgt af en frygtelig Orkan, ledsaget af Regn, Torden og Lynild, hvorved to Brødre bleve dræbte, og Ældste Joseph W. Young blev saa forslaaet i Hovedet og Ansigtet af en Vognkasse, som blæste ned paa

ham, at man bar ham bort i en ubevidst Tilstand, men han blev rask igjen efter en Tids Forløb. Emigranternes Telte og Vogntage fik en slem Medfart ved denne Lejlighed.

3) Det sextende Emigrantselskab.

Under Ledelse af Søren Christoffersen afsejlede 336 Emigranter fra Hamborg d. 18de April med Sejlskibet „Electric", Kaptejn H. C. Johansen. Efter heldig Overrejse ankom de d. 5te Juni til New York, hvor de Dagen efter stødte sammen med Liljenqvists Kompagni, i Forening med hvilket de d. 9de fortsatte Rejsen til Florence. Der til ankom begge Selskaber d. 19de Juni.

4) Det syttende Emigrantselskab.

Den 21de April afsejlede 484 emigrerende Hellige fra Hamborg med Skibet „Athenia", Kaptejn D. Schelling, under Ældste O. N. Liljenqvists Ledelse. Følgende Uddrag af en Skrivelse, som Broder Liljenqvist skrev til Præs. Jesse N. Smith i Kjøbenhavn, ombord paa „Athenia" d. 4de Juni 1862, omtaler de nærmere Omstændigheder forbundne med Overrejsen:

„I Dag er det den 40de Dag siden vi forlode Glückstadt, og vi vide endnu ikke, naar vi komme til Land; men jeg haaber, Tiden vil blive kortere i New York, end den er her, og vil derfor begynde min Beretning nu; kun vilde jeg ønske, at jeg havde noget Glædeligt at meddele Dem.

Den 25de April Kl. 5 om Morgenen forlode vi Glückstadt og befandt os inden Middag i Nordsøen. Vi styrede nord om Skotland, havde smukt og behageligt Vejr over Nordsøen, naaede Skotland d. 29de om Eftermiddagen og passerede Fyrtaarnene om Aftenen. Inden Midnat vare vi paa Atlanterhavet. Vi havde den Gang føjelig Vind i flere Dage, med temmelig stærk Søgang, og Søsygen var almindelig. 14 Dage efter vor Afrejse fra Glückstadt havde vi sejlet Halvvejen, men her begyndte Lykkens Hjul at dreje sig. Havde vi hidtil havt god Vind, fik vi nu Modvind eller slet ingen. Kaptejnen styrede stadig sydpaa, indtil vi naaede Golfstrømmen, 300 eng. Mile syd for New Foundlands Banker, det vil sige for fire Uger siden. Her fik vi saadant Blikstille næsten en hel Uge, at knapt en Fjær rørte sig, og Vandets og Luftens Temperatur varierede mellem 17 til 20 Grader R. Denne pludselige Overgang fra det kjølige Nord, tilligemed det daarlige Vand, som fordærvedes Dag for Dag i Varmen, gjorde, at Sygdommen, som allerede fandtes iblandt os, greb voldsomt omkring sig. Meslingerne, som vare blevne førte ombord og allerede havde krævet nogle Ofre blandt Børnene, bortrev 33 af de Smaa, og selv flere af de Voxne lede af Mavepine og Diarrhoe. Den første Vind, vi fik, benyttede Kaptejnen til at naa et koldere Klima. Nu ere vi alle raske, baade Store og Smaa, takket være ham, som holder Alt i sin Haand. Fem Voxne døde, nemlig Ole Nielsen, 37 Aar gammel, Kirstine Poulsen, 29 Aar, Hans Nielsen fra Amager, 52 Aar, Ane Nielsen, 70 Aar, og Kaisa Janson, 65 Aar. Kaptejnen har ladet Havresuppe koge til de Syge om Morgenen, Risengrød om Formiddagen og undertiden Sagosuppe om Eftermiddagen."

Den 6te Juni ankom „Athenia" til New York, hvor man traf S. Christoffersens Kompagni, som var ankommen Dagen i Forvejen. Begge Selskaber fortsatte d. 9de Rejsen med Jærnbanen til Florence, hvor de indtraf lykkelig og vel d. 19de Juni.

John Van Cotts Hjemrejse.

Efter at have besørget den store Emigration afsted fra Hamborg, rejste Præsident John Van Cott tilbage til Kjøbenhavn og gjorde Forberedelser for sin egen Rejse. Ifølge Instruxer fra Præsident Brigham Young overlod han Bestyrelsen af Missionen til Ældste Jesse N. Smith (der allerede havde virket som Missionær i Missionen omtrent 16 Maaneder), og d. 9de Maj tog han en kjærlig Afsked med Brødrene og de Hellige i Kjøbenhavn og begav sig paa Hjemrejsen. Han havde denne Gang præsideret over den skandinaviske Mission i omt. 2 Aar og 4 Maaneder eller siden d. 1ste Januar 1860; han var meget afholdt af de skandinaviske Hellige, hvis Karaktertræk han nøje havde lært at kjende, og han forstod at vinde Folkets Venskab. Den 13de s. M. ankom han til Liverpool, hvor fra han den følgende Dag i Forening med Apostlene A. M. Lyman, C. C. Rich, Geo. Q. Cannon og Andre afsejlede med Dampskibet „Kangaroo“ til New York. Her stødte de sammen med en Del af den skandinaviske Emigration; fra Florence rejste Van Cott med Madsens og Liljenqvists Kompagnier til Green River, hvor de indhentedes af Lyman, Rich, W. H. Hooper, Jos. W. Young og Andre, som kjørte med Hestebefordringer. Med disse Brødre rejste Van Cott den øvrige Del af Vejen til Salt Lake City, hvor til han ankom d. 16de Septbr.

Forvisning fra Hamborg.

I September Maaned maatte G. Petersen, som tidligere omtalt, forlade Hamborg af Mangel paa timeligt Arbejde, uden hvilket ingen Udlænding maatte opholde sig i Staden, hvorfor Præs. Jesse N. Smith i Oktober beskikkede G. Pegua til Petersens Eftertræder som Forstander for Hamborg Gren, der nu kun talte 6 Medlemmer. Pegua holdt en offentlig Forsamling d. 2den Novbr. og virkede saa godt han kunde til d. 19de Decbr., da han blev arresteret for at have prædiket „Mormonismen“. Den følgende Dag blev han fremført for det høje Senat, hvor han, efter at Sagen var drøftet, fik Ordre til øjeblikkelig at skulle forlade Hamborg og aldrig sætte sin Fod der mere; i modsat Tilfælde blev der lovet ham stor Straf. Broder Pegua maatte følgelig forlade Staden og søge Tilflugt i Altona, men da Øvrigheden dersteds forenede sig med Politiet i Hamborg, blev han ogsaa efter faa Dages Forløb bortvist fra Altona. Derpaa rejste han til Jylland. Det følgende Foraar (1863) emigrerede de faa Hellige i Hamborg til Zion for Kirkens Midler.

Geo. Q. Cannons Besøg.

Torsdag d. 4de Septbr. ankom Geo. Q. Cannon, Præsident for den europæiske Mission, og Hustru samt Ældsterne John Smith, Samuel H. B. Smith og Joseph F. Smith til Hamborg fra England. De to Sidstnævnte ledsagede Præsident Cannon paa et Besøg til Skandinavien, medens John Smith kom for at arbejde i Missionen. En kort Beskrivelse over deres Rejser findes i „Skandinaviens Stjerne“ 12te Aarg., Side 8 og 9, men det Følgende er Præs. Cannons egen Beretning, oversat fra „Millennial Star“:

„I Hamborg, hvor vi mødte Ældste Jesse N. Smith, Præsident for den skandinaviske Mission, som var kommen fra Kjøbenhavn for at modtage os, fandt vi Ældste Petersen, en Dansker, som var bekjendt med det tyske Sprog og var derfor bleven

sendt her til som Missionær fra Danmark. Der fandtes kun faa Medlemmer af Kirken i denne Stad, og disse vare meget fattige, hvorfor han havde fundet det nødvendigt at arbejde i det Timelige for at faa Opholdet. Hans Beskjæftigelse havde slaaet ham Fejl faa Dage førend vor Ankomst, og han ventede næsten hvert Øjeblik paa Ordre fra Stadens Authoriteter til at skulle forlade dens Grænser, thi en Mand „uden Pung og Taske" kan ikke opholde sig ret længe i Hamborg. Øvrigheden forlanger nemlig, at Enhver, som opholder sig dersteds, skal have en eller anden regelmæssig Beskjæftigelse, hvorved han kan ernære sig, eller et tilstrækkeligt Beløb Penge til et Aars Ophold. Dersom han hverken har Beskjæftigelse eller Penge, tager Politiet ham strax under Behandling og marscherer ham udenfor Stadsmurene. Ingen Herrens Tjener, som strængt vilde adlyde Guds Befalinger, kunde opholde sig i Hamborg; selv Jesus og de Tolv, som han valgte i Jerusalem, vilde have faaet en slem Medfart, dersom Hamborg i dens nærværende Orden havde existeret i deres Dage, og de havde vovet at prædike dersteds. Det forbausede os derfor ikke, da vi siden hørte, at Ældste Petersen blev nødsaget til at rejse fra Staden kort efter at vi havde forladt ham.

Fra Hamborg rejste vi ikke lige til Kjøbenhavn, Missionens Hovedkvarter, thi Præsident Smith havde bestemt et Konferencemøde i Aalborg til Søndag d. 7de Septbr., hvorfor vi (om Aftenen d. 5te) toge med Jærnbanen til Kiel, der fra med Dampskib til Korsøer, hvor vi traf Broder W. W. Cluff om Morgenen d. 6te, og vi rejste strax med et andet Dampskib til Aarhus. (Her blev Selskabet paa det Hjerteligste modtaget af Præs. P. C. Geertsen og mange Hellige.) Samme Dags Eftm. forlode vi Aarhus og kjørte med Deligencen til Aalborg *, hvor vi arriverede Søndag d. 7de om Morgenen Kl. 5. Vore Forsamlinger med de Hellige og Venner den Dag vare meget interessante. Alle vare meget glade over at se os, og det Eneste, som gjorde Skaar i vor Fornøjelse, var vor Uformuenhed til at kunne tale med dem i deres eget Sprog, men da Ældsterne Smith, Cluff og Christensen, som vare hos os, kunde tale meget godt Dansk, gik det ganske godt. Ældste A. Christensen oversatte i alle vore Møder og var meget velsignet i dette hans Arbejde. Paa Tilbageturen overværede vi et Konferencemøde i Aarhus d. 10de Septbr. Det var en Glædens Tid for de Hellige, og at de nøde vort Besøg bevistes tydeligt af deres glade Ansigter og deres Kjærlighed mod os. Fra Aarhus rejste vi med Dampskib til Korsøer og der fra med Jærnbane over Øen Sjælland til Kjøbenhavn, hvor til vi ankom d. 11te, og d. 14de Septbr. overværede vi et Konferencemøde i en stor Sal, som var lejet for Tilfældet og hvor

* Brødrene vare ved Ankomsten til Aalborg meget trætte af den anstrængende Rejse, men Ældsterne A. Christensen og N. C. Edlefsen gjorde Alting saa behageligt for dem, at de snart følte sig hvilte og talte udmærket godt i Konferencemødet om Søndagen. Den følgende Dag tilbragtes med at besøge flere af de Hellige samt med at gjøre en Tur op paa Skovbakken og bese Byen. Tirsdag Morgen d. 9de forlode Brødrene Aalborg og ankom til Aarhus den følgende Nat Kl. 1. 300 Hellige og Fremmede overværede Konferencemødet dersteds Onsdag d. 10de. Da Brødrene om Torsdagen afgik med Dampskibet „Stjernen", for at rejse til Korsøer, var Strandbredden fyldt af de kjærlighedsfulde Hellige, som kom tilstede for at vinke de Besøgende Farvel. Generalraadet i Kjøbenhavn overværedes af 12 Zionsældster og over hundrede indfødte Ældster.

omtrent 1000 Hellige og Fremmede vare tilstede. Den 15de og 16de mødte vi med Præstedømmet i Generalraad. Brødrene fra Missionens forskjellige Dele, som udelukkende vare beskjæftigede i Evangeliets Tjeneste, vare tilstede, med Undtagelse af En eller To, hvis Arbejdsmarker vare saa langt borte, at Indbydelsen til Raadet ikke kunde naa dem itide. Saa gavnligt var dette Konferenceraad til Alle, os selv iberegnet, at de to Dages Forsamlinger alene var rigelig Erstatning for vor Rejse. Ældsterne behøvede Undervisninger om mange Ting, og Guds Aand var udgydt over os, saa at vore Hjærter inspireredes til at give og modtage Herrens Villie angaaende dem. Vi mødte atter med de Hellige i Kjøbenhavn d. 21de, og samme Dags Aften begave vi os paa Rejsen til Holland og Svejts over Hamborg.

Under vort Ophold i Danmark udvistes os den størst mulige Venlighed af Alle, som vi kom i Berørelse med. De Hellige syntes at kappes med hverandre om at gjøre det behageligt for deres besøgende Brødre. Alle Ældsterne, som talte offentlig, nøde Frihedsaanden i stor Fylde. Vi kunne visselig ikke erindre, at vi nogensinde have følt større Frihed til at tale eller havt mere af Belærelsesaanden end vi havde ved adskillige Lejligheder under vort Ophold i Danmark. Folket syntes at lytte med den største Opmærksomhed til Alt, hvad der blev sagt; deres Attraa efter at høre og den Tro, de udøvede, satte Ældsterne i Stand til at forklare dem Sandhedens Principer. Missionærernes Arbejde har god Fremgang i den skandinaviske Mission, thi Folket annammer Ordet med Glæde, naar det bliver prædiket til dem. Der findes imidlertid mange Steder i Sverige og Norge, hvor Ældsterne ikke kunne prædike eller forrette nogen af Evangeliets Ordinancer uden at udsætte sig for Fare, og de blive ikke sjælden kastede i Fængsel. Desuagtet spredes Værket, og eftersom mere frisindede Ideer og Anskuelser gradvis bane sig Vej og der ere Udsigter for, at Regjeringerne ville skjænke Folket større Frihed, tør det haabes, at Tiden er ikke fjærn, da Ældsterne ville blive i Stand til uhindret at prædike Evangeliets Principer i disse Nationer. Dersom den Dag kommer, ville Tusinder træde frem og annamme Sandheden med Redebonhed og Taknemmelighed. I Danmark er der betydelig Frihed, hvilket har været Tilfældet siden Erastus Snow først bragte Evangeliet der til. Folket i Almindelighed have kun liden Agtelse for eller Tillid til deres gamle religiøse Vejledere, og de have ikke præstelige Traditioner og Indflydelser at kæmpe med i saa stor en Grad som Folket har i de Lande, hvor Præstelist raader. Imidlertid ere de ikke fri for onde Indflydelser. Satan er paa ingen Maade bunden der i Landet, hvilket Folket nok saa tydeligt beviser ved den Medfart, de give de Hellige en Gang imellem. Naar Indvaanerne organisere sig til Pøbelhobe, ere de meget grusomme og betænke sig ikke paa at overøse deres Ofre med de største Fornærmelser. Som en Almindelighed ere de ved saadanne Lejligheder tilbøjelige til at blive meget ondskabsfulde og rasende; de tale kun lidet og ere aldeles døve for Bevisførelse eller Fornuft.

Ældsterne dersteds have mange Vanskeligheder at kæmpe med naar de prædike Evangeliet. Det er et meget koldt Land om Vinteren, og at rejse fra Sted til Sted — ofte i Sne —

for at besøge de Hellige uden noget andet Befordringsmiddel, end det, Naturen har givet, fordrer et fast og taalmodigt Sindelag, en stærk Natur og et raskt og kraftigt Legeme. Den Slags Føde, som den fattigere Klasse i Almindelighed nyder, er meget grov. Det vilde vistnok forskrække mange af vore Ældster og de Hellige i England, dersom saadan Føde, som Mange spiser i Danmark, blev fremsat for dem i den Hensigt, at de skulde nyde et Maaltid deraf. Evangeliet vil ikke alene gavne mange af de skandinaviske Hellige aandeligt, men ogsaa timeligt. Det samme kan imidlertid siges om andre Lande end Skandinavien. Men under vore Rejser i Danmark bleve vi stærkt paavirkede af hvad vi saa' og hørte fortælle om den almindelige Levemaade dersteds. Folket maa lære meget førend de kunne forstaa at paaskjønne de Velsignelser, som Gud har givet dem, og anvende dem rettelig. I denne Henseende vil Indsamlingen blive gavnlig for de Hellige. Hjemførelsen til Zion vil gavne dem i enhver Henseende, dersom de ville handle ret. Iblandt Andet vil deres legemlige Skjønhed forøges; de ere allerede sunde og kraftige, men en kjøn Legemsbygning og smukke Ansigter vil blive almindeligt iblandt de Hellige, som indsamles til Zion. Herrens Aands himmelske Indflydelse, forenet med gunstigere Omstændigheder og en bedre Kost, vil netop have denne Virkning. Det er der ligesom i andre Lande, at Herren udsamler det bedste og reneste Element til sit eget Brug; hans Aand virker paa de Oprigtige og Rene af Hjærtet, og det er dem, som annamme Sandheden. Med disse vil han bygge sig et Folk og et Navn paa Jorden. Ud af alle Nationer, hvor Evangeliet prædikes, vil Herren samle et Folk, som skal blive den stærkeste Magt, der nogensinde har havt Tilværelse paa Jorden. Skandinavien vil uden Tvivl afgive sin Del af det Element, hvoraf hint mægtige Rige skal bestaa."

FLERE ÆLDSTERS ANKOMST.

Den 17de Septbr. ankom Ældsterne A. W. Winberg, Johan Svenson, Christoffer Holberg og Hans C. Hansen til Kjøbenhavn som Missionærer fra Zion, medens Præs. Cannon og Selskab endnu opholdt sig i Hovedstaden.

MISSIONENS BLOMSTRINGSTID.

Dersom det med Sandhed kan siges, at den skandinaviske Mission nogensinde har havt hvad man med et figurligt Udtryk kunde kalde en Blomstringsperiode, saa var denne i Aarene 1861 og 1862, hvilket kan ses af den statistiske Oversigt, som findes i MORGENSTJERNENS 1ste Aarg., Side 15. I Aaret 1861 bleve, som tidligere anført, 1954 Personer tillagte Kirken ved Daab, og i 1862 bleve 1977 døbte. I Missionens Historie har man hverken før eller senere opnaaet en saa rig Høst af Sjæle. Ved Slutningen af Aaret 1862 havde Missionens 15 Konferencer eller 155 Grene * (trods den store Emigration om Foraaret) et samlet Antal af 5800 Medlemmer, af hvilke 595 vare Ældster, 216 Præster, 215 Lærere og 97 Diakoner. Af Zionsbrødre var der 14 i Missionen, nemlig Jesse N. Smith, Missionens Præsident, W. W. Cluff og H. P. Lund, omrejsende Ældster i hele Missionen, A. Christensen, Pastor for Aalborg og Vendsyssels Konferencer, C. C. N. og J. F. F. Dorius, Missionærer i Norge, K. H. Bruun, Pastor for Fredericia og Fyens Kon-

* I 1861 var der 166 Grene, det højeste Antal i Missionens Historie, men der var dog ikke saa mange Medlemmer som i 1862 paa 215 nær.]

ferencer, P. Beckstrøm, Missionær i de svenske Konferencer, J. P. R. Johansen, Præsident for Fredericia Konference, A. W. Winberg, omrejsende Ældste i Jylland, Johan Svenson og Christoffer Holberg, omrejsende Ældster i Sverige, Hans C. Hansen, Missionær i Aalborg og Vendsyssels Konferencer, og John Smith, Medhjælper paa Kontoret i Kjøbenhavn. Ældste P. V. Poulsen præsiderede over Kjøbenhavns Konference, der havde 1202 Medlemmer, N. C. Edlefsen over Aalborg Konf. med 350 Medl., H. C. Høgsted over Vendsyssels Konf. med 685 Medl., J. P. R. Johansen over Fredericia Konf. med 278 Medl., J. Hansen over Lollands Konf. med 182 Medl., P. C. Nielsen over Bornholms Konf. med 87 Medl., P. C. Carstensen over Fyens Konf. med 185 Medl., P. C. Geertsen over Aarhus Konf. med 296 Medl., C. S. Winge over Skive Konf. med 82 Medl., C. C. N. Dorius over Kristiania Konf. med 908 Medl., N. Rosengren over Skaane Konf. med 757 Medl., N. C. Flygare over Stockholms Konf. med 220 Medl., A. P. Søderborg over Gøteborgs Konf. med 214 Medl., L. Nilsson over Norrkøpings Konf. med 299 Medl., A. Svedlund over Sundsvalls Konf. med 47 Medl. og G. Pegau som Forstander for Hamborg Gren med 8 Medl. Foruden de nævnte præsiderende Brødre fandtes der i alle Konferencerne en Mængde omrejsende Ældster, Forstandere og andre Missionærer, der arbejdede med en Flid og Udholdenhed, som gjorde dem og Guds Gjerning Ære.

I Gøteborg, Sverige, hvor ingen videre Fremgang havde været gjort i nogen Tid, lykkedes det Præsident A. P. Søderborg om Sommeren 1862 at leje et nyt Forsamlingslokale og begynde at prædike igjen, trods Politiets Efterstrædelser. Broder Anders Børjeson blev omtrent paa samme Tid dømt til 300 Rdls. Mulkt eller 28 Døgns Vand og Brød for at have prædiket Evangeliet, og en anden Broder blev dømt til 25 Rdls. Mulkt eller 14 Dages Fængsel for samme „Forbrydelse".

I Norge maatte ogsaa fire Brødre i Juli Maaned sidde i Fængsel paa Vand og Brød, for at udsone Mulkter, som bleve dem idømte den foregaaende Vinter for Prædiken og Daab. Præsident C. C. N. Dorius foretog i Sommerens og Efteraarets Løb en Rundtur i Konferencen, og rejste saa langt nord som til Hadseløerne. I Konferencemødet, som afholdtes i Kristiania d. 18de Oktbr., blev det vedtaget, at den norske Mission ikke længere skulde kaldes Brevigs Konference, eftersom Missionens Hovedsæde var Kristiania, men at den for Fremtiden skulde kaldes „Kristiania Konference". (Fortsættes paa Side 177.)

En mærkelig Statistik.

Da man undersøgte de efterladte Papirer hos en i Regjeringskontorerne i Berlin ansat Skriver, der nylig afgik ved Døden i en Alder af 74 Aar, fandt man en statistisk Opgjørelse over Alt, hvad han havde skrevet i sit 40-aarige Kontorliv. Han maatte daglig skrive 40 Sider, hver paa 24 Linier; det giver, i de 15,000 Dage, han ofrede i Statens Tjeneste, 600,000 Sider eller over 14 Millioner Linier og omtrent en halv Milliard Bogstaver. Naar Bogstaverne bleve ordnede efter hinanden vilde de kunne udgjøre en Linie, der kunde trækkes tre hundrede Gange rundt om Berlin. Til Udførelsen af dette Arbejde havde han kun brugt en Spand Blæk. Hans Bevægelse for at dyppe Pennen havde optaget to Maaneder af hans Liv.

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 1ste Juni 1884.

LOGAN TEMPELS INDVIELSE.

Lørdag d. 17de Maj 1884 oprandt yndig og behagelig i Logan, der netop skulde opleve en af sine betydningsfulde og vigtige Mærkedage. Naturen smilede med tilsyneladende Velbehag paa den smukke Dal, der netop paa denne Aarstid var iklædt sin skjønneste Foraarsdragt og frembød et Skue, som visselig maatte behage enhver Iagttagers Øje. Allerede tidligt paa Morgenstunden var der et almindeligt Røre iblandt de mange Tusinder, som havde forsamlet sig fra næsten alle Territoriets Dele for at være nærværende ved Indvielsen af et Tempel, der nu skulde finde Sted for fjerde Gang i de Sidste-Dages Helliges Historie. Alles Fjed var rettet mod Bakken, paa hvis Top den hvide Tempelbygning knejsede i majestætisk Stolthed og fyldte enhver trofast Zions Ven med Ærefrygt og Beundring. Et forenet Musikkorps, som havde stationeret sig lidt syd for Bygningen, lod sine smukke Toner blande sig med den friske Morgenluft, og der var snart en meget stor Folkemængde forsamlet. Desværre havde kun et mindre Antal af de mange Tilstedeværende været heldige nok til at sikre sig Adgangskort, uden hvilken Ingen blev tilladt at komme ind i Templet. Præcis Kl. 10 aabnedes Dørene paa den østre Ende af Bygningen, og ¾ Time senere havde det præsiderende Præstedømme indtaget deres Pladser paa Forhøjningerne i den østre og vestre Ende af den store Sal, medens Tilhørerpladsen var fyldt med omtrent 1200 Personer. Iblandt de cirka 200 Brødre, som havde Plads paa Forhøjningerne, var det Første Præsidentskab, 9 af de Tolv (W. Woodruff, Lorenzo Snow, Erastus Snow, F. D. Richards, A. Carrington, M. Thatcher, Geo. Teasdale, H. J. Grant og J. W. Taylor) samt andre af Kirkens højere Authoriteter tilligemed mange Stavspræsidenter, Biskopper, Raadgivere osv. Kl. 10.45 kaldtes Forsamlingen til Orden af Præsident John Taylor, der, efter Afsyngningen af en Hymne af Logan Sangkor, opsendte følgende Indvielsesbøn:

„O Gud, Du evige Fader, alle Tings Skaber, baade synligt og usynligt, vor Tilværelses Ophav, Livets Herre og Giver, vi anraabe Dig, saasom Du har lært os, i din elskelige Søns Jesu Kristi Navn, vor Frelser og Forløser, og sige: „Vor Fader, Du som er i Himlene! Helliget vorde dit Navn; Komme dit Rige; Ske din Villie, som i Himmelen, saa og paa Jorden.“ Vi anerkjende din Magt; vi bøje os for din Myndighed og ære dit hellige Navn.

Vi, nogle faa af dine Skabninger, have, ifølge dine Befalinger og i Lydighed til dine Love og dit Ord, bygget dette Hus til Dig, o Gud, efter din Tjener Brighams Beslutning og Plan, for at det kunde blive „et Ordens Hus, et Bedehus“ og et antageligt Sted for Dig, hvori vi kunne tilbede Dig i Overensstemmelse med din Villie, dine Love og de Principer,

som Du har aabenbaret, og blive nøjere bekjendte med din Villie samt blive belærte om hellige Ordinancer og udføre samme, og ligeledes for at dit Folk kunde blive underviste om alle de Videnskaber og Oplysninger, som tilhøre baade dette og det tilkommende Liv.

Det har behaget Dig, o Herre Gud, vor himmelske Fader, at aabenbare Dig i vore Dage, og ved at vise Dig og din elskelige Søn Jesus Kristus, vor Frelser og Forløser, til din Tjener Joseph, har Du tilkjendegivet, at Du lever. Ved at aabne Himlene, ved din Herlighed og ved din egen Røst aabenbarede Du Dig for ham, og idet Du pegede paa vor herlige Forløser, som var hos Dig, erklærede Du, at han var din elskelige Søn, i hvem Du havde Velbehagelighed, og Du befalede din Tjener Joseph at høre ham.

Det har ogsaa behaget Dig gjennem ham og dit hellige Præstedømme, som har levet paa Jorden og endnu existerer i Himlene, at gjengive det evige Evangelium i sin Fylde, Rigdom, Magt og Herlighed, med det hellige Præstedømme og sammes Nøgler, tilligemed Tidernes Fyldes Husholdning, som har været omtalt af alle de hellige Profeter siden Verdens Begyndelse, paa hvis Oprettelse vore Forfædre have ventet med Længsel, for at vi, saa vel som din Tjener Joseph, kunde komme i Besiddelse af Kundskab om Dig og dine Love, gjennem det hellige Præstedømmes Kraft og det evige Evangelium, som frembringer Liv og Udødelighed samt aabner Forbindelse mellem Himmelen og Jorden, og gjennem hvilket, som Du har sagt, ,,Gud skal give Eder (de Hellige) Kundskab ved sin Helligaand, ja ved den Helligaands Gave skal han give Eder Kundskab, som ikke har været aabenbaret siden Verdens Begyndelse.''

Du befalede din Tjener Joseph i Landet Ohio at bygge et Hus til Dig, sigende: ,,Organiserer Eder, bereder Alt, hvad nødvendigt er, og indretter et Hus, ja et Bedehus, et Fastehus, et Troens Hus, et Hus til Lærdom, et Hus til Herlighed, et Ordens Hus, ja et Guds Hus.'' Og da dette Hus var færdigt, viste Du Dig for dine Tjenere Joseph Smith og Oliver Cowdery samt andre af det hellige Præstedømme, og i din Herligheds Klarhed aabenbarede Du ham overordentlig store og ædle Principer. Du sendte ogsaa din Tjener Moses, som fordum indsamlede dit Folk Israel fra Ægypti Land, for at overgive Nøglerne til Indsamlingen af de sidste Dages Israel, og ligeledes sendte Du Elias, som overleverede Evangeliets Husholdning fra Abrahams Dage, og ligeledes Profeten Elias, som havde Nøglerne til den Husholdning, som omtales af Malakias og som skal ,,vende Fædrenes Hjærter til Børnene, og Børnenes Hjærter til deres Fædre.'' Og Du indførte den Gang et Begyndelsesarbejde i Forbindelse med dit Folks Tvætning og Salvelse. Ligeledes befalede Du din Tjener Joseph at bygge et Hus i Nauvoo, hvori større Kundskab om dit hellige Præstedømme kunde blive meddelt, sigende: ,,Thi der findes ikke noget Sted paa Jorden, hvor han kan komme og gjengive Eder det, som var tabt eller som han har taget bort, nemlig Præstedømmets Fylde, thi der er ingen Døbefont paa Jorden, hvori mine Hellige kunne døbes for dem, som ere døde.'' Som det er skrevet: ,,Sandelig, derfor siger jeg Eder, at Eders Salvelser, Eders Tvætninger, Eders Daab for de Døde, Eders højtidelige Forsamlinger, Eders Ihukom-

melser om Eders Ofringer ved Levi Sønner, Eders Orakler i Eders hellige Steder, hvori I erholde Tilsagn, Eders Skikke og Rette til Begyndelsen af Aabenbaringerne og Zions Grundlæggelse, og alle hendes Myndigheders Ære, Herlighed og Begavelser ere beskikkede formedelst mit hellige Huses Anordninger, hvilket Hus mit Folk befales altid at bygge til mit hellige Navn.'' Hint Hus blev paabegyndt af din Tjener Joseph og fuldført af din Tjener Brigham og de Tolv, og i dette aabenbaredes mange store og herlige Principer og Ordinancer, som tidligere vare blevne meddelte nogle udvalgte Faa, førend din Tjener Josephs Død. Og da Du gav en staaende Befaling til dit Folk, at de altid skulde bygge Huse til dit hellige Navn, lod din Tjener Brigham (efter at dit Folk vare komne til dette Land, ja Zions Land), i Overensstemmelse med denne Befaling og dine Meddelelser til ham, et Hus opføre i St. George i dette Territorium, hvori mange herlige Principer ere blevne udviklede og meget Arbejde udført baade for de Levende og de Døde. Vi have saaledes ogsaa nu fuldført dette et andet Hus, som vi i Dag hellige og indvie til Dig, for at vi kunne blive bedre beredte til at gjøre din Villie, administrere dine Ordinancer, rense og undervise din Kirke samt opbygge og grundfæste dit Zion paa Jorden, hvilket Du har bestemt skal udføres i Tidernes Fyldes Husholdning. Vi erkjende, o Herre Gud, vor Svaghed og Uværdighed for Dig, samt vor Udueligbed til at kunne gjøre Noget uden din Vejledning og Hjælp; men da Du har givet os en Befaling, tilligemed Andre, have vi bygget dette Hus og overgiver det til Dig, idet vi bede, at Du vil antage det i din Søns Jesu Kristi Navn, vor Herre og Forløser. Vi indvie Grunden, hvorpaa det er bygget, samt den omkring samme liggende Grund, der er kjendt under Navn af Tempelblokken; vi indvie Grundvolden, hvorpaa Bygningen hviler, samt Stenene, Kalken, Dørene, Trapperne, Vinduerne, Gulvene, Hængslerne og Laasene, Loftet og Taget, Malingen og Prydelserne, Forhøjningerne til det hellige Præstedømmes Brug, Døbefonten og de dermed forbundne Værelser, og ligeledes alle Værelserne, som ere bestemte til Udførelsen af Ordinancer og andre Ting, Varmeapparaterne og Møblementet og enhver Gjenstand i Huset fra Grundvolden til Taarnene deraf. Vi indvie det Hele til Dig, Herre Gud, og bede, at det maa være et helligt Sted, hvori dine Ordinancer kunne udføres og dit Præstedømme arbejde i Overensstemmelse med din hellige Lov samt din Villie og dine Hensigter med Menneskenes Børn. Thi Du, o Gud, er Ophav til de Principer, som ere blevne udviklede til Menneskeslægtens Velsignelse, Frelse og Ophøjelse, og Du har indstiftet dine hellige Ordinancer til dit hellige Præstedømmes Begavelse, og til Gavn for de Levende og de Døde, paa det at dine Tjenere kunne udgaa til Jordens Nationer, udrustede med Kraft fra det Høje, og som dine Sendebud bære Vidnesbyrd om Frelse til hele Adams Familie, ifølge dine Ord. Og for at dit Folk ved dit Huses Ordinancer maa kunne blive beredt til at arve Troner, Herredømmer, Magt, Fyrstendømmer og Ophøjelse i de evige Verdener. Og ligeledes for at dine Hensigter angaaende de Dødes Forløsning kunne blive nøjagtigt fuldbyrdede efter din Lov, saa at dine Ordinancer i dette dit hellige Hus maa blive udførte til

Frelse for dem, som ere døde uden Kundskab om Evangeliet, og at dine Tjenere og Tjenerinder, som skulle administrere i dine hellige Ordinancer, saaledes kunne blive Frelsere paa Zions Bjærg, i Overensstemmelse med din Tjener Malakiæ Ord, naar han siger, at det er nødvendigt, at Fædrenes Hjærter skulle vendes til Børnene og Børnenes Hjærter til Fædrene, og at et sammenbindende, forenende Led, i Overensstemmelse med nyere Aabenbaring, maa sammenknytte de Levende og de Døde i broderlig og patriarkalsk Forhold efter den hellige Orden, som existerer hos Guderne. Maa et Enigheds- og Fællesskabs-Baand blive knyttet mellem Himmelen og Jorden; thi Du har sagt, at Fædrene uden os ikke kunne blive fuldkomne, og at vi ikke heller kunne blive fuldkomne uden dem. Vi bede Dig derfor, o Gud, at de, som administrere her, maa arbejde med Forsigtighed, Visdom og Forstand, samt med Renhed, Dyd og Ære for Dig og udføre deres Pligter paa en antagelig Maade i dette dit Tempel paa Jorden.

Og vi bede Dig ogsaa, vor Fader, at dit hellige Præstedømme i Himmelen maa hjælpe dit Præstedømme paa Jorden, ja det Præstedømme, som er efter Guds Søns Orden, efter Melkisedeks Orden og efter et evigt Livs Kraft, som administrerer i Tid og Evighed. Maa det efter din Vejledning og efter din Villie meddele os sand Kundskab om alle Love, Skikke og Ordinancer, samt aabenbare os, hvorledes og til hvem vi skulle administrere, saa at en fuldkommen Enighed og Harmoni maa blive tilvejebragt mellem Præstedømmet paa Jorden og Præstedømmet i Himmelen, hvis vi ere værdige dertil. Og vil Du oplære os mere fuldkomment om din Villie, dine Love og dine Ordinancer samt aabenbare os Sandhedens og Kundskabens Skatte angaaende de Levende og de Døde, saa at vi, kjendende din Villie, maa kunne udføre den paa Jorden som den bliver udført i Himmelen.

Og da Du iblandt Andet har sagt angaaende dit Hus, at vi deri skulle søge flittigt og lære hverandre Visdoms Ord, „ja udsøger Visdoms Ord af de bedste Bøger, søger Lærdom ved Læsning og ved Tro," og Du har indvidere befalet, at vi skulle gjøre os bekjendte med „alle gode Bøger, med Sprog og Tungemaal og Folk," samt komme i Besiddelse af Kundskab om Nationer, Riger, Regjeringer og Love, og Du har erklæret, at der skal komme en Tid, „da Intet skal skjules for dit Folk, da de skulle se, enten der er en eller flere Guder, da alle Troner og Herredømmer, Fyrstendømmer og Magter skulle aabenbares og forlenes alle dem, som have været trofaste i Jesu Kristi Evangelium. Og om der er Grænser for Himlene, Havene, det tørre Land, Solen, Maanen og Stjernerne, skal det aabenbares i Tidernes Fyldes Husholdning, saavel som Tiden for deres Omdrejning, alle beskikkede Dage, Maaneder og Aar og disses Længde samt Lovene for deres Tilværelse og deres forskjellige Grader af Herlighed. Alt skal aabenbares, ifølge den Bestemmelse, som toges i Evighedens Raad af alle Guders Gud før denne Verden skabtes — Alt, som holdtes tilbage indtil Jordens Fuldkommelse, da enhver Trofast skal indgaa til Guds evige Hvile og udødelige Nærværelse." Og da al Visdom er hos Dig, og al Lys, Sandhed og Forstand udgaar fra Dig, anraabe vi Dig ydmygeligt om at lade dine Velsignelser hvile

paa dette Hus, saa at det i Sandhed maa blive et Hus til Lærdom under din Vejledning, Anvisning og Inspiration. Og da Du gav Universet dets Love og er Verdens Skaber og Styrer samt maaler disses Tider og Omdrejninger, saa bede vi Dig, at en større Kundskab om Dig og dine Love maa blive givet i dette Hus, og at en Begyndelse til Tilkjendegivelsen af det, som din Tjener Joseph taler om, maa finde Sted. Derfor bede vi Dig, at naar dit Folk drage nær til Dig efter den hellige Orden, som Du har beskikket og aabenbaret, Du da vil høre deres Bønner og smile med Velbehag paa deres Begjæringer, som blive fremførte i Overensstemmelse med dine Ord, din Villie og din Lov. Og dersom vi ere regnede værdige dertil, og det er i Overensstemmelse med din Villie og Hensigt og ikke uforeneligt med den hellige Orden, som existerer iblandt Guderne eller som Du har beskikket, saa bede vi Dig, at din Nærværelse maa være hos os. Vi bede Dig ogsaa, at din Søns Jesu Kristi, vor Frelsers, Nærværelse maa være her, og at den Helligaand, Trøsteren, maa stedse være vor Vejleder og Læremester, samt at dine hellige Engle maa faa Tilladelse til at besøge denne hellige Bolig, og have Samkvem med dit Præstedømme til Bedste for de Levende og de Døde.

Vi bede Dig ogsaa, eftersom Du har aabenbaret mange Ting, at Du ogsaa vil give os større og fuldkomnere Kundskab om de telestiale, terrestriale og celestiale Herligheder, samt de Love, Regler og Grænser, som regjere dem, og de Pligter og Ansvarligheder, der tilhøre hver af dem, for at vi kunne blive i Stand til bedre at forstaa vore Pligter, Ansvarligheder og Forpligtelser mod alle Mennesker i deres forskjellige Livsstillinger og Forbindelser, og ligeledes mod denne Nation og andre Nationer paa Jorden, saa at vi kunne handle retfærdigt, forsigtigt og forstandigt i alle de forskjellige Forbindelser i Livet, henhørende til sociale, religiøse, politiske og andre Pligter, som paahvile os. Maa vi altid tilfulde forstaa den Stilling, vi indtage overfor denne Nation og andre Nationer samt Verden i Almindelighed; og maa vi mere fuldkomment forstaa vore Pligter mod de Levende og Døde, de Ugudelige og Fordærvede, samt de Hæderlige og Oprigtige iblandt Menneskene; ligeledes mod Dig, vor himmelske Fader, Jesus, den ny Pagts Midler, den Gamle af Dage og det hellige Præstedømmes forskjellige Ordener, Kvorumer og Organisationer samt mod vore Brødre i Almindelighed her i Zions Land.

Vi bede Dig at velsigne den Nation, i hvilken vi leve, og sammes Styrere, thi vi ere overbeviste om, o Herre, at medens stor Ugudelighed og Fordærvelse hersker i alle Selskabskredse, findes der Hundreder og Tusinder af hæderlige Mennesker, som ønske at gjøre hvad ret er og ville forsvare Frihedens Principer samt Menneskenes Rettigheder, og som ikke ville eller kunne bifalde den Fremgangsmaade, som bruges af de Tankeløse og Uvidende, der synes at have saa stor Lyst til at ville skade dit Folk, skjøndt mange af dem, formedelst de cirkulerende Løgne og falske Fremstillinger, ikke forstaa den Stilling, dine Børn indtage, ej heller de Principer, som styre dem. Oplys Du deres Forstand, vi bede Dig, og led dem paa Livets Vej. Velsign alle de Oprigtige, de Rene og Dydige, som søge at forsvare og

opholde de herlige Frihedsprinciper, som indeholdes i de Forenede Staters Konstitution, og som stride imod Tyranni, slet Regjering og Undertrykkelse, og befri denne Nation, o Gud, fra den Vanære at plyndre og røve et dydigt, uskyldigt og gudsfrygtigt Folk, under Lovens Dække, i aabenbar Krænkelse af deres konstitutionelle Rettigheder, fordi vi frygte og ære Dig og dine Love; men maa dette Hus blive bevaret til os som et helligt Sted, hvor vi kunne tilbede Dig og administrere dine Ordinancer, blive belærte om dine Love samt Universets Love, indbefattende denne Verden og andre Verdener, saa at dine Børn kunne blive uddannede i de højere Undervisningsgrene, baade i filosofisk, sproglig, naturvidenskabelig og theologisk Henseende.

Velsign de Ærlige og Oprigtige i hele Verden, og led de Vildfarende ind paa Retfærdighedens Vej, og efterdi Du har besluttet, at skrækkelige Straffedomme skulle ramme de Ugudelige, overlade vi dem i din Haand, o Gud, og ønske at rette os efter din Villie.

Bevar os, o Gud, i disse Bjærges Dale, og lad ikke vore Fjender og dine Fjender triumfere over dit Folk, og tillad dem ikke at bringe os i Trældom, thi Du, o Herre, kjender, at vi bestræbe os for at gjøre din Villie og efterleve dine Love; bevar os derfor i Nydelsen af vore Friheder og Rettigheder, og befri os for Tyranniets og Undertrykkelsens truende Magt, thi vor Tillid, o Gud, er til Dig.

Vi bede Dig at velsigne din Kirkes Raad og Authoriteter: Det Første Præsidentskab, de Tolv med deres Raad, Patriarkerne, Stavspræsidenterne, Højraadene og Biskopperne, tilligemed de Halvfjerds, Højpræsterne, Ældsterne, Præsterne, Lærerne, Diakonerne og alle din Kirkes Kvorumer og Authoriteter med deres Hjælpere og tilhørende Organisationer, saasom de kvindelige Hjælpeforeninger, Søndagsskolerne, Børne- og Uddannelsesforeningerne og alle Mænd og Kvinder, som virke for Zions Velfærd. Velsign alle vore Venner, som ikke ere af os, men hvis Attraa er at opholde Dyd, Retskaffenhed, Ære og Frihed. Vi bede Dig ogsaa at velsigne dem, som have hjulpet til at opføre dette Hus: Byggekomiteen, Arkitekterne, Superintendenterne og Arbejdsmændene i alle deres forskjellige Fag, som med deres Virksomhed og Talenter have bidraget til Opførelsen af denne Bygning som en Bolig for Dig, o Gud. Velsign Staverne i dette Tempeldistrikt, og Enhver, som har ydet af sine Midler til Templets Opførelse, eller som paa nogen Maade har støttet Foretagendet. Lad Guds Frygt hvile over dit ganske Folk. Bevar dem i Efterlevelsen af Ærens, Dydens, Sandhedens og Retskaffenhedens Principer samt i Guds Kjærlighed, at de maa være dine Velsignelser værdige. Lad Folket prise Dig, o Gud, lad hele Folket prise Dig. O Herre, vor Gud, hør os i Himlene og svar os paa Jorden, at Zion maa gjøre sig rede og blive oplyst, og at Guds Herlighed maa hvile over den. Maa dit Folk være bevaret fra Verdens Vildfarelser, Stolthed, Daarskaber og Fordærvelse, saa at de maa gjøre Fremgang og udmærke sig i ethvert Princip, henhørende til Oplysning, Dyd, Ære, Retskaffenhed og Renhed, indtil Zion bliver hele Jordens Pris og Herlighed, og en Begyndelse bliver gjort til din Villies Fuldbyrdelse paa Jorden som

den sker i Himmelen. Vi bede Dig om alt dette og indvie dette Hus til Dig, tilligemed os selv, vore Hustruer, vore Børn, vore Huse, vore Jorder, vore Flokke og Hjorder samt vore Besiddelser for Tid og al Evighed i din Søns Jesu Kristi Navn. Amen.''

Koret sang dernæst en anden Salme, og Præsidenterne Geo. Q. Cannon og Joseph F. Smith holdt Taler, hvorpaa Koret sang en Hymne, som var bleven forfattet for Lejligheden af Evan Stephens. Præsident Wilford Woodruff og Apostel Lorenzo Snow talte i Korthed, efter hvilket hele Forsamlingen, ledt af Præsident Taylor, raabte ,,Hosianna for Gud og Lammet.'' Slutningshymnen blev nu afsungen, og Patriark John Smith sluttede med Bøn.

De Tilstedeværende bleve derpaa tilladte at passere to og to i fuldkommen Orden gjennem forskjellige Dele af Templet, under umiddelbar Vejledning af Præsident Taylor (som gik foran), hans Raadgivere og de Tolv.

Indvielsesceremonierne bleve gjentagne Søndag d. 18de og Mandag d. 19de, og de fleste af dem, som ønskede det, fik saaledes Lejlighed til at være tilstede ved et af Møderne.

TEMPLET I LOGAN.

Denne smukke og prægtige Bygning, som netop er fuldført og indviet, har en yndig Beliggenhed i den østre Del af Logan paa et Stykke Højland, hvis jævne Overflade er omtrent 90 Fod højere end Tabernakelblokken og 4,650 Fod over Havets Overflade, samt overskuer det omliggende Land fra Paradis-Bjærgene mod Syd til Marsh-Dalen i Idaho mod Nord, en Distance af 60 Mile. Fra Templets Taarne kan man se Byerne Providence, Millville, Hyrum, Paradise, Wellsville, Mendon, Newton, Weston, Oxford, Lewiston, Smithfield, Hyde Park og Benson. Clarkston, Franklin og Richmond ses ikke formedelst mellemliggende Bjærge. Da Præsident B. Young valgte Pladsen bemærkede han, at det var det smukkeste Sted for Opførelsen af et Tempel, som han kjendte eller nogensinde havde set paa alle sine Rejser. Denne Mening er siden bleven godkjendt af næsten Alle, som have besøgt Stedet. Udsigten fra Taarnene er ubeskrivelig skjøn og elskværdig. Ikke alene møder Iagttagerens Blik det dejligste Billede af Byer og Marker i en af Utahs frugtbareste Dale, men ogsaa de stolte og majestætiske Bjærge, som paa alle Kanter omgive denne. Mod Øst hæver saaledes Wasatchbjærgenes kæmpemæssige Tinder sig til en Højde af fra 8000 til 12,000 Fod over Havets Overflade. Begrænsende Synskredsen mod Syd staar Bjærget James, 12,000 Fod højt; mod Sydvest taarner den 9660 Fod høje ,,Logan Peak'' over Mendon og Wellsville, og længere borte, bag ved Willard City, hæver ,,Ogden Peak'' sig til en Højde af 12,600 Fod over Havet.

I Maj 1877 aflagde Præsident Brigham Young, hans Raadgivere og flere af de Tolv et Besøg til Logan for at bestemme og indvie Tempelgrunden. Den 16de og 17de Maj blev derfor Tempelblokken opmaalt af Jesse W. Fox og J. H. Martineau, og Fredag d. 18de Maj Kl. 12 Middag blev

Grunden indviet ved Bøn af Apostel Orson Pratt, i Nærværelse af det Første Præsidentskab og en stor Forsamling af Hellige. Samme Dag blev Grunden brudt. C. O. Card blev senere udnævnt til Superintendent for Bygningens Opførelse til at virke under Vejledning af Apostlene, som boede i Tempeldistriktet, bestaaende af Cache, Box Elder og Rich Countier i Utah samt Bear Lake County i Idaho.

Udgravningen til Grundvolden paabegyndtes d. 28de Maj 1877, og d. 20de Juli begyndte man Murarbejdet paa den ved Templets Nordside liggende Sidebygning, der er bestemt til Maskinerier, Kjøkken, Kontor og Modtagelsesværelser, og er 80 Fod lang, 36 Fod bred og 23 Fod høj.

Nedlægningen af Templets Hjørnestene betragtedes som en betydningsfuld og vigtig Begivenhed, og Tusinder af Sidste-Dages Hellige indfandt sig paa Tempelpladsen d. 17de Septbr. 1877 for at overvære de dermed forbundne Ceremonier. Den sydøstre Hjørnesten blev lagt af Præsident John Taylor, og Apostel F. D. Richards opsendte Indvielsesbønnen; den sydvestre Hjørnesten lagdes af den præsiderende Biskop Edward Hunter, med Bøn af hans første Raadgiver L. W. Hardy; den nordvestre Hjørnesten blev lagt af Geo. L. Farrell, Præsident for Højpræsternes Kvorum af Cache Stav, med Indvielsesbøn af Stavspræsidenten Moses Thatcher, og den nordøstre Hjørnesten blev lagt af A. P. Rockwood, en af de syv Præsidenter over de Halvfjerds, med Bøn af H. S. Eldredge, ligeledes en af de syv Præsidenter over de Halvfjerds. Passende Bemærkninger bleve gjorte over hver Sten.

Templet er 171 Fod langt, 95 Fod bredt og 86 Fod højt til Taget, med et 100 Fod højt ottekantet Taarn paa hvert Hjørne og et stort firkantet Taarn paa hver Ende, hvoraf det vestre er 165 Fod og det østre 170 Fod højt til Toppen af Vindfløjen. Massive Skraapiller ere sammenbyggede med Murene, og det Hele er en smuk Prøve paa godt og solidt Arbejde. Det vil maaske være vanskeligt at sige, til hvilken Slags Arkitektur Templet henhører. Dog i Betragtning af Taarnene og Tinderne paa Murene kan det passende henregnes til den saakaldte Fæstnings Stil. Det har et rent, frit og tiltrækkende Udseende og forener Ynde og Storhed i skjøn Harmoni.

Stenene, som anvendtes til Bygningen, er en meget haard og mørk Slags Sandsten. En Del Kalksten fra Hyde Parks Nabolag brugtes til Buerne over og Siderne af Døre og Vinduer, og en stor Mængde lyse Sandsten fra Bjærgene ved Franklin i Idaho bleve benyttede til Sokler, Strækkelag og Kapstene paa Mure og Taarne. Al Sten-, Sand- og Kalkkjørsel betaltes efter Vægt ved Modtagelsen, hvorved Enhver fik nøjagtigt hvad han tilkom for sit Arbejde — en Plan, som tidligere var bleven prøvet ved Logan Tabernaklets Bygning, og fandtes at være meget besparende og tilfredsstillende.

Stenbrudene, hvor fra man erholdt Størsteparten af Stenene, ere beliggende omtrent fem Mile nordøst for Logan i hvad der kaldes „Green Canyon". Det er en meget haard og stærk Slags Sten, som vil vare i Aarhundreder. Da de vare for haarde til at kunne tilhugges med glatte Sider, bestaar Tempelmurene kun af almindeligt Kampstens Murarbejde, med Undtagelse af Hjørnerne, Buerne osv.

Kalken, som brugtes til Bygningen, blev brændt i Templets Kalkovn i Logan Canyon, omtrent fire Mile fra Byen, og er af fortrinlig Kvalitet. Murene ere pudsede og malede med hvid Maling, med en lille Tilsætning af Rødt, og Bygningens Ydre fremviser saaledes en smuk lys, blegrød Farve.

Arbejdet paa Bygningens Indre er særdeles godt udført. En Arkitekt fra Østen, som for en kort Tid siden tog det i Øjesyn, erklærede, at en Del af det gjorte Snedkerarbejde kunde sammenlignes med noget af det Bedste, han nogensinde havde set.

Gulvene ere hvidmalede, og næsten alle belagte med hjemmelavede Gulvtæpper. Nogle af Værelserne ere rigt udstyrede med Forgyldninger, og Dekorationerne i enkelte af dem ere i Sandhed beundringsværdige for deres Renhed, Skjønhed og Smag. Vor Landsmand Broder Weggeland samt Armitage og Kirkham fortjene visselig stor Ros for det af dem udførte Arbejde. Der er med Rette fem Etager i Bygningen, skjøndt dens Ydre kun udviser tre. Trappegangene findes i de ottekantede Taarne paa Bygningens fire Hjørner. Varmerør ere anbragte i næsten alle Værelserne.

Templets største Hal, der almindelig kaldes Forsamlingshallen, er 104 Fod lang og 80 Fod bred og kan rumme 1500 Personer; dog er der næppe Siddepladser til saa mange.

Af det store Antal Værelser, i hvilket Bygningens Indre er inddelt, vil en Del blive benyttet til Skolebrug for Studerende og Klasser, som eftertragte en højere Uddannelse i de forskjellige Kunst- og Videnskabsgrene. Ved Siden af sit religiøse Brug vil Templet altsaa være at betragte som et Universitet af den højeste Orden.

De Kvadrater, hvoraf Logan bestaar, ere inddelte i otte Lodder med en Aker Land i hver, og Tempelgrunden bestaar af en hel Kvadrat eller Blok, med Undtagelse af det sydvestre Hjørne, der ejes af en Udenforstaaende. Pladsen er planmæssigt udlagt i Gange, Græsplæner, Blomsterbeder osv. og vil i sin Tid blive smuk, eftersom Træerne og den nu spæde Plantevæxt faar Tid til at voxe til.

To eller tre vigtige Industriforetagender udartede sig fra Templets Bygning. En af disse er en Savmølle, beliggende ved den øverste Ende af Logan Canyon, hvor næsten alt Tømmeret, som brugtes til Bygningen, blev skaaret, foruden en stor Mængde Brædder og Planker, som solgtes for Penge, der saa anvendtes til Templet. Ogsaa det tidligere omtalte Kalkbrænderi beskjæftigede i flere Aar et betydeligt Antal Arbejdere og brændte ikke alene den Kalk, som brugtes til Templet, men mange tusinde Læs, som solgtes for rede Penge til Templets Fordel.

Mange af Arbejderne ydede frivilligt Uger og Maaneder af deres Tid gratis, men de fleste fik en almindelig Dagløn. Nogle af dem bleve lønnede af de respektive Byer, som de repræsenterede, medens Andre betaltes fra Tempelbestyrelsen med saadan Betaling, som kunde tilvejebringes eller som indkom i frivillige Gaver. John Parry var Mester-Murer indtil Murarbejdet var omtrent færdigt, da han døde, og blev efterfulgt af Wm. Williams. Jas. Quayle var Mester-Snedker, T. O. Angell jr. Arkitekt og C. O. Card Superintendent over det Hele.

☞ Beretningen om Tempelindvielsen har denne Gang fortrængt Nyhederne, som vil vise sig i næste Numer. ☜

// MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 12. *Den 15de Juni 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 167.)

1863.

Det attende Emigrantselskab.

Dette Emigrantselskab, der bestod af 633 Sjæle, afrejste fra Kjøbenhavn i to Afdelinger; den første af disse forlod nævnte Stad d. 20de April og rejste over Kiel til Altona, hvor fra en Del af Emigranterne rejste med Dampskibet ,,Tiger" til Hull og en anden Del med Dampskibet ,,Lord Cardigan" til Grimsby. Fra disse to Stæder fortsattes Rejsen med Jærnbanen til Liverpool. Den anden Afdeling forlod Kjøbenhavn d. 23de April og ankom til Kiel den følgende Dags Morgen, afrejste samme Dag med et Extratog til Hamborg, hvor Emigranterne bleve indlogerede paa et stort Udvandringshus, indtil Baggagen blev bragt ombord paa det store og smukke Dampskib ,,Grimsby", paa hvilket de samme Dags Aften gik ombord. Den 25de om Morgenen fortsattes Rejsen, og efter to Dages heldig Sejlads over Nordsøen ankom Selskabet til Grimsby d. 27de. Dagen efter fortsattes Rejsen med Jærnbanen til Liverpool, hvor de skandinaviske Emigranter tilligemed 113 engelske Hellige gik ombord paa Paketskibet ,,John J. Boyd". Med de 633 skandinaviske Emigranter udgjorde det samlede Antal 766 Sjæle. Selskabet blev organiseret af Præsident Geo. Q. Cannon, og Wm. W. Cluff beskikkedes til Kompagniets Leder med Ældsterne K. H. Bruun og W. S. Baxter som Raadgivere. Senere deltes Selskabet i syv Distrikter. Skibet afsejlede fra Liverpool om Aftenen d. 30te April, men lagde til Ankers ude paa Strømmen indtil den følgende Dags Morgen (d. 1ste Maj), da Rejsen over Atlanterhavet begyndte. Sørejsen var behagelig og varede kun 29 Dage. Emigranterne fik god og rigelig Proviant. Hver syvende Dag blev der uddelt til hver Person: 1½ Pund Risengryn, 2 Pund Ærter, 1 Pund Flæsk, 2 Pund Kjød, 3 Pund Kartofler, 3 Pund Havremel, ¼ Pund The, 2 Lod Peber, 2 Lod Sennep, ¼ Pot Æddike og engelske Hvedebiskøjter. Desforuden fik de Syge samt de Gamle og Børnene Mælk, Sago, Vin, Melis og Bullion fra Kaptejnens Kjøkken. ,,Broder Cluff," skriver

Ældste P. O. Thomassen, ,,skilte sig fra sit vanskelige Hverv som Fører til Alles ensstemmige Tilfredshed. Sundhedstilstanden var fortræffelig, kun 4 a 5 Personer døde paa Havet. Det Ensformige paa Rejsen blev en Dag behagelig afbrudt ved Synet af otte mægtige Isbjærge, som vuggede sig i majestætisk Storhed paa den spejlklare Flade, straalende i det oplivende Solskin som Krystal. Der fulgte en næsten vinterlig Kulde med dem, og for at gjøre Illusionen om Nord-Ishavet end mere skuffende, saa' man fem Hvalfiske tumle sig omkring Skibet, kastende Vandet som sprudlende Fontæner højt i Vejret.''

Den 29de Maj ankom ,,John J. Boyd'' lykkelig og vel med sin kostbare Ladning til New Yorks Havn, og Søndag d. 1ste Juni gik Emigranterne iland til Castle Garden; samme Dags Aften fortsattes Rejsen til Albany og videre til Florence. Rejseruten var den samme som de foregaaende Aar.

P. O. Thomassen skriver: ,,Jærnbaneturen var langt behageligere end vi havde tænkt os, thi vi standsede ofte og længe i de større Byer vi passerede, saa vi baade fik røre Benene, bese Landet og tilfredsstille vor altid voxende Appetit. En gammel Konduktør, som havde kjendt Joseph, var galant nok til at standse Toget, da vi ankom til Palmyra i Staten New York, hvor Joseph først optraadte. Han viste os Huset, hvor vor uforglemmelige Profet boede, og Skoven, hvori Englen aabenbarede sig for ham, samt Højen Cumorah, hvor han fandt Mormons Bogs Plader. Som en Løbeild foer denne Meddelelse fra Vogn til Vogn, og Enhver, som paa nogen Maade kunde komme ud af Vognene, maatte ud for at tage disse for os saa dyrebare Minder i Øjesyn og plukke Blomster og Straa til Erindring om denne glade Stund. Atter lød Lokomotivpiben, og strax efter suste vi videre mod Maalet for vor Rejse.''

Den 12te Juni ankom Selskabet lykkelig og vel til Florence, hvor det stødte sammen med det efterfølgende Selskab af Emigranter, og de fleste af dem rejste i Forening med disse over Sletterne med tre af Kirkens Oxekompagnier, hvoraf det første under Kaptejn John B. Murdocks Anførsel tiltraadte Rejsen fra Florence d. 29de Juni og ankom til Salt Lake City d. 29de August. Det andet, under Anførsel af Kaptejn J. M. Sanders, afrejste fra Florence d. 6te Juli og ankomtil Salt Lake City d. 5te Septbr. Det tredie, under Kaptejn W. B. Prestons Ledelse, afrejste fra Florence d. 10de Juli og ankom til Salt Lake City d. 9de Septbr. Kirken sendte ialt ti Kompagnier fra Dalene til Florence dette Aar for at bringe de fattige Hellige hjem og hente Fragt. De skandinaviske Emigranter, som gik over Sletterne med egne Befordringer, forlode Florence i J. R. Youngs Kompagni d. 7de Juli og ankom til Salt Lake City d. 12te Septbr. Dette Kompagni havde d. 28de Juli en frygtelig ,,Stampede'', under hvilken alle deres Oxer satte afsted med Vognene over Prærien i fuld Fart. Nogle af Emigranterne dræbtes og Flere bleve slemt saarede.

Ældste A. Christensen giver i et Brev til Jesse N. Smith følgende Beretning om Prestons Kompagni: ,,Af Kompagniet, som bestod af 300 Personer foruden Kuskene, døde kun tre Børn, som vare sygelige førend vi begyndte Rejsen over Sletterne. Flere bleve overkjørte fordi de ikke vare forsigtige nok, og deres Død

syntes at være vis, men ved Tro og Bøn ere de alle blevne helbredede, med Undtagelse af en svensk Pige, der brækkede sit ene Ben nogle Dage førend vi ankom her til (Salt Lake City). Den varme og tørre Aarstid bevirkede, at Vandet i Platte-Floden og ligeledes i Sweet Water blev næsten opbrændt paa mange Steder. Vore Kreaturer bleve holdte i god Orden hele Vejen, men en pludselig Sygdom dræbte omtrent 25 af dem, da vi kom til Sweet Water. Med disse faa Undtagelser gik Rejsen over Sletterne heldig af. Foruden vore 55 Vogne, der vare vel belæssede med Maskinerier og Passagerer, var der 12 Vogne, der ejedes af Brødre, som fulgte med vort Selskab.*** Enighed og broderlig Kjærlighed herskede, og det især blandt Brødrene fra Skandinavien. Kuskene vare venlige og beredvillige til at afhjælpe ethvert Savn, de kunde, for de Hellige.''

Ældste P. O. Thomassen, som, efter at have ligget i Florence sex Uger, begav sig paa Rejsen over Sletterne med Kapt. Nebekers Kompagni d. 25de Juli, tilligemed andre skandinaviske og engelske Emigranter, giver følgende interessante Beretning:

,,Det Kompagni, jeg gik med, talte ikke mindre end 70 Vogne, næsten alle forspændte med 8 Oxer. Det er mærkværdigt at se, med hvilken Lethed Kuskene styre deres tunge Læs og lange Række af Trækdyr uden Tømme eller Seletøj, kun ved Hjælp af en lang Pisk.

Rejsen over Sletterne var heldig, men ensformig, og med Glæde saa' de Fleste hen til Aftenen for at faa udhvilt sine trætte Lemmer, men Ungdommen maatte først have sig en munter Svingom, som ikke afbrødes før Hornets Toner kaldte til Aftenbøn; da forstummede al Sang og Musik, Dansen ophørte og den dybeste Stilhed herskede, medens en af de Ældste opsendte sin Tak til den Algode for hans naadige Styrelse.

Der indtraf Intet af Særdeleshed paa Sletterne i vort Kompagni, men d. 16de August fandt vi et Bøffelben (det eneste Skrivematerial i Ørkenen), hvoraf meddeltes os, at et foregaaende Kompagni, bestaaende af over 50 Vogne, kjørte løbsk d. 28de Juli, ved hvilken Lejlighed tre Personer dræbtes og flere bleve alvorlig kvæstede. Navnene paa disse — alle fra Skandinavien — har jeg ikke kunnet erfare.

Samme Dag, vi fandt Benet, blev der en storartet Slettebrand, som udbredte sig fra en af Lejrildene i vort Kompagni til det yppige, mandshøje Græs. Det var et imponerende Skue at se det mægtige Flammehav bølge afsted for den stærke Vind opad Højene og nedad Dalene i en Udstrækning af mange Mile, medens en Mængde Antiloper, skræmmede af Ilden, søgte Tilflugt iblandt vort Kvæg, hvor de ikke saa snart bleve opdagede, før Enhver, der havde en Bøsse eller Revolver, kom paa Fødderne for at nedlægge de stolte Dyr; de fleste undslap imidlertid, takket være deres rappe Ben.

Den 21de Aug. blev en tysk Søster ramt af Lynilden og faldt død om; et lille Nøgleknippe, som hun bar om Halsen, var sporløst forsvundet, og dette har rimeligvis ledt Straalen til hende. Naar undtages et lille Hul i Hovedet og et lille Mærke under den ene Fod, fandtes der ingen Beskadigelse paa hendes Legeme, saa man maa antage, at Lynet er gaaet lige igjennem hende. Det samme Lyn slog syv Oxer til Jorden, men skadede dem ikke.

Endelig d. 24de Septbr. ankom vi til de Helliges trygge Hjem med glade Hjærter og trætte Fødder efter den lange Vandring i Amerikas Udørkener. Det var et behageligt og velgjørende Syn, at se den smukke Stad ligge udbredt for vor Fod, da vi slap ud af ,,Parleys Kanyon" — et vildt Bjærgpas, 12 eng. Mile langt. Staden overtraf langt mine Forventninger i Udstrækning og Skjønhed; Gaderne ere meget brede og beplantede med Træer, der have naaet en anselig Størrelse; Husene ere naturligvis alle nye og byggede i en net, ja mange endog i elegant Stil."

DET NITTENDE EMIGRANTSELSKAB.

Dette Selskab af emigrerende Hellige fra Skandinavien forlod Danmark i to Selskaber; det ene af disse, som bestod af Emigranterne fra Kristiania, Lollands og Bornholms Konferencer, forlod Kjøbenhavn d. 30te April. Samme Dag optog en Damper de Hellige fra Vendsyssels, Aalborg, Skive, Aarhus, Fredericia og Fyens Konferencer ved Stæderne Aalborg, Aarhus og Fredericia; disse to Hold samledes i Hamborg, hvor de bleve indskibede paa Dampskibet ,,Roland", og rejste til Grimsby i England, hvor til de ankom d. 3die Maj efter en ualmindelig heldig Rejse.

Den 6te Maj ankom 681 af Emigranterne til Liverpool, hvor 644 skandinaviske og 13 engelske Hellige gik ombord paa Paketskibet ,,B. S. Kimball", Kaptejn H. Dearborn, og 37 Skandinavere paa Paketskibet ,,Consignment". Ældste A. Christensen blev beskikket til at præsidere over det sidstnævnte lille Hold. Præs. Geo. Q. Cannon organiserede Selskabet paa ,,B. S. Kimball". Ældste H. P. Lund blev beskikket til Præsident over Kompagniet med Ældsterne P. Beckstrøm og C. S. Winge som Raadgivere. Ældste P. V. Poulsen blev valgt til Selskabets Skriver. Kompagniet deltes i 7 Distrikter med en Præsident og en Vagtkaptejn og andre Medhjælpere i hvert af disse. Begge Skibe afsejlede fra Liverpool d. 9de Maj. Fire Dødsfald indtraf paa Overrejsen, to Børn bleve fødte og følgende Par ægteviede: C. S. Winge og Ane Marie Salvesen, Joh. Næss og Kristine Andersen, Jørgen Dinesen og Kristine Christensen, Søren Petersen og Ane Nielsen, L. M. Poulsen og Kristine Wejbel, J. H. Hendriksen og Maren Rasmussen, R. Nielsen og Maren Sørensen, S. G. Bergstrøm og Johanna Engstrøm, P. C. Steffensen og Mariane Berthelsen, S. J. Christensen og Ane M. Nielsen, Niels Larsen og Wilhelmine Høvinghoff.

Lørdag d. 13de Juni om Aftenen kastede Skibet ,,B. S. Kimball" Anker i New Yorks Havn, og d. 15de kom Emigranterne i Land. Samme Dags Aften fortsattes Rejsen med Jærnbanen til Albany (hvor en Søster Westenskov nedkom med et velskabt Drengebarn) og videre til Florence, hvor fra Rejsen over Sletterne begyndtes i Forening med det foregaaende Selskab fra Skandinavien. Skibet ,,Consignment" med de 37 skandinaviske Hellige ombord ankom efter heldig Sørejse, som varede en Maaned og 12 Dage, til New York d. 20de Juni. Der fra fortsattes Rejsen strax med Jærnbane til Florence.

DET TYVENDE EMIGRANTSELSKAB.

144 skandinaviske Hellige (mest Norske), som ikke vare færdige til at rejse med ,,B. S. Kimball" og ,,Consignment", afsejlede fra Liverpool d. 23de Maj paa Paketskibet ,,Antarctic" tilligemed 342 andre

Emigranter fra England, Skotland, Irland, Wales, Frankrig, Holland, Svejts, Tyskland og Italien. Ældste John Needham blev beskikket til Præsident for Kompagniet med Ældsterne Philip de la Mare og Samuel H. B. Smith som Raadgivere. Ældsterne C. C. N. og J. F. F. Dorius, som nu vendte tilbage fra deres Mission i Norge, præsiderede over den norske Afdeling. Nogle døde paa Overrejsen, iblandt hvilke fire norske Børn. Den 10de Juli kom Emigranterne iland til Castle Garden, New York, og fortsatte samme Dag Rejsen til Albany og der fra videre til Florence.

Antallet af de Hellige, som emigrerede fra Skandinavien i 1863, udgjorde 1458 Sjæle, foruden 8 hjemvende Missionærer, nemlig Wm. W. Cluff, H. P. Lund, P. Beckstrøm, K. H. Bruun, A. Christensen, C. C. N. Dorius, J. F. F. Dorius og H. C. Hansen, der alle i kortere eller længere Tid havde virket trofast i Missionen. Endvidere emigrerede P. O. Thomassen, som havde arbejdet i flere Aar paa „Skandinaviens Stjernes" Kontor, tilligemed Familie, samt P. V. Poulsen, N. Rosengren og C. S. Winge, der havde virket som Konferencepræsidenter.

Amerikanske Ældster.

I Juli Maaned aflagde C. W. West og Brigham Young jun. et Besøg til Kjøbenhavn paa en Tur fra England til Fastlandet (Se „Skan. Stj.", 12te Aarg., Side 346), og d. 8de Aug. ankom fire unge amerikanske Missionærer, nemlig Samuel L. Sprague, John Gray, George M. Brown og John E. Evans. Sprague blev beskikket til at arbejde i Kjøbenhavns, Evans i Skaane, Brown i Kristiania og Gray i Fredericia Konference. Brødrene Sprague og Brown lagde sig efter og lærte Sproget samt udførte et godt Arbejde, men de andre to bleve efter en kort Tids Forløb hjemsendte for Overtrædelses Skyld.

Geo. Q. Cannons 2det Besøg.

Apostel George Q. Cannon, Præsident for den europæiske Mission, ankom til Kjøbenhavn d. 19de Aug. paa sit andet Besøg til Skandinavien. I Forening med Præsident Jesse N. Smith besøgte han Gøteborg, Stockholm og Kristiania, hvor han overværede Forsamlinger og talte til de Hellige, og d. 18de og 19de Septbr. overværede han et Generalraad i Kjøbenhavn, der overværedes af de fleste præsiderende Brødre i Missionen. (Se „Skan. Stj.", 13de Aarg., Nr. 1.)

Forfølgelse, Krig osv.

Nogle af dem, som emigrerede fra Danmark det foregaaende Aar og havde endt Rejsen i Omaha og Omegn som Apostater, skreve løgnagtige Breve tilbage til deres Bekjendte, hvilket ophidsede Folket til Forfølgelse imod Missionærerne, der ved adskillige Lejligheder udsattes for slem Behandling, thi Præsterne og andre „Nidkjære" lode flere af disse Breve, med deres egne Forklaringer tilføjede, trykke i Aviser og Smaaskrifter, som uddeltes gratis iblandt Folket.

Den 15de Novbr. 1863 døde Kong Frederik den Syvende af Danmark, hvilket gav Anledning til fornyede Tvistigheder angaaende Slesvig-Holstein Spørgsmaalet, og tilsidst endte det med en blodig Krig. Iblandt de danske Værnepligtige, som indkaldtes til Krigstjenesten, var en Del unge Missionærer, der saaledes bleve tvungne til foreløbig at give Afkald paa Evangeliordets Forkyndelse og tage Vaaben i Haand for at værge om Fædrelandet. Enkelte af Brø-

drene bleve ogsaa hjulpne til at emigrere førend de indkaldtes. Alt dette standsede tildels Værkets Fremgang i Danmark for en lille Tid, hvorimod Brødrene havde god Held med sig paa mange Steder i Sverige, hvor flere interessante Tildragelser indtraf i Missionærernes Erfaring. I Södra Rørum, Skaane, fik en luthersk Præst saaledes det Indfald, at „Mormonerne" gjærne kunde prædike i hans Kirke. Da en talrig Mængde havde forsamlet sig i Kirken og Brødrene vilde tale til dem, slog Præsten i et Bord med en Hammer, hvorved han overdøvede Taleren; derpaa tog han en græsk Bibel frem og bad Brødrene at læse i den; men da Brødrene ikke forstode Græsk og vist heller ingen af de Tilstedeværende, hævedes Mødet, og Hver gik til Sit; mange af de Forsamlede vare dog kede af at blive holdte for Nar af Præsten, hvis Hensigt kun var at faa større Offer end sædvanligt, da han vidste, at Mange vilde indfinde sig for at høre „Mormonerne" prædike i en luthersk Kirke. I Aarets Løb bleve 177 Sjæle døbte i Norge, 621 i Sverige og 789 i Danmark.

Den 17de Decbr. begav Præsident Jesse N. Smith sig paa en Rejse til Liverpool, England, hvor han d. 31te Decbr. og de efterfølgende Dage, overværede et stort Generalraad af Præstedømmet i den europæiske Mission. Præsident Geo. Q. Cannon, 4 Missionspræsidenter, 11 Distriktspræsidenter, 26 Konferencepræsidenter, 72 omrejsende Ældster og 4 Brødre fra Kontoret i Liverpool vare tilstede ved denne Lejlighed.

1864.

KONFERENCERS OPLØSNING.

Ved Nytaarstid blev Skive Konference opløst og delt saaledes, at den Del af samme, som laa nord for Limfjorden, de smaa Øer i Fjorden iberegnede, kom til at tilhøre Aalborg Konference, og den Del, som laa syd for Fjorden, tillagdes Aarhus Konference. Endvidere bleve Fyens og Lollands Konferencer slaaede sammen til en, under Navn af Øernes Konference med Ældste S. J. Jonassen som Præsident. Lidt senere blev Øen Bornholm, som tidligere havde udgjort en Konference for sig selv, underlagt Kjøbenhavns Konference.

DET 21DE EMIGRANTSESLKAB.

Den 10de April Kl. 5 Eftm. afgik det svenske Dampskib „L. J. Bager" fra Kjøbenhavn med 350 Emigranter, der vare fra Sverige og Norge samt Nogle fra Fredericia Konference, og d. 13de om Morgenen Kl. 7 afgik det engelske Dampskib „Sultana" med 353 Personer fra det øvrige Danmark, med Undtagelse af Nogle fra Fredericia Konference, der paa Grund af Krigen maatte tage direkte til Hamborg. Det første Selskab var under Ældste J. P. R. Johansens Bestyrelse og det sidste under umiddelbar Ledelse af Præsident Jesse N. Smith. Ældste John Smith, der paa Grund af mindre god Helbred havde arbejdet paa Missionskontoret, og Christoffer Holberg, som havde arbejdet i Sverige, vendte ogsaa tilbage til deres Bjærghjem med dette Kompagni, og følgende Konferencepræsidenter emigrerede: N. C. Edlefsen, P. C. Geertsen, P. C. Carstensen, N. C. Flygare, A. Svedlund, J. Hansen, L. Nilsson, A. P. Søderborg og J. C. Olsen. Desforuden udvandrede flere omrejsende Ældster, som havde arbejdet med Nidkjærhed for at udsprede Sandheden. Rejseruten var *via* Lübæk, Hamborg, Grimsby til Liverpool.

Tirsdag d. 26de April klåreredes

Sejlskibet „Monarch of the Sea", Kaptejn Kirkaldi, og d. 28de afsejlede det fra Liverpool med 973 Sjæle ombord. Patriark John Smith blev beskikket til Kompagniets Præsident med Ældsterne John D. Chase, J. P. R. Johansen og Parley P. Pratt som Raadgivere. Ældster beskikkedes ligeledes til at præsidere over de forskjellige Kvarterer, i hvilke Emigranterne bleve inddelte. Under Overrejsen herskede betydelig Sygdom, og en Del Dødsfald indtraf, hvoraf de fleste dog vare Børn. Om Morgenen d. 3die Juni ankom Skibet „Monarch of the Sea" til New York, og Emigranterne bleve strax landsatte i Castle Garden. Samme Dags Aften befordredes de med Dampskib til Albany, der fra med Jærnbane til St. Joseph og videre med Dampbaad til Wyoming, hvor fra de fleste skandinaviske Hellige rejste til Dalen med Kirkens Vogne, der i 1863 sendtes til et Antal af 170 til Missouri-Floden efter Fattige. Omtrent 400 Skandinavere rejste saaledes over Sletterne med Wm. B. Prestons Kompagni, bestaaende af omt. 50 Kirkevogne, som forlod Wyoming først i Juli og ankom til Salt Lake City d. 15de Septbr.

Wyoming, der blev valgt af Emigrationsagenterne Joseph A. og John W. Young til Udrustningsplads i Stedet for Florence, var en Landsby, beliggende ved den vestre Bred af Missouri-Floden paa en høj Bakke, omt. 6 engelske Mile ovenfor Nebraska City og henved 50 engelske Mile nedenfor Florence. Den havde en sund Beliggenhed, og Indbyggerne i dens Nærhed vare meget ordentlige Mennesker. Der fandtes et godt Landingssted, som bestod af Grus og Sten, hvilket er sjældent at finde ved Missouri-Floden. Vejlængden fra Wyoming til Salt Lake City var 20 eng. Mile kortere end fra Florence, og ved de Helleges Landstigning derssteds sparedes en Flodrejse af 80 til 90 eng. Mile.

S. L. Sprague præsiderer.

Ældste Jesse N. Smith, der rejste tilbage til sit Hjem i Zion dette Aar, havde arbejdet trofast i Skandinavien i tre Aar og tre Maaneder, og i de to sidste Aar præsideret over Missionen. Ifølge Instruxer fra Præs. B. Young overlod han Præsidiet af Missionen til Ældste Samuel L. Sprague, som derefter bestyrede samme i omtrent fire Maaneder indtil Ældste Widerborgs Ankomst.

Onsdag d. 11te Maj ankom Ældste Jesse N. Smith ganske uventet tilbage til Kjøbenhavn, ledsaget af John W. Young. Nogle af Missionærerne i Skandinavien vare faldne i Hors Overtrædelse, og Broder Smith blev sendt over fra England for at erfare, hvor vidt det Onde havde spredt sig og foretage den nødvendige Ordning førend han rejste hjem til Zion. Den 24de Maj forlod han atter Kjøbenhavn.

Ældste Widerborg som Præsident.

Den 31te Juli ankom Ældste Carl Widerborg til Kjøbenhavn, udsendt af det Første Præsidentskab i Zion til at gaa til Skandinavien og overtage Bestyrelsen af Missionen anden Gang. Det var kun omtrent fire Aar og to Maaneder siden han havde forladt Kjøbenhavn for at emigrere til Zion. Han tiltraadte sin Stilling som Præsident d. 1ste Aug. med S. L. Sprague og A. W. Winberg som Raadgivere. Geo. W. Gee, som kom med Widerborg, og John Sharp jun., som ankom til Kjøbenhavn d. 2den Novbr., vare de eneste Missionærer, foruden Widerborg, som kom fra Zion i 1864. (Fortsættes.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 15de Juni 1884.

HERRENS TEMPLER.

Siden Kirkens Oprettelse have de Sidste-Dages Hellige paabegyndt otte Templer. Fire af disse ere blevne fuldførte og indviede, to ere for Tiden under Bygning og to, nemlig Templet i Independence og Templet i Far West, Missouri, bleve foreløbig opgivne paa Grund af Forfølgelsen mod de Hellige.

TEMPLET I INDEPENDENCE.

Det første Tempel, som de Hellige fik Befaling af Herren til at bygge, var i Independence, Jackson County, Missouri. Grunden til samme blev indviet d. 3die Aug. 1831 med Bøn af Profeten Joseph Smith, efter at Landet Dagen i Forvejen var blevet helliget og indviet til de Helliges Indsamling. Paa Grund af Forfølgelserne, som strax efter udbrøde imod Menigheden i Jackson County, blev ikke en Gang Grundvolden lagt til dette Tempel, men i sin Tid vil det blive opført paa det af Herren selv betegnede Sted i Zions Centerstav.

TEMPLET I KIRTLAND.

Den 23de Juli 1833 blev Hjørnestenen lagt til et Herrens Hus i Kirtland, Ohio, og d. 27de Marts 1836 blev det højtidelig indviet ved Bøn af Profeten Joseph Smith. Dette Tempel er en Stenbygning, 80 Fod lang og 60 Fod bred med 50 Fod høje Mure og et 110 Fod højt Taarn. Indvendigt bestod det oprindelig af to Hovedhaller, hvoraf hver var 65 Fod lang og 55 Fod bred med fire Forværelser, og i øverste Etage fem Skoleværelser. I dette Tempel aabenbarede Frelseren, Moses, Profeten Elias og mange Engle sig for Præstedømmet, og vigtige Nøgler bleve overantvortede Profeten Joseph. Brødrene bleve ogsaa i Hundredevis betjente af Engle. Kirtlands Tempel staar endnu, men er i en forfalden Tilstand og i Hænderne paa „Josephiterne", der gjøre Fordring paa Ejendomsret.

TEMPLET I FAR WEST.

Den 3die Juli 1837 blev Grunden brudt til et Tempel i Far West, Missouri, og d. 4de Juli 1838 blev Hjørnestenen til samme lagt. Det skulde være 110 Fod langt og 80 Fod bredt, men blev ikke bygget, da de Hellige strax efter bleve uddrevne fra Missouri.

TEMPLET I NAUVOO.

Efter Kirkens Bosættelse i Illinois blev Hjørnestenen lagt til et Tempel i Nauvoo d. 6te April 1841. Den 30te April 1846 var det saa vidt færdigt, at det blev privat indviet ved Bøn af Joseph Young; den følgende Dag blev det offentlig indviet ved Bøn af Orson Hyde. En stor Del af de Hellige havde den Gang allerede forladt Nauvoo og draget vestpaa, men forinden havde mange af dem modtaget deres Begavelser i Templets øverste Etage, der var bleven indviet d. 30te Novbr. 1845.

Dette Tempel var beliggende paa den højeste og mest imponerende Stilling i Nauvoo og var bygget af fin Kalksten. Det havde 30 Søjler, ni

paa hver Side og sex ved hver Ende; hver af disse var paa Toppen prydet med en Kapitæl, paa hvilken var udhugget et Menneskeansigt, omgivet af Straaler, samt to Hænder, holdende en Trompet. Det var 128 Fod langt og 88 Fod bredt; fra Gulvet til Taget var det 65 Fod, og hele Højden fra Grunden til Toppen af Spiret var 165 Fod. Døbefonten var i Grundetagen og understøttedes af 12 Oxer.

Den 19de Novbr. 1848 satte en ondskabsfuld Person Ild paa dette Tempel, hvorved Træværket nedbrændte; d. 27de Maj 1850 nedblæste Murene under et frygteligt Uvejr,og Stenene bleve derefter bortkjørte og brugte til andre Bygninger. Der er nu aldeles intet Spor tilbage af den prægtige Bygning, hvis Opførelse kostede de Hellige omtrent ½ Million Dollars.

TEMPLET I SALT LAKE CITY.

Den 14de Febr. 1853 blev Tempelpladsen i Salt Lake City indviet, og d. 6te April s. A. blev Hjørnestenen lagt til Templet, der er 186½ Fod langt og 99 Fod bredt. Der vil blive tre Taarne paa den østre og ligeledes tre paa den vestre Ende af Bygningen foruden en Mængde mindre Taarne. Da denne Bygning har været beskrevet saa ofte, ville vi ikke her indlade os paa Enkeltheder desangaaende. Det er det største af alle de Templer, som endnu have været paabegyndte af de Hellige i denne Uddeling.

TEMPLET I ST. GEORGE.

Torsdag d. 9de Novbr. 1871 blev Tempelblokken i St. George indviet ved Bøn af Præsident Geo. A. Smith, og samme Dag blev Grunden brudt af Præsident Brigham Young. Dette Tempel, hvis nedre Del indviedes d. 1ste Jan. 1877, er omt. 141 Fod langt og 93 Fod bredt, Murene 84 Fod høje fra Grunden til Toppen af Brystværnet, og Taarnet er 135 Fod højt. Grundvolden er bygget af vulkanske Sten, medens selve Bygningen er opført af en Slags rød Sandsten. Det Hele har kostet omt. 800,000 Dollars. Den virkelige Indvielse af hele Bygningen fandt Sted d. 6te April 1877; Præsident Daniel H. Wells opsendte Indvielsesbønnen. I dette Tempel har allerede et stort Arbejde været udført for baade Levende og Døde.

TEMPLET I MANTI.

Den 25de April 1877 blev Tempelpladsen i Manti indviet ved Bøn af Præsident Brigham Young, og d. 30te s. M. blev Grunden brudt. Hjørnestenen lagdes d. 14de April 1879, men forinden var meget Arbejde blevet udført med at tilberede Pladsen og bygge Terrassemure omkring Forsiden af Højen, hvorpaa Templet har en særdeles skjøn og romantisk Beliggenhed. Dette Tempel er omtrent 171 Fod langt og 95 Fod bredt. Murene ere omtrent 82 Fod høje til Taget. Det østre Taarn vil blive 179 Fod og det vestre 169 Fod højt. Bygningen er allerede under Tag og ventes at blive færdig om et Par Aar.

TEMPLET I LOGAN.

Grunden til dette Tempel blev indviet d. 18de Maj 1877 og Hjørnestenen lagt d. 17de Septbr. s. A. Bygningen, der er 171 Fod lang, 95 Fod bred med 86 Fod høje Mure og to Taarne, 170 og 165 Fod høje, blev indviet Lørdag d. 17de Maj 1884, hvilket, paa en Dag nær, var syv Aar siden Grunden blev indviet. Dets Opførelse har kostet omtrent ½ Million Dollars. (Læs Beskrivelsen i forrige Numer af Morgenstjernen, Side 174—176.)

ÆLDSTE C. C. A. CHRISTENSENS BERETNING.

Jeg er født d. 28de November 1831 i Kjøbenhavn. Min Fader Mads Christensen kom fra sit Hjemsted (Durup paa Salling i Jylland) til Hovedstaden for at udtjene sin Værnepligt som Infanterist, og efter at Tjenestetiden var forbi tog han privat Tjeneste, hvorved han blev bekjendt med min Moder Dorthea Kristiane Christensen og giftede hende i Begyndelsen af Aaret 1831. De begyndte en lille Handel, som dog ikke lykkedes. Mine Brødre (Niels August, født d. 10de Juni 1834, Mads Frederik Teobald, født d. 10de Marts 1837, og Otto Edward Wilhelm Thorwald, født d. 13de Februar 1841) udgjorde, tilligemed mig, min Faders Afkom; thi vi havde ingen Søster, hvilket jeg ofte hørte min Moder beklage sig over. Eftersom jeg derfor voxede op, maatte jeg saa godt jeg kunde, hjælpe hende med mangen kvindelig Husgjerning, og hun havde denne Hjælp nødig, da Fattigdom ofte gjorde det nødvendigt for hende at være ude for at tjene Noget til Hjælp for os der hjemme. Fader var en meget ulærd Mand, og hans Arbejde bragte ham i Selskab med den laveste Klasse af Arbejdsstanden. Han havde ingen moralsk Grundvold at holde sig paa, og gav derfor efter for sine Omgivelser samt begyndte at nyde berusende Drikke, hvisaarsag Armod med dets Følger tog Bolig hos os meget tidlig. Under disse prøvende Omstændigheder droges vore barnlige Følelser stedse nærmere til vor lidende Moder, som i alle Henseender var et Exempel paa Gudsfrygt og Hengivenhed i et altstyrende Forsyn. Hun søgte og fandt sin Trøst i Religionen og sine Børns og Medmenneskers Medfølelse; ved sin Taalmodighed og Hengivenhed lagde hun i sin sørgelige Skjæbne Grundvolden til sine Børns væsenligste Karaktertræk. Hun var selv af meget fattige Forældre født i Kjøbenhavn 1806, og saaledes opvoxet medens Krigen, Bombardementet og Hungeren hærjede Danmarks gamle Hovedstad, og dertil blev hun allerede fader- og moderløs da hun kun var otte Aar gammel, og fik derfor slet ingen Skolegang; ikke destomindre lærte hun sig selv baade at læse og skrive; thi hun var af Naturen begavet med gode Anlæg, endog for Musik og især for Afbildning, hvilket hun meddelte os. Vort Legetøj forfærdigedes hjemme af hende, idet hun med Sax og Papir frembragte næsten Alt, hvad vi forlangte til Tidsfordriv, medens vi vare Smaa, og vi holdtes derfor fra at lege paa Gaderne, som ofte har saa daarlige Følger. Derved udvikledes tillige vore egne Anlæg, og vi kunde snart overgaa vor moderlige Læremester. Mine Brødre bleve alle mere eller mindre musikalske. Selv tog jeg mere Interesse i det, som frydede Øjet, og blev tilsidst Maler, efter først at have udstaaet to Aar som Snedkerlærling under stræng, ofte grusom Behandling.

Jeg mindes min Moder fortælle en Drøm, som hun havde da jeg var mellem to og tre Aar gammel, og som siden altid syntes at være hende en Kilde til Trøst i hendes Modgangsdage. Hun drømte, at hun var i et elegant Værelse, hvor, iblandt andre Gjenstande, et tilsløret Maleri tildrog sig hendes Opmærksomhed. Nysgjærrig drog hun Sløret tilside, da hun forskrækkedes ved at føle en Haand paa sin Skulder, og idet hun

vendte sig om, saa' hun en Herre af høj Rang staaende bag sig. Han sagde til hende i en beroligende Tone: ,,Bliv ikke forskrækket, gode Kone! Véd De, hvis Billede det er, De betragter?" Hun svarede nej, og ventede en Irettesættelse fordi hun havde taget Sløret tilside, men i Stedet for lagde han venligt sin Haand paa hendes lille Drengs Hoved, som stod ved hendes Side, og sagde: ,,Dette er min Datter, og jeg er kommen for at gjøre Dem og deres Barn lykkelige i Fremtiden." ,,Lykkelig i Fremtiden," lød bestandig i hendes Sjæl som en velsignet Stemme fra det Høje og fandt Gjenklang i vort Barnehjærte hver Gang hun fortalte os Drømmen i Nødens Dage. Da det syntes allermørkest for hende, drømte hun, at hun bragte mig ind paa en velgjørende Stiftelse, som kaldes Opfostringshuset, og hvor god Skoleundervisning, saavel som alt andet Nødvendigt gives fattige, velrekommenderede Børn paa det Offentliges Bekostning. Drømmen var inspireret, thi skjøndt hendes Broder havde været opdraget paa samme Stiftelse for 40 Aar siden, havde det aldrig faldet i hendes Tanker at søge der hen for sine Børn, da Stiftelsen var for ,,F o r æ l d r e l ø s e". Hun tænkte paa den ,,lykkelige Fremtid", som var lovet hendes Barn, indgav en vel anbefalet Ansøgning og fandt ingen Hindringer i Vejen, hvorfor jeg blev optaget der d. 4de Decbr. 1842, og blev der til April 1846. Mine Brødre fulgte alle i mit Fodspor gjennem denne Opdragelsesanstalt.

Da jeg var omtrent 14 Aar gammel, og medens jeg endnu var paa Opfostringshuset, tildrog sig en Begivenhed, som havde betydelig Indflydelse paa min Fremtid. En Dame, Frøken Sylling, kom en Dag ind paa Skolen med Forstanderen for at finde en Dreng, som kunde udklippe Profil-Billeder af Papir, uden at tegne. Jeg blev fremført for hende, og med en lang Papirsax (den eneste i Skolen) aflagde jeg Prøven paa min Identitet. Jeg blev anmodet om at komme til hendes Bopæl, saa snart jeg havde Fritid, hvilket jeg ogsaa gjorde den følgende Søndag, og blev da paa det Venligste modtaget af Enke-Admiralinde Brown og hendes Selskabsdamer, Frøkenerne Sylling og Harbo. De betydede mig, at de ønskede at se mig uddannet som Kunstner, og vilde hjælpe mig med deres Indflydelse og Midler, hvilket Tilbud jeg modtog med Glæde. Ved deres Hjælp fik jeg Plads paa Kunstakademiet, hvor jeg gjorde gode Fremskridt indtil Evangeliets Indførelse i Danmark, som da lagde Beslag paa min hele sjælelige Kraft, og ,,Kunsten gik i Glemme" i mange Aar, uden Tvivl til Bedrøvelse for mine Velgjørere.

Om Sommeren 1850 ankom Brødrene E. Snow, P. O. Hansen, J. E. Forsgren og G. P. Dykes til Kjøbenhavn. Som bekjendt fandt de deres første Venner blandt Baptisterne. Min Moder havde tilhørt dette Samfund maaske et Par Aar, og var blandt de Første, som troede og adløde Evangeliet. Jeg havde den Gang ingen Tro paa nogen Religion, dog lærte min Kjærlighed for min Moder mig at agte oprigtige Mennesker af alle Religionssamfund; Hyklere afskyede jeg. For at føje hende gik jeg derfor med hende til Forsamling. Dette Skridt var afgjørende; thi jeg annammede Evangeliet og blev døbt af Geo. P. Dykes d. 26de Septbr. 1850.

Skjøndt jeg brændte af Begjærlighed efter at blive udsendt som

Missionær, lig mange andre Brødre, som vare blevne indlemmede i Kirken senere end jeg, maatte jeg dog lade mig nøje med at virke som Diakon i Kjøbenhavns Menighed, indtil min Læretid var udløben. I Januar 1853 bestod jeg min Svendeprøve med Udmærkelse, og blev strax efter ordineret til Præst og beskikket til at arbejde som Missionær sammen med Ældste K. H. Bruun. Vor Arbejdsmark var det sydvestlige Sjælland, med Hovedkvarter i Nærheden af Slagelse, i den saakaldte ,,Søndre Overdrevs Gren''. Vi fandt snart vor vigtigste Arbejdsmark i Nærheden af Korsøer, hvor en Gren paa omtrent 30 livlige Medlemmer blev organiseret i Løbet af nogle Uger; jeg blev foreløbig indsat som Forstander. Dog rejste jeg alligevel om blandt Folket og tilbød dem Evangeliet; jeg saa' ogsaa Frugter af mit Arbejde.

Jeg var den Gang 21 Aar gammel; min Ungdom syntes at gjøre et gunstigt Indtryk paa Folket, og jeg blev i Almindelighed vel modtaget. I Juli eller August fik jeg Tilladelse til at forblive i Kjøbenhavn, tildels for at forskaffe mig nogle nødvendige Klæder. Jeg hjalp da Broder J. M. Bohn med at revidere en ny Udgave af Salmebogen, og forfattede ved samme Lejlighed nogle nye Sange. Mit allerførste Forsøg i Poesi var Sangen: ,,Lovpriser vor Frelser med Jubel og Sang.''

Imidlertid indtraf en sørgelig Begivenhed i den skandinaviske Missions Historie, nemlig Præs. Willard Snows Død. Jeg var nærværende i Raadsforsamlingen, da han fik det første Anfald af det Slag, som endte med hans Død, og aldrig har jeg før eller senere hørt eller følt Satans Magt give sig tilkjende i den Grad, som hin sørgelige Aften. Han faldt med de Ord: ,,Djævelen har begjæret Willard''. Han var en ædel Sjæl, overbærende med Andres Fejl, og opofrede uden Tvivl sit Liv som Følge deraf.

Med Præsident John Van Cott begyndte et nyt Liv i Missionen, og mange Brødre bleve kaldede og sendte ud i Vingaarden i Oktober-Konferensen 1853. Jeg blev ordineret til Ældste og beskikket til at gaa til Norge, skjøndt jeg havde gjort Regning paa at emigrere i Følge med min Moder og Broder Frederik. Jeg gjorde mig færdig saa hurtig som muligt, tog Afsked med min Moder d. 19de Oktbr. 1853 og gik ombord i Dampskibet ,,Nordkap''. (Jeg saa' aldrig min Moder siden, thi hun døde i Salt Lake City i Septbr. 1855.) Om Morgenen d. 21de Oktbr. saa' jeg første Gang Norges Klippekyst. Indtrykket var ikke indbydende, og da jeg steg iland søgte jeg strax hen i en lille Skov, som laa i kort Afstand fra Kysten, hvor jeg i ydmyg Bøn indviede mig til Herrens og det Folks Tjeneste, som jeg nu var kommet iblandt. Dette foregik ved den lille By Moss, hvor jeg skulde oppebie en anden Damper, der bragte mig til Frederiksstad, den Gang Missionens Hovedkvarter. Jeg blev paa det Hjærteligste modtaget i Broder Widerborgs Hus, hvor jeg ogsaa traf Præsident E. G. M. Hogan og Ældste C. C. N. Dorius. Samme Aften holdtes en Raadsforsamling, og jeg blev anvist Arbejdsmark i Kristiania, Norges Hovedstad, for der at være Ældste Knud Peterson behjælpelig; han var nemlig rejst dertil nogle Dage før min Ankomst. Da Broder Dorius og en vis Hans Larsen vare beskikkede til at gaa til Drammen, en anden stor By, og deres Vej faldt ligesaa let

igjennem Kristiania, blev det bestemt, at vi skulde følges ad, da denne Larsen en karrig Pebersvend, havde lidt Penge og nogle Bekjendte langs Vejen, som vi agtede at drage Fordel af, men vi fandt siden, at hans Bekjendte ikke gav os Andet end en ondartet, væmmelig Sygdom til at begynde med. Efter en møjsommelig Fodrejse ankom vi alle tre til Kristiania Søndag Aften d. 3die Novbr. Vi opsøgte og fandt Ældste Knud Peterson, og indlogerede os den Nat paa samme Sted, som han boede. Mine Penge vare næsten alle forbrugte. Peterson havde det kun lidt bedre og syntes modløs, skjøndt en en Mand var bleven døbt Aftenen før vor Ankomst, som Frugt af Carl Fjelds Vidnesbyrd. Øvrigheden syntes at være meget mistroisk mod de Sidste-Dages Hellige, og især mod Missionærerne, og uden Penge og tilsyneladende uden Venner forekom det os umuligt at kunne opholde os paa Stedet.

Imidlertid fortsatte Broder Dorius sin Rejse til Drammen, og jeg i Følge med en Broder Mathias Olsen (som havde Slægtninge og Bekjendte i og omkring Kristiania, og derfor var bleven sendt for at være Peterson behjælpelig) rejste ud paa Landet for at finde Ophold og muligvis bringe Evangeliets sande Principer til Folkets Kundskab; men vi fandt kun liden Opmuntring ved dette Forsøg. Jeg solgte mit Uhr for sex Specier, og ved Hjælp af disse Midler og nogle faa meget fattige Venners Godgjørenhed existerede jeg omtrent en Maaned. Vi nøjedes ofte med kun et Maaltid om Dagen og tyggede Nelliker i Mellemtiden for at bedrage Maven. Ved et Vandspring, hvor der fandtes et Billede af Rebekka, tilfredsstillede vi vor Tørst. Næppe drømte hin venlige Oldtids-Rebekka om, at hendes Billede skulde med sin Krukke endnu i de sidste Dage husvale smægtende Herrens Tjenere.

Ved Bøn i en lille Skov søgte vi ofte Herren om at hjælpe os til at faa Fodfæste, men i Begyndelsen syntes Alt at gaa imod os. Den første Dag efter min Ankomst (medens jeg indleverede mit Pas paa Politikammeret) fulgte saaledes mit Kaldsbrev som Ældste uforvarendes med, og røbede vore Hensigter, som vi havde tænkt at holde hemmelige. Samme Dag afgjorde Landets „Højeste Ret", at „Mormonerne" vare at anse som „Ikke-Kristelige", og stilledes derfor udenfor Lovenes Beskyttelse. Vi (Peterson og jeg) bleve strax indkaldte for Politimesteren, Hr. Morgenstjerne, som lod os vide vor Stilling lige over for Lovene, og truede os med stræng Straf, dersom vi efter denne Advarsel foretog os Noget, som kunde kaldes „ulovlig Religionsøvelse". Han lod os ogsaa vide, at hans Betjente vilde holde et vaagent Øje med os. Saaledes stode Sagerne da Tiden nærmede sig for Emigrationens Afgang, og Brødrene Peterson og Olsen rejste bort mod Slutningen af November, og jeg blev ene tilbage. Aftenen før disse Brødres Afrejse døbte M. Olsen to eller tre Individer, ligesom han ogsaa havde døbt Andre før. De faa Hellige vare yderst fattige Smede og Jærnstøbere — Broder Fjelds Medarbejdere, og hans Nidkjærhed bar sin Frugt. Om Natten mellem d. 8de og 9de December døbte jeg to Kvinder og konfirmerede dem, samt velsignede nogle Børn, ordinerede C. Fjeld til Præst og beskikkede ham til Forstander for Kristiania Gren, som jeg samtidig organiserede med ni Medlemmer. Ved denne Lejlig-

hed var Herrens Aand rigelig udgydt over os, og jeg profeterede Noget om denne Grens Fremtid, som siden er bogstaveligt opfyldt. Den Gang undrede jeg mig over mine egne Ord, og tvivlede næsten paa deres Opfyldelse, thi kun paa faa Steder i den skandinaviske Mission har saa mange Hindringer stillet sig i Vejen for Evangeliets Indførelse som der, men næst Kjøbenhavn har Kristiania Gren dog siden været den mest begunstigede i de tre nordlige Lande.

Efter at denne vigtige Part af Programmet var tilende forlod jeg Staden ved Daggry, og rejste tilfods til Frederiksstad, eftersom mine Penge vare slupne op, og jeg troede det bedst at unddrage mig Politiets Opmærksomhed. Jeg vendte tilbage de første Dage af Januar 1854, og modtog den første Søndag et Besøg af Broder Dorius fra Drammen. Vi vare overmaade glade ved at se hinanden, og bestemte os til at afholde en lille Forsamling for vore Søskende og nogle faa indbudne Venner, men saa hemmeligt som muligt. Dette var i en Udkant af Byen, hvor vi troede os nogenlunde sikre for Forfølgelse. Den lille Stue var fuld af vore Venner, og jeg var ved at ville opgive Numeret paa en Salme for at begynde vor Forsamling paa sædvanlig Maade, da tre Politibetjente pludselig viste sig i Døren, fulgt af en Flok Nysgjerrige. Vi vare i Fælden, og ingen Udvej syntes mulig, men i mit stille Sind bad jeg Herren at hjælpe mig. Den fornemste Betjent henvendte sig til mig med de Ord: „Hr. Christensen! vi ere udsendte fra Politimesteren for at overvære Deres Forsamling." Jeg svarede, at vi ikke havde nogen Forsamling, men at vi vare her blot for at tale sammen om Religion eller andre Æmner, eftersom Samtalen maatte føre det med sig, og jeg bad høfligt de uvelkomne Herrer at sidde ned, hvor de kunde finde Plads. Medens denne lille Forstyrrelse holdt paa at lægge sig, fik jeg en Tanke. — Inspireret? Ja! Thi den samme Tanke meddeltes Broder Dorius, og vi forstode begge øjeblikkelig vor Part. Han paatog sig en sandhedssøgende Lutheraners Rolle, og jeg, som var kjendt, beholdt min egen. En livlig Debat begyndte, hvori jeg naturligvis altid sejrede over min formentlige Modstander, til stor Forundring for alle de Tilstedeværende. Ingen uden jeg kjendte Broder Dorius, thi Politiet ankom saa tidligt, at jeg ikke havde faaet Tid til at introducere ham. Efter omtrent et Par Timers Diskussion, under hvilken næsten alle Evangeliets Principer vare blevne drøftede og stadfæstede af Bibelen, erklærede jeg mig træt og upasselig formedelst den kvalme Luft i det lille overfyldte Værelse, og Politiet bød mig venligst Godnat. Atter ansaa jeg det rigtigst at blive usynlig for Politiet og fulgte derfor den følgende Dag med Dorius til Drammen. Da Brødrene Knud Peterson og Widerborg kort efter ankom til Kristiania, bleve de fremkaldte for Politimesteren og adspurgte, om de vidste Noget om mit Opholdssted, men de vare i saa Henseende „enfoldige som Duer", „thi", sagde Br. Peterson, „Christensen rejser hele Landet rundt, som De selv véd, og det er ikke godt at holde Øje med ham." Br. Peterson maatte dog love Hr. Morgenstjerne at anmode mig om at opgive Navnet paa den unge Herre, som disputerede med mig hin Søndag, men jeg opfyldte aldrig denne Begjæring.

Broder Dorius havde vundet nogle varmhjærtede Venner i Drammen,

og i Forening afholdt vi mange velbesøgte Forsamlinger. Vi gjorde ogsaa flere Nætter Forsøg paa at forrette Daab, men kunde ikke finde Vand. Alt var Is, uden den dybe Flod, der løber gjennem Byen. I Midten af Februar bleve vi begge arresterede, og da vi ikke vilde love at ophøre med vor Virksomhed som Missionærer, indsattes vi i Fængsel; dog vil jeg sige til Politimesterens Ros, at han behandlede os med Agtelse og gav os den bedste Celle, der var, og tillige gav han vore Venner Frihed til at besøge os og afhjælpe vore Fornødenheder. Vi tilbragte her omtrent tre Uger; studerede flittig Kirkehistorie og Bibelen, og disse Dage henrandt hurtigt og behageligt for os. Vore Venner Dahle og Johnson vare især opofrende og lode os Intet tilbage at ønske uden Friheden til at fortsætte vort Arbejde. Jeg skrev paa Væggen i vor Celle:

,,Her i Arresten
Vi sidder næsten
Som Fugl i Bur.
I Ro vi sidder,
Mens Tiden glider
Sin vante Tur.
Den Nyt ej bringer,
Men kuns forringer
Vor Appetit
For slige Bure,
Med nøgne Mure
Og Jærnstakit.''

Omsider faldt vor Dom, som lød paa 10 Specier i Mulkt og paalagde os at betale Sagens Omkostninger. Dommen udsonede vi siden med fem Dages Fængsel paa Vand og Brød, og Omkostningerne paafaldt det Offentlige, da vi ingen Ejendom besadde.

(Sluttes i næste Numer.)

NYHEDER.

Utah. David Gallifant, som d. 28de Maj f. A. skjød Richard Fowler, blev d. 13de Maj kjendt skyldig af Grand Jurien i 3die Distriktsret, og d. 17de s. M. blev han af Overdommer Hunter dømt til 5 Aars Tugthusstraf.—Et Tog paa Denver & Rio Grande Jærnbanen styrtede ned i et Gab, foranlediget ved Bortskyllingen af en Bro, i Nærheden af Thistle Station d. 12te Maj. Lokomotivføreren dræbtes og andre af Togpersonalet saaredes. — Et mindre Selskab Nybygger-Missionærer til St. Johns, Arizona, iblandt hvilke var vor Landsmand Søren Jensen af Farmers Ward, forlod Salt Lake City med D. & R. G. Jærnbanen d. 20de Maj. — De første Ægtevielser, som foretoges i Logan Tempel, fandt Sted d. 21de Maj. Tre Par bleve viede, nemlig E. Y. Taylor og Rida Colebrook, F. Y. Taylor og Elisabeth Campbell, M. E. Cowley og Abbie Hyde. De to førstnævnte Brudgomme ere Sønner af Præsident John Taylor.—Nellie White fra Wanship, Summit County, som var indstævnet som Vidne i en Polygamisag, nægtede d. 22de Maj at svare paa visse Spørgsmaal, som bleve rettede til hende i 3die Distriktsret, og blev derfor indespærret i Tugthuset.—John B. Gough, den verdensberømte Maadeholds-Prædikant, holdt Foredrag i Theatret i Salt Lake City om Aftenen d. 23de Maj. Han skulde ogsaa have talt i Tabernaklet i Ogden, men formedelst hans spydige Udtalelser mod ,,Mormonerne'' blev hans Engagement dersteds ikke opfyldt. — Kirkens Authoriteter have besluttet at gjøre et nyt Forsøg paa at aabne en Missionsvirksomhed i Ostindien. Ældste Wm. Willis, som i 1851—1855 var paa Mission i dette fjærne Land, er bleven kaldet til atter at gaa did, ledsaget af andre Ældster. En Dr. Geo. H. Booth, et Medlem af Kirken, som er her paa Besøg fra Ostindien, vil ledsage Missionærerne til deres Arbejdsmark.—Broder P. O. Thomassen, af Salt Lake City, mødte med et Uheld under en Kjøretur i Liberty Park d. 1ste Juni, hvorved hans ene Skulder kom af Led. Nogle Dage senere underkastede han sig Dr. W. F. Andersons Behandling og er nu i god Bedring. —Vandet i Utahs større Floder er i Aar højere end det har været i mange foregaaende Aar. Betydelig Skade er allerede anrettet, og der er Udsigter for, at Vandet vil stige endnu højere. Den 5te Juni afholdtes et specielt Biskopsmøde i Salt Lake City for at raadslaa om Forholdsregler til at beskytte Byens lavere Kvarterer, der trues

med Oversvømmelse fra Floden Jordan. Det blev vedtaget, at hvert Ward skulde sende alle de Arbejdsmænd og Kjøretøjer, som kunde opdrives, til at opkaste Dæmninger og Diger langs Flodbredden.—Morderen Fred. Welcome, som d. 5te Maj blev erklæret skyldig af Grand Juryen og d. 9de s. M. dømt af Overdommer Hunter til at skydes d. 13de Juni, har appelleret sin Sag til Territoriets Overret.—En saadan Masse Orme (Caterpillars), som for Tiden findes i Salt Lake City, har man aldrig set Magen til i Utah. Landet er bogstavelig skjult af disse væmmelige Insekter, der uvilkaarlig faar En til at tænke paa Plagerne i Ægypten.

Arizona. Vore Nybyggere i St. Johns have havt en Del Besværligheder med Kohyrderne (Cowboys) i Byens Nabolag. Disse have nemlig flere Gange angrebet Byen og skudt paa Indbyggerne.

New York. En Del Bankfalliter have fundet Sted i New York, hvilket har havt temmelig alvorlige Følger i Forretningsverdenen. Marine Bank var den første, som lukkede sine Døre, og den efterfulgtes strax af Grant og Wards Bankhus, hvis fornemste Mand var ingen Anden end forhenværende Præsident U. S. Grant.

Norge. Forslaget om at give Kvinden Adgang til alle Examiner ved Universitetet og Ligeberettigelse til alle Universitetets Stipendier og Legater, er vedtaget i Odelsthinget.

England. En stærk Afdeling Marinesoldater udrustes for at sendes til Ægypten, hvor Oprørskrigen endnu langtfra synes at være endt.

Osterrig. Broder August Besinger fra Providence, Cache County, sidder fængslet i Prag, Bøhmen, for at have prædiket Evangeliet.

Sicilien. Politiet paa Öen Sicilien har nylig opdaget en mærkværdig Morderklub i Nærheden af Palermo, der bestod af 59 Medlemmer, som med Ed havde forpligtet sig til at myrde og plyndre til egen Fordel. De paatoge sig ligeledes mod Betaling at udføre Mord for andre Personer. En Afdeling af Klubben, der bestod af 45 Medlemmer og havde sit Hovedsæde i Sacarazzi, har i nogle Maaneder dræbt 30 Personer. Medlemmerne af begge Klubber ere arresterede, og deres Forhør skulde finde Sted d. 6te Maj.

Spanien. En Jærnbanebro over en Flod i Spanien brast og Toget faldt i Elven. Omtrent 100 Mennesker dræbtes og Mange saaredes.

PROFESSOR O. S. FOWLER,

den verdensberømte Frenolog og Filosof, holdt Foredrag i Walkers Operahus, Salt Lake City, d. 3die, 4de, 6te, 7de og 8de Juni. Denne agtværdige gamle Mand, der kan betragtes som Ophavsmand til Frenologiens praktiske Anvendelse, er født d. 11te Oktbr. 1809 i Cohocten, Steubben Co., New York, og er altsaa henimod 75 Aar gammel. Han virker for Nærværende for Oversættelsen af sine Værker i flere udenlandske Sprog — iblandt disse Svensk og Dansk. Trods hans fremrykkende Alder synes hans Aandsevner at være ligesaa friske som nogensinde før, og gjennem alle hans Foredrag spores sund Dømmekraft. Han er en modig Forsvarer af sine Theorier, om ogsaa disse komme i Modstrid til de almindelig antagne Ideer. Fra Salt Lake City rejser han til Denver.

DÖDSFALD.

Ole Ulrik Christian Mønster, den Første, som ved Daab blev indlemmet i Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige i Danmark, afgik ved Døden i Pettyville, Sanpete Co., Utah, d. 13de Maj 1884, efter et langvarigt og smertefuldt Sygeleje. Han blev begravet under stor Højtidelighed i Manti d. 14de Maj. Byens Musikkorps, der hovedsagelig bestaar af Skandinavere, spillede, og Brødrene H. Jensen, A. J. Moffitt, J. C. A. Weibye og Andre talte ved hans Baare.

Den Afdøde var født d. 2den Maj 1808 paa Gammel Estrup ved Grenaa, Jylland, Danmark, rejste tilsøs da han var 14 Aar gammel, tog Styrmandsexamen i 1833 og giftede sig s. A. med Marie Kristine Amthin og bosatte sig i Kjøbenhavn. Han vedblev at fare tilsøs i flere Aar derefter og var ligesom andre Sømænd meget ugudelig, men blev omvendt paa en næsten mirakuløs Maade i 1840 paa en Rejse til Brasilien. To Aar senere føjede han sig til Hr. Mønsters Baptistmenighed i Kjøbenhavn, og forblev et Medlem af samme til d. 12te Aug. 1850, da han tilligemed 14 Andre blev døbt af Erastus Snow som den første Frugt af Evangeliets Forkyndelse i Danmark. Han blev strax efter ordineret til Præstedømmet og virkede en kort Tid som Missionær i Hirschholm, men emigrerede til Utah i 1852 som Leder for det første Selskab af Hellige fra Skandinavien. Han bosatte sig i Salt Lake City, hvor han præsiderede i den skandinaviske Forsamling. I 1858, da Soldaterne kom ind, flyttede han til Manti. Han var blind og døv i flere Aar før sin Død og manglede ogsaa lidt paa Forstanden. Hans Hustru, der blev døbt samtidig med ham selv, var født d. 22de Maj 1810 i Kjøbenhavn og døde i Manti d. 13de Septbr. 1876. Mønster og Hustru avlede 7 Børn tilsammen, hvilke alle ere døde, med Undtagelse af en Søn (Adolf Valdemar), der nu bor i Pettyville og i hvis Hus Broder Mønster døde.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 13. *Den 1ste Juli 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 183.)

(1864—Fortsat.)

Ældste Thomas Taylor,

der af Præsidentskabet i England blev sendt til Skandinavien i den Hensigt, at han skulde afløse Jesse N. Smith som Præsident for Missionen, ankom til Kjøbenhavn i Marts Maaned men da Instruxer strax efter indløb direkte fra Præsident Young til den Effekt, at S. L. Sprague skulde præsidere, begav Ældste Taylor sig paa Tilbagerejsen til England d. 13de April, efter at have været til stor Hjælp ved Udrustningen af Aarets Emigration samt havde assisteret Præsident Smith betydeligt paa forskjellige Maader.

1865.

Brødre i Hamborg.

Ældste G. Pegau aflagde i Begyndelsen af Aaret et Besøg til Holstein og Hamborg og døbte to af Broder Everets Familie i Herrnfeldt ved Glückstadt, hvor han ligeledes afholdt en Del Forsamlinger. Da imidlertid Politiet begyndte at skjænke ham mer end ønskelig Opmærksomhed, maatte han snart fjærne sig og rejse til Jylland igjen.

I Marts Maaned rejste Præsident Widerborg til Hamborg, hvor han mødte Ældste Geo. Reynolds, der var sendt fra Kontoret i Liverpool for at skulle være Præs. Widerborg behjælpelig med at gjøre Forberedelser for et skandinavisk Emigrantselskabs Afrejse fra Hamborg dette Foraar. Broder Reynolds ledsagedes af Ældste Joseph H. Felt, der var udsendt som Missionær fra Zion og beskikket til at arbejde i den skandinaviske Mission. I Forening med Widerborg ankom han til Kjøbenhavn d. 20de Marts og blev beskikket til at arbejde i Danmark.

Det 22de Emigrantselskab.

Torsdag d. 4de Maj Kl. 1 Eftm. afrejste 557 Sjæle fra Kjøbenhavn med Dampskibet „Aurora" og ankom den paafølgende Morgen Kl. 7½ til Kiel, hvor fra Rejsen samme Dags Eftermiddag fortsattes med Jærnbanen til Hamborg. Der bleve de strax indskibede paa det amerikanske todækkede Paketskib „B. S. Kimball", ført af Kaptejn Dearborn. Ved Ankomsten til Hamborg mødtes Sel-

skabet af Præsident Daniel H. Wells og Ældste Geo. Reynolds fra England; de vare begge tilstede ved Emigranternes Indskibning. Søndag d. 7de afholdtes Forsamling ombord paa Skibets rummelige Dæk, ved hvilken Lejlighed Præsident Wells ved Bøn helligede Skibet, dets Kaptejn, Mandskab og Passagerer til Herren samt gav gode Raad og Lærdomme til de Hellige. Ældste A. W. Winberg beskikkedes til Leder for Selskabet med John Svenson og H. C. Høgsted som Raadgivere. Skibet blev inddelt i otte Kvarterer og Forstandere indsatte over hvert af disse. Iblandt de Emigrerende vare følgende Konferencepræsidenter: H. C. Høgsted fra Kjøbenhavns, S. Jensen fra Aalborg, G. Pegau fra Fredericia, P. O. Holmgren fra Stockholms, J. C. Sandberg fra Gøteborgs og S. Nilson fra Skaane Konference.

Mandag d. 8de Kl. 11½ Form. lettede ,,B. S. Kimball" Anker og blev bugseret af en Dampbaad ned ad Elben til Glückstadt, hvor Præsident Widerborg samt Ældsterne Sprague og Brown, som havde ledsaget de Emigrerende fra Kjøbenhavn, toge Afsked og rejste tilbage til nævnte Stad, tilligemed Præsident D. H. Wells og Ældste Reynolds.

Onsdag d. 10de afsejlede Emigranterne fra Glückstadt, og da Kaptejnen troede, at det kolde Klima vilde være gavnligt for Sundheden, tog han Ruten nord om Skotland. Med Undtagelse af en eneste Dags Storm var Vejret særdeles behageligt under Overrejsen. Kaptejnen var flink mod Emigranterne, og de Syge fik god Forplejning. Der serveredes kogt Mad til Alle tre Gange om Dagen. Tre Voxne døde paa Søen tilligemed omtrent 25 Børn af Meslinger og Skarlagensfeber. Foruden de Hellige rejste en Del tyske Emigranter med samme Skib. Medens der blandt hine existerede Enighed og Kjærlighed hele Tiden, levede disse, der bestode af Lutheraner, Baptister og Methodister, sammen som ,,Hunde og Katte", skriver Christoffer J. Kempe; ,,Nogle trættedes med hverandre eller sloges, Andre spillede og bandede, og atter Andre prædikede, saa der var en fuldkommen Forvirring iblandt dem."

Den 14de Juni ankom Skibet til New Yorks Red, og d. 15de gik Emigranterne i Land til Castle Garden. Samme Dags Eftermiddag fortsatte de fleste af dem Rejsen med Jærnbanen *via* Albany, Niagara, Detroit og Chicago til Quincy, hvor til de ankom d. 20de. Her bleve de, ligesom de foregaaende Selskaber, færgede over Floden, og maatte da tilbringe to Dage og Nætter i en Skov paa Missourisiden uden Telte eller andet Ly, medens Regnen næsten uafbrudt styrtede ned i Strømme. De havde nok i en Hast opført nogle Rishytter, men disse ydede dem kun liden Beskyttelse. Aarsagen til dette Ophold var, at Broerne vare bortskyllede paa Jærnbanen, hvorpaa de skulde rejse videre. Endelig fortsattes Rejsen d. 22de med nogle meget simple og urene Jærnbanevogne til St. Joseph, hvor Selskabet indtraf den følgende Dag. Den 25de afgik de med Dampbaad op ad Missouri-Floden og ankom til Wyoming d. 26de, medbringende Ligene af tre Personer, som vare døde under Flodrejsen. Fire døde paa Rejsen mellem New York og St. Joseph.

Flere af Emigranterne havde kun betalt deres Rejse til New York, og maatte foreløbig forblive der, indtil Ældste Thomas Taylor, der fungerede som Kirkens Emigrationsagent

i 1865, med stor Selvopofrelse fik gjort Udveje for at Alle kom til Wyoming. Men da Kirken i dette Aar ingen Vogne sendte til Missouri-Floden efter de Fattige, og Trækdyr vare meget dyrere end tidligere, maatte nogle af Emigranterne forblive i Wyoming og Omegn til det følgende Aar. Ældste Taylor arrangerede det imidlertld saa godt som muligt, ved at opkjøbe Oxer og læsse hver Vogn (der blev forspændt med tre Par Oxer) med 1000 Pund Fragt og 2000 Pund for de Hellige. Saaledes kom omtrent 150 Personer op, som ellers havde maattet blive tilbage. En Vogn paa Udrustningsstedet kostede 200 Dollars og et Par Oxer 150 Dollars i 1865. Der hengik omtrent fem Uger førend Alting var ordnet, saa at Rejsen over Sletterne kunde begynde. I dette Tidsrum lede Emigranterne meget af den trykkende Varme, og Flere døde. En dansk Broder ved Navn Lars Petersen, omtrent 30 Aar gammel, som havde hjulpet henimod 20 fattige Hellige til at emigrere, druknede i Weeping Water, en Flod i Nærheden af Wyoming, hvor han tilligemed Flere gik hen for at bade. Han blev begravet under stor Deltagelse d. 29de Juni.

Den 31te Juli afrejste de fleste skandinaviske Emigranter fra Wyoming i et Kompagni, bestaaende af 45 Vogne, trukne af Oxer, der organiseredes d. 1ste Aug. 1865 ved at beskikke Miner G. Atwood til Kaptejn, C. B. Taylor til assisterende Kaptejn, A. W. Winberg til Kapellan og Tolk, John Svenson til Kommissær og Medhjælper til Winberg, og John Gendrup til Skriver. H. C. Høgsted, H. Hansen, C. J. Kempe og John Everet beskikkedes til Kaptejner over Ti. I Begyndelsen kjørte man sagte, da Vejene vare meget daarlige formedelst den megen Regn, som var falden.

Den 19de Septbr. passerede Kompagniet forbi Fort Laramie, og tre Dage senere (d. 22de), da man netop var i Færd med at lejre til Middag, og nogle af Brødrene vare beskjæftigede med at drive Trækdyrene ned i en Skov for at vande dem, styrtede pludselig 14 eller 16 vel bevæbnede Indianere ned ad Banken bag om Skoven og gjorde Forsøg paa at røve Kreaturerne, men da Brødrene øjeblikkelig aabnede en kraftig Ild paa dem, og de forskrækkede Kreaturer løbe tilbage til Lejren, opnaaede de ikke deres Hensigt. Derimod bleve syv af Brødrene saarede med Kugler og Pile, og en Kvinde fra Kjøbenhavn ved Navn Grundtvig, som nølede noget bag efter Kompagniet, blev bortført af de Røde. Hvad hendes Skjæbne siden er bleven, vides ikke. De saarede Brødre kom sig alle igjen. Allerede nogle Dage i Forvejen havde Indianerne, der dette Aar vare meget fjendtlige og dræbte mange Rejsende, overfaldet Kompagniets Kreaturer medens de græssede om Natten og faaet dem til at gjøre „Stampede“. Men efter to Dages Søgen fandt man alle Trækdyrene igjen, med Undtagelse af tre.

Imidlertid var Ældste Taylor bleven færdig med Emigrationens Udrustning i Wyoming og passerede forbi alle Kompagnierne paa sin Rejse til Dalen, hvor han tilvejebragte 44 Vogne, forspændte med Muler, og rejste tilbage med disse for at hjælpe Emigranterne ind. Atwoods Kompagni, der lykkelig og vel ankom til Salt Lake City d. 8de Novbr., fik dog ingen anden Assistance fra disse Hjælpebefordringer end noget Proviant.

NITTEN MISSIONÆRERS ANKOMST.

Den 2den Aug. ankom følgende Brødre (16 i Antal) til Kjøbenhavn som Missionærer fra Zion. De vare kaldede i April-Konferencen og havde forladt Salt Lake City d. 24de Maj: Niels Wilhelmsen, Chr. Christiansen, Søren Iversen, Peter Hansen, Niels Nielsen, Morten Lund, Hans Jensen Hals, Anders Nielsen, Frederik Christian Sørensen, Anders Larsen, Svend Larsen, Hans Hansen, Christoffer O. Folkmann, John Fagerberg, Gustaf A. Olson og Lars Peter Edholm.

Den 20de s. M. ankom ligeledes Ældsterne C. C. A. Christensen og Jens Hansen fra Zion, og d. 23de Frederik C. Andersen. Alle disse Zionsbrødres Ankomst gav Værket i Skandinavien et godt Stød fremad. (Om deres Beskikkelser og Missionsvirksomhed se dette Blads 2den Aarg., Side 57—60.)

NORRLANDS KONFERENCE.

I et Konferencemøde, som afholdtes i Stockholm d. 28de og 29de Oktbr. og overværedes af Præsident Widerborg samt Ældsterne Sprague, J. H. Felt, John Sharp jun., G. A. Olson, Geo. W. Gee og Andre, blev den nordlige Del af Sverige organiseret under Navn af Norrlands Konference, og Ældste L. P. Edholm beskikket til sammes Præsident. Sundsvalls Konference var nogle Maaneder i Forvejen bleven opløst og tillagt Stockholms Konference. Den nye Konference blev ogsaa senere tillagt Stockholm.

ERFARINGER I MISSIONSLIVET.

I Sverige kom Missionærerne jævnlig i Kontakt med de saakaldte Læsere, som gjorde Fordring paa at være mere hellige og staa Kristus nærmere end andre af Statskirkens Medlemmer. De paatage sig meget alvorlige Ansigter og fornægtede Nødvendigheden af Evangeliets Ordinancer, kun bekjendende, at de vare store Syndere og maatte frelses formedelst Kristi Forsoning og Guds Naade alene, uden nogensomhelst Anstrængelse eller Fortjeneste fra deres Side. Det var og er fremdeles næsten umuligt at samtale med denne Slags Mennesker om Religion, da de bestandig aandeliggjøre Skriftens Ord og ere uimodtagelige for al fornuftig Bevisfølelse.

I Norge gjorde Værket temmelig god Fremgang, især i Kristiania, hvor en Ældste Isaksen havde en Samtale med Storthingets Formand, som raadte de Hellige til at indsende en Ansøgning til det i Session værende Storthing om at erholde samme Friheder som andre kristelige Dissentere. Ifølge dette Raad indsendte de norske Hellige en passende Petition, vel forsynet med Underskrifter og ledsaget af et Expl. af alle Kirkens Bøger, men intet Resultat opnaaedes derved. Politiembedsmændene vare imidlertid meget „overbærende“ med Brødrene og saa gjærne gjennem Fingre med deres Daabshandlinger og Forrettelsen af andre Evangeli-Ordinancer, som de meget godt vidste bleve udførte stadig væk. Kun en Gang imellem maatte Øvrigheden, næsten tvungen dertil af Præsterne, fængsle Missionærerne og traktere dem med Vand og Brød.

Samuel L. Sprague og Broder O. H. Berg aflagde om Sommeren et Besøg til Askø, en lille Ø ved Lollands Nordkyst, der har omtrent 250 Indbyggere. De lejede en Mand til at ro dem over. Paa Rejsen maatte de forbi en ubeboet Ø, der benyttedes til Græsgang, og tilfældigvis var det samme Dag, som Kvæget skulde

flyttes der fra, hvorfor der var samlet en stor Hob Mennesker. Da de hørte, at der var En, som skulde ro to „Mormonpræster" over til Askø, tilbøde de ham tre Mark, dersom han vilde landsætte dem paa den lille Ø, men han var retskaffen nok til at afslaa deres Begjæring. De sejlede dem derfor imøde og prøvede paa at faa Baaden under, hvilket dog ikke lykkedes dem. Brødrene bare Vidnesbyrd til Flere paa Askø, men afholdt ingen Forsamling. Paa Lolland og Falster afholdt Missionærerne flere Forsamlinger paa Steder, hvor der en kort Tid i Forvejen havde været en Del Forfølgelse.

1866.

Ældsters Afløsning og Beskikkelse.

Den 5te Januar overværede Præsident Widerborg et Generalraad af de præsiderende Ældster i den europæiske Mission. Raadet begyndtes i Birmingham, England, d. 5te Jan. og varede fire Dage. Ved denne Lejlighed bleve Brødrene S. L. Sprague, G. M. Brown, John Sharp jun. og Joseph H. Felt løste fra at arbejde i den skandinaviske Mission med Tilladelse til at rejse hjem. Ældste Geo. W. Gee, som havde arbejdet i Sverige, blev kaldet til at præsidere over Norwich Konference i England. Den 16de Jan. kom Præsident Widerborg tilbage til Kjøbenhavn.

I Begyndelsen af Aaret 1866 blev det anset for Visdom at indsætte Zionsbrødre til Præsidenter for de forskjellige Konferencer. Tidligere havde de fleste af disse Pladser været fyldte af andre indfødte Ældster, og Brødrene fra Utah havde derved havt bedre Lejlighed til at kunne rejse omkring og prædike. Ved denne Forandring beskikkedes Niels Nielsen til at præsidere over Kjøbenhavns, Peter Hansen over Øernes, F. C. Sørensen over Fredericia, Anders Nielsen over Aarhus, H. Jensen Hals over Aalborg, M. Lund over Vendsyssels, John Fagerberg over Skaane, G. A. Olson over Norrkøpings, F. C. Andersen over Gøteborgs, L. P. Edholm over Stockholms og Norrlands og C. C. A. Christensen over Kristiania Konference.

Præs. Widerborg som Arrestant.

I en Skrivelse fra C. Widerborg til Præsident B. Young jun. i England af 17de Marts hedder det:

„Her i Kjøbenhavn have vi havt et Angreb af Modstanderens Haandlangere, der troede at kunne slaa et vældigt Slag mod vor Menighed. En eller anden ondskabsfuld Person, maaske en gammel Apostat, fik Politiøvrigheden til at lade mig arrestere d. 8de ds. paa den falske og lave Beskyldning, „at jeg sidste Sommer havde gjort Forsøg paa at forføre en ung Pige, samt havde gjort mit Bedste for at overtale hende til at antage „Mormonismen". (Nævnte Pige var paa mit Kontor to Gange for at høre om Brev fra hendes Moder, der emigrerede afvigte Foraar.)

Under Forhøret fortalte jeg Dommeren, „at Beskyldningen var en nederdrægtig Plan, lagt af en eller anden hemmelig Fjende i den Hensigt at skade mit Rygte og min Indflydelse, samt for at kaste en Skygge over os som et religiøst Samfund; men at denne Fjende vilde forfejle sit Maal, da hverken han eller nogen Anden kunde bevise, at jeg havde gjort mig skyldig i nogen Slags Usædelighed i Løbet af de otte Aar, jeg havde boet i Kjøbenhavn." Herrens Aand dygtiggjorde mig ved denne Lejlighed til at forsvare baade

mig selv og „Mormonismens" Principer paa en duelig Maade.

Iblandt andre Ting forespurgte de sig om vor Organisation hersteds: hvor talrige vi vare, hvor mange der havde emigreret siden Indførelsen af de Sidste-Dages Helliges Principer i Danmark osv. Jeg gav dem en sandfærdig Underretning desangaaende og sagde, at vi arbejdede ikke i Mørket, men at Folket var vel bekjendt med alle vore Handlinger.

Mine Skrivere, Brødrene M. Petersen og A. W. Carlson, bleve forhørte, og da deres Vidnesbyrd stemmede aldeles med mit eget, endog med Hensyn til det vigtige Punkt, at jeg aldrig var alene paa Kontoret, men at en af dem idetmindste altid var tilstede ad Gangen, og intet Ondt kunde bevises imod mig, blev jeg løsladt d. 13de ds.

Under videre Samtale med Øvrighedspersonerne, spurgte jeg dem, hvorledes de kunde tro mig skyldig i en saadan nederdrægtig Handling? Deres Svar var: „Fordi Rygtet fortæller om I Mormoner, at I ere efter Kvinderne, og have den besynderlige Institution Polygami iblandt Eder." Efter at have udbedt mig Tilladelse til at give min Forklaring desangaaende, fremstillede jeg dem Sagen i Evangeliets Lys, idet jeg henviste dem til Bibelen og forklarede, hvad Guds Lov var iblandt hans udvalgte Folk, Patriarkerne og Profeterne fordum. Jeg fortalte dem, at vi afskyede den ejendommelige Institution i Kristenheden kaldet „bevilget Prostitution", og at vi betragtede ulovlig Omgang mellem Kjønnene som en stor Forbrydelse, der alene kunde bødes for med Udgydelsen af Blod. Jeg spurgte dem, om det ikke vilde være bedre for Samfundet, dersom en Mand havde Rettighed til hæderligt at opholde mere end en Kone i ægteskabeligt Forhold tilligemed deres Afkom, i Stedet for at prostituere Tusinder og atter Tusinder af Kvinder, saaledes som nu er Tilfældet i Kjøbenhavn og andre civiliserede Lande, hvilket ledte til Fordærvelse, Vanære, Sygdom og mange Slags Forbrydelser? Jeg bemærkede, at jeg heliere vilde se min Datter som fjerde eller femte Kone til en hæderlig Mand, eller ogsaa død og begravet, end se hende som en priviligeret Hore iblandt de Kristne. Ligeledes fortalte jeg dem, at jeg aldrig havde kjendt et bedre Samfund end „Mormonerne" i Utah og var glad ved at have Lejlighed til at vende tilbage til et saadant Folk, naar jeg havde udført det Arbejde, som fordredes af mig her i Landet. De lyttede med Taalmodighed til Alt, hvad jeg sagde, og bemærkede kun, at de foretrak deres egne Institutioner.

Siden min Frifindelse er jeg ofte bleven bevæget til Taarer ved de mange Beviser paa Venskab, Hengivenhed og Agtelse, som er bleven udvist mod mig, ikke alene af de Hellige, men ogsaa af Udenforstaaende, som have kjendt mig i flere Aar og som sagde, at de troede det Hele var Æreskjænderi. I Aftes havde vi en stor Forsamling af Fremmede og Hellige paa vor Sal hersteds. Jeg gav en kort Beretning om mit Forhør og prædikede for de Tilstedeværende om Evangeliets Principer, saaledes som de ere blevne aabenbarede til Joseph Smith, hentydende til de Forfølgelser, som Guds Folk havde lidt og fremdeles vilde lide indtil Guds Rige skulde faa Overherredømmet. Medens jeg talte, stode Taarerne i Manges Øjne, og jeg haaber, at de Sandheder, som udtaltes

den Aften under Guds Aands Overbevisning, gjennemtrængte mangt et Hjærte og vil have gode Følger. Jeg takker Gud, min himmelske Fader, for hans beskyttende Haand over mig, thi han har visselig udfriet mig af mine Fjenders Hænder og givet mig Lejlighed til at bære et trofast Vidnesbyrd om hans Værk og om hans Folk for Politiembedsmænd, Dommere og mange Andre. Herrens Tjenere have maattet gaa og prædike til Aanderne i Fængsel, hvorfor saa ikke prædike i Menneskenes Fængsler paa Jorden?

Jeg har nu fuldstændig gjenvunden min Helbred og Styrke, efter at have været noget syg og svækket formedelst min Indespærring i en Celle i fem og en halv Dag. Jeg er fuld af Haab om vor herlige Sag, og ved den Almægtiges Hjælp er jeg fast bestemt paa at fortsætte Kampen mod Mørkets Magter som en god Krigsmand under Kristi Banner, indtil Riget vinder Sejr.''

Den 20de Febr. blev Præsident Widerborg tilligemed begge hans Skrivere (M. Petersen og A. W. Carlson) anmodede om at møde i Retten, hvilket de gjorde, og Dommeren afgav sin Kjendelse som følger: ,,Hr. Widerborg! Det er mig en stor Fornøjelse, her i Nærværelse af Rettens Embedsmænd og disse to Vidner af Deres eget Samfund, at erklære Dem fri for den mod Dem anførte Beskyldning. Deres Anklager bekjendte her i Retten i Gaar, at hendes Beskyldning var aldeles falsk og kun beregnet paa Æreskjænderi. Dette var netop hvad jeg troede fra Begyndelsen af, og skjøndt jeg ikke sympathiserer med ,,Mormonismen'', er det mig en Glæde at frikjende Dem fra den falske Beskyldning og gjenoprejse Deres Karakter i Publikums Øjne''. Denne Affære, skjøndt ubehagelig, tjente til at befordre Værkets Fremgang i Kjøbenhavn. Fra den Tid af vare Forsamlingerne bedre besøgte end tidligere, og Mange, som aldrig forhen havde skjænket ,,Mormonismen'' nogen Opmærksomhed, begyndte flittigt at undersøge Evangeliets Principer.

Det 23de Emigrantselskab.

Da Udskibningen af Emigranterne i 1865 gik saa heldigt af, besluttede Præsidentskabet i Liverpool og Kjøbenhavn, at den større skandinaviske Emigration ogsaa i 1866 skulde afgaa fra Hamborg direkte til New York, i hvilket Øjemed Præsident B. Young jun. og Ældste John W. Young personlig gjorde en Rejse til Hamborg i Maj Maaned, for i Forening med Præsident Widerborg at ordne det Nødvendige desangaaende. Den første Afdeling af Aarets Emigranter afsejlede saaledes fra Kjøbenhavn d. 17de Maj med Dampskibet ,,Aurora'' og ankom den følgende Dags Morgen til Kiel, hvor fra de rejste med Jærnbanen til Altona. Der fra bleve Kvinderne og Børnene bragte i en lille Dampbaad til Hamborg, medens Mændene spadserede tilfods, og de Rejsende tilbragte Natten paa et stort Emigrationshus i Hamborg. Dagen efter (d. 19de) gik de ombord paa det todækkede Paketskib ,,Kenilworth'', Kaptejn Brown. Tirsdag d. 22de kom flere Emigranter ombord, som havde forladt Kjøbenhavn Dagen forud, og d. 23de sejlede Skibet nogle Mile ned ad Elben, hvor der atter kastedes Anker. Den 24de kom Præsident Widerborg samt Ældsterne N. Wilhelmsen og C. Christiansen ombord og organiserede Selskabet ved at

(Fortsættes paa Side 209.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,

Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 1ste Juli 1884.

VÆRKETS AFSLUTNING.

Om sex Maaneder eller med Udgivelsen af 12 Numre mere, dette iberegnet, vil MORGENSTJERNEN, ifølge den nuværende Bestemmelse, have fuldendt sin historiske Løbebane. For sidste Gang vil vi derfor allervenligt anmode vore skandinaviske Søskende om at støtte Foretagendet til dets Afslutning, baade ved financiel Hjælp og literære Bidrag. Vi har arbejdet trofast hele Tiden, siden vor Hjemkomst fra vor sidste Mission til Skandinavien, paa at samle de historiske Afhandlinger, som have vist sig i Bladet fra Tid til anden, og uagtet vi langtfra hos Folket i Almindelighed har fundet den Interesse, som vi forventede, eller den Opmuntring, som et saa møjsommeligt og mangesidigt Foretagende kunde behøve, føler vi os ganske godt tilfreds med Udfaldet. Saa meget er allerede samlet og tildels trykt, som i Fremtiden vil give den skandinaviske Mission sin Plads i Kirkens Historie, skjøndt mange af Brødrene, der have havt Erfaring og kunde give vigtige og interessante Bidrag, have forsømt at lade høre fra sig. I sin Tid vil Hovedindholdet af hvad der er samlet, blive oversat paa Engelsk og vise sig i den almindelige Kirkehistorie, der forhaabentlig snart vil udkomme i Trykken. Dersom der imidlertid ere flere af vore Brødre og Søstre, som ville være med, have de endnu en Lejlighed til at indsende deres Bidrag, men de maa i saa Tilfælde ikke forhale Tiden længere. Vi har Plads til en Del Mere, end det vi allerede har modtaget til Indrykning i Bladet.

Vi tillader os at hendrage Opmærksomheden paa mirakuløse Tilkjendegivelser af Guds Kraft i de skandinaviske Helliges Erfaring, hvorom de hidindtil indsendte Meddelelser have indeholdt for Lidet. Det skulde glæde os, hvis vi inden Aarets Udgang kunde erholde Enkelthederne ved flere saadanne Tilfælde til Udarbejdelsen af en særskilt Afhandling, som vi har paabegyndt og som vil blive trykt, hvis „Nok" bliver os meddelt til at berettige sammes Offentliggjørelse.

MORGENSTJERNENS 1ste, 2den og 3die Aargang vil blive at betragte som en Bog eller som et Referenceværk, der vil tjene som en Ledetraad gjennem den skandinaviske Missions Historie fra 1850 til 1884. Ingen enkelt Aargang vil have sin fulde Værdi, men naar de tre ere samlede, vil det Hele indeholde flere paalidelige og nøjagtige Datum, statistiske Oplysninger og historiske Meddelelser end noget andet Værk, der hidindtil har været udgivet af Nogen i denne Kirke. Det vil derfor være ønskeligt baade for Udgiveren og Abonnenterne, at Alle, som have 1ste og 2den Aargang, tage 3die Aargang med, men hvis de ikke ønske dette eller have tilstrækkelig Interesse for Værket til at bære den dermed forbundne Udgift, ville de gjøre os og de nye tiltrædende Abonnenter en Tjeneste ved at sælge os deres 1ste

Aargang, hvoraf vi mangle mellem 200 og 300 Expl. Vi betaler fuld Pris derfor, enten i Subskription paa 3die Aarg. eller med Bøger, som vi have til Salgs. Enhver, som har 1ste Aargang at undvære, kan for samme erholde Morgenstjernen fra nu af til Aargangens Slutning, men saa maa alle Numrene være tilstede, og enten leveres til vore respektive Agenter eller indsendes til vort Kontor.

Og tilsidst maa vi allervenligst anmode Enhver, som resterer med Betalingen for Bladet, at indsende samme ved allerførste Lejlighed, saa at vi kunne betale vor Gjæld og gjøre de nødvendige Forberedelser for næste Aars Virksomhed.

UNIVERSITETET I SALT LAKE CITY.

Den 28de Febr. 1850, omtrent 2½ Aar efter Territoriets første Bebyggelse, vedtog den provisoriske Regjering et Lovforslag, som dannede „Staten Deserets Universitet", og samme Lov blev stadfæstet af Territoriet Utahs lovgivende Forsamling d. 4de Oktbr. 1851. Direktionen, bestaaende af en Kansler (Chancellor) og 12 Direktører (Regents), holdt sit første Møde d. 13de Marts 1850 under Kansler Orson Spencers Præsidium, og i Novbr. s. A. blev Universitetet først aabnet for Studerende. Formedelst Pengemangel og andre Aarsager blev Undervisningen imidlertid strax nedlagt, og Universitetet existerede kun af Navn til Novbr. 1867, da det under D. O. Calders Bestyrelse aabnedes som et Handelskollegium, men d. 8de Marts 1869 blev det under Dr. John R. Parks Præsidium mere fuldstændig organiseret i sin nuværende Form, som en videnskabelig, seminarisk og klassisk Undervisningsanstalt.

Indtil Nærværende har Universitetet ingen passende Bygning havt til Undervisning, men for omtrent fire Aar siden bevilgede Territoriets Legislatur 20,000 Dollars til Opførelsen af en saadan, og Salt Lake City gav Institutionen den vel bekjendte 16de Wards aabne Plads, hvorpaa den smukke Bygning, som vort Billede fremstiller, nu er opført. Skjøndt de 20,000 Dollars, som Territoriet gav, kun forslog til at bygge Grundetagen for, og Guvernøren tvende Gange har nægtet at anerkjende de af Legislaturen senere bevilgede Beløb til Bygningens Fuldførelse, er denne dog bleven bygget ved frivillige Bidrag af formuende Mænd samt ved Laan, indtil den nu er saa vidt færdig, at den kan tages i Brug ved Begyndelsen af det næste Skoleaar til førstkommende August.

Den nye Universitetsbygning, der er at regne iblandt Utahs største og kostbareste Bygninger, er 130 Fod lang og 94 Fod bred. Murene ere 53 Fod høje til Taget, og det flade Tag ovenpaa Hovedbygningen er 62 Fod over Grunden. Det største Taarn er 106 Fod højt til Toppen af Vindfløjen, og Observatoriets Dæk er 80 Fod fra Grunden. Hovedindgangen er paa Bygningens Østside, og det over samme fremskydende Taarn er 100 Fod højt. J. H. Burton er at nævne som Arkitekt. Der findes 17 Værelser i Grundetagen, 11 i Stueetagen, 10 paa første Sal og 7 i øverste Etage. Desforuden er der flere Taarnkamre — altsaa omtrent 50

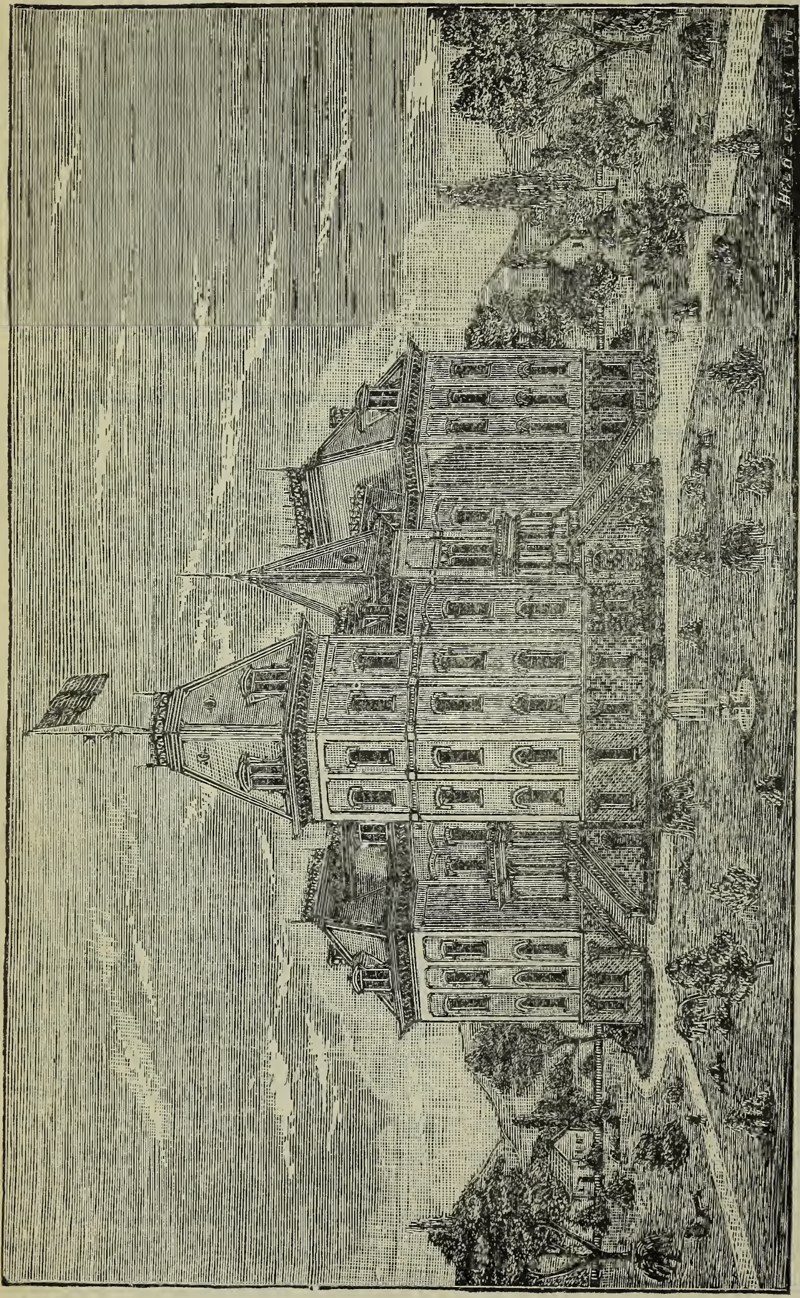

DEN NYE UNIVERSITETSBYGNING I SALT LAKE CITY.

Værelser i hele Bygningen, og disse ville paa faa Undtagelser nær alle blive anvendte til Undervisningsbrug i dens mange forskjellige Grene.

Universitetets nærværende Kansler er Præsident Geo. Q. Cannon, og følgende Brødre fungere som Direktører: Wm. Jennings, James Sharp, Robert T. Burton, D. O. Calder, John T. Caine, Horace S. Eldredge, Geo. J. Taylor, John R. Park, Joseph F. Smith, Feramorz Little, Henry Dinwoodey og L. J. Nuttall. Undervisningsfakultetet bestaar af John R. Park, Joseph B. Toronto, Joseph T. Kingsbury, O. Howard, J. H. Paul, G. M. Ottinger, Evan Stephens, J. L. Rawlins, D. C. Young og A. André.

Siden 1876 ere 175 Seminarister udgaaede fra Universitetet, nemlig 36 i 1876, 22 i 1877, 30 i 1878, 14 i 1879, 14 i 1880, 18 i 1881, 16 i 1882, 5 i 1883 og 20 i 1884. Ikke saa faa af disse ere af skandinavisk Herkomst.

Vi have givet Ovenstaaende Plads i Morgenstjernen for at hendrage vore Landsmænds Opmærksomhed paa de gode Lejligheder, Territoriet nu har at opbyde, til vore Sønners og Døtres Undervisning. Forældre, som ikke havde Lejlighed eller Midler i deres Ungdom til at kunne erholde en god Uddannelse i lærde Skoler, burde have desto større Interesse for, at deres Børn kunne blive sendte til saadanne nu, for at disse kunne blive i Stand til at hæve deres Fædres Ry; og lad os her bemærke, at Tiden snart vil komme, da mange af Samfundets viseste, lærdeste og bedst uddannede Mænd og Kvinder ville blive at tælle iblandt de, som ere fødte af skandinaviske Forældre. Landsmænd! som have Midler til Eders Raadighed, send Eders Sønner og Døtre til Universitetet i Salt Lake City eller andre af Territoriets lærde Undervisningsanstalter, saa snart de have gjort de nødvendige Fremskridt i de almindelige Skoler, saa at de kunne faa en Uddannelse, der vil gjøre dem selv, deres Forældre, deres Nationalitet og Guds Rige Ære.

ÆLDSTE C. C. A. CHRISTENSENS BERETNING.

(Fortsat fra Side 191.)

I Maj 1854 blev jeg sendt til Frederikshald, hvor der var en Broder samt to eller tre Venner, men jeg fandt det nødvendigt at tage Arbejde med min Profession for at kunne opholde mig i Byen, da dette tillige gav mig god Anledning til at komme i Berørelse med Folket og tale med dem. Blandt de faa Venner var Familien Haarbye, hvis eneste Datter Elisa jeg senere giftede. Da Brødrene ansaa min Nærværelse mere nyttig i Kristiania, blev jeg samme Efteraar paany indsat i mit forrige Element dersteds, og jeg fandt en livlig Interesse for Sandheden, medens vore Forhør havde givet Politiøvrigheden bedre Begreber om os og vor Religion. Flere af vore Brødre havde forandret sin tidligere Levemaade i den Grad, at Politiet nødtes til at anerkjende Omvendelsens værdige Frugter hos disse Mænd. Skjøndt Lovens Bogstav var imod os, vare Øvrighedspersonerne nu blevne vore Venner og gjorde os ingen Ulejlighed, uden naar Præster eller andre Egoister nødte dem dertil, ligesom

Jøderne fordum gjorde Pilatus. Politiet tirrede Præsterne til Gjengjæld, og om Vinteren 1854—55 kom saaledes en Række offentlige Debatter i Stand, i hvilke Præsterne bleve meget medtagne. Ældste Knud Peterson og jeg vare Evangeliets Repræsentanter, og Eilert Sundt, Ole Vig og Jensenius, understøttede af flere Præster, vare vore Modstandere. Hin Søndags Kamp gjentoges i stor Maalestok, og Byens fornemste Embedsmænd, indbefattende Hr. Morgenstjerne, vare tilstede. Cæsars Ord: *Veni*, *vidi*, *vici* kunne her anvendes, kun med den Forskjel, at Herren tilkommer Æren. Sandheden triumferede.

Et af vore Emigrantselskaber blev under en Storm tvunget til at søge ind i Mandals Havn, hvor de opholdt sig en Uge. Dette syntes at bebude en Lejlighed til Evangeliets Indførelse dersteds. Knud Peterson, som nu var Konferencepræsident, beskikkede derfor mig til denne Mission, samt lod mig medtage en indfødt Broder, Lars Petersen, tildels for at kunne arbejde i det Timelige for min Understøttelse, om nødvendigt. Da jeg gik for at udtage mit Pas, spurgte en Betjent mig, halvt i Spøg, om jeg havde døbt Mange, og, Sandheden tro, svarede jeg uforbeholdent: Ja! Han sagde da, at han kunde ikke give mig Pas før han havde talt med Politimesteren, og efter nogle Minutters Forløb kom han tilbage og lod mig vide, at jeg var arresteret. Jeg indespærredes den Nat sammen med en Tyv. Han var dog et uskadeligt Væsen og lystrede mig, da jeg opfordrede ham til at knæle ned i Bøn, hvilket han vist næppe nogensinde før havde gjort. Jeg sammenlignede min Stilling med en Herrens Tjeners i de Fordømtes Fængsel. Alt var lyst for mig — jeg var selv lys. For ham derimod var det anderledes, Frygt og Bevidstheden om sin Skyldighed gjorde Alt mørkt. Under Forhøret den næste Dag indstævnedes en nydøbt Familie, som jeg selv havde opgivet. Vort Møde i denne Stilling for Retten var meget interessant og rørende. Konen greb begge mine Hænder, og med Taarer bad hun Gud velsigne mig for hvad jeg nu syntes at skulle lide. Mandens Følelser udtryktes mere moderat, men i samme Retning og gjorde et dybt Indtryk. Mandens Navn var Mikael Petersen.

Strax efter at Forhøret var sluttet, blev jeg tilbudt min Frihed mod Kaution, hvilket jeg modtog og havde saaledes Anledning til at fortsætte min Virksomhed uden Indskrænkninger, indtil min Dom faldt for denne Overtrædelse. Ti Speciers Mulkt var Straffen. Jeg udsonede ogsaa denne Dom med Fængsel paa Vand og Brød, og ved en venlig Tjenestepiges Mellemkomst fik jeg noget Smør, Ost og Hvedebrød til Forandring. Hun havde været paa vore Forsamlinger, og blev i høj Grad forundret ved at finde mig i Arrest (thi hun tjente hos Arrestforvareren), og gav sig derfor til at græde, men da hun saa' mit gode Humør, blev hun ogsaa bedre tilmode og forstod, at lidt bedre Fødemidler vilde gjøre mig mere godt end hendes Taarer.

Omsider blev jeg, mod Slutningen af Marts Maaned, færdig til at begynde Rejsen til Mandal. Endnu vare Vandene tilfrosne, og jeg satte afsted tilfods med en Slæde, som en Dreng forærede mig til at befordre min temmelig tunge Vadsæk paa. Solens Straaler begyndte nu at smelte Sneen, som atter frøs om Natten og gjorde Vejene glatte som Glas paa mange

Steder, og paa andre Steder tørre eller sølede om Dagen. Træt som jeg blev ved at slæbe mig og mit Læs op ad de lange, stejle Bjærgveje, forsøgte jeg at age nedad, men endte mange Gange med en ufrivillig Kolbøtte, naar min Slæde pludselig stoppede i sin lynsnare Fart paa et bart Sted i Vejen. Rejsen var eventyrlig, men ikke morsom.

Da jeg endelig naaede Østerrisør, omtrent 30 danske Mile fra Kristiania, var jeg glad ved at finde en lille Menighed af varmhjærtede Hellige, som snart bragte mig til at glemme mine Besværligheder, og efter et Par Ugers Hvile fortsatte jeg Rejsen videre med Dampskib til Mandal, hvor man ventede saa store Ting. Med store Forventninger følger næsten alletider store Skuffelser! Saaledes ogsaa der; thi det var os næppe muligt at finde Tag over Hovedet for Betaling, og det viste sig, at det kun var „Mormonernes" Penge og ikke deres Tro, som Mandaliterne vare interesserede for. Broder Lars Petersen, der var Hjulmager, fandt Beskjæftigelse i Nærheden af Byen og holdt sig saaledes fast, medens jeg vendte tilbage nogle Mil til den store By Kristiansand og tog atter Malerarbejde for at faa Fodfæste. Begge disse Stæder vare ufrugtbare, og efter en Sommers Arbejde saa' vi kuns nogle Faa adlyde Evangeliet i Kristiansand og Ingen i Mandal. Dette var i 1855, og da Præs. Knud Peterson vendte sine Fjed mod Zion, som Fører for et Kompagni Emigranter, blev jeg beskikket som hans Efterfølger, hvilken Stilling jeg beholdt indtil Foraaret 1857, da jeg emigrerede. I Liverpool bleve fem af Missionærerne gifte med deres udkaarede Ledsagere. Min Hustru Elisa og jeg var det ene Par. Saaledes begyndte to vigtige Epoker i mit Liv samtidigt — Rejsen og Ægteskabet. Om denne Tid skrev jeg en Gang:

„Vi var paa Havet i Uger fem.
Hvor det bruste!
Og saa paa Jærnbanen kom vi frem,
Saa det suste.
Til Iowa gik det i Galop,
Og der vi gjorde et lille Stop;
Thi vi lejrede."

Her fra (Iowa) fortsattes Rejsen med Haandkarrer. Selskabet talte omtrent 600 Sjæle da vi begyndte. Mange bukkede under for denne Rejses Besværligheder, men vi naaede omsider vort Maal, Salt Lake City, d. 13de Septbr. 1857, med det danske Flag vajende fra min Haandkarre. Maalet var nu naaet; men hvilket Maal den Gang! Med bundløse Sko og pjaltede Klæder paa et levende Skelet befandt jeg mig i et Land, hvor Lidet uden Brødet produceredes, og som den Gang var i Belejringstilstand. Gaderne vare næsten tomme, Hylderne i de faa Butikker ligesaa. Der fandtes ingen Penge og intet Arbejde. Regjeringens Tropper vare paa Territoriets Grænser og næsten Enhver i Begreb med at gaa til en Kamp paa Liv og Død. Jeg tilstaar, at jeg følte modløs, men dog ikke ganske uden Haab. Jeg søgte Arbejde hos Malerne, men deres Potter vare tørre og tomme. Omsider fik jeg Arbejde som Murhaandtlanger. Jeg syntes, at Kalketruget vilde knuse baade Aand og Legeme paa en Gang, og sank i Knæerne, til stor Morskab for nogle mindre fintfølende Arbejdskammerater; men jeg kom op igjen! Arbejde vanærer Ingen!

Efter nogle Ugers Ophold i Hovedstaden, besluttede jeg at opsøge mine Brødre; thi to af dem vare paa et

eller andet Sted i Territoriet, men i hvilken Retning, vidste jeg ikke. Jeg opsøgte først Knud Peterson i Lehi og lærte af ham, at min Broder Frederik var i Cedar Dalen, kun 18 engelske Mile fra Lehi. Jeg gik strax did og fandt min Broder i Færd med at tærske Hvede med et Par unge Oxer, som han netop skulde til at vænne til Aaget. Vort Møde var overraskende og Gjensynet frydefuldt. Jeg følte mig igjen lykkelig. Samme Efteraar hentede han mig og min Hustru derud, og saaledes kom jeg til at faa mit Hjem i det senere saa bekjendte Camp Floyd. Min Broder tog mig med til at brænde Trækul — atter en ny Skole for en Maler! Med meget Arbejde fik vi et Læs af denne Vare færdig og kjørte den til Salt Lake City; et Dusin Smede vilde kjøbe, men Ingen havde Penge eller Kjøbmandsgods at betale for den. Tilsidst fik vi et Oxeaag og en Ordre paa Læder hos en Garver i 19de Ward. Men jeg maatte gjøre fem eller sex Rejser fra Cedar Dalen til Staden førend jeg fik Læderet. Tilsammen vilde dette have udgjort en Vejlængde af henved 600 Mile, eller mere end Halvvejen over Ørkenen. Med Foraaret kom Flyttetiden for Utahfolket. De nordlige Settlementers Beboere flyttede alle mod Syd, og vi i Cedar Dalen flyttede til Lehi. Vi vare saaledes atter hjemløse. Mange eventyrlige Næringsveje forsøgte jeg medens jeg opholdt mig i Lehi, men en af dem var uheldig for mig. I Forening med en anden Broder havde jeg nemlig paataget mig at skrælle Garverbark oppe i Bjærgene, omtrent 25 Mile borte. Jeg huggede Øxen i Foden og blev arbejdsudygtig i 5 a 6 Uger, medens min hele Fortjeneste beløb sig til et Par Underbenklæder, thi Manden havde ikke andre Smaapenge. Mine ydre Benklæder havde jeg maattet binde fast om Benene, da de vare flagrende Laser, og mit næste Kostume var et Par stribede ditto, forfærdigede af Vaaret af vor eneste Dyne. Jeg blev næsten en Gjenstand for Misundelse da jeg viste mig i mine Striber.

Med Armeens Ankomst og det Forlig, som kom i Stand mellem Regjeringen og vort Folk, kom Penge og Arbejde for Alle, som vilde arbejde, og bedre Tider for mig. Jeg flyttede atter tilbage til Cedar Dalen, hvor jeg saa' mange Exempler paa Menneskets Svaghed formedelst Pengenes Magt. Jeg saa' forhen gode Sidste-Dages Hellige blive hengivne til forskjellige Laster som Følge af denne pludselige Forandring. ,,Slet Selskab fordærver gode Sæder''! Min Længsel efter atter at slippe ud af Babylon var saa stor som nogensinde; thi der var visselig et ugudeligt Babel. Saa snart jeg derfor havde sammensparet Penge nok til at forskaffe mig et Par Oxer og en gammel Vogn, pakkede vi op og flyttede til Sanpete Dalen, hvor netop flere nye Settlementer paabegyndtes, og jeg slog mig ned paa det Sted, hvor Mount Pleasant nu staar. Vi medbragte en sex Uger gammel Pige, vort første Barn. I denne Dal har jeg boet hele Tiden siden, og har bevidnet dens Opkomst, Udvikling, Prøvelser, Indianerkrig, Græshopper, Tørke osv., men jeg er lykkelig ved at have mit Hjem blandt de Hellige og se mig omgivet af en stor Familie i Nydelsen af Livets almindelige Goder, som Frugten af mit Arbejde.

I 1865 blev jeg tilligemed flere andre Brødre kaldet til at tage en Mission til Skandinavien, fra hvilken

jeg vendte tilbage i 1868, efter 3½ Aars Fraværelse. Jeg præsiderede de to sidste Aar over Kristiania Konference. Jeg havde den Glæde at bringe mine gamle Svigerforældre og min ældste Broder August med mig hjem; jeg fandt Alt vel ved min Hjemkomst, uden mit gamle Hus, som stod faldefærdigt. Den store Pacifik Jærnbane, som netop da anlagdes, skaffede mig dog snart Midler til at bøde paa nogle af de føleligste Mangler, og saaledes kan jeg sige, at Taalmodighed og Nidkjærhed ere uskatterlige Egenskaber hos Menneskene, og at Herren vil altid hjælpe, naar man selv gjør hvad man kan. C. C. A. CHRISTENSEN.

KORRESPONDANCE.

St. Johns, Arizona, d. 9de Juni 1884.

Andrew Jenson,

Kjære Broder!

Ifølge Aftale vil jeg i Dag give Dig en kort Beskrivelse over Rejsen her til, samt om Byen, Klimaet osv. hersteds. Vi havde en meget behagelig Rejse; det mest Beundringsværdige i mine Øjne var D. & R. G. Jærnbanens slangeformige Bøjninger op ad et højt Bjærg i Colorada, hvor man kunde sidde i Banevognenes Vinduer og se tre Tog foruden vort eget; det ene af disse var maaske 150 og det andet 300 Fod nedenfor og det tredie et godt Stykke ovenfor os. Alle tre Tog stode paa et og samme Banespor. Aarsagen var denne, at vi stoppede et Par Dage i Price Canyon fordi to Broer vare upasserlige formedelst Højvande. Jeg vil her bemærke, at der paa Bjærget, hvorover Banen gaar, laa Sne og Is flere Fod dyb. Det højeste Punkt paa Banen kaldes Marshalls Pass og er 10,852 Fod over Havets Overflade. Egnen, som vi passerede igjennem paa en Strækning af 13 a 1400 Mile igjennem Utah, Colorado, New Mexiko og Arizona, er næsten aldeles øde og ubeboet, og meget deraf er ogsaa uskikket til Beboelse. For flere hundrede Mile findes flade Strækninger uden Vand og Græs; dog maaske noget deraf i Fremtiden kan blive vandet, hvis man graver Kanaler. Allevegne, hvor der findes Vand, er der Settlementer, ja ethvert lille Stykke Jord, som paa nogen Maade kan vandes, er optaget, tildels af Hvide og tildels af Indianere; sidstnævnte florere hovedsagelig i Arizona, hvor de have store Gedde- og Faareflokke samt dyrke Jorden, om end paa en meget møjsommelig Maade. De ere tildels civiliserede. St. Johns er beliggende omtrent 15 eng. Mile vest for New Mexikos østlige Grænse, og er omtrent 2000 Fod højere end Salt Lake City; dette forklarer Aarsagen til det tempererede Klima hersteds, uagtet vi ere 6 a 700 Mile længere mod Syd end Utahs Hovedstad. Al Sæd hos os er fra 4 til 5 Uger sildigere end hos Eder. Endnu har jeg ikke følt nogen synderlig Hede, hvilket kan tilskrives det Faktum, at en behagelig, kjølig Vind rejser sig omtrent midt paa Formiddagen og blæser fra Sydvest indtil henimod Aften, da den gradvis aftager. Denne Vind vedbliver indtil Regntiden (der varer i to eller tre Maaneder) indtræffer i Juli. I dette Tidsrum, som er i den varmeste Aarstid, regner det imidlertid ikke uafbrudt. Vinteren siges at være mild og behagelig, og det fryser sjælden Is til en Tommes

Tykkelse. Jeg har fundet mange gode, varmhjærtede Hellige hersteds, og til Ære for Skandinaverne vil jeg sige, at af de herværende 20 Lærere ere omtrent de halve Skandinavere.

Sæden i Almindelighed staar godt her. Jordbunden er af en rødlig eller brunagtig Farve, noget lig Jordsmonnet i Morgan County, Utah, men er ikke aldeles fri for Mineral. Hvad vi mangler mest er Føde til Kreaturerne i den tørre Aarstid. Man siger, at der er tilstrækkeligt naar Regntiden begynder, og at der findes gode Græsgange omtrent 10 Mile fra Byen, men det er for langt borte for Malkekøer og Arbejdsheste. Man har begyndt at plante Lucerne, som voxer temmelig godt. Der er ogsaa Tømmer i Overflødighed og af bedste Slags henimod 25 Mile fra Byen. Brænde findes mellem 5 og 10 Mile her fra; det er mest Ceder, hvoraf jeg har set flere tusinde Akres. Vandet er ikke af den bedste Slags til Husbrug, men det kan maaske blive bedre med Tiden. Vi tælle nu omtrent 100 Familier. Det værste Element, som existerer hersteds, er vel det Mexikanske. St. Johns har saaledes omtrent 150 Mexikanere og maaske 50 Hvide, som ikke tilhøre Kirken. Iblandt disse sidste, hvis mørkeste Side sandsynligvis er den indvendige, findes to eller tre Prokuratorer, en katholsk Præst, en Postmester, nogle Billiard- og Salonholdere samt en Del andre meget ryggesløse Mennesker, iblandt hvilke kunne nævnes de berygtede ,,Cowboys". Det er ganske almindeligt her, naar man kommer op i Byen, at se Personer baade tilfods og tilhest med skarpladte Pistoler ved Siden samt et Belte om Livet, fuldt besat med Kobberpatroner. De gamle Slags Skydevaaben, hvor til man bruger Knaldhætter, ere ansete for ubrugelige her, hvor Alle ere bevæbnede til Tænderne med den bedste Slags Vaaben. Der udgives to Aviser i St. Johns; den ene redigeres af vore Folk, og den anden er ikke ulig ,,Salt Lake Tribune", men gaar dog mere aaben tilværks, idet den i forrige Uge ligefrem erklærede, at den eneste Maade, hvorpaa man kunde blive fri for ,,Mormonerne", vilde være at hænge vor Biskop og Avisredaktør tilligemed alle Polygamister. Jeg maa nu slutte. Af det Skrevne kan Du gjøre Dig et Slags Begreb om Tilstanden her. Med venlig Hilsen fra mig selv og Hustru tegner jeg mig

Din Broder i Evangeliet,

SØREN JENSEN.

PAALIDELIGE FIRMAER.

Med Fornøjelse hendrage vi vore Læseres Opmærksomhed paa Firmaet Bockholt & Cummings, hvis Avertissement fandtes første Gang i Nr. 11 af MORGENSTJERNEN. Vore Landsmænd ville hos dem være sikre paa ærlig og reel Behandling.

Hardy Brothers & Burton er et andet paalideligt Firma, hvis Medlemmer bestaar af to af Biskop L. W. Hardys og en af Biskop R. T. Burtons Sønner. De ere unge, haabefulde Mænd, som ere bestemte paa at ville vinde Publikums Tillid ved en ærlig og oprigtig Fremgangsmaade.

Firmaet H. J. Grant & Ko. bestaar af Apostel H. J. Grant samt hans Broder og Svoger. I Stedet for at kjøbe Maskinerier, Vogne eller Avlsredskaber hos Fremmede, burde vore Landsmænd handle med dette nye Firma, der lover at gjøre Ret mod alle deres Kunder.

BOGNYT.

,,Gospel Philosophy", en af Ældste J. H. Ward skrevet Bog paa 216 Sider, er netop udkommen fra ,,Juvenile Instructor" Office. Den fremhæver Gudsfornægtelsens Urimeligheder paa en særdeles duelig Maade, og forklarer den smukke Harmoni, som existerer mellem Evangeliet, Videnskab og Historie. Bogen, der koster 75 Cents og kan faas i alle Boglader i Salt Lake City, burde læses med grundig Eftertanke af alle sandhedselskende Mennesker, og især af de Unge.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 14. *Den 15de Juli 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 199.)

(1866—Fortsat.)

beskikke Samuel L. Sprague til Præsident, med Morten Lund som Medhjælper. F. Berthelsen valgtes til Skriver og O. H. Berg til Vagtkaptejn. Emigranterne bleve endvidere delte i 42 Messer, der hver blev beskikket sin Præsident. Den 25de Maj afsejlede Skibet med 684 Sjæle ombord, hvoraf 583 vare fra Danmark, 23 fra Norge, 73 fra Sverige og 5 fra Tyskland. Rejseruten nord om Skotland valgtes, og en Dag var man saa nær Norge, at Emigranterne kunde se dette Lands Klipper. Shetland- og Orkneyøerne passeredes, og Vinden var god de første tre Uger; siden blev der idelig Modvind og Taage i hele fem Uger, hvilket gjorde Rejsen kedelig og langvarig. Kaptejn Brown og det øvrige Skibsmandskab behandlede de Hellige venligt og gav dem al den Frihed, som kunde forlanges. Provianten var upaaklagelig, og de Syge fik en temmelig god Forplejning. Elleve eller tolv Personer døde under Overrejsen. Iblandt disse var en yngre Mand, der med Frivillie og Forsæt sprang overbord d. 15de Juli, netop som man begyndte at kunne se Land. Et Forsøg paa at redde ham ved at kappe en Baad mislykkedes. Den følgende Nat kastede Skibet Anker ved Staten Island, og d. 17de gik Emigranterne under den frygtelige Varme i Land til Castle Garden.

Ældste Thomas Taylor, der atter fungerede som Kirkens Emigrationsagent i 1866, havde havt meget Besvær med at træffe de nødvendige Forberedelser for Emigranternes Befordring fra New York til Wyoming, thi de forskjellige Jærnbanekompagniers Agenter, hvis Baner udgik fra New York, vare blevne enige om at ville spekulere paa „Mormonernes" Bekostning, og forlangte derfor en meget høj Pris for Emigranternes Transportation. Tilsidst lykkedes det dog Ældste Taylor, efter en Rejse til Boston, at slutte en fordelagtig Akkort for deres Befordring ad en aldeles ny Rute, der var flere hundrede Mile længere, men betydelig billigere end den tidligere mere direkte Rute. Samme Dags Aften som „Kenilworths" Kompagni var gaaet

i Land til Castle Garden fortsatte Emigranterne derfor Rejsen med et stort Fragtdampskib til New Haven i Staten Connecticut, hvor til de ankom om Morgenen d. 18de. Efter nogle faa Timers Ophold dersteds begyndte Jærnbanerejsen mod Nord gjennem Staterne Connecticut, Massachusetts og Vermont til Montreal i Kanada. Her maatte Selskabet lade sig nøje med at tage Plads i nogle meget simple Fragt- ogKreaturvogne, i hvilke de kjørte gjennem Kanada langs St. Lawrence-Floden samt Søerne Ontario og Erie til St. Clair-Floden. Om Aftenen d. 20de Juli løb Toget af Skinnerne i Nærheden af Port Hope paa Bredden af Ontario-Søen, men formedelst et kjærligt Forsyns mirakuløse Styrelse kom Ingen til Skade. Emigranterne bleve færgede over St. Clair-Floden til Port Huron i Michigan, hvor de fik bedre Vogne og kjørte derpaa *via* Chicago til Quincy. Her førte en Damper dem over Floden til Missourisiden, hvor de fandt midlertidig Ly for den brændende Sol i en hosliggende Skov. Under Opholdet dersteds druknede en ung Dreng ved Badning i Floden. Efter en ubehagelig Kjørsel gjennem Missouri, hvor Befolkningen ved Stationerne gjorde alt muligt for at fornærme Emigranterne, ankom Selskabet til St. Joseph d. 27de. Her gik de ombord paa en Dampbaad og sejlede i to Dage op ad Missouri-Floden. Paa denne højst ubehagelige Flodrejse bleve de tilføjede næsten alle mulige Slags Fornærmelser af den ondskabsfulde Besætning. Endelig naaede Selskabet Wyoming Søndag d. 29de Juli om Formiddagen, og samme Dag lejrede de Rejsende sig paa Højderne i og omkring Byen.

Kirkens Vogne, som i 1866 bleve sendte i et Antal af omt. 450 til Missouri-Floden efter Fattige, havde allerede ventet en Tid paa Emigranterne i Wyoming, hvisaarsag de nødvendige Forberedelser bleve gjorte i en Hast for Rejsen over Sletterne. En Del af Aarets tre skandinaviske Emigrantselskaber, som kom over Havet med ,,Kenilworth'', ,,Humboldt'' og ,,Cavour'', rejste over Sletterne med Kapt. Rawlings Oxetog, som forlod Wyoming d. 2den August, og ankom til Salt Lake City d. 1ste Oktbr., en anden Del med Kapt. P. Nebekers Tog, som forlod Wyoming d. 4de Aug. og ankom til Salt Lake City d. 29de Septbr., en tredie Del med Kapt. Scotts Tog, som forlod Wyoming d. 8de Aug. og ankom til Salt Lake City d. 8de Oktbr., og den fjerde eller sidste Afdeling med Kapt. Abner Lowrys Tog, som afrejste fra Wyoming d. 13de Aug. og ankom til Salt Lake City d. 22de Oktbr. Kun meget faa af de skandinaviske Emigranter rejste over Sletterne med egen Befordring. Dødeligheden iblandt Kompagnierne paa Sletterne var temmelig betydelig dette Aar, især i det sidste Tog, der hjemsøgtes af Kolera, som bortrev omtrent 70 af Emigranterne. Omtrent 10 døde i Rawlings', 30 i Nebekers og 30 i Scotts Kompagni. Det var det sidste Aar, at Emigranterne rejste hele Vejen fra Missouri-Floden til Salt Lake City med Oxer og Vogne, thi Union Pacifik Banen var allerede under Bygning og blev det følgende Aar aabnet flere hundrede Mile mod Vest.

DET 24DE EMIGRANTSELSKAB.

Den 28de Maj afrejste et stort Selskab Hellige fra Kjøbenhavn, og 201 Sjæle af disse bleve i Hamborg embarkerede paa det norske Skib ,,Ca-

vour'', Kaptejn Floyn, under Præsidium af Ældsterne Niels Nielsen, Jens Gregersen og C. F. Rundqvist. De afsejlede d. 1ste Juni og havde paa Grund af Modvind, Vindstille og Taage en meget lang Overrejse, uagtet Skibet gik den kortere Vej gjennem Kanalen mellem England og Frankrig. Emigranterne vare inddelte i fire Distrikter under Brødrene Gregersens, Rundqvists, Jacobsens og Ole Nielsens Præsidium. To gamle Søstre, der havde været syge i flere Aar, samt to Børn døde paa Overrejsen. ,,Cavour'' ankom til New York i Slutningen af Juli Maaned, og Emigranterne fortsatte strax Rejsen ad samme Rute som ,,Kenilworths'' Kompagni havde taget og ankom til Wyoming d. 11te August.

Allerede ombord paa ,,Cavour'' udbrød Kolera iblandt Emigranterne. Den viste sig først i en Broder L. Larsens Familie, hvoraf de fleste Medlemmer senere døde, men først under Jærnbanerejsen udbrød den for Alvor og krævede det ene Offer efter det andet. Den stygge Behandling, som de Rejsende nøde, bidrog ogsaa en hel Del til den store Dødelighed. Strax førend Togets Ankomst til St. Joseph gik der tillige Ild i en Jærnbanevogn, og det var med Nød og næppe, at man kunde faa de Syge ud førend de bleve brændte. Ved Ankomsten til sidstnævnte By maatte et Antal Syge og Døende efterlades i de ondskabsfulde Indbyggeres Hænder, uden at deres Venner vidste, enten man begrov dem levende eller toge dem af Dage med Vold, thi Folket dersteds vare saa hadefulde paa de Hellige, at de ligefrem syntes at tørste efter deres Blod. Under Rejsen op ad Missouri-Floden døde ni Personer, af hvilke fire bleve begravne den ene Nat og fem den anden, og da Selskabet ankom til Wyoming blev der ingen Tid til Hvile, thi det sidste Tog af Kirkens Vogne havde allerede ventet længe paa Kompagniets Ankomst, og det var saa sildig paa Aaret, at man ikke turde opsætte Rejsen over Sletterne længere, hvis man skulde gjøre sig Haab om at komme over Bjærgene dette Aar. Altsaa maatte det med Kolera befængte Emigrantselskab i den største Hast gjøre sig færdig for den besværlige Ørkenrejse, og Kompagniet under Kaptejn Lowry forlod Wyoming, som allerede bemærket, d. 13de Aug. med 60 Vogne.

Skulde dette Selskabs Rejse gjennem Ørkenen beskrives og skildres i sine Enkeltheder, vilde det maaske udgjøre et af de sørgeligste Kapitler af Kirkens Historie, men det er bedre at tillukke Synet og ikke opfriske Mindet om Noget, der er saa bedrøveligt og hjærteskjærende. I sin Tid vil imidlertid Meget blive offentliggjort, som hidindtil har været skjult; dog først naar de Mange, som bukkede under paa Rejsen, faar Lejlighed til selv at indgive Beretning om deres Gjenvordigheder og Lidelser, ville vi faa en fuldstændig Historie om Rejsen gjennem Ørken.

Det 25de Emigrantselskab.

Aarets tredie Emigrationsafdeling, bestaaende af 328 Sjæle, blev indskibet paa Sejlskibet ,,Humboldt'', Kaptejn Boysen, og organiseredes under Ældsterne George M. Brown, Sven S. Jonassen og Christian Hansen. Det afsejlede fra Hamborg Kl. 4 Eftm. d. 2den Juni. Ogsaa dette Skib gik nord om Skotland, og d. 6te Juni passerede det Shetland-Øerne med Kap Tetsit tilhøjre og den lille Ø Fair tilvenstre. I Begyndelsen vare de Fleste søsyge. Ved New

Foundlands Banker vare de omgivne af en uigjennemtrængelig Taage, og med Undtagelse af de første 10 Dage havde de Modvind det meste af Tiden. Kompagniet var inddelt i fire Distrikter, der igjen deltes i ni mindre Afdelinger eller Kvarterer med hver sin Præsident. Foruden de Hellige var der 60 til 70 andre Emigranter ombord. Kaptejnen, der var meget venlig mod de Hellige, tilstod, at han aldrig havde set et saa godt Emigranselskab før, og han var meget god mod de Syge, som han sendte Mad fra sin egen Kahyt. Fem Personer, nemlig to Voxne og tre Børn, døde ombord. Den 18de Juli ankom ,,Humboldt'' lykkelig og vel til New York, og Emigranterne fortsatte strax efter Rejsen med Dampskib og Jærnbane til Wyoming, hvor de ankom d. 1ste August.

Brødrene Youngs Besøg.

,,Efter Emigrations-Forretningernes Afslutning,'' skriver Præsident Widerborg, ,,havde vi den Glæde at møde Præsidenten for den europæiske Mission, B. Young jun., og hans Broder John W. Young i Hamborg d. 15de Juni sidstleden for tilsammen med dem at gjøre en Tur gjennem den skandinaviske Mission. Over Lübæk og Korsøer begave vi os til Kjøbenhavn, hvor vi ankom d. 17de om Formiddagen og besøgte om Eftermiddagen de Helliges Forsamling, hvor Ældste F. C. Sørensen bød os Velkommen. Brødrene Young gave gode Lærdomme og Raad til den talrigt forsamlede Menighed og opmuntrede den til trofast at opfylde sine Pligter som Herrens Tjenere og Tjenerinder. De paafølgende Dage besaas Stadens Mærkværdigheder og smukke Omegn, og d. 23de toge vi med Dampskib til Kristiania i Norge og landede der den paafølgende Dag Kl. 8 om Aftenen, og bleve modtagne af Ældsterne N. Wilhelmsen og C. C. A. Christensen, der søgte at gjøre os Opholdet saa behageligt som muligt.

Et Par gode Forsamlinger med de Hellige afholdtes og flere behagelige Udflugter foretoges for at beskue nogle af de pittoreske Egne, hvorpaa Norges Klippeland er saa rigt, hvoriblandt vi ville nævne ,,Krogkleven'' og ,,Hønefossen'' paa Ringerige, det snedækte ,,Goustafjeld'' og den berømte ,,Rjukanfos'' i Thelemarken. Den 5te Juli afgik vi med Dampbaad til Frederikshald, besaa Frederiksstens Fæstning og Stedet, hvor Karl den Tolvte endte sin krigeriske Løbebane, fortsatte Rejsen der fra til Strømstad og videre til Gøteborg, hvor vi stege i Land Kl. 8 om Aftenen d. 6te og traf sammen med Ældste F. C. Andersen, der foranstaltede en Forsamling med de Hellige dersteds den paafølgende Dags Aften. Efter endt Forsamling gik vi ombord paa Dampbaaden ,,Wadstena'', for at rejse den yndige Kanalrute til Stockholm. Dampbaaden afgik Kl. 3 om Morgenen d. 8de, og begunstigede af et smukt og stille Vejr havde vi rig Anledning til at bese Trollhättan og Götaelvens Vandfald og at nyde Passagen over de prægtige Indsøer Wenern og Wettern, hvis spejlblanke Flade reflekterede den azurblaa Himmel og det glimrende Sollys. Vi forsømte heller ikke at bese Motalas mekaniske Værksted, der ved sine mangfoldige Maskinerier og travle Virksomhed vidnede om, til hvilken Højde Industrien har udviklet sig i Sverige. Efter at have passeret igjennem Sødertelje-Kanalen glede vi ind i den smukke Mälaren, besaaet med sine utallige skovbe-

voxede Øer og Holme, og fik snart Øje paa Stockholm, der har en malerisk Beliggenhed og gjør et godt Indtryk paa Beskueren. Vi landede d. 10de Kl. 9 om Formiddagen, og efter at have sikret os Logis, toge vi i Selskab med Ældste L. P. Edholm en Tur omkring i Staden. Den paafølgende Dag besaa vi Industriudstillingen, som var meget smagfuldt arangeret, og hvor der fandtes mange udmærkede Produkter baade fra Danmark, Sverige, Norge og Finland. Den 12te afholdt vi et Møde med de Hellige, ligeledes d. 15de. I Mellemtiden gjorde vi Udflugter til Djurgaarden, Ulriksdal, Haga og Drottningholm, aflagde Visit hos den amerikanske Minister for at faa vore Passe viserede til Rusland, ligeledes hos den russiske General-Konsul, og d. 17de om Morgenen afsejlede vi med Dampskibet „Aura" til St. Petersborg og ankom der d. 20de Kl. 5 om Eftermiddagen, efter undervejs at have berørt Stederne Abo, Helsingfors og Wiborg i Finland. St. Petersborg er en smuk Stad, vel anlagt ved Floden Newa med brede Gader, aabne Pladser og paladslignende Huse. Vi besaa Stadens Mærkværdigheder, hvoriblandt det kejserlige Vinterpallads, Eremitagen, Kasan-Kirken, Isaaks-Kirken med sin ægte forgyldte Kuppel, hvis Top vi naaede efter at have steget op ad 530 Trappetrin, og hvor fra man har en henrivende Udsigt over den vidtløftige Stad og dens Omegn. Store Skatte af Guld og Ædelstene ere ophobede i Paladserne, Museerne og Kirkerne, medens man næppe faar se en Sølvmynt cirkulere iblandt Folket, men Papir- og Kobberpenge. Russerne ere et høfligt og omgjængeligt Folk; de højere Stænder ere meget dannede, men den simple Russer synes endnu at staa paa et meget lavt Kulturtrin; dog har den nuværende Kejser Alexander den Anden gjort et stort Skridt til Folkets Fremme, idet han har gjennemført Livegenskabets Ophævelse.

Fra St. Petersborg gjorde vi en Tur til det gamle Moskov, Czarernes Hovedstad indtil Peter den Store. Her er ogsaa meget Seværdigt, især Krimlin med Czarernes gamle Palads, som det ikke lykkedes Napoleon den Første at sprænge i Luften. Staden har en Overflod af Kirker, hvis Kupler, Taarne og Minaretter, hvoraf vi talte over 300, tildels ere ægte forgyldte og give et storartet Skue. Fra Moskov vendte vi tilbage til St. Petersborg og afgik der fra d. 27de med Exprestoget paa Jærnbanen direkte til Berlin, Hovedstaden i Preussen, hvilken vi naaede d. 29de Kl. 6 om Morgenen. Samme Dags Eftermiddag toge vi pr. Jærnbane til Potsdam, besaa den kongelige Families Sommerpaladser, og returnerede om Aftenen til Berlin, hvis Slotte og Museer vi gjennemgik den paafølgende Dag. Kl. 11 om Aftenen afgik vi pr. Exprestog til Hamborg, hvilken Stad Brødrene Young forlode d. 1ste dennes for med Dampskib at afrejse til England, og d. 2den ankom vi tilbage til Kjøbenhavn vel tilfreds med vor Tur, styrket paa Aand og Legeme og rede til at fortsætte vort Arbejde i den skandinaviske Mission."

Generalraad osv.

Den 6te og 7de Oktbr. afholdtes et Generalraad i Kjøbenhavn, som overværedes af 2 Højpræster og 14 af de Halvfjerds samt et stort Antal Ældster og Hellige fra Kjøbenhavns Konference. De ved denne Lejlighed afgivne Rapporter udviste, at Værket gjorde god Fremgang. I

Norge var der nu omtrent 1000 Hellige. Ældste L. P. Edholm havde sendt en Ældste til Sveriges nordligste Stad, Haparanda (113 Mile nord for Stockholm), hvor En allerede var bleven døbt. Værket havde god Fremgang i Norrkøping, Linkøping og paa andre Steder i Sverige. En Broder havde nylig besøgt de faa i Slesvig-Holstein værende Hellige, men var bleven uddreven af Gendarmerne, efter at tre nye Medlemmer vare blevne tillagte Menigheden. En Broder J. T. Pytcher beskikkedes til at arbejde som Missionær dersteds.

Den eneste Ældste, som i Aarets Løb udsendtes fra Zion til Skandinavien, var Ældste Johan P. Wretberg, der ankom til Kjøbenhavn d. 18de Juli og beskikkedes til Præsident for Gøteborgs Konference.

1867.

Besøg af F. D. Richards.

Den 12te Januar ankom Præsident F. D. Richards til Kjøbenhavn paa Besøg fra England. I Forening med Broder Widerborg, som mødte ham i Hamborg, gjorde han en Rundrejse gjennem Sverige og besøgte alle de derværende Konferencer, samt afholdt Forsamlinger i Malmø, Jønkøping, Norrkøping, Stockholm og Kjøbenhavn. Da Vejret ikke tillod dem at besøge de danske Konferencer eller Norge, afrejste Richards fra Kjøbenhavn d. 12te Febr. Widerborg ledsagede ham til Hamborg.

Det 26de Emigrantselskab.

Da Kirken i 1867 ingen Vogne sendte for at hente de fattige Emigranter, blev der kun Lejlighed for Saadanne at emigrere, som havde Midler til at kunne hjælpe sig selv helt op. Hele Aarets Emigration fra Skandinavien talte derfor ogsaa kun 290 Sjæle, som forlode Kjøbenhavn d. 13de Juni med Dampskibet „Waldemar“ tilligemed følgende hjemvendende Zionsældster: N. Wilhelmsen, Chr. Christiansen, L. P. Edholm, Anders Nielsen, Hans Hansen, Søren Iversen, Jens Hansen, F. C. Sørensen, Gustaf A. Olsen og Svend Larsen, hvilke Brødre havde arbejdet i Missionen siden deres Ankomst i August 1865. Efter heldig Rejse ankom „Waldemar“ til Hull i England d. 16de. Der fra fortsattes Rejsen den følgende Dag med Jærnbanen til Liverpool, hvor fra de skandinaviske Emigranter tilligemed 190 engelske Hellige afsejlede d. 21de med det prægtige Dampskib „Manhatten“ af 2000 eng. Tons Drægtighed og udrustet til at føre 1000 Passagerer. Ældste Archibald N. Hill beskikkedes til Præsident for Selskabet med Ældsterne N. Wilhelmsen, James Ure og Francis Platt som Medhjælpere. De Hellige fik Plads fra Agterenden indtil Midtskibs for sig selv og inddeltes i 7 Kvarterer, over hvilke Ældsterne C. Christiansen, A. Nielsen, L. P. Edholm, Stephen Hales, Gustaf A. Olson, Jens Hansen og Henry Cooper præsiderede. R. R. Anderson fra Kontoret i Liverpool beskikkedes til Skriver. Omtrent 700 andre Emigranter vare med. Det var det første skandinaviske Emigrantselskab, som rejste over Atlanterhavet med Dampskib. Efter 12½ Dages Rejse ankom „Manhatten“ til New York d. 4de Juli. Den følgende Dag (5te Juli) gik Emigranterne i Land til Castle Garden, og fortsatte Rejsen med Dampbaad op ad Hudson-Floden til Albany; der fra rejste de med Jærnbane *via* Niagara (hvor de overnattede og fik saaledes en ypperlig Lejlighed til at se det store Vandfald),

Detroit og Chicago til St. Joseph, hvor fra de rejste med Dampbaad til Omaha. Der døde tre skandinaviske Børn. Fra Omaha rejste Emigranterne med Union Pacifik Banen, der nu var under Bygning, til North Platte, 291 Mile vest for Omaha, hvor fra Rejsen efter fire Ugers Forløb begyndtes over Sletterne med et Oxetog under Kaptejn Leonard G. Rices Ledelse. Kompagniet ankom lykkelig og vel til Salt Lake City d. 5te Oktbr.

Ti Missionærers Ankomst.

Den 27de Juli ankom Ældsterne Lauritz Larsen og S. Gudmundsen til Kjøbenhavn som Missionærer fra Zion, og d. 31te s. M. ankom otte andre, nemlig C. D. Fjeldsted, O. C. Olsen, M. Mortensen, Jens Johansen, George K. Riis, Samuel Petersen, Jens Jensen og A. C. Grue. (Om deres Beskikkelser og Missionsvirksomhed se dette Blads 2den Aargang, Side 57, 60 og 61.)

1868.

Emigrationen i 1868.

I 1868 gjordes der en almindelig Kraftanstrængelse i Zion for at indsamle Midler til de Fattiges Udfrielse, og store Summer bleve sendte til Storbritannien for at hjælpe trofaste Hellige hjem, især Saadanne, som havde staaet længe i Menigheden. Desforuden sendtes Kirkens Vogne for sidste Gang til Enden af Jærnbanen for at hjælpe de Fattige gjennem Ørken. Skjøndt næsten ingen af de i Zion indsamlede Penge kom de Hellige i Skandinavien tilgode, blev dog et Antal af 820 Sjæle i Stand til at emigrere i 1868, nemlig omt. 544 Danske, 209 Svenske, 63 Norske og 4 Tyske.

Det 27de Emigrantselskab.

Af ovennævnte Antal forlode 104 svenske Hellige Gøteborg d. 29de Maj med Dampskibet ,,Hero'', under Ældste C. O. Folkmanns Ledelse, og ankom d. 31te s. M. til Hull, hvor de ved Landstigningen den følgende Dag traf sammen med et lille Antal danske Hellige under Præsident Widerborgs Anførsel og fortsatte Rejsen med Jærnbanen til Liverpool. Samme Dags Aften (1ste Juni) ankom Ældste C. C. A. Christensen fra Norge til Liverpool med nogle norske Hellige, og d. 3die Juni gik Alle ombord paa Sejlskibet ,,John Bright''. Kaptejn John Towart. Ældste James McGaw blev af Præsident Richards beskikket til Præsident for Selskabet, der bestod af 176 skandinaviske og flere hundrede britiske Hellige, med C. O. Folkmann og F. C. Andersen til Raadgivere. De skandinaviske Hellige, der fik Plads paa det nedre Dæk, bleve endvidere stillede under Ældste C. C. A. Christensens umiddelbare Ledelse. Den 4de Juni afsejlede Selskabet fra Liverpool.

Bestemmelsen var, at Emigranterne dette Aar skulde have rejst over Atlanterhavet med Dampskibe, men paa Grund af de høje Priser, som forlangtes for disse, maatte man tage tiltakke med Sejlskibe for at de mindre Bemidlede kunde komme med. Under Overrejsen herskede ubetydelig Sygdom, og kun en gammel Søster fra England, som kom syg ombord, døde. Et svensk Par blev ægteviet. Kaptejnen var særdeles venlig og forekommen mod de Hellige. Den 13de Juli ankom Selskabet lykkelig og vel til New York, og den følgende Dags Aften fortsattes Rejsen videre med Jærnbane *via* Chicago til Omaha, og der fra med Union Pacifik Banen til Laramie.

(Fortsættes paa Side 225.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 15de Juli 1884.

UHØFLIGHED I HJEMMET.

Der gives næppe noget styggere eller større Onde i et Hus, end den uhøflige Maade, hvorpaa Medlemmerne i mange Familier saa ofte optræde imod hverandre i Tale og Manerer. Det saa ofte knurrende, uhøflige „Ja" eller „Nej", hvormed Manden besvarer et af hans Hustru i en venlig Tone fremsat Spørgsmaal, har, især hvor det er bleven til en Vane, mange sørgelige Følger. Det fører først og fremmest til en kold Udtryksmaade hos begge Parter, som naturligvis ikke tjener til at fremme Kjærlighed og Husfred; dersom der desuden findes Børn i Familien, ville disse enten tidligere eller sildigere følge det givne Exempel, og den Kjærlighed og Hengivenhed, som skulde findes i enhver Familie, vil da omsider aldeles forsvinde.

Den Ligegyldighed, som ofte udvises, naar det drejer sig om Udførelsen af Smaapligter, og Maaden, hvorpaa disse altfor ofte udføres, taler tydeligt nok uden Ord. Manden gaar uvasket og med uredt Haar, Konen sjokker om uden Sko paa, iført en smudsig Kjole. Det er altsammen godt nok hjemme, hvor ingen Fremmede ere tilstede, mener man, men netop paa den Maade næres Husfredens værste Fjende ogsaa Dag for Dag. Manden kommer træt og sulten hjem fra sit Arbejde; men Hustruen, der har havt Hjemmet og Børnene at tage Vare paa, har ingen Aftensmad og Intet færdigt. Han bliver derover gnaven og begynder at omtale sit strænge Dagsarbejde. Hustruen føler sig bebrejdet herover, optager det som Beskyldning imod hende for Ladhed og bliver vred. Et Skjænderi kommer i Gang. Freden bliver forstyrret og Hjemmets Hygge forsvinder fra alle Sider.

Mange Hjem ere fulde af Solskin, naar der ere Fremmede tilstede, men uhyggelige og kolde naar Familien er alene tilsammen. Dette er en meget sørgelig Tilstand. For at gjøre Hjemmet rigtig tillokkende bør Husmoderen fremfor alt vise sig fra den mest tiltrækkende Side; det vil falde hende let, dersom hun for Alvor vil forsøge derpaa, og det vil ogsaa snart gjøre Hjemmet tiltrækkende. Et venligt Ord eller to fra hende naar Manden kommer hjem om Aftenen, træt af Dagens Besvær, maaske oven i Kjøbet plaget af Bekymringer for deres fælles Vel, vil ofte bevirke, at Braaden uddrages af hans Sind og opvække blidere Følelser, saa at han ogsaa vil bestræbe sig for at vise en Venlighed og Hensynsfuldhed, der mere end noget Andet vil bestyrke Ægteskabsbaandet. Dette gjælder ikke alene Talen, men Opførelsen i det Hele taget. Utaalmodighed, daarlig Opførsel og Raahed i Hjemmet leder snart til gjensidig Foragt, og naar det kommer saa vidt, da er der lidet eller intet Haab om Redning. Et venligt Ord finder altid et godt Sted, og Familiekredsen er visselig ingen Undtagelse fra denne Regel. (Indsendt af H. JØRGENSEN, Pleasant Grove.)

HANS JENSEN HALS.

Jeg, Hans Jensen Hals, en Søn af Peder og Margrethe Jensen, er født i Hals, en Flække ved Mundingen af Limfjorden i Jylland, Danmark, d. 24de Juni 1829. Jeg blev, som de Fleste i Danmark, oplært til et Medlem af den Lutherske Kirke, og i mine Drengeaar arbejdede jeg tildels hjemme hos mine Forældre med Avlsbruget, da min Fader havde Jord og Kreaturer, og jeg gjorde ogsaa nogle Sørejser paa Kysten.

Da jeg var sytten Aar gammel udbrød Krigen mellem Danmark og Hertugdømmerne. Jeg blev taget til Orlogs og udkommanderet med Fregatten ,,Bellona", som havde 96 Kanoner og en Besætning af 355 Mand. Vi afsejlede fra Kjøbenhavn *via* Helsingør, Skagen og Vestkysten til de tyske Havne, Cuxhafen og Bremerhafen, og krydsede nær Helgoland, i Forening med sex Fregatter, to Dampskibe, en Korvet og en Skonnert. Fregatten ,,Bellona" var Kommandørskib og havde følgelig Kommandør Steen A. Bille ombord.

HANS JENSEN HALS.

Vor Forretning bestod i at fange tyske Skibe, af hvilke vi toge i hundredevis. Et lidet Søslag gik for sig mellem tre tyske Dampskibe, som kom ud af Elben, og Korvetten ,,Valkyrien". Jeg stod netop da paa Udkig og var den Første, der saa' Kanonernes Røg og hørte deres Torden. Strax gav jeg Rapport til Officererne. Dampskibet ,,Gejser" kom øjeblikkelig ,,Valkyrien" til Hjælp, og Tyskerne retirerede op ad Elben. Mine tolv Maaneders Erfaring ombord i Fregatten lærte mig meget med Hensyn til Lydighed og Orden.

Der var i Begyndelsen af Aaret 1852 en Del Røre i Hals angaaende Religionen. Baade Baptisterne og ,,Mormonerne" lede Forfølgelse, hvilket fik mig til at tænke: Er det det ret for os Kristne at forfølge de Vildfarende, i Stedet for at oplyse dem? Eller ere vi vildfarende og de Andre have Sandheden? Disse Ting beskjæftigede mit Sind i længere Tid. Jeg havde ikke Lejlighed til at høre Nogen af Missionærerne prædike, men kom endelig i Samtale med en vis Jakobsen, som gav mig det Raad, at jeg skulde ransage Bibelen og bede til Gud i Løndom, hvilket jeg ogsaa gjorde, og da kom jeg til Overbevisning om, at Luthers Lære ikke var i Overensstemmelse med Kristi sande Evangelium. Jeg forstod da Frafaldet og Oprejsningen af Israels Hus i de sidste Dage, og ventede med Længsel efter at se en af Guds Tjenere. Efter omtrent to Maaneders Forløb blev jeg tilsagt at møde til Søsessionen i Aalborg, hvor jeg led den første Forfølgelse for Sandheden, da jeg nægtede at drikke

Snapser med mine gamle Venner. Otte til tolv Stykker grebe fat paa mig og bare mig henimod Aaen for at kaste mig i Vandet, og en fem hundrede Matroser fulgte efter. Ved Randen af Aaen fik jeg et Ben Jøst, og de erfarede da, at der ikke var Noget i min Religion, som forhindrede mig fra at forsvare mit Liv.

Den 18de Febr. 1853 kom to Missionærer til Hals, nemlig Carl C. N. Dorius og J. P. Bentsen, og afholdt Forsamling. Efter dens Slutning blev jeg indlemmet i Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige ved Daab, for hvilket jeg var meget taknemmelig. Omtrent sex Uger derefter blev mine Forældre indlemmede i Kirken af Broder Dorius. Jeg blev da kaldet til at gaa paa Mission i den østlige Del af Vendsyssel, og blev sidenefter sendt med Jens Andersen fra Aalborg til Thyland, Mors og Salling. Vi udspredte Skrifter og holdt Forsamlinger hvor Lejlighed gaves. Jeg døbte fire Personer i en Landsby i Himmerland, hvilket var mit første Foretagende af den Slags.

Faders Ejendom blev solgt samme Aar, og vi emigrerede i December Maaned. Min Fader døde i Hulls Havn og blev taget i Land og begraven paa Kirkegaarden dersteds. Da vi kom nær Øen Cuba blev jeg gift med Maren Eriksen fra Hals.

Efter at vi havde forladt New Orleans blev Baaden smittet med Kolera, og mange af de Hellige bleve angrebne. I Forening med Ældste Niels C. Skou fra Aalborg salvede og velsignede jeg mange af de Syge, og Flere bleve helbredede; men Dødens Engel krævede sine Ofre iblandt os indtil vi naaede langt ud i Ørken, hvor vi mødte et Missionærselskab. Deriblandt var Apostel Erastus Snow. Idet han talede til os sagde han: ,,Det bedrøver mig at erfare, at der er saa mange døde iblandt Eder, og at saa mange endnu ere syge, men jeg byder, som en Jesu Kristi Apostel, Kolerasygen at forlade dette Kompagni, og om I ville øve Tro, skal ingen flere dø iblandt Eder af denne Sygdom fra denne Stund af.'' Det skete som han havde sagt.

Under vort Ophold af en Maaned i St. Louis gjorde jeg Bekjendtskab med to Matroser og forkyndte dem Evangeliet i en Tid af tre Dage, hvorpaa jeg døbte dem begge i Floden om Aftenen. Disse to Personer havde været i Amerika i tre eller fire Aar og talte godt Engelsk; de bleve derfor vort Selskab til megen Nytte, da vi ellers kun havde to, som forstode Engelsk.

Min Moder døde i Kansas af Kolera, og jeg havde en yngre Broder, Lauritz, omtrent 10 Aar gammel, som kom fra os i Begyndelsen af Rejsen i Ørken og blev optaget af et mexikansk Kompagni, som førte ham til New Mexiko. Sytten Aar derefter skrev han et Brev til alle Countyskriverne i Utah, hvilket vor Skriver i Manti, Broder Reid, læste i Profeternes Skole. Derved kom jeg til at korrespondere med min Broder og erfarede, at han var en oplyst Mand, som havde beklædt et Embede som Countyskriver i Las Animas County, Colorado, men havde anvendt det meste af sin Tid som Kjøbmand. Siden kom han tilligemed sin Kone og en Tjener til Utah i Besøg. De annammede Evangeliet og bleve alle tre døbte af Apostel Erastus Snow. Min Broder blev ogsaa strax ordineret til Ældste og rejste tilbage til sit Hjem i Trinidad, Colorado, prædikede Evangeliet, døbte Nogle, organiserede en Gren af Kirken og emigrerede til Arizona.

Derefter blev han sendt paa Mission iblandt Indianerne og siden til St. Luis Dalen samt deltog i Anlæggelsen af Settlementer dersteds. Han har siden prædiket meget og døbt Flere samt anvendt mange Midler i Kirkens Tjeneste blandt de derværende Mexikanere og Andre.

Efter at jeg havde boet i Manti, Sanpete County, en Del Aar blev jeg om Foraaret 1865 kaldet til at gaa til Danmark som Missionær og afrejste fra Salt Lake City i Forening med 23 andre Skandinavere d. 24de Maj i Kaptejn W. B. Prestons Kompagni. Da vi ankom til New York begyndte vi at se Verdens Bedragerier i en stor Grad. Vi maatte saaledes betale to Dollars Personen for at blive kjørte til et Hotel, hvilket ellers kun kostede 10 Cents. Næste Dag bleve vi barberede for 60 Cents Personen, og en af Brødrene betalte endda 10 Dollars extra for hans Barbering. En anden af Brødrene blev narret alle sine Penge fra. Flere kjøbte Vin for at klare sig mod Søsygen, men fandt senere urent Vand i Flaskerne. Under vort to Dages Ophold i New York saa' vi mere Bedrageri og Ondskab end jeg havde bevidnet i de tolv Aar, jeg havde boet i Utah.

Vi bleve kjærligt modtagne paa Kontoret i Liverpool af Præsident Daniel H. Wells, som gav os god Underretning om vor Rejse videre samt gav os mange gode Raad.

Den 2den August ankom vi til Kjøbenhavn, hvor Præsident C. Widerborg gav enhver af os sin Arbejdsmark i Skandinavien. Jeg blev beskikket til at virke i Aalborg Konference som omrejsende Ældste, hvilken Stilling jeg indtog for en Tid af to Maaneder, da jeg blev kaldet til at præsidere over Konferencen. Jeg fandt den dybt nedsunken i Gjæld, men i Løbet af de to Aar, jeg var der, fik vi Gjælden betalt, og gjorde almindelig god Fremgang. Ved Emigrationens Afgang i 1867 blev jeg ogsaa kaldet til at være Præsident i Aarhus Konference og modtog Konferencen efter Ældste Anders Nielsen i en god Stilling. Da flere Brødre ankom fra Zion i August Maaned, blev jeg afløst i Aalborg af Ældste C. D. Fjeldsted og i Aarhus af Ældste Lauritz Larsen, og jeg blev da beskikket til omrejsende Pastor for alle de danske Konferencer. Dette var mig en interessant Mission. Jeg havde mit Hovedkvarter paa Kontoret i Kjøbenhavn, rejste og overværede alle Konferencemøder og regulerede Præstedømmet. Jeg lagde Vendsyssels Konference under Aalborg, og Fredericia under Aarhus, for at lette Byrden for de Hellige.

Paa den Tid ankom en vis Fru Ingerød, en Apostat, fra Utah til Kjøbenhavn. Hun var en snedig „Djævel", der begyndte at holde Foredrag der i Staden, og publiserede falske Historier om Folket i Utah. Broder Halvorsen og jeg gik og besøgte hende, og vi gjorde hende mange Spørgsmaal. Hun havde Meget at sige angaaende Morderengle og Mishandlinger i Utah. Hendes Indflydelse bragte Pøbel og Forfølgelse til vore Forsamlinger, hvorfor jeg gik til den amerikanske Minister, Mr. Jemmings, og forlangte Hjælp og Beskyttelse. Jeg foreviste mit Borgerbrev som Borger i de Forenede Stater, og min Bestalling fra Guvernøren som Oldermand i Manti City. Han lovede mig den forønskede Bistand, gav mig Rejsepas og et Anbefalingsbrev til Kjøbenhavns Bestyrelse som en amerikansk Borger, der var i Landet i lovlig Forret-

ning. Jeg tog Broder Carl C. Asmussen med til Politikammeret til Assessor Hertz. Under Samtalen lovede han os Hjælp, og berammede et Byraadsmøde til om Aftenen, hvor bemeldte Frue da skulde give hendes Foredrag. Jeg skulde være hemmeligt tilstede. Hun mødte med Provst Rohde som sin Ven og talte en Time. Provsten blev nægtet Lejlighed til at tale, men fik en kort Skrivelse læst, som var til hendes Forsvar. De bleve da ledte ud af Salen, og jeg blev fremstillet som en „Ypperstepræst" fra Utah, og fik Lejlighed til at tale i ¾ Time, som jeg benyttede til at forklare de virkelige Forhold i vort Territorium, og beviste Falskheden af hendes Foredrag ifølge naturlige Principer. Hun havde iblandt Andet sagt, at Folket i Utah levede af Kliddet, medens Brigham Young og hans Familie spiste alt Melet, at Folket var uhyre fattigt, men at Kjøbmændene havde lige saa pæne Butikker, som der fandtes i Kjøbenhavn, at naar Nogen sendte et Brev, som ikke var efterset bleve de haardt straffede, og om Nogen vilde rejse bort, saa blev han strax taget og fik Halsen overskaaret; siden bleve Saadanne traadte ihjel osv. osv.

Mit Arbejde i Danmark var nu tilende, efter at jeg havde holdt eller overværet 518 Forsamlinger og udført mange af Evangeliets Ordinancer. Jeg blev da beskikket til at føre den forestaaende Emigration, som afgik fra Kjøbenhavn d. 13de Juni 1868. Men ved Afgangen bleve vi, formedelst en i Rigsdagen vedtaget Lov, stoppede, og Præsident Widerborg, Lauritz Larsen og jeg bleve arresterede. Dagen efter fik vi imidlertid Hjælp fra Emigrationsagent Bølle og bleve frikjendte for Overtrædelse af Loven, samt bleve meget honet behandlede af Politiet og Øvrigheden.

Rejsen gik heldigt til Liverpool, hvor 300 Engelske bleve tillagte Emigrationen, som da udgjorde omtrent 1000 Sjæle. Jeg blev givet en engelsk Broder, James Smith, som første og en svensk ved Navn J. F. Fagerberg som anden Raadgiver. Vi afrejste med Sejlskibet „Emerald Isle", og havde et Apparat ombord til at destillere salt Vand til ferskt, men da Maskineriet gik i Stykker den første Gang det blev brugt, overtalede jeg Kaptejnen til at sejle tilbage til Queenstown i Irland for at blive forsynet med Vand. Jeg rejste med Kaptejnen paa Jærnbanen til Cork for at erholde Fade, eftersom vi ikke kunde faa nok i Queenstown. I disse Fade blev Vandet fordærvet, hvilket foraarsagede megen Sygdom i Selskabet. To Voxne og 35 Børn døde under Rejsen over Atlanterhavet, og flere Syge bleve indlagte paa Hospitalet ved vor Ankomst til New York.

Vi rejste paa Jærnbanen til Benton City i Nebraska, hvor vi bleve modtagne af Kirkens Vogne. Kompagniet blev delt. De engelske Hellige rejste med et Muletog og de skandinaviske med et Oxetog. Vi naaede Salt Lake City d. 25de Septbr., hvor jeg afleverede Emigrationen, og d. 3die Oktbr. naaede jeg mit Hjem i Manti. HANS JENSEN HALS.

Som Tillæg til Ovenstaaende kunne vi ikke undlade at gjøre nogle Bemærkninger om en Mand, der besidder saa mange for det skandinaviske Folk ejendommelige Egenskaber og Karaktertræk. Broder Hans Jensen Hals, der nu fungerer som Biskop for Mantis søndre Ward, kan betragtes som en af de bedste Repræsentanter

i Utah af den Klasse Nordboer, som har afgivet det meste skandinaviske Element til Guds Rige. Uden nogen fin Uddannelse eller ualmindelige Evner optræder han paa sin egen naturlige Maade, hvor som helst man ser ham, og udtaler sin Mening frimodigt og uden Hykleri, naar Omstændighederne fordrer det. Paalidelig og ærlig som han er i alle sine Forretninger, er det derfor ganske naturligt, at hans Medborgere have betroet ham en Mængde Tillidsposter, hvilke han aldrig har forraadt eller vanæret. Han besidder det varme og ædle skandinaviske Hjærte, som altid vil forsvare de Uskyldige og Svage og kæmpe mod Undertrykkelse og Tyranni af enhver Skikkelse. Som en Biskop i Zion kjender han kun til Brugen af det hellige Præstedømme, ifølge „Retfærdighedens Principer", og det vilde vist være haardt for ham at indtage en underordnet Stilling til Nogen, som ikke holdt sig samme Regel nogenlunde efterrettelig. Fortrolig med den skandinaviske Tilbageholdenhed er han ikke den, som søger efter Embede, men naar Embedet søger Manden, er han altid paa Pladsen, og han er ikke at regne iblandt dem, som ere bange for at afgive sin Kjendelse uafhængig af nogen Anden — en Dyd, som Enhver med almindelige Evner og sund Dømmekraft burde eftertragte. Der er allerede for mange Hyklere i Kristi Kirke, som tror at kunne svinge sig op til høje og anselige Stillinger ved at smigre for deres Foresatte og lade Munden løbe over med Lovprisninger og Ros, medens Hjærtet er fuldt af Ondskab og Hykleri samt slette Hensigter. Men Tiden vil komme, da Hyklerne i Zion ville blive forskrækkede og drage andensteds hen, og der vil en Gang blive Efterspørgsel efter karakterfaste og sandru Mænd og Kvinder — Personer, som aldrig have forraadt deres Brødre eller Venner, og som aldrig have brudt deres hellige Pagter med Gud, men som stedse, efter deres bedste Kundskab, have staaet paa Sandhedens og Retfærdighedens Side, og som i Medgang og Modgang, Fattigdom og Rigdom, Forfølgelse og Fred, hjemme og ude, altid ere de samme. Det vilde være for meget at tillægge Broder Jensen eller nogen anden dødelig Mand disse Egenskaber til Fuldkommenhed, men han er en af dem, der visselig er berettiget til vor bedste Tillid og Venskab som en ægte varmhjærtet Skandinav, en trofast Ven og et exemplarisk Medlem af Guds Rige.

JORDEN.

Jorden har Form af en Kugle, som er lidt fladtrykt paa to ligeoverfor hinanden liggende Steder.

Det ser i Virkeligheden ud, som om Jorden var en noget ujævn rund Flade, omgiven af et uendeligt Hav, i hvilket Himmelhvælvingens Rand sænker sig. Denne barnlige Anskuelse havde allerede i Oldtiden indpræget sig dybt i Folkeaanden; den dannede Grundlaget for Verdensbetragtningen, indtil det senere blev bevist, at Jorden var en Planet, hørende til Solsystemet. I Begyndelsen var denne Sandhed kun nogle faa Filosofers og deres Venners Ejen-

dom, men lidt efter lidt blev den tilgjængelig for Alle. Nufortiden véd saa godt som Enhver, at Solen er Centrallegemet, om hvilket alle Planeterne bevæge sig, at Jorden ogsaa er en Planet, og at den i Almindelighed ligner de andre. Til Planeternes almindelige Egenskaber hører da ogsaa Kugleformen. Man søgte efter Beviser for denne Lære og fandt dem paa forskjellig Maade. Den Skygge, som Jorden kaster paa Maanen og hvorved Maaneformørkelser opstaa, er altid rund; man har omsejlet Jorden i mange forskjellige Retninger (den første Jordomsejling udførtes af Magelhaens i Aaret 1519); ved at rejse fra Nord mod Syd, vil man efterhaanden se Stjernerne paa den sydlige Horisont hæve sig, og atter sænke sig naar man rejser mod Nord.

Jordens Ækvatorealdiameter er 1719 Mil, Polardiameteren derimod kun 1713 Mil. Dens Areal er 9,280,000 Kvadratmil, og dens Kubikindhold 2,659,120,000 Kubikmil. Jordens Omkreds under Ækvator er 5400 geografiske Mil. Da Ækvator, som enhver anden Cirkel, indeholder 360 Grader, saa har en Grad under Ækvator en Længde af 15 Mil.

De med Ækvator parallelløbende Bredecirkler blive mindre, jo længere de ligge fra Ækvator, indtil de tilsidst smelte sammen i et Punkt i hver af Polerne. Medens saaledes 1 Grad under Ækvator indeholder 15 Mil, har 1 Grad paa 20 Graders geografisk Bredde kun 14 Mil, paa 60 G. 7½ Mil og paa 89 G. kun en Femtedel Mil, saa at hele Bredecirklen her ikke indeholder mere end 72 Mil.

Bjærgenes Højder og Fordybningerne i Havet, af omtrent 1 Mils Størrelse, ere aldeles forsvindende i Sammenligning med Jordens Størrelse. Paa en Model af Jorden af omtrent ⅓ Meters Størrelse eller af næsten 1 Fod i Diameter, vilde selv de højeste Bjærge kun være gjengivne en Femtedel Millimeter høje, altsaa se ud som Støvgran, der vare faldne paa Modellen.

Enten drejer Himlen sig i 24 Timer fra Øst til Vest omkring Jorden, eller ogsaa drejer Jorden sig i samme Tid om sig selv. Den første Bevægelse er kun tilsyneladende, den sidste derimod virkelig, og Beviserne derfor ere: Jordens Fladtrykthed ved Polerne, at frit faldende Kugler træffe Jordens Overflade øst for den lodrette Linies Fodpunkt, Nordenvindens Overgang til Nordostvind (paa den nordlige Hemisfære) og Søndenvindens Forandring til Sydvestvind, de Foucaultske Pendulforsøg osv. Desuden er det usandsynligt, at alle de utallige Himmellegemer i det umaadelige Verdensrum skulde dreje sig om den forholdsvis lille Jord med en Hastighed, hvorom vi næppe kunne gjøre os nogen tilnærmelsesvis Forestilling, medens ved Antagelsen af Jordens daglige Omdrejning, den deraf følgende Hastighed falder indenfor Grænserne af de i Astronomien hyppigt forekommende Bevægelseshastigheder. Naar man betragter et vist Punkt paa Himmelen, en Fixstjerne, som Udgangspunkt for Bestemmelsen af Dagens Længde, og antager at et Døgn varer fra Fixstjernens Gjennemgang i Meridianen til den næste Gjennemgang, saa er Døgnets Længde kun 23 T. 56 M. 4 S. Dette Tidsrum kaldes en Stjernedag. At Soldagen er noget længere, kommer deraf, at Solen tilsyneladende rykker frem mod Øst mellem Stjernerne og saaledes, naar den f. Ex. i Dag gaar igjennem Meridianen samtidig med en Stjerne, vil

den i Morgen først gaa gjennem Meridianen 3 M. 56 S. senere.

Ethvert Punkt under Ækvator gjennemløber ved Jordens daglige Omdrejning 1500 Fod i Sekundet, naar man regner 24,000 Fod paa en geografisk Mil; jo større et Punkts Afstand er fra Ækvator, desto langsommere er dette Punkts Bevægelse ved den daglige Omdrejning, saaledes at under 50 Graders Bredde et Punkt kun gjennemløber 960 Fod i Sekundet. Betegnes derimod Bevægelsen i Grader, saa er Bevægelsen ens for alle Steder paa Jorden. I 4 Minuter tilbagelægges 1 Grad, altsaa Cirklens 360 Grader i 24 Timer.

For hver Grad længere mod Øst viser Uret 4 Minuter senere. Begyndelsen af en hvilken som helst Dag eller Dato regnes fra Østkap i Behringsstrædet.

I hvert Sekund bevæger Jorden sig omtrent 4 Mil fra Vest til Øst; i Løbet af en Dag meget nær 1 Grad; den fuldender et Omløb, altsaa 360 Grader, i 365 D. 6 T. 9 M. 9½ S. Dette Omløb kaldes det sideriske Aar; det tropiske eller Solaaret varer 365 D. 5 T. 48 M. 46 S. I sin elliptiske Bane er Jorden om Vinteren nærmere Solen end om Sommeren, og Solskiven ser større ud om Vinteren end om Sommeren; den tilsyneladende Diameter er 32 M. 36½ S. i Perihel og 31 M. 32 S. i Aphel. Dette er et tydeligt Bevis paa, at Jorden er Solen nærmest ved Vintertid, og heraf følger nødvendigvis en hurtigere Fremskriden af Jorden i sin Bane. (Fortsættes.)

NYHEDER.

Utah. Den 21de Maj blev Grunden brudt for den nye Akademibygning i Provo.—Den 5te Juni bleve to nye Wards organiserede i Logan af det for en stor Del af Skandinavere beboede Distrikt, kjendt under Navn af Logan Island, nemlig Logans 6te Ward med A. L. Skanchy som Biskop og J. E. Fogg og H. A. Hansen som Raadgivere, samt 7de Ward med Isaac Smith som Biskop og N. P. Lindeløf og Ephraim Mikkelsen som Raadgivere.—Joseph Biddlecome, som d. 26de Novbr. 1879 dræbte Charles Jensen i Nærheden af Rush Lake, Tooele Co., blev d. 7de Juni i 3die Distriktsret dømt til Tugthusstraf paa Livstid.—Ældsterne Wm. Willis, Henry McCune og Milson Pratt, Missionærer til Ostindien, afrejste fra Salt Lake City d. 10de Juni, ledsagede af Dr. Geo. H. Booth.—Morderen Fred. Welcome, som skulde have været skudt d. 13de Juni, blev næsten i sidste Öjeblik foreløbig frelst fra Henrettelse ved en Opsættelses-Skrivelse fra Sekretær Thomas, og hans Sag gaar nu til Landets højeste Ret.—Martin H. Peck, en af Kirkens ældste Medlemmer og trofaste Mænd, døde paa sin Bopæl i 17de Ward, Salt Lake City, d. 17de Juni.—Major Chritchlow, en vel kjendt Borger af 10de Ward, Salt Lake City, blev overkjørt og frygtelig lemlæstet i Nærheden af D. & R. G. Jærnbanestation d. 21de Juni; han døde efter svære Lidelser d. 28de s. M.—Lars Petersen, en Skandinav, blev funden død i en Mine i Tintic d. 23de Juni.—Nicholas Groesbeck, en af Territoriets rigeste Mænd, døde paa sin Søn Johns Bopæl i Salt Lake City d. 29de Juni. Broder Groesbeck var født d. 5te Septbr. 1819 i Staten New York og kom til Utah i 1856.—David Orson Calder, Raadgiver til Angus M. Cannon, Præsident for Salt Lake Stav af Zion, døde ved Lake Point d. 3die Juli, efter en længere Tids Sygdom, og blev begravet fra Tabernaklet i Salt Lake City Søndag d. 6te. Broder Calder var født d. 18de Juni 1823 i Thurso, Nord-Skotland, annammede Evangeliet i 1840 og emigrerede til Utah i 1853. Han havde i mange Aar været en virksom og fremragende Mand i Kirken.—Bortskyllingen af en hel Del Jord i Price River Canyon har standset al gjennemgaaende Trafik paa D. & R. G. Jærnbanen.

Washington, D. C. En Lov, kjendt under Navn af Hoar Billen, der gjør store Indgreb i Utah-Folkets Rettigheder, blev d. 18de Juni vedtaget i de Forenede Staters Senat.

Illinois. Den republikanske Konvention, der sammentraadte i Chicago d. 31te Maj og

fuldendte sit Arbejde d. 6te Juni, nominerede Jas. G. Blaine fra Maine til Præsident og John A. Logan fra Kansas til Vice-Præsident for de Forenede Stater.

England. ,,The Cock Pitt'', den Bygning, hvori de første Missionærer til England afholdt deres Forsamlinger i Preston i 1837, styrtede sammen d. 9de Juni. Bygningen havde længe været i en forsømt og faldefærdig Tilstand.

Tyskland. Ældste Wm. C. A. Smoot, der virkede som Missionær i Bajern, blev fængslet og derefter landsforvist i Maj Maaned.

Forskjelligt. Koloraen raser i Syd-Frankrig, Spanien, Kina og Japan. — En Komplot skal være stiftet i Berlin, Preussen, med den Opgave at stikke Ild paa offentlige Bygninger.—Kongen af Holland ligger for Døden.—Den belgiske Regjering har nylig sendt en officiel Indbydelse til alle Landes Regjeringer om at deltage i Verdensudstillingen, der skal aabnes i Antwerpen d. 2den Maj 1885.

EMIGRANTERS ANKOMST.

Aarets andet europæiske Emigrantselskab ankom til Salt Lake City Søndag d. 1ste Juni. Selskabet, der bestod af 139 britiske og 135 svejtsiske og tyske Hellige samt 13 hjemvendende Missionærer, afsejlede fra Liverpool med Dampskibet ,,Arizona'' d. 17de Maj og ankom til New York d. 16de s. M. Ældste E. H. Williams var Leder for Kompagniet, der havde en meget hurtig og heldig Rejse.

Aarets tredie Emigrantselskab fra Europa ankom til Ogden og Salt Lake City Søndag d. 29de Juni. Den skandinaviske Afdeling, der udgjorde det 67de Emigrantselskab fra Skandinavien, forlod Kjøbenhavn med Dampskibene ,,Panther'' og ,,Milo'' Fredag d. 6te og Mandag d. 9de Juni, medens den norske Afdeling (47 Sjæle) rejste direkte til England. ,,Milo'' ankom til Hull Torsdag d. 12te. Samme Dag fortsatte Emigranterne Rejsen til Liverpool, hvor de tilligemed en Del britiske Hellige gik ombord paa Dampskibet ,,Arizona'' og afsejlede Søndag d. 15de om Morgenen. Efter en meget hurtig og ganske behagelig Overrejse ankom det prægtige Skib til New York Mandag d. 23de. Landgangen til Castle Garden fandt Sted samme Dag, og om Aftenen fortsattes Rejsen med Jærnbanen vestpaa. Hele Selskabet bestod af 531 Sjæle, nemlig 406 skandinaviske og 100 britiske Emigranter samt 25 hjemvendende Missionærer, iblandt hvilke vare følgende skandinaviske Brødre: J. P. Jensen, Niels Rasmussen, John Capson, Jeppe Nilson, Niels Johnson, Peter Mikkelsen, Halver Olsen, J. B. Hesse, N. P. Petersen, L. H. Outzen, C. J. Christiansen, Hans Poulsen, Jacob J. H. Jensen, N. C. Schougaard, Peter Andersen, Mons Rosenlund, Jeppe Monson, Chas. E. Anderson, A. H. Anderson, Thomas S. Lund, P. Christensen og Wm. Petersen. Ephraim H. Nye var Præsident for Kompagniet.

DÖDSFALD.

Broder A. C. Petersen døde i Manti, Sanpete Co., Utah, d. 9de Juni 1884. Han var født paa Öen Mors, Nørre-Jylland, Danmark, d. 25de Maj 1819, annammede Evangeliet om Efteraaret 1858 og blev strax derefter kaldet til Missionstjenesten og tilbragte meget af sin Tid i de tre følgende Aar med at prædike Evangeliet. Eftersom han var en Mand, der var almindelig æret og agtet i Samfundet samt havde tidligere taget en virksom Del i Datidens ledende Spørgsmaal, havde han ikke liden Indflydelse iblandt Folket og blev derfor et Redskab i Herrens Haand til at bringe mange af sine Slægtninge og Venner til Sandhedens Erkjendelse. Han forlod Danmark tilligemed sin Familie (Kone og tre Børn) om Foraaret 1862; to af Børnene døde paa Søen af Meslinger. Ved hans blide og ædle Karakter samt nedladende og venlige Væsen vandt han ogsaa mange Venner i Utah, og han døde, som han altid havde levet, en god og trofast Sidste-Dages Hellig. Syv Børn og to Børnebørn modtage ham i Evigheden, og Hustru, to Børn og fire Børnebørn, hvis Trøst og Glæde han altid havde været, begræde hans Bortgang.

J. H. HOUGAARD.

Mette Marie Petersen (Skjellet) døde paa sin Bopæl i Elsinore, Sevier Co., Utah, d. 9de Juni 1884, efter to Ugers haardt Sygeleje. Den Afdøde, der var et trofast og elsket Medlem af Kirken, og var kjendt af Hundreder af de Hellige for sin Nidkjærhed i at bære Vidnesbyrd om Sandheden, hendes Godhed til Missionærerne i Danmark og hendes exemplariske Vandel, var født d. 27de Juni 1829 i Solholt, Skjæve Sogn, Vendsyssel, Danmark, blev døbt d. 20de Juni 1861 og emigrerede til Utah i 1873 i Forening med hendes Mand Niels Petersen Skjellet, med hvem hun avlede fire Børn: en Søn, som døde for nogle Aar siden, og tre Døtre. Hun var Præsident for den kvindelige Hjælpeforening i Elsinore omt. 2 Aar og var højlig agtet og elsket af Alle, som kjendte hende.

J. I. JENSEN.

☞ Vore skandinaviske Venners Opmærksomhed henledes specielt til Avertissementet om Udflugten til Provo og Nephi paa Omslaget af nærværende Numer.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—PARLEY P. PRATT.

Nr. 15. *Den 1ste August 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 215.)

(1868—Fortsat.)

Jærnbanerejsen fra New York til Omaha kostede 14 Dollars, og til Enden af Jærnbanen paa Sletterne 35 Dollars, men de, som vilde arbejde paa Union Pacific Banen, bleve befordrede den hele Vej for 14 Dollars.

Den 23de Juli ankom Selskabet til Laramie, 573 Mile vest for Omaha, som den Gang var Udrustningsplads for Rejsen over Bjærgene. Her mødte Kirkens Vogne Emigranterne, og de fleste af Skandinaverne rejste op med Kapt. H. Haights Kompagni, som forlod Laramie d. 27de Juli og ankom til Salt Lake City d. 24de August. To Dødsfald indtraf iblandt de svenske Hellige under Rejsen over Bjærgene. Ældste Folkmann fungerede som Præsident for Skandinaverne og Kapellan for hele Selskabet. C. C. A. Christensen tilligemed nogle norske Hellige rejste op med Kaptejn Murdocks Kompagni, der forlod Laramie lidt før Haight og ankom til Salt Lake City d. 19de Aug. Vognlejen fra Enden af Jærnbanen til Salt Lake City var 29 Dollars.

DET 28DE EMIGRANTSELSKAB.

Lørdag d. 13de Juni afrejste omtrent 630 Emigranter fra Kjøbenhavn med Dampskibet „Hansia", efter at Brødrene havde havt en Del Besvær med Politiet i Kjøbenhavn angaaende Udvandringen. Tirsdag d. 16de ankom Selskabet til Hull, hvor fra de samme Dags Aften fortsatte Rejsen med Jærnbanen til Liverpool. Her indlogeredes Emigranterne paa syv forskjellige Hoteller, hvor de, paa en eneste Undtagelse nær, fik alt andet end en pæn Behandling, og da man d. 19de gik ombord paa Sejlskibet „Emerald Isle", bleve de fornærmede paa næsten alle mulige Maader. Den 20de Juni afsejlede Selskabet, der talte 627 Skandinavere og omtrent 250 engelske Hellige, fra Liverpool, under Bestyrelse af Ældsterne Hans Jensen Hals som Præsident, med J. Smith og John Fagerberg som Raadgivere. Ældste Peter Hansen blev beskikket til Proviantforvalter for Skandinaverne, og Ældste Mons Petersen, der nu emigrerede efter en fire Aars trofast Missionsvirksomhed paa Kontoret i

Kjøbenhavn, til Skriver og Regnskabsfører. (Atten andre skandinaviske Emigranter afsejlede dette Aar med andre Skibe, dels fra Hamborg og dels fra Norge).

Den 26de Juni sejlede Skibet ind i Havnen ved Queenstown for at indtage Vand, eftersom en ombordværende Maskine, der skulde destillere salt Vand til ferskt, ikke duede. Medens Skibet laa her fik Broder Hans Jensen og James Smith Lejlighed til i Forening med Kaptejnen og Skibslægen at gjøre en Tur med Jærnbanen til Cork. Den 29de fortsattes Sejladsen fra Queenstown, men Overrejsen blev alt andet end behagelig. Emigranterne bleve meget raadt behandlede af Skibets Officerer og Mandskab, og kun ved Broder Hans Jensens kraftige Optræden lykkedes det dem at erholde en Del af den Ret, som tilkom dem ifølge den indgaaede Kontrakt. Ved en vis Lejlighed, da første Styrmand ondskabsfuldt overfaldt en Søster Sander, greb Jensen fat paa ham og sled ham bort samt tiltalte ham skarpt for sin Daarskab, hvorved Søfolkene stimlede kampfærdige til, men Enden blev dog, at Styrmanden fik en dygtig Irettesættelse af Kaptejnen, hvem Broder Jensen mindede om sine Løfter i Liverpool. Næppe havde noget tidligere Emigrantselskab af Hellige fra Skandinavien lidt saa meget som dette, der ogsaa blev det sidste Selskab, som rejste over Havet med Sejlskib, thi fra den Tid af have kun Dampfartøjer været benyttede til de Helliges Transportation. Det var ikke alene den stygge Behandling, som de Hellige ombord paa „Emerald Isle" bleve tildelte af Officererne og Mandskabet, der gjorde Rejsen saa ubehagelig og sørgelig, men Vandforraadet, som man havde indtaget i Queenstown, blev snart raaddent, saa at et stort Antal af Emigranterne bleve syge, og ikke mindre end 37 Dødsfald indtraf paa Søen. Vel var det Meslinger, som bortrev de fleste af Børnene, men det raadne Vand, som alle maatte drikke, var dog den virkelige Aarsag til den store Dødelighed.

Den 11te August ankom Skibet til Mundingen af New Yorks Havn, og 30 af de Syge bragtes i Land til Staten Island; den følgende Dag bleve 8 andre Syge landsatte, og endelig kom de øvrige af Selskabet, efter tre Dages Kvarantæne, i Land til Castle Garden d. 14de. Samme Dag førte en Dampbaad Emigranterne nogle Mile op ad Hudson-Floden, hvor de fik Plads under et Skur ved Jærnbanestationen, og opholdt sig der et Par Dage medens Tøjet blev vejet. Under dette Ophold døde en Dreng. Den 17de begyndtes Jærnbanerejsen fra New York, og Ruten var *via* Niagara Vandfald, Detroit og Chicago til Council Bluffs, hvor til de ankom d. 21de. Dagen efter satte de over Floden med Dampbaad og fortsatte derpaa Rejsen med Union Pacifik Banen til Benton, omt. 700 Mile vest for Omaha, hvor de ankom d. 25de om Morgenen. Her mødte Kirkens Vogne de Emigrerende og kjørte dem til deres Lejrplads ved Platte-Floden, omt. 6 Mile fra Benton, hvor de forbleve til d. 31te Aug., da de skandinaviske Hellige tiltraadte Rejsen over Bjærgene med et Oxetog under Kaptejn J. G. Holmans Anførsel, medens de engelske Emigranter omtrent samtidig toge afsted med et Muletog. H. B. Clawson fungerede dette Aar som Kirkens Emigrationsagent, og den Partiskhed, som saa ofte har været lagt for Dagen paa Grund af Nationalitet, endog iblandt de Hel-

lige, gav sig ogsaa tilkjende ved denne Lejlighed, thi ikke alene kom de britiske Hellige med et Muletog, der rejste hurtigt og gav Emigranterne Lejlighed til at kjøre, medens Skandinaverne maatte tage tiltakke med de kjedelige Oxebefordringer, samt gaa tilfods det meste af Vejen, men de britiske Hellige fik ogsaa meget bedre Proviant end Skandinaverne. Sygdommen vedblev desuden at grassere iblandt de fra Søen af saa medtagne Udlændinge, og Døden krævede omtrent 30 Ofre paa Rejsen mellem New York og Salt Lake City, hvor til den efterlevende Rest af det 28de Emigrantselskab fra Skandinavien endelig ankom d. 25de Septbr.

Dette Kompagni afsluttede Emigrationen fra Europa med Sejlskibe, Oxer og Vogne. Den besværlige Zionsrejse, under hvilken saa mange ædle og brave Nordens Sønner og Døtre bukkede under, hørte nu til det Forbigangne, og det var heller ikke for tidligt, at en Forandring fandt Sted, thi Hundreder og Tusinder af det 19de Aarhundredes bedste Mænd og Kvinder, som forlode deres Fædreland, Slægt og Venner alene i den Hensigt at drage til Zion, ifølge Guds Befaling, vare i de henrundne Aar faldne som Ofre for den besværlige Rejses Overanstrængelser og Strabadser, og deres udmagrede Legemer bleve enten sænkede i Havets Dyb eller stedte til Hvile paa de øde Sletter, hvor deres enlige Grave bevogtedes af tudende Ulve i Stedet for elskende Venner. Hvor ofte have ikke ømme Forældre med bristende Hjærter lukket Øjnene paa deres Kjære, naar de, martrede af Smerter, tilsidst maatte opgive Aanden! Og hvor mangen en graahaaret Olding, hvis Hu og Længsel stod til Zion, maatte ikke, med Øjet rettet did, tilsidst opgive sit Yndlingshaab om nogensinde at komme der til i dette Liv, og træt og udmattet lægge sig ned for at dø! De Efterlevende ville aldrig forglemme hine Sorgens Dage. Vi, som slap igjennem med Livet, mindes endnu stedse de mørke Timer, da vi uden Ligkister maatte begrave vore Fædre og Mødre, vore Brødre og Søstre, vore Hustruer og Børn samt vore Elskere og trofaste Venner i den vilde Ørken, medens vi selv ofte vare saa afkræftede, at vi næppe paa en passende Maade kunde udføre denne vor sidste Pligt mod de kjære Hedengangne, thi undentiden havde vi næppe Kræfter nok til at kunne gjøre Gravene saa dybe, at Ligene kunde blive bevarede fra de graadige Ulve og andre af Ørkenens Rovdyr. Mange af os kunne ogsaa erindre Tider, da vi, syge og modløse, selv svævede mellem Liv og Død og ikke vidste, om vi skulde blive det næste Offer. Lad Læseren, som en Slutningsscene, forestille sig en otte Aar gammel Pige med hule Øjne, blege Kinder og slank Form, staaende ved Lejrilden paa Bredden af den ensomme Platte-Flod, spejdende i Tusmørket ud over de udstrakte Sletter, idet hun nønner:

Ved Örkenens Floder jeg grædende staar,
Thi Taaren den rinder ved Tanken om Mo'er,
Som døde paa Havet, mens jeg var saa syg.
Og Fader, der altid var kjærlig og god,
Han segnede om ved den ensomme Flod,
Hvor over han ofte mig bar paa sin Ryg,
Og Anna, min Søster, samt Peter, min Bro'r
Blev' begge begravet paa Sletten i Gaar.
O, hvor det er ensomt! jeg længes af Dage,
Thi nu er jeg ene tilbage.

Præsident Widerborgs Hjemrejse.

Præsident Widerborg, som ledsagede Emigrationen til England, kom tilbage til Kjøbenhavn d. 29de Juni og var derefter syg i nogen Tid.

Siden blev han indkaldt for Retten fordi han havde fungeret som Emigrationsagent, uden at have rettet sig efter en ny Lov, der en kort Tid i Forvejen var traadt i Kraft, men vi véd ikke, om han kom til at betale Mulkt.

I Begyndelsen af September Maaned modtog han en Skrivelse fra Præsident Brigham Young, i hvilken han blev løst fra sin lange Mission, med Tilladelse til at rejse hjem, og det blev ham endvidere tilladt at begive sig paa Hjemrejsen strax, dersom han overlod Missionens Forretninger midlertidigt i en paalidelig Broders Hænder, indtil hans beskikkede Eftertræder Jesse N. Smith ankom. I Lydighed til disse Instruxer opgjorde Widerborg alle Kontorets Regnskaber, indsatte Ældste C. D. Fjeldsted til midlertidig Bestyrer, og begav sig paa Hjemrejsen fra Kjøbenhavn i Begyndelsen af September. Et Par Dage efter hans Ankomst til Liverpool arriverede Jesse N. Smith fra Amerika, i hvis Selskab han tilbragte tre Dage, hvorpaa han tilligemed Præsident Franklin D. Richards afsejlede til Amerika d. 12te med Dampskibet „China" og ankom til Salt Lake City d. 1ste Oktbr. Ældste Widerborg havde denne Gang præsideret over den skandinaviske Mission i omtrent fire Aar og en Maaned.

JESSE N. SMITH'S ANKOMST.

Den 19de Septbr. ankom Jesse N. Smith anden Gang fra Zion som Missionær til Skandinavien, denne Gang for at afløse C. Widerborg som Præsident for Missionen. Ældste Hans Petersen fra Hyrum var ankommen en Maanedstid tidligere som Missionær fra Zion.

I 1868 blev Fredericia Konference ophævet og tillagt Aarhus Konference, og Vendsyssels Konference blev tillagt Aalborg Konference.

(Fortsættes paa Side 241.)

JORDEN.

(Fortsat fra Side 223.)

Solstraalerne have tilvisse mere Kraft paa et Legeme, naar det er i Solens Nærhed, end naar det samme Legeme befinder sig i en stor Afstand der fra; men en langt større Virkning udøver den større Tilnærmelse til Solstraalernes lodrette Fald paa Horisontplanet; Solens høje Stand om Sommeren bevirker den større og dens lave Stand om Vinteren den ringere Varmeudvikling paa Jorden. Men denne Solens højere eller lavere Stand paa Horisonten er afhængig af Jordens Plads i sin Bane, da Jordaxen uforandret vedligeholder en og samme Stilling, den samme Retning mod en bestemt Fixstjerne under sit Omløb omkring Solen. Paa Grund af denne uforandrede Stilling af Jordaxen er Nordpolen og den nordlige Halvkugle, paa den Tid, vi have Sommer (Jordens længste Afstand fra Solen), vendt mod Solen, medens naar vi have Vinter (Jordens korteste Afstand fra Solen) Nordpolen og den nordlige Halvkugle er vendt fra Solen. Ved denne Nordpolens Hældning mod Solen foraarsages ikke alene Solens højere Stand over Horisonten, men ogsaa, at Solen daglig staar en længere Tid over samme. Om Sommeren varer Dagen i Danmark 17½ Time, om Vinteren kun omtrent 6½ Time, og dertil kommer endnu, at Sol-

straalerne skinne med mere Kraft om Sommeren end om Vinteren. Det er imidlertid kun tilfældigt, at Perihel og Vinteren, Aphel og Sommeren træffe sammen, og i Tidernes Løb vil der ske en Forandring deri. Periheliets Plads rykker nemlig omtrent 1 Grad frem i Jordbanen hvert 58 Aar; nu staar Jorden den 1ste Januar i Perihel, men om 10,500 Aar vil Jorden staa i Perihel den 1ste Juli, til hvilken Tid Perihel og Solens højeste Stand paa Himlen ville træffe sammen.

Jordaxens Endepunkter ere Nordpolen og Sydpolen. Midt imellem disse tænker man sig dragen Ækvator-Linien, som deler Jordens Overflade i to lige store Halvdele. Parallel med Ækvator ligge de saakaldte Bredecirkler, og baade paa den nordlige og den sydlige Halvkugle er en af disse „Vendekredsen", en anden „Polarkredsen". Vendekredsens Afstand fra Ækvator og Palarkredsens Afstand fra Polen er lig med Ekliptikens Hældning. Indenfor Vendekredsene ligger den „hede Zone", mellem Vendekredsen og Polarkredsen den „tempererede Zone", mellem Polerne og Polarkredsen den „kolde Zone". Den ene Halvdel af den hede Zone ligger paa den nordlige, den anden Halvdel paa den sydlige Halvkugle, og paa hver af de to Hemisfærer ligger der en tempereret og en kold Zone. Fra Vinterens (astronomiske) Begyndelse, da Solen har sin laveste Middagshøjde paa Horisonten, tiltager Solens daglige Middagshøjde bestandig indtil Sommerens (astronomiske) Begyndelse, til hvilken Tid den har sin største Middagshøjde. Paa dette Tidspunkt vender Solen sig mod Syd (paa den nordlige Halvkugle) og stiger ned til den sydlige Vendekreds. I Løbet af Aaret staar Solen om Middagen i Zenith over de Steder, som ligge mellem Vendekredsene, ved vor Sommers Begyndelse staar Solen i Zenith over alle de Steder, som ligge under den nordlige Vendekreds, altsaa under 23 Grader 27 Minutter 22 Sekunder nordlig geografisk Brede. Solen staar aldrig i Zenith over de Steder, som ligge i den tempererede Zone, men den staar op og gaar ned hver Dag (ɔ: i mindre end 24 Timer eller i Løbet af en Jordomdrejning). Polarkredsene danne i saa Henseende en Grænse. Indenfor denne ligge nemlig Steder, for hvilke Solen i Løbet af flere Jordomdrejninger ikke gaar ned om Sommeren og ikke staar op om Vinteren. Jo længere et Sted ligger fra Polarkredsen henimod Polen, desto flere Jordomdrejninger kunne følge paa hverandre, før Solen staar op og gaar ned for dette Sted. Ved selve Polerne er Solen, naar man ikke tager Hensyn til Refraktionen, uafbrudt 6 Maaneder over og 6 Maaneder under Horisonten.

Luften, som omgiver Jorden, har den Egenskab at bryde Lysstraalerne, ɔ: at aflede dem fra deres retlinede Vej, saaledes at Solen viser sig over Horisonten, omendskjøndt den i Virkeligheden endnu staar under den. Refraktionen bevirker, at den øverste Solrand bliver synlig paa Horisonten, naar den staar ½ Grad under den. Ved den forenede Virkning af Refraktionen og Dæmringen (Solstraalernes Reflex fra Atmosfæren) forkortes den lange Nat ved Polerne, som ellers vilde vare 6 Maaneder, til 2½ Maaned. Ved Nordpolen begynder Dæmringen omt. den 29de Januar; den 19de Marts staar Solen op og skinner til den 24de September, derpaa varer

Dæmringen til omtrent d. 12te November, og derefter følger Natten, som imidlertid hyppig afbrydes ved Nordlys og tildels ved Maaneskin.

Ved Sydpolen er der det samme Forhold i Dag- og Natlængden som ved Nordpolen, kun at dette finder Sted paa den modsatte Tid af Aaret, ɔ: med en Tidsforskjel af et halvt Aar. Naar den nordlige Halvkugle har den længste Dag, saa er det den længste Nat paa den sydlige, og omvendt, naar den nordlige Hemisfære har den længste Nat, saa har den sydlige den længste Dag. Paa samme Maade finder der en Modsætning Sted med Hensyn til Aarstiderne.

Paa den nordlige Halvkugle begynder det astronomiske Foraar den 20de Marts, naar Solen i sin opstigende Gang staar i Ækvator, Sommeren den 22de Juni, naar Solen staar over den nordlige Vendekreds, Efteraaret den 23de September, naar Solen paa sin nedstigende Gang er naaet tilbage til Ækvator, og Vinteren den 22de December, ved Solens Stand over den sydlige Vendekreds. Som Følge af Periheliets Stilling til Vædderpunktet ere Aarstiderne paa Jordens nordlige Halvkugle saaledes fordelte: Foraar 92 Dage 22 Timer, Sommer 93 Dage 14 Timer, Efteraar 89 Dage 17 Timer, Vinter 89 Dage 1 Time.

Ved Begyndelsen af enhver Aarstid træder Solen ind i et bestemt Himmeltegn; ved Foraarets Begyndelse i Vædderens Tegn, ved Sommerens Begyndelse i Krebsens, ved Efteraarets Begyndelse i Vægtens, og ved Vinterens Begyndelse i Stenbukkens Tegn. Disse Tegn træffe imidlertid ikke nu sammen med Stjernebillederne af samme Navn, men ethvert Himmeltegn falder omtrent sammen med det nærmest mod Vest liggende Stjernebillede. For omtrent 2100 Aar siden traf Himmeltegnene sammen med Stjernebillederne af samme Navn; men Foraarspunktet eller Vædderpunktet rykker hvert Aar omtrent 5¼ Buesekunder frem i Ekliptika; dette udgjør 30 Grader (et Tegns Udstrækning) i 2150 Aar, og i 25,800 Aar et helt Omløb i Ekliptika.

Paa Grund af den Indvirkning Solsystemets Legemer udøve paa den ikke aldeles kuglerunde, men ved Polerne fladtrykte Jord, foraarsages en uafbrudt Tilnærmelse af Ækvatorplanet mod Banens Plan, hvorved begge disse Planers fælles Diameter drejer sig mod Vest, idet hele Jordkuglen og med den dens Axe vender sig. En Følge deraf er, at Polarstjernen ikke vedblivende er nogen bestemt Stjerne; nu er Kynosura i den lille Bjørn Polarstjerne, men om 10,000 Aar vil Jordaxen næsten være rettet mod Vega i Lyren, og Vega vil da være Polarstjerne. En anden Følge af denne Jordaxens Svingning er, at Stjerner paa den sydlige Horisont, som nu ere usynlige paa vor Bredegrad, efterhaanden ville blive synlige paa vor Horisont, f. Ex. det sydlige Kors, men tillige, at Stjerner, som nu ere synlige, efterhaanden ville forsvinde, f. Ex. den store Hund.

Et Steds geografiske Brede er den mellem vedkommende Sted og Ækvator liggende Del af dette Steds Meridian. Breden varierer mellem 0 og 90 Grader sydlig eller nordlig, fra Ækvator henimod Polerne. Skjæringspunktet af Meridianen og Ækvator tjener til Bestemmelse af den geografiske Længde.

Et Steds geografiske Længde er Afstanden af dette Steds Meridian fra Meridianen paa Øen Ferro, 20 Grader vest for Paris. Den geogra-

fiske Længde, som maales ved Jordens Ækvator, med Ferro-Meridianen, den store Meridian som Udgangspunkt, regnes indtil 360 østlig, eller 180 Grader østlig og 180 Grader vestlig.

N. C FLYGARES AUTOBIOGRAFI.

Idet jeg nedskriver disse Linier, har jeg ikke til Hensigt at omtale Enkelthederne i mit Livs offentlige eller private Erfaring, men kun i Korthed berøre nogle af de vigtigere Begivenheder. Jeg skal heller ikke sige Andet, end hvad der er fuldkommen sandt, ej heller tilskrive mig selv eller Andre Ære for Noget, som vi ikke have udført.

Jeg blev født i Ruthsbo i Nærheden af Ystad, Sverige, d. 3die Febr. 1841 og var den anden Søn af Christian og Anna Nilsson Flygare. Paa min Faders Side nedstammer jeg fra en Militærfamilie, og min Bedstefader Johan Lorents Flygare kæmpede iblandt de Allierede mod den store Napoleon, men paa mødrene Siden er jeg Efterkommer af en sund, stærk og dydig Bondefamilie.

Min Fader døde d. 25de Jan. 1843 i en Alder af 28 Aar, da jeg kun var to Aar gammel, og min eneste Broder Carl fem Aar gammel. Ved haardt Arbejde, Flid og Udholdenhed lykkedes det vor Moder at fortjene Opholdet til os samt at give os en god Almueskoleundervisning. I 14 Aars Alderen blev jeg konfirmeret som et Medlem af den Lutherske Kirke. Jeg var ifølge nævnte Kirkes Skik bleven bestænket som et otte Dages gammelt Barn.

Efter min Konfirmation maatte jeg forsørge mig selv, og jeg arbejdede en Del som Agerdyrker samt lærte Snedkerhaandværket i Kjøbstaden Lund. Under mit Ophold dersteds havde jeg i August Maaned 1858 Anledning til at gjøre en Tur til Malmø for at besøge nogle af mine Slægtninge, og fik derved Lejlighed til første Gang at høre en ,,Mormonældste'' prædike. Hans Tale gjorde et dybt Indtryk paa mig. Jeg sikrede mig samtidig nogle af de Sidste-Dages Helliges Bøger, som jeg gjennemlæste meget grundigt efter min Tilbagekomst til Lund, og da jeg var vel bekjendt med Bibelens Indhold, blev jeg strax overbevist om Evangeliets Sandhed. Jeg bad ogsaa meget oprigtigt til Gud, som hørte mine Bønner og gav mig et Vidnesbyrd, der har været stærkt og urokkeligt indtil Nærværende. Der fandtes en liden Gren af Kirken i Lund, og jeg opdagede snart Stedet, hvor den afholdt sine Forsamlinger. Jeg overværede adskillige af disse og blev tilsidst d. 5te Septbr. 1858 ved Daab indlemmet i Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige af C. Nilsson, der ogsaa gav mig Haandspaalæggelse samme Dag. Jeg følte stor Glæde og Tilfredshed ved min nye Religion, thi jeg vidste, at den var den eneste sande Religion paa Jorden. Forfølgelse begyndte imidlertid snart, først fra mine Medarbejdere paa Værkstedet og siden fra min Mester, der gjorde alt muligt for at faa mig til at forlade ,,Mormonismen'', men hans Forsøg vare frugtesløse. Man gav mig derpaa Valget mellem ,,Mormonismen'' og min Arbejdsplads, ,,thi'', sagde Me-

steren, ,,dersom jeg beholder Dig længere, bliver alle mine Arbejdere Mormoner." Adskillige af dem havde nemlig allerede begyndt at overvære vore Forsamlinger. Jeg forlod følgelig Pladsen, men paa mit Afskedsbrev skrev Mesteren, at jeg havde været ærlig, flittig og paalidelig, og blev afskediget fordi jeg var gaaet over til ,,Mormonerne''. Dette skrev han i den Hensigt at forhindre mig fra at faa Beskjæftigelse andensteds, thi Ingen vilde med sit Vidende give nogen ,,Mormon'' Arbejde.

Jeg gjorde nu den Opdagelse, at jeg kun havde faa Venner undtagen mine Troesfæller, der afskyedes og hadedes af Alle. Ved min Opsigelse var jeg næsten blottet for Alt, og Udsigterne for mig vare alt andet end lyse, men Israels Gud, til hvis Tjeneste jeg havde viet mig, forglemte mig ikke.

I Oktober 1858 blev jeg ordineret til Diakon og i Konferencemødet, som afholdtes i Malmø den næstfølgende 28de November, blev jeg kaldet til at arbejde som Missionær i Ystad Gren. I tre Maaneder fra den Tid af var jeg hovedsagelig beskjæftiget med at sprede Traktater og Skrifter i nævnte Gren, hvor Folket var meget haardt og ugjæstfrit. Jeg led derfor ofte meget af Hunger og Kulde. En Del af Tiden rejste jeg i Selskab med Ældste N. Larsson, og ved en vis Lejlighed blev Huset, hvori vi overnattede, omringet af en Pøbelhob, som truede med at ville dræbe os, dersom vi ikke øjeblikkelig forlode Byen. Vi slap uskadte bort derfra.

I et Konferencemøde, som afholdtes i Malmø d. 22de Febr. 1859, blev jeg ordineret til Ældste af J. Fagerberg, som den Gang præsiderede over Skaane Konference, og jeg blev beskikket til Forstander for Svedala Gren, der var kjendt under Navn af ,,Søster-Grenen''; thi af dens cirka 40 Medlemmer vare kun fem eller sex Mænd. Medens jeg præsiderede dersteds gjennemgik jeg først den ejendommelige Erfaring at afholde offentlige Forsamlinger og prædike Kristi Evangelium for blandede Tilhørere. Naar det tages i Betragtning, at jeg kun var en 18 Aars gammel Dreng, der af Naturen var undseelig og tilbageholdende, var det visselig ingen let Opgave, men Guds Aand hvilede mægtigt paa mig, saa at jeg kunde tale i Timevis om Evangeliets Principer. Jeg arbejdede i Svedala Gren i tre Maaneder og blev derefter (d. 25de Maj 1859) sendt som Missionær til Provinsen Blekinge, hvor jeg skulde virke i Forening med P. Eskilson, men da det var i den travle Sommertid, kunde vi kun Lidet udrette. Efter tre Maaneders Ophold i Carlshamn blev jeg løst fra min Mission, hvorpaa jeg arbejdede som Snedker i tre Maaneder for at tjene mig Noget til Klæder, thi jeg havde omtrent opslidt disse jeg havde. En Broder N. Rosenløf i Karleby, Svaluf Gren, gav mig Arbejde, og under Opholdet dersteds fungerede jeg som Lærer og Grenens Skriver. Den 26de Febr. 1860 overværede jeg tilligemed N. Larson og N. Rosengren et Distriktsmøde i Billeberga. Efter Forsamlingen mødte vi med nogle faa Hellige i Landsbyen Anneløf. Sildig om Aftenen blev Huset, hvori vi vare, omringet af en Pøbel, bestaaende af stærke og desperate Mænd, bevæbnede med store Knipler. Det lykkedes dem at bane sig Vej ind i Huset, og for at frelse Stedets Beboere og de forsamlede Hellige fra Pøbelvold besluttede vi Missionærer

at forlade Huset og tage Følgerne. I samme Øjeblik som vi naaede Landevejen hørte vi en skarp Fløjten, hvilket var Signalet til øjeblikkeligt Angreb. Jeg fik et Slag over Hovedet med en stor Stok, hvilket fældede mig til Jorden og berøvede mig Bevidstheden for et Øjeblik. Mine to Ledsagere slap uskadte bort og løbe tilbage til Huset. Jeg kom imidlertid snart til mig selv igjen og var i Færd med at ville rejse mig op, da en anden Mand traadte frem for at prygle mig, men en Søster løb ham i Armene og forhindrede ham fra at slaa til. Derved fik jeg Tid til at komme bort og løbe tilbage til Huset, hvor Pøbelen bevogtede os til Midnat, da det lykkedes os at slippe bort, og vi gik derpaa tre svenske Mile til KjøbstadenLund. Ved Ankomsten der til vare vi meget trætte og udmattede, thi det var en meget stormfuld Nat.

Den 29de Febr. 1860 blev jeg kaldet til at virke som Missionær i Nevlinge og Wiggarums Grene, hvor jeg arbejdede i Forening med P. Lundgren i omtrent tre Maaneder. Den 31te Maj 1860 blev jeg kaldet til at præsidere over Wiggarums Gren, og d. 30te Novbr. s. A. blev jeg Forstander for Hørby Gren, hvor jeg arbejdede indtil d. 8de Marts 1861. Meget af Tiden rejste jeg i Selskab med C. G. Bjelke, en meget trofast og virksom Missionær. Vi afholdt mange Forsamlinger og døbte nogle faa Personer.

N. C. FLYGARE.

Jeg havde nu besluttet at emigrere til Utah, eftersom jeg havde modtaget en Arv efter min Fader, men ifølge Præs. Fagerbergs Forlangende bestemte jeg mig til at forblive længere og arbejde i Evangeliets Tjeneste. Jeg blev derfor d. 8de Marts 1861 kaldet til at virke som omrejsende Ældste i Landskrona og Svaluf Grene samt til at præsidere over førstnævnte Gren, hvor Værket i en længere Tid ikke havde gjort nogen videre Fremgang, og de Hellige havde heller ikke noget Forsamlingslokale. Samme Foraar lejede vi en smuk Sal. Jeg udstyrede den med Bænke og andetMøblement, som jeg selv lavede, og vi begyndte strax at afholde Forsamlinger. Disse bleve godt besøgte, og Mænd, som havde været de Helliges værste Fjender, kom nu til vore Forsamlinger og tilbød at ville beskytte os, dersom vi skulde blive forulempede. Vi begyndte også at døbe, og vor lille Flok voxede med hver Uge. Dette forbitrede Byens Præsteskab, og jeg fik Besøg af Kirkeraadet og Politiet, som forbød mig at holde Forsamlinger medens Tjenesten i Kirkerne gik for sig. Ligeledes blev jeg fremkaldt for Pastor Brodin, med hvem jeg havde en lang Samtale. Da han erfarede, at han ikke kunde forsvare sig mod Evangeliets Principer, blev han meget forbitret og sagde, idet han lukkede Døren efter mig: „Herr Flygare er sjelve Satan.“ Jeg fortsatte med

at afholde Forsamlinger næsten daglig, og var meget velsignet i mit Arbejde. Ligeledes afholdt jeg en Del Forsamlinger i Anneløf, hvor jeg nogle Maaneder i Forvejen var bleven saa brutalt behandlet, og Mange bleve døbte der i Byen og Omegn. En Del af Tiden virkede jeg i Forening med P. Beckstrøm, den anden Utahældste, som besøgte Sverige. J. E. Forsgren var den første.

O. N. Liljenqvist, omrejsende Ældste i hele Missionen, kom til Landskrona d. 18de Aug. 1861 og forblev hos os et Par Dage. Vi afholdt en Forsamling og havde en udmærket god Tid under hans Besøg, hvorom han skriver saaledes i sin Biografi: „Paa mine Rejser i Skaane, Sverige, traf jeg en ung Ældste ved Navn N. C. Flygare, som tiltrak sig min Opmærksomhed. Jeg skrev til Van Cott, at jeg havde fundet den rette Mand til at præsidere over Stockholms Konference. Hans Beskikkelse til denne Stilling indtraf faa Dage derefter. Flygare præsiderede med Ære over nævnte Konference i tre Aar, og siden har han tvende Gange præsideret over hele Missionen. For Nærværende er han en af Ogdens ledende Mænd samt fungerer som Raadgiver til Præsidenten for Weber Stav af Zion."

En ung Mand ved Navn A. Hagelqvist blev sendt for at skulle hjælpe mig med Missionsarbejdet, men han faldt i Overtrædelse med en ung Søster, for hvilket han blev udelukt af Kirken. Han blev meget fjendtligsindet mod mig og truede med at berøve mig Livet. Kort efter døde han af Børnekopperne.

Den 17de Septbr. 1861 modtog jeg Brev fra Præs. John Van Cott, dateret Kjøbenhavn d. 12te Septbr., tilligemed en Beskikkelse, der lød paa, at jeg skulde gaa til Stockholm og præsidere over den derværende Konference. Mit næste Skridt blev derfor at tage Afsked med de Hellige i min frugtbare Arbejdsmark, hvor jeg havde tilbragt saa mange behagelige Timer, og begive mig til en ny og ukjendt Virkekreds. Jeg rejste først til Malmø, hvor jeg mødte min gode Ven, Præsident N. Rosengren, en ung, duelig og haabefuld Mand, med hvem jeg i flere Aar havde været forbundet i Evangeliets Tjeneste. Efter at have budt ham Farvel afsejlede jeg fra Malmø med Dampskibet „Dana" d. 23de Septbr. og ankom til Stockholm d. 26de s. M. Ældste P. Beckstrøm modtog mig meget venligt og overleverede mig Konferencens Bøger og Ejendele, som var efterladt i hans Varetægt af C. J. Sundbäck, der havde præsideret over Konferencen en kort Tid, men var bleven løst. Efter faa Dages Forløb tog Broder Beckstrøm bort for at besøge Norrlands Konference, og jeg prøvede paa at gjøre mig fortrolig med det ansvarsfulde Arbejde, som nu paahvilede mig. Jeg fandt mange gode og trofaste Ældster, som arbejdede meget nidkjært som Missionærer i Konferencen, og jeg vil nævne Følgende: T. A. Hallgren og M. Cederstrøm som virkede paa Gotland, N. P. Lundblad i Nerike, E. F. Branting i Södermanland, P. O. Holmgren i Gestrikland, L. J. Henstrøm i Dalarne, Augustson i Vermland og A. J. Nylen i Stockholm samt mange andre Brødre, som arbejdede trofast for Evangeliets Udbredelse i mere lokale Kredse. Jeg fandt ogsaa nogle af en anden Slags, iblandt hvilke jeg vil omtale C. E. Malmstrøm, der var bleven sendt som Missionær til Ørebro. Han havde beskjæftiget sig

med at skrive en Bog imod Kirken og havde allerede overtalt Enkelte til at tro paa sine falske Ideer. Jeg rejste til Ørebro d. 10de Oktbr. og holdt et Raad med Menighedens Medlemmer, ved hvilken Lejlighed Malmstrøm og to Andre bleve udelukkede af Kirken. Dette tilintetgjorde hans Indflydelse, og man hørte ikke mere Tale om hans Bog.

I Forening med Broder N. P. Lundblad gjorde jeg en lang Missionstur gjennem Nerike og en Del af Vestergøtland. Vi afholdt et stort Antal Forsamlinger og vandt mange Venner. Efter min Tilbagekomst til Stockholm virkede jeg meget ivrigt for at sprede Evangeliet der i Staden, og vort Antal forøgedes bestandigt. Det lykkedes mig ogsaa at leje en bedre Sal til Forsamlingsbrug; hidindtil havde vi holdt vore Møder i et større Beboelsesværelse, hvor kun faa Fremmede kunde faa Plads naar de Hellige mødte tilsammen.

I November 1861 gjorde jeg en Tur til Gotland, hvor nogle faa allerede vare blevne døbte af Broder Hallgren i Visbys Nabolag. Den 12te Novbr. afholdt vi den første ,,Mormonforsamling" i Visby, siden hvilken Tid Mange have annammet Evangeliet i nævnte Stad. Jeg foretog i Januar 1862 en betydningsfuld Missionstur gjennem Sødermanland, Vestmanland, Dalarne og Gestrikland, og aflagde regelmæssige Besøg til de forskjellige Grene, medens jeg tilbragte Mellemtiden i Stockholm, hvor vi gjorde god Fremgang. Jeg indehavde Stillingen som Præsident for Stockholms Konference indtil Foraaret 1864, da jeg blev hæderligt løst af Præs Jesse N. Smith med Tilladelse til at emigrere til Utah. Medens jeg præsiderede i Stockholm ledsagede jeg tre Emigrantselskaber til Kjøbenhavn, samt overværede tvende Generalkonferencer dersteds. Da jeg forlod Stockholm d. 28de Marts 1864 havde de Hellige et rummeligt Forsamlingslokale at møde i, og de havde ogsaa et godt Sangkor. C. L. Eriksson blev min Eftertræder.

Medens jeg præsiderede i Stockholm indtraf en lille Omstændighed, som jeg vil omtale for at vise ,,Mormonældsternes" Trofasthed og Hengivenhed for Guds Sag. Ifølge Sveriges Love maatte enhver ung Mand, som havde opnaaet 21 Aars Alderen, møde til at ,,exera beväring". Da jeg ikke ønskede at undgaa dette, reporterede jeg min Nærværelse til de retmæssige Officerer, og om Foraaret 1862 og 1863 gjorde jeg Tjeneste i Militsen, i hvilket jeg fandt stort Behag samt vandt en Del Udmærkelse. Ved en vis Lejlighed, da vi gjorde Parade for Kong Karl den Femtende og Følge, hendrog Løjtnant Lowen Hans Majestæts Opmærksomhed til mig, og efter Kongens Ordre blev jeg kaldt frem fra Gelederne, og Hans Majestæt tilbød mig det Privilegium at gaa i Militærskolen for at blive uddannet til Officer i Militsen. Jeg gav ham intet bestemt Svar, men gjorde Honør og vendte tilbage til min Plads. Faa Minutter senere kom Kongen personlig hen til mig og gjentog sit Tilbud. Han kaldte mig atter frem af Geledet, spadserede lidt med mig og søgte at overtale mig til at modtage Tilbudet, idet han bemærkede, at jeg begik en Synd mod mig selv, hvis jeg afslog samme. Da jeg ikke ønskede at afslaa Kongens Gunst Ansigt til Ansigt med ham svarede jeg, at jeg vilde overveje Sagen og efterlade Svar hos Regimentets Major.

Alle I, som kjende ,,Mormonældsterne", ville uden videre Betænk-

ning sige, at jeg afslog et Tilbud, som kunde have blevet Midlet til stor Udmærkelse og Anseelse for mig i Armeen, men aldeles have forandret mit Livs Løbebane. Det er maaske et slaaende Exempel paa Tusinder af lignende Tilfælde i unge Ældsters Erfaring. De have ofte afslaaet de mest fristende Tilbud om Opnaaelsen af verdslig Ære og Berømmelse, idet de have foretrukket at prædike Evangeliet uden Pung og Taske. Nutidens populære Prædikanter tale foragteligt om „Mormonældsterne", men de, som kjende disse unge Mænd, ere ikke bange for at sammenligne deres Hengivenhed og kristelige Selvopofrelse med et hvilket som helst Præsteskab i Verden.

Jeg forlod Kjøbenhavn d. 13de April 1864 med et stort Selskab Emigranter. Vi rejste *via* Lübæk, Hamborg og Grimsby til Liverpool, hvor vi indtraf d. 21de s. M. og gik ombord paa det store Paketskib „Monarch of the Sea", som havde 973 af vore Emigranter ombord. Vi afsejlede fra Liverpool d. 28de April og ankom til New York d. 3die Juni. Vi havde en temmelig gunstig Overrejse, men der herskede betydelig Sygdom iblandt Børnene, af hvilke 34 eller 35 døde ombord, og deres døde Legemer sænkedes i Havets Dyb. Patriark John Smith var vor Fører, og jeg havde Bestyrelsen af et af Distrikterne samt gjorde mit Bedste for at hjælpe de Syge og Døende. Det prægtige Skib forliste det følgende Aar med omtrent 1000 irske Emigranter ombord, hvilke alle omkom. Fra New York rejste vi op ad Hudson-Floden til Albany, der fra med Jærnbane *via* Buffalo, Detroit, Chicago og Quincy til St. Joseph og videre med Dampbaad op ad Missouri-Floden til Wyoming, hvilken By jeg forlod d. 4de Juli i Kaptejn W. B. Prestons Oxetog. Da Vognene vare haardt læssede, maatte Emigranterne gaa tilfods næsten hele Vejen. Vi ankom til Salt Lake City d. 15de Septbr., meget trætte og udmattede, efter en 1000 Miles møjsommelig Ørkenrejse.

Den 23de Septbr. 1864 ægtede jeg Julia Wetterlind, og efter omtrent en Maaneds Ophold i Salt Lake City flyttede jeg til Ogden, hvor jeg har boet hele Tiden siden, med Undtagelse af tre Aar, som jeg tilbragte i Plain City. Jeg tog Beskjæftigelse som Kontrahent og Bygmester, hvilken Forretning jeg har fulgt det meste af den Tid, jeg har tilbragt i Utah.

Den 17de Aug. 1874 modtog jeg en Skrivelse fra Præsident Brigham Young, der meddelte, at jeg var bleven valgt til at gaa paa en Mission til Skandinavien, samt at det forventedes, at jeg kunde begive mig paa Rejsen strax efter Oktober-Konferencen. Jeg blev derfor ordineret til et Medlem af det 4de Kvorum af Halvfjerds d. 6te Oktbr. og modtog min Velsignelse og Beskikkelse under Orson Pratts Hænder d. 10de s. M.

Den 28de Oktbr. forlod jeg Ogden i Selskab med ti andre Missionærer, af hvilke syv skulde gaa til Skandinavien og tre til Storbritannien. Vi havde en ganske behagelig Overrejse og ankom til Kjøbenhavn d. 22de Novbr., hvor jeg for første Gang traf sammen med min agtede Ven C. G. Larsen, som den Gang præsiderede over Missionen. Jeg blev beskikket til at præsidere over Stockholms Konference med Anmodning om strax at begive mig did, da Præsident J. F. Oblad var bleven løst med Tilladelse til at rejse hjem formedelst daarlig Helbred. Jeg til-

bragte en Dag ved Øveds Kloster, Skaane, hos min Moder, som var meget glad over at se mig efter ti Aar og otte Maaneders Fraværelse. Den 28de Novbr. ankom jeg til Stockholm, hvor jeg derpaa virkede i syv Maaneder, indtil jeg d. 15de Juni 1875 blev kaldet af Præsident Joseph F. Smith til at præsidere over den skandinaviske Mission. John Anderson fra Grantsville blev min Afløser i Stockholm, og jeg begav mig strax paa Rejsen til Kjøbenhavn, hvor jeg ankom fire Dage før C. G. Larsens Afrejse. Jeg følte tilfulde det store Ansvar, som paalagdes mig, men tog med Ydmyghed fat paa mine Pligters Udførelse, og Herren velsignede mig og dueliggjorde mig for min Stilling. Det følgende Efteraar ledsagede jeg 168 Emigranter til Liverpool, England, og returnerede til Kjøbenhavn *via* London, Rotterdam og Hamborg. Jeg tilbragte nogle Dage i London og besaa denne store Verdensstads Seværdigheder. Ligeledes tilbragte jeg nogle faa Dage i Hamborg hos min Broder Carl, som jeg ikke havde set i 11½ Aar. Han var Formand for Hanse-Byggeselskabets meget omfattende Værksteder. Jeg ankom til Kjøbenhavn i Begyndelsen af Oktober og besøgte kort derefter alle Konferencerne i Missionen samt overværede Konferencemøder i Stockholm, Gøteborg, Kristiania, Malmø, Aalborg, Aarhus og Kjøbenhavn. Den 20de Oktbr. bleve to svenske Ældster (C. A. og J. E. Sundstrøm) sendte til Finland for der at aabne Evangeliets Dør. Det lykkedes dem ogsaa at døbe nogle faa i dette fjærne Land.

Størstedelen af Vinteren 1875 og 1876 tilbragte jeg i Kjøbenhavn, hvor jeg skjænkede særlig Opmærksomhed til Udgivelsen af Bøger og Skrifter. Jeg udgav saaledes „Evangelii sanna Grundsatser“ paa Svensk samt lod nye Oplag trykke af flere Smaaskrifter i det danske og svenske Sprog. I Maj Maaned 1876 aflagde jeg et andet Besøg til de svenske Konferencer og Norge i Selskab med Præsident A. Carrington og andre Ældster fra den britiske Mission. Derefter besøgte jeg de danske Konferencer alene. Den 21de Juni 1876 blev jeg løst for at skulle rejse hjem, efter at have præsideret over Missionen omtrent et Aar. O. N. Liljenqvist, som nylig var ankommen til Kjøbenhavn, blev min Eftertræder. Da jeg gav ham Haanden til Afsked, sagde han til mig: „Farvel, Broder Flygare, Du vil blive min Afløser.“ Jeg lagde ingen videre Vægt paa denne Bemærkning, men 18 Maaneder senere var jeg ganske rigtigt tilbage igjen for at afløse ham. I sine Afskedsbemærkninger i „Stjernen“ sagde Broder Liljenqvist: „Min agtede Forgænger, Præsident Flygare, har bestyret denne Mission med meget Held; Herrens Velsignelse har hvilet over ham og alle hans Bestræbelser, og han vender nu tilbage til sit Hjem med Herrens Velsignelser, hans Brødres Tilfredshed og de Helliges Kjærlighed som Løn for hans Arbejde, og efterlader Missionen i en god og sund Tilstand. Gid Guds Velsignelser fremdeles maa ledsage ham.“

Jeg forlod Kjøbenhavn d. 22de Juni 1876 som Fører for omt. 400 Emigranter og ankom til Liverpool d. 26de. Den 28de gik jeg ombord paa Dampskibet „Idaho“, som skulde bringe 636 af vort Folk over de store Vande. Præsident Carrington beskikkede mig til Præsident for Kompagniet med George L. Farrell og J. U. Stucki som Raadgivere. Vi havde en særdeles heldig Rejse og

ankom til Ogden, Utah, d. 18de Juli 1876.

Den 28de Maj 1877 blev jeg ordineret til en Højpræst og beskikket til Biskop for Ogden fjerde Ward med Edwin Stratford og Winthrop Farley som Raadgivere. I Oktober s. A. gjorde jeg en Tur til St. George, hvor jeg havde Lejlighed til at udføre hellige Ordinancer i Herrens Tempel. Jeg kom tilbage til Ogden i November, og Dagen efter min Hjemkomst modtog jeg Brev fra Præsident John Taylor, som ønskede at tale med mig. Jeg rejste til Salt Lake City d. 14de Novbr., og Præsident Taylor spurgte mig strax, om jeg var villig til atter at gaa til Skandinavien for at præsidere over Missionen og udgive Mormons Bog paa Svensk samt redigere ,,Nordstjernan''. Jeg svarede bekræftende og sagde, at jeg til enhver Tid var villig og færdig til at gjøre det, som jeg blev kaldet til at udføre. Den 4de Decbr. blev jeg velsignet til min Mission under Hænders Paalæggelse af Præs. John Taylor samt Apostlene Orson Pratt og Joseph F. Smith. Jeg opgjorde mine Forretningsaffærer i en Hast, og forlod mit Hjem og min Familie i Ogden d. 11te Decbr. 1877 og rejste *via* New York, Liverpool, London, Rotterdam og Hamborg til Kjøbenhavn, hvor jeg ankom d. 9de Jan. 1878. Her mødte jeg min gamle Ven O. N. Liljenqvist samt Ældste A. W. Carlson, som behandlede mig meget venligt. Jeg overtog strax Bestyrelsen af Missionen, og Broder Carlson begyndte at oversætte Mormons Bog. Hidindtil havde han været beskjæftiget med ,,Stjernernes'' Udgivelse og havde tillige bestyret Missionen en kort Tid under Liljenqvists Fraværelse. I Marts Maaned 1878 begyndte vi at udgive Mormons Bog i Pamfletform, og vi fuldendte vort Arbejde, saa at Broder Carlson kunde begive sig paa Hjemrejsen i September. Jeg udgav ogsaa et nyt Oplag af den danske Salmebog samt en Mængde Smaaskrifter. V. Rohde oversatte for ,,Skandinaviens Stjerne'' og C. G. Pettersson tildels for ,,Nordstjernan''. Jeg gjorde tre Rundture til de forskjellige Konferencer og ledsagede 381 Emigranter tii Liverpool i Juni 1879. Den 2den Septbr. blev jeg løst af Præsident Wm. Budge med Tilladelse til at rejse hjem. Min Afløser var den gode og ædle Mand N. Wilhelmsen, som efter Guds alvise Styrelse maatte lægges til Hvile i Danmarks Jordbund, efter henimod to Aars trofast Arbejde. Ved min Afrejse fra Liverpool som Fører for et Emigrantselskab, bestaaende af 361 Sjæle, skreves Følgende i ,,Millennial Star'':

,,Ældste Flygare, Kompagniets Præsident, har under denne sin Missionsvirksomhed, der varede omtrent et Aar og otte Maaneder, præsideret over den skandinaviske Mission. Han har virket med stor Flid og Visdom og udført et godt Arbejde. Med exemplarisk Forsigtighed og Omhu har han bestyret alle Missionens Anliggender og efterlader den i den fortrinligste Tilstand. Vi ere forvissede om, at de Hellige under hans Bestyrelse ville, paa deres lange og besværlige Rejse, finde i ham en trofast Ven og Raadgiver, af hvem de kunne erholde al nødvendig Vejledning, Raad og Bistand, thi under sit Arbejde i Udlandet har han lagt saadanne udmærkede Egenskaber for Dagen, som berettiger os til at forvente dette af ham.''

Efter en meget heldig Rejse ankom vi til Ogden d. 28de Septbr. 1879.

Jeg indtog atter min Stilling som Biskop for fjerde Ward, over hvilket mine to Raadgivere havde præsideret under min Fraværelse. Om Vinteren 1879—1880 arbejdede jeg i Zions ko-operative Handelshus (Z.C. M.I.) som Udsalgsmand, og den følgende Sommer byggede jeg den store og smukke Z. C. M. I. Bygning i Ogden. Jeg fuldførte det indvendige Arbejde af samme, saa at Bygningen kunde tages i Brug i Februar 1881. Superintendent S. W. Sears lejede mig derefter til at bestyre Husets Detail-Departement, hvilken Beskjæftigelse jeg fulgte i nogle Maaneder.

Ved Valget i Februar 1881 blev jeg indstemmet til et Medlem af Ogdens Byraad, og blev ligeledes beskikket til Bygningsinspektør. Om Sommeren 1881 byggede jeg i Forening med Watson Brødrene i Salt Lake City den saakaldte ,,Hooper and Eldredge Block" paa MainStreet. Ligeledes byggede jeg Peerys Bygning paa Main Street i Ogden. Ved Grundlæggelsen af Nationalbanken i Ogden d. 2den Decbr. 1881 blev jeg valgt som en af dens Direktører og er senere bleven gjenvalgt til samme Stilling tre Gange. Om Vinteren 1881—1882 havde jeg Bestyrelsen af Z. C. M. I. Urtekram- og Jærnvare-Departement i Ogden, og da D. H. Peery nedlagde sit Embede som Præsident for Weber Stav af Zion, og L. W. Shurtliff blev indsat i hans Sted, blev C. F. Middleton og jeg valgte til dennes Raadgivere. Om Sommeren 1883 blev jeg udnævnt til Direktør for Ogden Jærnbaneselskab, i Febr. 1884 til Direktør og Kasserer for ,,Ogden Herald Publishing Compagny", og d. 1ste Marts til Medlem af en Komite, bestaaende af Syv, til at bygge et nyt Tabernakel i Ogden. Jeg blev ogsaa beskikket til Arkitekt og Superintendent for nævnte Bygning, der antages at ville koste omtrent 100,000 Dollars.

Hermed slutter jeg denne Forkortelse af mit Livs Historie og vil sige, at jeg føler mig taknemmelig til Gud, min himmelske Fader, for alle hans Velsignelser mod mig. Priset være hans hellige Navn. Amen.

N. C. FLYGARE.

E. W. Tulledge, der for nogle Aar siden gjorde en Beskrivelse over Ogdens ledende Mænd, skriver saaledes om Præsident N. C. Flygare: ,,Biskop Flygares Forretningsforbindelser sætter ham i Stand til at være til Nytte for sine Landsmænd, der allevegne ere kjendte for deres Flittighed og Duelighed i deres forskjellige Arbejdsforetagender. Han tager en dyb Interesse i deres Velfærd, giver dem gode Raad, skaffer dem Arbejde, naar det er ham muligt, og bringer dem saaledes, efter deres Ankomst til Utah, ind paa en Bane, hvorved de kunne fortjene Opholdet.

Biskop Flygare er en smuk Mand af Udseende, er næsten sex Fod høj, med en kraftig Legemsbygning og et fast, mandigt Ansigt. Han er tilvisse et fortrinligt Exemplar af den svenske Race. Af Karakter og Sindelag er han en solid og oprigtig Mand, gavmild i sin Omgang med Andre og overbærende som en Biskop i Kirken. Vi samstemme fuldkommen med Fader Liljenqvists Mening, naar han siger, at Biskop Flygare er en af de bedste Repræsentanter af det skandinaviske Folk i Utah."

Det dybeste Sted i Atlanterhavet er, ifølge de indtil Dato gjorte Undersøgelser, omtrent 100 Mile øst for Øen St. Thomas, hvor Vandet er 4561 Favne dybt.

NYHEDER.

Utah. Den 4de Juli blev mindet med passende Højtideligheder i flere af Utahs Settlementer, dog ikke førend man tilbagekalder nogle af de uretfærdige Love, som har berøvet Territoriets Indbyggere en Del af sine Rettigheder, vil Begejstringen hos os naa nogen stor Højde. Vi kunne nemlig ikke højtideligholde Amerikas Frihedsdag som „bundne", men som frie Mænd og Kvinder. Giv os blot Religionsfrihed!—En Tornado hjemsøgte en Del af Summit County d. 6te Juli. En lille syv Aar gammel Pige, tilhørende et Exkursions-Selskab, blev dræbt af et nedstyrtende Træ. Andre kom mer eller mindre til Skade.—Nelly White fik d. 7de Juli atter sin Frihed samtidig med Grand-Juriens Afskedigelse. Hun har siddet indespærret i Tugthuset siden d. 22de Maj.—En Savmølle, tilhørende „United Order Manufacturing and Building Company" i Logan, Cache County, nedbrændte d. 8de Juli. Tabet anslaas til 12,000 Dollars.—Et Slagsmaal mellem Politiet og nogle Fredsforstyrrere fandt Sted udenfor „Tribune" Trykkeriet i Salt Lake City om Aftenen d. 11te Juli. Flere af Politiembedsmændene bleve slemt mishandlede, men sejrede dog tilsidst, saa at fem af Oprørerne bleve arresterede og senere mulkterede.—Guvernør Murray, som under sin lange Fraværelse fra Territoriet er bleven beskikket paany til Utahs Guvernør, ankom til Salt Lake City d. 14de Juli.—Misforstaaelsen mellem D. & R. G. Jærnbanes Ejere og Embedsmænd er tildels bilagt, saa at gjennemgaaende Tog atter have begyndt at gaa, og det oprevne Banespor ved Grand Junction er nedlagt igjen. Det første Tog vest fra ankom under Folkemængdens store Jubel til Grand Junction d. 15de Juli.—Deseret Hospital flyttede d. 17de Juli fra Campbell Bygningen i 12te Ward til den gamle Universitetsbygning i 17de Ward, Salt Lake City.—Broder A. J. Allen, en agtet Borger af Draperville, Salt Lake County, blev d. 17de Juli stanget tildøde af en rasende Tyr.—Indbrudstyverier have været meget hyppige i Salt Lake City i den senere Tid.—Omtrent 500 Gamle, over 70 Aars Alderen, samt en Del yngre Ledsagende, havde d. 22de Juli en behagelig Udflugt til American Fork, Utah County.

Washington, D. C. De Forenede Staters 48de Kongres sluttede sin første Session d. 7de Juli.

Illinois. Den demokratiske Konvention, som sammentraadte i Chicago d. 7de Juli, valgte d. 11te s. M. Guvernør Grover Cleveland af New York til Kandidat for Præsident og Thos. A. Hendricks af Indiana til Vice-Præsident for de Forenede Stater. Der er al Udsigt for en haard og alvorlig Valgkamp i November.

Iowa. Den nye Prohibitionslov i Iowa traadte i Kraft d. 4de Juli. Nogle Salooner lukkedes om Aftenen d. 3die; enkelte vilde slet ikke lukke. Der træffes allerede Forberedelser for at indsmugle berusende Drikke. I nogle Byer have Salooneme udhængt Skilte med forskjellige Indskrifter, saasom: „Farvet Regnvand", „Mumm", „Søskum", „Lemonade", „Mineralvand", „Kjærnemælk", „Ormedræber", „St. Frohms Olie" og lignende Navne. Bryggerierne og Saloonholderne have subskriberet et betydeligt Pengebeløb for at bekæmpe Prohibitionsloven.

Brittisk-Columbia. Ved en Explosion i Wellington Minen ved Nanaimo d. 1ste Juli mistede 24 Minearbejdere Livet, og Mange bleve haardt kvæstede.

Danmark. Resultatet af Folkethingsvalgene i Danmark d. 25de Juni antyde en stadig Fremgang i frisindet Retning, idet Venstrepartiet har faaet flere Rigsdagsmænd valgte end nogensinde før. Ministeriet Estrup reddede kun 19 Tilhængere og maa nu optage Kampen mod 82 Oppositionsmænd. Iblandt Andet ere to Socialdemokrater blevne valgte, hvilket maa betragtes som en stor Sejr for Arbejdsklassen.

Norge. N. C. Schougaard, Præsident for Kristiania Konference, og Ældste P. O. Olsen bleve i Slutningen af Maj Maaned hver idømte 65 Kroners Mulkt, iberegnet Sagens Omkostninger, for „ulovlig Religionsøvelse". Broder Olsen havde nemlig døbt et Par Personer til Syndsforladelse, medens Præsident Schougaard kun havde prædiket Evangeliet. Var det for 100 Aar siden kunde der vel være Tale om Forsvar for en saadan intollerant og frihedskrænkende Kjendelse fra de norske Myndigheders Side, men det er visselig nu en Skamplet paa det ellers frihedselskende Norge, at det straffer Herrens Tjenere for at handle bogstaveligt efter Skriftens Ord.

Frankrig. Koleraen vedbliver at udbrede sig i Frankrig. Dødeligheden har hidindtil været størst i Toulon og Marseille.

Ægypten. Port Said er for nylig bleven hjemsøgt af en Ildsvaade, hvorved omtrent 1500 Huse nedbrændte.

Forskjelligt. Antallet af Regjeringsembedsmænd af alle Slags i de Forenede Stater var ved sidste Folketælling 67,081. Deraf vare 55,772 fødte i Amerika, 5133 i Irland, 2667 i Tyskland, 1696 i England, 745 i Brittisk-Amerika og Resten i andre Lande—deraf 274 i Danmark, Sverige og Norge.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 16. *Den 15de August 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 228.)

1869.

Hungersnød i Sverige.

En Broder S. J. Larsson, der virkede som Missionær i Smaaland, Sverige, skriver i et Brev til Præsident Jesse N. Smith, dateret Daadesjø, Smaaland, d. 15de April 1869, Følgende:

,,Da jeg i 1863 var paa Mission i Dalarne, tænkte jeg, at der ingen Steder kunde være daarligere end der. Men Dalfolket havde Mælk til deres Barkbrød, og her faar Folket paa mange Steder kun Vand til deres Mosbrød. I Gaar Aftes blev der nægtet mig Logis paa Grund af, at de ikke kunde sælge mig noget Mad. Jeg sagde, at jeg vilde være foruden Mad, naar jeg blot fik Logis for Natten. ,,Ja, da kan det gaa an at forblive her," var Svaret. I Dag gik jeg til et andet Sted og bad om at faa lidt Mad at kjøbe. Madmoderen svarede: ,,Vi have ikke Andet at spise end fem smaa Brødkager, som vi have bagt af Hasselknopper og lidt Rugmel." Jeg bad om at faa en Kage at kjøbe, men de sagde: ,,Vi have kun dette Lidet, og vi kunne ikke sælge Noget." Jeg gik da til et andet Sted, og her har jeg faaet to Slags Brød, det ene Slags er bagt af Bygavner og lidt Rugmel, og det andet af Lyng og Rugmel. Folkene sagde, at de havde bagt Brød af Lav (en Slags Mos), men det havde de maatte holde op med, thi de bleve syge af at spise det. Hasselknopper er det Bedste, thi dem koge de Grød og Velling af, og det blive de ikke syge af at spise. Her knuses og males Ben for at lave Brød deraf, men kun Hungeren kan formaa Menneskene til at spise saadant Brød, som de have her paa mange Steder. Her dør mange Kreaturer; her, hvor jeg sidder og skriver, ere tre Kreaturer døde paa en Maaned. Her er stor Jammer iblandt Folket. Der er vel kommen Penge, som ere skjænkede til de Nødlidende, men paa mange Steder er det bleven mere til Forbandelse end Velsignelse, paa Grund af, at de, som ere blevne anbetroede til at modtage og uddele Gaverne til de Nødlidende, have ikke givet dem Noget, uden at de arbejdede først og siden fik Betaling. Hos de Fattige

er opstaaet Vrede over denne Fremgangsmaade.

Megen Besværlighed og Trætte er opkommen angaaende Gaverne, Mange have sagt: „Ak, om vi kunde skrive og sætte det i Aviserne, saa at Publikum kunde se, hvor haardt der handles mod os fattige Stakler.“ Midt i Fattigdommen skal Folket betale Skat til Statskassen, og have de ikke Penge til at betale med den bestemte Dag, saa skriver Politiembedsmanden deres Kreaturer, Møbler og hvad de have. En Ko, som er fyrretyve Rigsdaler værd, bliver skreven til otte Rigsdaler; kan Stakkelen ikke betale til den bestemte Dag, saa sælges Koen, om det saa er den eneste han har.“

DET 29DE EMIGRANTSELSKAB.

Da Jærnbanen nu var færdig helt op til Utah og Rejsen over Sletterne med Trækdyr hørte til det Forbigangne, og da Præsidentskabet i Liverpool endvidere blev enig om, ikke at sende flere Emigranter over Havet med Sejlskibe, begyndte et nyt Afsnit af Emigrationens Historie. Det drejede sig ikke længere om en besværlig Rejse af 5 a 6 Maaneders Varighed for at komme fra Europa til de Helliges Forsamlingssted mellem Bjærgene, men derimod fordredes der flere Midler end tidligere, da Rejsen maatte betales helt op af Emigranterne selv. Dette blev naturligvis til Hinder for Mange. Desuagtet gjordes der i den første Halvdel af Aaret Forberedelser for et større Selskabs Udvandring, og et Kompagni, bestaaende af 567 Sjæle, foruden fem hjemvendende Missionærer, nemlig O. C. Olsen, S. Gudmundsen, J. Johansen, Geo. K. Riis og Hans Petersen, afrejste fra Kjøbenhavn d. 10de Juli. En heftig Storm, som overfaldt Skibet i Nærheden af Skagen, gjorde det nødvendigt at vende om og kaste Anker i Læ af Land, men den 12te fortsattes Sejladsen, og d. 14de om Eftermiddagen ankom Selskabet til Hull i England. Kl. 10½ samme Dags Aften fortsattes Rejsen med Jærnbanen til Liverpool, hvor til Emigranterne ankom d. 15de om Morgenen Kl. 6. De gik strax ombord paa Dampskibet „Minnesota“ og afsejlede fra Liverpool samme Dag Kl. 11¾. O. C. Olsen var Selskabets Leder med S. Gudmundsen og J. Johansen som Raadgivere. C. Halvorsen fungerede som Kompagniets Vagtkaptejn og J. B. Hesse som hans Assistent. Endvidere inddeltes Emigranterne i fire Distrikter, over hvilke G. K. Riis, H. Petersen, P. T. Nystrøm, der ogsaa var Kompagniets Skriver, og L. Johansen præsiderede. Den halve Del af Skibet, fra Midten til Forstavnen, blev overladt til de Helliges Afbenyttelse, den anden Halvdel var optaget af omtrent 600 andre Emigranter, saa der var ialt henved 1200 Passagerer ombord, foruden en Besætning af 125 Mand. De ugifte Brødre bleve anviste Plads forude, Familierne i Midten og de ugifte Søstre midtskibs. Der afholdtes Bøn i de forskjellige Distrikter Kl. 7 om Morgenen og Kl. 8 om Aftenen. Under Overrejsen bleve fire Par ægteviede. Ubetydelig Sygdom herskede og Ingen døde. Efter 13 Døgns heldig Rejse ankom „Minnesota“ til New York Onsdag d. 28de Juli. Den følgende Dag (d. 29de) fortsatte Emigranterne Rejsen med Jærnbanen fra New York, og d. 6te August ankom de lykkelig og vel til „Taylors Switch“ ved Ogden. To Børn døde paa Jærnbanerejsen. Det var det første skandinaviske Selskab, som

rejste helt op med Jærnbane. Rejsen fra Kjøbenhavn til Ogden varede kun 27 Dage. Fra Ogden befordredes Emigranterne syd og nord med Kjørebefordringer, da Banen endnu ikke var færdig til Salt Lake City.

Ni Missionærers Ankomst.

I 1869 ankom ni Missionærer fra Zion til Skandinavien. Den første af disse var Carl Larsen, som ankom til Kjøbenhavn d. 18de Maj; derefter (d. 29de Juni) ankom John Holmberg, John Ehrngren, Eric Peterson og Eric Johan Pehrson; d. 10de Juli ankom John H. Hougaard og Jacob H. Jensen, d. 2den Aug. L. P. Borg og d. 19de Decbr. Hans P. Olsen. (Om deres Missionsvirksomhed se dette Blads 2den Aarg., Side 57, 61 og 62).

1870.

Præsident Carringtons Besøg.

Mandag d. 25de April ankom Præsident A. Carrington, ledsaget af Ældste L. W. Shurtliff til Kjøbenhavn. I Forening med Præsident Jesse N. Smith besøgte de Malmø, Norrkøping, Stockholm, Gøteborg og Kristiania, paa hvilke Steder der afholdtes gode og opbyggelige Forsamlinger. Efter Tilbagekomsten til Kjøbenhavn afholdtes dersteds d. 15de Maj en stor Forsamling, hvor til de ledende Brødre i de danske Konferencer samt Skaane vare indbudte, og man havde en behagelig Tid. Den 16de Maj begave Brødrene Carrington og Shurtliff sig paa Tilbagerejsen til England.

Ti Missionærers Ankomst.

Den 5te Juni ankom Ældsterne Peter Madsen, Mons Andersen, Søren Chr. Thure og M. C. Christensen til Kjøbenhavn som Missionærer fra Zion. P. O. Thomassen ankom d. 12te Juni, Wm. W. Cluff d. 21de s. M., N. C. Edlefsen d. 2den Juli samt Peter Brown og Peter F. Madsen d. 5te Juli. Med Undtagelse af Erik Magnus Caste, som ankom d. 4de Decbr., vare disse alle de Missionærer, som i 1870 udsendtes fra Zion til de skandinaviske Lande. (Om disse Brødres Missionsvirksomhed se dette Blads 2den Aarg., Side 57, 62, 74 og 75.)

Konferencer ophæves.

Omtrent d. 1ste Juli blev Øernes Konference ophævet, idet den Del af samme, som indbefattede Fyen og Langeland, tillagdes Aarhus Konference, og det Øvrige, nemlig Lolland, Falster og Møen, blev tillagt Kjøbenhavns Konference. Omtrent samtidig bleve Gøteborgs og Norrkøpings Konferencer sammenlagte til En under Navn af Jønkøpings Konference. Et Par Aar senere blev imidlertid Navnet forandret til den nuværende Gøteborgs Konference. Efter denne Forandring fandtes der kun syv Konferencer i hele Missionen, nemlig Stockholms, Jønkøpings og Skaane i Sverige, Kjøbenhavns, Aarhus og Aalborg i Danmark og Kristiania Konference i Norge.

Det 30te Emigrantselskab.

Under Anførsel af Præsident Jesse N. Smith, der nu efter en trofast Missionsvirksomhed, atter vendte tilbage til sit Hjem i Zion, afrejste 348 emigrerende Hellige fra Kjøbenhavn d. 15de Juli, tilligemed følgende andre Zionsældster: C. D. Fjeldsted, Jens Jensen, M. Mortensen, Samuel Petersen, Carl Larsen, E. J. Pehrson, John H. Hougaard og L. P. Borg. Ældste Lauritz Larsen afrejste nogle Dage tidligere, da han havde Forretninger at varetage i England. Emigranterne ankom til Hull om Aftenen

d. 18de Juli, og Kl. 1 samme Nat afgik de med Toget til Liverpool, hvor de ankom Tirsdag d. 19de om Morgenen Kl. 8. Ida Kirstine Outzen, 7 Aar gammel, døde paa Jærnbanen og blev begravet i Liverpool. Onsdag Morgen (d. 20de) indskibedes Selskabet tilligemed 7 engelske Hellige og to hjemvendende Missionærer paa Dampskibet „Minnesota", der afsejlede samme Dags Eftermiddag. Foruden de Hellige var der 350 irske og tyske Emigranter ombord, hvilke dog vare helt fraskilte de Andre. Efter heldig Rejse ankom „Minnesota" d. 1ste August til New York, hvor fra Rejsen fortsattes med Jærnbanen den følgende Dag, og Onsdag d. 10de August naaede man lykkelig og vel Salt Lake City. Præsidenterne Young, Wells og Smith samt andre fremragende Mænd mødte dem mellem Ogden og Salt Lake City, og ved Ankomsten til Staden bleve de modtagne af Biskop Hunter ogAndre.

W. W. CLUFF BLIVER PRÆSIDENT.

Ældste W. W. Cluff, der tidligere (1861—1863) havde arbejdet i Missionen og nu atter var bleven udsendt til Skandinavien, denne Gang for at præsidere over Missionen, afløste Jesse N. Smith som Præsident ved dennes Hjemrejse d. 15de Juli. (Se hans Biografi i indeværende Numer).

SØNDAGSSKOLER OPRETTES.

Om Efteraaret grundedes i Kjøbenhavn den første Søndagsskole i den skandinaviske Mission; den organiseredes paa samme Maade som lignende Skoler i Zion med en Bestyrer og to Medhjælpere eller Raadgivere. Skolen inddeltes i Klasser, hver bestaaende af sex eller otte Elever med sin egen Lærer eller Lærerinde. Lignende Skoler, der siden den Tid have gjort meget godt i Missionen og fremdeles ere i fuld Virksomhed, oprettedes strax derefter i alle Missionens større Grene.

DET 31TE EMIGRANTSELSKAB.

Et lille Selskab, bestaaende af 19 Sjæle, under en Ældste Walters Ledelse, afgik fra Kjøbenhavn d. 3die Septbr. og ankom til Liverpool om Aftenen d. 8de. Det engelske Selskab, som de skulde have rejst sammen med, var allerede afsejlet, hvisaarsag de maatte vente i nævnte Stad til d. 14de, da de tilligemed nogle faa britiske Hellige afsejlede med Dampskibet „Nevada". En hjemvendende Missionær fra England ved Navn Richard Smith ledsagede Selskabet fra England.

Paa Grund af Midlernes Knaphed baade i Skandinavien og Utah var Emigrationen fra Europa i 1870 forholdsvis lille. Et stort Antal af de, som emigrerede, bleve dog hjulpne hjem af Venner i Zion.

FREMGANG I SVERIGE.

Evangeliet havde i 1870 meget bedre Udbredelse i Sverige end i de andre skandinaviske Lande, thi medens 438 Individer bleve tillagte Menigheden i førstnævnte Land, døbtes kun 299 i Danmark og 116 i Norge. Der aabnedes ogsaa bestandigt nye Arbejdsmarker i Sverige. Kun i Vestmanland var der en Del Forfølgelse, og Forstanderen i Vesteraas blev tvende Gange idømt Mulkt — første Gang 75 og anden Gang 100 Rdl. Rigsmynt. I Danmark var Folket næsten overalt meget sløvt og ligegyldigt for Evangeliets Prædiken, medens der i Norge ikke fandtes et tilstrækkeligt Antal Ældster til at fremskynde Værket saa hurtigt, som kunde være ønskeligt.

(Fortsættes paa Side 257.)

MISSIONÆRER UDSENDTE FRA ZION TIL SKANDINAVIEN.

(Fortsættelse fra 2den Aarg., Side 186.)

Nr.	*Navne.*	*Præstedömme.*	*Bopæl i Zion.*	*Ankom til Kjöbenhavn.*	*Tiltraadte Hjemrejsen fra Kjöbhn.*	*Arbejdstid.*
221	Lars K. Larsen	Ældste	Hyrum	4 Maj 1880	16 Juni 1882	2 A. 1 M.
222	C. P. Warnick	Halvfjerds	Pleas't Grove	" " "	16 Juni 1882	2 A. 1 M.
223	Ole C. Tellefsen	Höjpræst	Hyrum	" " "	16 Juni 1882	2 A. 1 M.
224	H. J. Christiansen	Ældste	Logan	" " "	28 Aug. 1882	2 A. 3 M.
225	C. H. Lundberg	Ældste	Logan	" " "	28 Aug. 1882	2 A. 3 M.
226	Hans Madsen	Ældste	Ogden	" " "	14 Okt. 1881	1 A. 5 M.
227	John Christensen	Ældste	Brigham City	" " "	April 1881	Omt. 11 M.
228	N. O. Anderson	Halvfjerds	Ephraim	" " "	16 Juni 1882	2 A. 1 M.
229	A. G. Johnson	Höjpræst	Grantsville	" " "	28 Aug. 1882	2 A. 3 M.
230	Simon Christensen	Höjpræst	Richfield	" " "	16 Juni 1882	2 A. 1 M.
231	Jens I. Jensen	Höjpræst	Elsinore	" " "	16 Juni 1882	2 A. 1 M.
232	Peter A. Löfgren	Ældste	Huntsville	21 " "	16 Juni 1882	2 A. 1 M.
233	Chr. Hogensen	Halvfjerds	Montpelier	" " "	16 Juni 1882	2 A. 1 M.
234	John Dahle	Ældste	Logan	" " "	29 Aug. 1881	1 A. 3 M.
*	(2) William Budge	Höjpræst	Paris	17 Juli "	12 Aug. 1880	26 Dage
*	Moroni Snow	Ældste	St. George	" " "	12 Aug. 1880	26 Dage
*	L. R. Martineau	Ældste	Logan	" " "	12 Aug. 1880	26 Dage
235	Chas. Samuelsen	Ældste	Santaquin	14 Sept. "	28 Aug. 1882	1 A. 11 M.
236	Rasmus Berntzon	Halvfjerds	Logan	" " "	28 Aug. 1882	1 A. 11 M.
237	Nils Henrikson	Höjpræst	Richfield	" " "	16 Juni 1882	1 A. 9 M.
238	Martin Jakobson	Halvfjerds	St. Charles	" " "	16 Juni 1882	1 A. 9 M.
239	Lars Nielsen	Ældste	Fount. Green	" " "	16 Juni 1882	1 A. 9 M.
240	P. E. B. Hammer	Halvfjerds	Salt Lake City	" " "	‡18 Okt. 1881	1 A. 1 M.
(3)	Peter O. Hansen	Halvfjerds	Manti	6 Okt. "	13 Okt. 1882	Omt. 2 A.
241	Sven Erikson	Halvfjerds	Grantsville	" " "	16 Juni 1882	1 A. 8 M.
242	J. P. Olsen	Ældste	Salt Lake City	" " "	16 Juni 1882	1 A. 8 M.
243	N. R. Lindahl	Halvfjerds	Union Fort	6 Nov. "	6 April 1883	2 A. 5 M.
244	L. N. Larson	Halvfjerds	Moroni	" " "	13 Okt. 1882	1 A. 11 M.
245	Jens Jenson	Halvfjerds	Monroe	" " "	13 Okt. 1882	1 A. 11 M.
246	James H. Hansen	Ældste	Ephraim	" " "	16 Juni 1882	1 A. 7 M.
247	James P. Larsen	Ældste	Ephraim	" " "	16 Juni 1882	1 A. 7 M.
248	Hans E. Nielsen	Höjpræst	Hyrum	" " "	16 Juni 1882	1 A. 7 M.
249	And. Amundsen	Ældste	South Jordan	" " "	20 Juni 1881	Omt. 7 M.
250	James J. Hansen	Halvfjerds	Hyrum	" " "	16 Juni 1882	1 A. 7 M.
251	John Hansen	Halvfjerds	South Jordan	" " "	13 Maj 1881	Omt. 6 M.
252	Jens C. Olsen	Halvfjerds	Salina	13 " "	14 Okt. 1881	Omt. 11 M.
253	James S. Jensen	Höjpræst	Redmund	†24 Dec. "	16 Juni 1882	Omt. 1½ A.
254	Hans Jörgensen	Ældste	Pleas't Grove	16 Maj 1881	19 Okt. 1883	2 A. 5 M.
255	Jens Jacobsen	Ældste	Fount. Green	" " "	11 Maj 1883	Omt. 2 A.
256	J. M. Christensen	Höjpræst	Moroni	" " "	15 Juni 1883	2 A. 1 M.
257	Jens Hansen	Halvfjerds	Mill Creek	" " "	16 Juni 1882	1 A. 1 M.
258	Jörgen Jörgensen	Höjpræst	Ovid	" " "	29 Aug. 1881	Omt. 3 M.
259	R. Christoffersen	Höjpræst	Lynne	" " "	11 Maj 1883	Omt. 2 A.
260	L. P. Christensen	Höjpræst	Richfield	" " "	15 Juni 1883	2 A. 1 M.
261	Joseph R. Linvall	Halvfjerds	Paris	" " "	6 April 1883	1 A. 11 M.
262	Jens P. Jensen	Halvfjerds	Hyrum	" " "	6 April 1883	1 A. 11 M.
263	O. C. Larsen	Ældste	Ephraim	" " "	6 April 1883	1 A. 11 M.
264	Rasmus Olsen	Höjpræst	Draperville	" " "	16 Juni 1882	1 A. 1 M.
265	Tellef Israelsen	Höjpræst	Hyrum	§Maj "	15 Juni 1883	2 A. 1 M.
(2)	C. D. Fjeldsted	Halvfjerds	Logan	1 Sept. "	4 April 1884	2 A. 7 M.
266	Peter Sundwall	Ældste	Fairview	" " "	4 April 1884	2 A. 7 M.
267	Salomon Peterson	Ældste	Santaquin	" " "	15 Juni 1883	1 A. 9 M.
278	S. Chr. Petersen	Ældste	Elsinore	" " "	15 Juni 1883	1 A. 9 M.
269	Niels Hejlesen	Ældste	Glenwood	" " "	15 Juni 1883	1 A. 9 M.
270	Anders Larsson	Höjpræst	Washington	" " "	16 Juni 1882	Omt. 9 M.
271	Niels H. Börresen	Halvfjerds	Spring City	" " "	11 Maj 1883	1 A. 8 M.
272	Chr. Christensen	Halvfjerds	Big Cottonw'd	" " "	16 Juni 1882	Omt. 9 M.

*Besögende. †Til Aarhus. ‡Fra Hamborg. §Til Norge.

221. Han virkede i Kristiania Konference, hovedsagelig i Drammen.

222. Han virkede i Skaane Konference, fornemmelig i Helsingborgs og Kristianstads Grene.

223. Han virkede i Norge som Forstander for Arendals Gren, led en Del Forfølgelse og sad fire Dage fængslet paa Vand og Brød for at have afholdt Forsamling.

224. Han virkede i og præsiderede senere over Kjøbenhavns Konference.

225. Han virkede i Gøteborgs Konference.

226. Han virkede i Aarhus Konference, hovedsagelig i Randers Gren.

227. Han virkede i Aalborg Konference.

228. Han virkede i Skaane Konference.

229. Han virkede i Gøteborgs Konference, en Del af Tiden som Præsident over samme.

230. Han præsiderede over Aalborg Konference.

231. Han virkede først i Aalborg og derefter i Aarhus Konference; siden præsiderede han over sidstnævnte Konference.

232. Han arbejdede i Stockholms Konference.

233. Han præsiderede det meste af Tiden over Kristiania Konference.

234. Han virkede i Norge, hovedsagelig i Stavangers, Drammens og Frederiksstads Grene.

*(2). William Budge (Se foran Nr. 177), Moroni Snow, en Søn af Erastus Snow, og Lyman R. Martineau, som arbejdede paa Kontoret i Liverpool, kom fra England paa et Besøg til Skandinavien. De overværede Forsamlinger i Kristiania, Stockholm, Gøteborg, Malmø, Kjøbenhavn og andre Steder.

235. Han arbejdede i Gøteborgs Konference.

236. Han arbejdede først i Gøteborgs og præsiderede senere over Stockholms Konference.

237. Han virkede i Skaane Konference.

238. Han virkede en Tid som omrejsende Ældste i og senere som Præsident for Skaane Konference.

239. Han virkede som Forstander for Vejle Gren af Aarhus Konference.

240. Han arbejdede først i Kjøbenhavns Konference og senere i den tyske Del af Missionen, fornemmelig i Hamborg.

(3). Peter O. Hansen (Se Nr. 1 og foran Nr. 115) arbejdede tildels paa Kontoret i Kjøbenhavn og tildels som omrejsende Ældste i Kjøbenhavns Konference.

241. Han virkede i Gøteborgs Konference.

242. Han virkede i Aalborg Konference.

243. Han arbejdede først som Missionær i Ørebro, senere som Forstander for Eskildstuna Gren, og tilsidst præsiderede han i otte Maaneder over Stockholms Konference.

244. Han arbejdede i Skaane Konference.

245. Han virkede i Gøteborgs Konference.

246. Han virkede i Kjøbenhavns Konference, fornemmelig paa Syd- og Vest-Sjælland og Bornholm.

247. Han virkede i Aalborg Konference, fornemmelig i Vendsyssel.

248. Han virkede i Aalborg Konference, hovedsagelig paa Thyland.

249. Han virkede i Norge.

250. Han virkede en Tid som Forstander for Aarhus Gren af Aarhus Konference, og senere præsiderede han over Nordøst-Sjællands Gren af Kjøbenhavns Konference.

251. Han virkede i Aarhus Konference.

252. Han virkede først som Forstander for Stavanger Gren i Norge og senere præsiderede han over Lolland-Falster Gren af Kjøbenhavns Konference.

253. Han arbejdede i Aarhus Konference, og virkede en Del af Tiden som Forstander for Randers Gren.

254. Han arbejdede tildels som Missionær paa Fyen og tildels som Oversætter paa Missionskontoret i Kjøbenhavn; rejste hjem som Leder for det 65de Emigrantselskab.

255. Han arbejdede i Aarhus Konference.

256. Han virkede først som Missionær i Aarhus Konference og fungerede senere som sammes Præsident.

257. Han virkede i Kjøbenhavns Konference, fornemmelig paa Syd- og Vest-Sjælland. (Han havde virket som Missionær et Aar i de Forenede Stater førend han kom til Danmark).

258. Han virkede i Kjøbenhavns Konference og rejste hjem paa Grund af Sygdom.

259. Han arbejdede i Kjøbenhavns Konference, hovedsagelig paa Nordvest-Sjælland.

260. Han arbejdede i Aalborg Konference, Størstedelen af Tiden som sammes Præsident.

261. Han arbejdede i Stockholms Konference, hovedsagelig i Finland.

262. Han arbejdede i Aalborg Konference.

263. Han virkede i Norge.

264. Han virkede i Kjøbenhavns Konference.

265. Han arbejdede i Nordland, Norge.

(2). Christian Daniel Fjeldsted (Se Nr. 63) præsidedede over Missionen.

266. Han virkede som Forretningsfører paa Kontoret i Kjøbenhavn.

267. Han virkede i Gøteborgs Konference, en Del af Tiden som Forstander for Norrkøpings Gren.

268. Han virkede i Aalborg Konference.

269. Han virkede i Aalborg Konference.

270. Han arbejdede i Skaane Konference.

271. Han virkede i Norge.

272. Han virkede i Kjøbenhavns Konference.

WILLIAM W. CLUFFS AUTOBIOGRAFI.

Jeg blev født i Willoughby, tre Mile fra Kirtland, Ohio, d. 8de Marts 1832, som det femte af min Faders tretten Børn. Jeg havde nemlig en Søster og ti Brødre, samt en Halvbroder efter min Faders andet Ægteskab. Mine Forældre vare fra Staten New Hampshire og nedstammede fra Pilgrimfædrene, der først anlagde Boston. Vore Forfædre kom tildels fra Tyskland og tildels fra England.

Mine Forældre forenede sig med Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige omtrent paa den Tid jeg blev født, og da jeg var henved tre Aar gammel flyttede de til Kirtland, hvor de Hellige den Gang var i Færd med at bygge det første Tempel i denne Uddeling. Hint Tempel samt Profeten Joseph Smith staar endnu saa klart i min Erindring, som om det kun var et Aar siden jeg saa' det.

Da de Hellige i 1838 forlode Kirt-

land for at udvandre til Missouri begav mine Forældre sig ogsaa paa Rejsen did, men da vi naaede Springfield, Illinois, blev hele Familien syg, med Undtagelse af Fader og Moder samt min ældre Broder David, hvorfor vi maatte forblive i Springfield indtil det følgende Foraar, da vi hørte om de Helliges Uddrivelse af Missouri samt deres Nedsættelse i Illinois. Vi flyttede derfor til Commerce (senere Nauvoo) i Aaret 1839.

Jeg var tolv Aar gammel da Profeten Joseph og hans Broder Hyrum bleve myrdede i Carthage Fængsel. Uagtet jeg var saa ung, gjorde denne sørgelige Begivenhed et dybt og varigt Indtryk paa mit Sind. Jeg saa' ogsaa deres Lig samme Dag som de bleve bragte til Nauvoo og medens de laa til Skue i Mansion Huset, og jeg følte mig gjennemtrængt af den overordentlige Sorg og Bedrøvelse, som bemægtigede sig hele Folket ved hin Lejlighed.

Tidlig om Foraaret 1846 forlod mine Forældre deres behagelige Hjem i Nauvoo og begav sig paa deres lange og besværlige Rejse mod Vest. De gjorde flere Gange Ophold undervejs og byggede sig midlertidige Hytter, men flyttede stadig længere vestpaa indtil de endelig naaede Saltsødalen d. 5te Oktbr. 1850. Vi nedsatte os i Provo strax efter denne Bys Anlæggelse.

Da Ute-Indianerne paaførte Nybyggerne i vore sydlige Settlementer Krig, rejste jeg til Sanpete Dalen som Frivillig under Oberst Conover og deltog i en Træfning med Indianerne tæt ved Udspringet af den Bjærgstrøm, som løber gjennem Manti.

I April-Konferencen 1854 blev jeg kaldet til at gaa paa en Mission til Sandwich-Øerne i Forening med 17 andre Ældster, iblandt hvilke vare Joseph F. Smith, John T. Caine, Wm. E. Pack og Edward Partridge. Jeg forlod mit Hjem i Provo d. 10de Maj og rejste i Selskab med Præsident Brigham Young og omtrent 50 Andre til Cedar City, Iron County, som paa den Tid var det sydligste Settlement i Utah. Det var paa denne Tur at Præsident Young sluttede Forbund med den navnkundige Indianerhøvding Walker, hvilket endte Krigen med Ute-Indianerne. Freden blev sluttet i Indianernes Lejr ved Chicken Creek, Juab County.

Vort Missionærselskab rejste gjennem Ørken ad den sydlige Vej til San Bernardino i Syd-Kalifornien, og videre der fra tilsøs til San Francisco, hvor vi traf Ældste Geo. Q. Cannon samt tre andre Brødre, der netop vendte tilbage fra deres Mission til Sandwich-Øerne. Vi naaede Honolulu i Slutningen af August Maaned. Ældste Philip B. Lewis, som præsiderede over Missionen, fordelte os paa de forskjellige Øer. Det blev saaledes min Lod at forblive paa Øen Oahu, og jeg gik til Landsbyen Waikana og tog Ophold hos en indfødt Ældste ved Navn Kanaka, medens jeg lærte Sproget. Jeg studerede og læste meget for at blive bekjendt med denne besynderlige Folkeraces Sprog, Sæder og Skikke, thi jeg erkjendte, at jeg var bleven udsendt for at prædike Livets og Frelsens Evangelium til dem. Formedelst Herrens Velsignelser var jeg efter tre Maaneders Forløb i Stand til at kunne begynde at tale offentlig i deres Forsamlinger.

I de omtrent fire Aar, som jeg tilbragte i Missionen, arbejdede jeg paa Øerne Oahu. Maui og Hawaii, hovedsagelig under John T. Caines og Joseph F. Smiths Præsidium, og vi

havde den Glæde at indlemme mange Hundreder i Kirken ved Daab.

Medens jeg arbejdede paa Øen Oahu døde Kamehameha den Tredie, Kongen af Sandwich-Øerne, og jeg var nærværende ved hans Begravelse. Ligeledes bevidnede jeg Ceremonierne ved hans Eftertræder Leholeho Kamehameha den Fjerdes Kroning. I 1858 blev jeg løst fra min Mission med Tilladelse til at rejse tilbage til mit Hjem i Zion, hvor til jeg ankom d. 11te Juni 1858.

Om Efteraaret 1860 blev jeg kaldet til i Forening med Ældsterne Jesse N. Smith og J. P. R. Johansen at gaa paa Mission til Danmark, og d. 27de September forlode vi Salt Lake City tilligemed omtrent 50 andre Missionærer ***. I Leeds, England, tilbragte jeg nogle Dage paa en meget behagelig Maade hos Brødrene Joseph F. og S. H. B. Smith, der arbejdede dersteds som Missionærer. Fra London rejste vi *via* Rotterdam, Hamborg, Flensborg, Odense og Korsøer til Kjøbenhavn, hvor vi ankom d. 11te Jan. 1861, efter en lang, kold og besværlig Rejse fra England. Præsident John Van Cott modtog os venligt og kjærlighedsfuldt paa sit behagelige Kontor i Lorentzensgade Nr. 14.

WILLIAM W. CLUFF.

Dagen efter vor Ankomst, som var en Søndag, gik vi til Forsamling, og for første Gang i vort Liv hørte Jesse N. Smith og jeg en Evangeli-Prædiken i det danske Sprog. Vort Haab om nogensinde at kunne blive i Stand til at prædike Evangeliet i dette Sprog var visselig svagt den Gang. Den store Sal, hvori Mødet afholdtes, var fuld af opmærksomme og intelligente Tilhørere. Efter Forsamlingen kom de Hellige frem, den Ene efter den Anden, og hilsede os „Velkommen til Danmark" med det betydningsfulde og varme skandinaviske Haandtryk, som ikke lader sig misforstaa, og vi følte os da forvissede om, at vi vare iblandt Venner.

Jeg blev beskikket til at arbejde i Kjøbenhavns Konference paa Øen Sjælland, og Mandag d. 14de Jan. rejste jeg med Toget til Slagelse, hvor jeg ved Stationen blev modtaget af en Ældste Madsen. Jeg fandt et Hjem i Slagelse hos Broder og Søster Berthelsen, som vare meget gode mod mig og gjorde alt muligt for min Bekvemmelighed og Hygge. Med den største Flid og Alvor lagde jeg mig efter Sproget, hvormed de Hellige ogsaa vare mig behjælpelige i enhver Henseende, og formedelst Herrens Velsignelser blev jeg i Stand til at gjøre det første Forsøg paa at bære mit Vidnesbyrd paa Dansk i en Bønforsamling, omtrent sex Uger efter min Ankomst til Landet. Fra den Tid af benyttede jeg enhver Lejlighed jeg havde til at tale i Møderne.

Der indtraf imidlertid hyppigt mange morsomme Tildragelser som Følge af min Ufuldkommenhed i Sproget, og jeg erindrer i Særdeles-

hed et Tilfælde, som fandt Sted i en Forsamling, der afholdtes i Skjelskør, ved hvilken Lejlighed Stedets Provst, Byens Borgmester og et Antal andre Embedsmænd vare nærværende. Efter at Broder Madsen havde sluttet sin Tale bad Provsten om Tilladelse til at sige Noget, hvilket med Beredvillighed tilstedtes ham, men i Stedet for at prøve paa at modbevise de Lærdomme, som Ældste Madsen havde omtalt, begyndte han omtrent som følger: ,,Hvad denne unge Mand har sagt, er altsammen gode bibelske Lærdomme, men dette er ikke den virkelige Mormonisme; det er derimod den underfundige Fremgangsmaade, som disse Mormonpræster bruge for at bedrage deres Tilhørere. Mormonismen her i Danmark og Mormonismen i Utah ere nemlig to meget forskjellige Ting.'' Efter derpaa at have gjort et meget usselt Forsøg paa at skildre den gamle forslidte Spauldings Historie vedblev han, henvendende sig til Folket: ,,Naar I en Gang komme til Utah, kunne I aldrig komme der fra igjen; I kunne ikke saa meget som skrive tilbage til Eders Venner, uden Eders Breve først skulle undersøges af Brigham Young. Man gjør Eder ogsaa ligefrem til Slaver. I Utah findes saaledes kun meget faa Trækdyr, hvorfor man pløjer ved Menneskekraft. Baade Mænd og Kvinder iføres Seletøj og maa trække Ploven i Stedet for Dyr.'' Mange andre lignende usle og urimelige Forklaringer opvartede han Tilhørerne med, indtil min Taalmodighed tilsidst blev udtømt, og jeg afbrød ham med at spørge: ,,Hvorledes véd Du det?'' Derover blev Provsten overmaade forbitret og sagde i en opbragt Tone: ,,Hvorledes tør De være saa nedrægtig at sige Du til mig?'' Broder Madsen prøvede paa at gjøre en Undskyldning for mig, idet han forklarede, at jeg var en Amerikaner og havde blot været i Danmark en kort Tid, og desforuden gjorde man i Amerika ingen Forskjel mellem Klasser. Provsten benægtede imidlertid Sandheden heraf og sagde, at min Tiltale var ment som en Fornærmelse. Borgmesteren begyndte da at tale med og sagde, at det var sandt, at der i Amerika ingen saadan Klasseforskjel existerede, og han troede ikke, at nogen Fornærmelse var tiltænkt af den amerikanske Herre. Derpaa fulgte en længere Debat mellem Provsten og Borgmesteren, hvorefter jeg, saa godt jeg kunde, forklarede det Urimelige i Provstens naragtige Angivelser, i Særdeleshed med Hensyn til Pløjningen. Jeg sagde, at der behøvedes i det mindste tolv Mænd til at kunne trække saa meget som en Hest, og da der i Almindelighed behøvedes to Heste til at pløje, skulde der følgelig fire og tyve Mænd til at trække en Plov. I Utah, hvor den almindelige Dagløn for en Arbejdsmand var to Dollars, vilde det altsaa koste 48 Dollars for en Dags Pløjning, ikke at tale om Mændenes Kost og andre Udgifter, medens paa samme Tid almindelige Arbejdsheste kunde kjøbes for 50 a 60 Dollars Stykket. En Landbruger maatte derfor, hvis Provstens Beretning var sand, betale ligesaa meget for tre Dages Pløjning med Mænd, som han kunde kjøbe et godt Spænd Heste for! Uagtet jeg maa have udtalt mig med stor Ufuldkommenhed i Sproget, syntes Folket tilfulde at forstaa mig og gottede sig fortræffeligt over min Forklaring, thi mange af dem raabte uvilkaarligt af fuld Hals: ,,Bravo'' og klappede i Hæn-

derne, hvilket forbitrede Provsten i den Grad, at han tog sin Hat og foer ud af Værelset som en Besat.

Efter at Orden var bleven tilvejebragt fortsatte vi vor Forsamling. Tilhørerne, der hovedsagelig bestode af Fremmede, indbefattende Borgmesteren og de andre Embedsmænd, forbleve indtil vi vare færdige.

Det følgende Foraar blev Jesse N. Smith beskikket til John Van Cotts Eftertræder som Præsident over Missionen og jeg blev beskikket til omrejsende Ældste i alle Konferencerne, i hvilken Stllling jeg virkede indtil jeg blev løst med Tilladelse til at rejse hjem om Foraaret 1863. Da jeg var bleven tilstrækkelig mægtig i Sproget til at kunne fremsætte mine Idér for Folket havde jeg stor Glæde under mit Missionsarbejde; ja jeg kan sige, at jeg aldrig i mit Liv har været mere glad og fornøjet end da jeg rejste omkring som et Jesu Kristi Sendebud iblandt det skandinaviske Folk. De Hellige vare saa gode, kjærlige og gjæstfrie mod mig, at Erindringen om dem og deres Gjerninger er Noget af det Kjæreste, som jeg indtil Nærværende kan lade mine Tanker dvæle ved.

Om Sommeren 1861 besøgte Apostlene Amasa M. Lyman og C. C. Rich Skandinavien og gjorde en Rundrejse i Missionen. De vare meget vel tilfredse med den blomstende Tilstand, hvori de fandt de forskjellige Konferencer. Det følgende Efteraar kom Apostel Geo. Q. Cannon, ledsaget af sin Hustru samt Ældsterne Joseph F. Smith og S. H. B. Smith, over fra England for at besøge de Hellige i Skandinavien. Overalt hvor de kom frem bleve de modtagne af de Hellige med stor Glæde, og de Besøgende gave mange gode Raad til det arbejdende Præstedømme.

Da jeg rejste hjem i 1863 var jeg Leder for Aarets skandinaviske Emigranter, der afsejlede fra Liverpool med Sejlskibet ,,John J. Boyd" d. 30te April. Ved Ankomsten til Florence fandt vi Feramorz Little og Louis S. Hill som Kirkens Emigrationsagenter travlt beskjæftigede med at udruste Kompagnierne for Rejsen over Sletterne. Jeg blev kaldet til at hjælpe dem og forblev derfor paa Udrustningsstedet indtil det sidste Tog var taget afsted. Brødrene Little og Hill samt jeg og tre Andre forlode tilsidst Florence med to lette Vogne, hver forspændte med fire Muler, samt en lille Fjæddervogn, trukket af to Heste. Vi kjørte forbi flere af Emigranterne og ankom til Salt Lake City i Slutningen af August Maaned, efter at have tilbagelagt Vejen mellem Florence og Salt Lake City i 24 Dage uden at skifte Trækdyr; det var den næst hurtigste Tur, som indtil den Tid havde været gjort over Sletterne.

Strax efter Oktober-Konferencen rejste jeg til Pine-Dalen, Washington County, og ægtede Ann Whipple, Eli Whipples Datter, en ung Dame, med hvem jeg var forlovet førend jeg rejste paa min Mission.

I Løbet af den følgende Vinter blev Ældste Knud Peterson og jeg beskikket til at arbejde som Hjemmemissionærer iblandt de skandinaviske Hellige i Utah, Juab og Sanpete Countier. Vi besøgte alle de større Byer i nævnte Countier, afholdt en Mængde Forsamlinger, traf mange af vore gamle Venner og havde i det Hele taget en meget behagelig Tid iblandt de skandinaviske Hellige, som vi i Almindelighed fandt i Besiddelsen af Evangeliets Aand og i Færd med at bygge sig hyggelige og gode Hjem i deres Adoptivland. Alle

indrømmede, at de vare at regne iblandt Landets bedste Borgere.

Strax efter min Tilbagekomst fra denne Tur blev jeg atter kaldet til at gaa til Sandwich-Øerne, og d. 10de Marts 1864 forlod jeg Salt Lake City i Forening med Apostlene Ezra T. Benson og Lorenzo Snow samt Ældsterne Joseph F. Smith og Alma L. Smith. Vi rejste med Posten til San Francisco og videre med Dampskib til vort Bestemmelsessted. Hensigten med vor Mission var at ordne en Del Vanskeligheder og Forretningsanliggender, som en vis Walter M. Gibson havde indviklet de indfødte Hellige i. Efter at det var lykkedes os at ordne Alting tilfredsstillende, og vi havde gjort en Tur til alle Øerne samt omorganiseret Grenene og Konferencerne, blev Broder J. F. Smith og jeg løste for at rejse hjem, eftersom vi saa nylig havde været paa Mission i Europa. Apostlene Benson og Snow forbleve kun en Maanedstid paa Øerne hos os. Vi naaede Hjemmet i December, efter omtrent ni Maaneders Fraværelse, under hvilken min ældste Søn William Wallace blev født.

Den følgende Februar (1865) blev jeg af Præsident Brigham Young beskikket til præsiderende Biskop i Morgan, Summit og Wasatch Countier, og i Maj 1865 flyttede jeg min Familie til Coalville, Summit County, hvor jeg fremdeles bor.

I Maj 1871 blev jeg atter kaldet til at gaa paa Mission til Danmark, og til at gjøre mig rejsefærdig blev der kun givet mig sex Dage. Jeg ankom til Kjøbenhavn d. 21de Juni og fandt Præsident Jesse N. Smith paa Kontoret i vort gamle og velbekjendte Hovedkvarter Lorentzensgade Nr. 14. Missionen var i en fortrinlig og blomstrende Tilstand. Præsident Smith begav sig paa Hjemrejsen strax efter min Ankomst, og jeg blev hans Eftertræder i Præsidiet over den skandinaviske Mission. Ældste P. O. Thomassen var min Medhjælper som Oversætter for „Stjernen". Al den Tid, jeg muligvis kunde faa tilovers fra mit Arbejde paa Kontoret, anvendte jeg til at besøge Konferencerne i Danmark, Sverige og Norge, og jeg fandt allevegne nidkjære og duelige Ældster, som vare fulde af Tro og gode Gjerninger. Som en naturlig Følge deraf glædede de Hellige sig i Evangeliet, og Værket havde god Fremgang i alle Missionens forskjellige Dele.

Om Foraaret 1871 havde vi Besøg af H. S. Eldredge, Præsident for den europæiske Mission. Han var ledsaget af sin Hustru samt Ældste Lorin Farr. Under deres Ophold besøgte vi mange af Konferencerne og havde en meget behagelig Tid.

Efter omtrent et Aars Virksomhed blev jeg afløst af Ældste Knud Peterson, og jeg rejste hjem med Aarets Emigrantselskab.

Da Organisationen af Zions Staver fandt Sted en kort Tid før Præsident Youngs Død, blev jeg beskikket til at præsidere over Summit Stav. Mens jeg har boet i Coalville har jeg repræsenteret Summit County i Utahs lovgivende Forsamling i otte Sessioner; de tre Gange var jeg Medlem af det lovgivende Raad (Council), og sidste Gang valgtes jeg til Præsident for samme.

I begge Territoriets konstitutionelle Konventioner, afholdte i Utah i den Hensigt at antage en Konstitution eller Grundlov, som Forberedelse for Utahs Optagelse i Unionen som Stat, havde jeg den Ære at være en af de Delegerede. Jeg har altid taget en virksom og vigtig Del i

alle Countiets vigtigere Industriforetagender. Iblandt Andet var jeg Præsident for Coalville og Echo Jærnbaneselskab samt Vice-Præsident og Superintendent for Summit County Jærnbanekompagni.

Ved Paabegyndelsen og Udviklingen af Countiets Kulminer samt i vore ko-operative Handelsforeningers Virksomhed har jeg altid taget stor Interesse. At fremme og udvikle Countiets Hjælpekilder og opmuntre Folket til at forskaffe sig behagelige, hyggelige og lykkelige Hjem har været min særlige Opgave, og jeg har havt den Glæde at se betydelig Held følge de fleste af mine Bestræbelser. Wm. W. Cluff.

EN ZIONSREJSE.

I.

Naturen smilede venligt paa en lille dansk Kjøbstad * en smuk og behagelig Maj-Morgen i Aaret 1866. Solen spejlede sig venligt i Kattegattets blaa Vover; den grønne Skov, der netop havde iført sig sin smukke Foraarsdragt, dannede et dejligt Billede med den lyngbegroede Bakke i Baggrunden, og fra de løvrige Bøgetoppe kvidrede Tusinder af Fugle, der med deres forskjellige og ejendommelige Melodier hilsede den varme Aarstids Tilbagekomst. I Kjøbstaden var der betydeligt Liv og Røre. De faa derværende Butikker vare fulde af Folk, og de handelslystne Kjøbmænd snakkede op og ned med de formuende Bønder, der netop vare komne til Staden for at faldbyde deres Varer.

,,Der rejser Mormonen,'' lød det pludselig, som en Afvexling fra den almindelige Samtale, fra en i en Butiksdør staaende Gadedreng, der, at dømme efter hans slebne Udtale, havde hjemme i Kjøbstaden, og strax vender en halv Snes Bønder sig om og ser en almindelig Bondevogn, belæsset med fire eller fem Mennesker og et Par simple Rejsekufferter; den kjørte i modsat Retning til alle de andre Vogne. ,,Mormonen,'' spørges der, ,,hvem er han?'' ,,Jo,'' siger Drengen nok saa beskeden, ,,det er en Mormon, som har boet her i Byen et Par Aarstid, der nu tilligemed sin Familie rejser til Amerika, hvor Mormonernes Himmerige jo er.'' ,,Ja vel! saa lyk paa Rejsen,'' skriger en af Bønderne efter de Forbikjørende. ,,Hils Brigham Young,'' istemmer en Anden. ,,I drukner allesammen paa Havet,'' ,,I gaar lige til Helvede,'' og andet Lignende lød det fra forskjellige Munde, medens en mere besindig og godhjærtet Landsmand udbryder, idet han sukkende tilkaster Bondevognen et medlidende Blik: ,,O, de Stakler! det er Synd, de skal der over og trække Ploven.'' ,,Til Helvede med de Gamle, de burde have bedre Forstand,'' bemærker Kjøbmanden, ,,men de stakkels Børn er at beklage.'' ,,Ja, det har Du Ret i,'' istemmer Husets Frue, der netop var traadt ind i Butikken, ,,de stakkels Børn, de skal derover at være Trælle for Brigham Young.''

Imidlertid var Vognen naaet Udkanten af Byen og rullede ganske sagte op ad den lille Bakke, der adskiller Byen fra Landet. De Rej-

* Sæby i Vendsyssel.

sende ændsede ikke de forskende Blikke, som tilkastedes dem og svarede ikke paa de Raab, hvormed de hilsedes af den udenfor Butikken samlede Folkemængde, thi det var ikke første Gang, at de havde været haanede og bespottede for deres Religions Skyld.

Den lille Familie, som netop var i Færd med at forlade Fædrelandet og begive sig paa Rejsen til Zion, bestod af en middelaldrende Mand og hans Hustru, samt to Børn, af hvilke den ene var en 15 Aar gammel Dreng med lyst Haar, der, medens Vognen kjørte ud af Byen, vendte og drejede sig til alle Sider og syntes at nyde Livet fortræffeligt, og den anden hans fire Aar gamle Broder, der sad og lænede sig op til sin Moder. Befordringen tilhørte en med Vadmelsklæder og tyk Vinterhue pyntet Bondemand, der havde Plads paa Vognens første Sæde, og syntes at tage større Hensyn til sine Heste end til Tiden, thi Kjørselen gik meget langsomt for sig.

I tolv lange Aar havde den udvandrende Familie havt Øjet rettet mod Vesten, thi saa længe havde de tilhørt de Helliges Samfund, og disse Aar havde ikke udmærket sig udelukkende med Solskinsdage, thi Familien var fattig; men dette var ikke det Værste; andre Gjenvordigheder og Prøver havde ofte gjort dem Livet trist og ubehageligt, og deres Glæde var ikke liden over at kunne komme bort fra et Sted, hvor de havde set saa mange kummerfulde Dage. Den yndige Natur, som frydede sig i Majsolens varme Straaler, gjorde derfor heller intet Indtryk paa dem, thi Byen, som de netop havde forladt, gjemmede Intet, som de kunde længes efter. I de to Aar, de havde boet der, havde de saa at sige været ganske alene, thi ingen Andre derssteds delte deres Troesanskuelser. Deres Slægtninge og tidligere Nabor, som boede ude paa Landet, havde alle været kolde og frastødende lige siden de sluttede sig til „Mormonismen", og kun faa Taarer vare blevne fældede paa nogen af Siderne da der toges Afsked.

Hele Dagen lang gled Bondevognen sagte hen ad den haarde Landevej. Kun Kusken tog sig en Snaps eller to ved de mellemliggende Kroer, medens Emigrantfamilien nøjedes med de tarvelige Fødemidler, de medbragte i deres simple Madkasse. Sex danske Mile vare tilbagelagte da Aftenen kom, og man rullede i Tusmørket gjennem Flækken Nørre-Sundby samt paa Pontonbroen over Limfjorden til Aalborg, hvor Rejsen endtes foran et gammelt Hus i Bispensgade. Bondemanden var den følgende Dag glad ved at kunne begive sig tilbage til sit Hjem i gamle Vendsyssel.

Aalborg er en gammeldags By med snævre og krogede Gader og havde i 1866 omtrent 12,000 Indbyggere. Nu er Indvaanerantallet betydelig større. I de Sidste-Dages Helliges Historie har denne By fra først af været af stor Betydning; det var saaledes her, at Ældste Geo.P.Dykes i 1850 grundlagde den anden Gren af Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige i Skandinavien, et Par Maaneder efter at den første var bleven oprettet i Kjøbenhavn, og det var ogsaa her, at de i dette Blad omtalte grusomme Forfølgelser imod de Hellige fandt Sted. Men efter faa Aars Forløb forandrede Folkestemningen sig til det Bedre. Ældsterne gik ogsaa frem med mere Forsigtighed og Visdom, og Forfølgelsen ophørte næsten aldeles. Den lille Menighed

voxede indtil den talte flere hundrede Medlemmer, og hele Tiden siden har den hævdet sit Ry som en af de største Grene af Kirken i Jylland. Paa Grund af Byens centrale Beliggenhed og dens regelmæssige Dampskibsforbindelse med Kjøbenhavn har Aalborg fra Begyndelsen af været det Sted, hvor de udvandrende Hellige fra Aalborg og Vendsyssels Konferencer har begyndt deres første Søtur paa deres lange Pilgrimsrejse til Zion, og her har Mange, som næppe nogensinde tidligere havde været længere fra Hjemmet end til nærmeste Kjøbstad, først stiftet Bekjendtskab med Rejselivets Besværligheder og vænnet sig til Omstændigheder, som de ikke paa Forhaand kunde gjøre sig noget Begreb om. Den første Udskibning af Hellige fra Aalborg fandt Sted sildig om Efteraaret 1852, og næsten hvert efterfølgende Aar har bevidnet et eller flere Selskabers Afrejse der fra; ved et Tilfælde (1862) naaede Udvandrernes Antal omtrent 500 Sjæle. I 1866 var Emigrationen fra det nordlige Jylland ogsaa temmelig stor.

Da den omtalte Familie fra Vendsyssel indtraf,var der allerede et stort Antal andre Emigranter ankomne fra de to Konferencers forskjellige Grene, og de vedbleve at arrivere, Familie efter Familie, indtil omtrent 200 udvandrende Hellige vare forsamlede, og den rummelige Sal i Bispensgade, der var lejet for Tilfældet, blev besat fra Ende til Ende med Kasser, Kufferter, Vadsække, Sengetøj, Madkurve, Bliktøj og andet Rejseudstyr. Om Natten laa de Emigrerende udstrakte paa det haarde Gulv og nøde saadan Hvile, som var muligt under de uvante Omstændigheder. Imidlertid herskede der temmelig god Orden, og de bedste Følelser lagdes for Dagen. Man havde nemlig tidligere været belærte om Nødvendigheden af at øve sig i Taalmodighed, hvilket Raad snart fandt passende Anvendelse, thi Barneskrig, Sang, Musik, højrøstet Tale, Omflytning af Kasser, Bliktøj og deslige foraarsagede en Støj og Tumult, som var nok til at irritere almindelige Mennesker. Allerede der paa Salen holdtes regelmæssige Aften- og Morgenbønner under Bestyrelse af dertil beskikkede Brødre, og den bekjendte „Mormon-Disciplin" indførtes i sin Helhed.

Saaledes hengik en Ugestid; den til Afrejsen bestemte Dag ankom, og fra den tidlige Morgenstund af gjordes der Forberedelser for at gaa ombord paa det smukke Dampskib „Dania", der laa ved Bryggen. Det var den 16de Maj 1866. Mange af de 200 Udvandrere skulde for første Gang sætte deres Fod paa et Dampskib, og Flere havde aldrig set et saadant før. Stemningen var derfor livlig. Glæden spejlede sig i Alles Ansigter, og man lagde ikke videre Mærke til de haanende Udtryk eller ligefremme Skjældsord, som udsendtes af Mængden, der havde forsamlet sig paa Skibsbroen for at bevidne Bortrejsen af de stakkels Mormoner, som man sagde lidet anede den skrækkelige Skjæbne, der ventede dem i det fjærne Utah.

Klokken er halv fem om Eftermiddagen. Dampskibsfløjten lyder første Gang. Der bliver Travlhed paa Skibet, thi en stor Mængde Venner, Slægtninge og varmhjærtede Troesfæller, som ere med ombord for der at tage den endelige Afsked, begive sig i Land. En saadan „Mormon"-Afsked er baade romantisk og interessant. Der er som oftest ingen

Graad, skjøndt der fældes Taarer. Der er udvortes Sorg men indvortes Glæde. Kun er der virkelig Bedrøvelse tilstede, naar Forældre efterlader Børn, og Mænd efterlader Hustruer, eller omvendt, men igjennem det Hele lyser der et sikkert Haab om snarlig Gjensyn. I de fleste Tilfælde, hvor Skilsmisse mellem Familiemedlemmer finder Sted, trøster man sig med Gjenforening „til næste Aar", thi de Udvandrende lover med Haand og Mund, at deres første Bestræbelse, efter Ankomsten til Zion, skal blive at samle Midler til de Efterladtes Udfrielse. Dampskibsfløjten blæser anden Gang. Nu følger en hurtig Afsked mellem dem, som nødig forlader deres Venner. „Farvel Broder!" „Farvel Søster!" „Hils mine Venner i Zion!" „Gud velsigne Dig!" „En lykkelig Rejse!" „Glem ikke os i Babylon." „Skriv endelig saa snart I kommer derover," er iblandt de mange Ytringer, som udtales med det sidste Haandtryk, medens Skibsofficererne utaalmodigt udbryder: „Nu Folk, i Land med Jer; Alle, som ikke skulle med, thi nu skal Skibet sejle." Dampen er oppe, og man har allerede ladet de store Hjul dreje sig et Par Gange rundt for at erfare, om Maskineriet er i Orden. Tredie Gang lyder Dampskibsfløjten. I en Hast gaar de sidste Ikke-Passagerere i Land; Skibsbroen tages ind, den prægtige Damper lægger fra Land, en Klynge unge Søskende begynder at istemme „Farvel, Farvel, vort Fødeland vi byde"; Hatte og Huer hæves mekanisk i Vejret, medens Farvel endnu en Gang lyder fra Skib og Brygge; en uafbrudt Viften med hvide Tørklæder vedligeholdes, indtil det stolte Fartøj med sin kostbare Ladning ved en Bøjning af Fjorden har lagt en Bakke mellem sig og Vennerne paa Bryggen. Sejladsen ned ad Limfjorden er meget behagelig, Vejret smukt og Luften klar. Emigranterne der ere ved Perlehumør, samtale, synge, spadsere, klatre tilvejrs og betragte Landsbyerne i Vendsyssel og Himmerland, indtil man naar Hals, en liden Flække ved Fjordens Udmunding i Kattegattet, hvor en liden Baad landsætter et Par præsiderende Brødre, som have ledsaget Selskabet fra Aalborg. Strax efter befinder man sig paa det aabne Kattegat, Solen sænker sig bag den vestlige Horizont, de lave Bakker ved Jyllands Østkyst blive snart usynlige og Tusmørket falder paa. Vinden rejser sig lidt efter lidt, og Damperen begynder saa smaat at antage urolige Bevægelser. Nogle af Familierne søge ned i Holdet for at stede Børnene til Hvile, medens de Yngre prøve paa at foretage Spadsereture paa Dækket; men dette vil ikke rigtig lykkes, thi som Dækspassagerer har man jo ingen Adgang til Skibets Agterende eller Promenadedækket, og Forstavnen er fuld af Stude, Svin og Faar, der slet ikke synes at nyde Sejlturen i deres bundne Stilling. En uhyggelig Stank udgaar desuden fra deres Kvarter, medens den opvarmede Luft fra Maskineriet gjør et sygeligt Indtryk paa Emigranterne. (Fortsættes.)

Notitser. Vi tillade os at hendrage vore Læseres specielle Opmærksomhed paa det lille Avertissement i indeværende Numer om hjemmefabrikerede Svovlstikker. Broder L. Dahlquist & Co. fortjene vor Søgning, og da deres Varer ere ligesaa gode, om ikke bedre, end de indførte, burde Enhver, som har Önske for at ville understøtte Hjemmeindustri, altid kjøbe af disse hjemmelavede Svovlstikker, der findes til Salgs i de fleste Handelsboer.

„Nyheder" vil udkomme i næste Numer. Vore Agenter bedes allervenligst at indsende Opgjørelse og Penge snarest muligt.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 17. *Den 1ste September 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 244.)

1871.

Odense Konference osv.

Ved Nytaarstid organiseredes Distrikterne Fyen, Slesvig og Holstein til en ny Konference under Navn af Odense Konference, og Ældste N. C. Edlefsen, der tidligere virkede som omrejsende Ældste i hele Missionen, beskikkedes til sammes Præsident. Efter omtrent 1½ Aars Forløb blev den nye Konference imidlertid ophævet og tillagt Aarhus Konference.

Vinteren i Begyndelsen af Aaret var temmelig stræng i Skandinavien. Paa Grund af Is og Sne var saaledes baade Dampskibs- og Jærnbanefart standset i en længere Tid, og selv Isbaadene kunde undertiden ikke komme over Belterne mellem Sjælland, Fyen og Jylland. Under den store Arbejdsløshed, som Vinterens Strænghed afstedkom, lede mange af de fattige Hellige stor Mangel og Nød.

Besøg af Eldredge og Farr.

Præsident Horace S. Eldredge med Hustru samt Ældste Lorin Farr ankom til Kjøbenhavn d. 7de April fra en Rejse gjennem Italien og Svejts. De overværede et Konferencemøde paa Enighedsværn d. 9de og 10de s. M., og d. 16de bivaanede Eldredge en Forsamling i Malmø, medens Farr gjorde en Tur til Norge og besøgte nogle af sin Hustrues Slægtninge i Frederiksstad, samt afholdt i Forening med Konferencepræsident Peter Brown en Forsamling dersteds. Den 22de kom han tilbage til Kjøbenhavn og afrejste samme Dags Aften til Hamborg. Præsident Eldredge havde allerede forladt Kjøbenhavn to Dage i Forvejen.

Knud Peterson bliver Præsident.

Den 6te Maj ankom Ældsterne Knud Peterson, J. C. A. Weibye, Chr. Willadsen, Chr. Madsen, Poul Dehlin, Poul Poulsen og Anthon H. Lund til Kjøbenhavn som Missionærer fra Zion. Den 28de s. M. ankom ogsaa Niels P. Jensen, og d. 4de Decbr. Ældste A. P. Søderborg. (Om disse Missionærers Virksomhed se dette Blads 2den Aarg., Side 74, 75 og 76.) Ved W. W. Cluffs Hjemrejse d. 23de Juni blev Knud Peter-

son hans Afløser som Præsident for den skandinaviske Mission.

Det 32te Emigrantselskab.

Fredag d. 23de Juni Kl. 6½ Aften afsejlede det første Kompagni af Aarets Emigranter, bestaaende af 387 Sjæle, under Ledelse af Præsident W. W. Cluff, med Dampskibet „Humber" fra Kjøbenhavns Toldbod. Foruden Cluff rejste følgende hjemvendende Zionsældster med Selskabet: Peter Madsen, Mikkel C. Christensen, John Holmberg og John Ehrngren. Selskabet ankom d. 26de til Hull, hvor fra Rejsen fortsattes med Jærnbanen til Liverpool den følgende Nat. Efter Ankomsten til sidstnævnte Stad d. 27de om Morgenen gik Emigranterne (397 Sjæle, indbefattende en skotsk Familie) strax ombord paa Dampskibet „Minnesota", som Onsdag d. 28de afsejlede til New York, hvor Selskabet efter 14 Dages heldig Sejlads landsattes i Castle Garden d. 12te Juli. De ankom til Havnen Aftenen forud. En 56 Aar gammel Søster døde af Tæring d. 5te Juli og blev begravet i Søen. Foruden de Hellige rejste omt. 400 tyske, irske og engelske Emigranter over Havet med samme Skib. Dagen efter Emigranternes Ankomst til New York udbrød en skrækkelig Kamp dersteds mellem Orangemændene og Irlænderne, hvorved mange Mennesker dræbtes, og et stort Antal saaredes, men de Emigrerende lede ingen Overlast derved. Fra New York fortsattes Rejsen d. 13de med Jærnbanen til Ogden, hvor til Kompagniet ankom d. 21de Juli. Her opløstes Selskabet, idet nogle af Emigranterne samme Aften rejste til Salt Lake City. Andre toge nordpaa; Nogle forbleve i Ogden og Omegn. Rejsen fra Kjøbenhavn til Utah varede altsaa fire Uger.

Et Forsamlingshus i Norge.

Den 1ste Novbr. 1870 besluttede Peter Brown, som den Gang præsiderede over Kristiania Konference, i Forening med Brødrene i Kristiania Gren at lade opføre et Hus ved Hjælp af Ældste Engebregt Olsen som Bygmester. Husets øverste Etage skulde indrettes til Forsamlingslokale for de Hellige i Kristiania, medens første og anden Etage skulde indrettes til Familielejligheder og udlejes, for saaledes at udrede Renter, Afdrag, Skatter og øvrige Udgifter. Der begyndtes paa Grundvolden d. 9de s. M., og med Undtagelse af de to koldeste Vintermaaneder gik Arbejdet rask for Haanden indtil det blev fuldført i Juli 1871. Ældste Olsen, der var en dygtig Bygmester, gjorde Alt, hvad han formaaede, for at faa Huset saa solidt og smukt samt saa indbringende som muligt.

Den 23de Juli (1871) blev Forsamlingslokalet i Husets øverste Etage indviet under stor Højtidelighed, ved hvilken Lejlighed omtrent 400 Hellige og Fremmede vare forsamlede. Iblandt Andre vare 75 af Frederiksstads Grens Medlemmer tilstede; de vare ankomne til Hovedstaden med et dertil lejet Dampskib. Nogle faa fra Drammen vare ogsaa nærværende. Salen var festlig smykket med Blomster, Løv og Kranse, hvilket i Forening med det gode Sangkor og det nye Fys-Harmonika gjorde et højtideligt Indtryk paa de Forsamlede. Efter at Forsamlingen var kaldet til Orden og Salmen „Morgenen saa dejlig oprinder paany" var afsungen, blev Indvielsesbønnen opsendt af Præsident P. Brown. Paa Opfordring oplæste Forstanderen Navnene paa alle dem, der havde bidraget til Lokalets Udstyr. De frivillige Gaver til samme beløb sig til

omtrent 125 Specier. Under Tjenesten afholdtes passende Taler af Præsident P. Brown, J. C. A. Weibye, M. Andersen, C. Andersen, H. H. Berg, M. Christoffersen, C. Grønbæk, E. Hartvigsen, E. Nøkleby og A. Olsen. Bygmester Olsen blev overrakt en smuk Bibel som Erkjendtlighed for sit Arbejde, og man havde en sand Festdag, der aldrig forglemmes af dem, som vare tilstede.

Dette var det første Forsamlingshus, som er bleven bygget af de Hellige i den skandinaviske Mission. De fleste af Pengene, som anvendtes til dets Opførelse, laantes paa forskjellige Steder; saaledes et større Beløb af Hypothek-Banken i Kristiania. De forskjellige Konferencepræsidenter, som siden den Tid have præsideret i Norge, have havt Bygningen under deres Bestyrelse, men der var af forskjellige Grunde flere Gange Fare for, at den skulde komme ud af de Helliges Hænder, indtil Præsident John Taylor skred til Hjælp med Kirkens Midler, saa at Gaarden nu er sikret. Den paa samme endnu hvilende Gjæld afbetales i aarlige Afdrag, og om nogle Aar vil Ejendommen forhaabentlig blive befriet fra enhver financiel Byrde. Bygningen er 60 Fod lang og 33 Fod bred, og bestaar af en Kjælderetage, Stueetage samt 1ste og 2den Sal. Foruden Forsamlingslokalet, der er stort og rummeligt, og har 12 Fag Vinduer (6 paa hver Side), har 2den Sal (3die Etage) Kontor og Soveværelse for Konferencepræsidenten. I Forsamlingslokalet, som er 43 Fod langt og 30 Fod bredt, er der en Forhøjning for en Del af Præstedømmet og en prægtig Talerstol samt et Galleri for Sangkoret, der paa den Tid Lokalet indviedes bestod af omtrent 40 Medlemmer. Byggegrunden kjøbtes af Grosserer N. O. Young d. 7de Novbr. 1870 for 850 norske Specier. Hele Ejendommen er værd omtrent 30,000 Kroner; den var i 1881 assureret for over 26,000 Kroner.

Det 33te Emigrantselskab.

Den 1ste Septbr. Kl. 3¼ Eftm. afsejlede Aarets 2det Emigrantselskab fra Kjøbenhavns Toldbod med Dampskibet „Humber", tilligemed tre hjemvendende Zionsældster, nemlig Chr. Willadsen, Søren C. Thure og E. M. Caste. Ældste Anthon H. Lund ledsagede Selskabet til Liverpool, hvor fra Emigranterne, tilligemed flere engelske Hellige, afsejlede med Dampskibet „Nevada" under John I. Harts Ledelse. Mandag d. 18de September ankom Selskabet til New York og fortsatte strax Rejsen vestpaa med Jærnbane til Ogden, hvor det indtraf om Aftenen d. 27de Septbr. De af Emigranterne, som skulde sydpaa, toge samme Aften med Utah Central Jærnbanen til Salt Lake City.

Det 34te Emigrantselskab.

Aarets tredie Emigrationsafdeling, bestaaende af 71 Sjæle, afrejste fra Kjøbenhavn d. 13de Oktbr. med Dampskibet „Najaden", under Ledelse af Ældsterne Peter Brown, N. C. Edlefsen samt Ældste N. P. Jensen, hvilken Sidstnævnte havde besøgt sine Slægtninge i Skaane. I Liverpool blev Selskabet forenet med omt. 230 britiske Hellige, og afsejlede, under Ledelse af Geo. H. Peterson, fra Liverpool Onsdag d. 18de med Dampskibet „Nevada". Ældste Peter Brown havde Bestyrelsen af den skandinaviske Afdeling. Efter en temmelig stormfuld Rejse ankom Selskabet d. 1ste Novbr. lykkelig og vel til New York, hvor fra Rejsen fortsattes d. 3die med Jærnbane *via*

Pittsburg, Chicago og Omaha til Ogden. Ude paa Sletterne ved Lodge Pole Station sad Toget fast i Sneen i tolv Timer. Tilsidt lykkedes det ved Hjælp af fire Lokomotiver med Sneplove at faa Banen ryddet, saa at Toget kunde komme igjennem. Kompagniet ankom til Ogden og Salt Lake City d. 11te Novbr.

NORGE —, VAND OG BRØD OSV.

I 1871 bleve 1021 Personer tillagte Menigheden ved Daab i Skandinavien, af hvilke 435 i Danmark, 464 i Sverige og 122 i Norge. I sidstnævnte Land bleve flere af Brødrene fængslede og idømte Vand og Brød for Prædiken og Daab. Saaledes sad Ældste M. Christoffersen paa Vand og Brød i tre Dage i Frederiksstad for at have døbt en Pige, hvis Moder, der ikke var i Menigheden, fik Politiet ved Skolelærerens og Præstens Hjælp til at arrestere ham. Broder J. Johansen var ogsaa Arrestant i Hadeland.

1872.

SYV MISSIONÆRERS ANKOMST.

Den 28de Maj ankom til Kjøbenhavn følgende Missionærer fra Zion for at arbejde i den skandinaviske Mission: C. F. Schade, P. C. Christensen, J. Mikkelsen, Mathias Nilson, Søren Christiansen, P. C. Carstensen og N. P. Lindeløf. (Om deres Virksomhed se dette Blads 2den Aarg., Side 74 og 76.)

DET 35TE EMIGRANTSELSKAB.

Fredag d. 21de Juni Kl. 4 Eftm. afsejlede Aarets første Emigrationskompagni, bestaaende af 397 Sjæle, under Ældste Eric Petersons Ledelse, fra Kjøbenhavn med Dampskibet „Otto". Brødrene Anthon H. Lund, Poul Poulsen og S. Christiansen rejste ligeledes hjem med dette Selskab, der, efter heldig Rejse, ankom til Liverpool d. 25de. Skandinaverne (396 i Antal) tilligemed 28 britiske og 22 hollandske Hellige gik strax ombord paa Dampskibet „Nevada" og afsejlede fra Liverpool d. 26de Juni. Den 10de Juli ankom de til New York, hvor fra de fortsatte Rejsen med Jærnbanen den følgende Dag og ankom til Salt Lake City d. 27de Juli Kl. 11 Aften. De bleve midlertidig indkvarterede i Musikhallen, hvor Aftensmad var beredt for dem af deres skandinaviske Venner. Fire Børn døde paa Jærnbanerejsen.

Som et Exempel paa hvorledes Emigrantselskaberne undertiden bleve behandlede af de mod de Hellige fjendtligsindede Indbyggere i Staterne kopiere vi Følgende af en Skrivelse fra Broder A. H. Lund:

„I Chicago opholdt vi os nogle faa Timer. Pøbelen dersteds var meget bitter. Broder Peterson gik med nogle af de unge Brødre ned til Bagage-Vognene for at passe paa Tøjet, thi det skulde overføres paa andre Vogne; medens han overlod mig Varetægten over Emigranterne. Jeg sagde til en Fyr, som vilde trænge sig ind i Vognene, at han havde Ingenting der at bestille, hvorfor han truede mig paa Livet, sværgende, at jeg ikke skulde slippe levende fra Chicago. Det var en Samling af det værste Pak, jeg har været iblandt, og en Mængde Lommetyve sværmede omkring os. En Broder blev frastjaalet 28 Dollars, og flere Andre mistede Et og Andet. Provianthandlere og Frugtsælgere gjorde deres Forretning saa indbringende som mulig, idet de ikke toge det saa nøje med Vexelpengene. Saaledes havde en af vore Folk kjøbt Noget, men fik ingen Penge tilbage. Sælgeren sagde, han havde givet tilbage, men da vor Bro-

der paastod det Modsatte, og jeg havde ingen Grund til at antage, at han sagde Usandhed, klappede jeg i Hænderne og bad alle Emigranterne ikke at kjøbe Mere, før Manden havde faaet rigtig tilbage, hvad de strax efterkom. De kan tro, at Optrækkeren blev slukøret, da al Handel pludselig ophørte. Han fandt det bedst at betale Manden sine Penge, og jeg hørte Ingen klage over ham senere.

Vi havde ikke Vogne nok i Chicago, saa vi vare ved at skulle blive der til næste Morgen, men vi foretrak at benytte et Par Godsvogne for at slippe bort fra denne Røverrede, endskjøndt det havde sine Vanskeligheder at stille dem tilfreds, som maatte ind i nævnte Vogne, men Alle indsaa dog Nødvendigheden af at slippe væk jo før jo heller. Vi standsede fem engelske Mil udenfor Byen, hvor Broder Peterson naaede os næste Dag.

I Omaha bleve vi omringede af en Flok Apostater, som søgte at opvække Forstyrrelse. Bageren, som jeg havde telegraferet til, havde ikke skaffet os Brød nok, saa vi havde kun et halvt Brød til Mands, og da det var Søndag, var der heller ikke Meget at faa hos de andre Bagere. I Cheyenne fik vi dog ny Forsyning af frisk Brød.''

Det 36te Emigrantselskab.

Den 30te August Kl. 1 Eftm. afrejste 260 Sjæle fra Kjøbenhavn med Dampskibet ,,Cato'', tilligemed følgende hjemvende Zionsældster: P. O. Thomassen, Chr. Madsen, A. C. Grue og Mons Andersen. Den 2den Septbr. ankom Selskabet i det dejligste Solskin til Hull, hvor der spistes Aftensmad paa Hr. Lararus' Hotel, og den paafølgende Dag kjørte de med Jærnbanen til Liverpool, hvor de ankom d. 3die omt. Kl. 11 Form. Søstrene kjørte strax i Omnibusser til Dampskibet ,,Minnesota'', medens Brødrene arbejdede med Losning og Ladning af Godset. Om Aftenen Kl. 9 gik Alle ombord, og den følgende Dag (Onsdag d. 4de) afsejlede Skibet fra Liverpool. Geo. W. Wilkins beskikkedes til Kompagniets Leder. Ingen Dødsfald fandt Sted under Overrejsen, men derimod to Fødsler. Den 16de ankrede Skibet udenfor Castle Garden og d. 17de gik Emigranterne i Land. Onsdag d. 18de afrejste de med Jærnbanen vestpaa *via* Pittsburg, Chicago og Omaha og ankom til Salt Lake City d. 26de om Aftenen. Et Barn døde paa Jærnbanerejsen og blev begravet i Chicago.

Midtvejs mellem Salt Lake City og Ogden mødtes Selskabet af Præsidenterne B. Young og D. H. Wells og andre ledende Mænd, som strax gjorde en Tur gjennem alle Vognene og hilsede paa deres fremmede Søskende fra hinsides Havet. Ved Ankomsten til Staden førtes Emigranterne til Musikhallen, hvor et godt Aftensmaaltid var beredt for dem. I Løbet af de to følgende Dage opløstes Kompagniet, idet Venner og Slægtninge førte Emigranterne til midlertidige Hjem.

Omtrent 20,000 Rigsdaler sendtes fra private Individer i Zion til fattige Slægtninges og Venners Udfrielse i 1872.

En Missionærs Lidelser.

Evangeliet vedblev at gjøre god Fremgang i Sverige, i Særdeleshed i Stockholms Konference, hvor 165 bleve døbte i Aarets Løb. Men en Del af Brødrene bleve strængt forfulgte og Nogle fængslede. En Missionær i Stockholms Konference blev saaledes idømt en Mulkt paa 175

Rdl. for at have bevidnet, at Joseph Smith var en sand Profet. Da han ikke havde Midler til at kunne betale dette Beløb, maatte han udsone det med 14 Dages Vand og Brød. Dette var en haard Straf, og Fangevogteren spurgte ham flere Gange, om han ikke følte sig for svag til at udholde det paa en Gang, da han i saa Fald kunde hvile sig et Par Dage, men dertil havde den nidkjære Missionær ikke Tid; han vilde skynde sig at blive færdig med sin Straf, saa at han atter kunde gaa ud og prædike Kristus og ham korsfæstet, samt Brigham Young, hans Profet. Han bad derfor Gud at velsigne sit Vand og Brød, og hans Bøn blev hørt, saa at han følte sig stærkere da han forlod Fængslet, end da han kom dertil, hvilket forbausede Fangevogteren og Andre, som fulgte med ham op ad Gaden. Øvrigheden følte siden skamfuld over Behandlingen og beskyldte Præsterne for at være Aarsag dertil, medens disse viste Beskyldningen tilbage paa Øvrigheden; begge Parter syntes at forstaa, at det var en daarlig Plan at forsvare deres Lærdomme paa en saadan Maade, men deres Had mod ,,Mormonerne" overvandt deres bedre Dømmekraft. Det var et af de mange Beviser for, at Øvrighedens Trusler ikke kunne afholde en Herrens Tjener fra at lyde Gud mere end Menneskene.

I Danmark gjorde man flere heldige Forsøg paa at missionære paany i de gamle Arbejdsmarker, hvoraf flere i en længere Tid kun havde baaret meget liden Frugt, og det lykkedes at bringe nyt Liv i flere af de ældre Grene, medens man ogsaa fandt det nødvendigt at udelukke en Del kolde og ligegyldige Medlemmer. (Fortsættes paa Side 271.)

EN ZIONSREJSE.

(Fortsat fra Side 256.)

,,O! jeg faar Ondt!" udbryder en ung Søster fra Aalborg. Næsten i samme Øjeblik aabner hun uvilkaarligt Munden, og det gode Middagsmaaltid, som hun spiste til Afsked, er i næste Øjeblik Havets og Fiskenes Ejendom. En ung Broder, maaske hendes Forlovede, iler hende til Hjælp, men det Hele er overstaaet, siger hun; hun føler meget bedre samt ler hjærtelig ad hele Affæren; dog kun for nogle Minutter, thi Scenen gjentager sig, og denne Gang er det værre end første Gang. ,,Lad mig gaa ned i Holdet," siger hun, og ledsaget af sin Velynder begiver hun sig hen til Nedgangen. Men o! hvilket Syn! Der nede iblandt Familierne har Søsygen begyndt for Alvor. Opkastning, Stønnen, Klagen og Jamren høres i alle Hjørner. Luften er formelig forpestet, og det unge Par vender øjeblikkelig om i Forskrækkelse. Nej, derned vilde den unge Pige da ikke; altsaa synker hun halv afmægtig ned paa en Bænk foran den store Dampkjedel, hvor hun gjærne kunde have slumret, hvis det ikke var for de utaalmodige Studes Nærhed.

Den unge ,,Mormon" fra Sæby vankede omkring ganske alene. Under Rejsen fra Aalborg til Hals holdt han stadig Udkig baade til Luvard og Læ, og han holdt sig heller ikke Skibsregelen saa nøje efterrettelig, eftersom han vovede sig op paa Agterdækket iblandt Kahytspassage-

rerne, der strax antastede ham og gjorde ham det ene Spørgsmaal efter det andet angaaende sit Rejseselskab. Han besvarede disse saa godt han kunde, indtil man begyndte at ville holde ham tilgode, saa trak han sig fornærmet tilbage og svarede dem med den dybeste Taushed. Han indtog derefter en Slags ophøjet Stilling til Luvart, hvor han kunde indaande den friske Søluft og kigede efter Land saa længe han kunde øjne det; derpaa gjorde han en Tur ned i Holdet for at spørge til Forældrenes Befindende, og tilbragte siden hele Natten paa Dækket, hvor han stiftede Bekjendtskab med en Jævnaldrende, der ligesom han selv var interesseret i at gjøre Iagttagelser, og der var ikke Tale om Søvn. Anholts Fyr var næsten den eneste Afvexling, som Natten frembød. Omsider begyndte Morgendæmringen at vise sig, og man kunde se den sjællandske Kyst tilhøjre. Endelig stod Solen ogsaa op, men umuligt! den stod jo op i Vester. Vor unge Jyde studerede længe derpaa, men efter at have bragt alle sine filosofiske Evner og sin geografiske Kundskab til praktisk Anvendelse fattede han, at det var Skibet, som nu sejlede mod Syd ind mod Helsingør, medens man ved Solnedgang Aftenen forud sejlede mod Øst. Det varede imidlertid længe inden Kompasset rigtig vilde ordne sig efter hans Indbildningskraft, thi han syntes immer, at Skibet sejlede østpaa.

,,Nu ere vi ved Helsingør, og vi kunne se Sverige,'' raabtes der ned i Holdet. Dette havde et almindeligt Røre iblandt Familierne til Følge. Der nede havde man havt alt andet end en behagelig Nat, thi uagtet Vejret havde været ganske godt, var der lidt Luftning, og Skibet havde gynget en Del i Nattens Løb, saa at Søsygen var temmelig almindelig, men nu gled ,,Dania'' jævnt hen over Øresunds blanke Flade, og En efter En kom Emigranterne ud af Holdet. Den yndige Kyst tog sig fordelagtig ud mod den opgaaende Sol, og den forsvundne Nats Ubehageligheder vare snart forglemte. Øen Hveen passeredes, og en Mængde Taarne, Møller og store Bygninger viste sig i det Fjærne forude. ,,Der har vi Kjøbenhavn,'' udbrød en af Emigranterne, som havde været i Danmarks Hovedstad før. ,,Kjøbenhavn! Kjøbenhavn!'' gjentoges der fra Mund til Mund, og der blev en almindelig Klatren og Udstrækning af Halse for at tage denne historiske By i Øjesyn, thi de allerfleste af de Emigrerende kjendte kun deres Lands Hovedstad af Navn. Skibet kom nærmere og nærmere, Klampenborg til højre, Tre Kroner tilvenstre samt en Mængde Fartøjer og flere Gjenstande, som Emigranterne slet ikke vidste Navne paa, passeredes. Omsider aabnedes en Bro foran Skibet. Der var en Del Tale om Toldboden, store Pakhuse, gamle Orlogsskibe osv., og faa Minutter senere lagde ,,Dania'' til ved Qvæsthusbroen. Landgangen fandt Sted strax, og Emigranterne fik midlertidig Ly under en Del Skyggetræer paa St. Annæ Plads, indtil en Broder viste dem op i en af Byens snævre Gader, hvor Brødrene fra Kontoret havde lejet en rummelig Bagsal til Emigranternes Afbenyttelse under deres korte Ophold i Hovedstadeu. Kl. 7 om Morgenen d. 17de Maj vare de alle komne til Ro paa dette temmelig fredelige Sted, hvor mange af de Rejsende søgte den Hvile, som den foregaaende Nat havde nægtet dem.

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 1ste September 1884.

MYRDERIET I TENNESSEE.

Siden Joseph Smiths Dage har Befolkningen i de Forenede Stater tilsyneladende ikke været saa forbitrede paa de Hellige som for Nærværende. Næsten overalt i Unionen, hvor vore Missionærer have virket, have de i den senere Tid været truede med Vold, Mishandling og Udryddelse, dersom de ikke strax ophørte med at forkynde deres Lære, og paa mange Steder ere disse Trusler blevne satte i virkelig Udførelse paa flere forskjellige Maader; men ingen Steder har Raseriet naaet en saadan Højde som i Tennessee, hvor Søndag d. 10de August bevidnede et af de blodigste Optrin, som nogensinde har fundet Sted i den amerikanske Nations Historie i Skikkelse af religiøs Forfølgelse. Paa den nævnte Dag var en liden Gren af Kirken fredelig forsamlet til Gudstjeneste i James Condors Hus ved Cane Creek, Lewis County, Tennessee, da 13 Personer af en maskeret Pøbelhob, bestaaende af omtrent 40 Mennesker, omringede Huset, og dræbte fire af Brødrene, samt saarede en Kvinde. Det Følgende er frit oversat fra ,,Deseret News":

,,Wm. S. Berry fra Kanarra, Iron County, og Henry Thompson fra Scipio, Millard County, virkede som Missionærer i Lewis County, og havde bestemt Forsamlingen i Condors Hus, da de uforventet bleve besøgte af John H. Gibbs fra Paradise, Cache County, og Wm. H. Jones fra Brigham City, Box Elder County, saa der var ialt fire Utahældster forsamlede ved Cane Creek paa den sørgelige Dag. Tre af disse, nemlig Gibbs, Thompson og Berry mødte i Condors Hus kort før Forsamlingen skulde begynde, og da flere Venner kom ind, gave de sig til at synge Salmer og tale med de Besøgende.

Ældste Jones havde taget ind i en Hr. Thomas Garrotts Hus, omtrent en Mil fra Condors, for at læse en trykt Tale for ham og Familien. Lidt før Forsamlingstiden begav han sig paa Vejen til Condors Hus, men var ikke kommen ret langt, førend han blev omringet af en maskeret Pøbelhob, bevæbnet med Geværer og Pistoler, som tvang ham til at stige over et Gjærde ind i en Majsmark, gjennem hvilken de dreve ham foran dem, idet de gjentagne Gange stødte ham i Ryggen med deres Bøssepiber. Da de vare komne til Udkanten af Skoven efterlode de en Mand til at bevogte ham, og med Ordre til at skyde ham ned, hvis han gjorde Forsøg paa at undvige. Men Ældste Jones indlod sig strax i Samtale med sin Bevogter, der tillod ham at løbe bort saa snart Skydningen hørtes fra Condors Hus, hvor til Pøbelen strax begav sig efter at have forladt Jones. Idet de omringede Stedet grebe nogle af Banditterne Ejeren James Conder, som stod ved Gjærdeporten, og holdt ham fast, medens de Øvrige stormede frem mod Huset. Condor raabte til sine Sønner, som vare ude i Haven, at de skulde tage deres Geværer frem. En af Mændene, David

Hinson, traadte foran de Andre ind i Huset, gik tværs over Værelset og var i Færd med at nedtage et Gevær, som hang over Bagdøren, da unge Martin Condor traadte til, men Hinson var ham saa meget i Forkjøbet, at han fik Vaabnet ned og skød Ældste Gibbs, som faldt død om. Medens Martin Condor nu prøvede paa at vriste Bøssen fra Hinson blev en Geværpibe rettet mod Ældste Thompson, men da Ældste Berry greb fat paa samme med begge sine Hænder og holdt den fast, fik Ældste Thompson Lejlighed til at løbe ud af Bagdøren og undfly til Skoven, medens en anden Bandit skød Ældste Berry, der døde uden et Suk. Medens alt dette foregik kæmpede Martin Condor og Hinson uafbrudt om Geværet. Hinson drog en Revolver paa Condor, men Skuddet gik ikke af, hvorfor en anden Morder dræbte Condor med et velrettet Skud, og Hinson traadte da ud af Frontdøren. Netop i dette Øjeblik kom J. R. Hudson, Martin Condors Halvbroder, ned fra Loftet, hvor han havde været efter sit Gevær. To Mænd grebe fat paa ham og prøvede paa at holde ham fast, men det lykkedes ham at slide sig tilstrækkelig løs til at han kunde skyde David Hinson. Da denne faldt raabte En: ,,Jeg vil have Hævn,'' og skød øjeblikkelig Hudson, der døde en Time senere. Efter at Hudson var skudt løb en Del af Pøbelen udenfor hen til Vinduet og affyrede en Salve ind i Værelset. Nogle af Skuddene saarede Søster Condor i det ene Ben, og andre bleve siddende fast i Ældste Berrys afsjælede Legeme. Pøbelen trak sig derpaa tilbage, medtagende Hinsons Lig.

De fleste af Morderne havde gjort sig aldeles ukjendelige ved Masker, fantastiske Hatte samt lyse Frakker og Benklæder, og vare mere eller mindre berusede af stærke Drikke.''

Ældste W. S. Berry, den ene af Martyrerne, blev født d. 3die Febr. 1838 i Dresden, Weakley County, Tennessee, og mødte altsaa sin Martyrdød i sin Fødestat. Som ung Dreng flyttede han med sine Forældre til Nauvoo, hvor han gjennemgik de skrækkelige Forfølgelser, som fandt Sted mod de Hellige i Illinois, og kom til Utah i 1848. Han boede en Tid i Cottonwood og siden i Spanish Fork. For 15 Aar siden flyttede han til Kanarra, Iron County, hvor han var anset for en af Stedets bedste, paalideligste og dygtigste Borgere, og var i flere Aar Raadgiver til Biskoppen. Han efterlader sig to Hustruer og 13 Børn, hvoraf den ældste er 21 Aar, og den yngste, der er født siden Faderen rejste paa sin Mission, er tre Maaneder gammel. Begge Berrys Bedsteforældre kæmpede i Uafhængighedskrigen, og hans Fader deltog i Krigen i 1812. Moderen, der er 81 Aar gammel, lever endnu i Kanarra. To af Berrys Brødre bleve dræbte af Indianerne i Washington County for 18 Aar siden. Familien Berry var iblandt Staten Tennessees Grundlæggere.

John H. Gibbs, den anden af de myrdede Utahældster, var omtrent 29 Aar gammel og boede i Paradise, Cache County, hvor han efterlader sig Hustru og tre Børn. Han var født i Wales d. 28de Juli 1853.

James Condor er Ejer af en Avlsgaard, bestaaende af omtrent 300 Akres Land, beliggende ved Cane Creek, og anses for en formuende Mand. Hans Hustru, hvis Pigenavn var Melinda Carroll, har tidligere været gift med en Mr. Hudson, med hvem hun avlede en Søn, James Riley,

den ene af de Dræbte. Efter hendes første Mands Død giftede hun sig paany med James Condor, med hvem hun havde Sønnen Martin, en anden af Martyrerne, og to Døtre, nemlig Rachel Ann og Lovisa Jane. Countysheriffen John Carroll er Søster Condors kjødelige Broder.

I Begyndelsen af nærværende Aar blev en blomstrende Gren af Kirken grundlagt ved Cane Creek, hovedsagelig ved Ældste Gibbs' Virksomhed, og et Forsamlingshus af Træ blev bygget af de Hellige dersteds, men hele Tiden siden Evangeliet fik Fodfæste i Egnen have Ældsterne hyppigt været truede med Mishandling og Død af Nabolagets pøbelagtige Indbyggere, og d. 11te Maj sidstleden afbrændte en bevæbnet Pøbelhob saaledes ogsaa Forsamlingshuset. Det var den Gang Bestemmelsen, at Ældsterne, som virkede i Countiet, skulde dræbes eller uddrives, men da de Hellige havde for mange Venner, iblandt hvilke var Countiets Sheriff, lod det sig ikke gjøre den Gang.

David Hinson, den af Pøbelens Parti, som blev dræbt, var en omtrent 30 Aar gammel lokal Prædikant, tilhørende Methodisternes Samfund. Han boede ved Brushy Fork, omtrent syv engelske Mile fra Condors Hus, og var sandsynligvis Pøbelens Anfører.

Den ældre Condor blev døbt for flere Aar siden, og hele Familien var venligsindet mod Ældsterne, men ingen andre af dem bleve døbte førend d. 31te Jan. sidstleden, da Melinda Condor samt hendes ældste Datter Rachel Ann, 18 Aar gammel, og Søster Condors ældste Søn John Riley, 27 Aar gammel, bleve indlemmede i Menigheden ved Daab. Martin Condor blev døbt paa sin 20aarige Fødselsdag tilligemed sin yngre Søster Lovisa Jane.

Broder Condors Søn Martin og Halvbroderen John Riley Hudson havde altid været Ældsternes hengivne Venner; de havde saaledes ofte bevæbnet sig og rejst omkring med Missionærerne for at beskytte dem. Pøbelen, der jævnlig truede Ældsterne, vare bange for disse to unge Mænd, som altid holdt et ladet Gevær hængende over hver af Condorhusets tvende Yderdøre. Den paa Stedet oprettede Gren talte 31 Medlemmer førend Blodbadet fandt Sted. Af disse havde Ældste Gibbs døbt de 22 siden Januar Maaned. Hele Settlementet ved Cane Creek, hvis Indbyggere, paa faa Undtagelser nær, alle ere Medlemmer af Kirken, har henved 20 Huse og er beliggende omtrent 16 Mile syd for Centreville, en Station ved Nashville og Tuscaloosa Jærnbanen. Det er et ujævnt og skovrigt Landskab.

De martyrede Brødre bleve alle begravne af Grenens efterlevende Hellige Dagen efter at Mordet fandt Sted, og først en Uge senere lykkedes det Ældste B. H. Roberts, Præsidenten for Tennessee Konference, tilligemed Andre at naa til Conders Hus i forklædt Tilstand og opgrave Ældsterne Berrys og Gibbs' Lig, med hvilke de strax begave sig paa Rejsen til Utah. Det er en Selvfølge, at de maatte udføre denne sørgelige Pligt om Natten, og dog vilde det sandsynligvis have kostet dem Livet, hvis de ikke vare gaaede vildt og var kommen fra Stedet ad en forkert Vej, thi en Pøbelhob, der havde faaet Nys om deres Nærværelse, havde lagt sig paa Lur ved Vejen for at ville dræbe dem.

Fredag d. 22de August ankom Ligene med Denver og Rio Grande

Jærnbanen til Utah. I Provo blev Kisten, som indeholdt Broder Berrys Lig, transporteret til et Utah Central Tog og sendt syd paa til Kanarra, medens Ældste Gibbs' jordiske Levninger befordredes mod Nord til Paradise i Cache County. Ved alle Jærnbanestationerne vare store Folkemasser forsamlede for at vise deres Deltagelse, og samtidig med Begravelsesceremonierne Søndag d. 24de Aug. Kl. 2 Eftm. i Kanarra og Paradise afholdtes Memorialmøder i alle de Helliges Settlementer.

H. F PETERSENS BIOGRAFI.

Hans Frederik Petersen blev født d. 7de Febr. 1821 i Landsbyen Svendstrup pr. Aalborg i Jylland, Danmark. Den 25de Juni 1845 blev han gift med Helene Mathilde (Schmidt) Denke, som var født d. 22de Novbr. 1821. Hans Forældre vare Peder Nielsen og Maren Pedersdatter, og hans Kones Forældre Rudolph Denke og Ane Kirstine Mylendorph.

Broder Petersen og Kone bleve ved Daab indlemmede i Jesu Kristi Kirke af Sidste - Dages Hellige d. 27de Oktbr. 1850 i Aalborg af Ældste George P. Dykes, og d. 20de Jan. 1851 blev Petersen ordineret til Lærer. Kort derefter opsagde han, ifølge Brødrenes Raad, sin Plads som Skriver paa Konsul Herskens Kontor i Aalborg, og blev da beskikket til at vaage over de Hellige i Aalborg samt til at holde Skole for deres Børn, thi Forfølgelsen mod Menigheden var allerede bleven saa stræng, at Medlemmernes Børn ikke længere kunde gaa til Byens Skoler, hvor de bleve haanede og mishandlede af de andre Børn og undertiden af Lærerne selv.

Den 11te April 1851 blev Petersen tilligemed Ældsterne Geo. P. Dykes og H. P. Jensen førte for Politiretten angaaende Skolesagen. Øvrigheden var meget forbitret ved Tanken om, at de Hellige vilde holde deres egen Skole. Flere Spørgsmaal bleve rettede til Broder Petersen med Hensyn til hans Dygtighed som Lærer osv., men han besvarede dem paa en saa mesterlig Maade, at de høje Herrer snart fandt det klogest at sige saa lidet desangaaende som muligt.

Andre Planer maatte nu undfanges for at forhindre de Hellige fra selv at undervise deres Børn, og disse lod heller ikke længe vente paa sig. Allerede d. 20de Maj næstfølgende modtog Broder Petersen et Brev fra Politimesteren, hvori han af Skolebestyrelsen blev forbudt at holde Skole, fordi han ikke havde faaet deres Tilladelse, samt fordi det var stridende mod en gammel Lovforordning. Uagtet dette Forbud stred mod Grundloven, der tillod privat Religionsundervisning, maatte de Hellige dog ophøre med deres Skole.

Den 25de s. M. blev Petersens Datter Georgine Dorcas født. Hun var en Glæde og Trøst til ham saa længe han levede, og modtog hans sidste Velsignelse her i Livet nogle faa Timer før hans Død.

Evangeliet blev nu prædiket med megen Flid i Aalborg og Omegn, og den gode Sæd begyndte mere og mere at fæste Rod. Til samme Tid bleve Mørkets Magter mere ophidsede mod de Hellige, og forsøgte paa alle Maader at hindre Værkets Fremgang.

Det Følgende finder jeg optegnet i en liden Lommebog, hvori Broder Petersen beskrev mange interessante Begivenheder, som foregik iblandt de Hellige paa den Tid:

,,Den 22de Juni havde vi Generalforsamling hele Dagen, og mange Søskende vare tilstede. Omtrent Kl. 6 om Eftermiddagen gik Menigheden ud til Fjorden, næsten ¼ Mil øst for Byen (Aalborg), for at døbe tre Personer, som begjærede Optagelse i Menigheden. Efter at vi vare udgangne, fulgte en stor Mængde Mennesker efter os til Stedet, hvor Daabshandlingen skulde udføres, og da vi vare ankomne der til kom en uhyre Menneskemasse tilstede, og der blev strax Uorden, Bespottelse, Trængsel, Stød og Skubben, saa at vi formedelst Mængdens Raseri maatte opgive at forrette Daab. Brødrene C. Larsen og H. P. Jensen talte lidt til de Forsamlede, bare Vidnesbyrd om Guds Ord og Saliggjørelsens Evangelium, medens Mængden støjede, bespottede og gjorde Spetakkel med korte Mellemrum, i hvilke de lyttede til hvad der blev sagt. Omsider forlode vi Pladsen under megen Trængsel; nogle af os bleve trukne afsted og under Mængdens Forhaanelser, Slag og Stød førte ind i Byen, hen til Provstens Bolig, hvor man vilde, at vi skulde forsvare vor Sag og bevise hvad vi havde sagt om Statskirken, nemlig, at den ikke var Kristi Kirke, hvilket forresten tydeligt viste sig paa dens Medlemmers Frugter; men der blev intet Synderligt udrettet hos Præsterne. Strax derefter forsamlede sig en uhyre stor Menneskemængde i Slotsgaden og udenfor Forsamlingslokalet, dels som Tilskuere og Bespottere og dels som virkelige Banditter, der skrede til Voldsomheder. Efter megen Bespottelse og Trængen ind og ud af Værelserne bleve mange af dem oppustede af Satans Aand til at gribe fat paa flere tilstedeværende Brødre, som bleve slagne og haardt mishandlede. Man traadte ogsaa paa Halsen af Broder J. Thomsen, og jeg blev gjennempryglet, stødt og rykket i Haaret samt voldsomt forslaaet paa Legemet. Idet jeg holdt mig tilbage det bedste jeg kunde for ej at blive slæbt ud iblandt dem, vare de nær ved at brække min ene Arm paa Dørkarmen, medens Broder Thomsen havde fat i den anden Arm og holdt mig tilbage af alle Kræfter; men han var nær ved at give Slip, da min Svigermoder kom løbende og vilde befrie mig; hun blev strax greben af nogle andre og slæbt bort ved Haar og Arme. Derpaa ilede min Kone til og befriede sin Moder, og da hun samtidig blev vaer, at jeg var i Pøbelens Hænder, prøvede hun ogsaa paa at befrie mig, idet hun raabte, at jeg var hendes Mand, men da de intet Hensyn toge dertil, strøg hun en af Voldsmændene paa Kinden, nemlig den, som

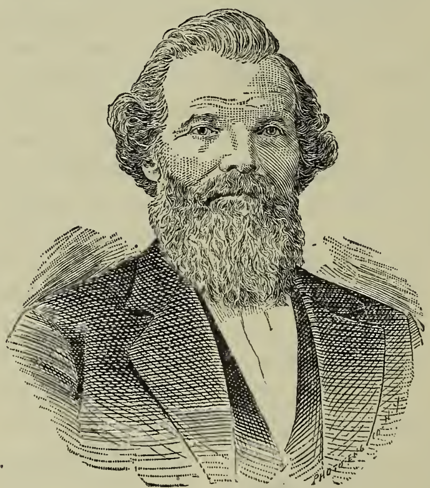

H. F. PETERSEN.

hun syntes var den grusomste. Formodentlig havde hendes syge Udseende (thi hun var endnu ikke rask efter Barselsengen) slaaet eller bevæget ham til Medlidenhed, thi han gav efter, og jeg fik derved Magt til at rive mig løs fra de Øvrige og løbe ind i Sovekammeret tilligemed min Kone og flere Søskende. Broder Thomsen rev sig ogsaa løs og kom med stor Hast ind til os. Med Magt holdt vi nu Døren lukket indtil de sprængte den itu. Min Kone raabte bestandig paa mig, at jeg skulde frelse mig ved at springe ud af Vinduet, men jeg kunde ikke bekvemme mig til at lade hende og vort spæde Barn i Faren, og selv løbe væk. Tilsidst fandt jeg det imidlertid raadeligt at gjøre saa, som den eneste Udvej, thi jeg saa' tydeligt, at jeg hverken kunde forsvare hende eller mig selv, hvorfor jeg overlod min Familie i Guds Haand, og sprang ud paa Gaden gjennem et Vindue. Jeg flygtede gjennem Gaden og ind i en Have bag ved samme Hus, hvor jeg skjulte mig under en Stikkelsbærhæk. Der kunde jeg høre temmelig tydeligt, hvad der foregik inde i Huset. Min Kone forblev i Værelset en lang Tid, og Ingen rørte hende, indtil et Par Stene bleve kastede ind ad Vinduerne; da maatte hun flygte med Barnet op til Betjent Frandsens Bolig. I al den Tid sad jeg i Haven og hørte paa Ødelæggelsens Værk, thi Pøbelen rev, splintrede og slog itu Vinduer, Døre, Borde, Bænke, Kjøkkentøj &c. Men jeg blev trøstet og glædet i Trængslens Time. Medens jeg sad i Haven, bekymret for min Kones og mit Barns Sikkerhed, hørte jeg min Svigermoder sige, at hun kunde ikke vide, hvor jeg var bleven af. Deraf sluttede jeg, at min Kone og Barn vare frelste.

Pøbelen fortsatte Ødelæggelsens Værk indtil Klokken var imellem 11 og 12 om Natten, da et stærkt Uvejr trak op, ledsaget af Lyn, Torden og Regn. Omtrent samtidig blev der blæst Appel og Soldaterne rykkede ud, men de kom først tilstede efter at Ødelæggelsen var tilendebragt; en Vagt blev sat til at bevogte det demolerede Hus indtil Dagens Frembrud. Da Alt blev roligt klatrede jeg imidlertid Kl. imellem 12 og 1 over Plankeværket til Gaarden og søgte op til Frandsens, hvor jeg til vor store Glæde fandt min Kone og Barn. Jeg var fuld af Taknemmelighed til vor himmelske Fader, der saa naadig bevarede os, i en saa farefuld Tid, fra alt Ondt, saa at vi ikke toge mindste Skade paa noget Lem. Den følgende Dags Aften bleve flere Steder spolerede af de ugudelige Mennesker, iblandt hvilke var J. Thomsens Hus paa Gravensgade, og saaledes vedblev man omtrent hver Aften indtil d. 29de at ødelægge Ejendele, saa at de fleste af Menighedens Medlemmer havde faaet deres Vinduer ituslaaede og paa mange forskjellige Maader vare blevne forurettede.''

Den 13de Juli blev Broder Petersen ordineret til Ældste af P. O. Hansen og beskikket til Forstander for Menigheden i Aalborg. Den 3die Septbr. gik han i Forening med Apostel Erastus Snow til Nørre-Sundby for at tale med H. P. Jensen. Det var her, at den norske Skipper, Svend Larsen, først opsøgte Broder Snow for at tale med ham angaaende Evangeliet. Skipperen blev snart overbevist om Sandheden og spurgte, om Snow ikke ogsaa vilde besøge Norge? ,,Strax derpaa,'' skriver Broder Petersen, ,,blev den Beslutning taget, — formedelst Aandens Vidnesbyrd

til Broder Snow og tillige i mit eget Hjærte — at jeg skulde rejse til Norge for at gjøre en Begyndelse til Evangeliets Forkyndelse og Kristi Kirkes Opbyggelse i dette Land.''

Næste Dag gik Petersen derfor ombord paa Skipperens lille Fartøj, og efter en noget ubehagelig og langvarig Rejse ankom de til Østerrisør i Norge. Svend Larsen tilbød Broder Petersen at bo hos sig saa længe han var der i Byen. Den følgende Dag begyndte han at besøge Folket og sælge eller bortgive Smaaskrifter. Den 13de gik Skipperen til Provsten og begjærede ligefrem, om det ikke var tilladt at holde Forsamling i Byens Borgerskole om Søndagen. Provsten blev helt forbauset over dette uventede Forlangende og spurgte, om der virkelig var kommen Mormoner til Byen? ,,Formedelst min hastige Bortrejse fra Aalborg,'' skriver Broder Petersen, ,,fik jeg intet Rejsepas med mig, hvorfor jeg blev bragt for Byfogden og adspurgt om, hvorledes jeg turde komme til Norge uden Pas? Jeg forklarede dem Aarsagen, men nu vilde de vide Hensigten med mit Komme — om det var for at holde offentlige Taler? Jeg svarede, at om det ikke var mod Landets Love, ønskede jeg det gjærne, men jeg vilde holde mig Lovene efterrettelig, og hvis jeg ikke maatte holde offentlige Forsamlinger, vilde jeg samtale privat med Saadanne, som vilde høre Noget om den Tro og det Haab, jeg havde annammet. Formedelst Svend Larsens gode Kaution blev det mig tilladt at forblive der for Nærværende, men om jeg ikke snart kunde skaffe Pas, skulde jeg rejse tilbage ved første Lejlighed. Jeg fortsatte derpaa med at udsprede Skrifter iblandt Folket, samt at forkynde Evangeliets Sandheder for dem. Jeg var ogsaa hos den danske Konsul og vidnede om Sandheden for ham og flere andre Herrer. Ligeledes aflagte jeg en Visit hos Provst Wittergren og vidnede for ham.

Tiden var nu kommen, at jeg skulde skaffe mit Pas, og da jeg ingen havde modtaget, maatte jeg d. 20de Septbr. rejse med Skipper Larsen tilbage til Danmark for at hente det. Efter en heldig Rejse ankom vi d. 23de til Aalborg, og samme Aften blev Skipper Svend Larsen døbt af Ældste Ole Christian Nielsen.

Den 5te Oktbr. forlode vi atter Aalborg. Da vi ankom til Hals gik vi i Land og logerede hos Broder Domgaard om Natten. Den paafølgende Morgen, da vi fortsatte Rejsen, fik vi temmelig stærk Søgang, men d. 7de ankom vi i god Behold til Østerrisør.''

Efter Petersens Tilbagekomst til Norge, forsynet med Rejsepas, begyndte han strax at holde offentlige Forsamlinger, Mange kom for at høre ham og undersøge Evangeliets Principer, og eftersom Værket gjorde Fremgang, blev Mørkets Magter ophidsede og søgte at forstyrre Herrens Tjenere, men desto mere Præsterne advarede Folket mod Brødrene, desto flere kom der for at høre og tale med dem. Følgende finder jeg i den lille Dagbog:

,,Onsdag d. 26de Novbr. 1851 havde jeg den Glæde at døbe to Mænd, nemlig Peter Adamsen og John Olsen. Sidstnævntes Kone var tilstede ved Daaben og ligeledes Svend Larsens Kone. Larsen selv var fraværende paa en Rejse til Danmark. Den følgende Aften begyndte Forfølgelsen for Alvor. De Onde syntes ligefrem at kunne lugte, at der havde været Daab. En Pøbel-

komplot kom paa Benene, anført af et ungt Menneske ved Navn Knud Olsen, en Broder til en anden Olsen, som troede vor Lære; han var meget opbragt fordi jeg forførte hans Broder, som han sagde; men Ondskabet kom, efter Sigende, egentlig fra hans Moder, som af al Magt søgte at opirre ham. Angriberne havde beruset sig ved stærke Drikke. Den 29de blev jeg kaldt i Forhør fordi jeg havde døbt uden først at være anerkjendt af Øvrigheden i Landet, og jeg blev nu forbudt at døbe og afholde Forsamlinger.

Søndag d. 7de Decbr. forsamledes vi, nemlig: Brødrene S. Larsen, Peter Adamsen, John Olsen og jeg paa et Overværelse hos Broder Larsen. Adamsen og Olsen fik Haandspaalæggelse, efter at jeg først havde forklaret dem hvad der angaar Kristi Kirke; derpaa nøde vi alle Fire i Forening Sakramentet for første Gang i Norge, og jeg takkede og prisede min himmelske Fader for denne Dag og denne velsignelsesrige Time. Herren være lovet! thi han har hørt og bønhørt min Bøn."

Den 12te Decbr. omtrent Kl. 9 om Aftenen blev Svend Larsens Hus, hvor Petersen opholdt sig, omringet af raa og støjende Folk. Døren blev sprængt, Pøbelen stormede ind i Huset og fordrede Broder Petersen udleveret. De fik Lyset tændt og søgte at opdage hans Gjemmested. De ledte overalt i Huset, undtagen i den snevre Skorsten, hvor Broder Petersen sad nok saa trygt, indtil Faren var overstaaet. Pøbelen sprængte Døren to Gange i Nattens Løb, men de fandt ikke ham, de søgte.

Petersen besluttede nu at rejse til Bergen, og d. 16de Decbr. afsejlede han med en Svend P. Larsen, som havde opsøgt ham i Østerrisør for at tale med ham om Evangeliet. Han aflagde Vidnesbyrd angaaende Evangeliets Sandheder i Bergen, Arendal, Mandal og paa andre Steder, indtil han i Begyndelsen af 1852 rejste tilbage til Danmark, hvor han blev kaldt til at arbejde paa Vest-Sjælland. Der virkede han til d. 20de Decbr. s. A., da han i Forening med mange Andre sagde Farvel til Danmark og rejste til Zion under J. E. Forsgrens Ledelse.

Kort efter hans Ankomst til Dalene flyttede han til Ephraim, Sanpete County, hvor han boede til sin Død. Han var en af Byens ledende Mænd, og beklædte flere Embeder. Han var saaledes Byens Postmester i omtrent 18 Aar, Tiendeskriver i 25 Aar og Præsident for Ældsternes Kvorum i 17 Aar. I 1877 blev han valgt som 1ste Raadgiver til Biskop L. S. Andersen.

De efterfølgende Sange, som findes i den danske Salmebog, ere forfattede af Broder Petersen, nemlig:

Nr. 27. O, hører, I Slægter paa Jorden, et Ord.
,, 59. Opløft dit Hoved, Jesu Brud.
,, 78. Zion, naar paa Dig jeg tænker.
,, 79. Zion er vor Rejses Maal.
,, 114. Kom, lad os nu, Venner, i Kjærligheds Aand.
,, 144. Kom Alle, som elske Immanuels Navn.
,, 148. Hør os, Immanuel, vi Dig anraabe.

I Fortegnelsen over Forfatternes Navne i Salmebogen siges der, at Marie J. Sordrup har forfattet Nr. 59, men det er en Fejltagelse. Ældste J. M. Bohn nævnes som Forfatter af 148, hvilket ogsaa er forkert, da Broder Petersen netop forfattede denne til at bruge ved Haandspaalæggelsen af de første to, han havde døbt i Norge. Nr. 59 var den første Sang som han forfattede efter at han var kommen i Kirken.

Til Slutning kan det med Sandhed

siges, at Ældste Hans Frederik Petersen var en exemplarisk Mand i alle sine Foretagender; han var en Ven af de Fattige og Trængende, samt en nidkjær Arbejder for Guds Riges Fremme; og Herren velsignede ham rigelig baade aandelig og timelig for hans Trofasthed. Efter omtrent tre Ugers Sygeleje hensov han roligt og uden Smerte paa sin Bopæl i Ephraim d. 9de Jan. 1882.

JOHN E. CHRISTIANSEN.

NYHEDER.

Utah. En liden otte Aar gammel Pige forbrændte sig saa slemt ved en Ildebrand i Ogden d. 19de Juli, at hun døde den følgende Nat.—Pionerernes Ankomst til Store Saltsødal (nu 37 Aar siden) blev mindet med passende Højtideligheder i de forskjellige Settlementer d. 24de Juli. — Leonard W. Hardy, første Raadgiver til Kirkens præsiderende Biskop, døde paa sin Bopæl i Sugar House Ward d. 31te Juli. Han blev født d. 31te Decbr. 1805 i Bradford, Essex County, Massachusetts, døbt af Orson Hyde d. 2den Decbr. 1832 og havde i mange Aar været en af Kirkens dygtige og ledende Mænd. Hans og Præsident W. W. Taylors Begravelse fandt Sted Søndag d. 3die Aug. fra Tabernaklet i Salt Lake City.—Orson K. Whitney, en af „Mormon"-Pionererne fra 1847, døde paa Deseret Hospital d. 31te Juli. Han var en Søn af Biskop Newel K. Whitney og blev født d. 30te Jan. 1830 i Kirtland, Ohio.—Wm. W. Taylor, en af de syv Præsidenter over alle de Halvfjerds, døde paa sin Bopæl i Salt Lake City d. 1ste Aug., efter faa Dages Sygeleje. Den Afdøde, der var en Søn af Præsident John Taylor og blev født d. 11te Septbr. 1853 i Salt Lake City, var en meget duelig og retskaffen ung Mand, agtet og elsket af Alle, som kjendte ham.—John D. Tilford af Lewiston, Cache County, kom af Dage paa en sørgelig Maade d. 2den Aug. ved sine Hestes Ustyrlighed. — I Eureka, Tintic, faldt Martin Schweigert, en til Territoriet nylig ankommen tysk Broder, d. 7de Aug. 60 Fod ned i en Mine, hvor han var beskjæftiget som Minearbejder, uden at brække et eneste Ben. Han blev bragt til Deseret Hospital i Salt Lake City, hvor han nu er i god Bedring.—En 12 Aar gammel Dreng ved Navn Luke Preece af 17de Ward, Salt Lake City, druknede ved Badning i Floden Jordan d. 13de Aug. Hans Lig blev fundet d. 17de s. M. flere Mile nedenfor hvor Ulykken fandt Sted.—James Coult af 11te Ward, Salt Lake City, druknede formedelst Kæntringen af en Baad paa Søen i Calders Lysthave tæt ved Salt Lake City d. 15de Aug.—Biskop Wm. H. Dame af Iron County døde pludselig paa sin Bopæl i Paragoonah d. 16de Aug.—En Spanier ved Navn Antoine jog en Dolk i Livet paa en Mr. Randall, under en Trætte i en Saloon i Salt Lake City, d. 18de Aug. Forbryderen blev arresteret.—Et lille Emigrantselskab af Hellige fra Europa ankom til Salt Lake City d. 18de Aug. under Ledelse af to hjemvendende Ældster, nemlig H. W. Attley og Samuel Milton.—Martin Rasmussen, en Skandinav, blev dødelig saaret af Joseph Curtis med en Lommekniv i Lemmington, Millard County, d. 19de Aug. Rasmussen døde strax efter; Curtis blev arresteret og ført til Provo.—Omtrent 600 forældreløse Børn fra Salt Lake City havde en behagelig Udflugt til Black Rock ved Saltsøen d. 23de Aug., under Bestyrelse af de Gamles Komite.

SEARS & LIDDLE, First South Street Nr. 22, Salt Lake City, er et Firma, som vi trygt kunne anbefale til vore Landsmænd, som komme til Staden for at handle. Intetsteds i Byen haves bedre Maling, Vindueglas og andet Lignende, end hos dem. Desforuden betales der den højeste Pris for de forskjellige Landmandsprodukter.

Brødrene L. D. og A. YOUNG, som vi tidligere have omtalt, er nu bedre end nogensinde før i Stand til at kunne imødekomme deres Kunder og sælge alle Slags Støvler og Sko til de billigste Priser. Efter egen Erfaring tør dette Blads Udgiver dristigt henlede Publikums Opmærksomhed paa dette Firma, hvis Butik er i Main Street Nr. 44. De, der en Gang blive bekjendte med de fortrinlige Varer, som falbydes dersteds, ville handle der bestandigt.

JAMES DWYER er ogsaa i Forretning igjen, og har allerede sin forrige Butik, der er bleven restaureret og betydelig udvidet, temmelig godt fyldt med alle til Bog- og Papirhandelen henhørende Varer. Ved at unde ham vor Søgning ville vi kunne hjælpe ham til Kræfter igjen og give ham Lejlighed til atter at vise sin Forretningsduelighed. De haarde Tider samt hans fornemste Handelsbetjents Bedrageri var Grunden til, at han gik fallit.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"Uagtet han er död, taler han dog."—Parley P. Pratt.

Nr. 18. *Den 15de September 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 262.)

1873.

Erastus Snows Besøg.

Den 15de Maj ankom Apostel Erastus Snow tilligemed sin Søn Erastus W. Snow til Kjøbenhavn paa et Besøg, angaaende hvilket Broder E. Snow giver følgende Beretning:

,,Samme Dags Eftermiddag som vi forlode Præsident A. Carrington i Berlin mødte vi Ældste C. H. Wilcken og hans Broder ved Lübæk Station; vi nøde deres Selskab til den følgende Dags Eftermiddag, da vi rejste med Dampskib til Kjøbenhavn, hvor vi indtraf den følgende Dags Morgen. Vi bleve budte Velkommen paa ,,Skandinaviens Stjernes" Kontor af Ældste P. F. Madsen fra Brigham City, men Præsident Knud Peterson var rejst til Stockholm. Vi hvilede os en Dagstid, hvorpaa vi toge med Damper over Øresund til Malmø og rejste der fra med Jærnbane til Stockholm, hvor vi traf Præsident K. Peterson og Ældste Mathias Nilson, der præsiderede over Stockholms Konference, samt et Par andre Ældster fra Amerika, og ligeledes et stort Antal Hellige, forsamlede til Konference. Præsident Peterson havde netop sluttet sin Bøn, i hvilken han bad for vor lykkelige Ankomst, da vi viste os i Døren. Vi havde tre Forsamlinger om Lørdagen (d. 17de Maj), to om Søndagen og to om Mandagen. En udmærket Aand herskede. Der vare Repræsentanter tilstede fra de nordligste Grene i Sverige samt nogle faa Personer fra Finland. Møderne afholdtes i en smuk Sal midt i Byen. De Hellige syntes at være den gode Sag meget tro og hengivne, samt vare fulde af Glæde og den Helligaand. Otte eller ti Personer bleve døbte under vort Ophold i Staden.

Det er over 21 Aar siden jeg tidligere var i Skandinavien, og da jeg den Gang hovedsagelig studerede det danske Sprog, følte jeg mig noget fremmed iblandt dem, som talte Svensk; dog kunne de fleste af de svenske Hellige forstaa en religiøs Prædiken i det danske Sprog. Jeg har allerede flere Gange talt til de svenske Hellige paa Dansk, og en Del af dem have forstaaet mig. Selv forstaar jeg ikke det svenske Sprog

tydeligt, men tilstrækkeligt til, at jeg nogenlunde kan følge med Talerne.

Vi ankom til Stockholm midt under de Højtideligheder, som afholdtes i Forbindelse med Oscar den Andens Kroning, og Byen var ved denne Lejlighed fuld af fremmede Gjæster. Vejlængden fra Malmø til Stockholm er omtrent 450 engelske Mile, og Jærnbanen gaar igjennem et koldt og ufrugtbart Landskab, hvor der hist og her findes lidt Granskov samt Klipper og Indsøer; kun nogle faa Landsbyer, omgivne af Agerland, passeredes paa denne Tur. Sæden begyndte netop at spire frem da vi rejste der igjennem, skjøndt Jorden var bedækket med nyfalden Sne.

Onsdag Morgen d. 21de forlode vi Stockholm med Exprestog. Vi sov om Natten i Karlstad og ankom til Kristiania den følgende Dag ved Middagstid. Grenen dersteds tæller omt. 350 Medlemmer, og Konferencen er den næststørste i Missionen. Her findes ogsaa den bedste Forsamlingssal og et udmærket Sangkor. Konferencekontoret er i samme Hus som Salen, og hele Bygningen, der er opført af de Hellige, er Kirkens Ejendom. Konferencemøderne vare vel besøgte om Lørdagen (d. 24de Maj), Søndagen og Mandagen, og Alle syntes glade og lykkelige. Jeg finder hele Missonen i en trivelig Forfatning, og medens jeg daglig gjør Fremskridt i Sproget, udretter jeg hvad Godt jeg kan, medens jeg prøver paa at gjenvinde min Helbred.‟

Efter Konferencemødet i Kristiania rejste Brødrene Snow i Forening med Præsident K. Peterson tilbage til Kjøbenhavn, hvor fra Erastus W. Snow d. 28de Maj begav sig paa Rejsen tilbage til England.

Den 30te Maj ankom følgende Brødre fra Zion til Kjøbenhavn: C. G. Larsen og John Frantzen fra Spring City, L. S. Andersen, N. Anderson, E. Torgesen og A. S. Nielsen fra Ephraim, Andrew Jenson fra Pleasant Grove, samt Magnus Byarnason og Loptur Johnson fra Spanish Fork. Samme Dags Eftermiddag (d. 30te Maj) afholdtes der et Generalraad paa Kontoret i Kjøbenhavn, i hvilket C. G. Larsen, efter E. Snows Forslag, beskikkedes til K. Petersons Eftertræder som Præsident for Missionen ved dennes Hjemrejse. Det blev ogsaa foreslaaet og vedtaget, at Ældste L. S. Andersen skulde afløse J. C. A. Weibye som Præsident for Kristiania Konference, og at N. Anderson skulde blive P. Dehlins Eftertræder som Præsident for Skaane Konference. Ældste John Frantzen beskikkedes til P. F. Madsens Afløser som Medhjælper paa Kontoret i Kjøbenhavn. Ældsterne Loptur Johnson og Magnus Byarnason beskikkedes til Missionærer paa Island, Ældste Andrew Jenson til Missionær i Aalborg Konference under Konferencepræsident P. C. Christensens Ledelse, Ældste A. S. Nielsen til Missionær i Aarhus Konference under C. F. Schades Bestyrelse, Ældste E. Torgesen til Missionær i Norge under Weibyes Ledelse, og omrejsende Ældste i Kjøbenhavns Konference P. C. Carstensen til P. F. Madsens Afløser som Præsident for nævnte Konference. Det blev endvidere bestemt, at Ældsterne P. F. Madsen og P. Dehlin skulde have Tilladelse til at rejse hjem med Aarets første Emigration, og at Ældste J. C. A. Weibye skulde rejse hjem som Leder for den anden Emigration, tilligemed omrejsende Ældste i Stockholms Konference, A. P. Søderborg.

Søndag d. 1ste Juni overværede

Erastus Snow Konferencemødet i Malmø, hvorpaa han i Forening med Ældsterne C. G. Larsen og L. S. Andersen aflagde et Besøg til Jylland, hvor de afholdt Forsamlinger i Aalborg, Hjørring, Randers, Aarhus, samt i Odense og Slagelse. Derefter tilbragte Broder Snow nogle Dage i Kjøbenhavn, indtil han d. 27de Juni tiltraadte Tilbagerejsen til England med Emigrantselskabet. Hans Besøg i Skandinavien var meget opmuntrende til de Hellige, der alle tidligere kjendte ham af Navn som Missionens Grundlægger, men kun meget faa af dem havde nogensinde set ham personlig. Han gav gode Raad og Undervisninger til det arbejdende Præstedømme og de Hellige i Almindelighed overalt, hvor han aflagde Besøg.

Sytten Missionærers Ankomst.

Foruden C. G. Larsens ovennævnte Selskab af Zionsbrødre (ni i Antal), ankom følgende Ældster i 1873 til Skandinavien som Missionærer fra Zion: Peter O. Hansen, som ankom til Kjøbenhavn d. 10de Juni, P. C. Geertsen, Jens Hansen fra Brigham City, C. S. Winge og John Anderson d. 15de Novbr., og Knud Petersen, Samuel Johnson og John F. Oblad d. 29de Novbr. (Om deres Missionsvirksomhed se dette Blads 2den Aarg., Side 74, 76, 77 og 78.)

Det 37te Emigrantselskab.

Den 27de Juni afrejste 870 emigrerende Hellige fra Kjøbenhavn med Dampskibene „Pacific“ og „Milo“. Apostel Erastus Snow samt Præsident Knud Peterson og Ældsterne P. F. Madsen og Poul Dehlin, hjemvendende Missionærer, rejste med dette Selskab. Det førstnævnte Skib, som dampede ud af Havnen Kl. 12½ Eftm. og hvor paa de Hellige stode under Apostel Snows Ledelse, ankom til Hull d. 30te om Morgenen Kl. 8½. Et Barn fødtes under Overrejsen. Samme Dag fortsattes Rejsen med Jærnbanen til Liverpool, hvor de strax gik ombord paa Dampskibet „Wisconsin“. „Milo“, som afsejlede fra Kjøbenhavn tre Timer senere end „Pacific“, og hvorpaa Præsident K. Peterson selv havde Varetægten over de Hellige, ankom til Hull Tirsdag d. 1ste Juli, 24 Timer senere end det andet Skib. Samme Dags Aften Kl. 9 naaede Emigranterne Liverpool, hvor de ogsaa gik ombord paa „Wisconsin“, som d. 2den Juli afsejlede med 976 Sjæle, under Ledelse af David O. Calder, med Assistanse af Knud Peterson, P. F. Madsen, S. S. Jones og P. Dehlin. Der var nemlig 104 engelske Hellige med. Efter heldig Overrejse ankom Selskabet til New York d. 15de Juli. Passagerernes Antal var bleven forøget med endnu et Barn, som fødtes ombord paa „Wisconsin“, samt formindsket med to, idet en Broder Knud Mortensen bortkom i Liverpool og et Barn kom af Dage ved Uforsigtighed. Fra New York fortsattes Rejsen strax med Jærnbane vestpaa, og Selskabet ankom til Salt Lake City d. 24de Juli.

Det 38te Emigrantselskab.

Den 29de August afrejste Aarets 2den Emigration, bestaaende af 219 Sjæle, fra Kjøbenhavn, tilligemed to hjemvendende Zionsældster, nemlig J. C. A. Weibye, Selskabets Leder, og A. P. Søderborg, med Dampskibet „Pacific“, som ankom til Hull d. 1ste Septbr. ved Middagstid. Den paafølgende Nat fortsattes Rejsen med Jærnbanen til Liverpool, hvor man indtraf d. 2den om Morgenen

Kl. 6 og gik strax ombord paa Dampskibet „Wyoming", tilligemed et stort Antal britiske Hellige. Hele Selskabet fik Biskop J. B. Fairbanks til Præsident, og J. C. A. Weibye, A. P. Søderborg og E. W. Snow beskikkedes til hans Medhjælpere. Afrejsen fra Liverpool skete d. 3die Septbr. Kl. 5 Eftm., men et Par Timer senere gik en Del af Maskineriet i Stykker, hvilket sinkede Rejsens Fortsættelse to Dage. Derpaa gik Alting godt indtil d. 15de, da Skibet omtrent Kl. 6 Eftm. løb fast i en Sandbanke i Nærheden af Sable Island, 700 eng. Mile fra New York. Kaptejnen sendte strax 3die Styrmand med fem andre af Skibets Besætning i Land efter Hjælp, og affyrede flere Nødskud og 14 Raketter. Man kastede derpaa Jærn, Telegraftraad og andre tunge Varer overbord, hvormed Skibet var ladet, til en Værdi af 40,000 Dollars, hvilket i Forening med det indtrædende Højvande løftede Skibet ved Midnatstid, efter at det havde siddet fast i omtrent sex Timer. Den udsendte Baad kom ikke tilbage, men da Vejret var gunstigt og Søen rolig, troede man, at de sex Mand vare komne velbeholdne i Land eller ombord paa et andet Fartøj. Den 16de fortsattes Sejladsen, og Skibet passerede Sable Island i omtrent to engelske Miles Afstand med Øen tilvenstre. Efter at Faren var overstaaet samledes Zionsbrødrene til Taksigelse og Bøn i Salonen. De fleste af Emigranterne fattede næppe, hvor stor Faren havde været.

Den 19de ankom Skibet til Kvarantænepladsen ved New York, og d. 20de kom Emigranterne i Land til Castle Garden. Samme Dags Eftermiddag Kl. 5 fortsattes Rejsen med Jærnbanen *via* Philadelphia, Pittsburg, Chicago og Omaha til Ogden, hvor Selskabet ankom Søndag d. 28de Septbr. om Aftenen Kl. 8. Den paafølgende Dag rejste den Del af Emigranterne, som skulde sydpaa, til Salt Lake City. Et lille Barn døde paa Jærnbanerejsen og blev begravet i Altoona, Pennsylvanien.

1874.

Den islandske Mission.

I 1853, da Ældste J. P. Lorenzen fra Kjøbenhavn besøgte Island, organiserede han en Gren af Kirken paa Vestmanøen d. 19de Juni med sex Medlemmer, men siden den Tid havde intet videre Missionsarbejde været udført paa denne fjærntliggende Ø. Ialt bleve omtrent tolv Personer døbte, og elleve af disse emigrerede fra Island i 1857. To af dem apostaserede paa Vejen, men de andre ni ankom, efter et og et halvt Aars Ophold i Staterne, til Utah i 1859 og bosatte sig i Spanish Fork, Utah County, hvor fra de tidligere omtalte Brødre, Loptur Johnson og Magnus Byarnason, bleve kaldede som de første Zionsældster til deres Fødeø. Den 7de Juli 1873 forlode disse to Brødre Kjøbenhavn og ankom d. 17de s. M. til Vestmanøen, deres Bestemmelsessted, hvor de strax begyndte at besøge Folket og vidne for dem i deres Huse. I Begyndelsen bleve de temmelig vel modtagne af deres forrige Bekjendte og Slægtninge, men det varede ikke længe førend Præsternes Nidkjærhed blev vækket imod dem. En af Pastorerne advarede saaledes sin Menighed offentlig fra Prædikestolen mod „Mormonerne", samt afholdt to Forsamlinger, i hvilke han fortalte alle de Løgnhistorier, han havde hørt om Joseph Smith og de Hellige. I December Maaned gik han endog saa

vidt, at han indgav Ansøgning til Dommeren om at undersøge, hvor Ældsterne havde været i Husene for at tale med Folk om deres Lærdomme, for paa denne Maade at faa Missionærerne belagte med Arrest.

,,De maa ikke tro,'' skriver saaledes Ældste Loptur Johnson til Præsident C. G. Larsen i Kjøbenhavn, ,,at der her hersker fuldkommen Religionsfrihed; thi allerede tre Gange have vi været indstævnede for Retten tilligemed fem Vidner, som alle maatte aflægge Ed, uagtet de ikke kunde anklage os for nogen Overtrædelse af Landets Love. Næste Gang skulde vi stævnes til Doms, men da det nu er over to Maaneder siden, nære vi det fortrøstningsfulde Haab, at det Hele vil dø hen. De gode Herrer tænkte vist at komme os tillivs, men da vi have gaaet forsigtigt frem og ikke overtraadt nogen Lov, haabe vi, at deres Rænker ville være uskadelige for vort Vedkommende. Deres Hensigt var at forbyde os at besøge Folkene i deres Huse og undervise dem i Evangeliets Principer; men de have til deres Skuffelse erfaret, at dette vil være forgjæves, da Lovene ikke forbyde noget Saadant; derimod forbyde de Afholdelse af offentlige Forsamlinger, hvilket vi heller ikke have gjort. Vi have alligevel ikke sparet paa at bære vort Vidnesbyrd, naar og hvor der har været Anledning dertil; og Mange ere efter vor Indkaldelse for Retten blevne mere ivrige efter at høre vore Lærdomme. Ingen er endnu bleven døbt, men vi haabe, at Flere ville komme, naar Foraaret indtræder, saa en Gren kan blive oprettet her, inden vi drage her fra.

Hvis vi kunde give dem Haab om snarlig Udfrielse, er der Mange her, som vilde annamme Evangeliet. Paa Fastlandet har vor Virksomhed til Dato kun været lidet udbredt, men til Foraaret agter jeg at tage derover igjen for at forkynde Kristi Evangelium.

Efter al Sandsynlighed vil der i Fremtiden blive Arbejdsmark aaben for flere Missionærer paa disse Øer. Landet er udstrakt, og de fleste af Indvaanerne ere af de Fattige, som altid have vist sig mest villige til at annamme Frelsningsplanen.

Jeg kan med Sandhed sige, at jeg føler glad og tilfreds paa min Mission. Herrens Aand har assisteret os til paany at aabne Evangeliets Dør paa vor Fædrenejord; og vort Haab er, at vi skulle se en Del Frugter af vort Arbejde, naar vi atter vende tilbage til vort Hjem i Zions Dale. Vort Ønske er ikke at skulle opleve en anden saa stræng Vinter i dette Land. Vi kunne ikke sige Andet, end at de fleste af vore Medmennesker have bevist os meget Godt.

Da vore Midler ere opslupne, have vi taget ud paa Fiskeri for at fortjene Noget til Husly og Livsophold. Vi behøve Penge, da vi selv maa anskaffe os vore Fornødenheder. De, som have Tro paa Evangeliet, ere saa fattige, at vi ingen Understøttelse kunne vente fra denne Kant — derfor lad os arbejde den ene Time og undervise den anden; thi dette var jo Kristi Lærdomme.''

Vinteren 1873—1874 var meget stræng paa Island, saa at gamle Folk paa Vestmanøen ikke kunde erindre sig en saadan tidligere, og paa Fastlandet var den endnu strængere. I Loptur Johnsons Soveværelse var der ofte syv Graders Frost, da der ingen Kakkelovn fandtes i hele Huset. Efter mange Lidelser og stor Taalmodighed lykkedes det dog tilsidst Johnson og Byarnason at døbe syv

Personer paa Vestmanøen (Island), og de oprettede en lille Gren af Menigheden dersteds d. 20de Maj 1874, over hvilken de beskikkede Ejnar Ejrikson, en af de Nydøbte, til Forstander, efter i Forvejen at have ordineret ham og en anden Broder (Ejnar Johnson) til Ældste. Derpaa begave de to Missionærer sig paa Tilbagerejsen til deres Hjem i Zion. De forlode Vestmanøen d. 27de Juni tilligemed 11 Personer, hvoraf kun en var Medlem af Kirken. De andre ti bleve døbte efter Ankomsten til Spanish Fork. Det lille Selskab rejste til England med Sejlskibet ,,Hermina'', og i Liverpool bleve de forenede med en Del britiske Hellige og rejste over Atlanterhavet med Dampskibet ,,Nevada''. Efter Johnsons og Byarnasons Hjemrejse døbte Forstander Ejrikson tre Kvinder af sine egne Slægtninge, hvilket forøgede Medlemmernes Antal i den islandske Mission til 10, og senere bleve Flere døbte. Der afholdtes nu Forsamlinger regelmæssigt hver Søndag i Forstanderens lille Hus, men det var knapt saa stort, at de ti Personer kunde staa derinde. Det var imidlertid ikke muligt at faa noget andet Sted til Forsamlingsbrug, thi de Hellige vare alle fattige, og Nogle havde næppe den daglige Føde. Fattigforstanderen nægtede ogsaa at yde dem Hjælp, som tilhørte ,,Mormonerne''.

Det følgende Aar (1875) ankom Brødrene Theodor Didrikson og Samuel Byarnason til Island. Efter at have besøgt Grenen paa Vestmanøen og ordineret tre Brødre til Præstedømmet dersteds, henvendte de deres Opmærksomhed til Fastlandet, hvor de tidligere Missionærer endnu ikke havde virket, naar undtages Ældsterne M. Byarnason og L. Johnson som aflagde et kort Besøg der til i 1873. Efter flere Maaneders haardt Missionsarbejde lykkedes det Brødrene Didrikson og Byarnason at vinde fire Personer, som dog ikke bleve døbte førend efter deres Ankomst til Utah. Om Efteraaret 1876 rejste Missionærerne tilbage til deres Hjem i Zion, og over tre Aar hengik førend to andre Ældster sendtes der til. Som Bidrag til den islandske Missions Historie hidsættes Følgende:

G. GUDMUNDSONS BERETNING.

,,Jeg Gudmund Gudmundson blev født d. 23de Marts 1825 i Artumen, Odda Sogn, Rangarvattnsysla, Islands Sønderamt. Vi vare ialt elleve Søskende, af hvilke to døde i en ung Alder; jeg var den yngste Søn. Mine Forældre vare ærlige og gudfrygtige Mennesker, gjæstfrie og godhjærtede mod Alle efter deres bedste Evne, uagtet de ikke vare rige. Omtrent otte Aar gammel kom jeg i Gjørtlerlære, og da jeg havde lært denne Profession samt var bleven gjort til Lutheran ved Konfirmation, blev jeg paa en besynderlig Maade tilskyndet til at rejse til Staden Kjøbenhavn for at lære Guldsmedprofessionen. Jeg forlod saaledes min Fødeø samt Slægt og Venner og rejste til Danmark, da jeg var omtrent 15 Aar gammel. Mine Forældre vare allerede begge døde, og jeg følte mig ene og forladt i Verden. Kun faa Bekjendte havde jeg og næsten ingen Venner; ikke heller var jeg i Besiddelse af Midler, men det lykkedes mig endelig at komme i Guldsmedlære for fem Aar med det Løfte, at hvis jeg opførte mig til min Mesters Tilfredshed, skulde jeg faa et halvt Aars Afslag, hvilket jeg ogsaa ærligt fik, og blev udskrevet med god Anbefaling efter at have gjort mit Svendstykke.

Omtrent et Aar hengik, og jeg tog Arbejde som Guldsmedsvend. Jeg kom imidlertid til at logere sammen med en god Ven ved Navn Thorarin Haflidason, som nylig var bleven Snedkersvend. Hans Faders Broder var min ældste Søsters Mand. Han var den Første, som talte til mig om den vidunderlige Sekt, kaldet ,,Mormonerne", idet han fortalte mig, at han havde været i deres Forsamlinger og hørt dem prædike, og han ønskede nu, at jeg ogsaa skulde gaa og høre dem. Men jeg bandte og sværgede paa, at jeg vidste, at det Hele var Vrøvl og Fantasi, og at alle disse forstyrrede Gjendøbere kun vare religiøse Sværmere osv. Omsider lod jeg mig dog overtale til at lytte til min Vens sagtmodige Bemærkninger, da jeg vel vidste, at hvad jeg havde sagt angaaende disse Mennesker var ugrundet, eftersom jeg aldrig havde set en eneste Sjæl af dem eller hørt deres Lærdomme. Jeg lovede altsaa min Ven, at jeg vilde komme og høre dem, hvilket jeg ogsaa gjorde den følgende Sabbat. De Helliges Forsamlinger afholdtes den Gang i Lille Kongengade, paa Nems Sal, og jeg stjal mig op ad Trappen med ,,Livet i Hænderne", frygtende for, at nogle af mine Bekjendte skulde se mig hos disse forskrækkelige Mennesker. Endelig kom jeg da lykkelig og vel op paa Salen, og jeg lyttede med spændt Opmærksomhed til hvert Ord, som kom fra Talerens Mund under Forsamlingen. Vor dyrebare og ædle Ven, Broder Erastus Snow, talte, og skjøndt hans Prædiken den Gang var meget vanskelig at fatte, eftersom han endnu var ufuldkommen i det danske Sprog, gjorde hans ærlige og fromme Ansigt, der straalede af faderlig Kjærlighed, et dybt Indtryk paa mig. Der var Noget saa behageligt ved hans Udseende, som indgød Tillid og Ærbødighed for hans Person. Jeg kunde den Gang have taget ham hjærtelig ved Haanden og udbrudt af mit ganske Hjærte: Gud velsigne Dig! Du ædle Gudsmand! Ligeledes fandt jeg overmaade stor Behag i at se den Forekommenhed og Kjærlighed, som lagdes for Dagen, og naar jeg saa' disse Mennesker hilse paa hverandre med den Varme og Hengivenhed, som jeg senere nøjere lærte at kjende, saa blev jeg storligen forundret, thi det var uligt hvad jeg havde bevidnet hos alle andre Sekter, saa vidt jeg var bekjendt med dem. Tilmed vare de saa venlige mod Fremmede, som kom for at høre dem. Jeg bestemte mig strax til at ville ransage deres Lære, og efter deres Raad og Undervisning bad jeg i Hjærtets Oprigtighed til Gud om at give mig sin Aand, saa at jeg kunde fatte og forstaa hvad jeg skulde gjøre. Følgen deraf var, at jeg snart blev overbevist om Sandheden, og jeg begjærede Daab. Dette var om Vinteren, og der var tyk Is paa Vandet. Broder C. Christiansen udførte Daabsordinancen i Nærværelse af John E. Forsgren, O. C. Olsen og Andre, og da jeg kom op af Vandet følte jeg i Aand og Sandhed som et nyt Væsen. En ubeskrivelig Lyksalighed gjennemtrængte min hele Sjæl. Jeg blev konfirmeret under Hænders Paalæggelse af Erastus Snow, P. O. Hansen og Andre.

En kort Tid derefter blev jeg beskikket til at gaa som Missionær til mit Fædreland (Island) tilligemed min Ven Thorarin Haflidason. Han blev ordineret til Præst og jeg til Lærer; dette skete om Vinteren 1851, om jeg erindrer ret. Broder Thorarin tog ikke med samme Skib som

jeg, men rejste nogle Uger i Forvejen. Efter fire eller fem Ugers Sejlads landede vi i Vestmanøens Havn, der er omtrent 12 hundrede engelske Mile fra Kjøbenhavn. Paa Øen, der er beliggende omtrent 12 eng. Mile fra Fastlandet, var der den Gang tre Kjøbmandsbutikker samt en udmærket god Havn, der er indesluttet rundt omkring, saa at der kun er en smal Munding, hvor Skibene gaa ind og lægge fast tæt under de lodrette Klippebjærge, som danne en høj Mur paa Havnens Nordside, og hvori Myriader af Søfugle bygge deres Reder. Vestmanøerne udgjør et eget Kirkesogn og har omtrent 400 Indbyggere.

Strax efter at vi havde sat vore Fødder paa Land, kunde vi mærke, at vi ikke vare saa hjærteligt velkomne som vi uvilkaarlig vilde have været, dersom vi ikke havde været „Mormoner", thi vor Ankomst var allerede bebudet over hele Landet, og den gamle Spauldings Historie samt andre Løgne vare offentliggjorte i Landets Aviser, med Advarsel og Proklamation fra Landets Biskop og højeste Embedsmænd, advarende Folket imod os, idet man kaldte os de falske Frofeter, der nu, i Overensstemmelse med Profeternes Forudsigelse, vare komne for at vildlede og forføre Folket osv. Folket blev paa det Stræengeste forbudt at modtage os eller lytte til vor Tale. En af disse Proklamationer var særlig sendt til Præsterne og Øvrigheden paa Vestmanøen. Følgelig bleve vi strax indstævnede og paa det Alvorligste forbudte at udbrede vor Lære, og da der i de Dage ingen Lov var vedtaget om Religionsfrihed paa Island, bleve vi nødsagede til at være meget forsigtige, for at vi ikke skulde styrte os selv eller Andre i nogen Ulykke ved at handle imod Landets Love. I al Stilhed besøgte vi vore Venner i deres Huse. Nogle begyndte snart at undersøge vor Lære og Flere troede vort Vidnesbyrd. De Første, som bleve døbte paa Øen, var vor Ven Bendikt Hansen og Hustru Ragnhild Hansen, som nu begge ere døde. Dernæst blev Søster Helga Johnsdatter (nu Søster Didrikson i Spanish Fork) døbt, og andre Troende bleve døbte efter en kort Tids Forløb. Imidlertid druknede Broder Thorarin tilligemed fire eller fem Andre, som vare ude at fiske i en lille Fiskebaad, som vi paa Islandsk kalde „Jul". En heftig Storm opstod, og den lille Baad blev opslugt af Søens rædsomme Kæmpebølger, saa at hver Sjæl i den omkom.

Broder Thorarin havde giftet sig med en ung og dygtig Pige, som blev en bitter Fjende af „Mormonismen", og udøvede mange Trusler mod hendes Mand. Iblandt Andet erindrer jeg, at hun havde faaet fat paa Broder Erastus Snows Portræt, som Broder Thorarin havde faaet i Kjøbenhavn, og i sit Raseri tog hun og kastede det ud i Søen, idet hun indbildte sig, at det var et Afgudsbillede, som hendes Mand tilbad. Det er en Misforstaaelse naar man fortæller, at vor Ven Thorarin døde som Apostat. Nej, til vor hedengangne Broders Ære vil jeg bekjendtgjøre, at han ingenlunde døde som Apostat, men tværtimod døde standhaftig i Troen paa alle de Lærdomme, Ordinancer og Aabenbaringer, som vi kjendte til i hine tidlige Dage. Men han havde en haard Kamp at stride, thi hans unge Kone, som han elskede meget højt, stred imod og bebrejdede ham paa det Haardeste, i Forening med Præsten og Svigermoderen, som var en bitter

Hader af vor Lære. Vor stakkels Broder vidste derfor næppe hvad han skulde gjøre; han bad, græd og fastede ofte, haabende at overvinde den stærke Modstand, og med Sagtmodighed overvinde det Onde med det Gode. Men ak! han blev kaldet fra Skuepladsen, og om Nogen sørgede bitterlig og græd over Tabet af en ædel og godmodig Sjæl, da gjorde jeg. Det er derfor en hellig Pligt overfor vor hedengangne Ven, at den Misforstaaelse med Hensyn til hans foregivne Apostasi bliver opklaret.

Med Hensyn til at beskrive Guds vidunderlige Styrelse med mig paa Missionen, da vilde det tage mange Numre af vor Stjerne, om jeg skulde forklare det Hele, og det vilde maaske ikke være interessant for Folket i Almindelighed, skjøndt det sikkert vilde være det for Mange. Jeg kan ikke give Dato af mit Missionsliv, da jeg har mistet mine Dagbøger, der indeholdt en kortfattet Beskrivelse derom; men maaske nogle af vore gode Brødre i Spanish Fork kunne indsende det Manglende til Stjernens Redaktør.

Da Broder Johan P. Lorenzen kom til vor Ø i 1853 modtog jeg ham med aabent Hjærte og gjorde Alt, hvad der stod i min Magt, for at gjøre ham Livet saa behageligt som muligt, men han kunde ikke udrette Meget med Hensyn til at undervise om noget Lærdomsprincip iblandt de Indfødte, hvoraf de Fleste, især i disse enlige Dage, ikke kunde forstaa det danske Sprog; dog gjorde han det bedste, han formaaede, og Ingen kunde forlange Mere. Strax efter hans Ankomst til Øen samlede vi vore Venner tilsammen i al Stilhed, og vi bleve enige om at begive os ad forskjellige Veje til at vist bestemt Sted, som vi havde valgt, fordi vi betragtede det som den fortræffeligste Plads for et Møde under Omstændighederne. Det var i en yndig, rundagtig Dal, som Naturen havde omringet med høje Bjærgmure. Midt i denne naturskjønne Dal fandtes en lille græsbegroet Slette, saa jævn som et Bræddegulv, indeholdende omtrent 20 Akres Land eller maaske mere, hvor vi forsamlede os, idet vi kom tilstede En ad Gangen, for ikke at vække Opsigt iblandt vore Modstandere og Forfølgere. Her i det Frie, med den blaa Himmel over vore Hoveder, oprækkede vi vore Hænder mod det Høje og bade til Faderen i Jesu Navn, at han vilde velsigne og helliggjøre den yndige Plet Jord, indenfor disse skjønne Bjærgvægge, for vor Gudsdyrkelse. Derpaa blev jeg ordineret til Ældste under Broder Johan P. Lorenzens Hænder, som var bemyndiget af den skandinaviske Missions Præsidentskab til at udføre denne Handling. Vi sang Salmer og bade Bønner, og jeg oversatte Broder Lorenzens Tale paa Islandsk. Hvor mange der ved hin højtidelige Lejlighed vare forsamlede i denne mindeværdige Dal kan jeg ikke med Bestemthed erindre, men dette véd jeg, at Alle, som der vare tilstede, senere bleve døbte, og de fleste af dem ere den Dag i Dag trofaste Medlemmer af Kirken, bosatte i Spanish Fork, Utah County. Mit Opholdsted paa Øen var hos en vis Mand ved Navn Loptur Johnson; han var nidkjær og ivrig i at forsvare vor Lære, hvilket tjente til ubeskrivelig Forbauselse for Øens Indbyggere, da denne Mand var i stor Ære og navnkundig iblandt Landets Indbyggere baade fjærn og nær. Han havde saaledes flere Gange været valgt som Althingsmand fra Vestmanøen, hvilket er det samme som en af

vore Repræsentanter til Legislaturen. Han havde ogsaa fungeret som Degn og Forligskommissær, samt indehavt mange andre Tillidsposter, og det kan med Sandhed siges om ham, at han var det værdigt, thi han var en retskaffen, oprigtig og troværdig Mand. Hans Familie annammede ogsaa Vidnesbyrdet, og ere bosiddende i Utah, men Broder Loptur døde efter at han var kommen tilbage fra sin Mission til Island, hvilken Mission han udførte med Ære og Værdighed, tilligemed Broder Magnus Byarnason. Fra denne lille Begyndelse ere vi (Hellige fra Island) allerede voxede til maaske noget over et hundrede Sjæle, iberegnet Unge og Gamle, hvilke ere bosiddende i Spanisk Fork. Iblandt disse kan nævnes vor ædle Broder Theodor Didrikson, som med stor Nidkjærhed forsvarede Herrens Sag længe førend han blev døbt, og var alletider redebond til at tage vort Parti, hvilket vi aldrig kan glemme.

Efter min Mission paa Island virkede jeg i flere Aar som Missionær i Danmark, og jeg har erfaret og gjennemgaaet adskillige Ting for Evangeliets Skyld, samt maaske tildels for min egen uvise Fremgangsmaades Skyld, men jeg vil Intet skrive derom. Hvad jeg har oplevet og prøvet er maaske til større Gavn eller Skade for mig selv end nogen Anden. Men jeg glemmer aldrig mine Brødre, som jeg først prædikede Evangeliet for paa Island, ej heller hine lykkelige Dage, som jeg tilbragte der for 30 Aar siden, uagtet de vare blandede med Sorg og Besvær samt en Del Lidelser og Prøvelser. Men Evangeliet er det samme velsignede Sandhedsord, som det altid har været, og altid vil blive fra Evighed til Evighed. Amen.‟

Ovenstaaende Beretning blev indsendt af Broder Gudmundson kort førend hans Død.

TH. DIDRIKSONS BERETNING.

„Jeg Theodor Didrikson blev født af fattige Forældre d. 25de Marts 1828 i Øst-Landeyjun, Rangarvattnsysla, Island. Min Moder havde tolv Sønner og en Datter med sin første Mand, som døde da de fleste af Børnene vare meget unge, men saa indgik hun Ægteskab paa ny og fik en Søn, da hun var over 50 Aar gammel. Dette hendes yngste Barn annammede Evangeliet paa Island og emigrerede til Utah i 1882 tilligemed sin Kone og fem Børn, men døde kort efter at have naaet sit Bestemmelsessted, Spanish Fork.

Da jeg var fire Aar gammel fik jeg et nyt Hjem hos en Bonde ved Navn Olaf Johnson, hos hvem jeg tilbragte fire Aar. Siden var jeg hos H. Johnson, en anden Bonde, indtil jeg var 22 Aar gammel. Paa den Tid da Brødrene G. Gudmundson og Thorarin Haflidason kom til Island i 1851 tjente jeg hos en Præst. Disse Brødre døbte nogle Faa og lagde Grundvolden til Missionsarbejdet paa Vestmanøen. Da jeg først hørte disse to Sidste-Dages Hellige prædike det evige Evangelium, syntes jeg, at de havde overnaturlig Frimodighed, og de fremførte saa mange Beviser til Stadfæstelse af deres Tro og Grundsætninger, at Ingen kunde modsige dem af Bibelen, hvilken Bog jeg ansaa for det eneste rette Vaaben, som burde anvendes imod dem. Derfor tænkte jeg det var Umagen værd at ransage deres Lære, og bruge det Lys, som Herren havde skjænket mig, samt gjøre som Apostlen siger: „Prøver Alt, beholder det Gode.‟ Jeg gik derfor tre Gange til deres Forsam-

linger, hvorved der lagdes en Grundvold i mig for min Tro. Men til samme Tid blev jeg bekymret, og frygtede for, at hvis jeg antog den nye Lære, kunde jeg maaske ikke udstaa det Had og de Løgne, som den overalt mødte. Ikke destomindre ydmygede jeg mig i Bøn til Herren, og bad oprigtig til ham om at give mig et Vidnesbyrd for mig selv, hvis det var den ene rette Religion. Min Tro var meget svag, og jeg forventede næppe, at Herren vilde høre min Bøn; dog forekom det mig, at dersom han saa' og hørte alt det Onde, som Menneskene gjorde, saa kunde han vel ogsaa se og høre det Gode. Hver Gang jeg bad fik jeg mere og mere Vidnesbyrd om „Mormonismens" Sandhed, hvorfor jeg en Aften bestemte mig til at lade mig døbe den næste Morgen, thi jeg troede, at jeg vilde blive ulykkelig, hvis jeg skulde træffe at dø førend jeg blev døbt. Dette var midt i Februar Maaned 1855, og det var en haard Frost. Om Natten drømte jeg, at jeg var ude i en vild Ørken, hvor der herskede et stort Mørke, der syntes at blive tættere og tættere, indtil jeg fik Øje paa en styg, sort Oxe, som løb mod mig og gjennemborede mig med sine Horn, samt rystede mig paa disse, saa at jeg syntes at gjennemgaa en stræng Død. Da jeg vaagnede, vidste jeg ikke om Drømmen var fra Herren til at advare mig mod at lade mig døbe, eller fra Djævelen til at skrække mig. Jeg bad derfor til Herren, at jeg maatte faa at vide hvad jeg burde gjøre, men jeg følte ligesom før, at jeg skulde gaa i Daaben, hvorfor jeg bestemte mig til at blive døbt Dagen efter. Senere paa Natten fik jeg atter en Drøm, i hvilken jeg syntes at befinde mig i en lille Indsø, der var fuld af Skorpioner, Slanger og flere Indsekter, der vilde stikke og bide mig. Jeg kunde hverken svømme eller gaa under, hverken leve eller dø, og jeg syntes at kunne forstaa, at dette var de Fordømtes Pinested. Foran mig var der et højt Bjærg, der naaede op til Skyerne, saa at Ingen kunde se eller høre mig. Jeg gav mig til at græde og bede, og i det samme fik jeg Øje paa en Mand, der kom i Himmelens Skyer, iført hvide Klæder, hvilke jeg kjender bedre nu end den Gang; han kom frem paa Bjærgranden foran Stedet, hvor jeg laa, og rakte mig sin Haand, hvorpaa han løftede mig op til sig, og efter at have tilkastet mig et venligt Smil, gik han bort uden at sige et Ord. Jeg vaagnede og var meget bekymret over denne Drøm. Endnu var jeg ikke kommen i Pagten, men havde bestemt mig til at annamme Daab. Hvad mon da Hensigten kunde være med disse Drømme, der fyldte mig med Frygt og Rædsel? Jeg bad atter til Herren om at vejlede mig, og tredie Gang bestemte jeg min Daab til den følgende Dag. Jeg gik tilsengs meget tankefuld. Jeg véd ikke, om jeg var falden i Søvn eller ikke, da jeg fornam Noget, som kom paa mine Fødder, og bevægede sig op over mit Legeme indtil jeg blev aldeles magtesløs. Det greb mig om Struben, og jeg vidste, at det kunde og vilde kvæle mig. Jeg bad til Herren om at blive befriet fra det Onde, som plagede mig, og da jeg kom til Bevidsthed, eller maaske vaagnede, saa' jeg en sort Skygge løbe fra min Seng, ud igjennem Døren. Jeg rystede af Frygt, og var helt vaad af Sved, som om jeg havde været neddyppet i Vand. Aldrig, hverken før eller senere, har jeg erfaret noget Lignende i Søvne.

Over denne sidste Drøm blev jeg meget glad, fordi jeg af den forstod, at det var Satan, der søgte at skræmme mig fra at lade mig døbe, og nu gjorde jeg Alvor af Sagen. Trods det ublide Vejr og andre Ubehageligheder gik jeg samme Nat i Snevejret og den haarde Frost ud og blev døbt af Loptur Johnson d. 17de Februar 1855.

Jeg mærkede snart, at der var foregaaet en stor Forandring med mig. Jeg holdt saaledes op med at bande, og skjøndt Alle skjændte paa mig, blev jeg ikke vred som tidligere. Jeg adskiltes nu fra mine Slægtninge og Venner og rejste til Kjøbenhavn, hvor jeg opholdt mig i fire Maaneder. Derefter rejste jeg med et stort Selskab af Hellige til Liverpool.

Da Skibet „John J. Boyd" var færdigt til Afsejling over Atlanterhavet, kom Apostlene John Taylor og F. D. Richards ombord; de holdt Taler, som jeg ikke forstod, men jeg saa' mange af de Tilstedeværende græde. Sidenefter blev det oversat af Knud Peterson. Talens Hovedindhold var, at vi vilde have en lang og stræng Rejse, og nogle af os maatte dø, men hvis vi forbleve flittige til Bøn, samt taalmodige, lydige og fredsommelige, skulde vi erkjende Herrens hjælpende Haand, naar vi kom i Land. Overrejsen varede omtrent 10 Uger eller 70 Dage. Henved 50 Mennesker døde paa Skibet. Vi reddede Besætningen af et Fartøj, som var ved at synke. Vort Oplag af Vand og Kul slap næsten op, og Provianten var saa utilstrækkelig, at vi fik kun halv Portion Mad eller mindre en Del af Tiden. Jeg blev syg og maatte holde Sengen i mange Dage, og flere Gange troede jeg, at mit jordiske Livs Ende var for Haanden. Da vi kom til New York var Isen netop drevet væk for en eller to Dage siden. Havnen havde været blokeret længe, saa at Ingen havde kunnet komme i Land dersteds. Nogle af Emigranterne toge midlertidigt Ophold i de vestlige Stater, men jeg rejste samme Aar til Utah med et Haandkarre-Kompagni, som jeg undlader nærmere at omtale. Det følgende Aar bosatte jeg mig i Spanish Fork, hvor jeg har havt mit Ophold hele Tiden siden.

I April-Konferencen 1875 blev jeg i Forening med Broder S. Byarnason kaldt til at gaa paa Mission til Island. Vi afrejste her fra i Slutningen af April og kom til Island d. 2den Juni med Postdampskibet „Diana". Paa Vestmanøen, hvor der var en liden Gren af Hellige, under Broder E. Ejriksons Præsidium, tilbragte vi fem Uger. Vi ordinerede tre Brødre til Præstedømmet, og opmuntrede de Hellige til Trofasthed, Flittighed i Bønnen osv. Derefter toge vi over til Fastlandet og bare Vidnesbyrd om Evangeliet hvor hen vi kom. Men Størstedelen af Indbyggerne havde ikke hørt Andet om de Hellige end de modbydeligste Løgne om Joseph Smith og „Mormonerne", og vare altsaa meget fordomsfulde imod os. John D. Lees Sag var desuden under Behandling den Gang, og Redaktørerne havde i Forbindelse dermed mange Ting at fortælle Folket gjennem Aviserne. Vi bade dem om at indrykke Gjensvar fra os, men det vilde de ikke. Ikke heller var der Nogen, som vilde trykke et lille Skrift (Indbydelse til Guds Rige), som vi havde oversat paa Islandsk, hvorfor jeg sendte Manuskriptet til Kjøbenhavn tilligemed 30 Kroner til Trykkeløn, hvilket Beløb jeg maatte tage af den lille Sum, jeg havde til at leve af. Præsident Flygare sendte

mig 1000 Exemplarer af det trykte Skrift, men der var saa mange Trykfejl deri, at jeg ikke kunde sælge det, hvisaarsag jeg maatte give det bort til Saadanne, som vilde have det.

Der findes kun en Religionssekt paa Island, nemlig Lutheranerne, og Folket, der har en fast Karakter, hænger meget haardt ved deres gamle Tro. Flere uheldige Forsøg have været gjorte af andre Sekter paa at faa Fodfæste paa Øen. Selv Katholikerne, som have bygget en prægtig Kirke paa det smukkeste Sted i Hovedstaden Reykjavik, have indtil Nærværende ikke kunnet gjøre nogen Fremgang. Vi rejste gjennem en stor Del af Landet og bare Vidnesbyrd for Mange samt talte med 20 Præster, af hvilke flere vare meget bitre og uhøflige imod os og vor Religion. To Studenter fulgte, ved en vis Lejlighed, med os flere engelske Mile og udskjældte os for Alt, hvad de kunde; den ene af dem slog endog Hatten af Broder Byarnason og bankede hans Hest samt bad os at hilse Djævelen. Nogle Maaneder derefter døde den ene af disse Studenter i den By, hvor vi opholdt os om Vinteren; den Anden huggede sig med en Le, og blev sengeliggende i lang Tid.

Iblandt de Mange, som kom til os for at høre om vor Tro, var der Flere, som forundrede sig storligen ved at erfare, at vi virkelig troede paa Faderen, Sønnen og den Helligaand; thi de havde hørt saa mange slette og hæslige Fortællinger om „Mormonerne", at de troede intet Saadant muligt. Mange erkjendte, efter at have hørt vor Forklaring, at vor Lære var bedre og rigtigere end deres, samt indsaa, at den lutherske Religion ikke var rigtig, men kun fire Personer annammede vort Vidnebyrd og emigrerede til Utah. To af disse, nemlig J. B. Johnson og P. Valgardson, have senere været udsendte som Missionærer til Island.

Vi sendte Ældste John Eyvindson paa Nordkanten af Øen for at missionære dersteds, men der var Ingen, som vilde annamme hans Vidnesbyrd. Da vi fik Tilladelse til at vende tilbage til Utah den næste Sommer, forlode vi Island d. 10de August 1876 og naaede vort Hjem d. 16de Septbr. Efter min Hjemkomst forfattede jeg i Løbet af to Vintre en Bog paa 160 Sider, eller omtrent saa stor som Parley P. Pratts Advarsels-Røst. Denne lille Bog, der indeholder alle vore Hovedlærdomme, undtagen Polygami og Tiende, blev trykt i Kjøbenhavn og bragt til Island i 1879 af Ældsterne John Eyvindson og Jacob B. Johnson. Med Undtagelse af det ovenfor omtalte lille Skrift, er denne Bog den eneste, som vore Ældster have udgivet paa Islandsk. Mange have senere erkjendt, at de ved dens Hjælp ere blevne i Stand til at kunne forstaa Sandheden.

De Islandske, som have annammet Evangeliet, ere indtil Nærværende (Febr. 1883) 80 Voxne, og af disse ere henved ti blevne Apostater. Ialt er der kommen omtrent 110 Personer fra Island til Utah tilligemed deres Børn."

Joseph F. Smiths Besøg.

Fredag d. 22de Maj ankom Joseph F. Smith, Præsident for den europæiske Mission, ledsaget af Ældsterne Junius F. Wells og George F. Gibbs, til Kjøbenhavn paa et kort Besøg. De overværede Konferencemødet for Kjøbenhavns Konference d. 23de og 24de Maj, havde selv en fornøjelig Tid samt glædede de Hellige og det arbejdende Præstedømme

med deres Besøg. Allerede d. 29de s. M. begave de sig paa Tilbagerejsen til England.

Det 39te Emigrantselskab.

Den 18de Juni afrejste fra Kjøbenhavn Aarets første Emigration, bestaaende af 703 Sjæle, foruden følgende hjemvendende Missionærer: P. C. Carstensen, C. F. Schade, P. C. Christensen, M. Nilson og Jens Hansen. Emigranterne afgik i to Kompagnier, hvoraf det første, bestaaende af 517 Sjæle under Ledelse af P. C. Carstensen, afsejlede med Dampskibet „Milo", og det andet (186 Sjæle under C. F. Schades Bestyrelse) med Dampskibet „Humber". „Milo" ankom til Hull Mandag Formiddag d. 22de, og Emigranterne fortsatte samme Dag Rejsen til Liverpool. „Humber" havde en saa stormfuld Rejse over Nordsøen, at man maatte kaste en Del Kreaturer overbord, men ankom dog lykkelig og vel til Hull d. 22de om Aftenen, og den følgende Dag naaede Emigranterne Liverpool, hvor alle de skandinaviske Hellige tilligemed en Del andre Emigranter gik ombord paa Dampskibet „Idaho", som afsejlede fra Liverpool Onsdag d. 24de om Eftermiddagen. Der var ialt omtrent 810 Hellige ombord, medens henved 300 Fremmede havde Plads forude. P. C. Carstensen beskikkedes til Leder med Assistanse af Brødrene John Clark og Geo. F. Gibbs.

Man havde smukt Vejr paa hele Overrejsen, med Undtagelse af en Dag (30te Juni), da det stormede temmelig stærkt. Bølgerne rullede som store Bjærge, og en mægtig Sø slog over Skibet, hvis Mellemdækslugе hændelsesvis stod aaben. Vandet strømmede derfor ned under Mellemdækket i saadan Mængde, at man tilsidst havde det særegne Syn at se Madkasser og Kurve frit og uhindret flyde omkring. Man maatte tage sin Tilflugt til Køjerne indtil Rummet var øst læns. En beundringsværdig Ro var udbredt over de Hellige ved denne Lejlighed, men anderledes var det med de fremmede Emigranter, der betoges af stum Fortvivlelse og Modløshed. Kaptejn Forsyth bemærkede saaledes ogsaa den følgende Dags Morgen ved Frokostbordet, at han om Natten havde maatte gaa ned til de Fremmede og berolige dem, eftersom de af fuld Hals skrege og raabte: „Fortabt, fortabt." Men han havde koldblodigt forestillet dem, at der var slet ingen Fare, thi der var for mange „Mormoner" ombord til at Skibet skulde gaa under. En katholsk Præst, der var tilstede, følte sig fornærmet over Kaptejnens Forklaring og gjorde Indvendinger, men Kaptejnen bemærkede, at han nu havde ført „Mormonerne" sikkert over Atlanterhavet i 18 Aar, og han havde aldrig hørt, at noget Fartøj var gaaet under med dem

Den 6te Juli ankom Selskabet til New York, og den følgende Dag fortsatte de Rejsen fra Jersey City. Den 15de naaede de Ogden og Salt Lake City i god Behold. To Børn døde paa Rejsen af Mæslinger.

Sex Missionærers Ankomst.

Kun sex Ældster ankom til Skandinavien i 1874 som Missionærer fra Zion. Af disse arriverede P. Hansen til Kjøbenhavn d. 20de Juni, og C. J. Gustafson, S. Christoffersen, Søren Petersen, N. C. Flygare og John M. Larsen d. 22de Novbr. (Om deres Missionsvirksomhed se dette Blads 2den Aarg., Side 74 og 78.)

DET 40DE EMIGRANTSELSKAB.

Aarets 2den Emigrationsafdeling, bestaaende af 214 Sjæle, foruden 4 hjemvendende Missionærer, nemlig N. P. Lindeløf, Kompagniets Leder, And. S. Nielsen, John F. Oblad og C. S. Winge, afrejste fra Kjøbenhavn med Dampskibet ,,Cato" d. 27de August. De ankom til Hull d. 31te Kl. 11 Form. og rejste samme Dag med Jærnbanen til Liverpool, hvor de tilligemed 320 britiske og nogle faa tyske, svejtsiske og hollandske Hellige, ialt 553 Sjæle, gik ombord paa Dampskibet ,,Wyoming", der afsejlede fra Liverpool Onsdag d. 2den Septbr. og ankom til New York d. 14de. Ældste John C. Graham var Leder for hele Selskabet, med Assistanse af N. P. Lindeløf, R. W. Heyborne og ni andre Zionsbrødre. Chr. Glæde fra Aalborg maatte med Kone og et Barn efterlades i Liverpool formedelst Sygdom. Den 15de fortsatte Selskabet Rejsen med Jærnbanen fra New York vestpaa og ankom til Salt Lake City Onsdag d. 23de Septbr.

I Aaret 1874 emigrerede ialt 915 Sjæle fra Skandinavien, af hvilke 515 vare fra Danmark, 302 fra Sverige og 98 fra Norge, foruden ni hjemvendende Missionærer og et Antal af 11 Personer fra Island, som toge direkte over til Liverpool.

(Fortsættes paa Side 289.)

NYHEDER.

Utah. Nathanial A. Woodbury, der havde virket som Skolelærer i 2det Ward, Salt Lake City, blev fundet død i Nærheden af Park City d. 26de August. Hans Lig blev bragt til Salt Lake City, og der begravet nogle Dage senere.—Madam Eva Wahlstrøm af 17de Ward, Salt Lake City, fandt et lille, nyfødt Pigebarn udenfor sin Dør om Aftenen d. 27de August. En lignende Foræring fandtes foran Wm. Hennefers Hus i 13de Ward den følgende Dags Aften. I begge Tilfælde medfulgte Skrivelser, hvori de ulykkelige Mødre bade de respektive Kvinder at modtage og opdrage deres Uskyldige. Saadanne uhyggelige Omstændigheder vare ukjendte i vort Territorium, indtil for nogle faa Aar siden.—Geo. Stevans, en Fremmed fra Texas, blev dræbt og frygtelig lemlæstet af en Bjørn ved Weber-Floden, i Nærheden af Coalville, om Aftenen d. 30te Aug.—Det nye Forsamlingshus i 3die Ward, Salt Lake City, blev indviet om Aftenen d. 31te Aug.—I Stavskonferencen, som afholdtes i Castle Dale, Emery County, d. 31te Aug., blev et nyt Ward organiseret ved Ferron Creek, under Navn af Molen Ward, med Lyman S. Beach som Biskop og H. P. Rasmussen og J. D. Killpack som Raadgivere.—Søster Margaret T. Smoot, Præsident A. O. Smoots Hustru, døde paa sin Bopæl i Provo, d. 1ste Septbr., efter en længere Tids Sygdom.—Overdommer Hunter er bleven afløst af C. S. Zane.—James Roskelley, en ung Missionær, som arbejder i de sydlige Stater, blev skudt paa og saaret i den ene Arm i Lee Valley, Tennessee, d. 8de Aug. Ugjerningsmanden, en Neger, blev strax greben og kastet i Fængsel. Lidt tidligere var unge Roskelley tilligemed en Medarbejder bleven bombarderet med Stene medens de gik igjennem en Skov.

Ohio. En Ildebrand ødelagde Ejendom for 2½ Million Dollars i Cleveland d. 7de Septbr.

New York. Charles J. Folger af Præsident Arthurs Kabinet døde i Geneva, New York, d. 4de Septbr.

Tennessee. Anti-Mormonerne i Lewis County have advaret Alle, som tilhøre de Sidste-Dages Helliges Samfund, om at forlade Landet inden 30 Dage.

Alabama. Ældste J. J. Fuller, en ældre Missionær, blev Natten mellem d. 17de og 18de Aug. pisket af en Pøbelhob i Lauderdale County for at have prædiket Evangeliet. Lauderdale County grænser mod Staten Tennessee, hvor de fire Brødre nylig bleve dræbte.

Danmark. I Ugen mellem d. 10de og 17de Aug. blev Kjøbenhavn gjæstet af mellem 1000 og 2000 Læger og Videnskabsmænd fra forskjellige Dele af den civiliserede Verden. Endog Repræsentanter fra det fjærne Japan vare tilstede. Besøget var i Anledning af den saakaldte Lægekongres, der afholdes regelmæssigt hvert tredie Aar i en af

Verdens større Stæder. Denne Gang havde man valgt Kjøbenhavn til deres Samlingssted. Aabningsfesten afholdtes i Industriforeningens store Sal Søndag d. 10de Aug., og hele den efterfølgende Uge udmærkede sig med en Række passende Festligheder og Videnskabsmøder.

BOGNYT. „Representative Women of Utah" er Titlen paa en god og interessant Bog, som er skreven af Søster A. J. Crocheron, og indeholder biografiske Skizzer af flere af Territoriets ledende Kvinder, iblandt hvilke kunne nævnes E. R. Snow Smith, Zina D. H. Young, Prescendia L. Kimball, Phæbe W. Woodruff, Emmeline B. Wells, Bathsheba W. Smith og 15 Andre. For 75 Cents sendes Bogen portofrit til Enhver, som skriver til Mrs. A. J. Crocheron, Salt Lake City, Utah. Den sælges ogsaa i Bogladerne.

NOTITS. Sidste-Dages Hellige, som ønske at engagere en duelig Musiklærer, vil finde det raadeligt at stifte Bekjendtskab med Broder H. J. Hill, der er beredt til at kunne give Undervisninger i Elevernes Hjem paa de rimeligste Vilkaar. Missionærers Børn undervises for halv Pris.

Adresse: H. J. Hill, P. O. Box 423, Salt Lake City.

MINDEFULDE TANKER.

En maaneklar Aften i Juli.

Fuldmaanen straaler, forsølver Byen
Mens Stjerner funkle, og Alt er tyst,
Kjøl't vifter Vinden, og klar er Skyen;
Jeg sidder ene i stille Lyst
Ved grønne Buske og høje Træer,
Med Vandets Brusen mig ganske nær.
De raske Bølger
Min Tanke følger,
Mens kjære Minder jeg atter ser.

Jeg taler til dem i Fantasien:
O! Bølger hvor hen vel rulle I?
Bestandig fremad foruden Bien
I skylle Alting saa let forbi.
Var nu Sylfide mit hele Jeg,
Jeg fulgte med paa den vaade Vej —
Maaske til Vandet
I Fødelandet
I godhedsfuldt vilde føre mig.

Da vilde atter til Fødestedet
Og fordums Bolig jeg vende mig,
Saa barnlig, nysgjerrig forberedet
Paa Meget, der har forandret sig.
I ti Aar Tiden henrullet har,
Og mangen Livstraad den overskar,
Mens trygt jeg vandred'
Her uforandret
Ved Troens herlige Lys, saa klar.

I denne Stund, for mit indre Öje,
Afspejles Meget fra Ungdoms Vaar.
Jeg mindes Tider og Steder nøje,
Ser Danes Have i Blomsterflor,
Og hører skummende Bølgers Lyd,
Der bruste frem til mit Öjes Fryd,
Mens Nordenvinde
I Bøg og Linde
Gjenløde mægtigt fra Nord til Syd.

Jeg lugter Duften fra Kløverenge
Ser Kilder mellem Forglemmigej,
Samt Rugen bølge i frodigt Vænge,
Mens Roser hegne den alfar' Vej.
I Bøgelunde ved Midnatstid
Gjør Nattergalen sin beste Flid.
Den Triller hæve,
Og Alfer svæve
I Dans blandt Sivene hid og did.

Ja, Mangt og Meget man kan erindre
Fra Landet, hvor først man Lyset saa'.
Og ingen Jordisk formaar at hindre
De Gaver, Herren i En nedlaa.
Ej slukkes kan Fantasiens Lys,
Der lived' op baade før og nys.
Selv Dødens Billed'
Det tidt formilded' —
Den Syge lulled' i salig Dys.

Taknemlig Sløret jeg vil nedrulle
For disse Minder, og er saa fro,
At Herren fandt, jeg var værd at skulle
Til Zion vandre formedelst Tro.
Her først man lærer at skatte ret
Forsynets Planer med Mennesket.
Profeter høres,
Guds Bud afsløres,
Som forhen aldrig vi kjendte det.

Vi se, hvad Enighed, fælles Iver,
Blandt Zions Bjærge udvirke kan,
At Herrens Bistand ej udebliver,
Hvor Tro og Lydighed ret slaar an.
Mens Fjender lure i Hævn og Had
For alt det Gode at splitte ad,
Vi Templer bygge
I Fredens Skygge
Og tjener Herren, som han os bad.

THEONE MIKKELSEN.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 19. *Den 1ste Oktober 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 287.)

(1874—Fortsat.)

Kjendelse af Rigsdagen.

Om Efteraaret 1874 faldt det Øvrigheden i flere af Danmarks Kjøbstæder ind at ville forbyde „Mormonernes" Missionærer at afholde Forsamlinger. Sagen blev overladt til Rigsdagen, som tog den under Behandling d. 10de Novbr. En varm og livlig Debat, som varede til Kl. 6 om Aftenen, paafulgte, og Venstrepartiet, der vare inde for, at „Mormonerne" skulde have deres Ret ligesom andre Folk, gik endelig af med Sejren. I Løbet af Debatten gik en af Medlemmerne saa vidt i sit Forsvar af „Mormonerne", at han erklærede, at Mormonældsterne havde gjort ti Gange mere for at oplyse Folket om Religion end alle de lutherske Præster tilsammen, og en Anden sagde, at han fandt det urigtigt og upassende for Rigsdagens ærede Medlemmer at ulejlige sig meget angaaende religiøse Spørgsmaal, hvilket tilkom Præsterne at afgjøre, og disse burde kunne bevise for Folket, hvad der var Ret eller Uret.

Missionen i Sverige og Norge.

I Norge bleve Ældsterne paa de fleste Steder tilladte at prædike nogenlunde uforstyrret i 1874. Dog blev en Broder Petersen i Drammen idømt en Mulkt af 10 Spd. for at have forrettet Daab, og ligeledes blev en Broder i Odalen beværtet med Vand og Brød for at have uddelt Nadveren. Den 3die Marts (1874) afholdtes en Forsamling i Laurvik, hvor 200 Tilhørere, og deriblandt tre Præster, vare nærværende, thi det sagdes at være den første Mormonforsamling, som nogensinde havde været afholdt i Byen. Efter at Brødrene havde aflagt et kraftigt Vidnesbyrd, raabte en af Sjælesørgerne: „Falske Profeter", men strax gjenmælede en af de Fremmede: „Bevis det, Hr. Pastor." Han forsøgte ogsaa at efterkomme Opfordringen, men kom yderst uheldig ud af sin Bevisførelse. Tilsidst henvendte han sig til Husets Ejer, som var Enke og ikke i Kirken, og forbød hende at lade „Mormonforsamlinger" afholde i hendes Hus. Hendes Svar var: „Da jeg var syg og fattig, kom De aldrig til mig; nu

behøver jeg Dem ikke.“ Og i det samme kundgjorde en af Brødrene, at næste Forsamling vilde blive afholdt sammesteds den paafølgende Torsdag Aften Kl. 7½. Broder C. S. Winge blev strax efter indkaldt for Retten i Laurvik, anklaget for at have prædiket Evangeliet, men da han fremlagde sit amerikanske Borgerbrev, lode de ham gaa.

Medens Værket vedvarende gjorde god Fremgang i Stockholms Konference, hørte Forfølgelse ogsaa til Dagens Orden. „Lørdag d. 7de Febr. 1874,“ skriver saaledes Præsident Mathias Nilson, „tog jeg i Selskab med Brødrene Lundholm og Brulin en Tur til en lille By ved Navn Mariefred i Sødermanland. Vi gjorde Holdt udenfor Byen hos en Broder, hvor vi om Aftenen havde den Glæde ved Daab at indlemme tre Personer i Menigheden. Søndag Formiddag havde vi en Forsamling for vore der i Nærheden boende Søskende; og om Eftermiddagen havde vi indbudt til en stor Forsamling, men den var ikke vel begyndt, førend nogle Oprørsstiftere, som havde samlet sig, vilde med Vold og Magt forjage os der fra. Ophavet til denne Fredsforstyrrelse var en derboende Laugretsmand, hvis Datter og Svigersøn havde annammet Evangeliet. Lucifer havde bevæget denne Stakkel til i Forening med nogle af hans „kristne“ Medbrødre, bevæbnede med Brændevinsflasken og store Knortestave, at omvende de „vildfarende Mormoner“. Lederne for denne hæderlige Skare vare en fordrukken Skomager ved Navn Gyllensten og en afdanket Gjæstgiver fra Mariefred ved Navn Ramslet. Dette Selskab fulgte os med en skrigende Musik til en i Nærheden liggende Gjæstgivergaard, hvor vi toge Skyds for at komme bort fra dem. Vi havde nu 1¼ Mil gjennem en Skov, inden vi naaede næste Gjæstgiversted; og da vi vare komne et lille Stykke ind i Skoven, gik Broder Lundholm tilbage til et Sted i Skoven og døbte En til. Siden vendte han om og indhentede os paa Gjæstgivergaarden Kl. 1 om Morgenen. Der fra fortsatte vi videre til Søder Telje og med Jærnbanen til Stockholm.

Vore Forsamlinger her i Stockholms Gren ere saa godt besøgte, at vi om Søndagsaftenerne mangle Plads til Tilhørerne. De Fleste, som i dette Kvartal ere blevne døbte, ere fra denne Gren. Igaar Aftes bleve otte døbte, af hvilke de sex ere unge og raske Mænd. Jeg er Herren inderlig taknemmelig, thi han har velsignet og belønnet vore Bestræbelser. Her hersker Enighed og en god Aand blandt de Hellige i Almindelighed.“

I Staden Westeraas bleve to Brødre paa Præsternes Anklage idømte en Mulkt af respektive 75 og 100 Rdl., eller, i modsat Fald, at udsone samme med Vand og Brød.

1875.

Præsident Smiths Besøg.

Lørdag d. 22de Maj ankom Jos. F. Smith, Præsident for den europæiske Mission, ledsaget af Ældsterne F. M. Lyman, John H. Smith, M. H. Hardy og E. N. Freeman til Kjøbenhavn paa et Besøg fra England. De overværede Konferencen, som samme Dags Aften begyndtes paa de Helliges Forsamlingssal i Frederik den Syvendes Gade og fortsattes om Søndagen i Hr. Restauratør M. Hansen-Gissemanns store Selskabslokale, Bianko Lunos Sideallé, Frederikberg. Præsident Smith skriver:

„Om Søndagen forsamledes vi i en

ny og meget smuk Sal, der kunde rumme 600 Mennesker, som var fuld af Tilhørere om Formiddagen, og fyldt til Trængsel om Eftermiddagen og Aftenen. Jeg har aldrig set Folk lytte til Ældsternes Vidnesbyrd med større Opmærksomhed end ved denne Lejlighed. Konferencen var mærkværdig for den udmærkede Aand, som herskede, og det store Antal Mennesker, som vare tilstede. Det var visselig en Glædens Tid. De indfødte Ældster talte med stor Frihed og Kraft. Mandag Aften gav Sangkoret en Koncert. Om Onsdagen (d. 26de) afholdt vi Præstedømsmøde, hvilket overværedes af omtrent 50 Brødre af det lokale Præstedømme og 15 Ældster fra Zion. Efter at de forskjellige Rapporter vare afgivne, talte Præsident C. G. Larsen og jeg til de Forsamlede, og J. Frantzen gjorde Tjeneste som Tolk for mig. Vi havde atter en herlig Tid, og Ældsterne følte sig vel og lykkelige i deres Arbejder.

Vi havde den Fornøjelse at se Kongerne og Dronningerne af Danmark og Sverige; det svenske Kongepar var nemlig paa Besøg til det danske.“

Fredag d. 28de Maj afrejste de Besøgende fra Kjøbenhavn med Dampskib til Stettin.

Femten Missionærers Ankomst.

I 1875 udsendtes femten Brødre fra Zion for at arbejde som Missionærer i den skandinaviske Mission. De ankom til Kjøbenhavn i følgende Orden: C. Jensen, H. P. Iversen, Theo. Didrikson og Samuel Byarnason d. 24de Maj, Mads Christensen og Mons Petersen d. 5te Juni, K. H. Bruun, J. A. Anderson, R. N. Jeppesen og Hans Thunnesen d. 17de Novbr., og John C. Sandberg, John N. Larson, Erik M. Larsen, Sven Nilsson og Erik F. Branting d. 27de Novbr. (Om deres Missionsvirksomhed se dette Blads 2den Aarg., Side 140—142.)

Det 41de Emigrantselskab.

Den 25de Juni om Morgenen Kl. 3 afsejlede Aarets første Emigration, bestaaende af 658 Sjæle, fra Kjøbenhavn med Dampskibene „Pacific“ og „Cato“. Førstnævnte Skib medtog 383 Hellige fra Kristiania, Kjøbenhavns og Skaane Konferencer, som stode under Ledelse af Præsident C. G. Larsen og medfølgende Ældster, John Frantzen, L. S. Andersen og N. Anderson. Det andet Skib „Cato“ medtog 275 Hellige, som vare fra Aarhus, Aalborg, Stockholms og Gøteborgs Konferencer, hvilke stode under Ledelse af Ældste P. C. Geertsen med Assistanse af Ældste Andrew Jenson. Begge Skibe ankom Mandag d. 28de til Hull, hvor fra Rejsen fortsattes samme Dag med Jærnbanen til Liverpool. Her gik Emigranterne tilligemed 98 engelske Hellige og en hjemvendende Missionær (M. L. Williams) ombord paa Dampskibet „Idaho“, Kaptejn Beddoe, som afsejlede fra Liverpool Onsdag d. 30te Juni. C. G. Larsen blev af Præsident Joseph F. Smith beskikket til Fører for hele Selskabet med de andre hjemvendende Missionærer (J. Frantzen, L. S. Andersen, N. Anderson, P. C. Geertsen, Andrew Jenson og M. L. Williams) som Medhjælpere. Kompagniet blev inddelt i 6 Distrikter med hver sin Præsident, og Andrew Jenson fungerede som Vagtkaptejn. Efter heldig Overrejse ankom Selskabet til New York d. 14de Juli. Jærnbanerejsen begyndtes fra Jersey City d. 15de, og d. 22de ankom Selskabet lykkelig og vel til

Ogden og Salt Lake City. En 73 Aar gammel svensk Søster døde paa Atlanterhavet d. 7de Juli og blev begravet i Søen, og et 15 Maaneder gammelt Barn døde før Ankomsten til Ogden d. 22de Juli. En ung, norsk Søster ved Navn Caroline Halvorsen maatte efterlades i New York formedelst Sygdom, men hun kom senere til Utah.

N. C. FLYGARE PRÆSIDERER.

Ved Præsident C. G. Larsens Hjemrejse med Emigrantselskabet d. 25de Juni blev Ældste N. C. Flygare, som havde præsideret over Stockholms Konference, hans Afløser som Præsident over den skandinaviske Mission.

DET 42DE EMIGRANTSELSKAB.

Aarets 2det og sidste Emigrantselskab, bestaaende af 168 Sjæle, hvoraf de fleste vare Danske, afrejste fra Kjøbenhavn d. 10de Septbr. med Dampskibet „Hero" tilligemed to hjemvendende Missionærer, nemlig P. O. Hansen og Even Torgesen. Præsident N. C. Flygare ledsagede Selskabet til England. Emigranterne ankom til Hull d. 13de, og til Liverpool om Morgenen d. 14de efter at have rejst over England med Jærnbane om Natten. Samme Dag gik Emigranterne ombord paa Dampskibet „Wyoming", tilligemed 118 engelske Hellige og sex hjemvendende Missionærer. Afrejsen fra Liverpool fandt Sted d. 15de Septbr., og R. V. Morris beskikkedes til Præsident for Selskabet med de andre hjemvendende Zionsbrødre som Medhjælpere. Præs. Joseph F. Smith, der var bleven afløst af A. Carrington, rejste ogsaa hjem med dette Selskab, der ankom til New York d. 27de Septbr. og til Ogden og Salt Lake City Tirsdag d. 5te Oktbr.

Ældste Samuel Johnson tilligemed tre Emigranter forlod Kjøbenhavn d. 8de Oktbr.

1876.

FORSAMLINGSLOKALE I AARHUS.

En Tid efter at de Hellige i Norge havde bygget sit Hus til Forsamlingsbrug og Beboelseslejligheder i Kristiania, gjorde Menigheden i Aarhus, under Konferencepræsident C. F. Schades Bestyrelse, et lignende Forsøg med Broder K. Emmertsen som Bygmester, men Foretagendet vilde ikke rigtig lykkes, hvorfor det paabegyndte Hus senere blev Broder Emmertsens private Ejendom. I 1875—76, efter at Ældste A. K. Andersen havde afløst P. C. Geertsen som Konferencepræsident, lagdes der imidlertid atter Haand paa Værket, og Brødrene i Aarhus organiserede sig til et Aktieselskab med Thos. Sørensen som Formand. Lejlighed gaves derpaa de Hellige til at tage Aktier i Bygningen, og Præsident Andersen tegnede sig først paa Listen for 100 Kroner, dernæst Thos. Sørensen for 500 Kroner. Der indbetaltes paa denne Maade omt. 2000 Kroner, foruden 800 Kroner, som vare blevne indskudte til den tidligere paabegyndte Bygning, hvilke Penge ogsaa anvendtes til det nye Foretagende. En Byggegrund blev derpaa kjøbt i det nye Kvarter af Byen, som en Tid i Forvejen var bleven udlagt i Nærheden af Jærnbanestationen. I Løbet af Vinteren og Foraaret 1876 toges der fat paa Husets Opførelse med K. Emmertsen som Bygmester, og det blev allerede færdigt samme Aar. Bygningen er tre Etager høj, og Forsamlingssalen, der kan rumme omtrent 300 Personer, er i øverste Etage, medens der i de to andre Etager er fem Beboelseslejligheder, foruden

Værelser til Konferencepræsidentens og Missionærernes Afbenyttelse; disse ere i anden Etage. Der er desuden nogle smaa Værelser i en mindre Bygning i Baggaarden. Hele Ejendommen, der er bekjendt som Borupsgades Nr. 14, kostede omtrent 18,000 Kroner, iberegnet 2000 Kroner, som man betalte Prokurator Winge i Aarhus for Byggegrunden. Thos. Sørensen laante Aktieselskabet 5200 Kroner, og det øvrige Beløb erholdt man af Kreditforeningen paa meget rimelige Vilkaar. Det tør haabes, at den oprindelige Plan, der gik ud paa, at Ejendommen ved aarlige Afbetalinger skulde arbejde sig i de Helliges Hænder, vil blive gjennemført, saa at den, ligesom Østerhausgade Nr. 27 i Kristiania, omsider maa blive Kirkens retmæssige Ejendom.

De første Missionærer i Finland.

I Konferencemødet, som afholdtes i Stockholm d. 2den og 3die Oktbr. 1875, blev en ny Gren oprettet i Vermland, og to Missionærer sendtes der til. To andre Brødre, nemlig C. A. og J. E. Sundstrøm, bleve sendte paa Mission til Finland, hvor Evangeliet ikke før havde været prædiket. Uagtet den store Modstand, som de overalt mødte paa Grund af den borgerlige Lovs Strænghed mod fremmede Troesbekjendelser, lykkedes det dem dog at afholde flere Forsamlinger, men det varede ikke længe førend Præsten var paa Spor efter dem og forbød dem at prædike eller holde flere Møder. For at holde sig indenfor Lovens Grænser maatte Brødrene derfor prædike og bære Vidnesbyrd for deres indbudte Venner i en siddende Stilling, hvilket ogsaa gik meget godt, efter at de bleve vante dertil, og Folket lyttede i Almindelighed med spændt Opmærksomhed til deres Forklaringer. I Løbet af Sommeren bleve fire Personer døbte i Omegnen af St. Nikolajstad. Den første Daabshandling fandt Sted d. 7de Maj. Noget senere blev en lille Gren oprettet i Finland, og Ældste Axel Tullgren fra Zion sendtes derover i Oktober (1876) for at paaskynde Missionsarbejdet. Følgende Uddrag af et Brev, som han d. 19de Decbr. 1876 skrev til Præsident O. N. Liljenqvist i Kjøbenhavn, skildrer Forholdene i Finland:

,,Jeg har tilligemed Broder Sundstrøm været 16 Mile imod Nord, og vi have havt Forsamlinger hos Baptisterne og hos Nogle, som kaldes de Troende, samt i de Byer, vi passerede. Jeg tror, at Mange ville annamme vor Religion i sin Tid, naar der bliver arbejdet en Del paa dem, thi Folket er i en meget lav, uvidende Tilstand med Hensyn til Religion. Den gamle Surdejg synes de bedst om, thi her er ikke mange Partier; det eneste her findes er Baptisterne, og de have kun megen liden Fremgang. Vi gjorde os meget bekjendt med Folket, hvor vi droge frem, saa at jeg tror, vi have gode Udsigter for Fremtiden. Nogle Dage efter at jeg skrev det sidste Brev til Dem, havde en af Søstrene kaldet Nogle tilsammen, og vi havde en lille Forsamling; men hendes Fætter, der var bleven hende fjendsk, fordi hun var gaaet over til vort Samfund, ilede strax til Præsten og underrettede ham om vor Forsamling. Denne kom da tilligemed en Doktor og søgte at forstyrre os, og to Dage derefter sendte Guvernøren to Politibetjente efter os, der førte os til ham. Han modtog os meget barskt og forbød os at prædike samt paalagde Politibetjentene at vogte os. Han var saa venlig at

tilbyde os Arrest og truede os med, dersom vi ikke vilde høre op med at prædike, at sende os til Sibirien; men jeg tænker, at hans Magt strækker sig ikke nær saa langt. Vi droge derefter mod Nord og ere nylig komne hjem. Vi vide os ikke sikre noget Øjeblik, uden at jo en Politibetjent kommer og arresterer os, thi Præsten her i Staden har fyldt alle Aviserne med alle Slags Løgne, (jeg sender indlagt et lille Uddrag af en af dem), saa at hele Helvede synes at rase imod os, og Præsten har skreven saa mange Løgne, saa at Folk, som vi have talt med, skammer sig paa hans Vegne, at han vil udbasune saadanne haandgribelige Usandheder. Men vi ville med Herrens Hjælp være taalmodige og lide, hvad der skal møde os. Her er ingen Religionsfrihed, og Loven er saa stræng, at vi ingen Skrifter tør sælge, uden at risikere at blive arresterede. Præsten var her og tog de Bøger, som den Søster havde kjøbt ifjor. Jeg har paa Grund heraf kun solgt meget faa Skrifter, men bortgivet nogle, for ret at sprede Ordet iblandt Folket. Jeg haaber, at der snart vil blive given større Frihed, thi d. 28de Januar skal Rigsdagen samles, og den Deputerede her fra Staden er en meget liberal og frisindet Mand. Lige nu har Stadsfiskalen og to Politibetjente været her og taget en Del af vore Skrifter for deraf at undersøge vor Lære, hvorefter de ville levere os dem tilbage, saa at jeg for Nærværende ikke véd, hvorledes Udfaldet vil blive, men jeg haaber paa det Bedste. Alt hvad de kunne gjøre, er at uddrive os af Landet og sende os bort.“

ALBERT CARRINGTONS BESØG.

Albert Carrington, Præsident for den europæiske Mission, ledsaget af Hustru og Søn samt Ældsterne Ernest I. Young og Arta D. Young) to af Præsident Youngs Sønner), James Sharp og B. W. Carrington ankom til Kjøbenhavn paa Besøg til Skandinavien d. 20de April. De overværede Konferencemøder i Kjøbenhavn d. 22de og 23de April, i Gøteborg d. 29de og 30te April, i Kristiania d. 6te og 7de Maj og i Stockholm d. 13de og 14de Maj. Fra Stockholm rejste de Besøgende tilbage til Kjøbenhavn, hvor fra de den 19de Maj fortsatte Rejsen til Tyskland og Svejts.

SEXTEN MISSIONÆRERS ANKOMST.

I Aaret 1876 blev Zionsældsternes Antal i Skandinavien forøget med sexten nye Missionærer fra de Helliges Hjem. De ankom i følgende Orden til Kjøbenhavn: O. N. Liljenqvist, John F. F. Dorius, Jens Keller, Nils J. Grønlund, Axel Tullgren, Søren Jensen, Ola Hanson og Søren P. Neve d. 3die, R. Christensen d. 9de og Niels Mortensen (Petersen) d. 10de Juni, Ola Olson, Alfred Hansen og I. C. Thoresen d. 17de Oktbr., og Jens C. Nielsen, John E. Christiansen og Bendt Jensen d. 2den Decbr. (Om disse Brødres Virksomhed i Missionen se dette Blads 2den Aarg., Side 140—143.)

DET 43DE EMIGRANTSELSKAB.

Aarets første skandinaviske Emigration, bestaaende af 405 Sjæle, forlod Kjøbenhavn d. 22de Juni med Dampskibet „Otto“, tilligemed følgende hjemvendende Zionsældster: N. C. Flygare, Kompagniets Leder, K. Petersen, John Anderson, C. J. Gustafson, A. R. Andersen, S. Christoffersen (Hansen) og R. N. Jeppesen. Ligeledes Joh. A. Bruun, der havde arbejdet som Oversætter paa

Kontoret i Kjøbenhavn. Efter omtrent 63 Timers Sejlads ankom ,,Otto" til Hull d. 25de om Morgenen Kl. 9, og den paafølgende Dag rejste Selskabet med Jærnbanen til Liverpool, hvor de, tilligemed nogle tyske, svejtsiske og engelske Hellige og flere hjemvendende Missionærer, gik ombord paa Dampskibet ,,Idaho" og afsejlede fra Liverpool d. 28de. N. C. Flygare blev beskikket til Præsident for hele Selskabet, med Geo. L. Earrell, J. U. Stucki og W. H. Maughan som assisterende Præsidenter. John Anderson og A. R. Andersen beskikkedes til Kapellaner for de skandinaviske Hellige. Selskabet ankom til New York d. 10de Juli om Morgenen, netop i Tide til at se Røgen fra Ruinerne af det gamle, velbekjendte Castle Garden, der var brændt Aftenen i Forvejen. Havde ikke Modvind forlænget Rejsen en Dag, vilde Selskabet sandsynligvis have faaet sit Rejsegods ødelagt i Ildsvaaden, ligesom nogle andre Emigranter, der opholdt sig paa Castle Garden, da Ilden udbrød. Samme Dag (d. 10de) fortsatte Selskabet Rejsen med Jærnbane fra Jersey City og ankom til Ogden d. 18de s. M. Et dansk Barn, som havde været syg i sex Maaneder, døde i Pittsburg.

Det 44de Emigrantselskab.

Fredag d. 8de Septbr. Kl. 7 Form. afgik 150 Sjæle fra Kjøbenhavn med Dampskibet ,,Cameo",tilligemed følgende hjemvendende Missionærer: S. Petersen, Kompagniets Leder, M. Christensen, John M. Larsen, N. J. Grønlund og J. N. Larson. Efter 61 Timers Sejlads ankom ,,Cameo" til Hull Søndag d. 10de Kl. 8 Eftm. Den følgende Dag rejste Emigranterne til Liverpool, hvor de, tilligemed omtrent 150 andre emigrerende Hellige og flere hjemvendende Missionærer, gik ombord paa Dampskibet ,,Wyoming" og afsejlede der fra d. 13de samt ankom efter 10 Dages heldig Rejse til New York d. 23de. W. L. Binder var Leder for hele Selskabet, der fortsatte Rejsen med Jærnbanen fra Jersey City d. 25de, og ankom til Salt Lake City d. 3die Oktbr. Et Dødsfald indtraf paa Jærnbanerejsen.

Aarhus Konference.

I Aarhus By bleve 18 til 20 Brødre om Vinteren 1876 og 1877 beskikkede til efter endt Dagsarbejde at gaa ud et Par Timer, to og to, fra Dør til Dør, for at sælge Skrifter og faa Lejlighed til at tale med Folket. Desforuden blev en ung Broder beskikket til udelukkende at missionære i Byen. Der sendtes ogsaa Missionærer til Langeland og Samsø, hvor Evangeliet ikke havde været prædiket i flere Aar. En Gang imellem bleve Missionærerne opfordrede af Gejstligheden til offentlig Diskussion. Et saadant Tilfælde indtraf i Aarhus Konference, hvor Præsident A. R. Andersen og Ældste K. H. Bruun, ifølge Opfordring fra Stedets Præst, overværede et Diskussionsmøde i Tranberg Skole d. 27de Febr. 1876. Diskussionen mellem Præsten og Skolelæreren paa den ene og de omtalte Brødre paa den anden Side fik et heldigt Udfald for Sandhedens Forsvarere. Præsten aabnede Mødet, som varede omtrent tre Timer, med at oplæse faa Ord hist og her af de Helliges Bøger, men derefter blev man enig om, at hver Side skulde benytte ti Minutter ad Gangen. Præstens Forsøg paa at forklare, hvor fra han havde sin Myndighed, fik et for ham meget uheldigt Udfald.

(Fortsættes paa Side 305.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 1ste Oktober 1884.

BESØG TIL EMERY COUNTY.

Fredag d. 29de August forlod vi Salt Lake City i Selskab med Præsident Joseph F. Smith og Hustru samt Apostel Erastus Snow og Hustru, og rejste med Denver og Rio Grande Jærnbanen til Price Station, en Vejlængde af 124 engelske Mile. Denne Tur var meget interessant, især for os, som ikke tidligere havde rejst den Vej. Medens Toget bevæger sig henad den smalsporede Bane, der planmæssigt snoer og drejer sig omkring de talrige Bjærgpynte og kæmpemæssige Klippevægge, kommer det ene maleriske Bjærgparti tilsyne efter det andet, og man under næppe sine Øjne den mindste Hvile af Frygt for, at et eller andet Natur-Kunstværk skal undgaa Ens Opmærksomhed. Bestigningen af Wasatchbjærgene begyndes ved Mundingen af Spanish Fork Canyon, hvor man befinder sig i en Højde af omtrent 4700 Fod over Havet. Stigningen er imidlertid ganske let indtil man 15 Mile oppe i Bjærgkløften naaer Thistle Station, hvor Spanish Fork Floden dannes ved Foreningen af Thistle og Clear Creek. Langs sidstnævnte Strøm er Stigningen betydelig indtil man kommer til Clear Creek Station, hvor der, foruden Banekompagniets Bygninger, findes flere Forretningshuse. Her fik vort Tog et extra Lokomotiv, hvormed Hensigten snart blev os begribelig, thi nu gik det først rigtig opad. Paa syv Miles Distance stiger man nemlig 1180 Fod tilvejrs, indtil man ved Soldiers Summit befinder sig paa Toppen af Wasatchbjærgene, 7480 Fod over Havets Overflade. Dette danner Vandskjellet mellem det store indre Basin, hvor Vandløbene paa Vestsiden, efter deres hurtige Løb, tilsidst forsvinde i Store Saltsø og en Del mindre Indsøer, medens disse paa Østsiden bane sig Vej til det stille Hav gjennem Green- og Colorado-Floden.

Nu vender vort extra Lokomotiv tilbage, og Nedstigningen begynder. Syv Mile fra Bjærgryggen naar man Pleasant Valley Junction, hvor der findes en Slags Forretningsby, i hvilken dog Drikkehusene, at dømme efter deres Antal, spille den fornemste Rolle. Fra dette Sted gaar en Sidebane 17 Mile mod Syd til de berømte Kulminer i Pleasant Valley, hvor fra Utahs Hovedstads Befolkning faar en stor Del af deres Kulforsyning. Strax neden for Pleasant Valley Junction dannes Price River ved Foreningen af Fish Creek og en anden Biflod, hvis Navn vi ikke fik at vide; men ned gjennem Price River Canyon blev Rejsen først rigtig interessant, thi her forekommer en saadan Mængde Naturskjønheder, i Lignelse af Taarne, Slotsruiner, Klippespidse, lodrette Klippevægge, m. M., i saa hurtig Følgerække, at man næppe kan mætte sig ved Synet af en Gjenstand førend Opmærksomheden henledes paa en anden. Ved Castle Gate Station passerer Toget imellem to lodrette Klippevægge, hvoraf den tilvenstre er mest iøjne-

faldende, da den, kun nogle faa Fod tyk, men flere hundrede Fod høj, skyder frem aldeles bar fra det bag ved liggende Bjærg. En eller anden Eventyrer har anbragt et Par Smaaflag paa sammes Spids, der fra Vognvinduerne visselig ser meget imponerende ud.

Gjennem Price River Canyon forekommer ogsaa de skarpeste Jærnbanebøjninger, som vi nogensinde har set, og man har uvilkaarlig en vis Ængstelse for sin Sikkerhed, naar Toget i en Hurtighed, der naar op til 40 Mile i Timen, farer ned ad disse, og man bliver uafbrudt slynget fra den ene Side af Sædet til den anden. Er man forvoven nok til at staa paa Platformen for desto lettere at kunne gjøre Iagttagelser, maa man med næsten al sin Legemsstyrke holde fast med begge Hænder, for at vedligeholde sin Forbindelse med Toget.

Nogle Mile nedenfor Castle Gate begynder Bjærgpasset gradvis at udvide sig, og ved Price Station, hvis Elevation er 5500 Fod over Havet, har man naaet en aaben Dal, om man egentlig kan kalde det en Dal, og Smaahytter samt opdyrkede Jorder ses langs Strømmen. Ved Stationen modtoges vi af vor gamle Ven Geo Frandsen, der fungerer som Biskop for de omtrent 50 Familier, som bo spredte i en Strækning af henved 14 Mile langs Price River. Man har imidlertid valgt en Bygrund tæt øst for Jærnbanestationen, hvor det bedste Forsamlingshus, som findes i Emery County, allerede er bygget, og en Del af de spredte Nybyggere har til Hensigt at flytte sammen til Efteraaret. Efter at have spist Aftensmad forlod vort Rejseselskab Price Station med to lette Kjørebefordringer, hvoraf den ene tilhørte Biskop Frandsen, og den anden Broder N. T. Guyman. Begge Ejerne gjorde Tjeneste som Kuske. Fra Klokken 6 til Klokken 11 om Aftenen tilbagelagde vi derpaa i det dejligste Maaneskin omtrent 25 Mile i sydvestlig Retning over et ujævnt, bakket Landskab, indtil vi naaede Huntington, den største By i Countiet. Her tilbragtes Natten.

Den følgende Dags Morgen fortsattes Rejsen 10 Mile længere sydpaa til Castle Dale, „Hovedstaden" i Emery County, der er smukt beliggende paa Nordsiden af Cottonwood Creek. Her bleve vi venligt modtagne af Præsident C. G. Larsen og andre af Emery Stavs ledende Mænd, og Kvartalskonferencen, der varede i to Dage og afholdtes i et godt og rummeligt Bowery, tog sin Begyndelse Kl. 10 Form. Samme Dags Aften afholdtes Forsamling i Orangeville, en By med 53 Familier, beliggende tæt ved Foden af Bjærgene, tre Mile vest for Castle Dale. Da Forsamlingen var sluttet om Søndagen kjørte vi tilbage til Huntington, hvor der afholdtes Forsamling om Aftenen, og den følgende Dag fortsattes Rejsen til Price River, hvor fra Brødrene Smith og Snow tilligemed deres Hustruer rejste med Toget til Colorado, og vi vendte tilbage til Salt Lake City.

Castle Dalen er meget vidtløftig og er vanskelig at beskrive. Mod Vest begrænses den af Wasatchbjærgene, og den er omtrent 70 Mile lang fra Nord til Syd, men det er vanskeligt at sige, hvor dens Østgrænse er, thi saa langt Øjet kan naa, ser man en Afvexling af lave Bjærge og udstrakte Sletter. Naar man fra et af Højdepunkterne skuer ud over Egnen, ser det Hele ud som et smukt, jævnt Landskab, med hist og her et

Bjærg eller en Bakke, hævende sig op af Sletten, men ved at rejse derigjennem finder man det anderledes, thi ofte naar man tror sig omgivet af jævne, flade Strækninger, er man i næste Øjeblik paa Kanten af en Banke, flere hundrede Fod høj, eller man stirrer ned i en Fordybning som Vandet har dannet under de i Bjærgene forekommende Skybrud, der sender store Vandmasser ned over Landet.

Jordsmonnet i Dalen er noget leragtigt og er ligesom dødt, hvisaarsag det i sin udyrkede Tilstand kun frembringer liden Plantevæxt — ikke en Gang „Sagebrush" trives godt. Men naar Landet pløjes, vandes og udluftes, bliver det Aar for Aar mere og mere frugtbart, og allerede nu avles der ligesaa mange Foid af Hvede, Havre og andre Sædarter, som man i Almindelighed realiserer i andre af Utahs Dale. Kartofler og de fleste Rodfrugter trives godt. Ligeledes er der Udsigter for, at Frugttræer ville voxe fortrinligt, efter at sammes Plantning bliver mere almindelig. Vi saa' ogsaa nogle ganske gode Exemplarer af Vindruer, som voxede i Orangeville.

Der er allerede henimod 400 Familier eller 2000 Indbyggere i Emery County, og Plads for mange flere. I Castle Dale er man saaledes i Færd med at optage mere Land, og ubemidlede Nybyggere kunne her sikre sig gode Jordlodder ved simpelthen at arbejde paa den nye Kanal, som skal graves for at faa Vandet der til. Ogsaa i Muddy, det sydligste Settlement i Dalen, samt i Huntington og Ferron, og forresten i alle Dalens Settlementer, er der Plads for flere Nybyggere. Der er ialt otte Settlementer, beboede af de Hellige, i Countiet, iberegnet Moab ved Grand Floden, omtrent 120 Mile øst for de andre Settlementer. Omtrent Halvdelen af Indbyggerne ere Skandinaver, og en stor Del af de præsiderende Brødre, iblandt hvilke fire Biskopper ere vore Landsmænd.

Vi kan ikke undlade at omtale Castle Dalen som et passende Nybyggerland for saadanne Sidste-Dages Hellige, som endnu ikke have sikret sig tilfredsstillende Hjem i vort Territorium. Vi kjender flere af vore Landsmænd, som have boet mange Aar i Utahs ældre Byer, og der endnu ikke eje en Fodbred Land, som de kunne kalde deres eget. Dersom Saadanne, og ligeledes nykomne Emigranter, vilde gaa til en Egn som Castle Dalen og finde sig i at arbejde under de for Nybyggere sædvanlige Forhold, vilde de om kort Tid komme i Besiddelse af gode Hjem, og være bedre tilfredse end de i Almindelighed ere saa længe deres Omstændigheder tvinge dem til bestandig at arbejde for Andre. I Castle Dalen findes der endvidere en Befolkning af Hellige, som ere i Besiddelse af Evangeliets rette Aand og som ville byde andre af deres Troesfæller velkommen. Vore arbejdsløse Brødre i Salt Lake City og andre af Utahs større og ældre Byer, til hvis specielle Gavn vi har skrevet Ovenstaaende, ville, efter vor Mening, gjøre vel i at skjænke Sagen mere end almindelig Opmærksomhed.

Lad ingen Sidste-Dages Hellig tabe Modet og tænke, at deres Nærværelse i vort Bjærghjem er overflødig, og at der er Intet for dem at gjøre, saalænge de store Landstrækninger i Emery County og andre Dale mangle Nybyggere i Tusindvis. Og naar disse Steder blive fyldte med Indvaanere, ville andre Staver af Zion blive organiserede, hvor til de Hellige kunne indsamles.

EN ZIONSREJSE.

II.

For Folk, som aldrig havde set en stor Kjøbstad før, var Kjøbenhavn en Verdensstad af ualmindelig Størrelse. En saadan Uendelighed af høje Bygninger, smukke Paladser, prægtige Slotte, skjønne Anlæg m. M., overgik Alt, hvad de fleste af de jyske Emigranter nogensinde havde drømt om, og de faa Timer, som man tilbragte i Staden, bleve derfor ogsaa vel afbenyttede til at beskue de mange Seværdigheder, uagtet de præsiderende Brødre havde advaret de uvante Rejsende mod at vove sig saa langt ud i Staden, at de skulde forvilde sig og ikke kunne finde tilbage igjen. Den unge Jyde fra Sæby holdt sig imidlertid ikke dette Raad saa nøje efterrettelig, eftersom han allerede havde rejst betydeligt omkring i Jylland, og han troede sig fuldkommen i Stand til at finde Vejen hvor som helst, selv i Kjøbenhavn. Til stor Ængstelse for Forældrene, benyttede han saaledes det meste af Tiden, under Opholdet i Staden, til at gjøre Iagttagelsesture. Fra Kongens Nytorv, som han strax fandt og valgte som Udgangspunkt, gjorde han Udflugter til Stadens fire Porte, Amagerport iberegnet, samt til Amalienborg Slot, Havnen og nogle af Kirkerne. Han tog sig ogsaa en lang Spadseretur paa Volden mellem Nørre- og Vesterport, thi den Gang vare Voldene omkring Kjøbenhavn endnu ikke sløjfede. Endelig forvildede han sig i et af Stadens ældre Kvarterer, hvor Gaderne ere mest krogede, men fandt omsider Gothersgade, ad hvilken han banede sig Vej til Kongens Nytorv, og kom tilbage til Emigrantsalen netop som hans Rejsefæller vare i Færd med at forlade denne og begive sig til Toldboden, hvor nu alle gik ombord paa det lille Dampskib ,,Aurora'', som dampede ud af Havnen Kl. 1 om Eftermiddagen. Foruden Selskabet, som kom med ,,Dania,,' vare ogsaa Emigranterne fra Aarhus Konference med, samt nogle fra andre Dele af Missionen — maaske henved 400 Sjæle ialt. Sejladsen om Eftermiddagen langs den sjællandske Kyst var meget behagelig. Dragør paa Amager, Kjøge Bugt, hvor Niels Juel vandt sin berømte Sejr over de Svenske i 1677, det romantiske Møens Klint og andre Seværdigheder holdt Stemningen livlig iblandt Passagererne. Vejret var desuden meget behageligt, idet Luften var klar og næsten ikke en Vind rørte sig. Emigranterne tilbragte derfor Natten i behagelig Hvile.

Tidligt den følgende Dags Morgen (18de Maj) naaede ,,Aurora'' Mundingen af den naturskjønne Kielerfjord, hvor der kastedes Anker en kort Tid, hvilken benyttedes af Emigranterne til at gjøre Toilette og træffe Forberedelser for Landgangen. Den holstenske Kyst tog sig særdeles yndig ud i den dejlige Morgenstund, og ikke saa faa Bemærkninger bleve gjorte med Hensyn til Tyskernes Graadighed i at berøve Danmark denne frugtbare Landsdel under den omtrent to Aar i Forvejen tilendebragte Krig, som kostede Udgydelsen af saa mange tapre ,,Jensers'' Blod.

Lidt efter Solnedgang sejlede man ind i Fjorden og lagde til ved Skibsbroen. Landgangen fandt Sted i god Orden, og Alle spadserede til den nærliggende Jærnbanestation, hvor Emigranterne toge den temmelig

store tredie Klasses Ventesal i Besiddelse og opholdt sig der i nogle Timer. Imidlertid foretoges atter Udflugter, men her skulde Udvandrerne allerede faa en lille Forsmag paa hvad det vil sige at rejse i Udlandet, thi her viste deres Modersmaal sig næsten ubrugbart. Alt var tysk, og den smukt beliggende By, med sine 30,000 Indbyggere, gav slet ikke det behagelige Indtryk som Kjøbenhavn, netop fordi den var tysk. Heldigvis fandtes der nogle iblandt Emigranterne, som kunde tale Sproget; saaledes Flere, som havde tilbragt en kort Tid som Krigsfanger i Tyskland, under den sidste Krig. Efter Saadanne blev der nu stor Efterspørgsel,naar Nogen skulde ud i Byen for at gjøre Indkjøb, og for en eneste Dag spillede enhver Tysktalende en Rolle som Kompagniets Stormænd og Uundværlige. Den altid nysgjærrige Sæbynit bjærgede sig uden Tolk, da han ingen Lommeskillinger havde til sin Raadighed, og hvor fristende Tyskernes Lækkerier og Sukkergodt end saa' ud, maatte han være foruden. Og forresten var der heller ingen stor Efterspørgsel efter danske Penge. De indskrænkede Smaahandlere vilde næsten ligesaa gjærne have en tysk Mark som en dansk Rigsdaler. Idet mindste var man udsat for at faa omtrent ligesaa meget for Marken som Daleren, skjøndt den ene var værd omtrent tre Gange saa meget som den anden.

Ved Middagstid vare Emigranterne nogenlunde hyggeligt indrettede i en lang Række tredie Klasses Jærnbanevogne, og bestemt Klokken 12 rullede Toget ud fra Kiel Station. En større Part af Rejseselskabet skulde nu for første Gang have den Fornøjelse at kjøre ,,med Dampvognen,'' som Jyderne kaldte Lokomotivet, thi det maa erindres, at endnu vare Jærnbaner langtfra almindelige i Danmark, og i Jylland, de fleste af Emigranternes tidligere Hjem, vare Randers og Skive de to nordligste Jærnbanepunkter den Gang. Naar man derfor i Løbet af tre Timer tilbagelagde de omtrent 14 danske Mil fra Kiel til Altona, havde Mange af de Emigrerende Grund til at kunne erklære nok saa livsglade, at nu havde de da aldrig i deres Liv faaet en saa hurtig Kjøretur før. At sige, at de nøde Turen fortræffeligt, vilde kun give et svagt Begreb om den Begejstring, som især de Yngre følte under denne deres første Jærnbanerejse.

Klokken 3 om Eftermiddagen bruste Toget ind i den prægtige Station i Altona, hvor Emigranterne forlode Jærnbanevognene i god Orden, og spadserede under den almindelige Vejledning ned til Elbens Bred, hvor en lille Damper laa i Beredskab til at føre Kvinderne og Børnene samt de Svage og Syge op ad Floden til Hamborg, medens Mændene maatte gaa der til tilfods. At den unge Jyde var iblandt de Gaaendes Tal, er en Selvfølge, og i sin Ivrighed for at opdage ,,Hamborg Port'', som han havde hørt saa meget Tale om, havde han nær faldet i Elben, da han ikke vogtede sine Fødder; men en saadan Port, som hans Fantasi havde dannet, saa' han ikke, og naar han gjorde sig fri nok til at forespørge sig desangaaende hos sine ældre Medrejsende, lo man kun af ham, thi uden at se noget afstikkende Grænseskjel havde man forladt Altona, og var allerede et godt Stykke inde i Hamborg, hvor de Rejsende bleve behageligt indkvarterede i et rummeligt Emigrationshus, og Kaffe og

store, runde, tykke Rugmelsboller serveredes dem til Aftensmad.

Den følgende Dags Morgen (Lørdag d. 19de Maj) blev der atter Bevægelse ,,i Lejren", thi nu skulde man ombord paa det store Skib, som man kaldte det. Snart var hele Kompagniet udkommanderet, og en kort Marsch førte det til Bryggen, hvor en lille Dampbaad ventede, og paa denne gik man nok saa fornøjede ombord. Strax efter gled den sagte ud fra Skibsbroen, og iblandt den store Mængde Skibe fik man da ogsaa Øje paa en stor Tremaster, som viste sig at være gamle ,,Kenilworth", der skulde blive Udvandrernes Hjem i Løbet af de følgende Par Maaneder. Damperen lagde forsigtig til ved Siden af den. En Rebstige nedhængtes, op ad hvilken de til Saadant uvante Rejsende maatte klatre, En ad Gangen. Det varede længe førend de Sidste kom ombord, men endelig naaede Alle op. Det var et todækket Fartøj, og paa begge Dæk var der indrettet midlertidige Køjer, som vare anbragte ved begge Sider af Skillevæggen, der delte Rummet i Midten langsskibs, samt langs Ydervæggene. Der fandtes altsaa fire dobbelte Rækker af Køjer paa hvert Dæk, og hver Køje var bred nok til tre Personer. Paa det nedre Dæk var det imidlertid saa overordentlig mørkt, at man næppe kunde se en Haand for Øjet. Kun i Lugernes umiddelbare Nærhed var der Lysforbindelse med den ydre Verden. Saa snart dette blev bekjendt, begyndtes et sandt Væddeløb om at sikre sig de bedste Pladser, men Selskabets midlertidige Ledere maatte her træde frem med Myndighed og paase, at Orden og gode Følelser bevaredes. Hvorledes det virkelig gik til, husker den unge Jyde ikke, men han tilligemed Forældre og nogle Bekjendte vare heldige nok til at faa en god lys Plads tæt ved Forlugen paa første Dæk. Andre knurrede rigtignok fordi de maatte tage tiltakke med mindre oplyste Kvarterer, men der var Intet at gjøre ved det, thi Alle kunde jo ikke være paa et og samme Sted. Man fik nu travlt med at bringe Sengetøj og Rejsekasser ned. Der spistes Middagsmad og Aftensmad ombord, og de travle Udvandrere tilbragte den første Nat ombord paa ,,Kenilworth" fornøjede og glade.

Om Morgenen tidlig var der atter Røre iblandt de Ombordværende. Nu først havde man Tid til i Ro at betragte sine Omgivelser. Hvilken yndig Morgen, og Pintsesøndag ovenikjøbet. Men der vankede rigtignok ingen Skovtur, ihvorvel mange af Kompagniets yngre Medlemmer længtes i Land for at foretage Spadsereture paa de med Krat og Skov bevoxede Volde, som omgave Hamborg. Enkelte, der heldigvis vare i Besiddelse af klingende Mønt, fik ogsaa dette deres Ønske opfyldt men den unge Jyde, der ikke ejede en Skilling, maatte ligesom de fleste Andre forblive ombord, hvor Højtidsdagen tilbragtes saa behageligt som man kunde forvente under Omstændighederne. Der afholdtes iblandt Andet Forsamling, og Selskabet blev midlertidigt ordnet. Forøvrigt kunde man glæde sig over den smukke Udsigt mod Nord, hvor Hamborg med sine smukke Bygninger, store Paladser, høje Kirker og stadselige Monumenter opbød Alt, hvad der kunde tilfredsstille Øjet. Hamborg havde paa den Tid omtrent 270,000 Indbyggere, og det tilstødende Altona, der indtil to Aar i Forvejen var en under dansk Overhøjhed staaende

Kjøbstad, omtrent 42,000. Sidstnævnte Stad tog sig ikke saa fordelagtig ud fra det Sted, hvor „Kenilworth" laa for Anker, da den var tildels skjult bag en Bakke, men saa var der en utallig Mængde Fartøjer, store og smaa, som Emigranterne aldrig kunde blive trætte af at betragte. Hen paa Formiddagen mindede den højtidelige Ringning fra Hamborgs og Altonas talrige Kirker ligeledes de ombordværende Udlændinge om, at de endnu befandt sig i et saakaldt kristent Land. Tyskerne ere jo Lutheraner ligesom Danskerne, endskjøndt man under de sidste Krige myrdede hverandre paa det Grusomste. En saadan indbyrdes Fjendskab mellem Troesfæller kan maaske forsvares fra den faldne Kristendoms Standpunkt, men under Belysningen af Evangeliets sande Aand er det et afgjørende Bevis for, at et stort Frafald og Apostasi fra den sande Lære har fundet Sted, thi Guds Rige er ikke splidagtigt med sig selv, hverken om sine religiøse eller politiske Forholde.

Mandagen kom og gik, Tirsdagen ligeledes, og Livet ombord begyndte at blive noget kedeligt. Man havde mættet sig med Synet af Hamborg og Omgivelser og længtes nu blot efter at komme afsted. En anden Afdeling Emigranter, der hovedsagelig vare fra Sverige og Norge, ankom endelig Tirsdag Aften, og dermed var Selskabets Antal fyldt. Det talte 684 Sjæle foruden Skibets Besætning. Om Onsdagen (23de Maj) blev „Kenilworth" bugseret nogle Mile ned ad Elben, hvor der atter kastedes Anker foran nogle smukke Villaer og Smaaborge, som havde en henrivende Beliggenhed paa Skraaningen af den højt kultiverede Bakke paa Holstein Siden. Det flade Hannover paa Sydsiden fremviste derimod intet Tiltrækkende.

Den følgende Dag (Torsdag d. 24de) kom Præsident C. Widerborg samt Ældsterne N. Wilhelmsen, C. Christiansen og andre Brødre ombord; en Forsamling afholdtes, og Kompagniet organiseredes ved at beskikke Ældste S. L. Sprague til Præsident med Morten Lund som hans Medhjælper. Sprague var en amerikansk Ældste, der under sin to Aars Missionsvirksomhed i Skandinavien havde erhvervet sig en god Kundskab om det danske Sprog. Morten Lund var en hjemvendende danskfødt Missionær, som havde virket et Aar i Jylland. En Broder F. R. E. Berthelsen valgtes til Skriver og Ældste O. H. Berg til Vagtkaptejn. Emigranterne inddeltes i 42 Distrikter eller Messer med hver sin Præsident, hvis Pligt det skulde være at hente Mad fra det fælles Kjøkken til deres respektive Distrikter samt holde Bønner Morgen og Aften i hvert sit Distrikt, og ligeledes skulde de passe Renlighedens og Ordenens Vedligeholdelse. Forøvrigt gaves gode Lærdomme, og Skibet indviedes med Bøn af Præsident Widerborg, der lovede, at Fartøjet lykkelig og vel skulde naa sit Bestemmelsessted med sin kostbare Ladning, hinsides det store Verdenshav.

Om Morgenen d. 25de forlode Brødrene Widerborg, Wilhelmsen og Christiansen Skibet, efter at have taget en rørende Afsked med de Emigrerende, og gik i Land med en lille Baad. Lidt over Middag lettedes der Anker, og den lange Sørejse begyndte. En lille Damper bugserede gamle „Kenilworth" ned til Elbens Munding. Kl. 9 om Aftenen passeredes Cuxhaven, og ved Midnatstide sejlede Skibet stolt forbi

Øen Helgoland. Vejret var smukt, Søen rolig og de Ombordværende lykkelige. Naar de atter skulde have Lejlighed til at sætte deres Fødder paa Landjorden, haabede de at befinde sig i Josephs Arveland — det store Amerika, hvorom de saa ofte havde sunget.

NYHEDER.

Utah. En Haglstorm, der ødelagde Sæd og anden Ejendom til en Værdi af flere Tusinde Dollars, hjemsøgte Circle Valley, Piute County, d. 2den Septbr.—H. E. Merrill af Smithfield, Cache County, blev dræbt ved et Vaadeskud d. 12te Septbr. En lignende Skjæbne ramte en ung Mand ved Navn Wm. Swift af 10de Ward, Salt Lake City, paa en Jagttur mellem Sandy og Draperville d. 14de s. M. Han døde to Dage derefter.—I et offentligt Møde, som for nylig afholdtes i 8de Distrikts Skolehus, Salt Lalt City, i den Hensigt at træffe de nødvendige Forberedelser for Opførelsen af en større Bygning til Skolebrug, stemmede alle de saakaldte Liberale imod Foretagendet, der af den Grund umuliggjordes for Tilfældet. De Liberale indtog samme Stilling i et Møde, som afholdtes i et lignende Øjemed i 7de Wards Forsamlingshus d. 15de Septbr. Dette viser, hvem der er Oplysningens Venner. — Aarets fjerde Emigrantselskab ankom lykkelig og vel til Salt Lake City Onsdag d. 17de Septbr. Størsteparten af sammes skandinaviske Afdeling forlod Kjøbenhavn med Dampskibet „Panther" Mandag d. 25de og ankom, efter heldig Rejse over Nordsøen, til Hull Torsdag d. 28de om Aftenen. Den følgende Dags Morgen gik Emigranterne i Land og fortsatte Rejsen med Jærnbanen til Liverpool, hvor et lille Selskab norske Hellige, der havde forladt Kristiania d. 22de Aug. tilligemed Brødrene O. Johnson og P. P. Dyring, bleve forenede med dem, og alle gik ombord paa Dampskibet „Wyoming", der afsejlede fra Liverpool d. 30te. Ved Afsejlingen der fra bestod Selskabet af 193 britiske, 50 svejtsiske og tyske og 222 skandinaviske Hellige, samt 31 hjemvendende Missionærer, hvoraf 14 vare fra Skandinavien, nemlig: Emil Andersen, Leder for den skandinaviske Afdeling, C. A. Tietjen, A. Anderson, James P. Olsen, John Olson, S. Sørensen, L. P. Ovesen, H. J. Bruun, S. Petersen, C. Larsen, A. J. Hansen, O. Johnson, Gustaf Anderson og P. P. Dyring. Skibet ankom til New York om Aftenen d. 9de (Tirsdag). Onsdag Morgen gik de Emigrerende i Land i Castle Garden og fortsatte Rejsen den følgende Nat fra Jersey City.—Et Lig blev fundet i Nærheden af de varme Kilder nord for Salt Lake City d. 17de Septbr. Det viste sig at være Wm. Goodwin (en Søn af den berygtede W. B. Goodwin, „Salt Lake Tribunes" Redaktør), som sporløst forsvandt for en Maanedstid siden; han havde begaaet Selvmord.—Ældste John Nicholson holdt et kraftigt Foredrag om Myrderiet i Tennessee og dets Aarsager i Salt Lake Theater om Aftenen d. 22de Septbr. Man erindrer aldrig tidligere at have set den rummelige Bygning saa propfuld af opmærksomme Tilhørere.—Det første Nummer af „Parry's Literary Journal" er udkommet. — Kjøbmand Geo. W. Davis er gaaet fallit.

Arizona. Wm. N. Fifes Hustru blev myrdet d. 11te Septbr. i Chiricahua-Bjærgene af en Mexikaner, der tiggede. Morderen blev strax efter grebet og hængt.

Tennessee. Befolkningen i Tennessee vedbliver at sende Ældsterne det ene Truselsbrev efter det andet.

Alabama. Ved en Explosion i Eufaula, Barbour County, d. 15de Septbr., bleve henved 30 Personer dræbte og en Mængde Bomuld ødelagt.

Minnesota. En frygtelig Cyklon hjemsøgte den østlige Del af Minnesota d. 9de Septbr.

Kina. Under de Franskes Bombardement af Arsenalet ved Foo Chow (en Stad omtrent saa stor som Chicago) og Fæstningerne langs Min-Floden ødelagdes Ejendom til en Værdi af 10 Millioner Dollars.

NOTITS. Vore ærede Agenter bedes allervenligst om nu ufortøvet at indsende Penge og Opgjørelse, da vi, som omstaaende Prospektus udviser, vil virke sammen med en Kompagnon til næste Aar. Førend det nye Firma begynder sin Virksomhed, burde alle gamle Regnskaber for MORGENSTJERNEN, Kirkens Historie og Joseph Smiths Levnetsløb være opgjorte, saa at Forvikling og Indblanding ikke skal forekomme i Firmaets Forretningsvæsen. Vi har betalt Renter af laante Penge hele Tiden siden vi begyndte Udgivelsen af Bladet, formedelst nogle af Abonnenternes Sendrægtighed i at betale. Enkelte skylde endnu for første Aargang.

☞ De lovede Billeder ville alle vise sig inden Aargangens Slutning. ☜

PROSPEKTUS.

I en længere Tid har det været et almindelig næret Ønske blandt den skandinaviske Befolkning i Klippebjærgene, at et Nyhedsblad, der svarede til Nutidens Fordringer, kunde blive udgivet. Forskjellige Forsøg i denne Retning have været gjorte, men uden at have, som det synes, mødt den Bistand af Befolkningen, som ethvert saadant Foretagende nødvendigvis kræver for at kunne lykkes.

Det er desuagtet i Tillid til den Understøttelse og Velvillie, som ethvert saadant fortjenstfuldt Forsøg har Krav paa at fordre og forvente, at Undertegnede med Kirkens Authoriteters Bifald og Anbefaling har besluttet fra 1ste Januar næstkommende at paabegynde Udgivelsen af et Ugeblad i stort Folio-Format, trykt paa fint, godt Papir med nye smukke Typer. Bladet vil indeholde friske Nyheder, særlig fra Skandinavien og Klippebjærgene, videnskabelige Afhandlinger af ansete Forfattere, underholdende og belærende Smaafortællinger og Anekdoter, osv. Det vil blive redigeret i en frisindet Aand, der er i Overensstemmelse med Kristi sande Lære, og vil i det Hele taget hellige sig til det Formaal at fremme og forædle det skandinaviske Publikums aandelige Liv, saavel i social, politisk og religiøs Henseende, som i Alt, hvad der kan tjene til at forædle og ophøje Mennesket, og bringe det nærmere det Maal, hvortil enhver ædel Mand og Kvindes Hu stræber.

Da MORGENSTJERNEN med indeværende Aargangs Slutning tror at have løst sin væsentligste Opgave ved at bringe saadanne historiske og biografiske Oplysninger frem for Dagens Lys og overleveret dem til Efterverdenen, som ellers truede med at gaa tabte, vil det efter Nytaar kun udkomme maanedlig i Forbindelse med det nye Blad, der, med Ældste P. O. Thomassens Tilladelse, vil blive benævnet UTAH POSTEN. MORGEN-TJERNEN vil ikke ganske tabe sit hidtil havte Formaal for Øje, men vil skjænke en betydelig Del af sin Plads til Taler af Kirkens ledende Mænd (deriblandt ogsaa skandinaviske) og andre saadanne Artikler og Afhandlinger, som fortjene at opbevares. Det vil medfølge frit til alle forudbetalende Abonnenter.

Subskriptionspriserne ville blive følgende:

UTAH POSTEN & MORGENSTJERNEN	*et Aar i Forskud*	*$2.25.*
,, ,, ,,	*6 Maaneder i* ,,	*1.15.*
,, ,, ,,	*3* ,, ,,	*65.*
MORGENSTJERNEN alene – – –	*et Aar i Forskud*	*1.00.*

Vi udbede os vore ærede skandinaviske Brødres Bistand og Samvirken, og ønske tillige, at de, som hidtil have virket som Agenter for MORGENSTJERNEN, ville overføre deres Interesse paa det nye Blad, forsikrende Publikum om, at der fra vor Side ikke vil blive sparet hverken paa Arbejde eller Omhu for at fremme et Foretagende, der baade hvad Udstyr og Indhold angaar skal være det skandinaviske Folk værdigt.

Bestillinger kunne strax indgives til vore Agenter eller direkte til os, og Navnelister bedes indsendte senest den 15de December.

Haabende at erholde den Understøttelse og Opmuntring, vort Foretagende fortjener, undertegne vi os

Eders Brødre i Evangeliet,

ANDREW JENSON, C. A. F. ORLOB.

Salt Lake City, d. 1ste Oktbr. 1884.

Al Korrespondance adresseres og alle Pengeordre gjøres betalbare til

JENSON & ORLOB.

P. O. Box 500. SALT LAKE CITY, UTAH.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"Uagtet han er död, taler han dog."—Parley P. Pratt.

Nr. 20. *Den 15de Oktober 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 295.)

1877.

,,Nordstjernan''.

Eftersom Evangeliets Fylde vandt større og større Udbredelse i Sveriges nordligere Provinser, hvor Indbyggerne ikke kunde læse eller forstaa Dansk, blev det omsider en iøjnefaldende Nødvendighed, at et Tidsskrift eller Organ for de svenske Hellige blev udgivet i deres eget Sprog. Præsident O. N. Liljenqvist, som selv er Svensk af Fødsel og altsaa forstod sine Landsmænds Tarv i saa Henseende, tog derfor i 1876 de nødvendige Forberedelsesskridt for Udgivelsen af ,,Nordstjernan'', hvis første Numer udkom d. 3die Jan. 1877 i Gøteborg, med O. N. Liljenqvist som Udgiver og Ældste J. C. Sandberg som Medhjælper. Følgende Anmeldelse desangaaende findes i ,,Skandinaviens Stjerne'', 26de Aarg., Side 109:

Samtidig med dette Numer af ,,Skandinaviens Stjerne'' udkommer det første Numer af ,,Nordstjernan'', et Organ udgiven i det svenske Sprog, der i Lighed med det danske Organ vil virke i Kirkens Interesse, for Udspredelsen af Evangeliets Sandheder iblandt Nordens Beboere. Det antages maaske af Mange, at de skandinaviske Folk tale omtrent det samme Sprog og lettelig forstaa hverandre baade i Tale og i Skrift, men, uden at indlade os paa nogen yderligere Drøftelse af dette Spørgsmaal, ville vi kun sige, at den større Del af det svenske Folk, som vi have havt Lejlighed til at forkynde Evangeliet for, ikke forstaar en Taler i det danske Sprog og kun i en ringe Grad forstaar vore Skrifter i samme. Ungdommen kan snart lære det, men ikke saaledes med de Ældre; og det er et Faktum, at kun Faa interessere sig saa meget for de himmelsendte Sandheder, at de for deres Skyld gjøre sig Umage for at lære et fremmed Sprog, og eftersom Evangeliet begynder at trænge ind iblandt den svensktalende Befolkning i de tidligere svenske Østersøprovinser, have vi følt os tilskyndede til at udgive et Tidsskrift i deres eget Sprog, saa at de Hellige og Alle, som søge efter Sandheden, kunne glæde sig ved at læse og tilfulde forstaa, hvad Pro-

feter og Apostle forkynde paa Jorden i vor Tid; at de maa kjende Tidernes Tegn, og at de Oprigtige af Hjærtet maa faa Kundskab om Herrens Veje og blive ledede til Sandheds Erkjendelse. Som en Følge heraf formindskes Antallet af vore Subskribenter paa ,,Skandinaviens Stjerne'', men vi haabe, at vore Brødre i Danmark og Norge, som saa længe have havt det Privilegium at have et Organ i deres eget Sprog, ved hvis Hjælp Evangeliets Sandheder ere blevne bragte til mange af deres Landsmænd og Slægtninge, som nu glæde sig i samme, ville vise deres Erkjendtlighed herfor, ved at forøge deres Bestræbelser for at formere Subskribentantallet paa ,,Skandinaviens Stjerne'', og ligeledes at vore svenske Brødre ville anstrænge sig til det Yderste, saa at det skrevne Ord, som undertiden taler, hvor vi maa tie, som raader og vejleder den, som maaske ikke vilde lytte til vor Røst, kan blive udspredt, og det frelsebringende Budskab kan i Tale eller Skrift blive forkyndt for alle Folk.''

De første 17 Numre af „Nordstjernan'' (der udkommer to Gange om Maaneden i samme Størrelse og Format som ,,Skandinaviens Stjerne'', men trykkes med latinske Typer), bleve trykte paa ,,Förpostens" Aktie-Bolags Trykkeri i Gøteborg, Sverige, under Ældste J. C. Sandbergs umiddelbare Opsyn, men da han det følgende Efteraar rejste hjem, flyttedes Bladets Redaktion til Missionens Hovedkontor i Kjøbenhavn, og dets Trykning, ligesom alle andre af Kirkens Bøger og Skrifter, overlodes til Bogtrykker F. E. Bording dersteds. I 1877 og 1878 trykkedes der 1000 Expl., i 1879 og 1880 800 Expl. og i 1881 850 Expl. af Bladet, der til Nytaaret (1885) vil have fuldendt sin ottende Aargang. ,,Nordstjernan'' har udført sin Mission vel indtil Nærværende. Siden dens Paabegyndelse har Værket faaet mere og mere Fremgang i Nord- og Mellem-Sverige, og Stockholms Konference har i flere Aar været den største og mest blomstrende Konference i hele Missionen. Det er i Særdeleshed der, at Befolkningen ikke forstaar det danske Sprog, thi saa længe Skaane og de sydligere svenske Provinser var ,,Mormonismens'' frugtbareste Jordbund, svarede de danske Bøger og Skrifter nogenlunde til Hensigten, hvilket Faktum kan paavises som Grund til, at et svensk Organ ikke blev paabegyndt før. Som Medarbejdere ved ,,Nordstjernan'' under de forskjellige Missionspræsidenters Bestyrelse kunne nævnes J. C. Sandberg, der forestod Udgivelsen af de første 17 Numre i Gøteborg i 1877, A. W. Carlson (1877 og 1878), der blev sendt fra Zion for at oversætte Mormons Bog paa Svensk, Gustaf Pettersson (1878—1881), som døde paa Kontoret i Kjøbenhavn d. 13de April 1881, Hugo D. E. Pettersson (1881—1883), der emigrerede i Juni 1883, og Olof Hellqvist, som for Nærværende arbejder paa Kontoret.

ATTEN MISSIONÆRERS ANKOMST.

Missionærerne, som i 1877 udsendtes fra Zion til Skandinavien, ankom til Kjøbenhavn i følgende Orden: Jøns Anderson, John Petersen, Carl Olsen og Bengt Nilson d. 2den Juni, Jacob Rolfsen og A. F. Petersen d. 26de Juni, A. W. Carlson d. 27de Septbr., og A. Hendriksen, O. A. T. Forssell, J. F. Olson, Ras. Nielsen, Wm. Christensen, Wm. Petersen, J. E. Lindberg, John Larsson, J. A. Ekman, John A. Quist og Jens Chri-

stensen d. 27de Novbr. (Om deres Missionsvirksomhed se dette Blads 2den Aarg., Side 140, 143, 144, 179 og 180.)

Det 45de Emigrantselskab.

Den 21de Juni afrejste Aarets første Emigration, bestaaende af 471 Sjæle foruden 8 hjemvendende Missionærer,fra Kjøbenhavn med Dampskibene „Argo" og „Pacific". De hjemvendende Ældster vare E. F. Branting, J. A. Anderson, Sven Nilsson, Chr. Jensen, H. P. Iversen, Erik M. Larsen, H. Thunnesen og J. Keller. Søndag d. 24de Juni ankom begge Skibene til Hull, „Argo" om Morgenen Kl. 9 og „Pacific" om Eftermiddagen Kl. 8. Landgangen og Rejsen med Jærnbanen til Liverpool fandt Sted den følgende Dag, og ved Ankomsten der til gik Emigranterne strax ombord paa Dampskibet „Wisconsin", tilligemed et Selskab tyske, britiske, svejtsiske og hollandske Hellige. Biskop John Rowberry beskikkedes til Kaptejn for hele Selskabet, medens Broder Branting vedblev som Kaptejn for Skandinaverne. „Wyoming" afsejlede fra Liverpool d. 27de Juni og ankom til New York d. 7de Juli. Fra New York fortsattes Rejsen med Jærnbanen samme Dag vestpaa, og d. 14de Juli ankom Emigranterne til Ogden og Salt Lake City. Tre skandinaviske Par bleve gifte undervejs, og en Timestid efter Ankomsten til Salt Lake City nedkom Martin Christensens Kone fra Aalborg Konference med en Datter.

Det 46de Emigrantselskab.

Torsdag d. 13de Septbr. afsejlede 211 skandinaviske Hellige under Ledelse af J. C. Sandberg og K. H. Bruun (hjemvendende Missionærer) fra Kjøbenhavn med Dampskibet „Argo", som efter heldig Rejse over Nordsøen ankom til Hull d. 17de Kl. 8 Form. Samme Dag fortsattes Rejsen til Liverpool, hvor Emigranterne tilligemed henved 260 britiske Hellige og 10 andre hjemvendende Missionærer gik ombord paa Dampskibet „Wisconsin", som afsejlede fra Liverpool d. 19de og ankom til New York d. 30te Septbr. Hamilton G. Park var Fører for hele Selskabet; J. C. Sandberg og K. H. Bruun fungerede som hans Raadgivere. Fra New York fortsattes Rejsen samme Dag med Jærnbanen til Ogden og Salt Lake City, hvor til Selskabet ankom Lørdag Aften d. 6te Oktbr. Skandinaverne bleve ved Ankomsten modtagne af deres Landsmænd, der havde beredt et Aftensmaaltid for dem i Skandinavernes Forsamlingssal. En lignende Modtagelse gaves det foregaaende Selskab.

A. W. Carlson præsiderer.

I November Maaned indløb der en Skrivelse fra Præsident John Taylor, dateret Salt Lake City d. 27de Oktbr., ifølge hvilken Ældste O. N. Liljenqvist blev løst fra Præsidiet over den skandinaviske Mission med Tilladelse til at vende tilbage til sit Hjem i Zion, og Ældste A. W. Carlson beskikkedes foreløbigt til hans Eftertræder. Omtrent d. 1ste Decbr. tiltraadte Ældste Carlson sin nye Stilling, som han indehavde indtil N. C. Flygares Ankomst fra Zion d. 9de Januar næstfølgende, medens Ældste Liljenqvist tilligemed Hustru tog til Jylland og tilbragte det meste af Vinteren i Aarhus, hvor fra de d. 23de April (1878) begave sig paa Rejsen til deres Hjem i Zion.

Lyse Udsigter i Sverige.

Værket vedblev at gjøre god Frem-

gang i Stockholms Konference. Iblandt de Mange, som bleve døbte, var ogsaa en Del paalidelige og duelige unge Mænd, som strax bleve ordinerede til Præstedømmet og udsendte paa Mission, og i Forening med Utahældsterne havde de stor Indflydelse iblandt Folket. ,,Stockholms Dagblade," skriver ogsaa Præsident O. N. Liljenqvist, ,,giver en fuldstændig Beretning om vort Missionsarbejde i Skandinavien, og Stockholms Konference i Særdeleshed, indbefattende statistiske Rapporter, vor Kirkes Organisation, dette Aars Emigration, Broder Carlsons Mission i Forbindelse med Oversættelsen af Mormons Bog osv. Nogle af de ledende kjøbenhavnske Blade have optrykt samme. En anden lang Afhandling blev trykt sidste Mandag (26de Oktbr.) i ,,Norrköping Tidning", lig den først omtalte, med flere Tilføjninger, saasom en nøjagtig Angivelse af Tid og Sted for vore Forsamlingers Afholdelse i Stockholm. Den forklarer ligeledes visse af vore Lærepunkter paa en honet Maade. Disse Avisartikler ere saa forskjellige fra hvad de pleje at være, at jeg næsten maa undres over, hvad der gaar af Redaktørerne; men maaske Bladreferenterne, som overværede vore Møder i Stockholm og Norrkøping, bleve overvundne af den gode Aand, som der herskede. Jeg tror ikke, at saa mange Fremmede af alle Klasser nogensinde tidligere have mødt i vore Forsamlinger, som under Konferencemødet i Norrkøping, thi de ni Tiendedele af vore Tilhørere vare Ikke-Medlemmer, som lyttede med stor Opmærksomhed. Lejligheden for Evangeliets Prædiken har vist aldrig været bedre end den er for Nærværende i Sveriges mellemste og nordlige Provinser; vi trænge meget haardt til flere Missionærer."

USKYLDIGE FORNØJELSER.

De Sidste-Dages Hellige have vist den kristne Verden, at Dans og andre uskyldige Fornøjelser kunne nydes af gudhengivne og oprigtige Mennesker, uden i nogensomhelst Maade at være syndigt eller have daarlige Følger. Erfaring har imidlertid ogsaa lært de præsiderende Brødre i Skandinavien, at den de Helliges Samfund der tilhørende Ungdom er udsat for større Farer, og de unge Brødre og Søstre fristede til at tage upassende Friheder, mere end Ungdommen i Zion. Af den Aarsag har det til forskjellige Tider været nødvendigt at nægte de Hellige i Adspredelsen visse Fornøjelser, som vilde have været aldeles tilladelige, hvis Deltagerne ikke, førend de annammede Evangeliet, havde været under en syndig og ugudelig Verdens Indflydelse. Desuagtet gjordes der alt muligt for at give de Unge passende Adspredelse, og til sine Tider arrangeredes der Danse, Koncerter og festlige Sammenkomster i de større Grene, hvor man havde passende Lokaler til at Medlemmerne kunne forsamle sig. Om Julen 1877 havde Menigheden i Kjøbenhavn, ligesom i flere foregaaende samt efterfølgende Aar, saaledes en fornøjelig Tid, hvorom Ældste A. W. Carlson skriver Følgende til Udgiveren af ,,Millennial Star":

,,Vi tilbragte en meget behagelig Jul her i Kjøbenhavn. Sangkoret, som bestaar af henimod 30 af vore unge Brødre og Søstre, gav en Koncert kort før Helligdagene, hvilket havde til Følge, at Søndagsskolens Elever, omtrent 70 i Antal, fik et prægtigt Juletræ til deres særdeles

Fordel anden Juledag, efter den paa Salen afholdte Examen. Broder S. P. Neve og Søndagsskole-Superintendenten (V. Rohde) havde været meget flittige med at tilvejebringe passende Presenter til alle Eleverne og Lærerne; de gjorde sig ligeledes al Umage for at faa Træet pyntet og udstyret, og det var visselig meget smukt, da de fik det færdigt. De kan ogsaa tro, at de Smaa dansede omkring samme med glade Hjærter. Uden Tvivl vilde de have ønsket at fortsætte dermed hele Natten, hvis de ikke havde vidst, at Træet gjemte Gaver til dem, og de vare naturligvis begjærlige efter at erholde disse. Efter en Stund bleve ogsaa Gaverne uddelte, og Glæden iblandt de Smaa naaede da sit Højdepunkt. Fornøjelsen varede til Sengetid, da Alle skiltes ad, særdeles tilfredse med deres Eftermiddag og Aften. Den følgende Dags Aften gav Sangkoret en rigtig interessant Underholdning; den var saa god som nogen, jeg har overværet paa denne Side af Atlanterhavet, naar maaske undtages de fortrinlige Koncerter, som Sangkoret i Liverpool plejede at arrangere for ti Aar siden under vor Ven Hr. Davies' Vejledning. Sangkoret havde desuden en Aften til dem selv paa Salen i Forening med deres Venner, og fornøjede sig fortræffeligt i en tre Timers Tid; endelig ordnedes en selskabelig Underholdning for alle de Hellige Nytaarsaften, men Lokalet var ved denne Lejlighed saa overfyldt, at de Forsamlede formedelst Varme og Usundhed maatte sprede sig førend den sædvanlige Tid. Desuagtet fornøjede de fleste sig ganske fortrinligt i hverandres Selskab."

1878.

Flygares og Andres Ankomst.

Efter en for Aarstiden heldig Rejse ankom Ældste N. C. Flygare fra Utah til Kjøbenhavn d. 9de Januar. Han var af Kirkens Præsidentskab bleven beskikket til at præsidere over den skandinaviske Mission og tiltraadte denne Stilling strax efter sin Ankomst, idet Ældste A. W. Carlson, som foreløbig havde præsideret, overlod ham alle Missionens Regnskaber.

Foruden Ældste Flygare ankom i 1878 21 andre Missionærer fra Zion for at arbejde i den skandinaviske Mission. De ankom til Kjøbenhavn i følgende Orden: T. A. Halgren og L. P. Nelson d. 1ste Juni, Ole Ellingsen d. 11te Septbr., N. P. Rasmussen, Goudy Hogan, George Frandsen, Lars Svendsen, J. A. Halvorsen og Chr. Jensen d. 24de Septbr., L. M. Olson og N. M. Andersen d. 25de Septbr., Jens Hansen, Anders Peter Rose, Gustav Andersen, C. H. Monson, Peter Andersen, C. M. Bergstrøm, Jonas Halvorsen, Anders Hanson, Ola Nilsson og Charles Anderson d. 20de Novbr. (Om alle disse Brødres Missionsvirksomhed se dette Blads 2den Aarg., Side 179—181.)

Mormons Bog paa Svensk.

Efter Præsident Flygares Ankomst blev Ældste Carlson i Stand til mere stadigt at kunne fortsætte sit Arbejde paa Oversættelsen af Mormons Bog i det svenske Sprog. I Marts Maaned udkom det første Hefte af samme, og allerede det følgende Efteraar var hele Bogen, hvoraf der trykkes 3000 Expl. med en Bekostning af omtrent 4128 Kroner, udkommen fra Pressen, saa at Ældste Carlson kunde begive sig paa Hjemrejsen i September Maaned. Omtrent 600 Subskribenter modtoge Bogen i heftevis. Det Følgende er Ældste A. W. Carlsons egen Beretning: „I Aaret 1877

indsaa Ældste O. N. Liljenqvist, som den Gang præsiderede over den skandinaviske Mission, at det paa Grund af Evangeliets stadige Fremgang i Sverige var nødvendigt, at Mormons Bog blev trykt i det svenske Sprog, og han kaldte J. C. Sandberg, som paa den Tid virkede i Sverige, til sin Hjælp ved Oversættelsen af samme; men Broder Sandberg blev strax efter løst fra sin Mission for at rejse hjem, og Intet videre blev gjort til den følgende Vinter, da det faldt i min Lod at tage Sagen i Haand. Den 16de Aug. 1877 blev jeg nemlig af Præsident Brigham Young kaldet paa en speciel Mission for at oversætte og udgive Mormons Bog i det svenske Sprog. Instruxerne til mig vare, at jeg skulde udgive Værket i Lighed med den ny engelske Udgave, som paa den Tid forberedtes til Udgivelse af Orson Pratt i Liverpool. Jeg forlod New York d. 28de Aug., Dagen før Præsident Youngs Død, og ved min Ankomst til Liverpool erfarede jeg, at Orson Pratt havde faaet Ordre til at komme hjem i Forening med Joseph F. Smith, som Følge af Præsident Youngs Død, og Udgivelsen af den nye engelske Udgave maatte derfor opsættes indtil videre. Eftersom jeg havde stolet paa denne Udgave til at oversætte fra, og det var usikkert naar den nu vilde blive udgivet, laante Broder Pratt mig velvilligt en af sine Bøger, som allerede var afmærket i Kapitler og Vers, og for at være aldeles sikker paa at faa den bestemt ligesom det Expl., han selv skulde bruge, bleve de to nøjagtigt sammenlignede, i hvilket Arbejde jeg havde Broder Pratts duelige Hjælp saa længe hans Tid tillod det, og siden blev jeg assisteret af Broder F. S. Richards. Da de af Broder Pratt udarbejdede Henvisninger vare for vidtløftige og talrige til at jeg kunde kopiere dem i den korte Tid, jeg havde til min Raadighed, efterlodes de i Liverpool, ventende paa nærmere Ordre fra de Tolvs Raad.

Ved min Ankomst til Kjøbenhavn, en Maaned efter at have forladt New York, behøvede Præsident Liljenqvist min Hjælp ved Udgivelsen af „Nordstjernan", som var bleven nogle Numre bag efter siden Broder Sandbergs Hjemrejse; og da der vare mange andre Ting forbundne med Missionen, som tiltrængte Opmærksomhed strax, blev jeg ikke i Stand til at kunne arbejde ret meget paa Oversættelsen af Mormons Bog førend Januar 1878, da Ældste N. C. Flygare ankom og overtog Bestyrelsen af Missionen. Jeg tog da fat paa Arbejdet af alle Kræfter. Folket havde ventet Bogen Aaret forud, og Mange, som gjorde Forberedelser for at emigrere, ønskede gjærne at erholde den førend de rejste eller faa den tilsendt med Aarets første Emigration. Til Fordel for Saadanne blev det derfor bestemt, at udgive en Del af Oplaget i Pamfletform, eller i Hefter, der indeholdt 64 Sider hver, og at paabegynde Trykningen saa snart Oversættelsen var saa vidt fremskreden, at vi kunde holde Sætteren vedlige med Manuskript. Det første Hefte udkom i Marts 1878, og det ellevte og sidste i August s. A. Et stort Antal Expl. bleve indbundne og solgte strax; hele Udgaven bestod af 3000 Expl. Det vilde have været umuligt at udføre Arbejdet i saa kort en Tid, hvis ikke Præsident Flygare havde ydet mig fortrinlig Hjælp. I Forening med mig sammenlignede han Oversættelsen med den engelske Udgave samt hjalp mig med et læse første Korrektur. Bogen indeholder

676 Sider foruden Indholdsfortegnelsen. Den blev trykt paa godt Papir med store, nye Typer, inddelt i Kapitler og Vers ligesom de sidste engelske Udgaver, men uden Henvisninger, hvilke ifølge Instruxer fra det Første Præsidentskab først ville vise sig i en fremtidig Udgave.''

Det 47de Emigrantselskab.

Fredag d. 17de Maj Kl. 9½ Form. afrejste 66 Sjæle, nemlig Ældsterne S. P. Neve og S. Jensen, Søster Neve og 63 Emigranter, fra Kjøbenhavn med Dampskibet ,,Cato'' og ankom til Havnen ved Hull om Aftenen d. 20de Maj. Den følgende Dags Morgen gik Selskabet i Land og fortsatte Rejsen med Jærnbane til Liverpool, hvor det blev forenet med omtrent 300 andre emigrerende Hellige og hjemvendende Missionærer, og afsejlede fra Liverpool med Dampskibet ,,Nevada'' d. 25de. Ældste Thos. Judd beskikkedes til Præsident med S. P. Neve og L. Howells som Raadgivere. Under Overrejsen nedkom en af de skandinaviske Søstre d. 30te med et Drengebarn, som blev givet Navnet Nevada Atlantic Larsen. Efter heldig Sørejse ankom Nevada til New York d. 5te Juni. Den 6te fortsattes Rejsen med Jærnbanen fra Jersey City vestpaa, og Kompagniet ankom lykkelig og vel til Salt Lake City d. 13de Juni.

Det 48de Emigrantselskab.

Fredag d. 21de Juni afrejste 55 Emigranter fra Kjøbenhavn med det engelske Dampskib ,,Humber'', og d. 24de s. M. afgik 446 Personer med Dampskibet ,,Cameo'', ialt 501 Sjæle, deri indbefattet syv hjemvendende Missionærer, nemlig B. Jensen, N. Mortensen (Petersen), J.F.F. Dorius, O. Olson, R. Christensen, O. Hanson og A. Hendriksen. Ældste V. Rohde fra Missionskontoret var iblandt Emigranternes Tal. Det første Selskab, der var under B. Jensens Ledelse, ankom til Hulls Havn Mandag Aften d. 24de og fortsatte den følgende Dag Rejsen med Jærnbanen til Liverpool. Det andet Selskab under Bestyrelse af N. M. (Petersen) ankom efter 51½ Times Sejlads til Hull d. 26de om Aftenen Kl. 11½, og naaede den følgende Dag Liverpool, hvor de to skandinaviske Selskaber, tilligemed omtrent 70 britiske Hellige og fire hjemvendende Missionærer, gik ombord paa Dampskibet ,,Nevada'' og afsejlede fra Liverpool d. 29de. John Cook beskikkedes til Præsident med N. M. (Petersen) og O. Olson som Raadgivere. Under Overrejsen døde Joseph E. Hyde, en Missionær fra Zion, der havde virket i England, men havde været syg hele Tiden under sit Ophold dersteds. Han døde d. 5te, men hans Lig blev indpakket i Is og sendt til hans Hjem i Utah. Desforuden døde et sex Maaneder gammelt skandinavisk Barn. Den 10de Juli ankom ,,Nevada'' til New York, og d. 18de s. M. naaede Emigrantselskabet Salt Lake City.

Det 49de Emigrantselskab.

Lørdag d. 7de Septbr. afrejste 218 Emigranter samt otte hjemvendende Missionærer fra Kjøbenhavn med Dampskibet ,,Bravo''. Selskabet stod under A. W. Carlsons Ledelse, og de andre hjemvendende Zionsældster vare: Alfred Hansen, Axel Tullgren, I. C. Thoresen, J. E. Christiansen, A. F. Petersen, T. A. Halgren og B. Nilsson. Tirsdag d. 10de ankom Selskabet til Hull og Dagen efter til Liverpool.

(Fortsættes paa Side 321.)

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 15de Oktober 1884.

HALVAARSKONFERENCEN.

Halvaarskonferencen tog sin Begyndelse i Tabernaklet i Salt Lake City Lørdag d. 4de Oktbr., Kl. 10 Form., og fortsattes de tre følgende Dage med udmærket gode Forsamlinger. Iblandt de mange Æmner og Principer, som Talerne dvælede ved, kunne nævnes Hjemmeindustri, Præstedømmets Orden, vor sociale og politiske Stilling, Visdomsordet, de Helliges Pligter mod Gud samt deres Fjender og hverandre indbyrdes osv. Præsident Taylor beviste ved Oplæsningen af statistiske Rapporter og andre Beretninger, hvor dybt den amerikanske Nation var falden, og hvor urimeligt det var for et saa ugudeligt og fordærvet Folk at ville prøve paa at reformere de Hellige i disse Bjærge. Han beviste ogsaa, at der iblandt den lille Del Ikke-Mormoner i Utah udøvedes ti Gange flere Forbrydelser end iblandt hele den Del af Befolkningen, der tilhørte Kirken, og dog var der ingen Ende paa vore Fjenders Raab imod de Helliges saakaldte Usædelighed (Polygami). Han tydeliggjorde ligeledes Guvernørens og andre Federal-Embedsmænds Overgreb samt forklarede, hvorledes de havde fordrejet Lovene, saa at de mest faldne og lastefulde Mennesker nøde deres uindskrænkede Rettigheder som amerikanske Borgere, medens Samfundets hæderligste, bedste og dydigste Mænd og Kvinder vare forbudte at stemme eller tage Del i Selvstyrelsen, fordi de vovede at vise Lydighed til Guds Befaling ved at ægte flere Hustruer. Da Kirkens Authoriteter om Søndagen (5te April) bleve foreslaaede til Opholdelse, blev Ældste John Morgan valgt til en af de første syv Præsidenter over de Halvfjerds, i Stedet for afdøde W. W. Taylor, og John Q. Cannon til at indtage afdøde Biskop L. W. Hardys Plads som anden Raadgiver til Biskop W. B. Preston. Om Mandagen og Tirsdagen bleve 84 Missionærer kaldede, nemlig 18 til Storbritannien, 28 til Skandinavien, 6 til Svejts og Tyskland, 15 til de Forenede Stater, 7 til New Zealand, 4 til Sandwich-Øerne, 2 til Mexiko og 4 til Hindustan. Fjorten af disse vare allerede afrejste til deres Arbejdsmarker. De til Skandinavien kaldede Brødre vare Hans Christensen fra Richfield (allerede rejst), J. Jeppson fra Brigham City, N. Hansen fra Manti, K. Borgqvist, S. A. Wannberg, J. P. Mortensen og C. G. Anderson fra Salt Lake City, C. Christiansen, C. N. Lundsten og N. C. Christensen fra Levan, M. S. Mattson fra St. Charles, T. C. Petersen fra Ovid, T. R. Schrøder fra Nephi, M. P. Madsen fra Ephraim, A. C. Anderson fra Redmund, C. Andersen fra Ogden, N. Anderson fra Morgan County, A. K. Anderson, C. J. Strømberg, P. M. Anderson, J. A. Eliason og A. G. Sandberg fra Grantsville, Ras. P. Marquerdson fra Elsinore, N. P. Peterson fra Pleasant Grove, John J. Johnson fra Logan, And. Olsen fra Gunnison, og Lars Toolsen og Peter W. Peterson fra Smithfield.

P. N. ANDERSONS BERETNING.

I.

Jeg blev født d. 12te Maj 1829 i Ørup, Malmahus Læn, Sverige, og begyndte at tjene for mit Brød hos Fremmede da jeg var otte Aar gammel. Efter min Konfirmation i den lutherske Kirke gav jeg mig i Murerlære i Malmø som en 18 Aars Dreng. I 1848 deltog jeg i militære Øvelser, men kom ikke, som Bestemmelsen var, til at deltage i Krigen, der den Gang førtes mellem Danmark og Tyskland. Da Koleraen det følgende Aar udbrød i Malmø, rejste jeg hjem til min Fader og begyndte at arbejde som Murer paa egen Haand. I November 1854 giftede jeg mig.

P. N. ANDERSON.

Omtrent paa den Tid vandt ,,Mormonismen" betydelig Udbredelse i Omegnen, og nogle af mine Slægtninge, der havde annammet Evangeliets Fylde, emigrerede til Zion samme Aar. I Løbet af den følgende Vinter blev jeg bekjendt med en af de første ,,Mormonmissionærer", som virkede i Skaane, nemlig Ola Mattson, og efter min første Samtale med ham, kunde jeg næsten ikke tænke paa Andet end den ,,nye Religion". Efter hans Raad gik jeg om Foraaret (1855) til Malmø, omtrent to svenske Mile fra vort Hjem, hvor jeg overværede et Konferencemøde, og d. 19de April 1855 blev jeg tilligemed Hustru døbt af Præst Ola Mattson, der var Forstander for Valby Gren. Kort derefter blev jeg kaldet til at fungere som Skriver i Grenen. Den 8de Septbr. blev jeg ordineret til Lærer, og d. 8de Maj 1856 til Præst. Medens jeg senere virkede som Distriktspræsident i Lyngby blev jeg Paaskesøndag arresteret tilligemed Anders Isgren og fremført for Kronlænsmanden, fordi vi prædikede Omvendelse til Folket. Isgren blev sendt til Malmø, men jeg blev frikjendt. Siden blev jeg i Forening med Ola Pehrson sendt til Landsbyen Hyllynge for at holde Forsamling. Mange Mennesker kom tilstede for at se og høre ,,Mormonerne", og uagtet flere af dem ønskede at gjøre Forstyrrelse, lykkedes det mig under Guds Aands Kraft at tale til dem i 1½ Time. Endelig traadte en vis Inspektør Hagmand frem og sagde med skjælvende Stemme Noget til Folket om Kristus i Hjærtet, samt erklærede, at vi vare Satans Børn og Mørkets Djævle. Da jeg ikke kjendte ham spurgte jeg ham, om hvem han var. ,,Hvem jeg er, skal Du snart faa at vide," gjenmælede han, og i samme Øjeblik greb han mig som en Rasende fat i Haaret med begge Hænder, trak mig frem over Bordet samt raabte til Politiet om at tage Vare paa mig, thi nu var jeg arresteret. Men under Samtalens Løb gave de os vor Frihed med den Advarsel, at hvis vi kom til Stedet oftere, skulde vi ste-

nes tildøde. Politiet fulgte os derpaa ud af Byen.

Ikke længe efter denne Tildragelse blev jeg løst fra min Mission for at rejse til Zion. I Forening med andre Emigranter forlod jeg og Familie Kjøbenhavn d. 20de Maj 1857 og rejste over Atlanterhavet med Sejlskibet ,,Tuscarora''. En af de Tre, som døde under Overrejsen, var vor lille 18 Maaneder gamle Søn. Ved Ankomsten til Philadelphia d. 3die Juli mødtes vi af Christian Højer, som ledsagede os til Burlington, Iowa. Her underkastedes vi mange Lidelser og Ubehageligheder. Strax efter Ankomsten nedkom min Hustru med et Pigebarn, og da der var stor Knaphed for Huslejligheder maatte vi i en Tidlang ligge paa Marken, udsat for den brændende Solhede. Endelig lykkedes det os at leje en Hytte, hvor vi boede sammen med en anden Familie. Jeg fik først Arbejde paa Jærnbanen, og siden kløvede jeg Brænde, men det var i det Hele taget besværligt for os, der ikke forstode Sproget og vare ukjendte med Folkets Sæder og Skikke. I Stedet for at kunne tjene Penge til Rejsens Fortsættelse strax, maatte flere af os tilbringe flere Aar i Staterne førend vi kunde rejse til Saltsødalen.

Efter en kort Tids Forløb flyttede vi otte engelske Mile ud fra Byen, hvor jeg fungerede som Skriver for den der oprettede Gren, og her boede vi i to Aar, i hvilket Tidsrum vi tjente saa meget, at vi i 1859, i Forening med en anden Familie, kunde rejse til Omaha. Denne Rejse var meget besværlig; vi kjørte med en gammel Vogn og ejede kun en Oxe hver. Vore Kvinder maatte vade over Vandløbene, hvoraf flere vare meget dybe og strømmede saa stærkt, at de ved Hjælp af Reb, hvis ene Ende var bundet til Vognen og den anden fastgjort om Livet, maatte sikre sig mod at blive bortførte med Strømmen.

EN ZIONSREJSE.

III.

Morgenen efter at ,,Kenilworth'' havde forladt Elbmundingen kigede Emigranterne forgjæves efter den tyske Kyst; kun Helgoland viste sig endnu som en lille sort Prikke tilagters, men ogsaa denne blev snart usynlig, saa at Muligheden af at komme saa langt ud paa Havet, at man ikke kunde se Land til nogen af Siderne, blev nu virkeliggjort for første Gang for mange af Emigranterne. Overalt hvor man vendte sig, saas kun den store Nordsøes blanke Vover. Da Ruten nord om Skotland valgtes, sejlede man i nordvestlig Retning for fulde Sejl, thi der var kun lidt Vind de første to Dage. Trediedagen blev der imidlertid betydelig Luftning, der udartede sig til en stærk Vestenvind, og Søen begyndte at blive urolig. Det store Fartøj antog samtidig saadanne Bevægelser, at Fodfæstet blev usikkert paa Dækket, og Søsygen almindelig. En efter En begave Emigranterne sig til deres respektive Køjer, hvor man prøvede paa at finde Lindring ved at indtage en horizontal Stilling, men førend de kunde gjøre dette i Ro maatte Flere gjennemgaa en ny Erfaring. Trods det givne Raad var der nemlig Mange, som havde forsømt at surre deres Kufferter til-

strækkelig fast, hvilket havde til Følge, at da Skibet begyndte at gynge, toge de løse eller uforsvarligt tilsnørede Kasser sig en Tur hen paa Naboernes Terræn. Mændene maatte altsaa kaste op i et Øjeblik og fastgjøre Kasser i det næste. De havde havt god Tid til at gjøre dette da de ventede i Elben. Imidlertid tiltog Vinden gradvis, indtil det om Onsdagen (30te Maj) formelig stormede, og Skibet kastedes som en Boldt over de kæmpemæssige Søer samt dreves ud af sin Retning saa meget, at man omsider kunde se de norske Fjelde i omtrent 60 Graders nordlig Bredde. Under denne Storm var Søsygen temmelig stræng, og Mange havde gjærne givet omtrent Alt, hvad de ejede, hvis de kunde have formaaet Skibet til at ophøre med sine Bevægelser. Iblandt de yderst Faa, som ikke vare syge, var den unge Jyde, der ligefrem morede sig ved at gaa ud for Forenden af Skibet, hvor Gyngningen var stærkest. Paa sine senere Rejser fra og til Europa har han imidlertid fristet samme Skjæbne som de fleste Andre — han er ikke længere søstærk. Det har vist sig ofte, at Børn og gamle Folk sjælden lide saa meget af Søsygen som stærkere og middelaldrende Mennesker. Dagen efter sagtnede Vinden samt drejede sig til et bedre Hjørne, og Skibet blev i Stand til at kunne tage sin rigtige Kurs mod Vest. Den 1ste Juni passeredes Ørkney-Øerne, saa at „Kenilworth" allerede samme Aften befandt sig paa Atlanterhavet.

Et Selskab emigrerende Hellige er i Almindelighed vel organiseret, og den gode Orden som sædvanlig vedligeholdes, har frelst Manges Liv. Paa „Kenilworth" iagttoges følgende Regler: Klokken sex om Morgenen stod Emigranterne op og vaskede dem, og Kl. syv spiste de Frokost. Denne bestod af The og Rugbrød, og senere, da Rugbrødet, efter tre Ugers Forløb, slap op, af The og Biskøjter, lavede af Havre-, Rug- og Hvedemel. Kl. 8 blev der holdt Bøn i hvert Distrikt, Kl. 11½ spistes Middagsmad, Kl. 4½ Eftm. uddeltes der Brød eller Biskøjter, og lidt senere spistes Aftensmad. Kl. 8 holdtes der Aftenbøn, og Kl. 9 gik man tilsengs. Disse forskjellige Tider angaves ved Signal af en Hornblæser, hvis Musik efter en Tids Forløb dog blev almindelig hadet paa Grund af dens Ensformighed.

Al Maden tillavedes i usædvanlige store Kogekar i et Kjøkken oven paa Dækket, hvor fra den hentedes af de 42 Distriktspræsidenter, som atter uddelte den til de forskjellige Personer eller Familier i deres respektive Messer. Naar Kokken, en ondskabsfuld Tysker, der ikke sjælden var i Klammeri med Brødrene, var nogenlunde ved Humør, blev Maden temmelig godt tillavet; undertiden var den dog sveden og næsten uspiselig. Sødsuppe, Risengrynsvælling, Ærtesuppe, Kjødsuppe, Sild og Kartofler var iblandt de almindelige Retter, som severedes i tilstrækkelig Kvantitet til at Enhver med almindelig Apetit kunde faa Alt, hvad de behøvede. Til de Syge blev der uddelt Havresuppe, Salep, Vin osv. fra Kaptejnens Kjøkken. Denne Bespisningsmaade var imidlertid ikke almindelig paa Udvandringsskibe den Gang; thi de fleste foregaaende Emigrantselskaber fik de forskjellige Slags Fødemidler udleverede i raa Tilstand, og saa havde de respektive Familier Lejlighed til at faa lavet hvad de ønskede, naar deres Tur til Kogning kom

Under hele Overrejsen holdtes der hver Nat Vagt ved alle Nedgangene, hvilket udførtes af Brødrene skiftevis, og Ingen af Emigranterne, i Særdeleshed Kvinderne, tillodes at opholde sig paa Dækket efter Kl. 9 om Aftenen; ej heller blev det Nogen af Søfolkene tilladt at komme ned iblandt Passagererne. Kaptejnen, hvis Navn var Brown, og de fleste af Mandskabet, vare for øvrigt venlige mod Emigranterne, naar undtages Kokken, der bestandig prøvede paa at afstedkomme Ulykker. Ved et Tilfælde, da han var i Færd med at udskjælde Folket som sædvanligt, og en af Brødrene svarede ham paa Tysk, blev han saa forbitret, at han kastede en tom Tønde efter denne, sigtende efter Hovedet, men den traf ikke. For dette sit Overgreb fik han dog en Revselse af Kaptejnen, og siden opførte han sig lidt bedre.

Stræng Opsyn overholdtes paa Renlighedens Omraade og for Bevarelsen af Sundheden. En eller flere Gange om Dagen maatte Enhver paa Dækket for at faa frisk Luft, og de, som vare saa syge og svage, at de ikke med egen Hjælp kunde gaa op ad Trapperne, bleve ydede passende Bistand. Sygdommen var derfor heller ikke stor, skjøndt 12 Personer døde under Overrejsen. Iblandt disse var Broder C. Christensens Kone fra Thyland, der døde d. 23de Juni og blev ligesom de andre sænket i Havet. Liget blev omhyggelig indsyet i stærk Sejldug og lagt paa et langt Bræt, hvis ene Ende anbragtes paa Fartøjets Reling. En Sten af tilstrækkelig Vægt til at synke Legemet meget dybt blev fastbunden til Ligets Fødder, og da Alt var færdigt, løftedes den indre Ende af Brættet forsigtigt i Vejret, saa at Liget gled sagte af ud i Søen. Dette er den almindelige Begravelsesmaade tilsøs, og det antages, at Ligene i de fleste Tilfælde synke saa dybt, at Fiskene ikke kunne gjøre dem nogen Skade, samt at de i oprejst Stilling flyde omkring i mange Aar inden Forraadnelse indtræder. De fleste andre Dødsfald ombord paa „Kenilworth" indtraf iblandt Børnene. Hvad der under den sidste Del af Rejsen maaske mere end noget Andet bidrog til Sygelighed var Skibets ferske Vandbeholdning, der blev aldeles raaddent, saa at Stanken deraf forplantede sig til alle Skibets Dele, og dog maatte man drikke deraf daglig for at kunne redde Livet.

En lang Sørejse vilde altid være kjedsommelig formedelst dens Ensformighed, hvis ikke der var Noget til at oplive Gemytterne. Hos et vel organiseret Selskab af Sidste-Dages Hellige sørgedes af den Grund altid for, at Emigranterne fik saadan passende Adspredelse, som Omstændighederne tillode, og Kompagniet ombord paa „Kenilworth" var ingen Undtagelse fra denne Regel. Næsten hver Dag, naar Vejret tillod det, tilbragte saavel Gamle som Unge en Del af Tiden paa Dækket i Dans og uskyldige Lege, under hvilke den allerbedste Forstaaelse i Almindelighed gjorde sig gjældende, og alle Deltagere morede sig fortræffeligt. Desforuden gjenløde oplivende Sange og Salmer bestandig fra Skibets forskjellige Dele. Dog manglede man det, som mange andre af de Helliges Emigrantselskaber have kunnet fornøje sig over, nemlig et godt Sangkor. De faa Instrumenter, som havdes ombord, vare i stadig Brug, men de beløb sig kun til et Par Violiner, et Blæseinstrument og maaske et halvt Dusin Harmonikaer, der brugtes saameget, at Musikken fra disse

tilsidst blev kjedelig. De mere Tilbageholdne beskjæftigede sig navnlig med Læsning, og da Kompagniet ingenlunde var daarligt forsynet med Bøger, og man laante hverandre med største Beredvillighed, behøvede ingen af de Læselystne at kjede sig over Tiden. At studere Engelsk betragtedes som Noget af det Allernødvendigste, og her var den unge Jyde med. Førend man naaede Amerika havde han allerede lært en hel Del ved at passiare med en engelsk Matros, som holdt Vagt ved Vandtønden paa Dækket, og han troede sig omsider en udmærket god Engelsktaler. At man lo ad ham, var ham ligegyldigt, naar kun Hensigten opnaaedes, og forresten ler Amerikanerne jo ikke ad Udlændiges „gebrokne" Sprog for at gjøre Nar ad dem, men „fordi det er godt for Sundheden at le en Gang imellem."(?)

Amor var ogsaa med og gjorde god Lykke. Ikke saa faa Par bleve ægteviede under Overrejsen, og de fleste vare Resultater af Bekjendtskaber, stiftede ombord. Giftefærdige unge Mænd og Kvinder kunde jo heller ikke ønske sig nogen bedre Lejlighed til at træffe deres Valg end netop ombord paa et saadant Udvandringsskib, hvor man saa nøje kunde lære hverandre at kjende, og hvor næsten Enhver hellere end gjærne vilde indlade sig i Samtaler for at faa Ende paa Tiden. Men det fortjener at bemærkes, at Selskabeligheden ingenlunde gik udenfor Sømmelighedens Grænser, og Kompagniets moralske Levnet var upaaklageligt. Iblandt andre Udvandrere, der ikke beherskedes af religiøse Motiver, vilde det muligvis have været anderledes. I det Hele taget var den indbyrdes Forstaaelse paa „Kenilworth" god. Enighed, Kjærlighed og Harmoni var raadende. Om Søndagene holdtes der Forsamlinger paa Dækket, under hvilke Guds Aand var rigelig udgydt, og Brødrene gave gode Raad og Lærdomme til de Helliges Opmuntring og Trøst.

Indtil Midten af Juni Maaned var Vinden føjelig, og „Kenilworth" havde naaet midt ud paa Atlanterhavet; men saa opstod der en tyk Taage, der tilligemed idelig Modvind varede omtrent tre Uger, hvilket blev Aarsag til Rejsens Langvarighed. Fartøjet var heller ingen god Krydser, saa sagde idetmindste Søfolkene, hvisaarsag det næsten ingen Steder kom, naar Vinden var imod. Tilsidst blev Kaptejnen bange for Isbjærge og for at komme New Foundland for nær, thi man havde i al den Tid, Taagen varede, ikke set Solen længe nok til, at han ved Hjælp af sine Instrumenter kunde bestemme, hvor han var. Han drejede derfor mod Syd, men da endelig Taagen lettede lidt, opdagede han, at han endnu var omtrent midt paa Atlanterhavet. Efter den 7de Juli blev Vinden føjelig, saa at den kjedsommelige Krydsning kunde ophøre og Forstavnen vendes lige mod New York. Om faa Dage begyndte man derfor at nærme sig Amerikas Land, og Vejret forandrede sig næsten pludseligt fra en nordisk Kulde til en tropisk Varme. Den 12te Juli kom der Lods ombord, og om Morgenen d. 15de udbasunedes den glædelige Nyhed, at Søfolkene kunde se Land i deres Kikkerter. Som en Løbeild foer denne Meddelelse fra den ene Ende af Skibet til den anden, og Alles Øjne bleve rettede mod Nordvest, hvor man ganske rigtigt hen paa Eftermiddagen saa' en sort Stribe langs Horizonten, som man sagde var Kysten af Long Island. Glæden iblandt Emigran-

terne blev ubeskrivelig. Siden de d. 1ste Juni passerede Ørkney-Øerne havde de intet Andet set end det vilde Hav, samt et eller andet Fartøj en Gang imellem. Hvor kjærkomment Synet af det grønne Land nu var bleven! Paa en Gang glemtes den lange og kjedsommelige Rejse. De Syge bleve som ved Tryllekraft helbredede, og Flere, som havde opgivet Haabet om at holde ud til Rejsens Ende, fik pludselig nyt Haab og bestemte sig til at leve — og de levede. Anderledes var det med et ungt Menneske, der led af periodiske Vanvittighedsanfald. I det Øjeblik der blev Tale om, at Land var i Sigte, banede han sig Vej igjennem de sammenstimlede Mennesker og hoppede overbord, tro til en fix Ide, han havde faaet om, at han aldrig vilde se Amerikas Land. En Baad kappedes i største Hast, og Skibet drejedes omkring, men den Ulykkelige var og blev borte. Han var muligvis bleven et Bytte for en Stime store Fisk, der netop den Dag fulgte Skibet. Man lagde forresten Mærke til, at strax førend de forskjellige Dødsfald indtraf, fulgte gjærne en Mængde Hajer og andre Storfisk i Skibets umiddelbare Nærhed, ligesom om de forventede et Offer. Den Ulykkelige havde ingen Nærpaarørende ombord, hvisaarsag hans bedrøvelige Endeligt intet vedvarende Skaar gjorde i Selskabets Glæde. Henimod Aften sejlede „Kenilworth“ ganske tæt ved Long Islands Kyst, Sandy Hook passeredes, og Kl. 12 om Natten kastedes der Anker paa Kvarentænepladsen ved Staten Island.

Om Morgenen d. 16de vare Emigranterne tidligt paa Benene. De skulde nu rigtigt mætte sig ved Synet af det Land, hvor til de havde længtes saa længe efter at komme, og hvorom de i deres Fødelande havde sunget og glædet sig saa mange Gange. ,,Hvilket yndigt Land,“ gjenlød det næsten fra alle Munde, da en efter en Anden stak Hovedet ud af Storlugen. Og det var Sandhed. Fra Kvarentænepladsen at skue ud over Bugten eller den store Naturhavn ved New York, omgivet, som den er, af Stæder, Landsbyer, Villaer, Skov osv, er ligefrem henrivende, og netop ved Dagens Frembrud, da den friske Morgenvind bragte en behagelig Duftning fra det Grønne ud til Skibet, gav Alting det behageligste Indtryk.

Kl. 7 Form. kom der Doktor ombord, og efter at alle Emigranterne havde passeret forbi ham og han havde forvisset sig om, at der ingen smitsom Syge var ombord, lettedes der Anker og ,,Kenilworth“ sejlede ind i Havnen, men lagde sig atter til Ankers tæt udenfor Castle Garden. Kunde Emigranterne nu blot have kommet i Land strax, havde Alt været godt, men af en eller anden Aarsag kunde dette ikke ske, thi de maatte ligge der hele Dagen, udsatte for den brændende Solhede, der blev stærkere og stærkere, jo længere det gled op ad Dagen. Til de Ombordværende, som indtil for faa Dage siden havde været i den kolde Taage i Nærheden af Isbjærge, var denne pludselige Forandring næsten utaalelig. Flere af de allerede saa stærkt medtagne Patienter fra Søen fik saaledes ogsaa nye Angreb af Sygdomme, som siden kostede dem Livet. Ældste Thomas Taylor, der fungerede som Kirkens Emigrationsagent dette Aar, kom strax ombord, ledsaget af en Ældste W. H. Folsom, men det lykkedes ham ikke at faa Selskabet i Land førend den følgende Dags Formiddag, da man i en Varme,

der endnu var langt stærkere end den foregaaende Dag, endelig bød gamle ,,Kenilworth" Farvel for ingensinde mere at se det (thi Skibet forliste kort Tid efter), og gik ombord paa en lille Damper, der landsatte den lykkelige Skare Nordboer i Castle Garden ved Middagstid.

SKARPSINDIG IAGTTAGELSE.

Præsten og Kamelen.

En muhamedansk Præst mødte en Gang paa sin Rejse i Ørkenen to Kjøbmænd.

,,Have I ikke mistet en Kamel?" spurgte han Kjøbmændene. ,,Jo, vi have," lød Svaret. ,,Var den ikke blind paa det højre Øje og lam paa det ene Bagben?" spurgte Præsten. ,,Jo, ganske rigtigt," svarede Kjøbmændene. ,,Havde den ikke mistet en af sine Fortænder?" spurgte Præsten videre. ,,Jo," var Svaret. ,,Var den ikke belæsset med Hvede paa den ene og Honning paa den anden Side?" vedblev Præsten. ,,Jo," gjentog Kjøbmændene, ,,og eftersom Du har set den bortkomne Kamel fornylig og lagt saa nøje Mærke til dens Udseende, saa formode vi, at der er Mulighed for Dig at kunne bringe os paa Spor efter den."

,,Mine Venner," sagde Præsten, ,,jeg har aldrig set Eders Kamel eller hørt den omtale af andre end Eder selv."

,,Dette er i Sandhed en besynderlig Historie," bemærkede Kjøbmændene. ,,Hvor ere Juvelerne, som udgjorde en Del af dens Ladning?"

,,Jeg har aldrig set hverken Eders Kamel eller Juvelerne, der udgjorde en Del af Ladningen," gjentog Præsten.

Uden videre grebe de nu Præsten, og fik ham i største Hast bragt for den nærmeste Kadi (Dommer), hvor man dog efter et meget nøjagtigt Forhør og forsigtig Undersøgelse hverken fandt Spor af Juvelerne eller kunde opdrive mindste Bevis imod ham for Tyveri eller Falskhed.

Medens man derpaa begyndte at forberede sig paa at tage Præsten under Forhør for Troldom, rejste denne sig, og paa en meget rolig Maade tiltalte han nu Raadet saaledes:

,,Jeg har moret mig storligen over Eders Forbauselse og maa naturligvis indrømme, at der er Aarsag til den Mistanke, man har fattet imod mig; tillad mig at bemærke, at jeg har levet længe og alene, og at jeg ofte har funden ypperlig Lejlighed for Iagttagelser, selv midt i Ørkenen. Jeg vidste, at jeg havde set Sporet af en Kamel, som var bortkommen fra dens Ejer, eftersom jeg ikke kunde opdage menneskelige Fodtrin tilligemed Kamelens. Jeg vidste ogsaa, at den var blind paa det ene Øje,fordi den kun havde afædt Plantevæxten paa den ene Side af Stien, samt at den maatte være lam paa et af sine Ben, begrundet paa, at et af disse næppe havde berørt Sandet. Jeg formodede ligeledes, at den maatte have mistet en Tand, da der allevegne, hvor den havde ædt, stod en lille Part uberørt i Centrummet, hvor den havde bidt. Med Hensyn til hvad der udgjorde dens Last, da indsaa jeg tydeligt ved Myrernes Travlhed i at samle Hvedekjærner, og de med Honning tilsmurte Spi-

fluer, at den maatte have været lastet med Hvede paa den ene og Honning paa den anden Side.‘‘

Indianeren og Tyven.

En nordamerikansk Indianer fandt ved en vis Lejlighed, da han vendte tilbage til sin Hytte, at det Dyrekjød, han havde ophængt for at tørres, var bortstjaalet. Efter først at have observeret Alt, hvad han kunde, omkring selve Hytten, satte han afsted gjennem Skoven, for at komme paa Spor efter Tyven.

Paa sin Vandring mødte han nogle Folk (hvide), hvem han spurgte, om de ikke havde set en kort, gammel, hvid Mand, bærende et kort Gevær, og havende en lille, korthalet Hund med sig, hvorpaa han forsikrede dem, at den saaledes beskrevne Person havde stjaalet hans Dyrekjød. De Tilspurgte ønskede derpaa meget nysgjærrigt at vide, hvorledes han kunde saa nøjagtigt beskrive en Person, hvem han aldrig havde set.

Indianeren svarede: ,,Jeg véd, at Tyven er en lille Mand, eftersom han havde set sig nødsaget til at dynge Stene op, for paa disse at kunne naa Dyrekjødet fra den Højde, jeg havde hængt det. At han er en gammel Mand véd jeg af de korte Skridt, han havde taget, hvilket jeg lagde Mærke til i de tørre Blade i Skoven, og at han er en hvid Mand véd jeg deraf, at han paa sin Gang havde holdt sine Tæer lige, hvilket vi Indianere aldrig gjøre. Jeg lagde ogsaa Mærke til, at hans Gevær maatte have været kort, at dømme fra det Sted, Kolben havde staaet, og Stedet, hvor den øverste Del af Løbet havde stødt Barken af det Træ, mod hvilket det lænede. At hans Hund var lille og korthalet véd jeg af dens korte Skridt og af det Mærke i Støvet, hvor den havde siddet.‘‘

NYHEDER.

Utah. Den 23de Septbr. havde Tabernakel-Sangkoret fra Salt Lake City en behagelig Udflugt til Nephi, Juab County.—Ved Udnævningen af Mænd til at tjene i den nu organiserede Grand Jury i tredie Distriksret bleve alle ,,Mormoner‘‘, som ikke vilde erklære sig imod Polygami, forkastede, og Mænd af de laveste Karaktertræk, nogle af hvilke man samlede op paa Gaden, bleve valgte og indsvorne som Jurymænd d. 27de Septbr., under Dommer Zanes Præsidium.—W. F. Williams, en ung Mand fra Mill Creek, dræbte sig selv ved et Vaadeskud d. 27de Septbr. under en Jagttur i Bjærgene.—M. Goldsticker, en Slagter, begik Selvmord ved sin afdøde Kones Grav paa Salt Lake City Kirkegaard d. 29de Septbr.—Liget af Charles Button, Kjøbmand i Salt Lake City, blev fundet i Floden Jordan d. 30te Septbr. Han havde begaaet Selvmord samme Dag.—Ved Explosionen af en Savmølles Dampkjedel i Big Cottonwood Canyon d. 1ste Oktbr. blev unge John Smith dræbt og flere Andre mer eller mindre kvæstede.

Colorado. Ved et Sammenstød paa Denver og Rio Grande Jærnbanen, 17 Mile syd for Denver, d. 30 Septbr. bleve 30 Personer saarede,

Ohio. Præsidentkandidaterne Blaine og Cleveland, som rejse omkring og holde politiske Taler i Ohio og andre Stater, blive overalt modtagne af Befolkningen med den største Begejstring.

Vestlige Stater. Vore Ældster i Wilson County, Tennessee, ere blevne truede paa Livet, hvis de ikke forlade Egnen. I Indiana tiltager ogsaa Forfølgelsen mod Missionærerne, der ved forskjellige Lejligheder ere blevne bombarderede med raadne Æg, og fra Spring Lake, Michigan, ere de blevne fordrevne med Voldsmagt.

Danmark. Kristiansborg Slot i Kjøbenhavn blev tildels ødelagt ved Ild d. 3die Oktbr. De værdifulde Samlinger bleve reddede.

Storbritannien. Den britiske Kanonbaad ,,Wasp‘‘ løb fornylig paa Grund og sank nord for Irland; 50 Mennesker omkom.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 21. *Den 1ste November 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 311.)

(1878—Fortsat.)

I Liverpool gik de skandinaviske Emigranter, tilligemed 321 britiske og 57 svejtsiske og tyske Hellige samt elleve hjemvendende Missionærer, ombord paa Dampskibet ,,Wyoming'', og afsejlede fra Liverpool d. 14de Septbr. Henry W. Naisbitt, der under Præsident Jos. F. Smiths Fraværelse havde bestyret den europæiske Mission en Tid, blev beskikket til Selskabets Leder, med D. McArthur og Alfred Hansen som Raadgivere. (Carlson forblev i Liverpool indtil det næste engelske Emigrantselskabs Afrejse.) Den 25de Septbr. ankom ,,Wyoming'' til New York. En gammel, dansk Broder døde Dagen førend Ankomsten der til, og blev sænket i Havet, og under Overrejsen havde man tre Dages Storm, hvorved Emigranterne lede meget af Søsyge. Efter heldig Jærnbanerejse ankom Selskabet til Salt Lake City d. 3die Oktbr.

Wm. Budges Besøg.

Præsidenten for den europæiske Mission, Wm. Budge, ankom *via* Hamborg (hvor Præsident N. C. Flygare mødte ham) og Aarhus til Kjøbenhavn Mandag d. 23de Septbr., efter at have overværet de Helliges Forsamlinger i Aarhus. I Kjøbenhavn overværede han to Forsamlinger samt et Møde af Missionærer paa Missionskontoret d. 25de. Den 29de Septbr. forlod han atter Kjøbenhavn og vendte over Hamborg og London tilbage til Liverpool.

Forfølgelse og Fattigdom.

I visse Dele af Sverige fik Værket ligesom nyt Liv. I Gøteborgs Konference bleve ogsaa nogle af Brødrene fremkaldte for Retten og mulkterede for at have afholdt offentlige Forsamlinger, men Brødrene appellerede deres Sag til en højere Domstol, hvor den blev tilsidesat, uden at Mulkten eller Sagsomkostningerne bleve indkrævede. Denne Retsforfølgelse foraarsagede et Røre paa Stedet, og Mange kom formedelst samme til at undersøge Evangeliet, hvilket havde til Følge, at et betydeligt Antal blev døbt, og en blomstrende Gren oprettedes. Ældsterne

i Sverige mødte i Aarets Løb dog næppe som en Almindelighed saa megen Modstand fra Øvrighedens Side som tilforn; men derimod bleve flere af Missionærerne i Norge fængslede og satte paa Vand og Brød for at have prædiket Evangeliet.

Præsident Flygare havde stor Medlidenhed med de fattige Hellige, som i mange Aar havde længtes efter sin Udfrielse fra Babylon. I sine Skrivelser til Præsidentskabet i Liverpool og Andre hentyder han ofte til den store Nød og Fattigdom, som herskede iblandt dem, samt beskrev deres gode Karaktertræk og Trofasthed paa en sandfærdig Maade. „De Hellige i Skandinavien," skriver han ved en vis Lejlighed, „ere visselig et godt Folk; de efterleve i Almindelighed deres Religion efter deres bedste Kundskab, og ere forenede i broderlig Kjærlighed samt fremvise stor Tillid til Brødrene, som ere kaldede til at vaage over dem. Disse gjøre til Gjengjæld Alt, hvad der staar i deres Magt, for at velsigne og trøste de Hellige. Det store Spørgsmaal iblandt de Hellige er: Hvorledes skulle vi komme til Zion. Mange have staaet i Kirken fra 15 til 25 Aar, og ere blevne gamle, men ikke trætte af at virke for den gode Sag. De have i Sandhed vist overfor Verden, Gud og Engle, at de elske Sandheden, og det tør derfor haabes, at Skandinaverne i Zion, som almindelig ere formuende, ikke ville forglemme deres fattige Slægtninge og Venner i deres Fødeland. De Hellige her have deres største Haab om Udfrielse rettet mod Zion, hvor fra de forvente Hjælp."

1879.

ARRESTATIONER OG FORFØLGELSE.

I Jylland aabnedes flere nye Arbejdsmarker paa Steder, hvor Evangeliet ikke før havde været prædiket, og en hel Del tyske Bøger og Skrifter bleve solgte eller bortgivne i Slesvig-Holstein, tilhørende Aarhus Konference. Paa forskjellige Steder i Danmark, hvor Øvrigheden gjorde deres Bedste for at faa Loven imod Bissekræmmerhandel til at passe paa „Mormonmissionærernes" Skriftsælgeri, bleve Brødrene ved adskillige Lejligheder arresterede for at sælge Bøger og Skrifter. En ung Missionær i Aalborg Konference ved Navn J. P. Sørensen sad saaledes fem Dage fængslet for at have gjort sig skyldig i denne „Forbrydelse".

Ældste C. H. Monson, der virkede som Missionær i Gøteborgs Konference, udførte om Sommeren et udmærket godt Missionsarbejde i Wingaker og Omegn, hvor sexten Personer bleve døbte i Juni Maaned.

I Stockholms Konference bleve Missionærerne ofte indstævnede for Kirkeraadet og forbudte at prædike, men naar de bleve forbudte at prædike i en By, gik de til en anden. Der var betydelig Røre i visse Dele af Landet angaaende religiøse Spørgsmaal, og Mange bleve i Drømme og Syner anmodede om at gaa og høre de Sidste-Dages Hellige og lade sig døbe af Ældsterne.

„I Upsala Gren," skriver Ældste L. M. Olson til Præsident Budge i Liverpool af 19de Febr. 1879, „have vore Brødre i Løbet af de sidste tre og en halv Maaneder havt 14 Anmodninger om at møde for Kirkeraadet for at have talt offentlig. For Udeblivelse efter den første Indstævnelse er Mulkten kun en Krone, hvorfor vi sjælden tager nogen Notits deraf, for saaledes at undgaa Advarslen, og Mulkten er saa lille, at den aldrig bliver indkrævet. For at holde sig den anden Indstævning

uefterrettelig er Mulkten fem Kroner, og den Indstævnede bliver afhentet af Politiet. Vi tvinges derved til at afgive Møde og modtage Advarslen, men love aldrig at ophøre med vort Arbejde som Sandhedens Budbærere.''

Præsident N. C. Flygare skriver: ,,De svenske Love give Præsten og Kirkeraadet i hvert Sogn Ret til at forbyde Enhver at prædike Lærdomme, som de tro kunne lede til „Splid i Kirkesager''. Dersom Nogen prædiker Andet end ,,ren Lutheranisme'', udsætter han sig for at blive fremkaldt for Kirkeraadet, og der modtage en Advarsel mod at prædike i Sognet. Dersom han ikke agter Advarslen, er han udsat for at blive arresteret og idømt Mulkt, der varierer fra 100 til 300 Kroner. Dersom han ikke vil eller kan betale Mulkten, maa han udsone den med Fængsel paa Vand og Brød. I Aaret 1878 blev et betydeligt Antal af Brødre saaledes behandlede, thi ingen af dem vare villige til at betale Mulkten. En sad fængslet i 12 Dage. Denne Forfølgelse fra Gejstlighedens og Øvrighedens Side tjente dog, som sædvanlig, til Værkets videre Fremskyndelse.''

Den 10de April blev en Broder Johansen i Stockholms Konference fængslet og dømt til 10 Dages Vand og Brøds Fængsel, fordi han havde prædiket Evangeliet. Ingen Skaansomhed blev vist ham, endskjøndt han var en svag Krøbling, som gik paa Krykker. Den 20de Decbr. blev en Broder Erik Pettersson fra Tierp indsat i samme Fængsel for en lignende Forbrydelse. At han havde Hustru og Børn, der lede Nød som Følge af hans Indespærring, tog man intet Hensyn til.

Som en Undtagelse fra den almindelige Forfølgelsesmaade fra Øvrighedens Side fortjener at bemærkes, at en Broder i Østhammer blev indkaldt for Øvrigheden fordi han havde aabnet sit Hus til Gudsdyrkelse, men da der ingen Lov fandtes, hvorefter han kunde domfældes, begjærede han 25 Kroner i Erstatning for Tid og Besvær, som Indkaldelsen havde forvoldt ham, hvilket ogsaa blev ham bevilget.

Missionærerers Ankomst.

I 1879 udsendtes 30 Missionærer fra Zion til Skandinavien. De ankom til Kjøbenhavn i følgende Orden: Andrew Hammer d. 20de Maj, C. C. Asmussen d. 23de Maj, Andrew Jenson, (ledsaget af P. D. S. Lund), d. 11te Juni, Niels Wilhelmsen og O. C. Sonne d. 19de Aug., John Eyvindson og Jacob B. Johnson d. 12te Septbr., Carl J. Öberg, Chr. Jensen, C. A. Christensen, L. C. Mariager, E. O. Bylund, Niels Thomsen, N. C. Larsen, Chr. L. Hansen, Chr. Olson, N. B. Adler, Mons Nilsson og Ludvig Suhrke d. 30te Septbr., H. F. F. Thorup, John T. Thorup, O. N. Stohl, Jacob Hansen og Peder Nielsen d. 11te Novbr., H. Funk, Isaac Sørensen og Peter Nilsson d. 29de Novbr. samt A. L. Skanchy og Fred. Lundberg d. 20de Decbr. P. A. Nielsen tilbragte nogle Uger hos sine Slægtninge paa Fyen og kom ikke til Kjøbenhavn førend d. 7de Jan. 1880. (Om disse Brødres Missionsvirksomhed se dette Blads 2den Aarg.; Side 179, 181, 183, 184 og 185.)

Det 50de Emigrantselskab.

Den 23de Juni afsejlede 381 skandinaviske Hellige fra Kjøbenhavn med Dampskibet ,,Cato'' samt følgende hjemvendende Zionsældster: John A. Quist, Selskabets Leder, J. Anderson, J. Rolfsen, W. Christen-

stensen, J. C. Nielsen, Jens Christensen, C. Olsen, J. A. Ekman, O. A. T. Forssell, J. E. Lindberg, J. Petersen og P. D. S. Lund. Præsident Flygare ledsagede Selskabet til England. Efter heldig Rejse over Nordsøen ankom „Cato" til Hull d. 26de Juni om Aftenen, og Emigranterne fortsatte strax Rejsen til Liverpool, hvor de tilligemed 145 britiske og 83 tyske og svejtsiske Hellige samt to hjemvendende Ældster gik ombord paa Dampskibet „Wyoming", afsejlede fra Liverpool d. 28de Juni, ankom til New York d. 8de Juni, begyndte Jærnbanerejsen den følgende Dags Aften og ankom lykkelig og vel til Salt Lake City d. 16de Juli om Aftenen. W. N. Williams var Leder for Selskabet med H. Flamm og J. A. Quist som Raadgivere. Rejsen over Atlanterhavet var stormfuld og Søsygen iblandt Passagererne almindelig. Et skandinavisk Spædebarn døde i New York, og en gammel Broder fik Skade paa sit Ben under Jærnbanerejsen; ellers gik Alting godt.

Det 51de Emigrantselskab.

Med Dampskibet „Albion" afrejste 103 skandinaviske Hellige fra Kjøbenhavn d. 30te Aug. Følgende hjemvendende Zionsældster ledsagede dem: N. C. Flygare, Selskabets Leder, J. F. Olson, L. P. Nelson, Rasmus Nielsen, Jens Hansen og G. Andersen. Emigranterne fra Stockholms Konference, 24 i Antal, under Ledelse af Ældste John Larsson, ankom, paa Grund af ugunstigt Vejrligt, først til Kjøbenhavn Dagen efter og afrejste d. 1ste Septbr. Kl. 1 Eftm. med Dampskibet „Aurora" til Kiel, hvor fra de over Hamborg fortsatte Rejsen til Hull i England. Her bleve de forenede med de andre Emigranter, der efter en stormfuld og højst ubehagelig Rejse over Nordsøen vare ankomne der til Onsdag Aften d. 3die Septbr. De stockholmske Hellige med Dampskibet „Argo" ankom til Hull Torsdag Morgen d. 4de Septbr., strax efter at Selskabet fra „Albion" var gaaet i Land. De to Afdelinger bleve forenede ved Hulls Jærnbanestation og rejste d. 4de med Jærnbanen til Liverpool, hvor de gik ombord paa Dampskibet „Wyoming" og afsejlede, tilligemed 188 britiske og 5 hollandske Hellige samt 9 hjemvendende Ældster, fra Liverpool d. 6te Septbr. N. C. Flygare beskikkedes til Leder for hele Kompagniet med Thomas Child og Ras. Nielsen som hans Raadgivere. Under Overrejsen erfarede Emigranterne d. 8de Septbr. en stærk Kuling, under hvilken Søerne gjentagne Gange skyllede over Dækket. Den 16de Septbr. om Aftenen ankom Selskabet til New York, og den følgende Dag fortsattes Rejsen med Jærnbanen vestpaa. Onsdag d. 24de ankom Selskabet til Ogden og Salt Lake City.

Foruden de ovennævnte Emigrantselskaber afrejste syv danske Emigranter fra Kjøbenhavn d. 17de Oktbr. med Dampskibet „Stettin". Fra Liverpool rejste de videre med et engelsk Selskab.

N. Wilhelmsen præsiderer.

Ved Ældste N. C. Flygares Hjemrejse med Emigrantselskabet d. 30te August, blev Ældste N. Wilhelmsen hans Eftertræder som Missionens Præsident. (Se hans Biografi i dette Blads anden Aargang.)

Bibelske Henvisninger.

Allerede i den skandinaviske Missions tidligere Dage udarbejdede Ældste Knud Peterson en lille „Bibelske Henvisninger", der senere

blev betydelig forstørret og optrykt mange Gange, men da den i flere Henseender viste sig mangelfuld overfor de Krav, som Missionen i dens mere udviklede Forhold stillede, undfangede Præsident N. C. Flygare Ideen til en forbedret Udgave, i hvilken de vigtigste Skriftsteder angaaende de forskjellige Lærdomsprinciper skulde optrykkes i deres Helhed tilligemed Henvisningen. Hans paabegyndte Arbejde fuldførtes af Ældste Andrev Jenson, og den første Udgave af Bogen, der bestod af 66 Sider i Duodez Format, udkom fra Trykken i Novbr. 1879. Oplaget, der bestod af 2000 Expl., udsolgtes i den korte Tid af tre Maaneder, hvisaarsag et andet Oplag, bestaaende af 2000 Expl., udkom i Marts 1880, og et tredie, forbedret Oplag paa 5000 Expl. i 1881. En tilsvarende svensk Udgave (2000 Expl.) tryktes i Slutningen af 1879, og et andet Oplag, bestaaende af 3000 Expl., i 1881. Bogen koster kun 25 Øre. Dens rigelige Afsætning tjener som Bevis for, at den svarer til Hensigten.

KVINDELIGE HJÆLPEFORENINGER.

,,Ifølge en speciel Indbydelse havde en stor Forsamling af de Sidste-Dages Helliges Kvinder forsamlet sig paa Forsamlingslokalet i Store Regnegade Nr. 26, Torsdag Aften d. 20de Novbr., tilligemed Brødrene N. Wilhelmsen, C. C. Asmussen, Andrew Jenson og H. F. F. Thorup.

Forsamlingen aabnedes med Sang og Bøn, hvorefter Ældste Andrew Jenson, ifølge Opfordring, forklarede i Korthed for de Tilstedeværende, at Hensigten med dette Møde var, at organisere her i Kjøbenhavn en „Kvindelig Hjælpeforening", hvis Formaal skulde være, at virke for gjensidig og almindelig Forbedring, Oplysning og Uddannelse iblandt de Hellige, at understøtte de Fattige, ophjælpe og opmuntre de Svage i Troen og paa alle passende Maader være Præstedømmet og Brødrene saa behjælpelig som muligt i at belære Søstrene om Dyd, Hellighed, Retskaffenhed, og forfremme dem i alt det, som er ædelt, godt og velbehageligt i Herrens Øjne. Han foreslog derpaa følgende Personer til at indtage de forskjellige Embedsstillinger i Foreningen: Johanne Kristine Nordstrøm til Præsident, med Kierstine Holm og Anette Sofie Andersson til sine Raadgivere, Anna Elizabeth Nielsen og Kristine Nielsen til Sekretærer og Inger Marie Jensen til Kasserer. Alle disse Forslag bleve ved enstemmigt Votum vedtagne. Præsident Wilhemsen gav derefter nogle gode og passende Raad og Undervisninger til de forsamlede Søstre, og blev efterfulgt af Brødrene C. C. Asmussen og Andrew Jenson. En god Aand var tilstede, og Alle følte vel.

Torsdag Aften, d. 27de Novbr. afholdt Foreningen sit andet Møde. Efter at en Del Bemærkninger med Hensyn til Vigtigheden af det Arbejde, som var blevet Søstrene paalagt ved Oprettelsen af denne Forening, var bleven gjort, skrede Brødrene Wilhelmsen, Asmussen og Jenson til, under Haandspaalæggelse og Bøn, at velsigne Søstrene, som vare blevne valgte til de forskjellige Embeder, og beseglede Aanden af deres Kaldelse paa dem. Lejlighed blev derpaa given til Alle, som ønskede at føje sig til Foreningen, at melde sig for Indskrivning. 63 Individer indgave deres Navne. 18 Søstre bleve ligeledes valgte som Læ-

rere til at besøge de Hellige i Grenens forskjellige Kredse og Afdelinger. Nogle af Søstrene talte derefter i Korthed til Forsamlingen, hvorpaa de tilstedeværende Zionsbrødre benyttede det øvrige af Tiden og nedbad sluttelig Herrens Velsignelser over Foreningen og dens Virksomhed. Efter Forsamlingen indkom 12 Kroner i frivillige Gaver som en Begyndelse til Oprettelsen af et Pengefond.‘‘ (Ung. Raadg.)

Af lignende Eoreninger, som senere med samme Formaal oprettedes i flere af Missionens større Grene, kunne nævnes Hjælpeforeningen i Aarhus, som organiseredes d. 11te Febr. 1880 med Johanne Marie Petersen som Præsident, Foreningen i Stockholm med Lovisa Fagergren som Præsident, Foreningen i Vest Sjællands Gren (Kjøbenhavns Konference) med Karen Sofie Rasmussen som Præsident, Foreningen i Aalborg med Gjertrud Marie Jespersen som Præsident (oprettet i Aug. 1880), Foreningen i Malmø, som oprettedes d. 14de Septbr. med Bengta Nilsson som Præsident, Foreningen i Upsala Gren, (Stockholms Konference), oprettet d. 29de Novbr. 1880, og Foreningen i Odense (Aarhus Konference), som oprettedes d. 29de Maj 1881 med Christiane Jeppesen som Præsident.

Unge Mænds Foreninger.

,,I et almindeligt Raad, som afholdtes paa de Sidste-Dages Helliges Forsamlingslokale i Store Regnegade Nr. 26, Onsdag d. 19de Novbr. f. A., blev det foreslaaet, og ved enstemmigt Votum vedtaget, at organisere i Kjøbenhavn en Forening af unge Mænd, efter samme Mønster og i samme Øjemed som ,,Young Mens Mutual Improvement Associations‘‘ hjemme i Zion. Det blev ligeledes vedtaget, at Foreningen skulde bestaa af Medlemmer af Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige, som ikke vare over 50 Aar gamle.

Præsident N. Wilhelmsen foreslog dernæst at vælge Ældste Andrew Jenson til Foreningens Præsident, hvilket enstemmigt vedtoges, hvorefter denne valgte Ældste Gustaf Pettersson til sin første og Diakon Fred. Andersen til sin anden Raadgiver. Ældste C. A. F. Orlob blev valgt til Sekretær og Ældste S. C. Jensen til Kasserer.

Den følgende Onsdag, d. 26de Novbr., afholdt Foreningen sit første Møde, ved hvilken Lejlighed de valgte Embedsmænd, under Haandspaalæggelse af Præsidenterne N. Wilhelmsen og C. C. Asmussen, bleve velsignede og beskikkede til deres forskjellige Stillinger i Foreningen. Indskrivning af Medlemmers Navne fandt dernæst Sted, hvorefter de nødvendige Instruxer og Formaninger bleve givne af Brødrene Wilhelmsen, Asmussen og Jenson. Som en Begyndelse til Oprettelsen af et Pengefond indkom, efter Forsamlingen, 10 Kroner.‘‘ (Ung. Raadg.)

Lignende Foreninger bleve strax efter organiserede i de fleste af Missionens større Grene. Saaledes blev en Forening organiseret i Kristiania d. 20de Jan. 1880 med Carl E. Thorstensen som Præsident, (egentlig en Omorganisation af en tidligere existerende Forening), en anden i Aarhus d. 13de Febr. 1880 med Peter Andersen som Præsident, en tredie i Randers d. 14de Marts med J. C. Andersen som Præsident, osv. En Forening oprettedes ogsaa i Aalborg d. 2den Jan. 1881 med Lars Jakobsen som Præsident.

Adskillige af disse Foreninger toge saa snart som muligt de nødvendige Skridt for at forskaffe sig Bøger til gjensidigt Brug. Et Bibliothek, bestaaende af 30 Bind, aabnedes saaledes af Kjøbenhavns Grens Forening d. 28de Juli 1880, og nogle af de andre Foreninger fulgte det værdige Exempel.

1880.

,,Ungdommens Raadgiver.‟

I Forbindelse med Oprettelsen af de ovennævnte Foreninger opstod Tanken om at udgive et lille Maanedsskrift i de unge Mænds og Kvinders samt Søndagsskolernes Interesse i Skandinavien. Planen vandt almindelig Bifald, hvorfor det første Numer af ,,Ungdommens Raadgiver‟, et ottesidigt Maanedsskrift i oktav Format, udkom fra Trykken d. 6te Januar 1880. Der tryktes 800 Expl. af de to første Numre, men da Bladet vandt større Udbredelse end man havde forventet, maatte man med Nr. 3 forøge Antallet til 1000 Expl. Ældste Andrew Jenson blev beskikket til Redaktør under Missionspræsidentens Bestyrelse. Til Nytaaret (1885) vil Bladet have fuldendt sin 5te Aargang. Det koster 72 Øre om Aaret eller 6 Øre pr. Expl. Til Abonnenter i Amerika sendes det portofrit for 35 Cents aarlig.

Missionen i Finland.

I Slutningen af Aaret 1877 blev Ældste O. A. T. Forssell sendt til Finland for at hjælpe Broder Tullgren, og gjennem Vinterens Løb lykkedes det dem at afholde en Del Forsamlinger og at døbe nogle faa, saa at Grenen talte 24 Medlemmer, men i Slutningen af Marts 1878 bleve de landsforviste af den russiske Regjering. Den følgende Sommer blev Ældste T. A. Hallgren sendt til Finland, men han blev syg og maatte rejse tilbage til Stockholm. Et Aarstid hengik derpaa førend den næste Missionær, Ældste P. O. Pettersson, som nu bor i Salt Lake City, blev sendt derover. Denne Broder giver selv følgende Beretning om sin Virksomhed:

,,Medens jeg arbejdede som Missionær i Norrland, Sverige, modtog jeg d. 16de Aug. 1879 en Skrivelse fra Stockholm, i hvilken jeg blev kaldet til at gaa paa Mission til Finland, og i Lydighed til denne Kaldelse forlod jeg sidstnævnte Stad d. 27de s. M. for at begive mig til min nye Arbejdsmark. Jeg ankom til Nikolajstad d. 3die Septbr. Førend Landstigningen kunde finde Sted blev alt Passagerernes Tøj visiteret af Toldvæsenet, men jeg havde ganske forsigtigt indpakket en Del af Kirkens Bøger paa Bunden af min Rejsekuffert, og ovenpaa dem havde jeg lagt et Stykke Pap, der lignede Kassens Bund, saa at Toldbetjentene ikke saa' andet end nogle af mine private Bøger, som jeg havde lagt iblandt mit øvrige Rejsetøj. Men i en mindre Vadsæk havde jeg 5 Hefter af Mormons Bog, som de toge fra mig, for, som de sagde, nærmere at undersøge dem. Jeg gjorde strax en Rejse nordpaa langs Søkysten til Jacobstad, hvor jeg traf tre Medlemmer af Kirken, nemlig en Familie Passander og en Enke ved Navn Granholm, hvilke bleve meget glade ved min Ankomst. Søster Granholm havde to Uger i Forvejen forudset mit Besøg i en Drøm, hvisaarsag hun vidste hvem jeg var, saa snart hun saa' mig.

I Forening med Broder Passander gjorde jeg dernæst en Tur ud gjennem nogle Sogne og missionærede samt besøgte nogle af hans Slægt-

ninge. Derefter vendte jeg tilbage til Nikolajstad og forlangte af Toldbetjenten at faa mine Mormons Bogs Hefter tilbage; men han fortalte mig, at de vare overleverede til en Doktor der i Staden ved Navn Ranke, for at skulle undersøges. Jeg indfandt mig snart hos denne Herre, og da han ikke vilde levere dem til mig, bad jeg ham at sende dem til Stockholm, efter en Adresse, som jeg gav ham, hvilket han ogsaa gjorde ved at rekommendere Pakken saaledes, at der blev fuld Brevporto at betale for den. Hensigten dermed var naturligvis at plyndre ,,Mormonerne'', thi den højst overflødige Porto beløb sig til 10 Kroner. Men da jeg havde faaet Nys om Doktorens Beslutning, underrettede jeg Præsident L. M. Olson i Stockholm derom, og da Pakken kom, nægtede han derfor at betale den forlangte Porto, hvisaarsag den blev sendt tilbage til Afsenderen, der da selv maatte løse den med 14 finske Mark.

I Begyndelsen af Oktober rejste jeg tilbage til Stockholm og overværede Konferencemødet, hvorpaa jeg atter rejste til Finland, og denne Gang landsattes jeg i Helsingfors, Provinsens Hovedstad. Jeg ankom der til d. 18de Oktbr. og rejste samme Dag to svenske Mile ud paa Landet, for at besøge de adspredte Hellige, men jeg fandt, at de fleste af dem havde fornægtet Troen, thi af de tretten et Aar i Forvejen døbte Medlemmer der i Egnen, vare kun tre trofaste, nemlig en Broder og to kjødelige Søstre. En af Søstrene havde erholdt et stort Vidnesbyrd om ,,Mormonismens'' Sandhed ved at blive salvet af Brødrene Forssell og Tullgren, saa at hun strax kom sig af en Sygdom, Lægerne havde erklæret for uhelbredelig. Efter at have afholdt nogle Forsamlinger og spredt en Del Skrifter i Nabolaget begav jeg mig paa en 120 svenske Mile lang Rejse nordpaa, helt op til Grænsen mellem Finland og Sverige, og passerede gjennem Ekenæs, Aabo, Nystad, Bjørneborg, Christinestad, Nikolajstad, Ny Carleby, Jacobstad, Gamle Carleby, Brahestad, Uleaborg, Tornea, Haparanda og en Del mindre mellemliggende Kjøbstæder. Jeg bar Vidnesbyrd om Evangeliet overalt, hvor jeg kunde faa Lejlighed dertil. Paa denne Rejse kom jeg igjennem ,,Purfinmarken'', hvor jeg ikke forstod Folkets Sprog. Fra min Landgang i Helsingfors og til d. 17de Maj 1880 vandrede jeg tilfods 375 svenske Mile, og i Maj Maaned rejste jeg tilbage til Stockholm og overværede Konferencemødet d. 22de og 23de Maj. En Broder L. J. Carlson blev nu givet mig til Medhjælper, og i Forening med ham gjorde jeg en tredie Missionstur til Finland. Vi ankom til Nikolajstad d. 23de Juni, og virkede uafbrudt til d. 28de Septbr., da vi afrejste fra Aabo til Stockholm. I Konferencemødet d. 2den og 3die Oktbr. bleve vi begge løste, og en Broder Ekenberg beskikkedes til Forstander for Finlands Gren i mit Sted. Imidlertid vare otte Personer blevne døbte, 35 Forsamlinger afholdte og Bøger og Skrifter solgte for 100 Kroner. Jeg besøgte ialt 16 af Finlands Kjøbstæder. Tre Gange blev jeg forvist fra de Steder, hvor jeg opholdt mig, og den ene Gang gav man mig kun otte Timer til at gjøre mig rejsefærdig i. I hele Missionen havde jeg ikke noget Sted, hvor jeg kunde opholde mig eller hvile i Fred, thi hvert Øjeblik kunde jeg vente en Politiembedsmand med en Bortvisningsordre, og jeg maatte altid efterkomme en saa-

dan, thi det maa erindres, at der ikke er Religionsfrihed i Finland, af hvis omtrent 2 Millioner Indbyggere kun henved 200,000 kunne tale Svensk, uagtet dette egentlig er Landets Forretningssprog. Min Mission var hovedsagelig til den svensktalende Befolkning, der for Størstedelen bor i Stæderne og Sognene langs den finske Bugt. I et Sogn kan saaledes næsten hele Befolkningen være svensk, og Skoler samt Gudstjeneste holdes i det svenske Sprog, medens Alt i det tilstødende Sogn er Finsk, hvoraf jeg forstod meget lidt.''

Jubilæum.

I Anledning af Kirkens 50-aarige Jubilæum afholdtes højtidelige Forsamlinger d. 6te April overalt i Missionen, hvor de Hellige havde Lejlighed til at kunne forsamle sig. (Om Mødet i Kjøbenhavn se dette Blads 2den Aargang, Side 153.)

Missionærers Aakomst.

I 1880 ankom 34 Missionærer fra Zion til Skandinavien, nemlig Lars K. Larsen, C. P. Warnick, Ole C. Tellefsen, H. J. Christiansen, C. H. Lundberg, Hans Madsen, John Christensen, N. O. Anderson, A. G. Johnson, Simon Christensen og Jens I. Jensen, som ankom til Kjøbenhavn d. 4de Maj, Peter A. Løfgren, Chr. Hogensen og John Dahle d. 21de Maj, C. Samuelsen, Ras. Berntzon, Nils Henrikson, Martin Jakobson, Lars Nielsen og P. E. B. Hammer d. 14de Septbr., P. O. Hansen, Sven Erikson og J. P. Olsen d. 6te Oktbr., N. R. Lindahl, L. N. Larson, Jens Jenson, James H. Hansen, James P. Larsen, Hans E. Nielsen, And. Amundsen, James J. Hansen og John Hansen d. 6te Novbr., Jens C. Olsen d. 13de Novbr. og J. S. Jensen (til Aarhus) d. 24de Decbr. (Om disse Brødres Virksomhed se Side 245 og 246.)

Det 52de Emigrantselskab.

Mandag d. 5te Juli Kl. 6 Eftm. afsejlede Dampskibet ,,Leo'' fra Kjøbenhavn med 248, og nogle Minutter senere ,,Cato'' med 346 emigrerende Hellige ombord. Paa ,,Leo'' befandt sig de Hellige fra Aalborg, Aarhus og Kristiania Konferencer, under Ældste N. P. Rasmussens Ledelse, og paa ,,Cato'' Emigranterne fra Stockholms, Gøteborgs, Skaane og Kjøbenhavns Konferencer, under Ledelse af Ældste John A. Halvorsen De andre hjemvendende Zionsbrødre, som rejste hjem med dette Selskab, vare: Charles Anderson, C. H. Monson, C. M. Bergstrøm, Chr. Jensen, C. L. Hansen, N. M. Andersen, Geo. Frandsen, N. C. Larsen, C. A. Christensen, Goudy Hogan, Ole Ellingsen, Ola Nilson og Andrew Hammer. Ældste P. Andersen fra Norge rejste paa Grund af indtrufne Omstændigheder først et Par Dage senere, og rejste over Atlanterhavet med Dampskibet ,,Arizona''. Begge Skibene ankom til Hull d. 9de, ,,Cato'' om Formiddagen og ,,Leo'' om Eftermiddagen. Emigranterne rejste samme Dag med Jærnbanen til Liverpool og gik ombord paa Dampskibet ,,Wisconsin'', tilligemed 113 britiske Hellige og fem fra Storbritannien hjemvendende Ældster. Kompagniet blev organiseret med N. P. Rasmussen som Præsident, og John A. Halvorsen og Hugh Findley som hans Raadgivere. Goudy Hogan beskikkedes til Kapellan for de Skandinaviske og C. H. French til Kompagniet Skriver. Den 10de afsejlede ,,Wisconsin'' med sin kostbare Ladning fra Liverpool, og ankom til New Yorks Havn d. 20de om Aftenen.

Den følgende Dags Morgen gik Emigranterne i Land til Castle Garden, og d. 22de begyndtes Jærnbanerejsen vestpaa. Selskabet ankom i god Behold til Ogden om Aftenen d. 24de Juli. Et fire Maaneder gammelt Barn døde under Jærnbanerejsen og blev begravet i Pittsburg. Derimod blev Selskabet, der ved Afrejsen fra Liverpool talte 757 Sjæle, indbefattende de engelske Hellige, forøget med En ombord paa „Wisconsin", da Hans Petersens Hustru fra Aarhus Konference nedkom med en Datter d. 19de Juli. Carl A. Sundstrøm og Emma Erickson bleve ægteviede ombord d. 16de Juli.

(Fortsættes paa Side 337.)

PETER O. HANSENS AUTOBIOGRAFI

Mine Forældres Navne vare Ole Peter Hansen og Martha Margrete Osmundsen. Min Fader nedstammede paa fædrene Siden fra Skaane og paa mødrene Siden fra Sjælland; min Moder var af norske Forældre. Jeg blev født i Danmarks Hovedstad, i de saakaldte Nyboder, hvilke bleve byggede i Kong Kristian den Fjerdes Tid til Boliger for hans kjære faste Søfolk. Der havde ogsaa alle mine mandlige Slægtninge boet; thi min Broder, min Fader, min Farfader, min Farbroder, min Morfader og mine Morbrødre, ja endog min Stedmoders Fader og Svoger, vare alle i kongelig Søtjeneste, og jeg var to Gange nær ved at indgaa i Tjenesten ogsaa, men det skete ikke. Min Broder og jeg vare paa Grund af en gammel Rettighed frifødte, det vil sige: ikke pligtskyldig at tjene imod vor egen Villie. Jeg var oplært til at agte min Faders Myndighed, hvilket tilligemed min sønlige Kjærlighed gjorde, at jeg i en høj Grad underkastede mig hans Villie, uagtet det var aldeles modstridende mit Hjærtes Ønsker. Ikke desto mindre gjorde jeg i Aaret 1841 et alvorligt Forsøg paa at komme til at nyde den Fornøjelse at gjøre en Rejse som ung Matros med en Fregat, som blev bestemt til at omsejle Kap Horn eller passere igjennem Magellanstrædet. Men efterdi jeg endnu ikke var myndig, saa kunde jeg ikke hverves uden min Faders Samtykke, og med Bedrøvelse maatte jeg opgive dette min Sjæls inderlige Ønske.

Lad mig her i Forbigaaende bemærke, at eftersom jeg var født og opdraget blandt Orlogsfolket, saa var det naturligt for mig at højagte og elske just ikke ligefrem Sølivet, men O r l o g s v æ s e n e t. Det var mit valgte Element, og endnu beskuer jeg intet Flag med saa høj en Grad af Velbehag, som det danske Splitflag.

Da det mislykkedes mig at blive hvervet til Fregatten, gik jeg tilfods til Helsingør og gjorde en Rejse der fra med et hollandsk Fartøj til Riga og tilbage igjen. Siden tog jeg med en preusisk Brig til Brest, hvor en Del af den franske Flaade ligger. Senere rejste jeg med en norsk Skonnert til Kristiansand i Norge, og der fra med en dansk Jagt til Nyborg, og derefter over Korsøer til Kjøbenhavn.

Lige siden mit 16de Aar, da jeg blev undervist til at blive en god Kristen, havde jeg mere eller mindre ønsket at kjende Sandheden angaa-

ende den hellige Skrift og særlig Evangeliet. Fra mine Forældre havde jeg just ikke nedarvet noget synderligt sekterisk Begreb om Religionen, og ved at ransage Skriften, paakalde Gud og søge efter Sandheden blev jeg aldeles frisindet og agtede alle Religionspartier lige ens, menende at ingen af dem var andet end forkvaklede, unyttige Levninger. Saalunde vare mine religiøse Anskuelser, og hvad det Timelige angik, da var jeg betynget i mit Sind over min Faders Uvillighed, men haabede med Tiden at opnaa mit Ønske.

Men Guds Hensigter med mig vare anderledes. Efter at jeg længe forgjæves havde ventet min Broders Komme, som en Befrier til at hjælpe mig bort til Amerika, kom han endelig da jeg var bleven 25 Aar gammel. Men ikke tilsyne; thi han var paa et Skib paa Vejen til Stettin. Men idet han passerede Kjøbenhavn fik jeg et Brev fra ham. I dette Brev gjorde han mig opmærksom paa, at Kristi Kirke forlængst var omstyrtet, men vilde atter blive oprettet i de sidste Dage. Han fortalte mig, at dette var nu sket — at Gud havde oprejst en Profet osv.

Denne Beretning var for mig en meget velkommen Tidende, og jeg betvivlede ikke et eneste Ord deraf.

Under min Broders Ophold i Østersøen vexlede vi adskillige Breve, og det blev da min faste Beslutning at rejse til Bosten i Amerika, for at adlyde Evangeliet. Jeg troede sikkert, at Herren vilde berede en Udvej for mig, hvilket han ogsaa gjorde, idet en højtstaaende Søofficer gav mig et Anbefalingsbrev til Overlodsen i Helsingør, hvori han anmodede ham om at skaffe mig en fri Overrejse med et Skib til Boston. Dette blev udført sex Dage efter min Ankomst til Helsingør, da et amerikansk Skib kom ned fra Rusland paa sin Hjemrejse til Boston. Dette var sidst i August Maaned 1843. Vi sejlede nordom Skotland, efterdi vi skulde til Sydney i Nova Scotia for at lade med Stenkul. Vi havde megen Modvind og uroligt Vejr, hvorfor Rejsen varede i ni Uger; men ogsaa dette tjente mig til Gode, da det gav mig Tid til at lære Sproget saa godt, at da jeg kom til Boston d. 1ste Novbr. behøvede jeg aldeles ikke Nogen til at tolke for mig.

Det første Menneske jeg mødte, da jeg forlod Skibet, var en Arbejdsmand, som søgte Beskjæftigelse. Jeg spurgte ham angaaende det Skib, som min Broder havde været med, da han skrev til mig, og han overraskede mig, idet han pegede paa det nærmestliggende Fartøj, sigende: „Der ligger det." Jeg gik strax ombord, men fik den ubehagelige Efterretning, at min Broder havde forladt Skibet for fire Uger siden; og Ingen vidste, hvor han var. Jeg tyede da til det Herberge, hvor han plejede at opholde sig. Værten og hans Hustru samt to voxne Børn vare Congregationalister. De vidste meget vel, at min Broder var rejst til Nauvoo, og ligeledes hvor „Mormonerne" holdt deres Forsamlinger, men de mente, at det vilde være Synd af dem at bekjendtgjøre det for mig. Da jeg ikke havde hørt eller læst om „Mormons" eller „Latter-day Saints" erholdt jeg derfor ikke den Gang mere Kundskab om den store Sag, som var bleven aabenbaret for mig.

Efter Anvisning fra en Mand i Helsingør gjorde jeg Akkord med en god Mand, som var Baadebyggermester. Jeg arbejdede for ham i elleve Maaneder, og havde under mit Ophold i Boston hele Vinteren og den

paafølgende Sommer et hyggeligt Hjem og en venlig Omgang. Men først i Marts 1844 kom min Broder og fandt mig beskjæftiget med at gjennemsave Egeplanker. Vi havde da ikke set hinanden i 8½ Aar. Den 7de havde han den Fornøjelse at døbe mig, ikke langt fra Baadebyggerens. Han rejste tilbage til Nauvoo, og jeg forblev hvor jeg var indtil den 9de Oktbr.

Imidlertid indtraf den sørgelige Begivenhed, at Profeten Joseph og hans Broder Hyrum bleve dræbte. Ældste Brigham Young var i Boston to eller flere Gange den Sommer.

I Oktober Maaned afrejste jeg fra Boston tilligemed 10 Andre, hvoriblandt var den første Dansker i Kirken, nemlig Peter Clemensen, som kort efter faldt fra. Min Broder er den anden Dansker i Kirken, og Deres ringe Skribent den tredie. Jeg ankom ene til Nauvoo d. 6te Decbr., og et Par Uger efter rejste jeg i Forening med tre andre Brødre til New Orleans for at arbejde paa Skibene der gjennem Vinterens Løb. I Maj Maaned 1845 kom jeg atter op til Nauvoo, og Præsident Young ønskede mig da til at paabegynde Oversættelsen af Mormons Bog paa Dansk Jeg efterkom hans Ønske og sysledc dermed i fem eller sex Maaneder.

Jeg var imidlertid bleven et Medlem af det syvende Kvorum af Halvfjerds, og om Efteraaret blev jeg og min Broder beskikket til Dørvogtere i Templet, hvor vi modtoge vore Begavelser. Efter Nytaar bleve Alles Tanker henvendte paa den forestaaende Udvandring. Jeg havde sluttet mig til Heber C. Kimball og hans Familie og fulgte med dem paa hin storartede Rejse. Den 12te Febr. roede vi paa Pramme over den store Flod Mississippi, og samledes til Lejren ved Sugar Creek. Snart efter blev det saa koldt, at Floden tillagdes med Is, og de øvrige Vogne kjørtes over paa Isen. Den 1ste Marts flyttede vi tre engelske Mil og laa atter stille i to Uger, fordi det regnede daglig, og et saa nyt Land var jo saa godt som uden Veje. Rejsen gik meget langsomt, og da vi ud paa Sommeren havde naaet langt ind i den ubeboede Del af Iowa modtoge vi den sørgelige Efterretning, at de i Nauvoo Efterladte vare blevne overfaldne. Senere naaede vi Missouri-Floden, og da en Del af os vare komne over Floden, ankom fem Officerer fra Regjeringen og forlangte 500 af vore Mænd til at gaa i Tjenesten som Soldater og marschere til Mexiko. Jeg var ved den Lejlighed 13 Mile fra Hovedkvarteret, og red der hen for at tilbyde min Tjeneste, men da Broder Kimball helst vilde, at jeg ikke skulde gjøre det, efterkom jeg hans Ønske. En af de fem Officerer var Oberst Kane. Han blev stærkt angrebet af Koldfeberen, og maatte forblive i vor Lejr i en længere Tid. Ogsaa jeg led meget af samme Sygdom.

Medens vi laa i Vinterkvarter var jeg ikke rigtig karsk, og uagtet jeg var udskrevet til Medlem af Pionerkorpset blev jeg ikke en af dem, thi jeg var uskikket til Rejsen da de toge afsted. Men i Juni Maaned var jeg i Stand til at kjøre, og i September betraadte jeg for første Gang Store Saltsødal.

Den paafølgende Vinter forekom mig meget lang. En Aarsag var, at vi maatte leve paa knappe Rationer. En Bid Ulvekjød smagte godt nok den Gang, og i Pløjetiden spiste jeg mig flere Gange mæt paa vilde Stedmoderblomster. I Maj blev jeg sendt tilbage med Oxer og Vogn for at

møde Broder Kimball, som skulde komme øster fra. Jeg afrejste med fire Ugers Proviant, nemlig: 29 Pund Boghvedemel, 7 Pund tørt Kjød, 3 Pund Smør og lidt blød Ost. For at spare paa Provianten spiste jeg mange vilde Løg. En Dag laa vi stille og skød et Par Bøfler for Kjødets Skyld. Bear River havde vi noget Besvær med at komme over; ligeledes Green River.

Da vi naaede Platte-Floden maatte nogle af os ligge stille i syv Uger, i hvilken Tid vi for en stor Del maatte spise tørt Kjød i Stedet for Brød, hvoraf jeg blev temmelig fed; men vi havde ogsaa Køer at malke. Da jeg blev samlet med Kimballs Familie fulgte jeg med dem vest paa indtil en vis Dag, da de laante Vogne og Oxer efter Løfte skulde sendes tilbage, og i Stedet for at komme til Dalen igjen, blev jeg derfor sendt med to Vogne og tolv Oxer til Pottawattamie. Jeg skilte den mindste Vogn ad og læssede den paa den større, undtagen Baghjulene, som jeg lod løbe bagefter. Læsset var let for tolv Oxer; dog varede Rejsen otte Uger. Først paa Vinteren opholdt jeg mig et Sted, hvor jeg talte med Oliver Cowdery, og siden et andet Sted, hvor fra jeg tidlig om Foraaret gjorde en Rejse ned til St. Joseph i Missouri; og da Foraaret kom begav jeg mig i Forening med sex Andre paa Rejsen til Saltsødalen med Vogne tilhørende Broder Kimball. Dette var den Sommer, da saa mange guldtørstige Mennesker ilede afsted til Guldlandet (Kalifornien). Paa Grund af deres Ukyndighed døde mange af deres Trækdyr undervejs.

Da lærte jeg at kjende den stille sagte Røst. Thi den sagde mig, at det var Tid for mig at rejse tilbage til mit Fødeland for der at kundgjøre Evangeliet. Jeg aabenbarede det for Broder Kimball, og han fortalte det til Præsident Young, og følgelig blev jeg i Oktober-Konferencen 1849 kaldet og sendt. Jeg afrejste paa samme Tid som Broder Erastus Snow af de Tolvs Kvorum, og vi naaede Pottawattamie efter syv Ugers Rejse. Der fra toge vi til St. Louis og videre gjennem Staterne og over Atlanterhavet til England.

Efter Ankomsten til Liverpool raadførte de nys ankomne Apostle sig med Præsident O. Pratt, og jeg blev foreløbig sendt en Tur til Skotland for at prædike for de Hellige, som da udstyrede mig med nye Klæder og Rejsepenge. Jeg ønsker, at mine Landsmænd skulle vide, at den britiske Mission har været en god Fostermoder til den skandinaviske. Til Kjøbenhavn ankom jeg med en Damper fra Hull d. 11te Maj 1850, og søgte strax hen til et Sted, hvor jeg vidste, at jeg vilde blive venligt modtaget, og hvor jeg kunde træffe sammen med min gode Stedmoder. Jeg vidste, at det ikke nyttede for mig at gaa til min Faders Hus.

Nødvendige Forretninger holdt Præsident Snow en Tid længere i England. Jeg skrev til ham et Par Gange, og han skrev til mig. Jeg lod ham vide, at jeg havde gjort Bekjendtskab med nogle Baptister osv. Da han ankom, vare Ældsterne Forsgren og Dykes med ham. Jeg modtog dem og førte dem til et Hotel, og næste Dag lejede vi et Værelse hos en Familie. Strax begyndte mine Bekjendte at besøge os for at faa Undervisning, og deres Antal tiltog indtil endelig en Del af dem besluttede at lade sig døbe. Den første Daabshandling blev da udført d. 12te Aug. af Præsident Snow. Vi erholdt snart Kultusministerens Sam-

tykke og Tilladelse til at holde Forsamlinger, og vi benyttede os deraf.

Efter at Broder Forsgren var afrejst til Sverige blev Ældste Dykes sendt til Aalborg for at forsøge sin Lykke blandt Baptisterne dersteds, og han opbyggede snart en trivelig Gren af Kirken. Broder Snow skrev da den velbekjendte Sandhedsrøst, og lod mig oversætte den til Trykning paa Dansk. Jeg var imidlertid bleven gift, i Overensstemmelse med Præsident Youngs Raad, og da min Kone hørte os tale om at finde en paalidelig Bogtrykker, anbefalede hun Hr. F. E. Bording, paa hvis Trykkeri næsten alle Missionens Bøger og Skrifter siden ere blevne trykte. Førend jeg blev gift gjorde jeg en Tur til Fredericia og døbte den Første dersteds, en Murer Ebbe Jessen, som nu arbejder paa Templet her i Manti. Jeg brugte en Del af min Tid til at oversætte hvad Broder Snow skrev til de Helliges Trøst og Undervisning, og til at fremme Værket. Jeg havde ogsaa oversat og fremdeles oversatte nogle af ,,Zions ypperlige Sange", hvilke siden bleve trykte. Efter en Tids Forløb rejste der sig en haard Forfølgelse i Aalborg, saa at Broder Dykes og Forstanderen maatte flygte til Kjøbenhavn; og det blev bestemt, at jeg skulde rejse derover, fordi Ingen kjendte mig der, og i al Stilhed trøste Menigheden samt ordne dens Sager saa godt som muligt. Jeg klædte mig som Sømand, besøgte de Hellige og holdt en Forsamling med Brødrene i en Bagstue, hvori jeg foretog de nødvendige Beskikkelser, og Alt gik godt.

Da Missionens Kontor blev oprettet bandt mit Arbejde mig til Kjøbenhavn. Men deri fandt jeg ligesaa stor Glæde som i at rejse omkring. At oversætte fra det Engelske og skrive for ,,Stjernen" var mig et meget kjært Arbejde. Mormons Bog havde jeg oversat det meste af i Nauvoo, og havde medbragt Manuskriptet. Dette behøvede at gjennemses og rettes, og med Undtagelse af nogle faa Blade blev det originale Manuskript brugt til at sætte efter. Og eftersom Broder Snow var det engelske Sprog mægtigt, og Peter O. var godt inde i det Danske, saa véd jeg forvist, at vi med Aandens Bistand uarbejdede en upaaklagelig Oversættelse af den hellige Bog. Men jeg er ikke tilbøjelig til at tilskrive Jomfru Mathiesen nogen videre Ros desangaaende; thi havde hendes Plan lykkedes hende, vilde Bogen ikke have været Nogenting værd. Dog mener jeg ikke hermed at lægge Last paa dette Menneske. Hun forstod ikke, hvem der havde sendt hende. Men hendes Mission var nok nødvendig ogsaa. Imidlertid gav det mig en Del Ærgrelse, thi Broder Snow havde paalagt mig at bevare den for Mormons Bog ejendommelige, gammeldags Stil i Oversættelsen, men denne lærde Dame vilde indbilde ham, at jeg ikke var dygtig nok, samt søgte paa samme Tid at bøje Stilen efter Nutidens Smag.

Da vi bleve færdige med Bogen beredte Broder Snow sig til at rejse hjem. Længslen efter at samles med Moderkirken viste sig allerede da iblandt de nydøbte Hellige, og 28 Sjæle begave sig paa Vejen i to Hold i Begyndelsen af 1852. De traf sammen i England og naaede Saltsødalen lykkelig og vel.

Det andet Emigrantselskab fra Skandinavien afrejste sent om Efteraaret under Ledelse af Ældste Forsgren, og jeg nød det Previlegium at følge med til Liverpool, fordi min

Kone og mit første Barn var iblandt de Udvandrende. Barnet var da fem Maaneder gammelt, og førend jeg saa' ham igjen var han tre Aar. Broder Willard Snow, som da var Præsident over Missionen, rejste ogsaa med til Liverpool. Da jeg kom tilbage til Kontoret fandt jeg, at Broder Hahn, med lidt Hjælp af Brødrene Weihe og Lorenzen, havde udført Alting efter mine foreskrevne Bestemmelser, hvorover jeg blev meget glad. Af „Skandinaviens Stjerne" og andre Skrifter maatte vi udgive flere og flere, eftersom Missionen udbredte sig overalt, hvor Lejlighed gaves til at forkynde Evangeliet.

Om Sommeren 1853 bortrev Kolera over 5000 af Hovedstadens Beboere i en Tid af to Maaneder, og deriblandt var min Fader. Han gik bort med Had i sit Hjærte mod mig og min Mission. Kort derefter skete det, at en Broder, der indtog en høj Stilling, fandtes at have overtraadt det sjette Bud. Dette blev en saare uhyggelig Sag, og gjorde os megen Sorg. Samtidigt med dette indtraf et andet sørgeligt Tilfælde, idet min daværende bedste Ven, Præsident W. Snow, blev syg og sindsforvirret og forlangte at blive ført til Liverpool, ledsaget af begge sine Raadgivere, nemlig mig og H. P. Jensen. Vi gjorde efter hans Ønske, men før vi naaede England, blev han overvunden af en grusom Feber, der havde Døden til Følge; og eftersom Kaptejnen ikke turde føre Liget til Land fordi Kolera grasserede i Kjøbenhavn, maatte vi lade det nedsænke i den vaade Grav, iført det til Præstedømmet hørende Underklæder. Vi fortsatte vor Rejse ligefuldt. Der var da ingen af de Tolv i Europa, men Ældste Samuel W. Richards præsiderede. Vi gave ham en nøjagtig Underretning om alt det Forefaldne, hvilket var hverken mer eller mindre end et kraftigt Angreb af Mørkets Magter paa den spæde blomstrende Mission. Præsidenten blev slagen og maatte dø. Der vare fire andre af Herrens Salvede, to i Norge og en paa Bornholm, men de havde nok at gjøre, hvor de vare, og kunde ikke komme mig til Hjælp. De vidste næppe, hvorlunde det stod til med os, og den Lille maatte udføre Kampen alene, med Undtagelse af den usynlige Hjælp, uden hvilken ingen almindelig Mand kunde have udholdt en saadan Storm. Broder Van Cott blev beskikket til at rejse med os til Kjøbenhavn og at overtage Missionens Bestyrelse, hvortil han snart viste sig særdeles duelig. Efterdi han var ukjendt med vort Sprog, maatte han naturligvis gjøre Brug af mig som Tolk. Dette vakte en Del Misundelse, og der dannede sig en hemmelig Sammenrottelse mod mig; en Klage blev skreven og fremlagt for Præsidenten. Dette var meget uhyggeligt, men jeg vidste mig fri for nogensomhelst Overtrædelse eller uredelig Handling, og derfor frygtede jeg ikke mine uerfarne Angriberes dumdristige Adfærd. Min Præsident raadede mig til ikke at blive vred, og Sagen blev drøftet af ham med megen Visdom, saa at den ondskabsfulde Plan, som var lagt for at skade mig, blev aldeles til Intet. Dette var en af mit Livs haardeste Prøver, men ingenlunde vilde jeg nu sælge den for nogen Pris.

Sildigt om Efteraaret afgik den tredie Emigration under Ledelse af H. P. Olsen. H. P. Jensen rejste til samme Tid, men Præsidenten valgte ingen ny Raadgiver i hans Sted. Vi havde da en glædelig Tid, og Missionen trivedes og voxede stærkt.

Sidst i November 1854 afgik den næste Emigration under min Ledelse; de fra Aalborg og Vendsyssels Konferencer indskibedes i Frederikshavn. Formedelst en meget stærk Storm fra Sydvest naaede vi ikke England før Juleaften. Vi laa i Mandals Havn i ti Dage, og siden i Frederikshavn i elleve Dage. Til vor Rejse fra Liverpool kunde jeg ikke faa noget Skib, der var stort nok, hvorfor jeg maatte efterlade henved et Hundrede af Selskabet i Broder Hogans Varetægt.

Efter sex Ugers Sejlads naaede vi New Orleans. Tolv døde paa Atlanterhavet og nogle paa Mississippi-Floden. I St. Louis traf vi Ældste E. Snow, samt kjøbte Vogne, Telte, Komfurer og andet Rejseudstyr. Der maatte vi ogsaa dele os som bedst vi kunde, efterfom mange Midler vare medgaaede i Norge og Frederikshavn. Saa mange, som vare i Stand til at fortsætte Rejsen, fulgte mig, og efter at vi havde begravet tyve paa et Sted og en anden Snes paa andre Steder, kjørte vi den gode, gamle Vej over Sletter og Bjærge til Store Saltsødal. Jeg fandt Kone og Barn i Broder Kimballs Hus.

Det følgende Aar boede jeg paa Antilope-Øen i Saltsøen og vogtede Præsident Kimballs Faar. Den Vinter var meget stræng. Det paafølgende Efteraar forlod jeg Øen og rejste til Provo. Da kom Reformationen, og jeg blev i en Drøm tilraadet at ty til min Broder, hvorfor jeg solgte min Ejendom i Provo og flyttede til Manti. Jeg har ligeledes boet andre Steder, og er bleven bekjendt med mange Mennesker. Jeg har ogsaa i de sidste ti Aar været to Gange tilbage til Danmark, og gjort Tjeneste som Præsident for Aalborg Konference, omrejsende Ældste og Oversætter paa Kontoret i Kjøbenhavn. Jeg havde stor Glæde i mit Arbejde. Ved min Afløsning fra mine to sidste Missioner faldt det ogsaa i min Lod at føre Emigrantselskaber hjem. Fra 1875 til 1877 gjorde jeg Tjeneste i Begavelseshuset i Salt Lake City, og efter Præsident Brigham Youngs Død tog jeg, efter hans Antydning, mit Ophold i Manti, hvor jeg fremdeles bor. P. O. Hansen.

BOGNYT. Til Anmeldelse have vi modtaget følgende Bøger fra „Juvenile Instructors" Trykkeri: „The Heroines of Mormondom", indeholdende meget interessante Skildringer af flere fremragende Kvinder i Kirken og koster 25 Cents; „The Tennessee Massacre", et Foredrag, som nylig blev afholdt af Ældste John Nicholson i Theatret i Salt Lake City, Pris 20 Cents, og „Why we practise Plural Marriage", skreven af en „Mormon"-Hustru og Moder, Pris 25 Cents.

„Utah Gazetteer" er Navnet paa en værdifuld Bog, forfattet og samlet af Robert W. Sloan og udgivet af „Herald Printing and Publishing Company", Salt Lake City, bestaaende af omtrent 650 Sider tæt trykt Læsestof. Den giver en fuldstændig historisk, kronologisk, statistisk og videnskabelig Beskrivelse over Utah som et Hele, samt Territoriets forskjellige Countier og de allerfleste af Byerne, med Navneregister over alle Embedsmænd, saavel verdslige som kirkelige; ogsaa et fuldstændigt Forretningsregister for hele Territoriet samt en omfattende Vejviser for de fire største Byer i Territoriet, nemlig Salt Lake City, Ogden, Logan og Provo. Det er paa en Gang en Bog, der ved første Öjesyn anbefaler sig selv til enhver Elsker af sandfærdig og paalidelig Oplysning, og den indeholder omtrent Alt, hvad der tidligere har været trykt i mindre Værker af samme Slags. Vi kunne ikke Andet end anbefale dette højst nyttige Værk til alle Forretningsmænd, Embedsmænd og Publikum i Almindelighed, som det bedste Værk af sit Slags, der nogensinde har været publiseret i Utah. Bogen er til Salgs i Stadens Boglader, samt paa „Herald Office", Hjørnet af West Temple og 1st South Street, og koster $3.50 pr. Expl.

☞ Vore ærede Agenter anmodes endnu en Gang allervenligst om at indsende Penge og Opgjørelse. ☜

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 22. *Den 15de November 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 330.)

(1880—Fortsat.)

Wm. Budges andet Besøg.

Den 17de Juli ankom Wm. Budge, Præsident for den europæiske Mission, ledsaget af Ældsterne Moroni Snow og L. R. Martineau til Kjøbenhavn paa Besøg. Om deres Rejser i Missionen giver Ældste Snow følgende interessante Beretning, som blev trykt i „Millennial Star":

„Vi ankom til Hamborg fra Bremen Lørdag d. 17de Juli, Kl. 8 og 30 Minutter Form., og fortsatte strax Rejsen med Jærnbane til Kiel, en By smukt beliggende ved Kieler-Fjord, der aabner sig i Østersøen. Fra denne By rejste vi med Dampskib til Korsøer, og paa vor Sejlads, der varede omtrent sex Timer, sejlede vi langs Kysten af Langeland og Fyen og ankom til Korsøer paa Sjællands Vestkyst Kl. 6½ Eftm. Derfra rejste vi med Toget til Kjøbenhavn, hvor vi bleve venligt modtagne af Præsident Wilhelmsen og andre Utahældster, der alle saa' godt ud, og vare meget glade over at kunne byde Præsident Budge velkommen til Skandinavien.

Søndag Formiddag besøgte vi Kjøbenhavns Grens Søndagsskole, og havde Lejlighed til at beskue de aabne, forstandige Ansigter, som udmærkede disse vakre Børn, der tilhørte Guds Hellige i Danmark. Salen var smykket med Blomster og Grønt i Anledning af vort Besøg, og over Forhøjningen var anbragt et Banner med Inskriptionen: „We welcome to Scandinavia President William Budge." Ved Salens modsatte Ende var et stort amerikansk Flag udfoldet. Præsident Budge talte en kort Tid til Børnene, og hans Bemærkninger bleve oversatte af Ældste Andrew Jenson, til Alles store Tilfredshed.

Inden Forsamlingen Kl. 2 Eftm. begyndtes toge vi en Spadseretur gjennem den smukke Kongens Have, der støder op til Rosenborg Slot. Vi lagde Mærke til, at Sabbaten ikke overholdtes meget nøje i Kjøbenhavn, eftersom alt Slags Arbejde udførtes paa den Dag ligesaa vel som de andre Dage i Ugen. Man gaar endog saa vidt, at der bygges paa Kirker om Søndagen. Hvor modstridende er

ikke dette til Bibelens Lærdomme, som Folket foregiver at tro!

Kl. 2 Eftm. var Salen, der kunde rumme omtrent 250 Mennesker, fyldt med Hellige og Fremmede, og Præsident Budge talte til de Forsamlede. Han udtrykte sin Glæde over at møde sammen med dem, og takkede for den Modtagelse, de havde beredt ham og hans Brødre. Forøvrigt talte han om Evangeliets Kræfter og Velsignelser. Hans Bemærkninger oversattes paa Landets Sprog af Ældste Jenson. Om Aftenen talte Broder Martineau og jeg en kort Tid og efterfulgtes af andre Ældster. En udmærket god Aand herskede hele Dagen, og vi nøde alle stor Glæde. De Hellige i Danmark synes at være saa ydmyge og oprigtige, at det er umuligt at føle andet end godt i deres Nærværelse. Herrens Aand er visselig udgydt over de Hellige i Skandinavien.***

Om Mandagen begyndte vi vor Rundtur i Staden, idet vi besøgte det oldnordiske Museum, Vor Frue Kirke, Fisketorvet osv., og om Aftenen Tivoli, en meget populær Fornøjelseshave, hvor Beridderselskaber, Gymnastikkunstnere, Theatre, Restaurationer, Musikkorpse osv. osv. kappes om at underholde det livsglade Publikum. Adgangsbilletten til Haven koster kun en Ubetydelighed. Alting i og omkring Staden vidner om Orden og Renlighed, og jeg maa tilstaa, at mine forudfattede Forestillinger om Kjøbenhavn ere blevne meget forandrede siden vor Ankomst her til.

Tirsdag d. 20de besøgte vi Thorvaldsens Museum, der gjemmer en Mængde værdifuldt Billedhuggerarbejde og Kunstgjenstande. Dette Museums Grundlægger var den berømte danske Billedhugger Bertel Thorvaldsen, som rejste til Italien for at fuldende sine Studier, og udførte under sit Ophold dersteds mange af de skjønne Arbejder, som nu pryde Museet. Iblandt de mange smukke Exemplarer af Maler- og Billedhuggerarbejde, som fortjene at nævnes, er en særdeles vel udført Venus-Statue af kostbart Marmor, og en lignende Statue, der fremstiller Haab. Om Eftermiddagen rejste vi med Toget et Par danske Mile ud til Klampenborg ved Øresunds Bredder. Dette er Kjøbenhavnernes yndede Udflugtssted, der udmærker sig ved skjønne Lunde, Græsplæner, Blomsterhaver, Badehuse osv. Medens vi spadserede under Træernes behagelige Skygge, kjørte Kong Kristian den Niende, Kronprinsen og andre af Landets Store forbi os i aabne Kareter. Den kongelige Familie synes her at være meget afholdt.

Den følgende Dag besøgte vi det zoologiske Museum, en udmærket Samling, der indeholder mange værdifulde Gjenstande fra Naturverdenen, indbefattende Skeletter af nogle uhyre Hvalfiske fra Grønland. Et af de interessanteste Steder i Kjøbenhavn for Turister er Kunstgalleriet (Malerisamlingen), en af de bedste i Europa. Jeg har besøgt mange saadanne i England og ligeledes Corcoran Kunstsamlingen i Washington i de Forenede Stater, men saadanne Malerier, som fremvises i Kjøbenhavn, har jeg ikke set paa noget andet Sted. Iblandt Andet findes der et Billede i Legemsstørrelse af Kristian den Anden, en blodtørstig, dansk Monark, i Fængsel. Naar man betragter dette Maleri, bliver man i Tanken ført helt tilbage til denne Konges Dage og ser ham tydeligt vansmægte bag sin Celles jærn-

gitrede Vinduer. Det mest interessante Stykke til os var et Maleri, som fremstillede en Mormonmissionær, der staar med Bibel i Haand, ivrigt beskjæftiget med at prædike Evangeliet til Husets forbausede Beboere. To unge Mænd staa ved Bordet, læsende en Traktat, og en gammel Mand samt en ung Dame indtager en siddende Stilling med Øjnene stivt fæstede paa Ældsten, mens han tolker dem Livets og Frelsens Ord.

Fredag Morgen bød vi Farvel til Ældsterne Asmussen, Jenson og andre Brødre i Kjøbenhavn og gik om bord paa Dampskibet ,,Kristiania''. Kl. 9 Form. sejlede vi ud af Sundet, ledsaget af Præsident Wilhelmsen. I Dagens Løb passerede vi et Slot (Kronborg), beliggende paa Sjællands Nordspids, der ifølge Shakespeare er Stedet hvor Hamlet saa' sin Faders Gjenfærd. Om Aftenen nærmede vi os den svenske Kyst og sejlede ind i Fjorden, ved hvilken Gøteborg er beliggende. Kysten bestaar af nøgne Stene, med utallige Gjennemskjæringer og Indløb samt en uhyre Mængde Klippeøer, der med enkelte Undtagelser ere blottede for al Plantevæxt. Eftersom vi sejlede længere ind i Fjorden saas hist og her en enlig Fiskers Hytte som tronede paa en eller anden Klippetop, eller hvilte i Kløfterne mellem Klipperne paa Steder, hvor den sparsomme Plantevæxt tilsteder et Fodfæste. Hist og her langs Kysten viser sig smaa grønne Pletter, der synes at være beskyttede mod den barske Vind og de frygtelige Bølger af deres ujævne Omgivelser, og en venlig Fiskerby ligger halv skjult i en afsides Krog. Tømmer, Brænde og Fisk er Landets fornemste Udførselsartikler. Vi gjorde et kort Ophold i Gøteborg og fortsatte derpaa vor Rejse.

Da vi den følgende Dags Morgen kom op paa Dækket, viste Norges Kyst sig paa begge Sider, thi vi sejlede just op ad Kristiania Fjord. Landet her er meget ujævnt ligesom Sverige, men Højderne ere bevoxede med Fyrretræer. Fjorden er fuld af smaa Klippeøer. Omtrent 50 eng. Mile fra Havet naaede vi Kristiania, hvor vi mødte Ældsterne J. Halvorsen, C. Hogensen og Larsen. Kristiania er ikke saa tæt sammenbygget som de fleste europæiske Stæder af samme Størrelse, men ligner mere de amerikanske Byer derved, at Smaahaver og Frugttræer hist og her omgive Vaaningshusene, af hvilke mange ere byggede efter Nutidens kunstige Stil og ere meget smukke.

Om Søndagen (d. 25de) holdt vi Forsamlinger i Staden. Den første af disse begyndtes Kl. 10 Form. i de Helliges Forsamlingssal i Østerhausgade Nr. 27. Jeg antager, at det er det bedste Lokale, som benyttes af de Hellige i Europa. Det er omtrent 40 Fod langt og 30 Fod bredt med hvælvet Loft omtrent 20 Fod højt i Midten, er smukt udstyret og har Siddepladser til omtrent 350 Personer. I Anledning af vort Besøg var det ogsaa meget smagfuldt dekoreret. Hele den anselige Bygning, i hvis øverste Etage Salen findes, tilhører Kirken, og Konferencekontoret er i samme Etage som Forsamlingslokalet. Ældste Martineau var den første Taler; han efterfulgtes af Præsident Budge, der udtalte sin Tilfredshed over den venlige Modtagelse, som tildeltes os. Præsident Wilhelmsen gjorde Tjeneste som Oversætter. Kl. 5 Eftm. havde vi atter Forsamling, da jeg benyttede en kort Tid, og Præsident Wilhelm-

sen kom os atter til Hjælp som Tolk. Præsident Budge holdt derefter en lærerig og kraftig Tale.*** Om Aftenen gaves der en lille Koncert, ved hvilken Lejlighed Sangkoret foredrog flere smukke Sange paa en særdeles dygtig Maade. Deres unge Leder fortjener stor Ros, og ligeledes Medlemmerne, der lagde betydelig Talent for Dagen. Søndagsskolens Sangkor, der bestaar af Børn fra sex til tolv Aar gamle, foredrog ogsaa nogle Stykker paa en saa vellykket Maade, at de samme Præstationer vilde have gjort Folk af en modnere Alder Ære. Præsident Budge takkede Sangerne paa Selskabets Vegne for deres behagelige Underholdning. Herrens Aand tilkjendegav sig i Sandhed iblandt de Hellige, og vi glædede os overordentlig.

Mandag Morgen oprandt smuk og dejlig, og omtrent Kl. 11 Form. sikrede vi os en Befordring, som kjørte os til Frognersætteren, Toppen af en Bakke, beliggende omtrent otte engelske Mile nordvest fra Staden. Paa Vejen til dette smukke Sted passerede vi Kongens Have og Norges Universitet, en Klynge ukunstlede, men værdige Bygninger, hvor Prokuratorer og Præster fabrikeres til Hjemme-Forbrug. Da vi ad snævre Veje kjørte gjennem Markerne, havde vi Lejlighed til at se Fremgangsmaaden ved den norske Høbjergning. Stolper med fremstaaende Knager paa Siderne sættes i Jorden, og paa disse lægges der Træstænger. Græsset slaaes og rives, hvorefter den nederste Stang lægges paa og Høet hænges derover. En anden Stang lægges dernæst ovenover den første, og mere Hø kastes derop. Paa denne Maade ophænges Høet til tre Stængers Højde, hvorved det bliver godt gjennemtørret, eftersom Luften har fri Cirkulation imellem Stængerne. Rug- og Havreavlet saa' mindre godt ud, og forresten bliver ikke meget af Jorden i Norge anvendt til Avlsbrug. Vi kjørte op ad en smal Vej gjennem Lunde paa Bakkens Side, der har noget tilfælles med vore Bjærgkløfter i Utah. Omtrent en Mil fra Toppen maatte vi efterlade vor Kjørebefordring og begive os tilfods til det højeste Punkt, hvor der findes et Tømmerstillads, omtrent 30 Fod høj. Vi bestege dette og nøde derpaa en storartet og henrivende Udsigt over Landet i 40 til 50 Miles Omkreds. Otte Mile mod Syd og Sydost ligger Kristiania Fjord venlig udfoldet for vort Blik, med sine to Arme, hvoraf den ene aabner sig i Skagerak mod Syd. Fjorden er bestrøet med smukke, skovbevoxede Øer, og paa den nordre Side ligger Norges Hovedstad glimrende i Solskinnet, som netop bryder frem gjennem Skyerne. Mod Øst, i omtrent fire Miles Afstand, spejler Solen sig i det krystalklare Mariedalsvand, der begrænses rundt omkring af skovrige Høje. Langt nede ved Højens Fod mod Sydvest ligger to smaa Indsøer, halv skjulte mellem de grønne Træer, som voxe langs deres Bredder. Mellem dem og os strækker en smal Dal sig mod Nordvest, fuld af smukke Landsteder og blomstrende Gaardbrug. Mod Vest og Nord ses kun store, skovbevoxede Høje, saa langt Øjet kan naa.

Slottet er en anden Gjenstand af Interesse til Turisten. Det ligger paa et Højdepunkt i den vestre Del af Staden. Man naar det fra Østsiden ad en bred Alé, ved hvis øverste Ende og lige foran Paladset staar en kollossal Bronze Rytterstatue af Johan (Bernadotte), Konge af Norge. Paladset omgives af en smuk Lyst-

have, smagfuldt anlagt med Gange og Blomsterbeder. Paa Bakkens højeste Punkt ligger selve Slottet, en temmelig ligefrem Bygning at se til udvendig, men meget rigt udstyret indvendig. Den er firkantet og bedækker omtrent ¾ Akres Land, samt har to Fløje, der løbe vestpaa fra Hovedbygningen, en ved hver Ende; den nordre af disse indeholder Paladsets private Kapel. I Slottet findes 192 Værelser, og det Hele vedligeholdes af Staten med stor Bekostning, men Kongen beærer det kun to eller tre Dage om Aaret med sin Nærværelse. Mellem det norske Folk og Kongen er Forstaaelsen alt andet end god.

I Universitetsgaarden saa' vi en gammel Baad, som for nylig blev funden 56 Mile inde i Landet, oppe i Bjærgene. Den er omtrent 75 Fod lang og 20 Fod bred og af en meget besynderlig Form. Man tror, at den har tilhørt en af de gamle Søkonger, og er maaske 1000 Aar gammel, thi det er bekjendt, at intet Skib efter den Facon har været bygget siden Aaret 1015. Baaden er bygget af Egeplanker, særdeles godt sammennaglede, og synes at have trodset mange Havbølger samt Tidens Ælde.

Onsdag Morgen begave vi os paa Rejsen til Sverige med Jærnbanen. Vi kjørte langs Glommen mange Mile. Ved denne Flod findes noget af Norges bedste Agerdyrkningsland, men Egnen er egentlig meget ujævn og hovedsagelig bedækket med Skov. Tømmer, som nedhugges, flydes ned ad Strømmen i store Mængder, hvorpaa det udskibes til fremmede Lande. Tømmer, Brænde og Fisk er her, ligesom i Sverige, Landets Hovedprodukter. Eftersom vi nærmede os den svenske Grænse blev Landet mere klippefuldt og øde. Utallige Indsøer, hvoraf nogle ere temmelig store, ligge langs vor Vej. Kl. 3 Eftm. stoppede vi i Charlottenlund i Sverige, hvor vi spiste Middag paa svensk Vis, hvilket bestaar i, at Enhver sikrer sig en Talerken fra den fælles Dynge og tager derpaa af de paa Bordet anbragte Fødevarer efter Behag. Man spiser da i en staaende Stilling eller sætter sig ved et af Siddebordene. Det er forholdsvis billigt at rejse i disse Lande, og man kan faa en udmærket god Middagsmad for en meget rimelig Betaling. I Nattens Løb gjorde vi nogle faa Timers Ophold i Laxaa, og ankom til Stockholm den følgende Dags Morgen Kl. 10. Brødrene L. M. Olson og P. A. Løfgren mødte os omtrent 12 Mile fra Staden.

Om Eftermiddagen toge vi med en lille Dampbaad til Belvedere-Taarnet, nogle faa Mile øst for Staden. Efter Landstigningen gik vi op ad Bakken, der er bedækket af en yndig Lystskov, og i Midten af denne ragede et Murstens Taarn, som oprindelig byggedes for et Observatorium, omtrent 60 Fod i Vejret. Fra Toppen af dette havde vi den herligste Udsigt. Ved at benytte et Teleskop opdagede vi et prægtigt Slot, som hæver sine høje Taarne højt over Træernes Toppe omtrent 14 Mile mod Øst. Mod Vest og Nordvest ligger den smukke Stad Stockholm, bygget tildels paa flere Øer i Mælaren ved Sveriges Østkyst. Denne Sø er omtrent 80 Mile lang og fra 35 til 50 Mile bred, og den har over 1260 større og mindre Øer, der ere bedækkede med Skov. Talrige Broer ere byggede over de smalle Sunde med flere Svingbroer, som aabnes naar de større Skibe skulle passere. Staden har cirka 165,000 Indbyggere, og er et Vidunder af

Renlighed og Orden. Den gjennemskjæres af talrige Kanaler, der befærdes af en Mængde smaa Dampere og Baade, som føre Passagerer fra Sted til Sted. Naar man beskuer Byen fra Taarnet har den visselig et Udseende, der minder om Venedig. Af dens mange prægtige Bygninger er Slottet det mest imponerende. Det er en stor, firkantet Bygning, som bedækker omtrent 6¾ Akres Land, iberegnet de aabne Pladser foran, og er beliggende paa en lille Ø, midt i Staden. Museet for Kunst og Oldsager er en anden storartet Prøve paa Bygningskunsten og kaldes Skandinaviens Stolthed. De her opbevarede Samlinger ere meget omfattende, og iblandt dem findes en Mængde Gjenstande fra Stenalderens Tid. Ligeledes træffer man her nogle af de bedste Produkter fra Kunstmalerens Pensel og Billedhuggerens Mejsel. Fra Mosebakken, et højt Punkt imod Vest, faar man en god Udsigt over Staden i kortere Afstand. Ved vore Fødder ligger der et Fisketorv, hvor levende Fisk, der oppevares i Vandbeholdere, sælges til Lysthavende. Langt borte mod Nordost ligger et Antal gule Bygninger paa en Bakke, omgivne af Græsplæner og Klynger af Træer. Dette er Hospitalet, hvor nogle af vore Søstre ere beskjæftigede som Sygeplejersker, og hos hvem vi tilbragte en behagelig Eftermiddag.

Tusmørket varer meget længe paa denne Breddegrad, og 2½ Grad længere mod Nord kan man se at læse ved Midnatstid. Endnu lidt længere nord ses Solen hele Natten.

Vi glædede os meget iblandt de Hellige i Stockholm og afholdt fire Forsamlinger med dem, to i Ugens Løb og to om Søndagen. Søndag Aften talte Præsident Budge om de Fristelser, som de Hellige der i Landet vare udsatte for, og de overordentlige Anstrængelser, som kræves for at modstaa dem. I Zion ere Fristelserne af en anden Beskaffenhed, og kun de, som efterlevede Evangeliets Principer og modstode Fristelsen her, kunde have Haab om at forblive tro til deres Pagter i Zion. Han talte med stor Frihed, og hans Bemærkninger oversattes til de Hellige af Ældste Olson. Salen, der kan rumme omtrent 250 Mennesker, var smukt dekoreret, og vel fyldt af baade Hellige og Fremmede. Den samme Aand, som karakteriserer Guds Hellige i andre Lande, viste sig ogsaa her, og skjøndt vort Tungemaal ikke var forstaaeligt, kunde Hjærtets Sprog lettelig fattes af dem, som efterlevede deres Religion og nøde Guds Aand, hvilken kjender vore hemmeligste Tanker og kan gjøre dem forstaaelige til hvem den vil.

Jeg vil nu nærmere beskrive Slottet, der indeslutter en uhyre Gaardsplads i Midten. Ved den østre og vestre Ende fremskyde Sidefløje, der ere 165 Fod lange og 51 Fod brede ved Hjørnerne, undtagen mod Sydvest, hvor der findes en Fløjbygning i Skikkelse af en Bue. Vi besøgte først den Del af Slottet, hvor de Samlinger som Professor Nordenskjøld samlede i „Vega“ i 1879, forefindes. Derpaa gik vi ind i Paladset fra Vestsiden og passerede gjennem Kongens og Prinsernes Værelser. De ere meget elegant udstyrede, og det vilde være mig umuligt at beskrive dem alle; men jeg vil i Forbigaaende nævne Viktoria-Hallen, det Værelse, hvor de fremmede Gesandter forestilles for Kongen. Det er en stor Sal, omtrent 70 Fod lang og 30 Fod bred, pragtfuldt udstyret med kostbar Tapetsering af purpurrødt Silke-

fløjel, rigt broderet med Guld, og Loftet er af hvidt Stukko, prydet med forgyldede Kroner. Paa den søndre Mur hænger det største Spejlglas i Sverige; det er en Gave fra Napoleon den Tredie til Karl den Femtende. Paa Belysningens Omraade findes elegante Lyskroner med Glasbrændere og Plads til flere hundrede Voxlys. Præsident Budge nød den Ære at sidde paa Sveriges Trone, en massiv Stol af Sølv, som Dronning Christina modtog som Foræring af Grev de la Gardie i 1634. Slotsbygningen blev paabegyndt i 1259 og fuldførtes i det 17de Aarhundrede; den nedbrændte tildels i 1697, men paa Ruinerne rejstes den nærværende Bygning. I det kongelige Bibliothek saa' vi et gammelt Exemplar af Bibelen, som blev funden i Prag, da denne Stad erobredes af Svenskerne under tredive Aars Krigen. Den er skreven paa 300 Æselhuder, og det tog 500 Aar, fra det niende til det trettende Aarhundrede, at skrive den. Mange andre værdifulde Bøger forefindes.

Om Tirsdagen tidligt om Morgenen begave vi os paa Rejsen med Jærnbanen til Gøteborg. Paa vor Vej kom vi gjennem nogle gode Agerdyrkningsdistrikter, men Landet er næsten overalt klippefuldt og bedækket med Skov. I Skøfde kom Kronprinsen paa Toget og kjørte til Herrejunga. Da han forlod Toget fik vi Lejlighed til at betragte Hans kongelige Højhed i kort Afstand. Vi ankom til Gøteborg Kl. 10½ om Aftenen og modtoges af Ældste O. N. Stohl, som præsiderer over Konferencen. Den følgende Dags Morgen rejste vi med Dampskib til Trollhættan, 50 Mile op ad Gøtaelven. Paa denne Tur nøde vi den gode Udsigt over Egnene langs denne Flods Bredder. Nærmest Floden er Landet lavt og sumpeagtigt, men der findes Gaarde mellem denne og Bakkerne paa begge Sider. Paa de lavere Strækninger langs Flodens Bredder voxer der Græs, og vi saa' Mænd og Kvinder vade i Vandet op til Livet, beskjæftigede med at slaa Hø og bære det i Land. Omtrent to Mile fra Trollhættan naaede vi Gøtakanalen, som paa dette Sted er omtrent 110 Fod højere end Fjorden. Opstigningen sker ved Hjælp af en Mængde storartede Sluser, der ere udhugne i de faste Klipper; hver Sluse hæver Fartøjet fra ti til tolv Fod. Der findes to Sæt af disse Sluser Side om Side. Fra Overenden af dette Kæmpeværk fører Kanalen, der ogsaa her er udhugget i de faste Klipper, den Rejsende omtrent 1½ Mil til Byen, hvor den atter forener sig med Floden, der fremviser flere naturskjønne Vandfald i Byens umiddelbare Nærhed. Disse blive altid besøgte af Turister. Paa denne Flods Bred er ogsaa Kongsgrottan, en lille Grotte, hvor flere Konger og fyrstelige Personer have ladet deres Navne udhugge i Klippen; nogle af disse datere sig fra Begyndelsen af forrige Aarhundrede.

Nedenfor Sluserne traf vi sammen med Ældste C. H. Lundberg, og om Aftenen holdt vi en god Forsamling med den lille Gren af Hellige der paa Stedet. Mange Fremmede vare ogsaa tilstede. Den næste Dag vendte vi tilbage til Gøteborg og mødte med de Hellige til Forsamling om Aftenen, da vi atter havde en behagelig Tid. Om Fredagen gjorde vi en Rundtur gjennem Byen, der er den næststørste Stad i Sverige. Vi besøgte Fisketorvet og Haverne, der ere behagelige Udflugtssteder paa en varm Sommerdag.

Kl. 6 Eftm. gik vi ombord paa Dampskibet „Aarhus“ og afsejlede til Kjøbenhavn, hvor til vi ankom den næste Morgen Kl. 6. Vi passerede Kronborg og Helsingør netop som vi kravlede ud af vore Køjer. Flere af de danske Blade have omtalt vort Besøg til Kjøbenhavn paa en meget honet Maade.“

Førend Rejseselskabet tiltraadte Turen til Norge og Sverige bestemtes der en anden Forsamling i Kjøbenhavn. Følgelig lejedes en stor Sal i Rømersgade Nr. 22, hvor en stor Forsamling af Hellige og Fremmede mødte Søndag d. 8de Aug. Kl. 10 Form. samt Kl. 2 Eftm., ved hvilken Lejlighed henved 300 Mennesker vare tilstede. Om Aftenen afholdtes en tredie Forsamling paa de Helliges eget Lokale i Regnegade.

Den følgende Dags Formiddag afholdtes et Præstedømsmøde paa Kontoret i Lorentzensgade Nr. 14, hvilket overværedes af 20 Brødre fra Zion. Tirsdag d. 10de rejste de engelske Brødre tilligemed Præsident Wilhelmsen og Ældste Andrew Jenson til Malmø, hvor en Forsamling afholdtes om Aftenen. Dette var det syttende og sidste Møde, som de besøgende Brødre overværede i Skandinavien, og Torsdag d. 12te afrejste de med Dampskibet „Titania“ til Stettin, hvor fra de gjennem Tyskland og Holland begave sig tilbage til Liverpool.

Det 53de Emigrantselskab.

Den 28de Aug. afsejlede Dampskibet „Otto“ fra Kjøbenhavn med 128 Sjæle foruden sex hjemvendende Missionærer, nemlig Jonas Halvorsen, Selskabets Leder til England, C. C. Asmussen, A. P. Rose, Anders Hanson, O. C. Sonne og Peder Nielsen. Fem Emigranter vare afrejste til Liverpool to Dage i Forvejen, og en Broder F. Svenson med Hustru og Børn fra Gøteborgs Konference afrejste til England over Kiel og Hamborg d. 30te, og traf sammen med Selskabet i Liverpool. Disse i Forening med de hjemvendende Missionærer forøgede Selskatil 147 Sjæle, der alle naaede Liverpool i god Behold d. 31te Aug., og bleve indkvarterede paa to Hoteller, hvor de forbleve i to Dage. Den 3die Septbr. gik de, tilligemed 138 engelske og 38 tyske Hellige samt nogle engelske Missionærer, ombord paa Dampskibet „Nevada“. John Rider blev beskikket til Præsident for Kompagniet, med Geo. H. Taylor og Peter Reid til Raadgivere. Skibet var inddelt i Kamre med Plads til 24 Personer i hvert; for hvert af disse Kamre blev der udnævnt en Ældste med to Hjælpere til at varetage de Helliges Tarv. Skibet afsejlede fra Liverpool d. 4de Septbr. og ankom til New York Onsdag d. 15de s.M. efter en temmelig stormfuld Rejse. En Broder fra Svejts døde ombord d. 11te Septbr. og blev begravet i Havet. Den 25de Septbr. ankom Selskabet lykkelig og vel til Ogden.

Det 54de Emigrantselskab.

Et lille Selskab Emigranter, bestaaende af 22 Sjæle, afrejste fra Kjøbenhavn med Dampskibet „Cato“ d. 15de Oktbr. og ankom (*via* Hull) til Liverpool, tidsnok til at afgaa der fra med Dampskibet „Wisconsin“ d. 23de s. M., i Forening med et større Selskab britiske, tyske svejtsiske, italienske og hollandske Hellige. John Nicholsen beskikkedes til Leder for hele Selskabet, der lykkelig og vel ankom til New York d. 2den Novbr. og til Salt Lake City Torsdag d. 11te Novbr.

Ældster arresteres i Danmark.

Flere af Missionærerne bleve i Aarets Løb arresterede i alle tre Riger. I Sverige og Norge fængsledes de for at prædike og udføre Evangeliets Ordinancer, og i Danmark, hvor man paa Grund af Religionsfriheden ikke kunde straffe dem for at prædike eller døbe, lod man dem arrestere for at sælge Skrifter. Ældsterne H. Funk og L. P. Møller bleve saaledes arresterede paa Samsø og sadde fængslede i tre Dage fordi de havde solgt Skrifter. Saa snart de vare komne ud af Fængslet døbte de en Familie paa Øen, og senere bleve Andre døbte dersteds.

Stockholms Konference vedblev immer at være foran. I Løbet af den foregaaende Vinter (1879—80) afholdtes 646 Forsamlinger i Fremmedes Huse. Der døbtes 171 Sjæle, og 5709 Bøger og Skrifter solgtes.

Missionærerne i Hedemarken og Odalen i Norge bleve dette Aar meget forfulgte af Præsterne, Øvrigheden og Politiet; man arresterede og transporterede dem fra Sted til Sted samt bragte dem i Forhør, men da det ikke kunde bevises, at de havde gjort sig skyldige i nogen Brøde, bleve de endelig løsladte, hvorpaa de strax fortsatte deres Missionsvirksomhed.

1881.

Missionen paa Island.

Efter Ældsterne Didriksons og Byarnasons Hjemrejse i Aug. 1876 med tre eller fire Emigranter, der endnu ikke vare døbte, vedblev Forstander Ejrikson og Medbrødre at virke efter bedste Evne paa Vestmanøen, hvor de døbte en Del. Ligeledes døbte de den Første paa Fastlandet, en Kvinde, som senere fornægtede Troen. De næste Missionærer, som udsendtes fra Zion til Island, vare John Eyvindson og Jacob B. Johnson, som d. 12te Septbr. 1879 ankom til Kjøbenhavn, hvor de forbleve et Par Maaneder, indtil den af Ældste Th. Didriksen skrevne Bog (Se Side 285) blev trykt paa Islandsk. Oplaget bestod af 2000 Expl., og Præsident Wilhelmsen engagerede en islandsk Student til at hjælpe til ved Korreturlæsningen. Efter at Eyvindson var bleven beskikket til præsiderende Ældste over den islandske Mission og Johnson til hans Medhjælper, forlode disse to Brødre Kjøbenhavn d. 8de Novbr. (1879) og ankom til Reykjavik, den fornemste By paa Island, d. 23de s. M. De begyndte strax efter deres Ankomst at forkynde Evangeliet ved at gaa fra Hus til Hus, men de fandt Folket i Almindelighed uimodtagelige for Sandheden, og paa Grund af de mange falske Rygter og Beskyldninger, der, saavel paa denne fjærne Ø som næsten overalt i den civiliserede Verden, ere satte i Omløb om de Hellige som et Folk, vare Indbyggerne fyldte med Fordom og Had mod dem. Det var derfor næsten umuligt for Brødrene at finde Nogen, som vilde aabne deres Døre for Afholdelsen af Forsamlinger, og det var med Nød og næppe, at de kunde forskaffe sig Livets Fornødenheder iblandt Befolkningen, thi der fandtes kun Faa, som havde Tro til at gjøre en Herrens Tjener noget Godt. De mødte ogsaa betydelig Modstand fra Præsternes og de verdslige Myndigheders Side, og i Løbet af den første Vinter lykkedes det dem kun at afholde 5 Forsamlinger. I Begyndelsen af April Maaned døbtes de første tre Personer i Reykjavik, hvilket næsten satte hele Byen i Bevægelse, og Brødrene kunde i en længere Tid

næppe gaa paa Gaden uden at blive overfaldne og stenede af Pøbelen. Endelig bleve de ogsaa grebne af Politiet, beskyldte for Løsgængeri og andet Lignende, og fængslede i to Dage, hvorpaa de bleve løsladte med Ordre til, at de skulde tage Arbejde, da man i modsat Fald vilde tvinge dem til at forlade Landet. For at undgaa Politiets Efterstræbelser maatte Broder Eyvindson faa en paalidelig Mand til at anerkjende sig som sin Tjenestekarl, og Broder Johnson gav sig til at fiske en kort Tid. Senere bleve de paa Grund af de tidligere Beskyldninger dømte til at skulle betale 200 Kroner i Mulkt; men de appellerede deres Sag til Øens højeste Ret, hvilken fuldstændig frikjendte dem og gav dem Frihed til at prædike saa meget de ønskede, naar de blot ikke lærte umoralske Lærdomme, og dette havde de naturligvis ikke til Hensigt at gjøre. I Maj Maaned 1880 rejste Broder Eyvindson til Vestmanøen, hvor han fandt de faa derværende Søskende under saa gunstige Omstændigheder, som man kunde forvente; de fleste af dem vare gode og trofaste Hellige. Under hans Ophold der paa Øen, hvilket varede omtrent en Maaned, døbte han 3 Personer og afholdt nogle faa Forsamlinger. Et lille Selskab Hellige, bestaaende af 16 Sjæle, emigrerede fra Øen til Zion d. 22de April samme Aar, og d. 6te Juni afrejste der 4 Andre til samme Sted, under Ejrik Ejriksons Ledelse. Det første Selskab, der anførtes af Ældste Ejnar Johnson, afsejlede fra Liverpool d. 30te April med Dampskibet „Wisconsin", og det sidste med Dampskibet „Nevada" d. 26de Juni. Efter at Brødrene i Løbet af Sommeren havde arbejdet en Del i det Timelige for at forskaffe sig Midler til uafbrudt at kunne fortsætte Missionsvirksomheden gjennem Vinteren, toge de om Efteraaret atter fat med fornyede Kræfter og prædikede Evangeliet hvor som helst de kunde faa Lejlighed dertil. Ved Begyndelsen af Marts Maaned havde de allerede afholdt 16 Forsamlinger og ved Daab indlemmet 5 nye Medlemmer i Menigheden. I Februar rejste Broder Eyvindson atter til Vestmanøen, hvor han derpaa holdt 18 Forsamlinger og døbte 8 Personer; han vendte tilbage til Reykjavik d. 8de Maj. I sidstnævnte By havde Broder Johnson imidlertid under betydelig Forfølgelse virket efter bedste Evne og døbt 7. Den 30te Maj forlod et lille Selskab Hellige, bestaaende af 10 Personer, Vestmanøen for at rejse til Zion. Dette efterlod kun 1 Ældste og 7 Medlemmer i den Del af Missionen. Den 7de Juli forlode Ældsterne Eyvindson og Johnson Reykjavik, ledsaget af 22 emigrerende Hellige; de ankom til England tidsnok til at afrejse fra Liverpool til New York med Dampskibet „Nevada" d. 16de s. M. Saavidt vi kunne forstaa af Broder Eyvindsons Breve, døbte han i Forening med Broder Johnson ialt omtrent 28 Personer under sit Ophold paa Island; de arbejdede under meget ugunstige Forhold og vare underkastede mange Forfølgelser samt betydelig Savn og store Besværligheder; desuagtet fortsatte de deres Virksomhed med Taalmodighed og Udholdenhed og Herren kronede deres Bestræbelser med Held, og de havde den Glæde at se en Del Frugter af deres Arbejde. Før deres Afrejse beskikkede de den eneste tilbageblivende Ældste til at præsidere over den lille islandske Gren, der den Gang talte omtrent 18 Medlemmer.

Om Sommeren 1882 ankom Ældsterne Gesli E. Byarnason og Peter Valgardson, ledsaget af Broder Ejrikur Olafsson, fra Zion til Island. De virkede trofast og nidkjært i omtrent 1½ Aar og døbte 22 Personer; 18 emigrerede med Olafsson. De efterlode omtrent 19 døbte Hellige i den islandske Mission, af hvilke syv Kvinder paa Vestmanøen. Men da ingen af de faa Brødre paa Fastlandet ere ordinerede til Præstedømmet, har der følgelig ikke været nogen Organisation siden de sidstnævnte Brødres Hjemrejse. Det er imidlertid ganske rimeligt at antage, at andre Missionærer snart ville blive sendte did, og at Mange endnu ville annamme Evangeliet paa denne fjærne Ø. Mange af de islandske Hellige, som nu bo i Spanish Fork, Utah County, bleve ikke døbte førend efter deres Ankomst der til. Der er omtrent 30 Familier ialt, og der holdes islandske Forsamlinger regelmæssigt hver Uge under Ældste Th. Didriksons Præsidium.

Gustaf Petterssons Død.

Det Følgende er fra ,,Skandinaviens Stjerne" 30te Aarg., Side 240: ,,Vor elskelige Broder Ældste Gustaf Pettersson døde paa dette Kontor d. 13de April Kl. 5 og 15 Minutter Eftm. af Lungesvindsot, efter omtrent tre Maaneders Sygeleje. Han hensov blid og rolig uden nogen tilsyneladende Smerte.

Broder Pettersson var født i Skedevi, Sverige, d. 18de Febr. 1850, og blev ved Daab indlemmet i Jesu Kristi Kirke af Sidste-Dages Hellige d. 6te Febr. 1876. En kort Tid derefter blev han ordineret til Diakon og allerede samme Efteraar ordineredes han til Ældste og udsendtes som Missionær i Stockholms Konference. Efter at have virket med Flid og Nidkjærhed i nævnte Konference i omtrent to Aar, en Del af hvilken Tid han præsiderede over Norrlands Gren, blev han om Efteraaret 1878 kaldet til at arbejde paa Kontoret i Kjøbenhavn, og kom som Følge af denne Beskikkelse her til Staden i September Maaned s. A. Fra den Tid af og til han blev syg, eller i omtrent to og et halvt Aar, arbejdede han trofast og flittigt som Overrætter for ,,Nordstjernan", samt udførte andre Forretninger paa Kontoret. Formedelst hans Trofasthed, Ydmyghed og Villighed til at udføre Alt, hvad der blev forlangt af ham, vandt han Brødrenes og de Helliges uddelte Tillid og Agtelse, og han var højt elsket af Alle, som kjendte ham. Selv elskede han sin hellige Religion med en inderlig Hengivenhed og levede i enhver Henseende et Liv, som sømmer sig en sand Sidste-Dages Hellig. Under hans Sygeleje havde han stor Længsel efter Zion og talte bestandig om Rejsen til de Helliges Forsamlingssted; han syntes ikke at ane, at hans jordiske Løbebane saa snart skulle have Ende. Ifølge hans Forlangende blev han adskillige Gange salvet, og hver Gang syntes hans Smerter derved at blive lindret, men den tilsyneladende Bedring, der indtraadte, blev ligesaa ofte afløst af heftigere Angreb af Sygdommen, hvilket tydelig tilkjendegav, at Herren havde til Hensigt at bortkalde ham til en anden og bedre Virkekreds hinsides Sløret. Maa hans jordiske Legeme hvile i Fred, indtil det skal gjenforenes med hans udødelige Aand paa Opstandelsens Morgen!"

Begravelsen fandt Sted anden Paaskedag d. 18de April paa Kjøbenhavns vestre Kirkegaard. Mange Hellige og Fremmede vare nærværende.

Den tyske Mission.

„Ifølge min Beskikkelse," skriver Ældste L. Suhrke til Præsident N. Wilhelmsen under Datum af 16de November 1880, „rejste jeg i Oktober Maaned 1879 til mit Fødeland, Tyskland, og begyndte først at prædike i min Fødeegn (Rambo i Schwerin - Mecklenburg), hvor jeg afholdt adskillige Forsamlinger og døbte En. Herover blev imidlertid en Del af Folket ophidset imod mig og meldte mig til Politiet, hvilket havde til Følge, at jeg maatte tilbringe 48 Timer i Fængsel. I Marts Maaned 1880 rejste jeg til Aarhus, hvor jeg opholdt mig en Maanedstid og overværede Foraarskonferencen, som afholdtes dersteds d. 24de og 25de April; her blev jeg beskikket til at begynde en Missionsvirksomhed i Slesvig-Holstein, hvor der den Gang kun fandtes to Familier, som tilhørte vort Samfund. I Begyndelsen af Maj Maaned ankom jeg til Kiel, hvor jeg strax lejede mig et Værelse og bad Politiet om Tilladelse til at afholde Forsamlinger. Da dette ikke blev mig tilstedt, begyndte jeg min Virksomhed med at gaa fra Hus til Hus for at tale med Folket privat, samt benyttede flere Lejligheder til at bære mit Vidnesbyrd for Saadanne, som jeg kunde træffe paa Landevejene, Torvene, ved Havnen eller paa andre Steder. Jeg fandt Flere, som troede mit Vidnesbyad, og først i Juni Maaned havde jeg den Glæde at døbe de første fire Personer i Kiel. Imidlertid stiftede jeg Bekjendtskab med en anset og temmelig selvstændig Borger ved Navn Frederik Max Dahlen, som indbød mig til at komme og bo hos ham. Dette Tilbud modtog jeg naturligvis med Glæde, og kort derefter døbte jeg ham tilligemed hele hans Familie. Denne Broder har hele Tiden siden været til stor Gavn og Nytte for Evangeliets videre Udbredelse i Kiel og Omegn, thi ikke alene har han været overordentlig gjæstfri mod mig og Broder Göthe, som i August Maaned blev sendt over fra Sverige for at hjælpe mig, men har selv lagt den største Nidkjærhed for Dagen i at tale om Evangeliet for Alle, som ere komne i hans Hus. Jeg fortsatte uafbrudt min Virksomhed i Kiel for et Par Maaneder og døbte ialt omtrent 20 Personer. Da dette kom til Øvrighedens Kundskab blev jeg, uagtet der er Religionsfrihed i Landet, indstævnet for den offentlige Politiret, hvor man gav mig adskillige Spørgsmaal angaaende hvem jeg var, hvad jeg var kommen for osv. Jeg svarede dem ligefrem, at jeg var Missionær fra de Sidste-Dages Helliges Samfund i Utah, og var kommen for at prædike Jesu Kristi Evangelium. Staatsrath Lorensen fandt imidlertid for godt at tilskrive Præsidenten for Provinsen Slesvig-Holstein, at jeg var til Byrde og Besvær for Folket i Kiel, samt misrepræsenterede og løj om mig paa andre Maader, hvilket havde til Følge, at der fra Provinspræsidenten indløb Skrivelse om, at jeg skulde landsforvises. Jeg blev følgelig anden Gang ordret op paa Politikammeret, hvor man nu betydede mig, at jeg maatte forlade Landet inden to Dages Forløb. Da jeg vidste, jeg Intet havde gjort, hvormed man med Rette kunde tvinge mig til at forlade Landet, efterkom jeg ikke denne uretfærdige Befaling, hvisaarsag jeg et Par Dage senere blev belagt med Arrest, og efter at jeg havde været fængslet i to Dage blev jeg under Vagt transporteret over Grænsen til Hamborg, hvor man slap mig løs. Dette skete i Slutningen af

Juli Maaned. Jeg forblev kun et Par Dage i nævnte Stad, hvorpaa jeg rejste direkte tilbage til Kiel og fortsatte min Missionsvirksomhed i Stilhed for fire eller fem Dage, i Løbet af hvilke syv eller otte Personer bleve døbte. Authoriteterne fik tilsidst Underretning om min Tilbagekomst, og efter at de forgjæves havde søgt efter mig med 35 Politibetjente, lykkedes det dem omsider at faa mig fat, og jeg blev selvfølgelig strax sat i Arrest igjen. Jeg sad nu fængslet i 17 Dage, hvorpaa jeg anden Gang blev transporteret til Hamborg med det Løfte, at hvis jeg kom igjen tredie Gang, vilde man sende mig til Amerika. Da jeg ikke ansaa det for Visdom at gaa tilbage lige strax under disse Omstændigheder, begyndte jeg at udbrede Evangeliet i Hamborg ved at gaa fra Hus til Hus. Jeg tilbragte en Uges Tid i denne Stad, stiftede Bekjendtskab med flere gode og oprigtige Mennesker, og døbte Fire i Altona. Imidlertid blev jeg indbudt til at overvære Konferencemødet i Kjøbenhavn, og jeg begav mig strax paa Rejsen der til. Da jeg længtes efter en Lejlighed til at besøge de Hellige i Kiel, besluttede jeg at tage denne Vej, og det lykkedes mig ogsaa i forklædt Tilstand at forlade Jærnbanestationen dersteds uden at blive gjenkjendt, og jeg tilbragte nu nogle faa Dage paa en særdeles behagelig Maade i de Helliges Selskab. Alt vilde formodentlig have gaaet heldigt, dersom jeg ikke var bleven forraadt i Politiets Hænder af Nogle, som havde foregivet at være vore Venner. Saasnart Myndighederne fik at vide, at jeg var i Byen, blev jeg paany arresteret og maatte derpaa tilbringe 38 Dage i Fangenskab. Denne Tid tilbragte jeg paa en efter Omstændighederne behagelig Maade med at læse, synge og bede. Herren trøstede mig i mine enlige Timer og gav mig den indre Ro og Tilfredshed, som altid følge dem, der lide for Jesu Vidnesbyrds Skyld. Medens jeg sad i Fængsel havde jeg Lejlighed til at tale med flere højtstaaende Personer i Samfundet, til hvem jeg forklarede, hvor uretfærdigt og ulovligt jeg blev behandlet, men fordi den Ene frygtede for den Anden, turde de ikke tage mig i Forsvar. Jeg havde ligeledes Lejlighed til at prædike Evangeliet for Fangevogteren og Andre. Den 11te Novbr. blev jeg endelig sat paa fri Fod, uden man var villig til at erkjende mig for uskyldig eller paa den anden Side bevise, at jeg jeg havde overtraadt nogen af Landets Love, hvilket jeg opfordrede dem til at gjøre. Jeg begav mig saa atter paa Rejsen til Kjøbenhavn, hvor jeg ankom den 13de ds. Jeg kan med Sandhed sige, at jeg har følt mig glad og lykkelig under Alt, hvad jeg har gjennemgaaet. Jeg véd, jeg har lidt for en retfærdig Sag, og er overbevist om, at det Hele vil tjene til Herrens Værks Fremme i Tyskland. Der findes nu omtrent 45 Hellige i Kiel og Omegn, og Udsigterne for Fremtiden ere meget lovende. Om faa Dage agter jeg at rejse tilbage til Hamborg for der at fortsætte min Virksomhed.‟

I Konferencemødet, som afholdtes i Aarhus d. 30te og 31te Oktbr., medens Ældste L. Suhrke endnu sad fængslet i Kiel, organiseredes en Gren af Kirken under Navn af Slesvig-Holsteins Gren med Ældste Ola Gøthe som Forstander. Samtidig blev Ældste Suhrke beskikket til at arbejde som Missionær i Hamborg, naar han atter kom paa fri Fod.

(Fortsættes paa Side 353.)

STATISTISK OVERSIGT

OVER DEN SKANDINAVISKE MISSION FRA AARET 1850 TIL 1883.

(Fortsættelse fra 1ste Aargang, Side 15.)

Datum.	Konferencer.	Grene.	Ældster fra Zion.	Ældster.	Præster.	Lærere.	Diakoner.	Medlemmer.	Totalantal.	Døbte.	Tilflyttede.	Emigrerede.	Udelukte.	Døde.	Bortflyttede.
Indtil 1881.	...	....	...	....	....	....	....	......	......	34499	363	15080	11335	1688	1512
31 Dec. 1882	7	45	83	331	183	183	76	4183	4956	990	....	794	285	77	125
,, 1883	7	44	83	284	144	196	71	3868	4563	851	....	711	239	70	224
										36340	363	16585	11859	1835	1861

DANMARK.*

Datum.	Konferencer.	Grene.	Ældster fra Zion.	Ældster.	Præster.	Lærere.	Diakoner.	Medlemmer.	Totalantal.	Døbte.	Tilflyttede.	Emigrerede.	Udelukte.	Døde.	Bortflyttede.
14 Juni 1850	...	....	4	....	....	....	...	......	......	....	....	....	....	......	......
31 Dec. ,,	...	....	4	....	....	....	...	......	132	132	?	?	?	?	?
16 Nov. 1851	3	12	3	12	?	?	?	?	471	400	....	....	60	?	1
12 Aug. 1852	6	?	3	?	?	?	?	?	966	576	....	28	44	9	......
6 Okt. 1853	6	40	3	73	60	71	27	1475	1706	1153	....	193	113	24	83
31 Dec. 1854	6	53	1	80	80	78	48	1747	2033	1196	121	639	316	35	......
,, 1855	7	60	2	122	72	66	65	1829	2154	656	38	262	287	24	......
,, 1856	7	66	1	242	88	82	51	1741	2204	700	....	113	243	25	269
,, 1857	9	106	3	296	95	90	43	1793	2317	1117	....	500	389	38	77
,, 1858	9	102	...	357	93	96	49	1897	2492	619	22	62	367	37	......
,, 1859	9	97	2	364	80	88	45	1935	2512	541	3	186	315	23	......
,, 1860	9	95	8	376	74	88	43	2138	2719	668	....	158	238	54	11
,, 1861	9	102	11	404	97	109	64	2795	3469	1297	....	328	179	33	7
,, 1862	9	80	9	360	96	103	45	2751	3355	1142	....	865	300	26	65
,, 1863	9	56	5	280	85	102	42	2605	3114	789	....	602	335	32	61
,, 1864	6	35	3	244	79	74	49	2426	2872	525	....	349	265	57	96
,, 1865	6	31	15	266	88	71	54	2372	2851	533	35	236	317	36	......
,, 1866	6	30	12	238	84	74	43	2124	2563	692	....	521	348	43	68
,, 1867	6	28	10	250	66	67	40	2036	2459	457	....	208	232	34	87
,, 1868	4	23	7	227	64	63	37	1967	2358	521	29	417	205	29	......
,, 1869	4	24	8	196	62	54	34	1885	2231	401	....	218	214	29	67
,, 1870	3	22	8	204	66	60	21	1843	2194	299	....	150	145	28	13
,, 1871	4	20	7	202	63	56	29	1889	2239	435	21	235	128	48	......
,, 1872	3	16	6	197	70	69	31	1843	2210	418	1	296	111	41	......
,, 1873	3	16	13	175	59	72	24	1755	2085	456	41	472	126	24	......
,, 1874	3	17	10	154	55	64	21	1754	2048	446	22	363	108	34	......
,, 1875	3	17	15	167	50	71	25	1707	2020	358	15	280	87	34	......
,, 1876	3	14	13	170	63	82	33	1775	2123	462	....	212	99	24	24
,, 1877	3	16	12	171	93	81	33	1886	2264	636	23	389	111	18	......
,, 1878	3	17	13	186	82	101	30	1842	2241	597	....	389	158	31	42
,, 1879	3	17	26	185	69	83	38	1807	2182	343	....	210	114	25	53
,, 1880	3	17	28	186	65	80	41	1842	2214	500	7	279	159	37	......
,, 1881	3	16	31	125	57	88	36	1841	2147	470	....	329	131	18	59
,, 1882	3	16	45	108	61	77	28	1660	1934	413	....	348	147	24	107
,, 1883	3	15	41	88	36	83	34	1490	1731	354	....	399	98	22	38
										20302	378	10236	6489	996	1228

*Indbefattet den islandske Mission samt Missionen i Hamborg i 1861 og 1862.

MISSIONÆRER UDSENDTE FRA ZION TIL SKANDINAVIEN.

(Fortsættelse fra Side 247.)

Nr.	Navne.	Præste-dömme.	Bopæl i Zion.	Ankom til Kjöbenhavn.	Tiltraadte Hjemrejsen fra Kjöbhn.	Arbejdstid.
273	Hans O. Magleby	Halvfjerds	Monroe	1 Sept. 1881	15 Juni 1883	1 A. 10 M.
274	James Yorgason	Ældste	Moroni	" " "	15 Juni 1883	1 A. 10 M.
275	Andrew Eliason	Ældste	Logan	" " "	15 Juni 1883	1 A. 10 M.
276	J. C. Frost	Halvfjerds	Ephraim	5 Nov. "	24 Aug. 1883	1 A. 9 M.
277	A. C. Nielsen	Höjpræst	Ephraim	" " "	15 Juni 1883	1 A. 7 M.
278	A. L. Andersen	Ældste	Ephraim	" " "	24 Aug. 1883	1 A. 9 M.
279	Morten Rasmussen	Halvfjerds	Mt. Pleasant	" " "	15 Juni 1883	1 A. 7 M.
280	T. C. Christensen	Halvfjerds	Mt. Pleasant	" " "	15 Juni 1883	1 A. 7 M.
281	Andreas Hansen	Höjpræst	Redmund	" " "	15 Juni 1883	1 A. 7 M.
282	Hans C. Hansen	Höjpræst	Gunnison	" " "	6 April 1883	1 A. 5 M.
283	Bent Larsen	Ældste	Monroe	" " "	15 Juni 1883	1 A. 7 M.
284	Frederik Peterson	Ældste	Grantsville	" " "	24 Aug 1883	1 A. 9 M.
285	John N. Olson	Ældste	West Jordan	" " "	24 Aug. 1883	1 A. 9 M.
286	Hans A. Hansen	Halvfjerds	Logan	15 " "	24 Aug. 1883	1 A. 9 M.
(2)	H. O. Hansen	Halvfjerds	Hyrum	" " "	15 Juni 1883	1 A. 7 M.
287	Christian Hansen	Halvfjerds	Brigham City	7 Dec. "	28 Aug. 1882	Omt. 8 M.
288	Lars Mortensen	Halvfjerds	Brigham City	" " "	11 Maj 1883	1 A. 5 M.
289	Henrik C. Jensen	Halvfjerds	Brigham City	" " "	24 Aug. 1883	1 A. 8 M.

273. Han virkede en Tid i Norge, fornemmelig i Trondhjems Gren, og præsiderede siden over Kjøbenhavns Konference.

274. Han virkede i og præsiderede siden over Skaane Konference.

275. Han virkede i og præsiderede siden over Gøteborgs Konference.

276. Han virkede først i Kjøbenhavns og siden i Aalborg Konference.

277. Han virkede i Aarhus og siden i Kjøbenhavns Konference, en Del af Tiden som Forstander for Sydvest-Sjællands Gren.

278. Han virkede i Aarhus Konference.

279. Han virkede i Aarhus Konference.

280. Han virkede i Aalborg Konference som Forstander for Frederikshavns Gren.

281. Han virkede i Aalborg Konference, en Del af Tiden som Forstander for Sæby Gren.

282. Han virkede i Kjøbenhavns Konference.

283. Han virkede i Norge, en Del af Tiden som Forstander for Arendals Gren.

284. Han virkede i Gøteborgs Konference.

285. Han virkede i Skaane Konference.

286. Han virkede i og præsiderede siden over Kristiania Konference.

(2). H. O. Hansen (Se Nr. 22, 2den Aarg., Side 10), virkede i Norge.

287. Han virkede som omrejsende Ældste i Kjøbenhavns Konference og blev løst tidlig formedelst daarlig Helbred.

288. Han virkede i Kjøbenhavns Konference, en Del af Tiden som Forstander for Nord-Sjællands Gren.

289. Han virkede først i Kjøbenhavns Konference og senere i Norge.

BEM. Hermed sluttes Missionærlisten, der nu er bragt op til Slutningen af Aaret 1881. Vi har anstrængt os betydelig for at faa den fuldstændig, hvilket ogsaa er lykkedes os, naar undtages enkelte biografiske Notitser, som trods vore gjentagne Anmodninger ikke ere

blevne indsendte. Alle, som ere komne os ihænde, men endnu ikke ere offentliggjorte, ville vise sig i Indholdsfortegnelsen ved nærværende Aargangs Udgang. Af fremragende besøgende Brødre til Skandinavien have vi forglemt Apostel Franklin D. Richards'andet Besøg til Danmark i 1868. Ved denne Lejlighed ankom han til Kjøbenhavn d. 10de Jan. og tiltraadte Tilbagerejsen d. 12te Febr. Ogsaa Ældste Thomas Taylor, der ankom til Kjøbenhavn omtrent d. 23de Marts 1864 og rejste igjen d. 13de April næstfølgende. Vi have ogsaa forbigaaet enkelte skandinaviske besøgende Brødre, der kun rejste tilbage for at besøge deres Slægtninge eller for at varetage private Forretninger. Af de 289 Missionærer, som Listen indeholder, ere 139 fødte i Danmark, 85 i Sverige, 36 i Norge, 1 i Finland, 6 paa Island, 1 paa Færøerne, 2 i Slesvig, 1 paa Als, 1 i England, 1 i Skotland, 1 i Tyskland og 15 i de Forenede Stater. Femten af Brødrene, nemlig John Van Cott, Jesse N. Smith, W. W. Cluff, Knud Peterson, S. Christoffersen, K. H. Bruun, O. N. Liljenqvist, J. F. F. Dorius, N. C. Flygare, Jens Hansen, C. C. Asmussen, Andrew Jenson, Niels Wilhelmsen, C. D. Fjeldsted og H. O. Hansen, have udført to, og En, nemlig P. O. Hansen, tre Missioner til Skandinavien.

NYHEDER.

Utah. John Dunn af Salt Lake City blev d. 13de Oktbr. overkjørt og dræbt i Mundingen af Emigration Canyon.—Rudger Clawsons Polygamisag blev fremkaldt i tredie Distriktret d. 15de Oktbr., og efter en hel Del Besvær lykkedes det Dommer Zane og hans Embedsbrødre at faa en Jury organiseret, som de troede svarede til deres Hensigt. En Mængde Vidner indstævnedes, iblandt hvilke vare Præsident John Taylor, Geo. Q. Cannon samt andre af Kirkens ledende Mænd, men i Forhøret fremkom Intet, som beviste Clawson skyldig. Mandag d. 20de benyttedes af Prokuratorerne til Argumenter, og om Tirsdagen overlodes Sagen til Juryen, der efter 11 Timers Session ikke kunde enes om nogen Kjendelse, thi 8 stemte for „Skyldig" og 4 for Frifindelse. Følgelig afskedigedes Jurymændene og Forberedelser gjordes øjeblikkelig for et nyt Forhør, da man imidlertid havde fundet Lydia Spencer, Clawsons formodede anden Kone. Efter Sammensætningen af en ny Jury, der endnu var mere fjendtlig end den foregaaende, begyndtes det andet Forhør om Fredagen, men Lydia Spencer vægrede sig ved at optræde som Vidne i Sagen, hvisaarsag hun blev sendt til Tugthuset, hvor hun maatte tilbringe Natten mellem Fredag og Lørdag. Da hun atter Lørdag Form. fremførtes for Retten bekjendte hun, ifølge hendes Venners Raad, at hun var Rudger Clawsons Hustru, hvilket forandrede Sagens Udseende fuldstændigt. Uden videre Argumenter overlodes den til Juryen, der efter 17 Minutters Konsultation bragte ind en Kjendelse af „Skyldig". Men da Forsvarssiden strax udfærdigede de nødvendige Papirer for at appellere Sagen til en højere Ret, blev Dommens Afsigelse foreløbig opsat til d. 3die Novbr. og Clawson løsladt mod 6000 Dollars Kaution til den Tid.—Hr. G. Guivers Lade i 21de Ward, Salt Lake City, nedbrændte d. 17de Oktbr. Tab 500 Dollars.

Wisconsin. Et stort Handelshus nedbrædte i Milwaukee d. 23de Oktbr. Tab 500,000 Dollars.

Ohio. Et Jærnbanetog styrtede ned fra en Bro, 50 Fod høj, i Nærheden af Cincinnati d. 18de Oktbr. Et betydeligt Antal Passagerer dræbtes og saaredes.

New York. Carthage, en Landsby i den nordre Del af Staten, brændte d. 20de Obtbr. 30 Huse ødelagdes.

Kina. Der har staaet en blodigt Slag mellem de Franske og Kinesiske ved Landsbyen Kep. I Landsbyen alene blev over 600 af Indbyggerne dræbte.

Ægypten. Oberst Steward og en Afdeling Soldater, tilhørende den engelske Armé, løb paa Grund med en Dampbaad i Nilen, og bleve myrdede af Araberne.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—PARLEY P. PRATT.

Nr. 23. *Den 1ste December 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 349.)

(1881—Fortsat.)

Ældste Chr. Jensen, som præsiderede over Aarhus Konference, besøgte Kiel i Begyndelsen af 1881, hvor han i Forening med Forstander Ola Göthe afholdt Forsamlinger med de Hellige. Han besøgte ligeledes Hamborg, hvor Ældste L. Suhrke virkede med Nidkjærhed. Det var ham ikke tilladt at afholde offentlige Forsamlinger, men da han havde vundet flere Venner, som gjærne vilde høre hans Vidnesbyrd, brugte han følgende Fremgangsmaade: Han indbød sine Venner og begyndte sin lille Forsamling paa sædvanlig Maade; derpaa prædikede han for dem, siddende paa en Stol. Dette kaldte han Aftenunderholdninger, og Loven kunde jo ikke forbyde ham at ,,samtale med Folk."

,,Efter at have forladt Kjøbenhavn d. 23de Novbr. 1880," skriver Ældste L. Suhrke til Præsident N. Wilhelmsen, ,,rejste jeg tilbage til Hamborg, hvor jeg fortsatte min Missionsvirksomhed med at besøge Folket i Husene, lige fra Kjælderen til 5te Sal. Jeg prøvede ogsaa paa at leje et Forsamlingslokale, men dette lykkedes mig ikke. Under mine Besøg fra Hus til Hus stiftede jeg Bekjendtskab med mange Folk og fandt Flere, som vare modtagelige for Evangeliet; jeg døbte ogsaa nogle Faa. Dette sidste kom snart til Politiets Kundskab, hvilket havde til Følge, at jeg blev anholdt og bragt for Retten, hvor jeg maatte svare paa en Mængde Spørgsmaal angaaende vor Lære osv.; det blev mig ligeledes paa det Strængeste forbudt at prædike og døbe i Fremtiden, og man befalede mig at forlade Hamborg inden 24 Timer. Jeg svarede, at jeg ikke kunde komme bort saa hurtigt, hvorfor de truede mig med at ville sende mig til England eller Amerika. Jeg henvendte mig til den amerikanske Konsul og forklarede det Hele for ham, men han svarede mig, at skjøndt min Sag var retfærdig, kunde han Intet gjøre for mig. Jeg opholdt mig derfor kun et Par Dage længere i Hamborg, hvilken Tid jeg benyttede til at døbe nogle Flere; derpaa rejste jeg i April Maaned 1881 til Lübæk, hvor jeg har fundet en ny og bedre Arbejdsmark."

Efter at have virket en kort Tid i Lübæk aflagde Ældste Suhrke atter et Besøg til Kiel, hvor han paany blev arresteret og kom først efter omt. syv Ugers Arrest atter paa fri Fod, og rejste derpaa til Kjøbenhavn. Men da han strax efter blev løst fra sin Mission med Tilladelse til at rejse tilbage til sit Hjem i Zion, og begav sig paa Hjemrejsen over Hamborg, blev han endnu en Gang arresteret og sad fængslet indtil d. 25de Decbr., da det endelig lykkedes ham at komme bort fra Tyskland og rejse til Utah.

Ældste P. E. B. Hammer fra Salt Lake City, der havde virket som Missionær i Kjøbenhavns Konference, blev om Foraaret 1881 beskikket til at rejse til Slesvig-Holstein for at hjælpe Brødrene Suhrke og Göthe, da han nemlig var det tyske Sprog mægtigt. Han rejste strax til Hamborg, hvor fra han d. 3die Juni skrev Følgende til Præsident Wilhelmsen:

,,Efter at Broder Suhrke var bleven forvist her fra Staden var Alting stille og roligt i omtrent en Maaned. Den 15de Maj gik jeg til Altona for der at overvære Forsamling tredie Gang med de Hellige og nogle faa indbudte Venner. Denne Gang bleve vi imidlertid forraadte af falske Venner, og vi havde ikke faaet Tid til at begynde vor Forsamling, førend tre hemmelige Politibetjente indfandt sig, hvilke strax nedskreve vore Navne og holdt Forhør over os, En ad Gangen, i et tilstødende Værelse. Der lagdes Beslag paa nogle af vore Bøger, som laa paa Bordet, og de erklærede mig for deres Arrestant. Jeg fulgte strax med dem til Stationen, og efter at man havde visiteret mig og frataget mig mine Sager, hvoriblandt flere Breve paa Dansk og Engelsk, hvilke de lod oversætte, blev jeg indsat i Fængsel, hvor jeg nu tilbragte 9 Dage. Derpaa blev jeg fremført for Retten og erklæret uskyldig. Imidlertid havde de aabnet min Kuffert, som stod i Hamborg, og taget mine Beskikkelser samt en Del Breve og Dokumenter af forskjellige Slags, hvilke de ligeledes lod oversætte og nedskrive. Jeg fik dem tilbage i Retten. Derefter oplæste de et Landsforvisningsdekret for mig, hvilket jeg maatte underskrive, og derpaa transporterede de mig over den preussiske Grænse og slap mig endelig løs i Hamborg d. 24de Maj. Det Næste, man gjorde, var at skrive i Bladene om, hvorledes de nu havde faaet Bugt med ,,Mormonismen". Jeg begyndte desuagtet at virke ganske forsigtigt her i Staden, og Alt gik godt i fire Dage; men d. 28de begyndte det atter at ulme om Ufred. En civilklædt Mand besøgte nemlig de to Steder, hvor jeg havde afholdt mine to halvoffentlige Forsamlinger. Han havde gjort mange Spørgsmaal om mig og sagt iblandt Andet, at man ikke heller vilde have mig i Hamborg. Næste Dag blev der sendt en anden Mand til det Sted, hvor man tidligere havde røvet Brevene af min Kuffert, med en Seddel, hvorpaa der stod, at jeg skulde møde paa ,,Staadtshuset", da Statsenatoren ønskede at tale med mig; men endnu har jeg ikke været der. Jeg er fremdeles paa fri Fod, men hvorlænge dette Privilegium skal forundes mig, kjender jeg ikke. Dersom jeg bliver forvist her fra, agter jeg at gaa til Lübæk og fortsætte min Virksomhed der, indtil jeg faar nærmere Instruxer fra mine Foresatte. Forøvrigt føler jeg mig glad og lykkelig under mine Omstændigheder, og jeg ønsker at gjøre alt det

Gode, jeg kan, for Udspredelsen af Sandheden her i denne Stad, eller hvor som helst jeg skal blive kaldet til at virke. I Arresten prædikede jeg Evangeliet for de andre Fanger, og jeg havde megen Samtale med en af de tjenstgjørende Embedsmænd, over hvem jeg vandt en god Indflydelse. Jeg vandt endog hans Tillid i den Grad, at han bestemte sig til at sende et af sine Børn med mig hjem til Zion, naar jeg rejste tilbage."

Forstander Ola Göthe, som ankom til Kjøbenhavn d. 20de Juli, berettede Følgende:

„Jeg ankom til Kiel i August forrige Aar for at være Ældste L. Suhrke bekjælpelig med at forkynde Evangeliet i Slesvig-Holstein. Ved min Ankomst der til var der allerede døbt omtrent 30 Personer og til Dags Dato ere ialt henimod 70 Personer indlemmede i Menigheden ved Daab. Under mit Ophold i den Del af Landet har jeg hovedsagelig virket i Kiel og Omegn. Da de fleste af de Hellige nylig vare indkomne i Menigheden og havde kun liden Erfaring, lod jeg mine vigtigste Bestræbelser gaa ud paa at tilvejebringe Tillid og god Forstaaelse iblandt dem indbyrdes samt at oplyse dem om Evangeliets Principer. Vor Virksomhed i den Retning kronedes ogsaa mere og mere med Held, og det lykkedes os at faa en fuldstændig Organisation oprettet iblandt dem. Vi afholdt regelmæssige Forsamlinger hver Søndag og desforuden en Gang midt i Ugen. Disse overværedes i Regelen af mellem 20 til 30 Personer, iblandt hvilke der af og til vare nogle Fremmede. Vore Forsamlinger maatte imidlertid holdes med den største Forsigtighed, thi saavel de politiske som religiøse Embedsmænd bevogtede vore Bevægelser med stor Omhu og ønskede gjærne at standse vor Fremgang. Det lykkedes os imidlertid at undgaa deres Bestræbelser i en lang Tid, og først om Søndagen d. 10de Juli, da vi som sædvanlig vare forsamlede til Gudsdyrkelse, kom en af de saakaldte hemmelige Politibetjente ind og opskrev alle de Tilstedeværendes Navne (der var mellem 15 og 20 Personer), hvorpaa han befalede mig at følge med sig. Jeg blev strax kastet i Fængsel, og den følgende Dag stilledes jeg i Forhør. Klagens Hovedindhold syntes at dreje sig om, at jeg havde læst i Bibelen offentlig og forklaret dens Indhold. Jeg spurgte, om det skulde anses for en Forbrydelse at læse i Bibelen; men man betydede mig strax, at de ikke havde til Hensigt at indlade sig i nogen religiøs Diskussion med mig. Jeg blev nu ført tilbage til Fængslet, hvor jeg maatte tilbringe 9 Dage. Derpaa blev jeg atter (d. 19de Juli) bragt i Forhør, og man oplæste et Landsforvisningsdekret for mig, hvori det blev mig paalagt strax at forlade Landet, fordi, som de sagde, jeg forkyndte en Lære, som de ikke kunde bruge. Jeg benyttede Lejligheden til at sige dem, at enten de kunde bruge den eller ikke, var den dog Jesu Kristi sande Lære og den eneste, som kunde forsvares ved Hjælp af Bibelen. Efter atter at have været indespærret i Fængslet i nogle Timer, førte de mig samme Dags Aften omtrent Kl. 10 ombord paa Dampskibet „Aurora", med hvilket jeg rejste til Kjøbenhavn, hvor jeg ankom lykkelig og vel den følgende Dag og blev venligt modtaget af Brødrene paa Kontoret."

Den 4de Septbr. forlod Ældste Göthe atter Danmark for at fortsætte

sin Virksomhed i Slesvig-Holstein. Snart mødte han en Gendarm, som uden videre forlangte at se hans Papirer, og da han ingen Fejl fandt ved dem, forlangte han at se hans Penge. Göthe beretter: „Jeg kom da til at tænke paa, hvorledes Guds Tjenere bleve udsendte i gamle Dage uden Pung og Taske, men nu er det ikke muligt for dem at gaa ud uden Penge, selv om Frelseren kom, vilde Landets Embedsmænd gribe og indespærre ham, om de fandt ham uden Penge. Man kan saaledes sige, at enhver guddommelig Lov og Skik er bleven forandret. Jeg var heldigvis forsynet med lidt Penge og fik derfor gaa i Fred, og jeg fortsatte min Rejse (mest tilfods) til Kiel. I Landsbyen Sattrup traf jeg Venner, som jeg havde været hos før, meget gode Folk. Gud velsigne dem! Jeg havde stor Lyst til at holde en Forsamling i den By, og vi bestemte at møde næste Dags Aften. Man fortalte mig, at Præsten der var, hvad man kalder troende. Jeg besøgte Præsten, men fandt ham uden „Dannelse“ og „Humanitet“, og blev opvartet med „Haanlatter og djævelske Grimasser“. Aanden bød mig tie, hvorfor jeg gik der fra sigende, at maaske den Tid vilde komme, da han gjærne skulde ønske at høre, hvad han nu forkastede. Forsamlingen blev holdt uagtet Præstens Trudsler. Jeg kom til Kiel d. 16de og var der en Uge inden Politiet fik det at vide. Jeg blev da anholdt og ført i Fængsel paany, hvor jeg da maatte tilbringe 23½ Dage. Den 18de Oktbr. blev jeg anden Gang landsforvist fra Preussen og bragt ombord paa det til Kjøbenhavn afgaaende Skib. En voldsom Storm forsinkede Skibet, saa det først kom til Kjøbenhavn d. 22de om Middagen, og da jeg var svag af Fangekosten, led jeg meget af Søsyge.“

I Slutningen af Aaret 1881 blev den slesvig-holsteinske Gren tillagt Nordtysklands Konference af den tyske og svejtsiste Mission, hvorunder den fremdeles henhører.

Missionærers Ankomst.

De 38 Missionærer, som i 1881 udsendtes fra Zion til Utah, ankom til Kjøbenhavn i følgende Orden: Hans Jørgensen, Jens Jacobsen, J. M. Christensen, Jens Hansen, Jørgen Jørgensen, R. Christoffersen, L. P. Christensen, Joseph R. Linvall, Jens P. Jensen, O. C. Larsen og R. Olsen d. 16de Maj. Desforuden Tellef Israelsen, som rejste direkte til Norge. C. D. Fjeldsted, Peter Sundwall, Salomon Peterson, S. C. Petersen, Niels Hejlesen, A. Larsson, N. H. Børresen, C. Christensen, H. O. Magleby, James Yorgason og Andrew Eliason ankom d. 1ste Septbr., J. C. Frost, A. C. Nielsen, A. L. Andersen, M. Rasmussen, Th. C. Christensen, A. Hansen, H. C. Hansen, B. Larsen, F. Peterson og John N. Olson d. 5te Novbr., H. A. Hansen og H. O. Hansen d. 15de Novbr. og C. Hansen, L. Mortensen og H. C. Jensen d. 7de Decbr. (Om disse Brødres Virksomhed se Side 245—247 og 351.)

Ny Udgave af Mormons Bog.

En ny og forbedret Udgave af Mormons Bog (den tredie Udgave paa Dansk) udkom i Kjøbenhavn i 1881. (Se dette Blads 2den Aarg., Side 153 og 154.)

Det 55de Emigrantselskab.

Mandag d. 20de Juni afsejlede 609 Emigranter, tillligemed 12 hjemvendende Missionærer, fra Kjøbenhavn med Dampskibene „Cato“ og „Hero“. Førstnævnte Skib medførte de Hel-

lige fra Gøteborgs og Skaane Konferencer, ialt 147 Sjæle, der stode under Bestyrelse af Ældsterne Mons Nilsson, Peter Nilsson og Fred. Lundberg. Sidstnævnte Skib medbragte 462 Sjæle fra Stockholms, Kjøbenhavns, Aarhus, Aalborg og Kristiania Konferencer samt følgende hjemvendende Zionsbrødre: P. A. Nielsen, Selskabets Leder, L. C. Mariager, H. F. F. Thorup, Jakob Hansen, Isaac Sørensen, John T. Thorup, Chr. Olson, E. O. Bylund og A. Amundsen. Torsdag d. 23de ankom begge Skibene i god Behold til Hull, og samme Dag fortsattes Rejsen med Jærnbanen til Liverpool, hvor Emigranterne samme Aften gik ombord paa Dampskibet ,,Wyoming'', der afsejlede Lørdag d. 25de. Foruden Skandinaverne var der 146 britiske Hellige med, samt syv fra Storbritannien hjemvendende Missionærer og en Besøgende. Ældste Samuel Roskelley blev beskikket til hele Selskabets Leder, medens Brødrene P. A. Nielsen, L. C. Mariager og H. F. F. Thorup beholdtes som et Præsidentskab for den skandinaviske Afdeling. Efter heldig Sørejse ankom ,,Wyoming'' til New York d. 7de Juli, og den følgende Dag fortsatte Emigranterne Rejsen med Jærnbanen og ankom til Ogden d. 15de. Her delte Selskabet sig, idet omtrent Halvparten af Emigranterne samme Dags Aften rejste til Salt Lake City, medens de Øvrige rejste nordpaa eller forbleve i Ogden. Et Barn døde under Jærnbanerejsen gjennem Staterne.

Præsident Wilhelmsens Død.

Den 1ste Aug. døde Præsident N. Wilhelmsen paa Kommunehospitalet i Kjøbenhavn. En udførlig Beskrivelse om hans Sygdom, Død og Begravelse findes i dette Blads 2den Aarg., Side 154—157.

Generalraad i Kjøbenhavn.

Det Følgende er fra ,,Skandinaviens Stjerne'' 30te Aarg., Side 348:

,,I Raadet, som afholdtes paa dette Kontor Mandag d. 8de Aug. (1881), vare følgende Zionsbrødre tilstede: Ældste Andrew Jenson; Konferencepræsidenterne H. Funk, L. M. Olson, C. Jensen, S. Christensen og O. N. Stohl, samt Ældsterne P. O. Hansen, H. J. Christiansen, Jens Hansen, R. Christoffersen, J. C. Olsen, J. Jørgensen, Rasmus Olsen, Martin Jakobson og C. P. Warnick. Hensigten med dette Raad var hovedsagelig at tage saadanne Bestemmelser og Forholdsregler med Hensyn til Missionens midlertidige Bestyrelse, som kunde anses for nødvendige. Uagtet Ældste Andrew Jenson havde faaet de allernødvendigste Instruxer fra Præsident Wilhelmsen før dennes Død og alle Missionens Affærer vare ham anbetroede, saa ønskede han dog gjærne at vide sine Brødres Følelser med Hensyn til Sagen og saadanne andre Ting, som maatte blive forelagte Raadet. Efter at alle de tilstedeværende Brødre havde udtalt sig paa en fri og uforbeholden Maade angaaende Situationens hele Beskaffenhed, blev det foreslaaet af Ældste P. O. Hansen og enstemmigt vedtaget af hele Raadet at anerkjende og opholde Andrew Jenson som Bestyrer for den skandinaviske Mission, indtil Præsident Wilhelmsens Afløser ankom, eller indtil Præsident Carrington i Liverpool eller Kirkens Authoriteter hjemme i Zion bestemte det anderledes. Derefter udtalte flere af Brødrene sig til Gunst for at oprejse et Monument paa Præs. Wilhelmsens Grav og give alle de

Hellige i Missionen Lejlighed til at yde Bidrag for dette Øjemed. Det blev imidlertid vedtaget at indhente Præs. Carringtons Mening førend dette Foretagende blev iværksat. Tre af Brødrene udvalgtes som en Komite til paa Raadets Vegne at affatte en Skrivelse, der skulde tilkjendegive de herværende Brødres dybe Deltagelse og Sympathi for Præsident Wilhelmsens efterladte Familie; en Gjenpart af nævnte Skrivelse skulde ogsaa sendes til „Deseret News" og „Bear Lake Democrat" for Offentliggjørelse. Efter at en Del andre Spørgsmaal vare blevne fremlagte og besvarede, sluttedes Raadet. Fuldkommen Enighed og god Forstaaelse gjorde sig gjældende blandt Brødrene, og da Ældsterne, som havde været samlede i Staden for at udføre en tung og sørgelig Pligt, strax efter rejste tilbage til deres forskjellige Arbejdsmarker, forlode de os med de bedste Følelser og med den faste Beslutning, at de vilde fortsætte deres Virksomhed for Guds Riges Fremme med uafbrudt Nidkjærhed."

DET 56DE EMIGRANTSELSKAB.

Mandag d. 29de Aug. Kl. 11½ Form. afrejste 270 emigrerende Hellige fra Kjøbenhavns indre Rhed med Dampskibet „Pacific", under Ledelse af Ældsterne L. M. Olson, Hans Funk og Chr. Jensen. Fem andre, hjemvendende Zionsbrødre, nemlig O. N. Stohl, N. B. Adler, A. L. Skancky, John Dahle og J. Jørgensen fulgte ogsaa med, tilligemed Søster Frederika Nilsson fra Tooele, Utah, som havde været i Sverige paa Besøg hos sine Slægtninge. Hele Selskabet bestod altsaa af 279 Sjæle. Efter heldig Rejse ankom „Pacific" til Hull, England, d. 1ste Septbr. og fortsatte strax Rejsen med Jærnbanen til Liverpool, hvor fra de tilligemed 311 britiske og 37 svejtsiske og tyske Hellige samt 13 hjemvendende Zionsældster afsejlede d. 3die Septbr. med Dampskibet „Wyoming" og ankom til New York d. 13de Septbr. Den 14de fortsattes Rejsen med Jærnbanen mod Vest, og Selskabet ankom lykkelig og vel til Salt Lake City d. 21de Septbr. En engelsk Søster, 67 Aar gammel, døde i Nærheden af Evanston d. 20de, og et Barn fødtes af engelske Forældre paa Atlanterhavet. Ældste James Finlayson var Leder for hele Selskabet fra Liverpool.

C. D. FJELDSTED PRÆSIDERER.

Den 3die September overtog Ældste C. D. Fjeldsted Bestyrelsen af den skandinaviske Mission, og virkede som Præsident til d. 4de April 1881, da han efter en trofast Missionsvirksomhed begav sig paa Hjemrejsen.

DET 57DE EMIGRANTSELSKAB.

Den 14de Oktbr. afrejste 32 emigrerende Hellige fra Kjøbenhavn med Dampskibet „Milo" under Ledelse af Ældsterne Hans Madsen og J. C. Olsen. Efter heldig Rejse over Nordsøen og gjennem England blev det lille Selskab i Liverpool forenet med et stort Antal britiske Hellige, under L. R. Martineaus Ledelse, og afsejlede fra nævnte Stad d. 22de Oktbr. med Dampskibet „Wisconsin", der ankom til New York d. 2den Novbr. Emigranterne fortsatte Rejsen den følgende Dag med Jærnbanen vestpaa. Efter heldig Rejse ankom de d. 11te Novbr. til Ogden og Salt Lake City.

ÆLDSTERNES LIDELSER I NORGE.

„Forstanderen for Arendals Gren, Broder Tellefsen," skriver Præsident

Chr. Hogensen under Datum af 28de Novbr. (1881), ,,har i Langesund, som ligger i hans Distrikt, fordristet sig til at prædike Jesu Kristi Evangelium, (Bibelens Lærdomme), og er derfor bleven indkaldt af Øvrigheden, og er bleven ilagt en Mulkt af 32 Kroner, foruden Sagens Omkostninger, som er 60 Kroner — ialt 92 Kroner, hvilket han ved Dommens Forkyndelse nægtede at betale, og nu venter han Ordre fra Amtmanden, hvilken formodentlig bliver ,,Vand og Brød''.

I Bergens store By, hvor Evangeliet før ikke har nydt nogen god Modtagelse, er i Sommer organiseret en Gren, som jeg tror vil tage til og blive stor, om Arbejdere kunne holdes der. Broder Magleby ligger syg i Trondhjem, og har skrevet om at faa en Medhjælper, hvorfor en af Brødrene vil rejse der til sidst i denne Uge. I Frederikshald har Politiet indkaldt den der præsiderende Ældste, fordi har har, som de kalder det, holdt Gudstjeneste og Søndagsskole, og døbt en 15 Aars Gut. Han var 5 Dage paa Politikammeret i Forhør. De forlangte ham til at fremlægge Menighedens Bøger, hvilket han nægtede at gjøre, og blev derfor ført ned i en mørk Kjælder, hvor han da var indespærret i 1½ Time. Han venter jo ogsaa lidt ,,Vand og Brød''.

Her i Kristiania har Øvrigheden været meget human. Vi nyder al den Frihed vi ønsker til at prædike og udføre vore Forretninger. Her holdes to Forsamlinger hver Søndag paa vort eget Lokale, og mange holdes udenbys, som i Almindelighed ere godt besøgte. Unge Mænd udsendes som Søndagsmissionærer, og de ere til stor Nytte for Værkets Fremskyndelse. Den kvindelige Hjælpeforening her gjør meget Godt for de Fattige og Syge. Ligeledes er Søndagsskolen en stor Velsignelse for Ungdommen.''

Andrew Jensons Beretning.

Strax efter min Ankomst til Kjøbenhavn d. 11te Juni 1879 blev jeg beskikket til at virke som Forstander for Kjøbenhavns Gren, hvilken Stilling jeg indehavde i otte Maaneder, men uagtet Hensigten var, at jeg skulde have benyttet en Del af Tiden til at studere, hvortil Præsident Taylor gjennem Præsident Wm. Budge i Liverpool havde givet Anvisning, blev min Tid saa aldeles optaget med Arbejde paa Kontoret og med Grenens almindelige Anliggender, at jeg kun fik nogle faa Timers Undervisning hos en privat Lærer, indtil jeg i Maj Maaned 1880 blev løst fra Forstanderskabet, hvorpaa jeg tilbragte omtrent tre Maaneder med at studere det danske Sprog osv. Omtrent d. 1ste Maj tog jeg fat paa Oversættelsesarbejdet for ,,Skandinaviens Stjerne'', og lidt senere begyndte jeg i Forening med Præsident Wilhelmsen at revidere Mormons Bog, under hvilket Arbejde det mest fortrolige Venskab opstod mellem Præsidenten og mig, og jeg kom til at elske ham med en ligefrem sønlig Hengivenhed, hvilke Følelser han tilfulde syntes at gjengjælde. Han var visselig en god og ædel Mand.

Da vort fælles Arbejde tidligere har været temmelig nøjagtigt beskrevet i Morgenstjernen, vil jeg kun tilføje, at da Præsident Wilhelmsen d. 21de Juli 1881 begav sig paa Hospitalet, overlod han Missionens Anliggender til mig, og bemærkede samtidigt, at han følte sig ganske tryg hvad Forretningerne angik, da jeg havde vundet hans uindskræn-

kede Tillid. Jeg tog strax fat paa mit extra Arbejde, og var fra den Tid af til min Afrejse beskjæftiget fra tidlig Morgen til sildig Aften med de forskjellige Forretninger, som tidligere havde krævet to Mænds hele Tid og Opmærksomhed. Men jeg var slet ikke utilfreds fordi der var meget at bestille; min eneste Bekymring var for min elskede Broders Befindende, og jeg besøgte ham regelmæssig en eller to Gange om Dagen. Konferencepræsident H. Funk samt Medarbejder paa Kontoret H. D. E. Pettersson vare mig saa behjælpelige som de vel kunde være under de prøvende Omstændigheder. Jeg vil ikke omtale den sørgelige Scene, som fandt Sted i Nr. 14, da vi om Morgenen d. 1ste August kom til Kundskab om Præsidentens Død. Naar ældre og erfarne Mænds Følelser finde Udbrud i Graad, kan det i Almindelighed antages, at noget Alvorligt er hændt, og at deres Hjærtes ømmeste Strænge ere berørte. Saa snart vi havde overvundet det første Udbrud af Sorg telegraferede jeg det Forefaldne til Præsident Albert Carrington i Liverpool samt til de forskjellige Konferencepræsidenter i Missionen, og samme Dag sendte jeg dem alle nøjagtig Underretning ved Brev samt indbød en Del af Brødrene i Missionen til at komme til Kjøbenhavn for at overvære Begravelsen. Derpaa bestilte vi Ligkiste til vor afdøde Broder og kjøbte en Begravelsesplads til ham paa Assistents Kirkegaard. For denne betalte jeg 72 Kroner, og saa fik vi Skjøde for 20 Aar med Ret til Fornyelse. Imidlertid ankom de indbudte Brødre til Staden, og efter at Begravelsen havde fundet Sted Søndag d. 7de Aug. sammenkaldte jeg den følgende Dag alle Brødrene til et Generalraad paa Kontoret, i hvilket saadanne Ting forhandledes, som de indtrufne Omstændigheder havde gjort nødvendige. Jeg skrev ligeledes en kort Epistel til de Hellige, hvilken jeg lod indrykke i Stjernen, og efter at Brødrene vare rejste tilbage til deres forskjellige Arbejdsmarker begyndte jeg at skjænke omhyggelig Opmærksomhed til Missionens financielle Anliggender. Jeg udarbejdede saaledes en nøjagtig Fortegnelse over alle Kontorets Aktiver og Passiver, hvorved Alt viste sig at være i den bedste Orden, og den eneste Ubehagelighed, vi maatte friste, var, at Missionens Penge, der hovedsagelig tilhørte private Individer, stod i Sparebanken (Bikuben), og indtil en Fuldmagt erholdtes fra Wilhelmsens Familie i Utah, maatte de gaa i Skifteretten, men ved Hjælp af en Prokurator Larsen, som tidligere havde ydet os professionel Hjælp, samt ved at erholde en foreløbig Fuldmagt fra Præsident Carrington i Liverpool, lykkedes det mig at faa tilstrækkelige Midler i Hænde til at sende den forestaaende Emigration afsted. Denne, der talte 270 Sjæle, afrejste fra Kjøbenhavn d. 29de Aug., ledsaget af otte hjemvendende Missionærer, iblandt hvilke var H. Funk, der havde præsideret over Kjøbenhavns Konference. Jeg maa tilstaa, at jeg følte mig noget ene og forladt, da jeg havde taget Afsked med dette Selskab og selv maatte blive tilbage. Allerede havde jeg været borte fra Hjemmet længere end nogen anden Missionær, som da var i Skandinavien. Iblandt de Skrivelser, som jeg i Løbet af den korte Tid, jeg bestyrede Missionen, modtoge fra Præs. Carrington i Liverpool, var ogsaa Følgende: ,,Jeg er godt tilfreds med den Maade, hvorpaa De varetager

Missionens Anliggender, og hvad Instruxer angaar har jeg kun dette at sige for Nærværende: Gjør fremdeles det Bedste De kan under Omstændighederne, indtil en Eftertræder til Præsident Wilhelmsen ankommer fra Zion. Det glæder mig at høre, at Hospitalets Folk vare saa gode mod Ældste Wilhelmsen under hans Sygdom, og jeg sanktionerer hvad De har gjort med Hensyn til at kjøbe et Begravelsessted til hans jordiske Levninger. Det glæder mig ogsaa, at Brødrene have været saa beredvillige til at staa Dem bi, og jeg foreslaar, at De sikrer Dem hvad Hjælp De behøver i Emigrationstiden osv. ved at kalde til Deres Bistand saadanne af Brødrene, som De finder for godt. I disse Anliggender haaber jeg, at de maa være vejledt af Guds Helligaands ufejlbarlige Raad."

Torsdag d. 1ste Septbr. ankom 11 Ældster fra Zion, iblandt hvilke var C. D. Fjeldsted, der af det Første Præsidentskab var beskikket til at præsidere over den skandinaviske Mission. Jeg tog strax fat paa Opgjørelsen af alle Regnskaber og overleverede ham Missionen d. 3die s. M. Den følgende Dag (Søndag) holdt jeg min Afskedsprædiken til de Hellige i Kjøbenhavn, ved hvilken Lejlighed de kjærligste Følelser lagdes for Dagen, og det viste sig, at jeg havde vundet de Helliges Tillid og Agtelse, hvorom de talrige smaa Foræringer, som bleve mig overrakte, bare tydeligt Vidnesbyrd.

Onsdag d. 7de Septbr. Jeg drak i Hast en Kop Chocolade, som vor ny Husholderske havde lavet til Afsked, hvorpaa jeg tilligemed Broder Fjeldsted og Andre kjørte i en Drosche til Jærnbanestationen. Her fandt vi en Del Søskende forsamlet for at byde mig Farvel, og efter at have taget de fleste af dem i Haanden og vexlet nogle faa venlige Ord med dem, forlod jeg Kjøbenhavn Kl. 7 Form. Afskeden med Brødrene og de Hellige paa Kontoret samt ved Stationen overvældede mine Følelser trods de allerkraftigste Modstræbelser. Vi ankom til Korsøer Kl. 9½ Form. Her gik jeg strax ombord paa Dampskibet „Adler" og afsejlede efter 15 Minutters Ophold, efterladende Brødrene Fjeldsted og Christiansen paa Strandbredden. At skulle skilles fra disse mine to sidste Venner, som havde ledsaget mig saa langt paa min Rejse, fyldte mig for et Øjeblik med Vemod, thi jeg skulde nu efter to Aar og fire Maaneders Missionsarbejde, i hvilken Tid saa mange af mine Brødre vare ankomne og hjemrejste, selv tage afsted ganske alene. Efter at have spadseret frem og tilbage paa „Adlers" Dæk en kort Tid og kastet et sidste Blik paa den danske Kyst, for nu tredie Gang at rejse til det fjærne Vest, gik jeg ned i Kahytten og nød en forfriskende Søvn, hvortil jeg ogsaa trængte meget haardt, thi jeg havde næsten slet ikke sovet de to sidste Nætter, jeg tilbragte i Kjøbenhavn. Kl. 4½ Eftm. ankom Skibet til Kiel, og jeg fortsatte strax efter Rejsen med Jærnbanen til Hamborg, hvor jeg indtraf Kl. 9 om Aftenen. Her skulde jeg passere Toldvæsenet, men uagtet jeg ikke kunde tale Tysk, lykkedes det mig ved Vink og Haandsbevægelser at formaa Betjentene til ikke at visitere min Rejsekasse, der var saa vel tilsnørret, at jeg ikke let kunde aabne den. Kl. 11 om Aftenen forlod jeg Harburg Stationen i Hamborg, og efter at have kjørt over Elben paa en prægtig Bro, fortsattes Jærnbanerejsen gjennem Slettelandet Hannover. Konduktøren var saa

venlig at overlade mig en første Klasses Kupé til ene Afbenyttelse, uagtet jeg kun havde anden Klasses Billet. Jeg sov derfor udmærket godt det meste af Natten, og saa' derfor heller ikke Bremen, som vi rejste forbi henimod Morgenen.

Torsdag d. 8de. Efter at have passeret gjennem Münster, Dusseldorf og andre større Stæder ankom Toget til Køln, den gamle, historiske Preusserby, Kl. 8 om Morgenen, efter at have kjørt over Rhinen paa en lang og stærk Jærnbanebro, der er bygget paa fem mægtige Piller. Alt hvad jeg af Seværdigheder fik Øje paa i denne berømte Stad, var den store Domkirke, som ligger ganske tæt ved Jærnbanestationen. Efter en halv Times Ophold i Køln fortsattes Rejsen gjennem smukke og vel opdyrkede Landskaber, og Kl. 10 Form. ankom vi til Aachen, en af Tysklands ældste og mærkeligste Stæder. Lidt senere naaede vi den belgiske Grænse ved Herbesthal. Vi kjørte derpaa gjennem de belgiske Kjøbstæder Verviers, Luttich og Leuven og ankom til Hovedstaden Bryssel Kl. 2¼ Eftm. Denne smukke Stad, med regelmæssige Gader, har en romantisk Beliggenhed, og har omtrent 300,000 Indbyggere. Her spiste jeg mit eneste Maaltid i Belgien, idet jeg tog Middagsmad paa Jærnbanehotellet, for hvilken man tog en temmelig høj Betaling. Kl. 3¼ Eftm. forlode vi Bryssel og ankom til Ostende Kl. 6, efter at have passeret gjennem den mærkværdige Stad Gent, der er bygget paa 25 ved 85 Broer forenede Smaaøer, og er beliggende ved Floden Schelde; den har omtrent 150,000 Indbyggere. Vi kom ogsaa gjennem Brügge, Hovedstaden i den belgiske Provins Vestflandern. I Ostende, som er en befæstet Stad ved Nordsøen med 25 000 Indbyggere og har regelmæssig Dampskibsforbindelse med England, gik jeg ombord paa Dampskibet „Parlement Belge", og afsejlede fra Havnen Kl. 8½ Aften. Efter en heldig og hurtig Overrejse ankom vi til Dover i England Kl. 1½ om Natten. Distancen fra Ostende til Dover er 63 engelske Mile. Sidstnævnte er en befæstet Stad med ca. 40,000 Indbyggere; den har en henrivende Beliggenhed og flere historiske Minder.

Fredag d. 9de. Jeg slap atter gjennem Toldvæsenet uden at aabne min Rejsekasse, og efter et kort Ophold i Dover kjørte vi med et hurtigt Tog 70 eng. Mile til London, som vi naaede Kl. 4 om Morgenen. Da Dover Toget stoppede ved Cannon Street, lejede jeg en Drosche og kjørte i denne et Par Mile gjennem Londons Gader til Euston Station. Gjærne havde jeg villet tilbringe nogle Dage i denne Verdens største Stad for at beskue dens mangfoldige Seværdigheder, men der var ingen Tid der til, hvis jeg efter Bestemmelsen skulde komme til Liverpool tidsnok til at afgaa med Dampskibet „Arizona" om Lørdagen. Kl. 5½ om Morgenen forlod jeg derfor London, og efter en hurtig Kjørsel gjennem Englands Mellemprovinser ankom jeg til Liverpool Kl. 10½ Form. Jeg gik strax til Missionskontoret i Islington Nr. 42, hvor jeg blev venligt modtaget af Præsident Carrington og Medarbejdere. Jeg gav ham min Beretning om Missionen i Skandinavien, og tilbragte Natten paa Kontoret, forlod Liverpool den følgende Dags Eftermiddag og ankom til New York Mandag d. 19de. Det hurtigsejlende Dampskib „Arizona" tilbagelagde ved denne Lejlighed de 2779 Mile fra Queenstown til Sandy

Hook i 7 Dage 8 Timer og 34 Minutter, hvilket er den næsthurtigste Tur, som noget Fartøj indtil Nærværende har gjort over Atlanterhavet. Jeg var den eneste Repræsentant af de Helliges Samfund ombord, men blev behandlet høfligt og godt af de andre Passagerer, hvoraf de fleste tilhørte de mest dannede Kredse i Amerika og England.

Strax efter Ankomsten til New York besøgte jeg Kirkens Agent, Ældste James H. Hart, der modtog mig meget venligt, og efter at have spist Aftensmad i Forening med ham paa Grand Central Hotel ledsagede han mig til Jersey City, hvor fra jeg Kl. 8½ om Aftenen fortsatte min Rejse med Jærnbanen vestpaa, og jeg ankom lykkelig og vel til Ogden d. 24de Septbr. om Aftenen. Den følgende Dags Morgen rejste jeg til Salt Lake City, og om Eftermiddagen til mit Hjem i Pleasant Grove. Jeg gjorde Rejsen fra Kjøbenhavn til Salt Lake City i omtrent 16 Rejsedage, hvilken er den hurtigste Tur, som nogen af vore Missionærer endnu har gjort mellem disse to Stæder.

Vi vil nu slutte „Erindringer fra Missionen i Skandinavien" med en kortfattet kronologisk Optegnelse for Aarene 1882, 1883 og 1884.

1882.

Foraaret. Flere Missionærer i Frederikshalds og Arendals Grene i Norge bleve fængslede paa Vand og Brød for at have forrettet Evangeliets Ordinancer.

3die Maj. Ældsterne Lars Svendsen fra Moroni, Niels Rasmussen fra Parowan, Søren Madsen fra Milton og Chr. Poulsen fra Richfield ankom til Kjøbenhavn som Missionærer fra Zion.

3die Juni. Ældsterne John B. Hesse fra Monroe, John Andersen fra Fillmore, og Gesli E. Byarnason, Peter Valgardson og Ejrikur Olafsson fra Spanish Fork ankom til Kjøbenhavn som Missionærer til Skandinavien.

16de Juni. 698 Sjæle (58de Emigrantselskab) afrejste fra Kjøbenhavn med Dampskibene „Albano" og „Bravo". (Se dette Blads 1ste Aargang, Side 127.)

26de Juni. Ældsterne Byarnason og Valgardson ankom til Reykjavik, Island.

21de Aug. Ældste Emil Andersen ankom til Kjøbenhavn som Missionær fra Utah.

28de Aug. Aarets 2den Emigrationsafdeling (det 59de Emigrantselskab), bestaaende af 292 Sjæle, forlod Kjøbenhavn med Dampskibet „Argo", under Ledelse af Ældste H. J. Christiansen. (Se dette Blads 1ste Aarg., Side 159.)

12te Septbr. Ældsterne L. H. Outzen fra Richfield, P. Christensen fra Elsinore, H. J. Bruun, H. Poulsen og J. J. H. Jensen fra Mount Pleasant, C. J. Christensen fra Fountain Green, H. Andersen fra Logan, N. C. Skougaard fra Grass Valley, H. Olsen fra Richfield, Jeppa Nilson fra Pleasant Grove, C. A. Tietjen fra Santaquin, John Capson fra Mill Creek, Jeppa Monson og Anders Jönson fra St. Charles, N. W. Anderson fra Ephraim, Nils Johnson fra Santaquin og C. E. Andersen fra Logan ankom til Kjøbenhavn som Missionærer fra Zion. (Se dette Blads 1ste Aarg., Side 186.)

3die Oktbr. Ældsterne M. Rosenlund, Peter Andersen, L. P. Johnson og A. O. Anderson ankom til Kjøbenhavn som Missionærer fra Utah. (Se dette Blads 1ste Aarg., Side 186.)

13de Oktbr. Aarets tredie og sidste Emigration (60de Emigrantselskab) af Sidste-Dages Hellige fra Skandinavien, bestaaende af 108 Sjæle, under Ledelse af Ældste P. O. Hansen, afrejste fra Kjøbenhavn med Dampskibet „Cato". (Se dette Blads 1ste Aarg., Side 187.)

6te Novbr. Ældsterne J. P. Jensen, Jens Olsen, L. P. Ovesen, T. S. Lund, S. Petersen og J. P. Olson fra Ephraim, N. P. Petersen fra

Richfield, A. J. Hansen fra Big Cottonwood, C. Jensen fra Redmund, C. Larsen fra Logan, A. Amundsen fra South Jordan, O. Johnson og C. H. Steffensen fra South Cottonwood, C. A. Ek, A. Peterson og B. M. Ravsten fra Logan, A. H. Anderson fra Huntsville, A. Anderson fra Union Fort, John Olson fra Moroni og S. Sørensen fra Elsinore ankom til Kjøbenhavn som Missionærer fra Utah. (Se dette Blads 1ste Aarg., Side 187.)

(Fortsættes paa Side 369.)

EN ZIONSREJSE.

IV.

Castle Garden bestaar af en Klynge Bygninger, romantisk beliggende paa Spidsen af Øen Manhattan, og adskilt fra Staden New York af et lille Anlæg. Den største og mærkeligste af dem er en stor rundagtig Bygning med et uhyre Tag, der hviler paa en Mængde Piller, og fra Havnen har dens Ydre noget tilfælles med et gammeldags Slot. Dens Indre bestaar hovedsagelig af et overmaade stort Rum, hvis Gulv er inddelt i flere Afdelinger, saa at adskillige Emigrantkompagnier kunne opholde sig der paa en og samme Tid, uden at blandes sammen. I den Side af Bygningen, hvor Landgangen finder Sted, er der et Indskrivningskontor, forbi hvilket Emigranterne En for En passerer, og Navne, Alder, Nationalitet, Haandværk osv. nedskrives. Derpaa slippes man ind i Bygningens Centrum, hvor der er Udsalg af Brød og saadanne andre Spisevarer, som anses for sunde og passende for Emigranter, og hvor fra disse har Adgang til Buegangene oppe i Bygningen, baade indvendig og udvendig. I det Hele taget giver Castle Garden et gunstigt Indtryk paa Nykommere, og Millioner, som have indvandret til Amerika fra de forskjellige Lande i den gamle Verden, mindes stedse denne ejendommelige Bygning med Velbehag, thi der satte de først deres Fod paa et Land, der siden har befordret deres Lykke og er derved blevet dem kjært. Emigrantselskabet fra „Kenilworth" fandt sig snart til Rette i den store Bygning, hvis fortrinlige Ventilation, grundet paa dens særegne Stil, virkede helbredende paa Nordboerne, af hvilke mange nær havde omkommet af den forfærdelige Varme under Landgangen. En af Sygdom stærkt medtaget ung Pige døde ombord i den lille Dampbaad, som førte Selskabet i Land, og fire eller fem Andre vare mere døde end levende da de bares ind i Sygeværelset; men der bleve de strax underkastede Lægebehandling, der, ihvorvel den var meget raa og brutal, havde den forønskede Virkning, thi Patienterne kom sig allesammen, efter næsten bogstavelig at have været indpakkede i Is. Det Øvrige af Selskabet var imidlertid beskjæftiget med at indtage deres første Forfriskninger i Amerika, men Mange bleve noget skuffede ved Smagen af det saa længe forventede amerikanske Hvedebrød, der syntes at indeholde alt for mange Dele Salt. Men det gik bedre efter at de bleve vante dertil. Det blev ogsaa tilladt Adskillige i Løbet af Eftermiddagen at gjøre Spadsereture op i Staden, men Tumulten, Støjen og Trængslen paa Broadway skræmmede de Fleste tilbage igjen. New

York syntes alt for vidtløftig for Personer, som. ikke forstode Landets Sprog. Ikke heller skulde Opholdet paa Castle Garden vare ret længe, thi Emigrationsagent Thomas Taylor havde allerede arrangeret det Nødvendige for Rejsens Fortsættelse, og Kl. 10 samme Dags Aften som Emigranterne vare komne i Land forlode de New York, efter at have spadseret flere engelske Mile gjennem Stadens Gader til et Sted ved East River, hvor de gik ombord paa et uhyre stort Fragtdampskib, der strax afsejlede til New Haven i Staten Connecticut, hvor til det ankom den følgende Dags Morgen ved Solopgang. Denne korte Sørejse gik heldig, men Emigranterne tilbragte en ubehagelig Nat, thi der fandtes ingen Bekvemmeligheder ombord for Passagerer; de Fleste kunde saaledes slet ikke finde Plads til at ligge ned, og kun nogle Faa, som klatrede ovenpaa Fragtgodset, nøde en Smule Søvn i Nattens Løb.

New Haven er en By med omtrent 50,000 Indvaanere, beliggende ved Long Islands Sund, ca. 60 eng. Mile fra New York i nordostlig Retning. Her begyndte Emigranterne deres lange Jærnbanerejse. En Række 2den og 3die Klasses Vogne stode parate til deres Afbenyttelse, og et Par Timer efter Ankomsten rullede det lange Tog ud fra New Haven. Ruten var mod Nord gjennem Staterne Connecticut, Massachusetts og Vermont til Montreal i de britiske Besiddelser. Mange smukke Stæder og Landsbyer passeredes i disse Ny Englands Stater, men i Særdeleshed tiltrak Vermonts grønne Bjærge sig Danskernes Opmærksomhed, thi det var første Gang, at disse havde set et virkeligt Bjærgparti. Det var ogsaa i denne Stat, at Profeten Joseph Smith var født, og man passerede Sharon i Windsor County, hans Fødeby, i nogle faa Miles Afstand. Efter at have kjørt over St. Lawrence-Floden paa den prægtige Viktoriabro ankom Selskabet Torsdag d. 19de Juli ved Middagstid til Montreal, en Stad med omtrent 100,000 Indbyggere. Her skulde der skiftes Tog; men hvilke Vogne man fik til Rejsens Fortsættelse! Der var ikke Tale om 3die Klasses Passagervogne, der vilde have blevet betragtet som en sand Luxus, men ligefrem Fragt- og Kreaturvogne, hvoraf de sidste i Særdeleshed vare saa modbydelige, som de vel kunde være. Men Selskabet havde kun Valget mellem at benytte disse eller vente i flere Dage, og efter moden Overvejelse besluttede Kompagniets Ledere derfor at tage til Takke med Fragtvognene, hvorfor de føjelige Skandinaver klatrede ind i de skumle „Kasser", efter i Forvejen at have renset dem saa godt de kunde, og fandt sig i deres Skjæbne. Allerede om Eftermiddagen var Selskabet atter undervejs, og nu begyndte Rejsen mod Vest langs St. Lawrence-Floden og de store Indsøer. Siden de forlode New York havde de rejst mod Nordost, og Montreal var længere fra deres Rejses Maal end New York, men uagtet den lange Omvej var Ruten billigere end den mere direkte. Under de to Dages Rejse gjennem Kanada maatte Emigranterne friste en anden Ubehagelighed. De Papirspenge, som de havde faaet i New York, vare nemlig ikke antagelige i de britiske Besiddelser, hvor engelske Penge var den gangbare Mønt, og de havde desaarsag den største Besvær med at faa det Nødvendige til Livets Ophold. Med betydeligt Tab lykkedes det dem dog at bort-

bytte en Del af deres amerikanske ,,Greenbacks'' for engelske Penge.

Kjørselen i Fragtvognene var just ikke saa slem endda, thi Lokomotivføreren kjørte saa nogenlunde forsigtigt med sin Ladning af Sjæle gjennem Kanadas Urskove. Hele Landet var den Gang meget tyndt befolket. Men hist og her havde Nybyggerne ryddet Tømmeret af Vejen, og der fandtes enlige Træhytter i de talrige smaa Aabninger, samt en Del Landsbyer og nogle faa Kjøbstæder langs Jærnbanen. Af Stæderne vare Cornwall, Prescott, Brockville, Kingston, Coburg, Port Hope, Windsor, Toronto, og Richmond de vigtigste.

Om Natten mellem d. 20de og 21de Juli, medens Toget rullede afsted langs Ontario-Søen og havde allerede sagtnet sin Fart før Ankomsten til Port Hope, løb det pludselig af Skinnerne. Et forfærdeligt Stød paafulgte, og flere af Passagererne, der laa udstrakte paa Gulvet i Fragtvognene, bleve kastede med saa stor Voldsomhed mod Enden af disse, at de halvvaagne sprang i Vejret og rakte Haanden mekanisk til Hovedissen, hvis Kollission med Vogntømmeret efterlod alt andet end en behagelig Fornemmelse. Om Morgenen, da Dagslyset kastede sit første Skjær paa Skuepladsen, saa' man først hvilken skrækkelig Ulykke, der let kunde have ramt Kompagniet. Banesporet var opbrudt paa flere forskjellige Steder, og Toget stødt i tre eller fire Afdelinger. Langt foran stod Lokomotivet tilligemed tre eller fire Vogne; lidt bag efter en halv Snes andre Vogne, og dernæst en større Afdeling af Toget paa Toppen af en stor Fyldning, der skraanede helt ned til Søen. En af Vognene, der var indrettet som et Slags Hospital for de Syge, stod lige paa Nippet til at vælte ned af Skraaningen, eftersom Baghjulene vare drejede en halv Gang omkring. Det maa visselig tilskrives et kjærligt Forsyns Styrelse, at Ingen kom til Skade.

Kl. 3 om Eftermiddagen var Banen tilstrækkelig repareret til at Toget kunde kjøre videre, og efter 24 Timers Kjørsel ankom det til St. Clair-Floden, som adskiller Kanada fra Staten Michigan. Emigranterne med deres Bagage blev strax færget over Floden med en Dampbaad til Port Huron, hvor de atter befandt sig indenfor de Forenede Staters Grænser, og hvor deres Papirspenge igjen vare brugbare og Behandlingsmaaden mere human. Imidlertid tilbragtes Natten i et stort Pakhus.

Den følgende Dag (23de Juli) Kl. 1 Eftm. fortsattes Rejsen i gode og hyggelige Vogne, og efter at have passeret gjennem Albion, Battle Creek, Galesburg, Kalamazoo, Lawton, Michigan City, Chicago og andre Stæder i Staterne Michigan, Indiana og Illinois, ankom Selskabet d. 26de om Morgenen til Quincy, hvor det færgedes over Floden til Missouri-Siden. Her gjorde man nogle Timers Ophold i den nærliggende Skov og fortsatte derpaa Rejsen gjennem Missouri, hvor Befolkningen endnu var meget fjendtlig mod de Hellige, og da man ved Telegrafen blev underrettet om, at der var et Selskab ,,Mormoner'' i Vente, havde store Folkehobe forsamlet sig ved de forskjellige Stationer. Disse søgte altid at yppe Trætte og ulejlige Emigranterne paa alle mulige Maader. Et Par Vognvinduer sloges ind med Stene, og paa et Sted gjorde man endog Forsøg paa at rive Banesporet op, for saaledes at kaste Toget af Skinnerne. (Fortsættes.)

STATISTISK OVERSIGT

over den skandinaviske Mission fra Aaret 1850 til 1883.

(Fortsættelse fra Side 350.)

SVERIGE.*

Datum.	Konferencer.	Grene.	Ældster fra Zion.	Ældster.	Præster.	Lærere.	Diakoner.	Medlemmer.	Totalantal.	Døbte.	Tilflyttede.	Emigrerede.	Udelukte.	Døde.	Bortflyttede.
14 Juni 1850	...	....	.....	....	...	. .	...	......	... ..	......	.....	.....	......	.....	.....
31 Dec. ,,	...	....	.....	....	...	...	...	......	3	20	.....	17	?	?	.....
16 Nov. 1851	...	....	.....	?	?	?	?	?	3	......	.....	.....	......	.....	.....
12 Aug. 1852	...	....	.....	?	?	?	?	?	30	35	.....	.....	6	2	.....
6 Okt. 1853	1	5	.....	10	7	5	1	93	116	160	.....	2	31	1	40
31 Dec. 1854	2	10	.....	15	12	9	3	186	225	206	.....	82	11	.....	4
,, 1855	2	13	.....	21	19	15	11	274	340	163	11	22	35	2	.....
,, 1856	2	20	.....	43	21	22	16	402	504	238	.....	.....	62	3	9
,, 1857	3	25	.....	73	52	36	24	541	726	367	10	64	85	6	.....
,, 1858	4	10	.....	86	71	43	30	526	756	235	.....	6	115	13	71
,, 1859	5	35	.....	128	70	45	23	594	860	235	26	61	83	13	.....
,, 1860	5	36	1	141	63	51	25	722	1002	283	.....	53	77	5	6
,, 1861	5	47	1	154	70	58	28	978	1288	462	.....	73	98	4	1
,, 1862	5	58	3	153	75	71	36	1202	1537	640	37	276	131	21	.....
,, 1863	5	60	3	139	73	80	44	1289	1625	621	44	361	200	16	.....
,, 1864	5	42	2	127	64	77	41	1296	1605	509	.....	224	244	24	37
,, 1865	4	39	5	129	49	80	40	1258	1556	331	.....	164	188	15	13
,, 1866	4	38	3	143	68	84	33	1220	1548	390	27	210	193	22	.....
,, 1867	4	39	6	162	69	76	32	1305	1644	320	.....	18	173	17	16
,, 1868	4	38	3	146	71	71	35	1324	1647	397	.....	144	225	11	14
,, 1869	4	39	5	144	53	55	38	1320	1610	371	.....	201	164	21	22
,, 1870	3	36	4	136	52	58	31	1488	1765	438	.....	93	154	30	6
,, 1871	3	36	4	125	68	55	28	1535	1811	464	.....	181	172	19	46
,, 1872	3	35	4	120	59	58	25	1510	1772	389	19	257	168	22	.....
,, 1873	3	32	6	110	64	58	29	1470	1731	399	7	260	161	26	.....
,, 1874	3	21	5	116	62	49	30	1329	1586	307	.....	230	159	39	24
,, 1875	3	23	7	128	62	49	27	1357	1623	322	1	151	112	23	.....
,, 1876	3	23	8	128	76	41	19	1317	1581	270	.....	128	115	21	48
,, 1877	3	23	14	154	58	44	22	1328	1606	315	.....	139	98	25	28
,, 1878	3	22	15	158	66	65	26	1553	1868	571	.....	160	127	14	8
,, 1879	3	20	15	158	75	75	34	1722	2064	462	5	128	119	24	.. ..
,, 1880	3	20	22	167	73	91	40	1818	2189	540	.....	229	126	35	25
,, 1881	3	21	21	142	71	87	35	1807	2142	479	.....	266	103	33	124
,, 1882	3	21	25	136	75	72	34	1788	2105	455	.....	343	104	37	8
,, 1883	3	21	30	120	74	75	32	1744	2045	370	.....	222	103	37	68
										11764	187	4765	3942	581	618

*Indbefattet Missionen i Finland fra 1876.

STATISTISK OVERSIGT

OVER DEN SKANDINAVISKE MISSION FRA AARET 1850 TIL 1883.

NORGE.

Datum.	Konferencer.	Grene.	Ældster fra Zion.	Ældster.	Præster.	Lærere.	Diakoner.	Medlemmer.	Totalantal.	Døbte.	Tilflyttede.	Emigrerede.	Udelukte.	Døde.	Bortflyttede.
14 Juni 1850	...	......	.....	.....	...	...	...	......	....	....	.....	......	.....	.....	.....
31 Dec. "	...	......	.....	.....	...	...	...	......	....	....	.....	......	.....	.....	.....
16 Nov. 1851	...	......	.....	.....	...	...	...	1	1	....	1	......	.....	.....	.....
12 Aug. 1852	...	2	.....	?	?	?	?	?	40	39	.....	......	.....	.....	.....
6 Okt. 1853	1	3	2	9	9	7	4	152	181	212	.....	......	23	5	43
31 Dec. 1854	1	6	1	12	3	6	2	166	189	126	.....	62	37	1	18
,, 1855	1	6	.....	15	7	8	7	161	198	78	.....	27	32	1	9
,, 1856	1	8	.....	26	9	14	6	225	280	121	.....	......	37	2	.....
,, 1857	1	11	.....	34	12	14	6	244	310	137	.....	39	55	3	10
,, 1858	1	13	.....	49	20	28	9	355	461	184	47	2	73	5	.....
,, 1859	1	13	.....	62	41	32	14	413	562	153	30	16	62	4	.....
,, 1860	1	14	3	70	48	41	17	519	695	156	49	29	35	8	.....
,, 1861	1	17	2	82	42	44	13	647	828	195	27	54	28	7	.....
,, 1862	1	17	2	82	45	41	16	724	908	195	2	36	72	9	.....
,, 1863	1	16	2	80	40	28	14	745	907	177	.....	98	71	9	.....
,, 1864	1	16	2	82	32	37	9	817	977	179	13	28	80	14	.....
,, 1865	1	14	5	88	27	39	12	815	981	146	.....	54	75	4	9
,, 1866	1	15	3	77	28	40	11	692	848	187	.....	100	67	9	144
,, 1867	1	11	3	78	30	40	9	681	838	104	.....	22	65	17	10
,, 1868	1	9	2	75	28	44	11	645	803	99	.....	61	49	12	12
,, 1869	1	7	3	64	33	43	10	661	811	100	7	44	49	6	.....
,, 1870	1	7	3	68	30	49	9	674	830	116	.....	32	60	5	......
,, 1871	1	7	2	64	23	35	8	727	857	122	.....	51	32	6	6
,, 1872	1	7	1	83	20	24	12	696	835	122	.....	52	58	14	20
,, 1873	1	8	3	86	20	36	20	671	833	125	.....	61	53	11	2
,, 1874	1	7	3	94	26	33	14	729	896	182	2	81	32	8	......
,, 1875	1	7	1	79	28	33	17	668	825	138	.....	152	42	15	.....
,, 1876	1	7	3	87	23	34	11	678	833	100	.....	62	22	7	1
,, 1877	1	6	4	94	31	35	17	715	892	105	41	56	24	7	.....
,, 1878	1	7	7	114	36	30	17	763	960	87	36	40	12	3	.....
,, 1879	1	7	6	113	34	40	20	754	961	81	......	30	26	8	16
,, 1880	1	8	6	115	45	38	18	744	960	120	......	41	51	20	9
,, 1881	1	9	9	109	47	44	16	742	958	139	......	61	34	11	35
,, 1882	1	8	13	87	47	34	14	735	917	122	......	103	34	16	10
,, 1883	1	8	12	76	34	38	5	634	787	127	......	90	38	11	118
										4274	255	1584	1428	258	472

BEM. Se Mere om Emigrationen fra Skandinavien i næste Numer.

MORGENSTJERNEN.

Et Historisk-Biografisk Tidsskrift.

"*Uagtet han er död, taler han dog.*"—Parley P. Pratt.

Nr. 24. *Den 15de December 1884.* 3die Aarg.

ERINDRINGER FRA MISSIONEN I SKANDINAVIEN.

(Fortsat fra Side 364.)

1883.

10de Marts. Pastor Eltsholtz fra Horsens holdt en ophidsende Tale mod „Mormonerne" i Odense paa Fyen.

6te April. Aarets første Emigration af skandinaviske Hellige, (61de Emigrantselskab) bestaaende af 103 Sjæle, afrejste fra Kjøbenhavn med Dampskibet „Cato", under Ældste N. R. Lindahls Ledelse. (Se dette Blads 2den Aarg., Side 112.)

4de Maj. 24 Ældster fra Zion, nemlig A. Andersen, J. D. Olsen, A. Christensen, J. Hansen, F. Ludvigsen, P. L. Sherner, F. J. Christiansen, N. Larsen, M. Jensen, C. W. Knudsen, C. Nielsen (Portneuf), L. P. Jensen, T. A. Thoresen, J. Monson, H. Poulsen, J. P. Ibsen, H. Anderson, L. M. Bood, G. L. Rosengren, C. J. Lindquist, S. P. Nilson, E. Erikson, C. Nilson (Spring City) og J. H. Anderson ankom til Kjøbenhavn. (Se dette Blads 2den Aarg., Side 80 og 127.)

11te Maj. Et lille Selskab Emigranter (62de Emigrantselskab), bestaaende af ca. 12 Personer forlod Kjøbenhavn med Dampskibet „Bravo", tilligemed fire hjemvendende Zionsældster, nemlig Lars Mortensen, Rasmus Christoffersen, Jens Jacobsen og Niels H. Børresen. Ved Ankomsten til Liverpool bleve de forenede med et større Selskab britiske, tyske og svejtsiske Hellige, som afsejlede fra Liverpool med Dampskibet „Nevada" d. 16de Maj. (Se dette Blads 2den Aarg., Side 126.)

5te Juni. Otte Zionsældster, nemlig D. K. Brown, O. Sørensen, N. Petersen, C. J. Christensen, M. Christoffersen, L. F. Swalberg, Aug. Svendsen og John Wink ankom til Kjøbenhavn. (Se dette Blads 2den Aarg., Side 79 og 111.) Brown beskikkedes til at arbejde i Aalborg, Sørensen i Aarhus, Petersen i Kjøbenhavns, Christensen og Christoffersen i Kristiania, og Swalberg, Svendsen og Wink i Stockholms Konference.

15de Juni. Aarets 2den større skandinaviske Emigration (63de Emigrantselskab), bestaaende af 503 Sjæle, under Ældste H. O. Maglebys Ledelse, afrejste fra Kjøbenhavn med Dampskibene „Pacific" og „Milo". (Se dette Blads 2den Aarg., Side 128.)

11te Juli. Apostel John H. Smith, Præsident for den europæiske Mission, og Ældste James Wrathall ankom til Kjøbenhavn paa Besøg. De besøgte og overværede Forsamlinger i Kjøbenhavn, Malmø,

Stockholm og Kristiania, og begave sig paa Rejsen til Stettin, Tyskland, d. 30te Juli.

14de Juli. Et Kompagni islandske Hellige, bestaaende af 18 Personer, afsejlede fra Liverpool, England, med Dampskibet „Wisconsin", under Ejrikur Olafssons Ledelse.

24de Aug. Et Emigrantselskab, bestaaende af 291 Sjæle, indbefattende syv hjemvendende Missionærer (64de Emig.), forlod Kjøbenhavn. (Se 2den Aarg., Side 159.)

28de Septbr. Ældste Anthon H. Lund fra Ephraim ankom til Kjøbenhavn og beskikkedes til at arbejde paa „Skandinaviens Stjernes" Kontor.

19de Oktbr. Aarets sidste Emigration (65de Emigrantselskab), bestaaende af 98 Sjæle, under Ældste H. Jørgensens Ledelse, afrejste fra Kjøbenhavn med Dampskibet „Milo". I Liverpool bleve ca. 24 norske Hellige, som ogsaa afgik fra Kristiania d. 19de, forenede med Selskabet. (Se dette Blads 2den Aarg., Side 183.)

7de Novbr. Sex Utahældster, nemlig H. D. Petersen, som beskikkedes til at arbejde i Skaane, Mons Monson, Oley Oleson i Stockholms, Albin C. Andersen, Aug. Valentine, Lars Larsen i Kjøbenhavns, og Ole Hansen i Aarhus Konference, ankom til Kjøbenhavn som Missionærer fra Zion.

13de Novbr. Fire Utahældster ankom til Kjøbenhavn og modtoge deres Beskikkelser som følger: John H. Andersen fra Logan beskikkedes til at arbejde i Gøteborgs, Andrew P. Rehnstrøm fra Huntsville i Stockholms, F. Christensen fra Fairview i Kjøbenhavns og N. C. Martensen fra Huntsville i Aarhus Konference.

24de Decbr. Et Monument rejstes paa afdøde Præs. N. Wilhelmsens Grav i Kjøbenhavn. (Se Side 80.)

Ved Slutningen af Aaret arbejdede der i Missionen 83 Zionsældster og 37 andre Ældster tilligemed 90 Søndagsmissionærer. I Aarets Løb bleve 851 døbte.

1884.

4de April. Aarets første Emigration (66de Emigrantselskab), bestaaende af 95 Sjæle, foruden flere hjemvendende Missionærer, afrejste fra Kjøbenhavn, under Ledelse af Ældste C. D. Fjeldsted. (Se Side 160.) Ved Fjeldsteds Hjemrejse overtog Ældste A. H. Lund Bestyrelsen af Missionen.

6te Maj. Ni Ældster, nemlig W. Petersen fra Salt Lake City, C. F. Olsen fra Hyrum, F. F. Hintze fra Big Cottonwood, Jens Nielsen fra Brigham City, Hans Christensen fra Richfield, Peter Mikkelsen og Peter R. Dyring fra Manti, Jens Olsen fra Logan og Søren Christensen fra Deseret, ankom til Kjøbenhavn.

30te Maj. Brødrene N. C. Schougaard og Peter Olsen blev af Kristiania Byret dømte til at betale 40 Kroner i Mulkt samt 25 Kroner i Sagsomkostninger hver, for at have forrettet Daab.

4de Juni. Ældste P. E. B. Hammer, som havde virket en Tid som Missionær i Østerrig, ankom til Kjøbenhavn og beskikkedes til at arbejde i Aarhus Konference.

6te Juni. 71 Emigranter, tilligemed Ældsterne J. P. Jensen, Selskabets Leder, N. Rasmussen, John Capson, Jeppa Nilson, Niels Johnson og Peter Mikkelsen, afrejste fra Kjøbenhavn til England.

9de Juni. Et Emigrantselskab, bestaaende af 295 Sjæle samt følgende hjemvendende Zionsældster forlod Kjøbenhavn: J. B. Hesse, Selskabets Leder, P. Christensen, N. P. Petersen, L. H. Outzen, C. J. Christiansen, Hans Poulsen, Jacob J. H. Jensen, N. C. Schougaard, Peter Anderson, Th. S. Lund og W. Petersen. I Liverpool blev dette Selskab forenet med de ovennævnte 71 Sjæle samt 47 norske Hellige, og det Hele udgjorde det 67de Selskab fra Skandinavien, bestaaende af 198 danske, 146 svenske og 62 norske Emigranter (ialt 406), samt 22 hjemvendende Ældster. (Se Side 224.)

8de Juni. Ældste C. H. Steffensen kom ud fra Arresten i Drammen, hvor han havde sat fængslet i fem Dage for at have administreret Nadveren i Trondhjem.

Juli. En Broder Blom blev af Hofretten i Finland dømt til 597 Mark i Mulkt og 913 Mark i Omkostninger for at have udspredt Skrifter og døbt to Kvinder om Sabbaten.

5te Aug. John Henry Smith, Præsident for den europæiske Mission, og Ældste Geo. C. Lambert ankom til Kjøbenhavn paa Besøg. De overværede Forsamlinger i Aarhus, Aalborg, Gøteborg og Malmø og begave sig paa Tilbagerejsen til England d. 15de Aug.

22de Aug. Omt. 20 Emigranter forlode Kristiania; d. 25de s. M. afrejste 215 Sjæle fra Kbhn. (S. 303.)

EMIGRATION FRA SKANDINAVIEN.

Selsk.	Emg.	Hjem. Miss.	Afgangs-sted.	Afgangstid.	Fartöj.	Leder.	Henv.
1	28		Liverpool.	11 Marts 1852	Italy	O. U. C. Mönster	1:132
2	297	1	do.	16 Jan. 1853	Forest Monarch	J. E. Forsgren	1:180
3	300		do.	3 Jan. 1854	Jesse Munn	C. Larsen	2:51
4	378	1	do.	28 " "	Benjamin Adams	H. P. Olsen	2:53
5	510	2	do.	7 " 1855	James Nesmith*	P. O. Hansen	2:70
6	437	1	do.	12 Dec. "	John J. Boyd	K. Petersen	3:1
7	163		do.	4 Maj 1856	Thornton	J. A. Ahmanson	3:20
8	540		do.	25 Apr. 1857	Westmoreland	O. N. Liljenqvist	3:52
9	298		do.	30 Maj "	Tuscarora	Richard Harper †	3:53
10	80	1	do.	22 Mar. 1858	John Bright	I. N. Iversen	3:66
11	355		do.	11 Apr. 1859	William Tapscott	P. A. Fjeldsted ‡	3:82
12	312		do.	11 Maj 1860	William Tapscott	C. Widerborg	3:86
13	365	1	do.	16 Maj 1861	Monarch of the Sea	{ H. O. Hansen { N. Wilhelmsen	3:113
14	323	1	Hamborg.	9 Apr. 1862	Humboldt	H. C. Hansen	3:135
15	413	1	do.	15 " "	Franklin	C. A. Madsen	3:145
16	336	1	do.	18 " "	Electric	S. Christophersen	3:162
17	484	1	do.	21 " "	Athenia	O. N Liljenqvist	3:162
18	633	2	Liverpool.	30 April 1863	John J. Boyd	W. W. Cluff	3:177
19	681	3	do.	9 Maj "	B. S. Kimball §	H. P. Lund	3:180
20	144	2	do.	23 " "	Antarctic	C. C. N. Dorius ǁ	3:180
21	703	4	do.	28 April 1864	Monarch of the Sea	John Smith	3:182
22	557	2	Hamborg.	8 Maj 1865	B. S. Kimball	A. W. Winberg	3:193
23	684	2	do.	25 Maj 1866	Kenilworth	S. L. Sprague	3:199
24	201	1	do.	1 Juni "	Cavour	N. Nielsen	3:210
25	328	1	do.	2 " "	Humboldt	G. M. Brown	3:211
26	290	10	Liverpool.	21 Juni 1867	Manhattan	N. Wilhelmsen	3:214
27	176	3	do.	4 Juni 1868	John Bright	C.C.A.Christensen	3:215
28	627	3	do.	20 " "	Emerald Isle	H. Jensen Hals	3:225
29	598	5	do.	15 Juli 1868	Minnesota	O. C. Olsen	3:242
30	357	10	do.	20 " 1870	Minnesota	J. N Smith	3:243
31	19		do.	14 Sept. "	Nevada	B. N. Walter	3:244
32	389	5	do.	28 Juni 1871	Minnesota	W. W. Cluff	3:258
33	170	3	do.	6 Sept. "	Nevada	C. Willadsen og A.	3:259
34	71	3	do.	18 Octbr. "	Nevada	Peter Brown	3:259
35	396	4	do.	26 Juni 1872	Nevada	E. Peterson	3:260
36	260	4	do.	4 Sept. "	Minnesota	C. Madsen	3:261
37	872	3	do.	2 Juli 1873	Wisconsin	K. Peterson	3:275
38	219	2	do.	3 Sept. "	Wyoming	J. C. A. Weibye	3:275
39	700	5	do.	24 Juni 1874	Idaho	P. C. Carstensen	3:286
40	214	4	do.	2 Sept. "	Wyoming	N. P. Lindelöf	3:287
41	660	6	do.	30 Juni 1875	Idaho	C. G. Larsen	3:291
42	168	2	do.	15 Sept. "	Wyoming	P. O. Hansen	3:292
43	398	7	do.	28 Juni 1876	Idaho	N. C. Flygare	3:294
44	150	5	do.	13 Sept. "	Wyoming	S. Petersen	3:295

Selsk.	Emg	Hjem. Miss.	Afgangs-sted	Afgangstid.		Fartöj.	Leder.	Henv.	
45	479	8	Liverpool.	27 Juni	1877	Wisconsin	E. F. Branting	3:307	
46	211	2	do.	19 Sept.	"	Wisconsin	J. C. Sandberg	3:307	
47	66	2	do.	25 Maj	1878	Nevada	S. P. Neve	3:311	
48	495	7	do.	29 Juni	"	Nevada	N. M. (Petersen)	3:311	
49	213	7	do.	14 Sept.	"	Wyoming	Alfred Hansen	3:311	
50	381	11	do.	28 Juni	1879	Wyoming	J. A. Quist	3:323	
51	127	6	do.	6 Sept.	"	Wyoming	N. C. Flygare	3:324	
52	594	15	do.	10 Juli	1880	Wisconsin	N. P. Rasmussen	3:329	
53	141	6	do.	4 Sept.	"	Nevada	J. Halvorsen	3:344	
54	22		do.	23 Okt.	"	Wisconsin	J. Nicholson ¶	3:344	
55	609	12	do.	25 Juni	1881	Wyoming	P. A. Nielsen	3:356	
56	270	8	do.	3 Sept.	"	Wyoming	L. M. Olson	3:358	
57	32	2	do.	22 Okt.	"	Wisconsin	H. Madsen	3:358	
58	694	22	do.	21 Juni	1882	Nevada	S. Christensen	1:127;	3:363
59	287	6	do.	2 Sept.	"	Wyoming	H. J. Christiansen	1:159;	3:363
60	109	4	do.	21 Okt.	"	Abyssinia	P. O. Hansen	1:187;	3:363
61	103	5	do.	11 Apr.	1883	Nevada	N. R. Lindahl	2:112;	3:369
62	12	4	do.	16 Maj	"	Nevada	B. E. Rich **	2:126;	3:369
63	503	18	do.	20 Juni	"	Nevada	H. O. Magleby	2:128;	3:369
64	282	7	do.	29 Aug.	"	Nevada	H. A. Hansen	2:159;	3:370
65	117	7	do.	27 Okt.	"	Wisconsin	H. Jörgensen	2:183;	3:370
	22031								

* En Del af Selskabet rejste over Havet med "Charles Buck", under Ledelse af E. G. M. Hogan. Kun 441 kom med "James Nesmith."

† Der var ingen særskilt skandinavisk Leder.

‡ Ogsaa S. P. Guhl, J. F. Klingbeck og Andre.

§ 37 af dette Selskab rejste over Atlanterhavet med "Consignment", under Ledelse af A. Christensen.

‖ Ogsaa J. F. F. Dorius.

¶ De Skandinaviske havde ingen særskilt Leder.

** Der var ingen særskilt skandinavisk Organisation.

BEMÆRKNINGER. Ved Numereringen af de forskjellige Emigrantselskaber har vi som Grundlag taget Hensyn til de Skibe, som have ført Kompagnierne over Atlanterhavet, uden at lægge videre Mærke til hvor mange Fartøjer, der have bragt dem til det endelige Udskibningssted. Ethvert Kompagni, som har havt en Organisation, enten Antallet har været stort eller lille, har vi regnet for et Selskab, hvorimod vi har forbigaaet adskillige mindre Kompagnier, som ere rejste tildels paa egen Haand. Ikke heller ere de forskjellige smaa islandske Selskaber medregnede. I ovenstaaende Fortegnelse nævnes kun Lederen for den skandinaviske Afdeling, hvor der ere blandede Nationaliteter i et og samme Kompagni, der da gjærne har havt et fælles Præsidentskab. Afgangsstedet er det, hvor fra de nævnte Fartøjer have begyndt Rejsen over Atlanterhavet. Ved at sammenligne Antallet af Sjæle i de forskjellige Kompagnier med den mere fuldstændige Beretning om hvert enkelt Selskabs Rejse i Missionens Historie, vil der findes Uoverensstemmelser. Undertiden er Antallet større og undertiden mindre ved Afrejsen fra Liverpool end fra Kjøbenhavn. Dette maa tilskrives Forandringer, som ere indtrufne undervejs. Hvor Antallet formindskes, hidrører det som oftest fra, at enkelte Personer formedelst Sygdom og Død ikke have fortsat Rejsen, og hvor Antallet er størst i Liverpool, er Grunden almindelig den, at Adskillige ere rejste direkte til England (for Exempel fra Norge), uden at lægge Vejen over Kjøbenhavn Ved at gjøre et løst Overslag over dem, som have emigreret paa egen Haand, iberegnet Islænderne, kan Antallet af udvandrende Sidste-Dages Hellige fra Skandinavien til Zion i Aarene 1852—1883 uden Overdrivelse angives til 22,500 Sjæle, hvilket kun er 469 flere end de 65 Selskaber indbefatter.

Morgenstjernen

redigeres og udgives af

ANDREW JENSON,

Nr. 154 N. Second West Street,
Salt Lake City, Utah,

udkommer d. 1ste og 15de i hver Maaned og koster

TO DOLLARS OM AARET I FORSKUD.

Adresse: P. O. Box 500.

Salt Lake City, d. 15de December 1884.

SLUTNINGSBEMÆRKNINGER.

Endelig, efter omtrent tre Aars stadigt Arbejde, er det lykkedes os at fuldføre vore Afhandlinger om den skandinaviske Missions Historie. Hvor vidt vi har løst Opgaven tilstrækkeligt, maa overlades til det store Publikums Bedømmelse. Det er imidlertid en Kjendsgjerning, som Fremtiden vil skatte, at de nu udkomne tre Aargange af MORGENSTJERNEN indeholde flere paalidelige Datum og troværdige historiske Meddelelser af sit Slags, end noget andet Værk, der tidligere har været udgivet af de Hellige i denne Uddeling, og ved at lade det Hele indbinde, ville Abonnenterne først rigtig kunne paaskjønne hvad de have faaet for deres Penge. Saadanne andre historiske Meddelelser fra Missionen i Skandinavien, som herefter maatte blive os tilsendte for Offentliggjørelse, ville komme til at vexle Plads med Talerne i MORGENSTJERNENS fremtidige Aargange.

Medens vi nu allervenligst takker vore Agenter og ledende Brødre samt det skandinaviske Publikum i Almindelighed for den Bistand, de have ydet os indtil Nærværende, haaber vi, at deres Interesse maa opvækkes i en endnu større Grad til Fordel for vort fremtidige Foretagende. Et Ugeblad lig det, vi i Forening med en anden Broder agter at paabegynde til Nytaaret, burde finde Adgang til de allerfleste skandinavisk-amerikanske Hjem i det store Vesten, i Særdeleshed, hvor det Engelske endnu ikke er bleven Familiesprog. Vi ville prøve paa at kunkurrere med de skandinaviske Blade i Østen hvad friske og interessante Nyheder angaar, og om vi end ikke lige strax kunne give vore Abonnenter saa meget Læsestof som enkelte af disse, haabe vi at gjøre et Udvalg, som vil være meget mere passende over for Utah-Skandinavernes Tarv og Omstændigheder. Ældste C. A. F. Orlob, vor tilkommende Medarbejder, har havt en længere Erfaring som Oversætter paa Missionskontoret i Kjøbenhavn, og har i Løbet af de sidste Aar beklædt en meget ansvarsfuld Plads i Forbindelse med et af de driftigste Forretningskompagnier i Logan, Utah. Desforuden synes han at være i Besiddelse af saadanne Evner, som vil kunne komme til passende Anvendelse ved Udgivelsen af et Nyhedsblad. I Betragtning heraf, og uden at lægge for meget Vægt paa vor egen begrænsede Erfaring som Journalist, vover vi at gjøre os nogenlunde gode Forhaabninger om at kunne gjennemføre vort nye Program til vore Landsmænds og Landsmændinders Tilfredshed. Vil nu blot disse bidrage deres Del!

Det er os ligeledes en Fornøjelse at kunne bekjendtgjøre, at Præsident C. D. Fjeldsted af Logan, Cache County, har paataget sig at virke som omrejsende Agent for „Utah Posten", og han er berettiget til at handle som Firmaet Jenson & Orlobs Repræsentant i alle Henseender.

Vi har ogsaa sluttet Akkord med

Deseret News Company for Indbinding af Bøger. Den almindelige Pris for Indbindingen af Morgenstjernens tre Aargange i ét godt Bind er $1.50, men ifølge vor Kontrakt kunne vi besørge dem indbundne for det Halve, nemlig 75 Cents. Abonnenterne bedes indsende Ordre strax. Vi betale fremdeles fuld Pris ($100) for 1ste Aargang, paa de tidligere tilbudte Vilkaar. Alle udestaaende Beløb ville efter d. 1ste Decbr. næstkommende blive indkasserede med 10 Procent Tillæg, undtagen i Tilfælde, hvor anden Overenskomst er truffen.

EN ZIONSREJSE.

(Fortsat fra Side 366.)

Lokomotivføreren var en ligefrem Djævel i Menneskeskikkelse. Han morede sig saaledes over at martre de stakkels Emigranter ved at manøvrere med Toget frem og tilbage, uden at der var den mindste Nødvendighed derfor, samt ved at stoppe det pludseligt eller sætte det i Gang i en saadan Hast, at Mange, som stode op, bleve ved adskillige Lejligheder kastede hovedlæns paa Vognenes Gulv. Derved bleve Flere slemt forslaaede. Tilsidst stødtes heldigvis Lokomotivet i Stykker, saa at Føreren, efter Sigende, fik en Irettesættelse af sine Foresatte, og derpaa kjørte han lidt mere forsigtigt den øvrige Del af Vejen. Det var under disse Omstændigheder intet Under, at Emigranterne om Morgenen d. 27de Juli hilsede deres Ankomst til St. Joseph med Glæde, thi her endte de deres Jærnbanerejse I Løbet af de ti Dage, siden de forlode New York, havde de tilbagelagt omt. 1700 engelske Mile. Men det Værste var tilbage. En to Dages Flodrejse adskilte dem endnu fra deres Venner ved Udrustningsstedet Wyoming. Efter to Timers Ophold i St. Joseph gik de ombord paa Dampbaaden „Denver" og afsejlede Kl. 5 Eftm. Men hvilken Rejse, og hvilken brutal Behandling! Baade Officerer og Mandskab paa dette Fartøj syntes at være yderst fjendtligsindede, og benyttede derfor enhver Lejlighed til at støde, skubbe og udskjælde de stakkels Emigranter, der ikke tillodes anden Plads end imellem det uhyggelige og smudsige Fragtgods. I det Hele taget var Baaden meget for lille til saa mange Mennesker. De eneste humane Amerikanere ombord vare nogle første Klasses Passagerer, der om Dagen opholdt sig paa Dækket oven over. Nogle af disse kastede Smaakager og Sukkergodt ned til de forhungrede Emigrantbørn, der stillede sig med bedende Blik og aabne Munde paa et Sted, hvor de kunde tiltrække sig de „fine Herrers" Opmærksomhed. Betydelig Sygdom herskede ombord og Nogle døde, men endelig oprandt Befrielsens Time, thi Søndag Morgen d. 29de Juli løb Dampbaaden med et voldsomt Stød ind mod Landingspladsen ved Foden af den temmelig høje Bakke, hvorpaa Wyoming er beliggende. Om faa Minutter vare Emigranterne i Land og modtoges af flere amerikanske Brødre, hvoriblandt et Antal af Kirkens Kuske, der allerede havde ventet længe ved Udrustningsstedet paa Emigranter-

nes Ankomst. Med glade Hjærter rettede de trætte Rejsende deres Fjed op til Landsbyen, i hvis Nærhed de den følgende Dag, da deres Rejsegods kom, opsloge deres Telte eller byggede sig Rishytter til Beskyttelse mod den brændende Sol. For første Gang siden de forlode deres Hjem i gamle Norden syntes de nu at kunne aande frit og bevæge sig efter Behag, og Wyomings Bakker gjenløde allerede samme Aften af de Helliges Taksigelsessange. De erkjendte, at den Almægtige havde bevaret dem paa deres farefulde Rejse over Havet og beskyttet dem mod deres Fjender, som under deres Jærnbane- og Flodrejse havde villet dem Ondt. Nu følte de sig allerede trygge under deres Venners kjærlige Omsorg.

V.

Den begrænsede Plads, som vi har til vor Raadighed, tillader os kun i Forbigaaende at omtale Rejsen gjennem Ørken. Da det allerede var sildig paa Aaret bleve Forberedelser for samme gjorte i en Hast, og et Par Dage efter Selskabets Landstigning ved Wyoming rullede det første Kompagni af Kirkens Vogne, under Kaptejn Rawlins, afsted vestpaa med Emigranter. Et andet Kompagni fulgte efter d. 4de s. M., under Kapt. Nebeker, og et tredie under Kapt. Scott d. 8de. Med dette sidste fulgte Familien, hvoraf den unge Jyde var et Medlem. Han var iblandt dem, som gik tilfods omtrent hele Vejen over Sletterne, thi kun Kvinder og Børn samt ældre og skrøbelige Mænd bleve tilladte at kjøre en Del af Vejen.

Den første Halvpart af Rejsen var over de udstrakte Sletter, hvor der var Græs og Vand i Overflødighed, men meget lidt Brænde, og af Mangel paa andre brændbare Stoffer maatte Emigranterne lave deres Mad ved Hjælp af tørret Kreaturgjødning. I Begyndelsen forekom dette Mange modbydeligt, men det var dog slet ikke Rejsens værste Gjenvordighed. I Førstningen var Varmen temmelig trykkende, og Mange bleve angrebne af Klimatfeber samt andre Sygdomme, hvilke krævede omtrent 30 Ofre i Kapt. Scotts Kompagni. Dette var dog forsvindende sammenlignet med Dødeligheden i det efterfølgende Selskab, der ogsaa hovedsagelig bestod af Skandinaver.

Efter at man d. 5te Septbr. havde passeret Fort Laramie førte Vejen gjennem et Bjærgland, og da det gled hen paa Efteraaret begyndte Vejret at blive koldt. Kompagniet udsattes ogsaa for en voldsom Snestorm, da det rejste gjennem South Pass. Ved denne Tid vare Trækdyrene blevne meget udmagrede, formedelst den daarlige Græsning, og Emigranterne maatte, i Stedet for at kjøre naar de bleve trætte, hjælpe Oxerne ved af alle Kræfter at skyde paa Vognene op ad Bakkerne.

Eftersom Vejret blev koldere, skærpedes de Rejsendes Appetit, men samtidig maatte der spares paa Provianten, saa at Sult, forenet med Overanstrængelse og Kulde, gjorde den sidste Del af Rejsen meget ubehagelig. At vade over de iskolde Bjærgstrømme, var maaske noget af det Værste, og den unge Jyde glemmer saaledes aldrig den kolde September Morgen, da han med sine bare Ben brød Isen og derpaa maalte Vandet i Green River. Omsider naaede de trætte Vandrere deres Rejses Maal. En smuk Eftermiddag i Oktober rullede Kaptejn Scotts Kompagni ud fra Mundingen af Parleys Canyon, og fra Toppen af det neden-

for liggende Højland nøde de tidligere Nordboer for første Gang den Glæde at beskue Store Saltsøstad, der ligesom smilede dem venligt imøde fra dens skjønne Beliggenhed ved Bjærgets Fod mod Nordvest. Skjøndt Staden den Gang var lille og uanselig, sammenlignet med hvad den nu er, gav den de ankommende Hellige et Indtryk, som aldrig siden har kunnet udslettes af Hukommelsen. Kompagniet holdt sit Indtog i Staden d. 8de Oktbr., akkurat fem Maaneder efter at Familien, som er gjort til Grundlag for denne Beretning, forlod deres Hjem i Jylland.

NYHEDER.

Utah. John Connelly, imod hvem Grandjuryen havde anlagt Sag for Polygami, blev forhørt i tredie Distriktsret d. 29de Oktbr. og efterfølgende Dage, men da det blev bevist, at Giftermaalet fandt Sted for over tre Aar siden, blev han frikjendt d. 1ste Novbr. —Paul A. Schettler døde paa sin Bopæl i 12te Ward, Salt Lake City, d. 3die Novbr.—Rudger Clawson blev d. 3die Novbr. dømt til 4 Aars Tugthusstraf og 800 Dollars Bøde, nægtet at give Kaution og sendt til Fængsel. Han appellerede sin Sag og prøvede paa at faa sin Frihed ved Udtagelsen af en *Habeus-corpus* Skrivelse, men Territoriets Overret, som undersøgte Sagen d.14de og 15de Nobvr., nægtede ham dette, hvorfor han atter maatte gaa i Fængsel.—En Dansker ved Navn Hans Ottesen blev myrdet i Manti, Sanpete County, d. 3die Novbr.—John W. Irons og Dr. A. Fowler bleve arresterede d. 3die Novbr. for at have gjort sig skyldige i Fosterfordrivelse. Ofret var Lizzie Evans, en Pige, som Irons havde forført. Sagen blev undersøgt i Politiretten d. 11te Novbr. og følgende Dage, og Irons og Fowler bleve tilladte at give $5000 Kaution hver, indtil Sagen kunde behandles af Grandjuryen. Imidlertid ægtede Irons Pigen.—Ved Nationalvalget d. 4de Novbr. vandt Demokraterne Sejr; Grover Cleveland blev valgt til de Forenede Staters næste Præsident og Thomas A. Hendricks til Vice-Præsident. Valget i Utah for Deligerede til Kongressen gav 22,120 Stemmer for John T. Caine og 2,2 5 for de Liberales Kandidat R. Smith.—Sagen mod Joseph H. Evans, anklaget for Polygami, blev behandlet i 3die Distriktsret d. 6te og 7de Novbr. Han blev funden skyldig og dømt d. 8de Novbr. til 3½ Aars Tugthusstraf og 250 Dollars i Bøde. Da det ogsaa blev ham nægtet at give Kaution, sendtes han strax til Fængslet. — Et skandinavisk Emigrantselskab, bestaaende af 84 Sjæle, ankom til Salt Lake City d. 9de Novbr., under Anførsel af C. A. Ek.—En stærk Jordrystelse bemærkedes d. 10de Novbr. i det nordlige Utah og sydlige Idaho. —Dr. D. B. McKinzie døde paa St. Marks Hospital i Salt Lake City, d. 12te Novbr.

Japan. En stor Part af Yokohama blev d. 15de Oktbr. ødelagt af en Stormflod.

Tyskland. W. C. A. Smoot, der virkede som Missionær i Holstein, blev d. 15de Septbr. arresteret i Kiel for at have døbt en ung Kvinde. Han sad fængslet indtil d. 7de Oktbr., da han blev frikjendt og løsladt, men desuagtet forvist fra Byen.

PRÆSIDENTER OVER DEN SKANDINAVISKE MISSION.

Nr.	*Navne.*	*Fra*
1	Erastus Snow	14 Juni 1850
2	John E. Forsgren	4 Marts 1852
3	Willard Snow	20 Dec. 1852
4	John Van Cott	Aug. 1853
5	Hector C. Haight	1 Jan. 1856
6	C. Widerborg	1 Febr. 1858
(2)	John Van Cott	1 Jan. 1860
7	Jesse N. Smith	Maj 1862
*	Samuel L. Sprague	13 April 1864
(2)	C. Widerborg	1 Aug. 1864
(2)	Jesse N. Smith	Sept. 1868
8	Wm. W. Cluff	15 Juli 1870
9	Knud Peterson	23 Juni 1871
10	Chr. G. Larsen	27 Juni 1873
11	Nils C. Flygare	25 Juni 1875
12	O. N. Liljenqvist	22 Juni 1876
*	A. W. Carlson	Dec. 1877
(2)	Nils C. Flygare	Jan. 1878
13	Niels Wilhelmsen	30 Aug. 1879
*	Andrew Jenson	1 Aug. 1881
14	Chr. D. Fjeldsted	3 Sept. 1881
15	Anthon H. Lund	4 April 1884

* Midlertidige.

Morgenstjernen

3 AARG.

DATE DUE

MAR 2 4 1984	AUG 2 5 2003		
	JUL 2 1 2004		
JUN 2 1 1993	JUL 2 1 2004		
JUN 1 5 1993			
	JUL 2 6 2005		
JUL 0 1 1993	MAY 1 0 2005		
	OCT 0 7 2009		
JUL 0 3 1993			
JUL 2 2 1993			
JUL 3 0 1993			
AUG 1 5 1997			
DEC 1 3 1997			
MAR 0 9 1998			
JUL 3 0 1999			
JUN 1 8 1999			
JAN 0 5 2000			
AUG 0 7 [illegible]			

DEMCO 38-297

3 1197 00057 4738